

มาตรการความร่วมมือทางกฎหมายระหว่างกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนเพื่อต่อต้านการแสวงหา
ประโยชน์ทางเพศจากเด็ก และความสัมพันธ์กับพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เรื่อง
การค้าเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวข้องกับเด็ก ค.ศ. 2000

นางสาวมณฑินี กาญจนวงค์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานิติศาสตร์

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2555

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)

เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository(CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the Graduate School.

MEASURES CONCERNING LEGAL COOPERATION BETWEEN ASEAN COUNTRIES AGAINST
THE SEXUAL EXPLOITATION OF CHILDREN AND THEIR RELATIONSHIP WITH THE
OPTIONAL PROTOCOL TO THE CONVENTION ON THE RIGHTS OF THE CHILD ON THE
SALE OF CHILDREN, CHILD PROSTITUTION AND CHILD PORNOGRAPHY, 2000

Miss Monitnee Karnchanawong

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Laws Program in Laws
Faculty of Law
Chulalongkorn University
Academic Year 2012

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

มาตรการความร่วมมือทางกฎหมายระหว่างกลุ่มประเทศ
สมาชิกอาเซียนเพื่อต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจาก
เด็ก และความสัมพันธ์กับพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วย
สิทธิเด็ก เรื่องการค้าเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่
เกี่ยวกับเด็ก ค.ศ. 2000

โดย

นางสาวมณฑินี กาญจนวงค์

สาขาวิชา

นิติศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ศาสตราจารย์ วิฑิต มันทาภรณ์

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

.....คณบดีคณะนิติศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร. ศักดา ธนิตกุล)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศารทูล สันติวาสะ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ศาสตราจารย์ วิฑิต มันทาภรณ์)

.....กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(นายสรรพลสิทธิ์ คุ้มประพันธ์)

.....กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(นายสมชาย เจริญอำนวยสุข)

มณฑินี กาญจนวงศ์:มาตรการความร่วมมือทางกฎหมายระหว่างกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนเพื่อต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก และความสัมพันธกับพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เรื่องการค้าเด็ก การค้าประเวณีและสื่อลามกที่เกี่ยวข้องกับเด็ก ค.ศ. 2000. (MESURES CONCERNING LEGAL COOPERATION BETWEEN ASEAN COUNTRIES AGAINST THE SEXUAL EXPLOITATION OF CHILDREN AND THEIR RELATIONSHIP WITH THE OPTIONAL PROTOCOL TO THE CONVENTION ON THE RIGHTS OF THE CHILD ON THE SALE OF CHILDREN, CHILD PROSTITUTION AND CHILD PORNOGRAPHY, 2000) อ. ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก :ศ. วิจิต มันทาภรณ์ , 307 หน้า.

ปัญหาการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กมิได้เป็นปรากฏการณ์ใหม่แต่อย่างใด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงระยะเวลาหลายปีที่ผ่านมาก็ยังมีการเพิ่มจำนวนของการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กเรื่อยมาในหลายประเทศทั่วโลกโดยเฉพาะอย่างยิ่งในภูมิภาคอาเซียน ซึ่งประกอบไปด้วยประเทศไทย ประเทศเวียดนาม ประเทศกัมพูชา ประเทศประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ประเทศบรูไนดารุสซาลาม ประเทศฟิลิปปินส์ ประเทศอินโดนีเซีย ประเทศมาเลเซีย ประเทศพม่า และประเทศสิงคโปร์ ซึ่งในทางระหว่างประเทศมีพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เรื่องการขายเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวข้องกับเด็ก ค.ศ. 2000 (OPSC) โดยมุ่งเน้นถึงการป้องกันและคุ้มครองเด็กจากการถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศไว้โดยเฉพาะ ซึ่งประเทศสมาชิกอาเซียนส่วนใหญ่เป็นภาคีจึงต้องดำเนินการตามพิธีสารเลือกรับฉบับนี้ ซึ่งมีการดำเนินการตามพิธีสารเลือกรับไม่มากนักน้อยในแต่ละประเทศแตกต่างกันไป และมีเพียงประเทศสิงคโปร์เท่านั้นที่ยังไม่ได้เข้าเป็นภาคีในพิธีสารเลือกรับดังกล่าว จึงทำให้ยากต่อการต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปัญหาดังกล่าวจึงเป็นปัญหาของภูมิภาคที่ทุกประเทศต้องร่วมกันแก้ไขโดยการเสริมสร้างมาตรการความร่วมมือทางกฎหมายทั้งภายในรัฐและระหว่างรัฐ

จากการวิเคราะห์มาตรการของบรรดาประเทศสมาชิกอาเซียนที่เป็นภาคีและไม่เป็นภาคีของพิธีสารเลือกรับดังกล่าว ประเทศที่เป็นภาคียังคงต้องมีการแก้ไขกฎหมายภายในให้มีความสอดคล้องกับพิธีสารเลือกรับอยู่ ทั้งในเรื่องของการกำหนดอายุเด็กที่ได้รับความคุ้มครอง การบัญญัติกฎหมายห้ามการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กทางเพศ การค้าประเวณี และสื่อลามกเด็ก การกำหนดเขตอำนาจศาลและสิทธิสภาพนอกอาณาเขต มาตรการป้องกันการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก และมาตรการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายที่เป็นเด็ก รวมถึงความร่วมมือระหว่างประเทศทั้งในเรื่องของการส่งผู้ร้ายข้ามแดน การให้ความร่วมมือในทางคดีอาญา การป้องกันและคุ้มครองเด็กจากการถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศ และให้รัฐที่ยังไม่ได้เป็นภาคีเป็นภาคีเพื่อที่จะให้เกิดความสอดคล้องกันทั้งกฎหมายภายในรัฐและระหว่างรัฐในแถบภูมิภาคอาเซียนด้วยเพื่อให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นในการต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก

สาขาวิชา...นิติศาสตร์..... ลายมือชื่อนิสิต.....
ปีการศึกษา...2555..... ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์.....

#5286011734 : MAJOR LAWS

KEYWORDS : LEGAL COOPERATIVE MEASURES/ SEXUAL EXPLOITATION/ ASEAN COUNTRIES/ OPTIONAL PROTOCOL/ THE SALE OF CHILDREN/ CHILD PROSTITUTION/ CHILD PORNOGRAPHY

MONTINEE KARNCHANAWONG: MEASURES CONCERNING LEGAL COOPERATION BETWEEN ASEAN COUNTRIES AGAINST THE SEXUAL EXPLOITATION OF CHILDREN AND THEIR RELATIONSHIP WITH THE OPTIONAL PROTOCOL TO THE CONVENTION ON THE RIGHTS OF THE CHILD ON THE SALE OF CHILDREN, CHILD PROSTITUTION AND CHILD PORNOGRAPHY, 2000. ADVISOR: PROF VITIT MUNTARBHORN, 307 pp.

Child sexual exploitation is not a new phenomenon. In the past few years, there has been a gradual increase in the extent of the exploitation in many countries around the world, especially in Asian Region, which consist of Thailand, Vietnam, Cambodia, Lao's People Democratic Republic, Brunei Darussalam, Philippines, Indonesia, Malaysia, Myanmar, and Singapore. One of the preventive and protective measures on child sexual exploitation is the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the Sale of Children, Child Prostitution, and Child Pornography, 2000 (so-called "OPSC"), which has been adopted and implemented to a certain extent by most Asian countries which are members to the Protocol, except for Singapore which has yet adopted nor implemented the Protocol. The non-member status of Singapore may be problematic for effective enforcement of the Protocol. Therefore, existing members of the Protocol in Asian Region are invited to jointly put forward legal cooperation on this subject in both domestic and international level.

Extensive review and analysis of existing measures among members and non-members to the OPSC show that member countries have yet to fully implement the Protocol into their domestic legal legislation i.e. the legislation has not been amended to give effect to the requirements of the Protocol. This encompasses the minimum ages of children, prohibition of the sale of children and/or trafficking for sexual purpose, child prostitution, child pornography and related matters, court jurisdiction and extraterritorial jurisdiction, prevention of the sale of children and/or trafficking for sexual purpose, child prostitution, child pornography, and protection of the rights of child victims. In addition, the non-members should be encouraged to become members of the OPSC in order to promote harmonization of domestic and international laws in Asian Region as to against child sexual exploitation.

Field of Study : Law..... Student's Signature .....

Academic Year :2012..... Advisor's Signature .....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความอุปการะคุณจากผู้มีพระคุณทั้งหลาย โดยได้รับความช่วยเหลือ ความกรุณา และความเอาใจใส่อย่างดียิ่ง ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ ท่านศาสตราจารย์ วิฑิต มันทาภรณ์ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ท่านอาจารย์ได้สละเวลาให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ต่อผู้เขียนตลอดมา ตลอดจนคำแนะนำทางวิชาการอันมีคุณค่า และเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้เขียน อันทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศารทูล ต้นติवासะ ที่ได้กรุณาสละเวลารับเป็นประธานกรรมการวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ รวมถึงท่านสรรพสิทธิ์ คุ้มพ์ประพันธ์ และ ท่านสมชาย เจริญอำนวยสุข ที่ได้กรุณาสละเวลารับเป็นกรรมการวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ท่านอาจารย์เหล่านี้ได้ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์แก่ผู้เขียนจนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้

ผู้เขียนขอขอบคุณศูนย์ ECPAT INTERNATIONAL, สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส และผู้สูงอายุ (สท.) และมูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก ที่อำนวยความสะดวกและให้ความช่วยเหลือต่อการค้นคว้าเอกสารต่างๆ สำหรับจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณบิดามารดาของผู้เขียน นายมนู และนางนวลตา กาญจนวงค์ รวมถึงนางเสถียร สุวรรณโชติ คุณยาย นายธรรมนิตย์และนายธรรมบุญ กาญจนวงค์ พี่ชายทั้งสองคน และนายชัยสิริ ลิขิตวิวัฒน์กุล เพื่อนชายคนสนิท ที่คอยผลักดัน ให้กำลังใจ ให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนให้การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สามารถสำเร็จลุล่วงไปได้ รวมไปถึงเพื่อนของผู้เขียนในรุ่นที่คอยให้กำลังใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มเพื่อนสนิทในรั้วจุฬาของข้าพเจ้า ได้แก่ นางสาววิศรา วงค์รักษ์ นางสาวเพ็ญประภา นวลศิลป์ และนางสาวศุภกจี สมบัติวัฒนางกูร และขอขอบคุณพี่สาวที่แสนดีของรุ่น นางสาวจรรยาพร จันทร์สุขสิริ ที่คอยให้คำแนะนำการทำวิทยานิพนธ์มาโดยตลอด

ท้ายที่สุดนี้ หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีประโยชน์ทางวิชาการอยู่บ้าง ผู้เขียนขอให้สิ่งเหล่านี้มีส่วนในการปกป้องและคุ้มครองเด็กจากการถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศ และผู้เขียนขอมอบให้เป็นกตเวทิตาแก่บิดามารดาของผู้เขียน รวมทั้งบูรพาจารย์ทุกท่านที่ประสาทวิชาความรู้และคุณธรรมแก่ผู้เขียน ส่วนข้อบกพร่องประการใดๆ ผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 สมมติฐานในการวิจัย.....	9
1.3 วัตถุประสงค์ของวิทยานิพนธ์.....	9
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	10
1.5 วิธีดำเนินการวิจัย.....	11
1.6 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	11
บทที่ 2 วิวัฒนาการของกฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยการต่อต้านการแสวงหา ประโยชน์ทางเพศจากเด็ก.....	12
2.1 สถานการณ์ทั่วไปในปัจจุบัน.....	12
2.2 คำนิยามของการแสวงหาประโยชน์ทางเพศ.....	17
2.3 ประเภทของการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก.....	19
2.3.1 การขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ (Sale of Children and/or Trafficking for sexual purpose).....	19
2.3.2 การค้าประเวณีเด็ก (Child Prostitution).....	24
2.3.3 สื่อลามกเด็ก (Child Pornography).....	28
2.4 วิวัฒนาการของกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือทาง กฎหมายระหว่างประเทศเพื่อต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก.....	31
2.4.1 กฎหมายจารีตประเพณี.....	33
2.4.2 ตราสารระหว่างประเทศ.....	34
2.4.2.1 ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิเด็ก (Declaration of the Child, 1959).....	34

	หน้า
2.4.2.2 อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Right of the Child, 1990: CRC).....	36
2.4.2.3 อนุสัญญาว่าด้วยรูปแบบของแรงงานเด็กที่ร้ายแรงที่สุด (เลขที่ 182) (Worst Forms of Child Labour Convention (No. 182), 1999).....	38
2.4.2.4 พิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กเรื่องการค้าเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก (Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography, 2000)	39
2.4.2.5 อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ (United Nations Convention on Transnational Organized Crime, 2000).....	41
2.4.2.6 พิธีสารเพื่อป้องกัน ปราบปรามและลงโทษการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะสตรีและเด็ก (United Nations Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Person, Especially Women and Children, 2000)...	42
2.4.2.7 พิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เรื่อง กระบวนการติดต่อร้องเรียน (Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on a communications procedure, 2011: OPIC).....	42
2.4.3 คำพิพากษาของศาล.....	43
2.4.4 ข้อมติต่างๆ ของสหประชาชาติ.....	44
2.4.5 กลไกพิเศษ.....	48
2.4.6 การพัฒนาอื่นๆ	50
2.4.6.1 การประชุมระดับโลก.....	50
2.4.6.1.1 การประชุมระดับโลกเพื่อต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศเชิงพาณิชย์จากเด็ก ครั้งที่ 1 ค.ศ. 1996 ณ กรุงสต็อกโฮล์ม.....	50

2.4.6.1.2 การประชุมระดับโลกเพื่อต่อต้านการแสวงหา ประโยชน์ทางเพศเชิงพาณิชย์จากเด็กครั้งที่ 2 ค.ศ. 2001 ณ เมืองโยโกฮามา.....	52
2.4.6.1.3 การประชุมระดับโลกเพื่อต่อต้านการแสวงหา ประโยชน์ทางเพศเชิงพาณิชย์จากเด็ก ครั้งที่ 3 ค.ศ. 2008 ณ กรุงริโอ เดอ จาเนโร.....	53
2.4.6.2 องค์กรพัฒนาเอกชน.....	55
บทที่ 3 มาตรการความร่วมมือทางกฎหมายระหว่างประเทศตามพิธีสารเลือกรับของ อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เรื่องการค้าเด็ก การค้าประเวณีเด็กและสื่อลามกที่เกี่ยวข้อง กับเด็ก ค.ศ. 2000.....	57
3.1 ความเป็นมาของพิธีสารเลือกรับฯ.....	57
3.2 วัตถุประสงค์ของพิธีสารเลือกรับฯ.....	59
3.3 สาระสำคัญของพิธีสารเลือกรับฯ.....	59
3.4 มาตรการของพิธีสารเลือกรับฯ เพื่อต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจาก เด็ก.....	62
3.4.1 การห้ามการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ การค้า ประเวณีเด็ก และสื่อลามกเด็กและเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง (Prohibition of the sale of children, child pornography and child prostitution and related matters).....	62
3.4.1.1 เขตอำนาจศาล.....	64
3.4.1.2 การส่งผู้ร้ายข้ามแดน.....	67
3.4.1.3 การให้ความร่วมมือกันทางคดีอาญา.....	69
3.4.2 การป้องกันการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ การค้า ประเวณีเด็กและสื่อลามกเด็ก (Prohibition of the sale of child pornography and child prostitution).....	71
3.4.3 การคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายที่เป็นเด็ก (Protection of the Right of child victims).....	71
3.4.4 การให้ความช่วยเหลือและร่วมมือกันระหว่างประเทศ (International assistance and cooperation).....	74

3.5 ความสัมพันธ์ของประเทศสมาชิกอาเซียนกับพิธีสารเลือกรับฯ.....	76
บทที่ 4 การดำเนินมาตรการเพื่อต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กของ ประเทศสมาชิกอาเซียนและความสัมพันธ์กับพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่า ด้วย สิทธิเด็ก เรื่อง การค้าเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก ค.ศ. 2000.....	79
4.1 กลไกภายในรัฐ.....	79
4.1.1 การกำหนดอายุเด็ก.....	80
4.1.2 การบัญญัติกฎหมายห้ามการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทาง เพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกเด็ก.....	90
4.1.3 การกำหนดเขตอำนาจศาลและเขตอำนาจศาลนอกดินแดน.....	137
4.1.4 มาตรการป้องกันการขายเด็กและหรือค้าเด็กทางเพศ การค้า ประเวณีเด็กและสื่อลามกเด็ก.....	147
4.1.5 มาตรการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายที่เป็นเด็ก.....	164
4.2 มาตรการการให้ความร่วมมือระหว่างประเทศ.....	187
4.2.1 การส่งผู้ร้ายข้ามแดน.....	187
4.2.2 การให้ความร่วมมือกันทางคดีอาญา.....	205
4.2.3 การป้องกันเด็กจากการถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศและคุ้มครอง ผู้เสียหายที่เป็นเด็ก.....	216
4.2.4 การให้ความร่วมมือกับหน่วยงาน องค์กรเอกชนและองค์การระหว่าง ประเทศ.....	227
บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	234
5.1 บทสรุป.....	235
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	243
รายการอ้างอิง.....	247
ภาคผนวก.....	263
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	307

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1.	ตารางสาระสำคัญของพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เรื่อง การค้าเด็กการค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวข้องกับเด็ก คศ. 2000 (OPSC).....	60
2.	ตารางอธิบายการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (CRC) และพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เรื่องการค้าเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวข้องกับเด็ก คศ. 2000 (OPSC) ของประเทศสมาชิกอาเซียน.....	76
3.	ตารางสรุปการกำหนดอายุเด็กที่ได้รับความคุ้มครองจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศของประเทศสมาชิกอาเซียนในแต่ละประเทศ.....	87
4.	ตารางสรุปการบัญญัติกฎหมายห้ามการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกเด็กของประเทศสมาชิกอาเซียนในแต่ละประเทศ.....	128
5.	ตารางสรุปการกำหนดเขตอำนาจศาลและเขตอำนาจศาลนอกดินแดนเพื่อต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กของประเทศสมาชิกอาเซียนในแต่ละประเทศ.....	143
6.	ตารางสรุปมาตรการป้องกันการขายเด็กและหรือค้าเด็กทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกเด็กของประเทศสมาชิกอาเซียนในแต่ละประเทศ.....	159
7.	ตารางสรุปมาตรการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายที่เป็นเด็กจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กของประเทศสมาชิกอาเซียนในแต่ละประเทศ.....	178
8.	ตารางสรุปความสัมพันธ์การให้ความร่วมมือในรูปแบบของสนธิสัญญาแบบทวิภาคีระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน เรื่อง การส่งผู้ร้ายข้ามแดน.....	198
9.	ตารางสรุปกฎหมายภายในของแต่ละประเทศสมาชิกอาเซียนเรื่องการส่งผู้ร้ายข้ามแดน.....	199
10.	ตารางสรุปความร่วมมือกันในทางคดีอาญาทั้งการทำสนธิสัญญาและกฎหมายภายในของประเทศสมาชิกอาเซียนแต่ละประเทศ.....	213
11.	ตารางสรุปความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนเพื่อป้องกันเด็กจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศ และคุ้มครองผู้เสียหายที่เป็นเด็ก.....	223
12.	ตารางสรุปการให้ความร่วมมือของหน่วยงานองค์การระหว่างประเทศและองค์กรพัฒนาเอกชนในเรื่องการต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก.....	231

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัญหาจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กเชิงพาณิชย์ (Commercial Sexual Exploitation of Children: CSEC*) มิได้เป็นปรากฏการณ์ใหม่แต่อย่างใด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงระยะเวลาหลายปีที่ผ่านมา ก็ยังคงมีการเพิ่มจำนวนของการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กเชิงพาณิชย์เรื่อยมา การค้าเพื่อแสวงหาประโยชน์ทางเพศเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในเกือบทุกประเทศทั่วโลกโดยร้อยละ 75 ของเหยื่อที่ถูกค้าเป็นการค้าเพื่อแสวงหาประโยชน์ทางเพศโดยมีเด็กและผู้หญิงทั่วโลกจำนวนสองล้านคนตกเป็นทาสทางเพศแต่เนื่องจากปัญหาดังกล่าวเป็นเรื่องที่ปกปิดและเป็นการยากที่จะสืบหาความจริง ประกอบกับมีรายงานเกี่ยวกับคดีดังกล่าวเพียงร้อยละ 5 จากคดีทั้งหมดที่เกิดขึ้นจริง ด้วยเหตุนี้บรรดาผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนี้จึงเชื่อว่าจำนวนเด็กและผู้หญิงที่ถูกค้าตามความเป็นจริงจะสูงกว่าที่ประมาณการไว้ถึง 10 เท่า¹ ซึ่งสืบเนื่องมาจากความไม่เท่าเทียมกันทั้งทางด้านเศรษฐกิจและความไม่เสมอภาคกันทางสังคม โดยสาเหตุและปัจจัยที่ก่อให้เกิดการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กเชิงพาณิชย์นั้น โดยหลักแล้วเกิดมาจากความยากจนทางสังคมและครอบครัว ซึ่งเป็นตัวเร่งก่อให้เกิดปัญหาดังกล่าว เพราะหลายครอบครัวในประเทศที่กำลังพัฒนาต้องต่อสู้กับความยากจน จากการที่ต้องแสวงหาที่พักอาศัยและอาหาร จึงตกเป็นเป้าหมายของผู้ทำการค้าประเวณีได้อย่างง่ายดาย โดยเด็กที่เข้าสู่อาชีพโสเภณี มาจากสาเหตุหลัก 3 ประการ ได้แก่ ถูกข่มขู่บังคับ ถูกหลอกลวงมา และยินยอมพร้อมใจ ในบางประเทศรายได้จากการค้าประเวณีเป็นแหล่งรายได้สำคัญของครอบครัวที่ยากจนและของประเทศอีกด้วย และความต้องการในการซื้อบริการทางเพศที่สูงขึ้นในปัจจุบันยังคงก่อให้เกิดการจัดการจัดหาเด็กเพื่อป้อนเข้าสู่ธุรกิจทางเพศมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ยกตัวอย่างเช่น ประเทศเวียดนาม มีการค้าประเวณีในพื้นที่ตอนใต้ของประเทศเป็นเรื่องที่ทำกันอย่างเปิดเผย ทั้งนี้จากการสัมภาษณ์เด็กจำนวน 122 คน ในพื้นที่ภาคเหนือและภาคใต้ของเวียดนามพบว่า เด็กส่วนใหญ่ที่ค้าประเวณีในพื้นที่ภาคใต้ให้ข้อมูลว่าพวกเขาตัดสินใจเข้าสู่การค้าประเวณีด้วยตนเองโดยลูกค้าผู้ร่ำรวยที่มาจากประเทศเขตเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ต้องการ

---

* "...children, both male and female, engaging in sexual activities for money, profit, or any other consideration due to coercion or influence by any adult, syndicate or group. The profit could go to either the child or to any third party involved in the transaction." UNICEF.

¹ ก้องเพชร กุลสุจริต, "ปัญหาการค้าและการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กกับแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหในระดับโลก", วารสารกระบวนการยุติธรรม, 3 (มกราคม - มีนาคม 2553) : 44.

ของเด็กเหล่านี้เนื่องจากมีการจ่ายค่าตอบแทนสูง² ส่วนในประเทศกัมพูชา การแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กที่เพิ่มขึ้นนับตั้งแต่ทศวรรษ 1990 นั้นเป็นผลจากการกระทำทั้งโดยชาวต่างชาติและชาวกัมพูชา³ อันเนื่องมาจากปัญหาจากการทำสงครามมา 20 ปี ทำให้ทุกอย่างแลดูแย่งลง มีการเพิ่มจำนวนเด็กชาวกัมพูชาที่เต็มใจให้ถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศ เพื่อความอยู่รอดของตัวเด็กและครอบครัวของพวกเขาเหล่านั้นเอง⁴ ส่วนผลการศึกษาที่เมือง Surakarta รัฐจาวา ประเทศอินโดนีเซีย ซึ่งมีเด็กถูกแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีทั้งในเขตเมืองและเขตชนบทพบว่า เด็กในเขตเมืองที่ถูกแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีนั้นเป็นเด็กที่ติดสุราและยาเสพติดโดยเด็กกลุ่มนี้มีปัญหาด้านสุขภาพซึ่งแตกต่างจากเด็กในชนบทที่ถูกแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีที่ส่วนใหญ่ไม่ได้เจ็บป่วยหรือไม่ได้มีปัญหาสุขภาพจากการมีเพศสัมพันธ์ ทั้งนี้ เหตุผลหลักที่ทำให้พวกเขาเข้าสู่การค้าประเวณีเป็นเพราะครอบครัวมีปัญหาเรื่องเงิน⁵ สำหรับประเทศไทยซึ่งได้ชื่อเป็นประเทศหนึ่งที่มีปัญหาการค้ามนุษย์เพื่อบริการทางเพศในระดับรุนแรงมากที่สุด โดยประเทศไทยมีสถานภาพเป็นทั้งประเทศต้นทาง ประเทศทางผ่านและประเทศปลายทางของการค้าหญิงและเด็กเพื่อการค้าประเวณีและธุรกิจทางเพศแหล่งใหญ่แห่งหนึ่ง ทั้งนี้ ในแต่ละปีมีนักท่องเที่ยวทางเพศเดินทางเข้ามาเที่ยวที่ประเทศไทยไม่ต่ำกว่า 5.1 ล้านคนในขณะที่ความต้องการท่องเที่ยวทางเพศของลูกค้าในประเทศไทยมีจำนวนมากถึงวันละ 450,000 คนจึงส่งผลให้มีการค้าเด็กเพื่อธุรกิจทางเพศเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นการค้าภายในประเทศซึ่งส่วนใหญ่เป็นการค้าเด็กหญิงอายุระหว่าง 12-16 ปี ในพื้นที่ชุมชนชาวเขาทางตอนเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทย หรือการค้าระหว่างประเทศโดยรวมถึงการนำเข้าเด็กหญิงอายุระหว่าง 12-17 ปี จากประเทศพม่า ลาว กัมพูชา และจีนเข้ามาค้าประเวณีในประเทศไทย และการส่งออกเด็กไทยไปค้าประเวณีในต่างประเทศ⁶ จากข้อมูลข้างต้นชี้ชัดว่า ปัจจุบันปัญหาการค้าและการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กซึ่งรวมถึงการค้าประเวณีเด็ก การค้าเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็กมีความรุนแรงและขยายตัวอย่างรวดเร็วในทุกภูมิภาคทั่วโลก โดยเฉพาะ

² Judith Enew. , Draft-Exploitation of children in prostitution: Thematic paper for ECPAT International, WorldCongress III- Against the Sexual Exploitation of Children and Adolescents [online], 3 June 2012, available from: http://www.ecpat.net/WorldCongressIII/PDF/Publications/Prostitution_of_Children/Thematic_Paper_Prostitution_ENG.pdf

³ Ibid.,

⁴ EPACT INTERNATIONAL, Global Monitoring Report on the status of action against commercial sexual exploitation of children: Cambodia, (Bangkok: Saladaend Printing Co. Ltd., 2006), p.11.

⁵ Judith Enew. , Draft-Exploitation of children in prostitution: Thematic paper for ECPAT International, WorldCongress III- Against the Sexual Exploitation of Children and Adolescents [online], 3 June 2012, available from: http://www.ecpat.net/WorldCongressIII/PDF/Publications/Prostitution_of_Children/Thematic_Paper_Prostitution_ENG.pdf

⁶ ก้องเพชร กุลสุจริต, “ปัญหาการค้าและการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กกับแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาระดับโลก”, วารสารกระบวนการยุติธรรม. 3 (มกราคม – มีนาคม 2553) :46 - 47.

ประเทศกำลังพัฒนาในเขตเอเชียและประเทศต่าง ๆ ที่มีการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว⁷ อีกทั้งยังมีเด็กจำนวนมากถูกบีบบังคับให้เป็นทาสทางเพศเนื่องจากพ่อแม่นำมาขายให้กับเจ้าของสถานค้าประเวณีที่หลอกลวงพ่อแม่เด็กว่าจะให้เด็กได้ทำงานอย่างถูกกฎหมายและให้เด็กมีโอกาสได้เรียนหนังสือ นอกจากนี้ยังมีกลุ่มเด็กจากครอบครัวที่ใช้ความรุนแรงที่หนีออกจากบ้านกลายเป็นเด็กเร่ร่อน และตกเป็นเหยื่อถูกบีบให้เข้าสู่การค้าประเวณี⁸

นอกจากสาเหตุและปัจจัยที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว หลายประเทศในแถบภูมิภาคอาเซียนก็ยังคงขาดโครงสร้างทางกฎหมายที่มีรายละเอียดครอบคลุมกว้างขวางสำหรับหยุดยั้งอาชญากรรม จัดการระบบการสืบสวน การดำเนินคดีกับผู้กระทำผิด และให้ความช่วยเหลือและปกป้องเด็ก ๆ ในช่วงการบำบัดฟื้นฟู นอกจากนี้การฉ้อโกงในหมู่ตำรวจและเจ้าหน้าที่รักษากฎหมายอื่นๆ ก็อาจเป็นอุปสรรคสำคัญในการดำเนินงานเพื่อต่อสู้กับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศเชิงพาณิชย์ ซึ่งการฉ้อราษฎร์บังหลวงพบได้ในประเทศไทย อินโดนีเซีย กัมพูชา และมาเลเซีย โดยที่ในภูมิภาคอาเซียนมีเครือข่ายอาชญากรรมข้ามมนุษย์และล่อลวงเด็กและผู้หญิงเข้าสู่เพศพาณิชย์อยู่มากมาย กรณีก็เหมือนกับการกระทำความผิดกฎหมายส่วนใหญ่คืออยากที่จะค้นได้ว่าการฉ้อโกงมีขอบเขตไปถึงระดับไหน ผู้ข้ามมนุษย์อาจติดสินบนเจ้าหน้าที่รักษาความสงบชายแดน และตำรวจบางนายก็อาจยอมรับข้อเสนอของเจ้าของสถานบริการทางเพศในการปกปิดการดำเนินงานของเจ้าของสถานบริการเพื่อแลกกับการรับบริการฟรีจากสถานบริการดังกล่าว⁹

ในปัจจุบันกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้วถูกมองว่าเป็นประเทศต้นทางการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก ส่วนกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาก็ถูกมองว่าเป็นประเทศปลายทาง และในขณะเดียวกันในบางกรณีประเทศใดประเทศหนึ่งก็สามารถเป็นได้ทั้งประเทศต้นทางและประเทศปลายทางในการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก โดยในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ซึ่งเป็นที่ตั้งของกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน (ประกอบด้วยประเทศไทย ประเทศกัมพูชา ประเทศลาว ประเทศพม่า ประเทศเวียดนาม ประเทศมาเลเซีย ประเทศฟิลิปปินส์ ประเทศสิงคโปร์ ประเทศอินโดนีเซีย และประเทศบรูไนดารุสซาลาม) ก็ถูกมองว่าส่วนใหญ่เป็นประเทศปลายทาง มีเพียงบางประเทศเท่านั้นที่ถูกมองว่าเป็นประเทศต้นทาง เช่น ประเทศมาเลเซีย ประเทศสิงคโปร์ และประเทศบรูไนดารุสซาลาม ทั้งประเทศต้นทางและประเทศปลายทางก็ถือว่าเป็นแหล่งปัญหาในระดับวิกฤตที่ยังไม่มี

⁷ ก้องเพชร ภูสุจริต, “ปัญหาการค้าและการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กกับแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาในระดับโลก”,วารสารกระบวนกรยุติธรรม. 3 (มกราคม – มีนาคม 2553) : 47.

⁸ เรื่องเดียวกัน.

⁹ องค์การแอ็คแพท อินเทอร์เน็ตเซ็นแนล, ฟูจิดา – วิสัยทัศน์ ว่าด้วยการแสวงหาประโยชน์ทางเพศเชิงพาณิชย์จากเด็ก, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ศาลาแดง จำกัด, 2550), หน้า 28.

ความพยายามในการแก้ไขปัญหาได้มากพอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาอย่างหนึ่งที่ปฏิเสธไม่ได้ก็คือ ประชาชนของประเทศสมาชิกอาเซียนเองได้ตกเป็นเหยื่อของการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก เป็นจำนวนมาก ประเทศต่างๆจึงต้องรับผิดชอบในการป้องกันและปราบปรามการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กเชิงพาณิชย์ทั้งในประเทศต้นทางและประเทศปลายทาง¹⁰

ประเทศปลายทาง (destination countries) คือ ประเทศที่มีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก และเป็นที่ยี่งอาชญากรรมเกิดขึ้น แม้ว่าประเทศปลายทางจะมีกฎหมายห้ามการค้าประเวณีเด็กก็ตาม แต่การบังคับใช้กฎหมายยังคงล้มเหลว เนื่องจากอุตสาหกรรมการค้าประเวณีเป็นแหล่งนารายได้ที่สำคัญของประเทศ นอกจากนี้มีการฉ้อราษฎร์บังหลวงอย่างแพร่หลายโดยเฉพาะในกลุ่มเจ้าหน้าที่ที่บังคับใช้กฎหมาย ส่วนใหญ่จะรับสินบนจากผู้ล่องละเมิดทางเพศเด็กเพื่อยกเว้นไม่ให้นำตัวไปลงโทษ รัฐบาลของประเทศปลายทางมักจะไม่สามารถดูแลหรือคุ้มครองเด็กให้ได้รับสิทธิตามพื้นฐาน อาทิ การดูแลสุขภาพ โภชนาการ ความปลอดภัย และการศึกษา ในหลายกรณี รัฐบาลยังไม่ได้ใช้งบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดมาส่งเสริมสวัสดิภาพของเด็ก¹¹

ส่วนประเทศต้นทาง (sending countries) รัฐบาลที่เป็นประเทศต้นทางจะต้องรับผิดชอบในด้านพฤติกรรมของประชาชนของตนที่เดินทางไปยังต่างประเทศ และรับผิดชอบในกรณีทีละเลยมิได้ห้ามปรามมิให้เกิดมีการโฆษณาประชาสัมพันธ์ที่เสนอภาพเด็กต่างชาติในลักษณะที่เป็นวัตถุทางเพศ หรือเผยแพร่แหล่งท่องเที่ยวต่างประเทศในลักษณะเป็นดินแดนสวรรค์ทางเพศ หรือไม่ควบคุมสอดส่องดูแลประชาชนที่ประพฤติในสิ่งที่ต้องห้ามหรือผิดกฎหมายในประเทศของตน ประเทศต้นทางจะต้องพยายามลดอุปสงค์ของประชาชนในชาติที่จะเดินทางมาต่างประเทศเพื่อแสวงหาความสุขทางเพศกับเด็กในต่างแดน¹²

ถึงแม้ว่าไม่มีเครื่องมือในทางระหว่างประเทศที่ให้คำนิยามของคำว่า “การแสวงหาประโยชน์ทางเพศ” ไว้อย่างชัดเจนก็ตาม แต่เป็นที่น่าชัดเจนว่าการแสวงหาประโยชน์ทางเพศซึ่งปรากฏอยู่ในพิธีสารเลือกรับนั้น คือ การค้าประเวณีเด็ก สื่อกลามกเด็ก และการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ อีกทั้งการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กเชิงพาณิชย์นั้นมีอยู่หลากหลายรูปแบบด้วยกันซึ่งรวมถึงการใช้เด็กเพื่อผลประโยชน์ทางเพศในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และนอกจากนี้เด็กยังอาจถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศในรูปแบบอื่นที่อาจมีรูปแบบที่ไม่ชัดเจนนัก เช่น การเป็นเด็กรับใช้ภายในบ้านหรือการใช้แรงงานเพื่อปลดหนี้ ในกรณีเช่นนี้ เด็กได้รับสัญญาจ้างให้

¹⁰ Naomi L. Svensson, “EXTRATERRITORIAL ACCOUNTABILITY: AN ASSESSMENT OF THE EFFECTIVENESS OF CHILD SEX TOURISM LAWS.” *Loyola of Los Angeles International and Comparative Law Review*, (2006) : 641.

¹¹ Ibid.

¹² วไลลักษณ์ น้อยพยัคฆ์, “การท่องเที่ยวเพื่อประเวณีเด็ก”, @ E-TAT *Tourism Journal*, 2 (2550) : 7.

ทำงานแต่นายจ้างเชื่อว่าตนสามารถใช้เด็กเพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ทางเพศได้เช่นกัน¹³ ส่วนในประเด็นรูปแบบใหม่ ๆ ของการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กในการค้าประเวณีนั้นจากการศึกษาแนวโน้มที่เกิดขึ้นในระดับภูมิภาคและระดับโลกชี้ให้เห็นว่า Enjo Kosai (Compensated dating)* หรือการใช้เงินหรือวัตถุมีราคาในการล่อลวงให้เด็กหญิงหรือหญิงสาวเข้ามาหาตนของชายสูงวัยซึ่งเป็นวิธีการที่ปฏิบัติกันอย่างแพร่หลาย การแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กยังรวมถึงรูปแบบอื่น ๆ ที่มีได้เป็นไปในทางเชิงพาณิชย์ (Non-commercial) อีกด้วย เช่น การแต่งงานก่อนวัยอันสมควร และการบังคับให้เด็กแต่งงาน ซึ่งถือได้ว่าเป็นการขายเพื่อวัตถุประสงค์เพื่อการแสวงหาประโยชน์ทางเพศอย่างหนึ่ง การแต่งงานเหล่านี้อาจแต่งงานกันเพียงไม่กี่อาทิตย์ หรือไม่ก็เดือน หลังจากที่เด็กเหล่านี้ถูกสามีหรือภรรยาทอดทิ้ง จึงทำให้เด็กสูญเสียสิทธิที่จะได้รับโดยการสมรส อีกทั้งยังทำให้เกิดผลกระทบทางจิตใจอย่างแสนสาหัส และเสื่อมเสียชื่อเสียงทางสังคม และทางบ้านอีกด้วย แต่ในทางความเป็นจริงแล้วมิได้มีการแบ่งแยกกันอย่างชัดเจนระหว่างการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กเชิงพาณิชย์ (Commercial) กับมิได้เป็นไปในทางแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กเชิงพาณิชย์ (Non-commercial) โสภณีเด็กส่วนใหญ่จะถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากพวกแมงดา อีกทั้งในโลกของการค้าเด็กส่วนใหญ่จะรวมถึงการบังคับให้เด็กแต่งงานกับผู้ค้าเด็กหรือแมงดา ซึ่งเด็กเหล่านี้ต้องยอมขายตัวเพื่อแลกกับการพูด อาหาร ที่พัก หรือของรางวัล ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นการทำให้เกิดการแสวงหาประโยชน์ทางเพศทั้งสิ้น¹⁴ ในยุคโลกาภิวัตน์ได้นำไปสู่โอกาสในการติดต่อสื่อสารกันได้อย่างรวดเร็วและมีความสะดวกสบายมากยิ่งขึ้น รูปแบบในการแสวงหาประโยชน์ทางเพศเชิงพาณิชย์จึงมีความหลากหลายมากขึ้นซึ่งรวมทั้งมีการใช้อินเทอร์เน็ตและสื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการแพร่ภาพลามกของเด็ก¹⁵ จากข้อมูลข้างต้นชี้ชัดว่า ปัจจุบันปัญหาการแสวงหาประโยชน์

¹³ องค์การแอ็คแพท อินเทอร์เน็ตเซ็นแนล, ปูจจา – วิสัยทัศน์ ว่าด้วยการแสวงหาประโยชน์ทางเพศเชิงพาณิชย์จากเด็ก, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ศาลาแดง จำกัด, 2550), หน้า 4.

* Enjo Kosai หรือ Compensated dating หมายถึง วิธีการที่ชายสูงวัยจะใช้เงินหรือของขวัญเลิศหรูเป็นเครื่องมือในการล่อให้ผู้หญิงเข้ามาสนใจตนและบางครั้งอาจมีเพศสัมพันธ์ด้วย โดยผู้หญิงที่ถูกล่อด้วยวัตถุมีทั้งเด็กหญิงในวัยเรียนและแม่บ้าน Enjo Kosai ถือเป็นรูปแบบหนึ่งของการค้าประเวณีเด็กหญิงโดยเด็กหญิงจะขายเรือนร่างของเธอเพื่อแลกกับสิ่งของที่อยากได้หรือเงิน คำว่า Enjo Kosai พบเป็นครั้งแรกในหนังสือพิมพ์ Asahi Shimbun เมื่อวันที่ 20 กันยายน 2537 (1994) โดยจากการสำรวจของ Asian Women's Fund ในปี 2541 (1998) ร้อยละ 10 ของเด็กหญิงทั้งหมดในไฮสกูลขายเรือนร่างของเธอเพื่อแลกกับเงินหรือวัตถุมีค่า และจำนวนมากกว่าร้อยละ 90 ของเด็กที่ให้สัมภาษณ์แสดงความรู้สึกที่พวกเขาไม่สบายใจกับการใช้เงินในการแลกเปลี่ยนหรือการซื้อขายบริการทางเพศ ข้อมูลนี้ชี้ให้เห็นว่าส่วนใหญ่แล้วเด็กหญิงไม่ได้เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ (โปรดดูเพิ่มเติม http://en.wikipedia.org/wiki/Enjo_k%c5%8Dsai)

¹⁴ Siegrid Tautz, Angela Bähr and Sonja Wölte, *3.3 Commercial sexual exploitation of children and young people*. (Globalisierung – Gerechtigkeit – Gesundheit. Einführung in International Public Health. Verlag Hans Huber. Bern, 2006). p. 245.

¹⁵ สายสุรี จุติกุล หัวหน้าคณะผู้แทนไทย, Theme I- Forms of Sexual Exploitation and its New Scenarios, เอกสารนำเสนอในการประชุมระดับโลก ครั้งที่ 3 ที่ประเทศบราซิล (เอกสารไม่เผยแพร่), หน้า 3

ทางเพศจากเด็กซึ่งรวมถึงการค้าประเวณี การขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ และการแพร่ภาพลามกของเด็กมีความรุนแรงและขยายตัวอย่างรวดเร็วในทุกภูมิภาคทั่วโลก โดยเฉพาะประเทศกำลังพัฒนาในเขตเอเชียและประเทศต่าง ๆ ที่มี การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว¹⁶ โดยจากการศึกษาข้อมูลยังพบว่า มีเด็กจำนวนมากถูกบีบบังคับให้เป็นทาสทางเพศ เนื่องจากพวกเขาถูกพ่อแม่นำมาขายให้กับเจ้าของสถานค้าประเวณีที่หลอกลวงพ่อแม่ของเด็กว่า จะให้เด็กได้ทำงานอย่างถูกกฎหมายและให้เด็กมีโอกาสได้เรียนหนังสือ นอกจากนี้ยังมีกลุ่มเด็กจากครอบครัวยากจนและกลุ่มเด็กจากครอบครัวที่ใช้ความรุนแรงที่หนีออกจากบ้านกลายเป็นเด็กเร่ร่อน และตกเป็นเหยื่อถูกบีบให้เข้าสู่การค้าประเวณี จึงทำให้การแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กเป็นสิ่งที่พบได้ทั่วไป โดยเริ่มจากสถานค้าประเวณีในกรุงเทพมหานครของประเทศไทยไปจนถึงบาหวีถึแห่งต่าง ๆ ในกรุงมะนิลาของประเทศฟิลิปปินส์¹⁷

ตามกฎหมายระหว่างประเทศ รูปแบบการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กเหล่านี้ ถือว่าเป็นการละเมิดต่อสิทธิมนุษยชน ซึ่งเอกสารในทางระหว่างประเทศที่สำคัญต่อสิทธิเด็ก คือ สนธิสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ.1989 และต่อมาในปี 2002 ได้มีการบังคับใช้พิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เรื่องการค้าเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก ค.ศ. 2000 (ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า “พิธีสารเลือกรับฯ”) ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กไว้โดยเฉพาะ โดยถูกจัดทำขึ้นเพื่อขยายมาตรการที่รัฐภาคีควรดำเนินการเพื่อประกันการคุ้มครองเด็กจากการค้าเด็ก การค้าประเวณีเด็กและสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก มีมาตรการที่สำคัญเพื่อการป้องกันและปราบปรามการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กซึ่งต้องการให้รัฐภาคีประกันว่ารัฐภาคีนั้นมีอำนาจรัฐเหนือความผิดเหล่านั้น จัดให้มีการส่งผู้ร้ายข้ามแดนเพื่อจับตัวผู้กระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กมาลงโทษ (Prosecution) อีกทั้งจัดให้มีการช่วยเหลือเด็กที่รอดมาจากการแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศเชิงพาณิชย์ รวมทั้งกระบวนการทางกฎหมายเพื่อปกป้องเด็กที่ตกเป็นเหยื่อ (Protection) โดยจัดให้มีความปลอดภัยสำหรับเด็กซึ่งเป็นผู้เสียหายรวมทั้งครอบครัวและพยานในคดีซึ่งเด็กเป็นผู้เสียหายด้วย และจัดให้มีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง รวมถึงการช่วยเหลือฟื้นฟูเด็กทั้งในด้านร่างกายและจิตใจเพื่อให้เด็กได้กลับคืนสู่สังคมพร้อมทั้งการกลับคืนยังภูมิลำเนาถิ่นที่อยู่อาศัย อีกทั้งเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดมีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก (Prevention) จึงจัดให้มีการส่งเสริมให้มีความร่วมมือกันในทางระหว่าง

¹⁶ Laura Prewitt, Sexual Exploitation of Children , What is human trafficking and how does it affect children? [online] 2 January 2012 available from : http://www.childreninneed.com/magazine/sexual_exploitation.html

¹⁷ ก่องเพชร กุลสุจริต, “ปัญหาการค้าและการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กกับแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหามาระดับโลก”,วารสารกระบวนการยุติธรรม, 3 (มกราคม – มีนาคม 2553): หน้า 48.

ประเทศอีกด้วย และเหตุที่นำมาตราการต่างๆมากำหนดไว้ในพิธีสารเลือกรับฉบับนี้ ก็เพื่อทำให้มาตรการดังกล่าวเกิดผลผูกพันในฐานะที่เป็นกฎหมายระหว่างประเทศ (Legal Binding) และมีผลบังคับใช้ได้อย่างจริงจังมากขึ้น ในปัจจุบันพิธีสารเลือกรับฯ ได้มีผลใช้บังคับ (Entry into Force) แล้วตั้งแต่วันที่ 18 มกราคม 2002 เป็นต้นมา

แม้ว่าพิธีสารเลือกรับฯ จะมีผลบังคับใช้ ในทางกฎหมายแล้วก็ตาม แต่ก็มีบางประเทศสมาชิกอาเซียนที่ยังไม่ได้มีการให้สัตยาบันหรือภาคยานุวัติอยู่ประเทศเดียวในขณะนี้¹⁸ คือ ประเทศสิงคโปร์ ซึ่งทำให้พิธีสารเลือกรับฯ ไม่สามารถใช้บังคับต่อประเทศสิงคโปร์ได้ อันเป็นไปตามหลักของกฎหมายสนธิสัญญาที่ว่า “สนธิสัญญาจะไม่ก่อให้เกิดสิทธิหรือหน้าที่ต่อรัฐที่สามโดยปราศจากความยินยอมของเขา”¹⁹ (Pacta Tertii Nec Nocent Nec Prosumt) จึงทำให้ภาพรวมของพิธีสารเลือกรับฉบับนี้ไม่สามารถใช้บังคับได้อย่างมีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง หรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า การที่ประเทศสิงคโปร์ไม่ได้ให้สัตยาบันแก่พิธีสารเลือกรับฯ เท่ากับเป็นการทำให้อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กซึ่งเป็นอนุสัญญาแม่ของพิธีสารเลือกรับฯ ไม่อาจบรรลุผลตามไปได้ด้วยตนเอง ทั้งๆที่ประเทศสมาชิกอาเซียนทุกประเทศต่างก็เป็นภาคีในอนุสัญญาดังกล่าว และตามหลักการของกฎหมายสนธิสัญญาเรื่อง “สัญญาต้องเป็นสัญญา” (Pacta Sunt Servanda) และ “ผลผูกพันโดยสุจริต” (Bona Fide) ประเทศภาคีมีความจำเป็นที่จะต้องปฏิบัติตามโดยสุจริตใจ ด้วยการพยายามกระทำการใดๆ เพื่อให้เป้าหมายของสนธิสัญญาสามารถบรรลุผลได้ แต่อย่างไรก็ดีประเทศสิงคโปร์อาจนำอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กข้อ 34, 35 และ 36 มาใช้เพื่อต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กก็ได้

ดังนั้น มาตรการความร่วมมือทางกฎหมายระหว่างประเทศเพื่อต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก จึงเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งเพื่อให้เกิดการประสานงานในทางระหว่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อาทิเช่น การบัญญัติกฎหมายว่าด้วยเรื่องการออกกฎหมายบังคับนอกดินแดน ซึ่งพิธีสารเลือกรับฯ ได้กล่าวถึงไว้ในข้อ 4²⁰ แต่ก็ยังคงมีอุปสรรคในการออก

¹⁸ Unicef, Ratification Status Update on the Optional Protocol to Convention on the Rights of the Child on the Sale of Children, Children Prostitution and Child Pornography (OPSC). [online], 29 January 2013, available from http://www.unicef.org/protection/files/Status_OPSC_with_ILO_182_and_Palermo_Protocol.pdf

¹⁹ Vienna Convention on the Law of Treaties 1969, article 34.

²⁰ Art.4 of the Optional Protocol on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography said
“1. Each State Party shall take such measures as may be necessary to establish its jurisdiction over the offences referred to in article 3, paragraph 1, when the offences are committed in its territory or on board a ship or aircraft registered in that State.

2. Each State Party may take such measures as may be necessary to establish its jurisdiction over the offences referred to in article 3, paragraph 1, in the following cases:

กฎหมายบังคับนอกดินแดน เนื่องจากแต่ละประเทศบัญญัติกฎหมายในเรื่องนี้ไม่เหมือนกัน ซึ่งทำให้เกิดปัญหาทางด้านการบังคับใช้กฎหมายเป็นอย่างมาก รวมถึงกระบวนการขอใช้สิทธิสภาพนอกอาณาเขตด้วย เช่น ความต้องการ double criminality เป็นต้น อีกทั้งการส่งผู้ร้ายข้ามแดนตามข้อ 5 แห่งพิธีสารเลือกรับ²¹ และความร่วมมือกันทางคดีอาญาในการสืบสวนสอบสวน หรือกระบวนการทางอาญาในข้อ 6 แห่งพิธีสารเลือกรับ²² และมาตรการให้ความร่วมมือในด้านอื่นๆ แต่ถึงแม้ว่าประเทศที่เป็นภาคีของพิธีสารเลือกรับฯ แล้ว จะเป็นที่เข้าใจตรงกันว่าการกำหนดทิศทางและมาตรการความ

(a) When the alleged offender is a national of that State or a person who has his habitual residence in its territory; (b) When the victim is a national of that State.

3. Each State Party shall also take such measures as may be necessary to establish its jurisdiction over the aforementioned offences when the alleged offender is present in its territory and it does not extradite him or her to another State Party on the ground that the offence has been committed by one of its nationals.

4. The present Protocol does not exclude any criminal jurisdiction exercised in accordance with internal law.”

²¹ Art.5 of the Optional Protocol on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography said

“1. The offences referred to in article 3, paragraph 1, shall be deemed to be included as extraditable offences in any extradition treaty existing between States Parties and shall be included as extraditable offences in every extradition treaty subsequently concluded between them, in accordance with the conditions set forth in such treaties.

2. If a State Party that makes extradition conditional on the existence of a treaty receives a request for extradition from another State Party with which it has no extradition treaty, it may consider the present Protocol to be a legal basis for extradition in respect of such offences. Extradition shall be subject to the conditions provided by the law of the requested State.

3. States Parties that do not make extradition conditional on the existence of a treaty shall recognize such offences as extraditable offences between themselves subject to the conditions provided by the law of the requested State.

4. Such offences shall be treated, for the purpose of extradition between States Parties, as if they had been committed not only in the place in which they occurred but also in the territories of the States required to establish their jurisdiction in accordance with article 4.

5. If an extradition request is made with respect to an offence described in article 3, paragraph 1, and the requested State Party does not or will not extradite on the basis of the nationality of the offender, that State shall take suitable measures to submit the case to its competent authorities for the purpose of prosecution.”

²² Art.6 of the Optional Protocol on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography said

“1. States Parties shall afford one another the greatest measure of assistance in connection with investigations or criminal or extradition proceedings brought in respect of the offences set forth in article 3, paragraph 1, including assistance in obtaining evidence at their disposal necessary for the proceedings.

2. States Parties shall carry out their obligations under paragraph 1 of the present article in conformity with any treaties or other arrangements on mutual legal assistance that may exist between them. In the absence of such treaties or arrangements, States Parties shall afford one another assistance in accordance with their domestic law.”

ร่วมมือทางกฎหมายระหว่างกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนเพื่อต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กอาจจะต้องเป็นไปตามแนวทางที่ปรากฏตามพิธีสารเลือกรับฯ ก็ตาม แต่ถึงอย่างไรก็ตามก็ไม่อาจทราบได้ว่าในรัฐที่เป็นภาคีได้ปฏิบัติตามพิธีสารเลือกรับฯ มากน้อยเพียงใด ซึ่งในบางประเทศแม้ว่าจะได้ให้สัตยาบันแต่กลับไม่มีความจริงจังในการแก้ปัญหาและปัญหาส่วนใหญ่มักเกิดจากการขาดประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมาย เนื่องจากสภาพบังคับของกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศนั้นถูกจำกัดโดยอำนาจอธิปไตยของรัฐแต่ละรัฐ ทั้งนี้เนื่องจากรัฐแต่ละรัฐต่างก็มีอำนาจอธิปไตยเป็นของตนเอง แต่อย่างไรก็ดีถ้าหากทั้งประเทศที่เป็นภาคีและไม่เป็นภาคีของพิธีสารเลือกรับดังกล่าวได้ดำเนินมาตรการทางกฎหมายไปในทิศทางเดียวกันแล้วก็จะทำให้เกิดความคล่องตัว และความสะดวกในการดำเนินการต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก ซึ่งก่อให้เกิดการประสานความร่วมมือระหว่างกันในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพในระหว่างกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนมากยิ่งขึ้น

1.2 สมมติฐานในการวิจัย

เปรียบเทียบกลไกของแต่ละประเทศสมาชิกอาเซียน ในการอนุวัติการตามกรอบของพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เรื่องการค้าเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวข้องกับเด็ก ค.ศ.2000 และพัฒนามาตรการความร่วมมือทางกฎหมายระหว่างกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนทั้งที่เป็นภาคีและไม่เป็นภาคีของพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เรื่องการค้าเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวข้องกับเด็ก ค.ศ.2000

1.3 วัตถุประสงค์ของวิทยานิพนธ์

1. เพื่อให้ทราบถึงปัญหาการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กในอาเซียน และผลกระทบที่เกิดขึ้น
2. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ถึงมาตรการความร่วมมือทางกฎหมายเพื่อต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กตามพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เรื่องการค้าเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวข้องกับเด็ก ค.ศ.2000
3. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ของกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนกับพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เรื่องการค้าเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวข้องกับเด็กค.ศ.2000 ในการต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก

4. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ถึงประเทศสมาชิกอาเซียนที่เป็นภาคีพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เรื่องการค้าเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก ค.ศ.2000 ได้ปฏิบัติตามพิธีสารเลือกรับดังกล่าวมาน้อยเพียงใด และถ้าหากประเทศสมาชิกอาเซียนที่ยังไม่เข้าเป็นภาคีของพิธีสารเลือกรับนั้น จะต้องสร้างหรือเสริมมาตรการความร่วมมือทางกฎหมายใดเพิ่มเติมบ้างเพื่อต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กให้ครอบคลุมกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนได้อย่างครบถ้วนมากยิ่งขึ้น

5. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ถึงการดำเนินการและการประสานให้ความร่วมมือกันทางกฎหมายระหว่างกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนทั้งกลไกภายในรัฐและระหว่างรัฐเพื่อต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก

6. เพื่อให้ทราบถึงข้อบกพร่องในมาตรการความร่วมมือทางกฎหมายเพื่อต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก และหาหนทางในการแก้ไขข้อบกพร่องเหล่านั้นที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็ในในแง่ของกฎหมายหรือแง่มุมอื่นๆโดยภาครัฐและเอกชน

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1. ศึกษาถึงประเด็นปัญหาและสาเหตุการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กในภูมิภาคอาเซียน

2. ศึกษาและวิเคราะห์มาตรการความร่วมมือทางกฎหมายระหว่างกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน ทั้งกลไกภายในรัฐและระหว่างรัฐเพื่อต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กและความสัมพันธ์กับพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เรื่องการค้าเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก ค.ศ.2000

3. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ถึงประเทศสมาชิกอาเซียนที่เป็นภาคีพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เรื่องการค้าเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก ค.ศ.2000 ได้ปฏิบัติตามพิธีสารเลือกรับดังกล่าวมาน้อยเพียงใด และถ้าหากประเทศสมาชิกอาเซียนที่ยังไม่เข้าเป็นภาคีของพิธีสารเลือกรับนั้น จะต้องสร้างหรือเสริมมาตรการความร่วมมือทางกฎหมาย ใดเพิ่มเติมบ้างเพื่อต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กให้ครอบคลุมกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนได้อย่างครบถ้วนมากยิ่งขึ้น

4. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ถึงข้อบกพร่องในมาตรการความร่วมมือทางกฎหมายทั้งกลไกภายในรัฐและระหว่างรัฐเพื่อต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก และหาหนทางใน

การแก้ไขข้อบกพร่องเหล่านั้นที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็ในแง่มุมมองของกฎหมายหรือแง่มุมอื่นๆโดยภาครัฐและเอกชน

1.5 วิธีดำเนินการวิจัย

วิจัยเชิงคุณภาพ โดยการศึกษาและค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง ทั้งจากหนังสือ บทความ วารสาร วิทยานิพนธ์ กรณีศึกษา คดีที่เกิดขึ้น และเอกสารเผยแพร่ทั้งจากภาครัฐและเอกชน รวมทั้งข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต และจากกการวิจัยสนามโดยการสอบถามข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ แล้วจึงนำข้อมูลที่ได้รับมาวิเคราะห์ และเรียงลำดับข้อมูลดังกล่าว ตั้งแต่เบื้องต้น แนวคิด ทฤษฎี จนถึงกฎหมายในทางปฏิบัติ

1.6 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. เพื่อให้ทราบถึงปัญหาการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กในประเทศสมาชิกอาเซียน
2. ทำให้ทราบถึงมาตรการป้องกันและปราบปรามการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กตามพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เรื่องการค้าเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก ค.ศ.2000 ว่ามีมาตรการใดบ้าง และมาตรการของประเทศที่ยังไม่ได้เป็นภาคีของพิธีสารเลือกรับฯทั้งกลไกภายในรัฐและระหว่างรัฐ
3. ทำให้ทราบถึงว่าหากประเทศสมาชิกอาเซียนเข้าเป็นภาคีของพิธีสารดังกล่าว ประเทศสมาชิกอาเซียนจะต้องสร้างมาตรการใดเพิ่มเติมขึ้นเพื่อให้มีความสอดคล้องกับพิธีสารดังกล่าว
4. ทำให้ทราบถึงข้อบกพร่องในมาตรการการป้องกันและปราบปรามการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก และหาหนทางในการแก้ไขข้อบกพร่องเหล่านั้นที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็ในแง่มุมมองของกฎหมายหรือแง่มุมอื่นๆโดยภาครัฐและเอกชน

บทที่ 2

วิวัฒนาการของกฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยการต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก

ปัญหาการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กยังคงมีให้เห็นอยู่ตามหน้าหนังสือพิมพ์หรือสื่อทั่วโลกเด็กบางคนอายุเพียง 5 ปี ยังถูกขายเป็นทาสทางเพศ ความลับที่น่าละอายนี้ถูกจับภาพให้เห็นโดยกล้องที่ถูกซ่อนไว้เพื่อให้ทั่วโลกได้ตระหนักถึงปัญหานี้ ผู้กระทำผิดสามารถทำให้เด็กหวาดกลัวและให้เงินสดเพียงเล็กน้อยเพื่อแลกเปลี่ยนกับการเป็นทาสทางเพศของเด็กคนนั้น¹ เด็กที่ค้าประเวณีส่วนใหญ่จะถูกผลักดันให้เข้าสู่ธุรกิจทางเพศเนื่องจากความยากจน เด็กหญิงและเด็กชายจะถูกขายตัวเพื่อช่วยเหลือครอบครัวของพวกเขาเหล่านั้นและเพื่อความอยู่รอดของตัวเอง บางครั้งพวกเขาเองก็คือผู้ปกครองของเด็กเหล่านั้นนั่นเอง จำนวนเด็กที่ค้าประเวณีมีเพิ่มมากขึ้นเนื่องด้วยทหารชาวต่างชาติหรือนักท่องเที่ยวแต่ผู้ชายส่วนใหญ่ที่ซื้อเด็กเพื่อมีเพศสัมพันธ์นั้นจะเป็นคนในประเทศนั้นๆนั่นเอง² แม้วานานาประเทศทั่วโลกต่างก็มีความพยายามในหลายวิถีทางในทางระหว่างประเทศเพื่อที่จะปกป้องเด็กและป้องกันการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กก็ตาม แต่ในอดีตนั้นมิได้มีการกล่าวถึงในระดับระหว่างประเทศเพราะถือว่าเป็นเรื่องภายในของแต่ละรัฐที่ต้องจัดการกันเอง แต่ต่อมาภายหลังปัญหาการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กนั้นมีปัญหาทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อยมาจนกลายเป็นอาชญากรรมที่มีลักษณะข้ามชาติ จึงทำให้ทุกประเทศทั่วโลกเกิดการตื่นตัวทางด้านสิทธิมนุษยชนมากยิ่งขึ้น นานาประเทศจึงได้ร่วมกันคิดหามาตรการต่างๆ ซึ่งรวมถึงการให้ความร่วมมือทางกฎหมายระหว่างประเทศที่เหมาะสมเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว

2.1 สถานการณ์ทั่วไปในปัจจุบัน

เหตุการณ์การแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กมิได้เป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นใหม่แต่อย่างใด แต่เป็นสิ่งที่มียู่แล้วทั้งในอดีตจนถึงปัจจุบัน แต่สถานการณ์ดังกล่าวนั้นไม่เคยจะหมดไปจากสังคมโลกได้เลย นับวันมีแต่จะทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ และมีหลากหลายรูปแบบ โดยผู้เขียนได้รวบรวมตัวอย่างข่าวทั้งจากสำนักข่าวในประเทศและนอกประเทศไว้ ดังต่อไปนี้

¹ NBC News, Children for sale. [online], 5 November 2011, available from: http://www.msnbc.msn.com/id/4038249/ns/dateline_nbc/t/children-sale/

² The New York Times, Prostituted Children. [online], 2 Nov 2011, available from: <http://www.nytimes.com/1996/08/26/opinion/prostituted-children.html>

ก. กรณีการขายพรหมจรรย์ของเด็กหญิง

ผู้ชายหลายคนเชิดชูประสบการณ์เปิดบริสุทธิ์เด็กหญิง ไม่ว่าจะโดยผ่านกลไกทางสังคมคือการแต่งงานหรืออื่นๆ ว่าเป็นหลักฐานที่แสดงถึงความเป็นบุรุษเพศ นอกจากนี้ยังมีแนวความคิดผิดๆ หรือความเชื่อปรัมปราที่แพร่หลายหลายอย่างเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์กับเด็กหรือผู้ที่ยังไม่เคยผ่านประสบการณ์ทางเพศมาก่อน ผู้ชายส่วนหนึ่งในหลายประเทศแถบทวีปเอเชียและแอฟริกาเชื่อว่าการมีเพศสัมพันธ์กับเด็กหญิง (ที่เชื่อกันว่าเป็นหญิงพรหมจรรย์หรือเคยมีคู่รักมาไม่กี่คน) จะช่วยปกป้องพวกเขาจากการติดเชื้อเอชไอวีหรือเอดส์ และเชื่อที่ติดต่อกันเพศสัมพันธ์อื่นๆ หรือช่วยรักษาพวกเขาจากโรคเหล่านั้นได้ ผู้คนอีกส่วนหนึ่งเชื่อว่าการมีเพศสัมพันธ์กับผู้ที่ยังไม่สูญเสียพรหมจรรย์หรือยังบริสุทธิ์อยู่จะช่วยให้พวกเขากลับมาเป็นหนุ่มอีกครั้งรวมทั้งเป็นการเพิ่มสมรรถภาพทางเพศ และทำให้สุขภาพดี อายุยืน โชคดี และประสบความสำเร็จทางธุรกิจ³

ตัวอย่างคดี เด็กหญิง Sriy อายุ 13 ปี ดวงตาสดใสและมีฟันขาว เสียงหัวเราะของเธอทำให้เสียงฮึดฮัดหายไปจากวิดีโอเกมซึ่งเล่นอยู่ไม่ห่างจากเด็กสักเท่าไรนัก จากนั้นเจ้าของช่องก็เข้าไปซื้อตัวเด็กหญิง Sriy และให้คำแนะนำเธอเกี่ยวกับกายวิภาคในอนาคต และกล่าวกับเธอว่าเงินเพียง 10 ดอลลาร์ ถือว่าเป็นรายได้ที่ไม่ดีเพราะ “เธอเพิ่งเสียพรหมจรรย์ไป” แต่ในความเป็นจริงแล้วเจ้าของนั้นกล่าวเท็จ เด็กหญิง Sriy ถูกขายให้เป็นโสเภณีตั้งแต่สองปีที่แล้วแล้ว เด็กหญิง Sriy ต้องอดทนกับความเสื่อมเสียซึ่งเธอต้องรับลูกค้า 10 คน ต่อคืน เนื่องจากเธอได้ถูกตัดสินให้เป็นสมบัติของเจ้าของช่อง เธอถูกขายโดยพ่อเลี้ยงของเธอไปอยู่อีกช่องหนึ่ง เมื่อเธอถูกขายแล้วเธอจะต้องทำงานจนกว่าจะใช้หนี้หมด หรือจนกว่าเธอจะติดเอดส์ หากเธอพยายามหรือถูกจับได้ว่าจะหนีเธอจะถูกตีหลายที ให้อุดอาหาร และขังเธอไว้ในห้องในขณะที่ยังคงถูกบังคับให้มีเพศสัมพันธ์กับลูกค้าหลายคนในหนึ่งคืน เคยมีช่องแห่งหนึ่งที่อยู่ใกล้เคียงกันถูกไฟไหม้และพบร่างของเด็กหญิงสองคนในซากปรักหักพัง พวกเขาถูกขังไว้ภายในห้อง ถูกบังคับให้มีเพศสัมพันธ์กับลูกค้าหลายคนในห้องของพวกเขาเหล่านั้น และไม่เคยได้รับอนุญาตให้ออกไปภายนอกเพราะพวกเขาได้แสดงถึงสัญญาเดิมที่ว่าต้องการจะหลบหนีแล้ว⁴ จะสังเกตได้ว่าเด็กถูกใช้ให้มีเพศสัมพันธ์เพื่อแลกกับเงินเพียงน้อยนิดเมื่อเทียบกับสิ่งที่พวกเขาเหล่านั้นต้องเสียไปนั่นก็คือ พรหมจรรย์ และการหนีก็เป็นสิ่งที่ทำได้ยากมากเพราะพวกเขาเหล่านั้นได้เห็นตัวอย่างและเกิดความเกรงกลัวจึงไม่กล้าที่จะคิดหนีออกจากช่อง

³ องค์การแอ็คแพท อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล, ปลูกฉา – วิสัยทัศน์ ว่าด้วยการแสวงหาประโยชน์ทางเพศเชิงพาณิชย์จากเด็ก, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ศาลาแดง จำกัด, 2550), หน้า 25.

⁴ The New York Times, CHILDREN FOR SALE -- A special report.;Asian Childhoods Sacrificed to Prosperity's Lust. [online], 2 Nov 2011, available from: <http://www.nytimes.com/1996/04/14/world/children-for-sale-special-report-asian-childhoods-sacrificed-prosperity-s-lust.html?pagewanted=all&src=pm>

ตัวอย่างคดี เด็กหญิง Nguyen ชาวเวียดนาม นั่งอยู่ภายในช่องที่ Svay Pak กำลังรอเพื่อที่จะขายพรหมจรรย์ครั้งแรก เธอเล่าเรื่องราวอย่างระมัดระวัง เนื่องจากเจ้าของช่องจะทุบตีเด็กเหล่านั้นหากบอกคนอื่นเรื่องเบื้องหลังของพวกเขาและต้องการให้เด็กหญิง Nguyen ไม่กล้าหลบหนีอีกด้วย เจ้าของชื่อเด็กหญิง Nguyen มาเมื่อสามวันก่อนและนำเธอเข้าสู่ตลาดจนเธอพบชาวต่างชาติที่ยินดีจ่ายเงิน 500 ดอลลาร์สหรัฐ สำหรับพรหมจรรย์ของเธอ “ซึ่งถือว่าไม่แพง” เจ้าของช่องกล่าว ส่วนใหญ่คนที่ซื้อจะเป็นชาวจีนจากจีนแผ่นดินใหญ่ ประเทศไต้หวัน หรือประเทศสิงคโปร์ เนื่องจากพวกเขาเชื่อว่าการมีเพศสัมพันธ์กับคนที่ยังมีพรหมจรรย์อยู่จะช่วยให้พวกเขาเหล่านั้นกลับมาเป็นหนุ่มอีกครั้งหรือช่วยรักษาโรคมะเร็งได้⁵ ซึ่งผู้ล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กจะถูกเรียกขานอย่างแพร่หลายว่า “ผู้ที่ชอบมีเพศสัมพันธ์ทางเพศกับเด็ก” (Paedophile) การล่วงละเมิดทางเพศผู้เยาว์และการมีคู่ควงที่ไม่เคยมีประสบการณ์ทางเพศมาก่อนเป็นตัวบ่งชี้ความเป็นบุรุษเพศและเป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวาง ผลการวิจัยในประเทศเปรูแสดงให้เห็นว่าผู้ล่วงละเมิดรายงานว่าเขาารู้สึก “อ่อนเยาว์ขึ้น” เมื่อได้มีเพศสัมพันธ์กับเด็กหญิงที่อายุน้อย

ข. กรณีพ่อแม่หรือผู้ปกครองของเด็กบังคับให้เด็กเข้าสู่การค้าประเวณี

ความยากจนเป็นปัจจัยหลักที่ทำให้เด็กหลายคนต้องถูกพ่อแม่หรือผู้ปกครองของตนเองบังคับให้ค้าประเวณีเนื่องจากครอบครัวมีฐานะยากจน เพื่อให้มีรายรับพอจุนเจือครอบครัวของตน โดยเฉพาะปัจจุบันมีเด็กที่ถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศขณะที่อยู่ในความดูแลของบิดามารดา ผู้ปกครองตามกฎหมาย หรือบุคคลอื่นใดซึ่งเด็กนั้นอยู่ในความดูแลเป็นจำนวนมาก ประสบการณ์ของเด็กที่ตกเป็นเหยื่อทางเพศส่วนใหญ่จะไม่ถูกติดตามไปด้วยโดยการบังคับทางร่างกาย หรือการถูกกักตัว แต่อย่างไรก็ตามสิ่งที่ตามมาคือสภาพจิตใจที่ก้าวร้าว ภูอาเปรียบ และเป็นบาดแผลในจิตใจ⁷

ตัวอย่างคดี นาง Leonilla Olayres อายุ 33 ปี เป็นคุณแม่ในสลัมที่อยู่ใกล้กับสนามบินมะนิลา สายตำรวจรายงานว่านาง Olayres ได้พาเด็กหญิงสองคนอายุ 10 ปี และ 12 ปี ซึ่งเป็นลูกๆของเธอเองนำมาส่งให้กับชาวญี่ปุ่น ชื่อ นาย Hisayoshi Maruyama เพื่อแลกกับเงินสด ตำรวจพบนาย Maruyama และเด็กหญิงอายุ 10 ปี เปลือยกายทั้งคู่อยู่ในห้องที่โรงแรมของเขา

⁵ The New York Times, CHILDREN FOR SALE -- A special report.;Asian Childhoods Sacrificed to Prosperity's Lust. [online], 2 Nov 2011, available from: <http://www.nytimes.com/1996/04/14/world/children-for-sale-special-report-asian-childhoods-sacrificed-prosperity-s-lust.html?pagewanted=all&src=pm>

⁶ องค์การแอ็คแพท อินเทอร์เน็ตในซันแนล, ฟูจิวา - วิสัยทัศน์ ว่าด้วยการแสวงหาประโยชน์ทางเพศเชิงพาณิชย์จากเด็ก, หน้า 20 - 21.

⁷ Committee on the Rights of the Child, General Comment No. 13 on the right of the child to freedom from all forms of violence [online] 19 April 2013, available from: http://www2.ohchr.org/english/bodies/crc/docs/CRC.C.GC.13_en.pdf

Maruyama จวบเด็กหญิงคนนั้นในสภาพที่เปลือยเปล่า ล้วงละเมิดทางเพศเธอ อีกทั้งยังพยายามถ่ายรูปเธอและบังคับให้เธอมีเพศสัมพันธ์ทางปากอีกด้วย สายตำรวจยังรายงานอีกว่าเขายังได้บังคับเด็กชายอายุ 10 ปี และเด็กหญิงอายุ 11 ปี ให้มีเพศสัมพันธ์ร่วมกัน และยังล้วงละเมิดเด็กชายจำนวน 6 คน และเด็กหญิงอายุ 7 ปี โดยการถ่ายวิดีโอลามก นาย Maruyama ถูกจับกุมที่กรุงมะนิลาในปี 1991 นาย Maruyama ได้แย้งว่าปัญหากฎหมายหลักคือเขาไม่มีเงินสตเพียงพอที่จะติดสินบนเนื่องจากถูกจู่โจมอย่างกะทันหันในห้องที่โรงแรมของเขา ซึ่งในตอนแรกเขายังไม่ถูกจับกุมและบันทึกของตำรวจก็ยืนยันเช่นนั้น จากคำพูดของนาย Maruyama เขาถูกนำตัวส่งสถานีตำรวจและถูกเรียกสินบนจำนวน 4000 ดอลลาร์สหรัฐ แต่เนื่องจากเขาไม่สามารถจ่ายได้ เขาจึงถูกจับกุม⁸ จะเห็นได้พ่อแม่หรือผู้ปกครองต้องชรายลูกเพื่อให้บริการทางเพศนั้นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้เด็กต้องตกอยู่ในสภาพดังกล่าวก็คือความยากจนนั่นเอง

ตัวอย่างคดี ณ กรุงมะนิลา เด็กอายุ 10 ปี มีเพศสัมพันธ์กับคนขับมอเตอร์ไซด์ หรือคนขับแท็กซี่ เพื่อแลกกับเงินจำนวน 6 ดอลลาร์สหรัฐต่อ 2 ชั่วโมง ในกรุงบอมเบย์ เด็กหญิงกว่าพันคนถูกขายในช่องราวกับพวกเขาเหล่านั้นเป็นนักโทษ มีการประมาณการความเสียหายโดยคาดว่ามียุติกว่าล้านคนทั่วโลกถูกบังคับโดยผู้ปกครอง แมงดา หรือความยากจน เพื่อให้ขายตัว ซึ่งปัญหานี้เป็นปัญหาที่ทุกชาติควรเริ่มมีการป้องกันอย่างจริงจังเสียที โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศอินเดียและประเทศไทย มีโสเภณีเด็กจำนวนมากซึ่งพวกเขาเหล่านั้นถูกลักพาตัวหรือถูกซื้อมาจากครอบครัวของพวกเขาเหล่านั้นนั่นเองที่อยู่ในชนบท หรืออาศัยอยู่ในประเทศเนปาลหรือประเทศพม่าและถูกนำตัวมายังกรุงบอมเบย์หรือกรุงเทพมหานคร พวกเขาเหล่านั้นถูกบังคับให้ทำงานหลายปีจนกว่าจะชำระหนี้หมดหรือจนกว่าพวกเขาเหล่านั้นจะตายไปเพราะติดโรคเอดส์⁹ เด็กๆที่ถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศเสี่ยงอย่างยิ่งต่อการติดเชื้อเอชไอวีหรือเอดส์ (AIDS) และไม่คอยได้รับการรักษาทางการแพทย์อย่างเพียงพอ นอกจากนี้เด็กๆยังเสี่ยงต่อการถูกทำร้ายร่างกาย ผู้ที่พยายามจะหลบหนีหรือตกอยู่ในสถานการณ์ที่ต้องเผชิญหน้ากับผู้ล้วงละเมิดก็อาจได้รับบาดเจ็บสาหัสหรือถูกฆ่า

ค. กรณีเด็กถูกล่อลวงหรือถูกข่มขู่ให้ค้าประเวณี

บางครั้งเด็กไม่ได้เลือกที่จะเข้ามาอยู่ในวังวนของการค้าประเวณีเพื่อดำรงชีพหรือซื้อสินค้าอุปโภคบริโภค แต่สถานการณ์ต่างๆ รวมทั้งโครงสร้างทางสังคม และบุคคลที่เป็นนายหน้า

⁸ Committee on the Rights of the Child, General Comment No. 13 on the right of the child to freedom from all forms of violence [online] 19 April 2013, available from: http://www2.ohchr.org/english/bodies/crc/docs/CRC.C.GC.13_en.pdf

⁹ The New York Times, Prostituted Children. [online], 2 November 2011, available from: <http://www.nytimes.com/1996/08/26/opinion/prostituted-children.html>

ผลักดันให้พวกเขาเหล่านั้นตกอยู่ในสภาวะที่เปราะบาง ซึ่งเด็กเหล่านี้มักถูกบังคับให้ค้าประเวณี เนื่องจากถูกนายหน้าหลอกหรือข่มขู่

ตัวอย่างคดี เมื่อวันที่ 27 มิถุนายน 2555 ผู้กำกับการ 1 กองบังคับการปราบปราม การกระทำผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ (ผกก.1 บก.ปคม.) นำกำลังพร้อมนำหมายศาลเข้าจับกุมนายทรง วุฒิ เจริญชัย อายุ 57 ปี เจ้าสำนักโหราศาสตร์ "อาจารย์ณัชชวี" ในข้อหาข่มขืนกระทำชำเราเด็กอายุ ไม่ต่ำกว่า 15 ปี เป็นธุรกิจจัดหาให้มีการค้าประเวณี คดีนี้สืบเนื่องจากเมื่อวันที่ 25 มิถุนายนที่ผ่านมา นักเรียนหญิงโรงเรียนชื่อดังย่านศาลายา 4 คน เดินทางเข้าพบตำรวจ ระบุว่า ถูกผู้ต้องหากระทำชำเราและบังคับให้ค้าประเวณี โดยทั้งหมดถูกเพื่อนหญิงที่ถูกไล่ออกจากโรงเรียนแล้วหลอกให้ไปพบ ผู้ต้องหา อ้างว่าทุกคนกำลังมีเคราะห์ ถ้าเปลี่ยนชื่อจะดีขึ้น ทุกคนจึงหลงเชื่อ โดยผู้ต้องหาให้สลักกัน ขึ้นทำพิธีที่ชั้น 2 ทีละคน จากนั้นหลอกให้ถอดเสื้อผ้าออกจนหมด แล้วให้นอนลง นำผ้าขาวมาคลุมตัวไว้ และร่ายมนต์คาถา พร้อมใช้มือลูบคลำอวัยวะเพศก่อนจะลงมือข่มขืน สุดท้ายจะบอกกับทุกคนว่า "พิธีกรรมสำเร็จแล้ว ต่อไปนี้จะโชคดี ชีวิตเจริญก้าวหน้า มีเงินมีทองเข้ามาตลอด"

“หลังจากเด็กกลับบ้าน ผู้ต้องหายังโทรติดต่อกับทุกคน บอกว่าถ้าใครอยากได้เงินใช้ ให้มาหาอาจารย์ หากใครไม่มาหาจะเสกคุณไสยเข้าท้อง ทุกคนกลัวจึงกลับมาอีก ก่อนที่ผู้ต้องหาจะ หลอกให้ค้าประเวณีกับผู้ชายหลายคน โดยคนที่ได้ค่าตัวสูงสุดอยู่ที่ 4,000 บาท ทำแบบนี้อยู่หลาย ครั้ง” ตำรวจผู้จับกุมกล่าว¹⁰ นี่เป็นตัวอย่างหนึ่งในการที่ล่อลวงเด็กให้มามีเพศสัมพันธ์ด้วย มีการ หลอกเด็กด้วยวิธีการต่างๆอีกมากมายอาทิเช่น หลอกให้ไปทำงาน เป็นต้น วัตถุประสงค์มีส่วนร่วมด้วย เช่นกันบุคคลที่เด็กรู้จักอาจทำหน้าที่ในฐานะนายหน้าเพราะหวังเงินเล็กน้อย และยุยงให้เด็กเข้าสู่ การค้าเพศสัมพันธ์หรือล่อลวงพวกเขาออกจากบ้าน

จากที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้นเป็นตัวอย่างคดีเพียงเล็กน้อยที่มีการนำเสนอผ่านสื่อ ยังมีอีกหลายคดีที่ตำรวจนั้นยังไม่สามารถจับกุมผู้ล่อลวงละเมิดทางเพศเด็กได้ ส่วนใหญ่พ่อแม่หรือ ผู้ปกครองของเด็กจะเป็นผู้ชายตัวเด็กให้กับบุคคลซึ่งสามารถจ่ายเงินให้แก่พวกเขาเหล่านั้นได้ และ มักจะให้การปฏิเสธว่าไม่ได้ขายลูกตนเพื่อบริการทางเพศ รวมถึงการติดสินบนตำรวจโดยแหล่ง ค้าประเวณีทั้งหลาย การแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการข่มขู่ส่งผลกระทบต่อสภาพจิตใจของเด็ก

¹⁰ คมชัดลึก, จับหมอดูข่มขืนม.2บังคับค้ากามจับหมอดูวัย 57 ลวง 4 นักเรียนหญิงเปลี่ยนชื่อสะเดาะเคราะห์ สบช่องข่มขืน บังคับค้ากาม ไม่ยอมขู่ทำคุณไสย ค้นสำนักโหรย่านหนองแขมเจออุ้งยาง-ไวอากร้าเพียบ. [ออนไลน์], 27 มิถุนายน 2555, แหล่งที่มา <http://www.komchadluek.net/detail/20120627/133853/%E0%B8%88%E0%B8%B1%E0%B8%9A%E0%B8%AB%E0%B8%A1%E0%B8%AD%E0%B8%94%E0%B8%B9%E0%B8%82%E0%B9%88%E0%B8%A1%E0%B8%82%E0%B8%B7%E0%B8%99%E0%B8%A1.2%E0%B8%9A%E0%B8%B1%E0%B8%87%E0%B8%84%E0%B8%B1%E0%B8%9A%E0%B8%84%E0%B9%89%E0%B8%B2%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A1.html>

โดยมักทำให้เด็กต้องปวดร้าวไปชั่วชีวิต นอกจากนี้ ในกรณีที่มีการบันทึกภาพที่เด็กถูกล่วงละเมิดทางเพศ เช่น ภาพถ่าย วิดีโอ ความรับรู้ถึงความคงอยู่ของภาพเหล่านั้นยังคงเป็นเครื่องย้ำเตือนอันแสนเจ็บปวดที่ทำให้เด็กนึกถึงการล่วงละเมิดที่เกิดขึ้นต่อพวกเขาอยู่

2.2 คำนิยามของการแสวงหาประโยชน์ทางเพศ

ก่อนที่จะดูคำนิยามของการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก จะสังเกตได้ว่ามีการใช้ความรุนแรงทางเพศต่อเด็กแบ่งออกได้อย่างชัดเจนเป็นสองรูปแบบ คือ การล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก และการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก ซึ่งรูปแบบการใช้ความรุนแรงทางเพศกับเด็กทั้งสองรูปแบบมีความเหลื่อมล้ำกันอยู่

การล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก คือ การที่เด็กติดต่อกับหรือมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ใหญ่หรือกับเด็กที่มีอายุหรือความรู้ประสบการณ์มากกว่า เช่น คนแปลกหน้า พี่น้อง หรือพ่อแม่ โดยที่เด็กถูกใช้เป็นวัตถุเพื่อสนองความต้องการทางเพศของผู้กระทำผิด¹¹ สำหรับพฤติกรรมกรล่วงละเมิดทางเพศไม่จำเป็นที่เด็กและผู้ถูกล่วงละเมิดจะสัมผัสกันทางกายเท่านั้น แต่อาจเป็นการปฏิสัมพันธ์แบบไม่มีการสัมผัสก็ได้ เช่น การเปิดเผยส่วนลับของร่างกายในที่สาธารณะหรือการมองบุคคลอื่นมีเพศสัมพันธ์กัน เช่น ผู้ใหญ่มองเด็กถอดเสื้อผ้าหรือคยั้นคยอหรือบังคับให้เด็กมีเพศสัมพันธ์กัน ในขณะที่ผู้ถูกล่วงละเมิดสังเกตการณ์หรือบันทึกภาพกิจกรรมดังกล่าว¹²

แต่การแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กนั้นไม่เพียงแต่ทำให้เด็กตกเป็นวัตถุทางเพศเท่านั้น แต่เด็กยังกลายเป็นสินค้าอีกด้วย ซึ่งทำให้เกิดความแตกต่างขึ้นอย่างชัดเจนในแง่ของการแทรกแซงและการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก คือการใช้เด็กแลกเปลี่ยนกับเงินสด สิ่งของ หรือสิ่งของตอบแทนอื่นๆเพื่อวัตถุประสงค์ทางเพศ¹³

แม้การแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กเป็นการล่วงละเมิดทางเพศเด็กเช่นกัน แต่องค์ประกอบเรื่อง “การแลกเปลี่ยนทางธุรกิจ” ทำให้การแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กแตกต่างไปจากการล่วงละเมิดทางเพศ เนื่องจากการล่วงละเมิดทางเพศเด็กนั้นไม่มีผลประโยชน์ทางธุรกิจเข้ามาเกี่ยวข้อง¹⁴

¹¹ EPACT INTERNATIONAL, *Strengthening Laws addressing Child Sexual Exploitation A Practical Guide*, (Bangkok: Saladaend Printing Co. Ltd., 2008), p. 40.

¹² องค์การแอ็คแพท อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล, ฟูจิดา – วิสัยทัศน์ว่าด้วยการแสวงหาประโยชน์ทางเพศเชิงพาณิชย์จากเด็ก, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ศาลาแดง จำกัด, 2550) หน้า 17.

¹³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 18.

¹⁴ เรื่องเดียวกัน

การประชุมระดับโลกเพื่อต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศเชิงพาณิชย์จากเด็ก ครั้งที่ 1 ค.ศ. 1996 ณ กรุงสต็อกโฮล์ม [World Congress Against Commercial Sexual Exploitation of Children (1996)] ได้มีการให้คำนิยาม “การแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก” ไว้ใน ประกาศปฏิญญากรุงสต็อกโฮล์ม (the Stockholm Declaration) คือ การแสวงหาประโยชน์ทางเพศเชิงพาณิชย์จากเด็กเป็นพื้นฐานการละเมิดสิทธิของเด็ก ซึ่งประกอบด้วย การล่อลวงละเมิดทางเพศเด็กโดยผู้ใหญ่และให้ค่าตอบแทนในรูปแบบของเงินสดหรือชนิดอื่นใด แก่เด็กหรือบุคคลที่สาม เด็กจะถือว่าเป็นวัตถุทางเพศและเป็นวัตถุในเชิงพาณิชย์ การแสวงหาประโยชน์ทางเพศเชิงพาณิชย์จากเด็กมีรูปแบบของการบีบบังคับและใช้ความรุนแรงต่อเด็กและเช่นเดียวกับการบังคับใช้แรงงาน และรูปแบบของการเป็นทาสในปัจจุบัน¹⁵

แถลงการณ์ของสำนักเลขาธิการสหประชาชาติเรื่องการป้องกันการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่อลวงละเมิดทางเพศ [UN Secretary-General’s Bulletin on protection from sexual exploitation and abuse (PSEA) (ST/SGB/2003/13)] ได้ให้คำนิยามคำว่า “การแสวงหาประโยชน์ทางเพศ” หมายถึง การกระทำหรือการพยายามใดๆ อันเป็นการการกระทำผิดโดยอาศัยตำแหน่งที่ไม่มั่นคง อำนาจที่แตกต่างกัน หรือความเชื่อใจ เพื่อวัตถุประสงค์ทางเพศ รวมถึงการไม่จำกัดถึงผลประโยชน์ทางการเงิน สังคม หรือการเมือง การแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากบุคคลอื่น *

องค์การเอกชนที่ทำหน้าที่ป้องกันเด็กจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศโดยตรง อย่างเช่น องค์การแอ็คแพท อินเทอร์เน็ตเซ็นแนล (ECPAT INTERNATIONAL) ก็ได้มีการให้คำนิยาม คำว่า “การแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กเชิงพาณิชย์ (CSEC)” คือ การละเมิดพื้นฐานของสิทธิมนุษยชนและสิทธิเด็ก องค์ประกอบที่สำคัญคือการละเมิดเด็กและสิทธิของพวกเขาที่เกิดขึ้นจากการทำธุรกรรมเชิงพาณิชย์บางแหล่ง กล่าวคือมีการแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกันเป็นโดยหนึ่งในฝ่ายนั้นหรือ

¹⁵ The Stockholm Declaration and Agenda for Action, Adopted at: First World Congress against Commercial Sexual Exploitation of Children, Stockholm, Sweden, 27-31 August 1996. Para 5 “The commercial sexual exploitation of children is a fundamental violation of children’s rights. It comprises sexual abuse by the adult and remuneration in cash or kind to the child or a third person or persons. The child is treated as a sexual object and as a commercial object. The commercial sexual exploitation of children constitutes a form of coercion and violence against children, and amounts to forced labour and a contemporary form of slavery.”

* “The term “sexual exploitation” means any actual or attempted abuse of a position of vulnerability, differential power, or trust, for sexual purposes, including, but not limited to, profiting monetarily, socially or politically from the sexual exploitation of another.” See Protection from sexual exploitation and abuse by UN and related personnel, Overview , available from: <http://www.un.org/en/pseataaskforce/overview.shtml>

มากกว่านั้นได้รับประโยชน์ในรูปแบบของเงินสด สินค้า หรือในรูปแบบอื่นๆจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากบุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่า 18 ปี*

2.3 ประเภทของการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก

การแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กประกอบไปด้วยการกระทำที่ผิดกฎหมายซึ่งเป็นการลดเกียรติ ทำให้เสื่อมเสีย และเป็นการคุกคามเด็กทั้งร่างกายและความมั่นคงทางจิตใจของเด็ก ซึ่งมีอยู่มากมายหลากหลายรูปแบบด้วยกัน แต่รูปแบบที่สำคัญที่สุด และมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก คือ การขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก ดังจะอธิบายโดยละเอียด ดังต่อไปนี้

2.3.1 การขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ (Sale of Children and/or Trafficking for sexual purpose)

เป็นการยากที่จะให้คำนิยามคำว่า “การขายเด็ก (Sale of Children)” ตั้งแต่เป็นเด็กหรือไม่ และควรหรือไม่ควรเป็นการขายเด็ก เป็นสิ่งผิดกฎหมายและหรือเป็นเรื่องจริยธรรม เป็นสิ่งของเพื่อการแลกเปลี่ยนค่าหรือเพื่อการพาณิชย์ ซึ่งเป็นข้อเท็จจริงในเรื่องการขายเหล่านี้ แต่อย่างไรก็ตามจึงต้องมีการพิสูจน์ความถูกต้องสำหรับคำนิยาม¹⁶ ศาสตราจารย์วิทิต มันทาภรณ์ ผู้เสนอรายงานพิเศษว่าด้วยการค้าเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็กแห่งสหประชาชาติ คนแรก ได้ให้คำนิยามคำว่า “การขายเด็ก” คือการส่งมอบเด็กจากฝ่ายหนึ่ง (ซึ่งรวมถึงบุพการี ผู้ดูแลและสถาบัน) ให้แก่อีกฝ่ายหนึ่ง ไม่ว่าจะมิวัตุประสงค์ใดก็ตาม ในการแลกเปลี่ยนเพื่อสถานภาพทางการเงิน หรือการให้รางวัลต่างๆ หรือเพื่อค่าตอบแทน¹⁷ ส่วน Ms. Ofelia Calcetas-Santos ผู้เสนอรายงานคนที่สอง ในรายงานฉบับแรกได้ให้คำนิยาม “การขายเด็ก” คือการส่งมอบที่อยู่ในอำนาจของผู้ปกครองที่มากกว่า และหรือสิทธิในการดูแลร่างกายของเด็กให้แก่บุคคลอื่นที่มากกว่าหรือน้อยกว่าพื้นฐานชั่วคราวในการแลกเปลี่ยนเพื่อฐานะทางการเงินหรือการให้รางวัลต่างๆ หรือเพื่อค่าตอบแทน คำนิยามดังกล่าวควรตัดเรื่องการแลกเปลี่ยนที่เข้มงวดบนพื้นฐานชั่วคราวออกไป ในขณะที่เด็ก “ถูก

---

* The commercial sexual exploitation of children (CSEC) is a fundamental violation of human rights and children’s rights. The key element is that this violation of children and their rights arises through a commercial transaction of some sort. That is, there is an exchange in which one or more parties gain a benefit – cash, goods or kind – from the exploitation for sexual purposes of someone aged below 18. See definition available from: http://www.ecpat.net/ei/Csec_definition.asp

¹⁶ General Assembly resolution A/53/311, 26 August 1998.

¹⁷ Ibid, para. 34.

เช่า (rented)” ออกไป และด้วยเหตุนี้จึงควรทำให้มีความสับสนน้อยลงเช่นเดียวกับการแลกเปลี่ยนใดก็ตามที่เป็นการก่อให้เกิดการขาย หรือถูกล่อลวงให้เป็นโสเภณี¹⁸

ความสับสนในการถูกสร้างโดยการขาดคำนิยามที่แน่ชัดจึงทำให้ไม่ช่วยให้สมาชิกของคณะทำงานเพื่อร่างพิธีสารเลือกรับฯของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เรื่องการขายเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก การจัดว่าอะไรคือ “การขายเด็ก” ได้อย่างชัดเจน เมื่อมาถึงจุดหนึ่งที่ต้องทำขึ้นโดยนักต่อรองว่า “การขาย” จะต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อการแสวงหาประโยชน์ทางเพศ แต่มีผู้ที่มีความคิดเห็นที่แตกต่างกล่าวว่าเป็นการให้คำนิยามที่อันตรายในการที่จะจัดคำนิยามในลักษณะนั้น¹⁹ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการขายอาจมีได้ทั้งแบบที่มีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ทางเพศหรือไม่จำเป็นต้องมีวัตถุประสงค์ทางเพศก็ได้ ยกตัวอย่างเช่น การขายเด็กเพื่อเป็นบุตรบุญธรรม การขายเด็กให้ไปเป็นแรงงาน หรือการขายอวัยวะเด็ก เป็นต้น เพราะถ้าหากให้คำนิยามว่าการขายเด็กจะต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อการแสวงหาประโยชน์ทางเพศอย่างเดียว จะทำให้เด็กนั้นไม่ได้รับความคุ้มครองที่ทั่วถึงในเรื่องการขายเด็กที่ไม่ได้เพื่อวัตถุประสงค์ทางเพศด้วย และเพื่อให้สอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กข้อ 34 และ ข้อ 35 ที่ให้รัฐบาลจะต้องป้องกันเด็กจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศทุกรูปแบบและการล่วงละเมิดและจัดให้มีมาตรการที่สามารถทำให้แน่ใจได้ว่าเด็กจะไม่ถูกลักพาตัว ถูกขาย หรือถูกค้า²⁰

ต่อมาเมื่อมีการประกาศใช้พิธีสารเลือกรับฯแล้วได้มีการให้คำนิยามไว้อย่างชัดเจนว่า “การขายเด็ก (Sale of Children)” หมายถึง การกระทำให้หรือการแลกเปลี่ยนใดที่เด็กถูกส่งมอบโดยบุคคลใดหรือกลุ่มบุคคลใดไปยังอีกบุคคลหนึ่งหรือกลุ่มบุคคลหนึ่ง เพื่อค่าตอบแทนหรือเพื่อประโยชน์ตอบแทนอื่นใด²¹ ซึ่งคำนิยามดังกล่าวเป็นบทสรุปที่ได้มาจากการโต้เถียงกันอย่างยาวนานในเรื่องที่ว่าพิธีสารเลือกรับฯควรครอบคลุมเพียงการขายซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อการแสวงหาประโยชน์ทางเพศหรือให้ครอบคลุมถึงการขายสำหรับเพื่อวัตถุประสงค์ใดๆก็ตาม* การขายเด็ก (Sale of Children) จึง

¹⁸ General Assembly resolution A/50/456, 20 September 1995.

¹⁹ General Assembly resolution A/53/311, 26 August 1998., para. 36.

²⁰ Unicef, 20 years the Convention on the Rights of the Child: the Convention on the Rights of the Child Optional Protocol on the Sale of Children, Child prostitution and Child Pornography. [online], 5 Jan 2012, available from <http://www.unicef.org/malaysia/Factsheet-CRC-Optional-Protocol-Sale-of-Children-Prostitution-Pornography.pdf>

²¹ Art.2(a) of the Optional Protocol on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography.

* The debate during the drafting process was especially focused on the definition of sale as well as on whether the Protocol should have covered only the sale of children for the purpose of sexual exploitation or also the sale of children for any other purpose, including the case of illegal adoptions and trafficking in organs. See, for example, ‘Question of a draft optional protocol to the Convention on the Rights of the Child on the sale

มีทั้งที่เป็นการขายที่ไม่มีวัตถุประสงค์เพื่อบริการทางเพศ (sale for non-sexual purpose) เช่น การนำเด็กมาเพื่อบังคับใช้แรงงาน²² การรับบุตรบุญธรรมโดยผิดกฎหมาย²³ และการจัดส่งอวัยวะของเด็กเพื่อผลกำไร²⁴ เป็นต้น และการขายโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อบริการทางเพศ (sale for sexual purpose) เช่น การแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก²⁵ เป็นต้น

ลักษณะที่แท้จริงของการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ เป็นการยากที่จะกำหนดได้ รัฐภาคีส่วนใหญ่มักจะมีแนวโน้มให้ “การขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ (Sale of Children and/or Trafficking for sexual purpose)” อยู่ในเรื่อง “การค้ามนุษย์ (Trafficking)” ประเทศส่วนใหญ่มีการบัญญัติกฎหมายห้ามการค้ามนุษย์ แต่ขาดการบัญญัติห้ามไม่ให้มีการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ ถึงแม้ว่าการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศจะมีแนวความคิดที่คล้ายคลึงกัน แต่ก็ไม่ได้เหมือนกันทุกประการ และในข้อ 35 ของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก บังคับให้รัฐภาคีมีมาตรการป้องกันทั้งการค้าเด็ก (Trafficking of Children) และการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ คณะกรรมการสิทธิเด็กมักจะเตือนรัฐภาคีอยู่เสมอว่าการบัญญัติกฎหมายของรัฐภาคีจะต้องเป็นที่พึงพอใจตามพันธกรณีโดยให้พิจารณาถึงการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ ด้วย²⁶ เพราะฉะนั้นจึงควรพิจารณาถึงความหมายและข้อแตกต่างของการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ (Sale of Children and/or Trafficking for sexual purpose) กับการค้าเด็ก (Trafficking of Children) ดังต่อไปนี้

เด็กสามารถถูกค้าเพื่อบริการทางเพศ เข้าสู่การค้าประเวณี หรือผลิตสื่อลามก ข้อ 35 แห่งอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ได้ปกป้องเด็กเป็นสองเท่า โดยนำรูปแบบหลักของการค้าเด็กให้มีความเกี่ยวข้องกับข้ออื่นๆของอนุสัญญา เนื่องจากในอนุสัญญาใช้คำว่า การขาย หรือการค้า “เพื่อ

---

of children, child prostitution and child pornography, as well as basic measures needed for their eradication, Report of the Working Group on its third session, E/CN.4/1997/97, United Nations, New York, 2 April 1997, para. 19.

²² Art.3(1)(a)(i)(c) of the Optional Protocol on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography.

²³ Art.3(1)(a)(ii) of the Optional Protocol on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography.

²⁴ Art.3(1)(a)(i)(b) of the Optional Protocol on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography.

²⁵ Art.3(1)(a)(i)(a) of the Optional Protocol on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography.

²⁶ UNICEF Innocenti Research Centre, HANDBOOK ON THE OPTIONAL PROTOCOL ON THE SALE OF CHILDREN [online], 19 April 2013 available from: http://www2.ohchr.org/english/bodies/crc/docs/CRC.C.GC.13_en.pdf

วัตถุประสงค์อื่นใด หรือในรูปแบบอื่นใด (for any purpose or in any form)”²⁷ ซึ่งการค้าเด็กมีความเกี่ยวข้องกับข้อ 34 แห่งอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กที่ให้เด็กมีสิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศในทุกรูปแบบ ซึ่งรวมถึงการค้าประเวณี หรือใช้เด็กในสื่อลามกอีกด้วย²⁸ แต่ในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กไม่ได้มีการให้คำนิยามคำว่า “การค้าเด็ก (Trafficking of Children)” ไว้ แต่อย่างไรก็ดีได้มีการให้คำนิยามของคำว่าการค้าเด็กไว้ในพิธีสารเพื่อป้องกัน ปราบปราม และลงโทษการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะสตรีและเด็ก (Palermo Protocol) * ซึ่งไม่ได้มีการอ้างถึงการขายเด็กและ/หรือการค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ ไว้เป็นพิเศษ ในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการค้ามนุษย์ (การจัดการ การส่งมอบ การส่งต่อ การจัดให้อยู่อาศัย หรือการรับไว้ซึ่งเด็กเพื่อความมุ่งประสงค์ในการแสวงหาประโยชน์) เด็กสามารถถูกขายหรือไม่ก็ได้ดังต่อไปนี้

“การจัดการ (recruitment)” เด็กสามารถถูกขายให้ผู้ค้าได้โดยผู้ปกครองหรือผู้ดูแลคนอื่น หรือโดยองค์กร ซึ่งหากเป็นการขายเด็กและ/หรือการค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ จะสามารถถูกแทนที่ได้ด้วยการใช้กลอุบาย การบังคับ หรือการลักพาตัว แต่ในปัจจุบันอาจเกิดขึ้นโดยปราศจากองค์ประกอบเหล่านี้ได้

“การส่งมอบ (transfer, transport, harboring)” ในขณะที่มีการเคลื่อนที่เด็ก (movement of the child) เด็กสามารถถูกขายโดยผู้ค้าคนหนึ่งเพื่อส่งต่อให้แก่ผู้ค้าอีกคนหนึ่งเพื่อทำการค้าเด็กต่อไปได้ แต่ในทางกลับกันการขายเด็กและ/หรือการค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ นั้นไม่จำเป็นต้องมีลักษณะเป็นการค้าข้ามชาติหรือตามพรมแดนเพื่อให้ได้มาซึ่งค่าตอบแทนหรือผลประโยชน์อย่างหนึ่งอย่างใด ในขณะที่เด็กถูกขนส่ง ข้อเท็จจริงที่ว่าผู้ค้าคนเดียวกันอาจเกี่ยวข้องกันทั้งในระหว่างการส่งมอบและแสวงหาประโยชน์ ดังนั้น เด็กเหล่านั้นจึงไม่ใช่สิ่งที่จำเป็นในการโอนจากคนหนึ่งไปยังอีกคนหนึ่งเพื่อค่าตอบแทนหรือผลประโยชน์อื่นใด

“การส่งต่อ (receipt)” เด็กสามารถถูกขายโดยผู้ค้าสู่ผู้ซื้อ

²⁷ UNICEF, Implementation Handbook for the convention on the Rights of Child [online] 19 April 2013 available from: http://www2.ohchr.org/english/bodies/crc/docs/CRC.C.GC.13_en.pdf

²⁸ Ibid.

* ข้อ ๓(ก) แห่งพิธีสารเพื่อป้องกัน ปราบปราม และลงโทษการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะสตรีและเด็ก ได้บัญญัติว่า “การค้ามนุษย์ หมายถึง การจัดหา การส่งมอบ การส่งต่อ การจัดให้อยู่อาศัย หรือการรับไว้ซึ่งบุคคลด้วยวิธีการขู่เข็ญหรือด้วยการใช้กำลัง หรือด้วยการบีบบังคับในรูปแบบอื่นใด ด้วยการลักพาตัว ด้วยการฉ้อโกง ด้วยการหลอกลวง ด้วยการใช้อำนาจโดยมิชอบ หรือด้วยการใช้สถานะความเสี่ยงภัยจากการค้ามนุษย์โดยมิชอบ หรือมีการให้หรือรับเงินหรือผลประโยชน์เพื่อให้ได้มาซึ่งความยินยอมของบุคคลผู้มีอำนาจควบคุมบุคคลอื่นเพื่อความมุ่งประสงค์ในการแสวงหาประโยชน์ การแสวงหาประโยชน์อย่างน้อยที่สุดให้รวมถึงการแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีของบุคคลอื่นหรือการแสวงหาประโยชน์ทางเพศในรูปแบบอื่น การบังคับใช้ แรงงานหรือบริการ การเอาคนลงเป็นทาสหรือการกระทำอื่นเสมือนการเอาคนลงเป็นทาส การทำให้ตกอยู่ใต้บังคับ หรือการตัดอวัยวะออกจากร่างกาย”

“การแสวงหาประโยชน์ (exploitation)” เด็กสามารถถูกขายเมื่อใดก็ได้ให้แก่ผู้ค้า หรือผู้ที่แสวงหาประโยชน์²⁹

จากข้างต้นแสดงให้เห็นว่าเด็กสามารถถูกค้าได้โดยปราศจากองค์ประกอบของการขายซึ่งเกิดขึ้นมาโดยตลอดตั้งแต่เริ่มกระบวนการ การขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ จึงไม่ได้เป็นองค์ประกอบที่จำเป็นของความหมายของคำว่า “การค้าเด็ก”

การขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศจึงไม่ต้องการการบังคับ (force) การถูกส่งมอบทางพาณิชย์ (commercial transaction) หรือ ค่าตอบแทนใดๆ (any remuneration) แต่การขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศสามารถมีอยู่ในการส่งมอบ (transfer) และยังมีข้อแตกต่างเพิ่มเติมระหว่างการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ และการค้าเด็ก ก็คือในพิธีสารเพื่อป้องกัน ปรามปราม และลงโทษการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะสตรีและเด็ก มีการกล่าวถึงคำว่า “การเคลื่อนที่ (movement)” และ “การแสวงหาประโยชน์ (exploitation)” การขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ สามารถเกิดขึ้นได้โดยปราศจากการเคลื่อนย้ายคน ออกจากสภาพแวดล้อมของเขาหรือเธอ ซึ่งการเคลื่อนย้ายเด็กคือองค์ประกอบหลักของแนวคิดการค้ามนุษย์³⁰

การค้าเด็กจะต้องมีการโอนอำนาจ แต่การขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ นั้นอาจเป็นการแลกเปลี่ยนกันซึ่งมีราคา หรือวัดกันเป็นวัตถุ อีกทั้งการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ ไม่มีความจำเป็นที่จะต้องเกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ของการแสวงหาประโยชน์ของผู้ที่จ่ายเงินให้แก่เด็กเช่นเดียวกับกรณีของการค้าเด็ก ซึ่งนี่คือความจริงแม้ว่าพิธีสารเลือกรับจะบัญญัติถึงการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ ไว้ให้มีความเกี่ยวข้องกับการแสวงหาประโยชน์ในหลากหลายรูปแบบก็ตาม³¹ แต่ในบางกรณีการค้าเด็กและการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ ก็สามารถมีความเหลื่อมล้ำกันได้ และแตกต่างกันเพียงแค่นิยาม หากอาจมีผลกระทบต่างๆในเหตุการณ์จริงของเด็กและการแสวงหาประโยชน์ของเขาหรือเธอเหล่านั้นไม่

อีกทั้งต้องดูบุคคลที่สามด้วยว่าจะเข้ามาเอาไรต์เอาเปรียบเด็กหรือไม่ ซึ่งการค้าเด็กจะต้องดูว่าบุคคลที่สามที่เข้ามานั้นต้องเอาไรต์เอาเปรียบเด็กด้วย ส่วนการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ นั้นไม่ได้ดูบุคคลที่สามว่าจะเข้ามาเอาไรต์เอาเปรียบเด็กหรือไม่ เช่นหากแม่นำลูกไป

²⁹ UNICEF, Implementation Handbook for the convention on the Rights of Child [online] 19 April 2013 available from: http://www2.ohchr.org/english/bodies/crc/docs/CRC.C.GC.13_en.pdf

³⁰ Ibid.

³¹ Ibid.

ขาย แม้ก็มีความผิดแล้ว โดยไม่ต้องไปคำนึงถึงเลยว่าบุคคลที่สามที่เข้ามานั้นจะมาเอาไรต์เอาเปรียบเด็กหรือไม่

ข้อแตกต่างระหว่างการค้าเด็กกับการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศข้างต้น แสดงให้เห็นว่าทั้งสองนั้นมีความแตกต่างกันไม่ควรบัญญัติกฎหมายให้อยู่รวมเป็นเรื่องเดียวกันควรแยกต่างหากออกจากกัน การบัญญัติกฎหมายเรื่องการค้าเด็กมีความสำคัญ ตามข้อ 35 แห่งอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก และสำหรับพิธีสารเลือกรับๆ แต่การขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศมีการแสดงออกที่ชัดเจนในเรื่องของการบัญญัติห้ามความผิดเช่นนั้น แม้ว่าในบางกรณีการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศและการค้าเด็กสามารถมีความเหลื่อมล้ำกันได้ก็ตาม

2.3.2 การค้าประเวณีเด็ก (Child Prostitution)

การค้าประเวณีเด็ก หมายถึง การใช้เด็กในกิจกรรมทางเพศ เพื่อค่าตอบแทน หรือผลประโยชน์ตอบแทนในรูปแบบอื่นใดใน ข้อ 3 (b)³² คำว่า “ผลประโยชน์ตอบแทนในรูปแบบอื่นใด” หมายความว่า การค้าประเวณีรวมถึงการบริการทางเพศ ในการแลกเปลี่ยนเพื่อสินค้า การบริการ เพื่อความชอบส่วนบุคคล หรือเพื่อเงิน ซึ่งอาจรวมถึงการแลกเปลี่ยนเพื่อบริการทางเพศกับความต้องการขั้นพื้นฐานอีกด้วย เช่น อาหาร และที่พัก หรือยา หรือความช่วยเหลือด้านต่างๆ เช่น ผลการเรียนที่สูงขึ้น การกระทำความผิดอาจเกิดขึ้นได้ในหลายสถานที่ เช่น สถานบริการทางเพศ บาร์ คลับ ที่บ้าน โรงแรม หรือตามท้องถนน เป็นต้น แต่ประเด็นที่สำคัญ คือ เด็กไม่ได้เลือกที่จะเข้ามาอยู่ในวังวนการค้าประเวณีเพื่อดำรงชีพหรือซื้อสินค้าอุปโภคบริโภค แต่สถานการณ์ต่างๆ รวมทั้งโครงสร้างทางสังคม และบุคคลที่เป็นนายหน้าผลักดันให้พวกเขาตกอยู่ในฐานะเปราะบาง เปิดโอกาสให้ผู้กระทำความผิดกระทำความทารุณกรรมหรือแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากพวกเขา คำว่า “โสเภณีเด็ก” หรือ “เด็กขายบริการทางเพศ” สื่อนัยว่าเด็กเลือกที่จะขายบริการทางเพศเป็นอาชีพ ซึ่งเป็นแนวคิดที่ไม่ถูกต้อง เพราะการค้าประเวณีเด็กเกิดขึ้นเมื่อมีผู้ได้รับผลประโยชน์จากการเจรจาตกลงทางธุรกิจซึ่งเด็กถูกนำไปใช้ตอบสนองวัตถุประสงค์ทางเพศ เด็กอาจถูกควบคุมโดยคนกลางที่จัดการการติดต่อซื้อขายหรือผู้ที่มีความประสงค์ลวงละเมิดและเด็กเองก็อาจติดต่อกับเด็กโดยตรง

แม้ว่าพิธีสารเลือกรับๆไม่ได้ให้คำนิยามของคำว่า “เด็ก” ไว้โดยเฉพาะซึ่งแตกต่างจากพิธีสารเพื่อป้องกัน ปราบปราม และลงโทษการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะสตรีและเด็ก (Palermo

³² Art. 2 (b) of the Optional Protocol on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography state that “Child prostitution means the use of a child in sexual activities for remuneration or any other form of consideration”

Protocol)³³ แต่อย่างไรก็ตามคำนิยามดังกล่าวก็ได้มีการให้คำนิยามไว้ในข้อ 1 แห่งอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ที่สามารถนำมาปรับใช้กับพิธีสารเลือกรับได้ ในบางประเทศที่การค้าประเวณีถูกกฎหมาย การแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กอายุ 16-17 ปี ที่ยินยอมไม่ถือว่าเป็นอาชญากรรม ส่วนในประเทศที่การค้าประเวณีผิดกฎหมาย เด็กที่ค้าประเวณีไม่ถูกระบุให้เป็นผู้เสียหายในการค้าเด็ก ซึ่งหมายถึงว่าเด็กที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีจะถูกปฏิบัติราวกับเป็นผู้กระทำความผิด ดังนั้นคณะกรรมการว่าด้วยสิทธิเด็กจึงยื่นกรณที่จะขอให้รัฐภาคีกำหนดอายุเด็กว่าควรมีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปี สำหรับทุกความผิดที่อยู่ภายใต้พิธีสารเลือกรับ³⁴ และมุ่งเป้าการดำเนินงานไปที่มาตรการลงโทษผู้ล่วงละเมิดเด็กแทนการลงโทษผู้ที่ถูกระทำหรือผู้ที่ตกเป็นเหยื่อ

การค้าประเวณีเด็กมีอยู่ทุกมุมโลกทั้งที่เห็นเป็นข่าวและไม่เป็นข่าว เด็กยังคงตกเป็นเหยื่อของผู้กระทำผิดทางเพศต่อเด็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแถบภูมิภาคอาเซียนซึ่งบุคคลส่วนใหญ่จะมองว่าเป็นแหล่งของโสเภณี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศกัมพูชาซึ่งเป็นทั้งประเทศต้นทางปลายทาง และทางผ่าน สำหรับผู้ชาย ผู้หญิง และเด็กที่ถูกค้าเพื่อวัตถุประสงค์ในการแสวงหาประโยชน์ทางเพศ³⁵ รวมทั้งประเทศไทย ประเทศเวียดนาม ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และประเทศพม่าด้วย³⁶

การค้าประเวณีเด็กสามารถเกิดขึ้นได้ทั้งกับเด็กผู้หญิงหรือเด็กผู้ชาย การค้าประเวณีส่วนใหญ่ยังคงอยู่ในเมืองหลวง ผับ บาร์ และแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของประเทศซึ่งทำให้เกิดรูปแบบของการค้าประเวณีแบบใหม่ขึ้นด้วยนั่นก็คือ เรื่องการแสวงหาประโยชน์ทางเพศในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่ยังคงเป็นประเด็นที่คณะกรรมการสิทธิเด็กให้ความสนใจ สหประชาชาติ (UN) ได้มีการให้คำนิยาม “การท่องเที่ยวเพื่อมีเพศสัมพันธ์กับเด็ก (child sex tourism)” คือการท่องเที่ยวที่ถูกจัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เบื้องต้นเพื่ออำนวยความสะดวกแก่การมีเพศสัมพันธ์เชิงพาณิชย์กับเด็ก³⁷ แต่อย่างไรก็ดี ถึงแม้ว่าการท่องเที่ยวเพื่อมีเพศสัมพันธ์กับเด็กจะมีได้ถูกระบุไว้ให้เป็นความผิดภายใต้ ข้อ

³³ Article 3 (d) of the Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons, especially Women and Children, Supplementing the United Nations Convention against Transnational Organized Crime ('Palermo Protocol') defines a child as any person under the age of 18.

³⁴ UNICEF, Implementation Handbook for the convention on the Rights of Child [online] 19 April 2013 available from: http://www2.ohchr.org/english/bodies/crc/docs/CRC.C.GC.13_en.pdf

³⁵ U. S. DEPT. OF STATE, OFFICE TO MONITOR AND COMBAT TRAFFICKING IN PERSONS REPORT 83 [online] 1 June 2011 available at <http://www.state.gov/g/tip/rls/tiprpt/2006/index.htm>

³⁶ Ibid.

³⁷ R. Barri Flowers, “The Sex Trade Industry's Worldwide Exploitation of Children”, *The ANNALS of the American Academy of Political and Social Science* 575 (May 2001) :147-148.

3 แห่งพิธีสารเลือกรับก็ตาม แต่ก็ได้มีการกล่าวถึงไว้ในอารัมภบท³⁸ ซึ่งคณะกรรมการว่าด้วยสิทธิเด็ก มีความกังวลเป็นอย่างยิ่งต่อการปฏิบัติอย่างแพร่หลายและต่อเนื่องของการท่องเที่ยวเพื่อบริการทางเพศ และในข้อ 10³⁹ โดยกล่าวถึงเรื่องการให้ความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อป้องกันและปราบปรามปัญหาดังกล่าวไว้อีกด้วย ซึ่งมีตัวอย่างคดีที่เป็นที่รู้จักกัน คือ

ตัวอย่างคดี เป็นคดีที่นายเดวิด เวลส์ (David Robin Wales) ผู้ต้องหา ทำธุรกิจ เช็กซ์ทัวร์รับจัดโปรแกรมสำหรับฝรั่งวิปริตวิถิตถาวรในนิวซีแลนด์มามีเพศสัมพันธ์กับโสเภณีเด็กในประเทศไทย โดยในปี 2007 นายเดวิด เวลส์ได้เปิดเว็บไซต์นำทัวร์ โดยตัวเองเป็นทั้งเจ้าของทัวร์และเป็นไกด์นำทัวร์ด้วย ชำนาญเฉพาะทางด้านเช็กซ์ทัวร์เพื่อไปมีเพศสัมพันธ์กับเด็กผู้ชายในประเทศไทย หลังจากเว็บไซต์นี้เปิดมา 3 ปี ในปี 2010 ทางกรมของประเศนิวซีแลนด์ได้รู้เรื่องบริษัททัวร์นี้ จึงวางแผนจับนายเดวิด เวลส์ ด้วยปฏิบัติการลับสุดยอดชื่อ “Operation Monndance โดยให้นายตำรวจคนหนึ่งแกล้งทำเป็นลูกค้า ขอให้นายเดวิด เวลส์เป็นไกด์นำทัวร์ไปมีเพศสัมพันธ์กับเด็กผู้ชายที่ประเทศไทย โดยนายเดวิด เวลส์ได้บริการลูกค้าด้วยการนำโปรแกรมทัวร์มาเสนอให้ ตำรวจคนนั้นเห็นและอธิบายอย่างละเอียด นายตำรวจคนนั้น เลยตกลงจ่ายเงินค่าทัวร์ ซึ่งนายเดวิด เวลส์ก็ทำเรื่องจองตั๋วเครื่องบิน จองโรงแรมให้ ทำโปรแกรมทัวร์ให้เสร็จสรรพ จึงกลายเป็นหลักฐานแน่นอนหน้าให้ตำรวจตั้งข้อหานายเดวิด เวลส์ในการทำธุรกิจจัดเช็กซ์ทัวร์เพื่อไปมีเพศสัมพันธ์กับเด็ก โดนศาลตัดสินจำคุกนายเดวิด เวลส์ในเวลาต่อมา⁴⁰

³⁸ Preamble of the Optional Protocol on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography state that “...Deeply concerned at the widespread and continuing practice of sex tourism, to which children are especially vulnerable, as it directly promotes the sale of children, child prostitution and child pornography...”

³⁹ Art.10 (1) of the Optional Protocol on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography state that “States Parties shall take all necessary steps to strengthen international cooperation by multilateral, regional and bilateral arrangements for the prevention, detection, investigation, prosecution and punishment of those responsible for acts involving the sale of children, child prostitution, child pornography and child sex tourism. States Parties shall also promote international cooperation and coordination between their authorities, national and international non-governmental organizations and international organizations.”

⁴⁰ ผู้จัดการ 360 องศา, คดีเดวิด เวลส์ กับปัญหาโสเภณีเด็กในประเทศไทย. [ออนไลน์], 7 เมษายน 2555, แหล่งที่มา <http://gotomanager.com/content/%E0%B8%84%E0%B8%94%E0%B8%B5%E0%B9%80%E0%B8%94%E0%B8%A7%E0%B8%B4%E0%B8%94-%E0%B9%80%E0%B8%A7%E0%B8%A5%E0%B8%AA%E0%B9%8C-%E0%B8%81%E0%B8%B1%E0%B8%9A%E0%B8%9B%E0%B8%B1%E0%B8%8D%E0%B8%AB%E0%B8%B2%E0%B9%82%E0%B8%AA%E0%B9%80%E0%B8%A0%E0%B8%93%E0%B8%B5%E0%B9%80%E0%B8%94%E0%B9%87%E0%B8%81%E0%B9%83%E0%B8%99%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B9%80%E0%B8%97%E0%B8%A8%E0%B9%84%E0%B8%97%E0%B8%A2>

จากตัวอย่างคดีข้างต้น เป็นคดีดังคดีหนึ่งประจำปี 2012 ของประเทศนิวซีแลนด์ ซึ่งสิ่งที่น่าสนใจคือนายเดวิด เวลส์เป็นคนนิวซีแลนด์คนแรก ที่ถูกดำเนินคดีในข้อหาทำธุรกิจจัดทัวร์โสเภณีเด็กและ โฆษณาทัวร์โสเภณีเด็กในประเทศนี้ ซึ่งชาวนิวซีแลนด์พอรู้เรื่องนี้ก็ตกใจกันมาก เพราะไม่อยากจะเชื่อ ว่าเพื่อนร่วมชาติตัวเองจะทำอะไรที่น่าเกลียดได้ขนาดนี้ แต่ที่น่าตกใจกว่านั้นก็คือ นายเดวิด เวลส์ไม่ได้เชี่ยวชาญเรื่องทัวร์โสเภณีเด็กแขนงผู้หญิง แต่กลับทำการตลาดโปรโมตตัวเองว่ามีความเชี่ยวชาญพิเศษในการนำทัวร์เพื่อไปมีเพศสัมพันธ์กับเด็กผู้ชายในประเทศไทย⁴¹

จะเห็นได้ว่าการอำนวยความสะดวกให้กับลูกค้าที่ต้องการท่องเที่ยวเพื่อมีเพศสัมพันธ์กับเด็กทั้งหมด ซึ่งทำให้การท่องเที่ยวเพื่อมีเพศสัมพันธ์กับเด็กได้รับความนิยมมากขึ้นเรื่อยๆ ในหลากหลายประเทศ และเมื่อจุดหมายปลายทางสำหรับการท่องเที่ยวเพื่อมีเพศสัมพันธ์กับเด็กอาจเปลี่ยนแปลงได้ เมื่อประเทศหนึ่งๆ พยายามป้องกันและคุ้มครองเด็กเพิ่มมากขึ้น นักท่องเที่ยวเพื่อมีเพศสัมพันธ์กับเด็กก็อาจเลือกประเทศอื่นเป็นจุดหมายปลายทางแทน เช่น ประเทศกัมพูชา และประเทศอินโดนีเซีย ปัจจัยอื่นรวมถึงการเปิดตลาดและเส้นทางคมนาคมขนส่ง การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงปริมาณโดยไม่มีระเบียบแบบแผน และความแตกต่างทางชนชั้นที่แบ่งแยกกันอย่างชัดเจน ต่างก็ทำให้จุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวเพื่อมีเพศสัมพันธ์กับเด็กเปลี่ยนจากประเทศใดประเทศหนึ่ง หรือภูมิภาคใดภูมิภาคหนึ่ง เป็นประเทศอื่นหรือภูมิภาคอื่นแทนได้⁴²

การท่องเที่ยวเพื่อมีเพศสัมพันธ์กับเด็กมีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับความผิดอื่นๆ ที่ได้กล่าวไว้ในพิธินสารเลือกรับฯ ซึ่งส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี และสื่อลามกเด็ก และอาจเกี่ยวข้องกับการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ ด้วย ด้วยเหตุผลนี้เองคณะกรรมการว่าด้วยสิทธิเด็กจึงส่งเสริมให้รัฐภาคีเสริมสร้างการป้องกันและปราบปรามการท่องเที่ยวเพื่อแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กให้แข็งแกร่งยิ่งขึ้น เช่น การส่งเสริมความรับผิดชอบของหน่วยการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว โดยให้จัดทำโครงการเพื่อให้ตระหนักถึงปัญหาการท่องเที่ยวเพื่อมี

⁴¹ ผู้จัดการ 360 องศา, คดีเดวิด เวลส์ กับปัญหาโสเภณีเด็กในประเทศไทย. [ออนไลน์], 7 เมษายน 2555, แหล่งที่มา <http://gotomanager.com/content/%E0%B8%84%E0%B8%94%E0%B8%B5%E0%B9%80%E0%B8%94%E0%B8%A7%E0%B8%B4%E0%B8%94%E0%B9%80%E0%B8%A7%E0%B8%A5%E0%B8%AA%E0%B9%8C-%E0%B8%81%E0%B8%B1%E0%B8%9A%E0%B8%9B%E0%B8%B1%E0%B8%8D%E0%B8%AB%E0%B8%B2%E0%B9%82%E0%B8%AA%E0%B9%80%E0%B8%A0%E0%B8%93%E0%B8%B5%E0%B9%80%E0%B8%94%E0%B9%87%E0%B8%81%E0%B9%83%E0%B8%99%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B9%80%E0%B8%97%E0%B8%A8%E0%B9%84%E0%B8%97%E0%B8%A2>

⁴² องค์การแอ็คแพท อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล, ปลูกฉา – วิสัยทัศน์ว่าด้วยการแสวงหาประโยชน์ทางเพศเชิงพาณิชย์จากเด็ก, หน้า 13.

เพศสัมพันธ์กับเด็กต่อนักท่องเที่ยวโดยตรง และให้ความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับกิจการเพื่อการท่องเที่ยว องค์กรเอกชน (NGOs) และองค์กรต่างๆในสังคม⁴³

2.3.3 สื่อลามกเด็ก (Child Pornography)

สื่อลามกเด็ก หมายถึง การนำเสนอใด โดยวิธีการใดก็ตามที่เด็กเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางเพศอย่างชัดแจ้ง ทั้งที่เป็นจริงหรือจำลองขึ้นหรือการนำเสนออวัยวะส่วนหนึ่งส่วนใดในทางเพศของเด็ก เพื่อความมุ่งประสงค์หลักในทางเพศ ในข้อ 2 (c) แห่งพิธีสารเลือกรับ⁴⁴

ในอนุสัญญาว่าด้วยเรื่องอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ (Convention on Cybercrime) ยังได้ให้คำจำกัดความของ “สื่อลามกเด็ก” ว่ารวมถึงวัสดุสื่อลามกที่มีการแสดงหรือพรรณนาที่สามารถมองเห็นได้ว่า ผู้เยาว์ได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติทางเพศอย่างเห็นได้ชัดเจน บุคคลที่ปรากฏให้เห็นเป็นผู้เยาว์ได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติทางเพศอย่างชัดเจน หรือ ภาพจริงที่แสดงให้เห็นถึงผู้เยาว์ได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติทางเพศอย่างเห็นได้ชัดเจน⁴⁵

สื่อลามกอนาจารเด็กสามารถจำแนกได้เป็น 2 ประเภท คือ การนำเสนอที่มีได้นำเสนอกิจกรรมทางเพศอย่างโจ่งแจ้งแต่เป็นภาพเปลือยและภาพยั่ววนทางเพศของเด็ก และการนำเสนอกิจกรรมทางเพศที่เด็กมีส่วนร่วมในกิจกรรมดังกล่าว ซึ่งการใช้เด็กในการนำเสนอสื่อลามกอนาจารไม่ว่าจะในลักษณะใดก็ตามก็ถือเป็นการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กทั้งสิ้น⁴⁶ เช่น การแสดงสด ภาพถ่าย ภาพเคลื่อนไหว ภาพถ่ายวีดีโอ และการบันทึก หรือการโฆษณาภาพดิจิทัล เป็นต้น ในกระบวนการผลิตสื่อลามกอนาจารเด็ก เด็กจะถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศในหลายรูปแบบ เด็กอาจถูกล่อลวงหรือถูกบังคับให้มีส่วนร่วมในการแสดงอากัปกิริยาทางเพศเพื่อใช้ผลิตสื่อลามก

⁴³ UNICEF, Implementation Handbook for the convention on the Rights of Child [online] 19 April 2013 available from: http://www2.ohchr.org/english/bodies/crc/docs/CRC.C.GC.13_en.pdf

⁴⁴ Art 2 (c) of the Optional Protocol on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography state that “Child pornography means any representation, by whatever means, of a child engaged in real or simulated explicit sexual activities or any representation of the sexual parts of a child for primarily sexual purposes”.

⁴⁵ Art 9(2) of Convention on Cybercrime state that “For the purpose of paragraph 1 above, the term “child pornography” shall include pornographic material that visually depicts:

- a a minor engaged in sexually explicit conduct;
- b a person appearing to be a minor engaged in sexually explicit conduct;
- c realistic images representing a minor engaged in sexually explicit conduct

⁴⁶ องค์การแอ็คแพท อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล, พญา – วิชันว่าด้วยการแสวงหาประโยชน์ทางเพศเชิงพาณิชย์จากเด็ก, หน้า

อนาจาร หรือภาพอาจถูกถ่ายทำในขณะที่เด็กถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศโดยที่เด็กไม่ได้รับทราบ หรือให้ความยินยอม หลังจากนั้น ภาพดังกล่าวจะถูกนำไปเผยแพร่ ขยาย หรือแลกเปลี่ยนกันในชั้นต่อมา ผู้บริโภคและ/หรือผู้ที่มีภาพลามกอนาจารเด็กไว้ในครอบครองก็มีส่วนแสวงหาประโยชน์จากเด็กด้วยเช่นกัน “การครอบครอง” ในข้อ 3(1)(c) แห่งพิธีสารเลือกรับฯ ได้กำหนดพันธะให้รัฐภาคีจะต้องลงโทษผู้ที่มีสื่อลามกเด็กไว้เพื่อการครอบครอง สำหรับเพื่อวัตถุประสงค์การผลิต จำหน่าย เผยแพร่ การนำเข้า การส่งออก การเสนอ หรือการขาย* แม้กระนั้นก็ตามคณะกรรมการฯได้ส่งเสริมให้ประเทศต่างๆพยายามไม่ให้มีการครอบครองโดยทั่วไปอีกด้วย⁴⁷ ซึ่งเคยมีคดีที่ศาลสหรัฐอเมริกา ลงโทษผู้ครอบครองสื่อลามกเด็กด้วย ดังนี้

ตัวอย่างคดี นายโรเบิร์ต โวกเลอร์ (Robert Vogler) วัย 31 ปี ชาวนิวยอร์ก ถูกตัดสินลงโทษฐานครอบครองภาพลามกอนาจารของเด็กถูกตัดสินให้จำคุก 36 เดือนและถูกกักขังดูแลเป็นเวลา 20 ปี โดยนายอำเภอ เจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายตรวจพบอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับสื่อลามกอนาจารเด็ก นายโรเบิร์ต โวกเลอร์ ยอมรับว่าได้ทำการดาวน์โหลดภาพและวิดีโอภาพลามกอนาจารของเด็กโดยใช้ peer-to-peer⁴⁸ ซึ่งเป็นไฟล์แชร์โปรแกรมประเภทหนึ่ง⁴⁹

การที่ศาลลงโทษผู้กระทำความผิดฐานครอบครองภาพลามกอนาจารของเด็กแม้ว่า เขาไม่ได้กระทำต่อตัวเด็กก็ตาม แต่เพราะว่าความต้องการของผู้ครอบครองทั้งหลายเหล่านั้นอาจเป็นแรงจูงใจให้ผู้ผลิตสื่อลามกอนาจารเด็กยังคงผลิตต่อไป ในขั้นสุดท้ายผู้ผลิตสื่อดังกล่าวยังสามารถใช้สื่อ

---

* In contrast, the Council of Europe Convention on Cybercrime (2001) prohibits “possessing child pornography in a computer system or on a computer-data storage medium” (article 9(1)(e)). However, States Parties may reserve the right not to apply, in whole or in part, this provision (article 9.4). The Council of Europe Convention on the Protection of Children against Sexual Exploitation and Sexual Abuse (2007) goes further in obliging parties to criminalize the possession of child pornography, although it also contains a clause providing that they may reserve the right not to apply, in whole or in part, provisions concerning the production and possession of pornographic material if this material consists exclusively of simulated representations or realistic images of a non-existent child or involves images that are produced and possessed by children over a certain age with their consent and solely for their own private use (article 20(3)).

⁴⁷ United Nations Committee on the Rights of the Child, Consideration of Reports submitted by States Parties under the OPSC, Concluding Observations on Child [online] 19 April 2013 available from: http://www2.ohchr.org/english/bodies/crc/docs/co/CRC_C_OPSC_NPL_CO_1.pdf

⁴⁸ Wikipedia, Peer-to-peer . [online], 5 November 2011 available from: <http://en.wikipedia.org/wiki/Peer-to-peer>

⁴⁹ The FBI, Rochester Man Sentenced on Child Pornography Charges. [online], 23 October 2012, available from: <http://www.fbi.gov/buffalo/press-releases/2012/rochester-man-sentenced-on-child-pornography-charges>

ที่ตนผลิตขึ้นเป็นเครื่องมือในการบังคับ ข่มขู่ หรือกรรโชกเด็กที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสื่อเหล่านั้นเมื่อพนักงานสืบสวนสามารถระบุตัวตนของเด็กที่อยู่ในสื่อลามกอนาจาร วัตถุประสงค์ของการใช้สื่อลามกเด็กที่เห็นได้ชัดที่สุดคือ เพื่อกระตุ้นและตอบสนองอารมณ์ทางเพศ ไม่ว่าจะสื่อลามกเด็กจะเป็นภาพจริงหรือภาพเสมือนจริงของเด็กก็ตาม ล้วนทำให้ความต้องการที่เกี่ยวข้องกับการทารุณกรรมทางเพศและการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กยังคงอยู่และมีเพิ่มมากขึ้นในสังคมอันส่งผลที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีเด็ก การท่องเที่ยวเพื่อมีเพศสัมพันธ์กับเด็ก และการค้าเด็กเพื่อจุดมุ่งหมายทางเพศ

คณะกรรมการว่าด้วยสิทธิเด็กยังคงมีความกังวลอย่างยิ่งในเรื่องของการแพร่ขยาย การจำหน่าย และที่สามารถเข้าถึงสื่อลามกเด็กผ่านทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งคณะกรรมการยืนยันและยืนยัน กรานที่จะแนะนำให้รัฐภาคีและสังคมนระหว่างประเทศต่อสู้กับปัญหาดังกล่าวอย่างเร่งด่วน ซึ่งได้มีการแนะนำเสนอแนวทางโดยเสนอให้ปรับใช้กับการออกกฎหมายที่ผูกพันกับการให้บริการทางอินเทอร์เน็ตในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสื่อลามกเด็ก*

ในปัจจุบันซึ่งเป็นยุคแห่งเทคโนโลยีจึงทำให้สื่อลามกเด็กแผ่ขยายไปได้อย่างกว้างขวางและรวดเร็วมากยิ่งขึ้นซึ่งเอื้อต่อการพัฒนาและขยายเครือข่ายการเผยแพร่สื่อลามกอนาจารเด็กให้เป็นไปอย่างแพร่หลายยิ่งขึ้นโดยผ่านทางอินเทอร์เน็ตและเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT) มักถูกใช้เพื่อผลิตและเผยแพร่สื่อลามกอนาจารเด็ก ความเจริญทางเทคโนโลยีและอินเทอร์เน็ตเปิดโอกาสทางการค้าและธุรกิจให้กับผู้ล่วงละเมิดเด็กและผู้ถ่ายภาพอนาจารเด็ก ยิ่งไปกว่านั้นเทคโนโลยีดังกล่าวยังถูกใช้เป็นเครื่องมือที่เอื้อต่อการสร้างเครือข่ายในหมู่ผู้ซื้อสื่อลามกเด็ก อีกทั้งยังเอื้อต่อการค้าประเวณีเด็กและเยาวชนในรูปแบบต่างๆ นอกจากนี้ เด็กที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในชีวิตประจำวันก็เสี่ยงต่อการถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศด้วยเช่นกัน เทคโนโลยีอื่นๆ ที่ถูกนำมาใช้เพื่อผลิตสื่อลามกอนาจารเด็กยังรวมถึง การใช้ซอฟต์แวร์แต่งภาพดิจิทัล ซึ่งทำให้สามารถรวมภาพตั้งแต่สองภาพขึ้นไปเข้าด้วยกันเป็นภาพเดียว หรือการตัดแปลงภาพต่างๆ เพื่อสร้างภาพใหม่ที่มีลักษณะไม่เหมือนเดิมขึ้น กรรมวิธีนี้เรียกว่า การตัดต่อภาพ (morphing) ผู้ผลิตสื่อลามกอนาจารยังสามารถใช้ซอฟต์แวร์ดังกล่าวสร้างภาพเด็กจริงๆ ที่ไม่ใช่เปลือยให้ดูเหมือนภาพเปลือยได้ รวมทั้งสามารถสร้างภาพเปลือย “เด็กเสมือน” (virtual children) ได้เช่นกัน นอกจากนี้ ยังพบภาพลามกอนาจารเด็กได้อย่างแพร่หลายใน “แมงก้า” (Manga หรือ การ์ตูนญี่ปุ่น) และเกมคอมพิวเตอร์ต่าง ๆ ซึ่งนำเสนอตัวละครเด็กหญิงและเด็กชายในบริบทลามกอนาจาร การกระทำเช่นนี้ทำให้มีการตั้งประเด็นคำถาม

---

* See, for example, United Nations Committee on the Rights of the Child, Consideration of Reports submitted by States Parties under the OPSC, Concluding Observations on Turkey, CRC/C/OPSC/TUR/CO/1, 9 June 2006, paras. 17-19; on Viet Nam, op. cit., paras. 10-11; on Costa Rica, op. cit., paras. 14-15; on Sudan, op. cit., paras. 23-24; on France, op. cit., paras. 16-17; and on Chile, paras. 22-23.

เกี่ยวกับอายุของ “เด็กเสมือน” ว่ากรณีเช่นนี้เข้าข่ายการกระทำอาชญากรรมโดยไม่มีเหยื่อเป็นบุคคลจริงๆ ได้หรือไม่⁵⁰ และในปัจจุบันแอปพลิเคชั่นได้มีการเตือนหน่วยงานกฎหมายว่ามีการเผยแพร่สื่อลามกเด็กในรูปแบบใหม่เป็นตุ๊กตาบาร์บี้ "Video Girl" ซึ่งสามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือเพื่อจัดทำสื่อลามกเด็กได้ โดย pedophiles หรือพวกที่ชื่นชอบการมีเพศสัมพันธ์กับเด็ก ตุ๊กตาเหล่านั้นจะมีตัวกลิ้งที่ซ่อนอยู่ในหน้าอกและหน้าจอกอลซีซีขนาดเล็กสำหรับแสดงวิดีโอในหลังของเธอ การสอบสวนแอปพลิเคชั่นได้เปิดเผยกรณีที่บุคคลถูกตัดสินว่ากระทำความผิดการแพร่กระจายสื่อลามกเด็กได้ให้ตุ๊กตาบาร์บี้กับเด็กหญิงอายุ 6 ปี และผลจากการตรวจสอบยังพบตัวอย่างจากการที่ซ่อนกล้องวิดีโอไว้ว่ามีการบันทึกภาพอนาจารเด็กอีกด้วยโดยกล้องที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับตุ๊กตา⁵¹

สื่อลามกเด็กมีความสัมพันธ์อย่างชัดเจนระหว่างภาพลามกอนาจารเด็กกับการกระทำล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก ภาพลามกอนาจารเด็กทำให้ความปรารถนาที่จะมีเพศสัมพันธ์กับเด็กจริงๆ ยังคงอยู่ ไม่ว่าจะภาพนั้นจะเป็นภาพเด็กจริงๆ หรือภาพเด็กเสมือนก็ตามผู้ล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กใช้อินเทอร์เน็ตเป็นช่องทางเข้าถึงตัวเด็กและเข้าถึงสื่อลามกอนาจารเด็กโดยตรง สื่อลามกอนาจารเด็กสามารถเผยแพร่ไปได้ทั่วโลกผ่านทางอินเทอร์เน็ตโดยไม่มีกฎหมายที่ประเทศต่าง ๆ ยอมรับใช้เป็นแนวปฏิบัติในการปกป้องคุ้มครองเด็กมารองรับ ดังนั้นจึงส่งผลให้เจ้าหน้าที่รักษากฎหมายของแต่ละประเทศนำ ตัวผู้กระทำ ผิดมาดำเนินคดีตามกฎหมายของประเทศของตนได้อย่างยากลำบากเนื่องจากอินเทอร์เน็ตไม่ได้ถูกจำกัดขอบเขตตามอาณาเขตทางกายภาพของประเทศ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องอาศัยกฎหมายที่สอดคล้องกันในแต่ละประเทศรวมถึงความร่วมมือระหว่างตำรวจสากล และความรับผิดชอบจากอุตสาหกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศในการแก้ไขปัญหาสื่อลามกอนาจารเด็ก⁵²

2.4 วิวัฒนาการของกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือทางกฎหมายระหว่างประเทศเพื่อต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก

“เด็ก” เป็นกลุ่มผู้ด้อยโอกาสทางสังคม (Vulnerable Group) ที่มักจะถูกละเมิด (Violation) อย่างสม่ำเสมอไม่ว่าจะเป็นการล่วงละเมิดทางร่างกาย (Physical Harm) หรือ การล่วงละเมิดทางจิตใจ (Psychological Harm) โดยเฉพาะการล่วงละเมิดทางเพศ (Sexual Violation)

⁵⁰ องค์การแอ็คแพท อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล, ปฎิภา - วิสัชนา ว่าด้วยการแสวงหาประโยชน์ทางเพศเชิงพาณิชย์จากเด็ก, หน้า 8-9.

⁵¹ CNN Justice, FBI: New Barbie 'Video Girl' doll could be used for child porn. [online], 7 November 2011, available from http://www.msnbc.msn.com/id/4038249/ns/datetime_nbc/t/children-sale/

⁵² องค์การแอ็คแพท อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล, ปฎิภา - วิสัชนา ว่าด้วยการแสวงหาประโยชน์ทางเพศเชิงพาณิชย์จากเด็ก, หน้า 9.

และการใช้ความรุนแรงภายในครอบครัว (Domestic Violence)⁵³ ดังนั้น สิทธิเด็กจึงควรได้รับความปกป้องและคุ้มครองในทางระหว่างประเทศซึ่งในทางระหว่างประเทศมีตราสารอยู่หลายฉบับที่ให้การรับรอง คุ้มครองสิทธิเด็กไว้ ไม่ว่าจะเป็นปฏิญญา อนุสัญญา พิธีสาร ข้อมติหรือข้อเสนอแนะที่ออกโดยองค์การระหว่างประเทศ ซึ่งสิ่งต่างๆเหล่านี้ถือเป็นก้าวแรกและเป็นก้าวที่สำคัญในการบรรลุเป้าหมายที่จะทำให้เด็กได้รับการปกป้องและคุ้มครองอย่างเป็นสากลทั่วโลก ในรูปแบบของกฎหมายระหว่างประเทศเพื่อคุ้มครองสิทธิเด็กในด้านต่างๆ

วิวัฒนาการกฎหมายระหว่างประเทศเริ่มเกิดขึ้นจากกฎเกณฑ์ที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร ในรูปของจารีตประเพณีระหว่างประเทศซึ่งมีข้อจำกัดในเรื่องที่ต้องใช้เวลายาวนานในการก่อตัวขึ้น และถูกเสริมด้วยกฎเกณฑ์ที่เป็นลายลักษณ์อักษรโดยเฉพาะในรูปของสนธิสัญญา การเกิดขึ้นขององค์การระหว่างประเทศในฐานะบุคคลระหว่างประเทศ รวมถึงการขยายตัวของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศเนื่องจากพัฒนาการด้านการสื่อสารคมนาคมอีกด้วย ส่วนในด้านเนื้อหาที่วิวัฒนาการมาจากกฎเกณฑ์ที่ใช้เฉพาะความสัมพันธ์ระหว่างรัฐ มาครอบคลุมด้านอื่นๆ รวมทั้งที่ใช้สิทธิประโยชน์ต่อปัจเจกชนด้วย เช่น สิทธิมนุษยชน เป็นต้น บ่อเกิดของกฎหมายระหว่างประเทศมีหลายประการทั้งที่เป็นลายลักษณ์อักษร กล่าวคือสนธิ สัญญา และที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งได้แก่ จารีตประเพณีระหว่างประเทศและหลักกฎหมายทั่วไป นอกจากนี้ยังมีบ่อเกิดซึ่ง มาตรา 38 ของธรรมนูญศาลสถิตยุติธรรมระหว่างประเทศบัญญัติว่าเป็นบ่อเกิดลำดับรอง กล่าวคือ แนวคำพิพากษาของศาลระหว่างประเทศและความเห็นของผู้เชี่ยวชาญทางกฎหมาย⁵⁴ ซึ่งต่อจากนี้ไปจะเป็นการพิจารณามาตรการในทางระหว่างประเทศทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับเด็ก ตามวิวัฒนาการกฎหมายระหว่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็นจารีตประเพณี ปฏิญญา อนุสัญญา พิธีสาร ข้อมติ และข้อเสนอแนะขององค์การระหว่างประเทศ

⁵³ นริลักษณ์ แพไชยภูมิ, ภาษาพารัฐจักหลักกฎหมายเด็กและเยาวชน. [ออนไลน์], 24 ตุลาคม 2555, แหล่งที่มา http://www.moj.go.th/upload/main_magazine/uploadfiles/660col_7011.pdf

⁵⁴ Article 38 of the Statute of International Court of Justice state that
 “1. The Court, whose function is to decide in accordance with international law such disputes as are submitted to it, shall apply:
 a. international conventions, whether general or particular, establishing rules expressly recognized by the contesting states;
 b. international custom, as evidence of a general practice accepted as law;
 c. the general principles of law recognized by civilized nations;
 d. subject to the provisions of Article 59, judicial decisions and the teachings of the most highly qualified publicists of the various nations, as subsidiary means for the determination of rules of law.
 2. This provision shall not prejudice the power of the Court to decide a case *ex aequo et bono*, if the parties agree thereto. ”

ทั้งหลายที่เกี่ยวข้องว่ามีมาตรการใดบ้างในการป้องกันและคุ้มครองเด็ก และเพียงพอหรือไม่ในการต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก

2.4.1 กฎหมายจารีตประเพณี

การคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและการเคารพซึ่งสิทธิของเพื่อนมนุษย์นั้นมันบังคับใช้กันเองอยู่แล้วตั้งแต่ยังไม่เกิดกฎหมายเสียเลย จะว่าไปแล้วก็คือ จารีตประเพณีของมนุษย์ที่ปฏิบัติต่อกันมาจึงมีสภาพบังคับในทางสังคมไป ดังนั้นสิทธิมนุษยชนก็คือ สิทธิที่ได้รับความเป็นธรรมตามธรรมชาติหรือสิทธิในฐานะที่เกิดมาเป็นมนุษย์ผู้หนึ่งที่มีมนุษย์จะดำรงชีวิตได้อย่างมีศักดิ์ศรี มีโอกาสที่ได้เรียนรู้และพัฒนาศักยภาพของตนเอง ฉะนั้น ไม่ว่าจะของเด็กหรือผู้ใหญ่ก็จะได้รับความคุ้มครองในสิทธิมนุษยชนตามกฎหมายแห่งธรรมชาตินี้ ทั้งนี้การทำให้มนุษย์กลายเป็นสินค้านั้นก็คือการค้าทาสในสังคมสมัยก่อนนั่นเองเพื่อใช้เป็นแรงงานในกระบวนการผลิตแบบเกษตรกรรม การสงคราม รวมถึง การเป็นทาสทางเพศ ซึ่งการค้าทางเพศนั้นมีมาตั้งแต่ 4000 ปี ก่อนคริสตกาล หลักฐานของความเป็นทาสทางเพศและการเป็นทาสส่วนใหญ่มาจากสิ่งประดิษฐ์ของวัฒนธรรมของมนุษย์ เช่น การรุกรานของอินโดอารยัน (Indo-Aryan) ไปยัง Near East ซึ่ง ณ ตอนนั้น มีหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่ามีพิธีกรรมทางเพศร่วมกันจนถึงยุค เพื่อวัดอายุยุค Neolithic (Neolithic Age) ได้ถูกแปลงไปสู่การปฏิบัติที่เกิดจากความยินยอมน้อยลงและยังมีส่วนเกี่ยวข้องกับการชำระเงินด้วย ดังนั้น ธุรกิจของโสเภณีจึงเกิดขึ้นไม่เพียงแต่ของโสเภณี แต่ยังเป็นธุรกิจของแมงดาด้วย⁵⁵ จนถึงปัจจุบันก็ยังคงมีการค้าทาสทางเพศกันอยู่ โดยอยู่ในหลากหลายรูปแบบด้วยกัน จะเห็นได้ว่ากฎหมายจารีตประเพณีได้เกิดขึ้นก่อนกฎหมายลายลักษณ์อักษร ข้อดีของกฎหมายจารีตประเพณีคือสะท้อนให้เห็นความเป็นจริงในสังคมและมีความยืดหยุ่นตามวิวัฒนาการของสังคม แต่ข้อเสียของจารีตประเพณีก็คือความไม่แน่นอนเกี่ยวกับการมีอยู่ของกฎหมายจารีตประเพณีตลอดจนความไม่ชัดเจนของเนื้อหาเพราะไม่เป็นลายลักษณ์อักษร⁵⁶ แต่อย่างไรก็ดีในสังคมระหว่างประเทศจารีตประเพณีก็ยังมีบทบาทที่สำคัญเป็นอย่างมาก ทั้งนี้เนื่องจากปราศจากอำนาจนิติบัญญัติคอยทำหน้าที่รับผิดชอบในการออกกฎหมายลายลักษณ์อักษร อันทำให้จารีตประเพณีเข้ามามีบทบาทที่เด่นชัดกว่าบ่อเกิดอื่นในทางระหว่างประเทศ⁵⁷

ดังนั้น สิทธิเด็กจึงเป็นเรื่องหนึ่งในกฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ซึ่งเริ่มได้รับการยอมรับจากประชาคมนานาชาติ ในสถานะของกฎหมายจารีตประเพณี ปัญหาการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กเป็นปัญหาซึ่งมีผลกระทบโดยตรงต่อความมั่นคงของมนุษย์ เนื่องจากเป็น

⁵⁵ Rosemary Regello, A short history of sexual slavery. [online], 24 October 2012, available from <http://www.thecityedition.com/Pages/Archive/February/HistorySlavery.pdf>

⁵⁶ จุมพต สายสุนทร, กฎหมายระหว่างประเทศ เล่ม 1 (กรุงเทพมหานคร : วิญญูชน, 2550) หน้า 48.

⁵⁷ จตุรนต์ ธีระวัฒน์, กฎหมายระหว่างประเทศ (กรุงเทพมหานคร : วิญญูชน, 2550), หน้า 89

ปัญหาที่มีมนุษย์ถูกลดทอนศักดิ์ศรีของความเป็นคนให้เป็นเพียงสินค้าที่มีการซื้อขาย และเอาไรต์เอาเปรียบโดยไม่คำนึงถึงสภาพร่างกาย จิตใจและความรู้สึก ปัญหาดังกล่าวจึงเป็นเรื่องของการละเมิดสิทธิมนุษยชนและการไร้ซึ่งมนุษยธรรม

2.4.2 ตราสารระหว่างประเทศ

ตราสารระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนที่ข้องเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กมีอยู่หลายประเภท เช่น ปฏิญญา อนุสัญญา และพิธีสาร เป็นต้น ซึ่งคำว่า “อนุสัญญา (convention)” มีบัญญัติอยู่ในข้อ 38(1)(a) แห่งธรรมนูญศาลยุติธรรมระหว่างประเทศเป็นคำที่มีความหมายทั่วไปทำนองเดียวกันกับคำว่า “สนธิสัญญา (Treaty)” ในอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยสนธิสัญญา ค.ศ.1969 (Vienna Convention on the Law of Treaties, 1969) ตามข้อ 2 ย่อหน้า 1 ก ว่า”หมายถึงความตกลงระหว่างประเทศซึ่งกระทำเป็นลายลักษณ์อักษรระหว่างรัฐและอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายระหว่างประเทศ ไม่ว่าจะกระทำขึ้นเป็นเอกสารฉบับเดียวหรือหลายฉบับและไม่ว่าจะเรียกว่าอย่างไรก็ตาม”⁵⁸ แม้ว่าชื่อจะแตกต่างกันก็ตามแต่พันธกรณีหรือสิทธิและหน้าที่นี้ย่อมผูกพันภาคีในสนธิสัญญานั้นๆ ตามหลักของ “Pacta sunt servanda” หรือหลักสัญญาต้องเป็นสัญญานั้นเอง⁵⁹

2.4.2.1 ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิเด็ก (Declaration of the Rights of the Child, 1959)

จุดเริ่มต้นของปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิเด็กเกิดขึ้น ภายหลังจากสงครามโลกครั้งที่ 1 เด็กต้องการการคุ้มครองเป็นพิเศษ ในปี ค.ศ.1919 จึงได้มีการก่อตั้งมูลนิธิการุเคราะห์เด็กรุ่น (The Save the Children Fund) ในกรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ เพื่อจัดให้มีการช่วยเหลือและคุ้มครองเด็กที่ได้ประสบกับสงคราม ต่อมาในปี ค.ศ.1920 ด้วยการสนับสนุนของคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศทำให้มูลนิธิการุเคราะห์เด็กรุ่นถูกจัดการและถูกวางโครงสร้างจนกลายเป็นสมาพันธ์เซฟเดอะเด็กรุ่นนานาชาติ (the International Save the Children Union) ซึ่งต่อมาเมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ ค.ศ.1923 สมาพันธ์เซฟเดอะเด็กรุ่นนานาชาติ ได้มีการปรับใช้ประกาศเรื่องสิทธิเด็กเป็นฉบับแรก และได้มีการส่งเอกสารฉบับนี้ให้กับองค์การสันนิบาตชาติ (League of Nations) ซึ่งถือได้ว่าเป็นความพยายามครั้งแรกที่จะรวบรวมเงื่อนไขต่างๆ เกี่ยวกับ สิทธิเด็กไว้ภายใต้เอกสารฉบับเดียวกัน ต่อมาในปี ค.ศ.1924 สิทธิเด็กได้รับการยอมรับจากสันนิบาตชาติ โดยนำเอกสารดังกล่าวมา

⁵⁸ Article 2(a) of Vienna Convention on the Law of Treaties 1969

⁵⁹ D.J.Harris, *Cases and materials on international law*, (London: Sweet and Maxwell, 1998), p.45.

ปรับใช้และตั้งชื่อว่า “ปฏิญญาเจนีวา (Geneva Declaration)” จึงถือได้ว่าเป็นการประกาศ “สิทธิเด็ก” ครั้งแรกของโลก⁶⁰ ต่อมาเมื่อสหประชาชาติถูกก่อตั้งขึ้นภายหลังสงครามโลกครั้งที่สองยุติลงเพื่อแทนที่สันนิบาตชาติ ก็ได้รับการทบทวนและเพิ่มเติมในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (the Universal Declaration of Human Rights) ในปี ค.ศ.1948 ซึ่งสมัชชาใหญ่องค์การสหประชาชาติ ได้ลงมติเป็นเอกฉันท์โดย 78 รัฐสมาชิกของสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ เมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน ค.ศ.1959 ให้ประกาศใช้ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิเด็ก (Declaration of the Rights of the Child)⁶¹ จึงได้กลายมาเป็นพื้นฐานของข้อความทั้งสิบข้อในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิเด็ก ซึ่งมีบทบัญญัติรวม 10 ข้อ⁶² โดยการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กนั้น ถือได้ว่าเป็นการกระทำอันขัดต่อปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิเด็ก ข้อ 9 ซึ่งบัญญัติไว้ว่า “เด็กและเยาวชน พึงได้รับการปกป้องให้พ้นจากการถูกทอดทิ้ง จากความโหดร้ายทารุณ และการถูกข่มเหง รังแกทุกชนิด เด็กจะต้องไม่กลายเป็นสินค้า ไม่ว่าในรูปใด จะต้องไม่มีการรับเด็กเข้าทำงานก่อนวัยอันสมควร ไม่มีการกระทำใด ๆ อันจะมีการชกแจงหรืออนุญาตเด็กให้จำต้องรับจ้างทำงาน ซึ่งอาจจะเป็นผลร้ายต่อสุขภาพของเด็ก หรือเป็นเหตุให้การพัฒนาทางกายทางสมองและทางจิตใจของเด็กต้องเสื่อมลง”⁶³ จึงจะเห็นได้ว่าปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิเด็ก ข้อ 9 นั้น ได้มีการกล่าวถึงการต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กไว้เช่นกัน คือ “เด็กจะต้องไม่กลายเป็นสินค้า ไม่ว่าในรูปใด” ซึ่งถือได้ว่าเป็นความหมายที่คล้ายคลึงกับความหมายของการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กในปัจจุบัน แต่ถึงอย่างไรก็ตามปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิเด็กฉบับนี้ก็ยังไม่ได้มีการกำหนดอายุของเด็กไว้อย่างชัดเจน

---

⁶⁰ Childrensrightsportal, Origin of the first Declaration of the Rights of the Child. [online], 24 October 2012, available from : <http://childrensrightsportal.org/childrens-rights-history/references-on-child-rights/geneva-declaration/>

⁶¹ DECLARATION OF THE RIGHTS OF THE CHILD Adopted by UN General Assembly Resolution 1386 (XIV) of 10 December 1959.

⁶² Unicef, Declaration of the Rights of the Child. [online], 24 October 2012, available from: http://www.unicef.org/lac/spbarbados/Legal/global/General/declaration_child1959.pdf

⁶³ DECLARATION OF THE RIGHTS OF THE CHILD principle 9 state that “The child shall be protected against all forms of neglect, cruelty and exploitation. He shall not be the subject of traffic, in any form. The child shall not be admitted to employment before an appropriate minimum age; he shall in no case be caused or permitted to engage in any occupation or employment which would prejudice his health or education, or interfere with his physical, mental or moral development.”

2.4.2.2 อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Right of the Child, 1990: CRC)

ภายหลังสงครามโลกครั้งที่สอง ได้มีการจัดทำอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก* (Convention on the Right of the Child: CRC) ขึ้นเมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 1989 และมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 2 กันยายน 1990 เพื่อใช้เป็นมาตรฐานขั้นต่ำสุดในการคุ้มครองเด็ก โดยอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กมีหลักการที่สำคัญว่า เด็กทุกคนมีสิทธิต่าง ๆ ติดตัวมาตั้งแต่เกิด (Inherent rights) คำว่า “สิทธิเด็ก” เป็นสิทธิอันเป็นสากล (Universal Rights) ที่จะต้องได้รับการรับรองและคุ้มครองตามพันธกรณีระหว่างประเทศ⁶⁴ ซึ่งประเทศสมาชิกของอนุสัญญานี้ต้องดำเนินการต่าง ๆ เพื่อให้การปกป้องคุ้มครองและส่งเสริมการใช้สิทธิของเด็กอย่างเต็มที่และอย่างน้อยต้องเป็นไปตามมาตรฐานของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ซึ่งได้รับการยอมรับทั่วโลกว่าข้อกำหนดต่าง ๆ ในอนุสัญญาเป็นมาตรฐานขั้นต่ำในการดูแลคุ้มครองเด็ก โดยเด็กจะมีสิทธิที่จะได้รับการปกป้องคุ้มครองในทุกรูปแบบที่จะเป็นอันตรายต่อเด็ก (Right to Protection) ไม่ว่าจะเป็นการคุ้มครองจากการถูกทำร้ายทั้งทางร่างกาย จิตใจและทางเพศ ซึ่งรวมทั้งการล่วงละเมิดทางเพศหรือการแสวงหาประโยชน์ในรูปแบบต่าง ๆ จากเด็ก เช่น การค้าประเวณีเด็ก การขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ และสื่อลามกที่เกี่ยวข้องกับเด็ก เป็นต้น ซึ่งเป็นการป้องกันเด็ดขาด (Absolute Protection) โดยปราศจากเงื่อนไขทั้งปวงโดยปกป้องเด็กทุกคนที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปีจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศทุกรูปแบบที่กล่าวมาแล้วข้างต้น อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กเป็นสนธิสัญญาระหว่างประเทศฉบับแรกที่ได้วางเนื้อหาครอบคลุมถึงพันธกรณีทางกฎหมายกับรัฐภาคี เพื่อให้เด็กทุกคนมีสิทธิได้รับการคุ้มครองจากรัฐและสังคมจากการถูกนำไปใช้ประโยชน์ทางเพศหรือการล่วงละเมิดทางเพศในทุกรูปแบบ⁶⁵ ไม่ว่าจะเป็นการชักชวนหรือข่มขู่ให้เข้าร่วมกิจกรรมทางเพศ การค้าประเวณีหรือการเข้าไปมีส่วนในสื่อลามกเด็ก และการค้าเด็กในทุกรูปแบบ เด็กก็มีสิทธิที่จะได้รับการปกป้อง เพื่อให้รัฐภาคีมีพันธกรณีโดยตรงเพื่อคุ้มครองเด็กจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศ โดยรัฐภาคีจะคุ้มครองเด็กจากการ

* ปัจจุบันมีเพียง 2 ประเทศเท่านั้นที่ยังไม่ได้ให้สัตยาบันอนุสัญญานี้ คือ ประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศโซมาเลีย

⁶⁴ อภิธานศัพท์ นิยามไทย, “อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก,” ฉุฉุนิตติ 6 (กรกฎาคม – สิงหาคม พ.ศ. 2552) :139.

⁶⁵ ข้อ 34 แห่งอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กบัญญัติว่า “รัฐภาคีรับที่จะคุ้มครองเด็กจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการกระทำทางเพศที่มีขอบทุกรูปแบบเพื่อการนี้ รัฐภาคีจะดำเนินการที่เหมาะสมทั้งปวง ทั้งมาตรการภายในประเทศ และมาตรการทวิภาคีและพหุภาคีเพื่อป้องกัน

(ก) การชักจูง หรือบีบบังคับเด็กให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางเพศใด ๆ ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

(ข) การแสวงหาประโยชน์จากเด็กในการค้าประเวณี หรือการกระทำอื่นใดที่เกี่ยวกับเพศที่มีขอบด้วยกฎหมาย

(ค) การแสวงหาประโยชน์จากเด็กในการแสดงลามกอนาจาร และที่เกี่ยวกับสิ่งลามกอนาจาร”

แสวงหาประโยชน์ทางเพศ และการกระทำทางเพศที่มีขอบทุกรูปแบบและใน ข้อ 35⁶⁶ แห่งอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กยังได้บัญญัติให้รัฐภาคีดำเนินการเพื่อป้องกันการลักพา การขาย หรือลักลอบค้าเด็ก ไม่ว่าจะด้วยวัตถุประสงค์หรือในรูปแบบใดในการร่างอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กครั้งแรกนั้น ไม่ได้มีการบัญญัติถึงการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กไว้เลย แต่ในการร่างอนุสัญญาถัดมาได้มีการเปลี่ยนแปลง ข้อ 35 โดยห้ามมิให้ “เพิกเฉย ทารุณโหดร้าย แสวงหาประโยชน์ และการค้ามนุษย์”⁶⁷ ซึ่งประเทศฝรั่งเศสได้แนะนำให้เพิ่มเรื่องการค้าเด็กเข้าไปอีกด้วย ต่อมาในปี 1987 องค์กรอิสระ (Ad Hoc Group on the Drafting of the Convention on the Rights of the Child) ได้เสนอภาษาที่คล้ายคลึงกันเสนอใน ข้อ 34 และ ข้อ 35 ซึ่งประเทศเม็กซิโก ประเทศจีนีกล ประเทศเวเนซุเอล่า และองค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) ต่างก็สนับสนุนเนื้อหาและแนะนำว่ามีความจำเป็นที่จะต้องแยกข้อออกจากกัน⁶⁸ ข้อ 35 จึงถูกร่างขึ้นและครอบคลุมถึงการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ การลักพาตัว และการค้ามนุษย์ เนื้อหาในปัจจุบันจึงได้ถูกบัญญัติขึ้นและมีผลบังคับใช้ในปี 1989

การแสวงหาประโยชน์ทางเพศเชิงพาณิชย์จากเด็ก เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน และสิทธิเด็กอย่างร้ายแรง โดยมีลักษณะสำคัญคือ การล่วงละเมิดเด็กและสิทธิของเด็กเกิดขึ้นผ่านการติดต่อซื้อขายทางธุรกิจในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง ซึ่งหมายถึงมีการแลกเปลี่ยนเกิดขึ้นที่ทำให้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือหลายฝ่ายได้รับผลประโยชน์ในรูปแบบของเงินสด สินค้าหรือสิ่งอื่นๆ ซึ่งผลประโยชน์เหล่านี้เป็นผลประโยชน์ที่ได้รับจากการแสวงหาประโยชน์เพื่อวัตถุประสงค์ทางเพศจากบุคคลที่อายุต่ำกว่า 18 ปี⁶⁹ ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อในเรื่องนี้แน่นอนว่าต้องเป็น “เด็ก” ซึ่งเป็นประเภทที่มีภาวะความเสี่ยงสูงที่จะถูกล่วงละเมิดทางเพศหรือถูกล่อลวงได้ง่าย ซึ่งอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กได้ให้นิยามว่า “เด็ก” หมายถึง มนุษย์ทุกคนที่อายุต่ำกว่า 18 ปี เว้นแต่จะบรรลุนิติภาวะก่อนหน้านั้นตามกฎหมายที่ใช้บังคับแก่เด็กนั้น⁷⁰ ดังนั้น เมื่อพิจารณาถึงบทบัญญัติของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ซึ่งมีผลผูกพันกับรัฐสมาชิกทุกประเทศ โดยประเทศสมาชิกอาเซียนได้ให้สัตยาบันหรือภาคยานุวัติอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กทุกประเทศแล้ว ทุกรัฐจึงควรที่จะมีการบัญญัติในเรื่องของอายุเด็กไว้ต่ำกว่าอายุ 18 ปี เพื่อ

⁶⁶ ข้อ 35 แห่งอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กบัญญัติว่า “รัฐภาคีจะดำเนินการที่เหมาะสมทั้งปวง ทั้งในระดับประเทศระดับทวีปและพหุภาคี เพื่อป้องกันการลักพา การขาย หรือการลักลอบค้าเด็ก ไม่ว่าจะด้วยวัตถุประสงค์ใด หรือในรูปแบบใด”

⁶⁷ Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights, Legislative History of the Convention on the Rights of Child Vol. II [online] 19 April 2013, available from: <http://www.ohchr.org/Documents/Publications/LegislativeHistorycrc2en.pdf>

⁶⁸ Ibid.

⁶⁹ องค์การแอ็คแพท อินเตอร์เนชันแนล, เอกสารการดำเนินงาน องค์การแอ็คแพท อินเตอร์เนชันแนล (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ศาลาแดง, 2550) หน้า 3.

⁷⁰ อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ข้อ 1

ปกป้องเด็กจากการถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศ และการใช้ความรุนแรงในรูปแบบต่างๆที่เกี่ยวข้อง จะกระทำได้อย่างยิ่งขึ้น⁷¹

อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กคุ้มครองสิทธิเด็กจากการขัดกันแห่งกฎหมาย (conflict with the law) เพื่อให้แน่ใจว่าจะไม่มีเด็กคนไหนถูกถอดถอนสิทธิเสรีภาพอย่างไม่ชอบธรรมหรือโดยไร้เหตุผล⁷² ยังจัดให้มีสิทธิที่จะได้รับการฟื้นฟูทั้งทางร่างกายและจิตใจ และการกลับคืนสู่สังคมของเด็กที่ได้รับเคราะห์จากการละเลยในรูปแบบใดๆ การแสวงหาประโยชน์ การกระทำอันมิชอบ การทรมานหรือการลงโทษ หรือการปฏิบัติที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือต่ำช้า ในรูปแบบอื่น การฟื้นฟูหรือการกลับสู่สังคมดังกล่าว จะเกิดขึ้นในสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมสุขภาพ การเคารพตนเองอีกด้วย⁷³ และยังให้รัฐภาคียอมรับสิทธิของเด็กทุกคนที่ถูกกล่าวหา ตั้งข้อหา หรือถูกถือว่าได้ฝ่าฝืนกฎหมายอาญา ที่จะได้รับการปฏิบัติต่อในลักษณะที่สอดคล้องกับการส่งเสริมความสำนึกในศักดิ์ศรีและคุณค่าของเด็ก ซึ่งจะเสริมความเคารพของเด็กต่อสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของผู้อื่น และในลักษณะที่ต้องคำนึงถึงอายุของเด็กและความปรารถนาที่จะส่งเสริมการกลับคืนสู่สังคม และการมีบทบาทเชิงสร้างสรรค์ของเด็กในสังคม⁷⁴

2.4.2.3 อนุสัญญาว่าด้วยรูปแบบของแรงงานเด็กที่ร้ายแรงที่สุด (เลขที่ 182) (Worst Forms of Child Labour Convention (No. 182), 1999)

อนุสัญญาว่าด้วยรูปแบบของแรงงานเด็กที่ร้ายแรงที่สุด (เลขที่ 182) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้รัฐภาคีห้ามและขจัด “รูปแบบที่เลวร้ายที่สุดของการใช้แรงงานเด็ก” ซึ่งรวมถึงการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ และการค้าเด็ก การใช้ จัดหา หรือเสนอเด็กเพื่อการค้าประเวณี เพื่อการผลิตสื่อลามก หรือเพื่อการแสดงลามก และลักษณะงานอื่นๆที่มีลักษณะของงาน หรือโดยสภาพแวดล้อมในการทำงานมีแนวโน้มที่จะเป็นอันตรายต่อสุขภาพ ความปลอดภัยหรือศีลธรรมของเด็ก⁷⁵ ในมาตรา 7 ได้มีการเน้นถึงความสำคัญของการเข้าถึงการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยไม่คิดมูลค่า และการฝึกอบรมอาชีพที่ไม่คิดมูลค่าด้วยในกรณีที่เป็นไปได้และเหมาะสม รวมถึงมาตรการป้องกันและการฟื้นฟูสภาพเด็กและบูรณาการกลับเข้าสู่สังคม⁷⁶

⁷¹ องค์การแอ็คแพท อินเตอร์เนชันแนล, ปลูกป่า - วิถีชนา ว่าด้วยการแสวงหาประโยชน์ทางเพศเชิงพาณิชย์จากเด็ก, หน้า 3.

⁷² อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ข้อ 37

⁷³ อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ข้อ 39

⁷⁴ อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ข้อ 40

⁷⁵ อนุสัญญาว่าด้วยรูปแบบของแรงงานเด็กที่ร้ายแรงที่สุด (เลขที่ 182) มาตรา 3

⁷⁶ อนุสัญญาว่าด้วยรูปแบบของแรงงานเด็กที่ร้ายแรงที่สุด (เลขที่ 182) มาตรา 7 บัญญัติว่า

อนุสัญญาว่าด้วยรูปแบบของแรงงานเด็กที่ร้ายแรงที่สุด (เลขที่ 182) มีความสำคัญ เพราะมีผลกระทบโดยตรงโดยผลผูกพันของรัฐเพื่อเป็นที่ปรึกษาแก่นายจ้างและคนงาน องค์การแรงงานระหว่างประเทศถูกจัดตั้งขึ้นหรือถูกออกแบบให้มีกระบวนการเพื่อติดตามปัญหา และยังเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการช่วยป้องกันการท่องเที่ยวเพื่อมีเพศสัมพันธ์กับเด็กซึ่งเป็นการเสนอการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกเด็กโดยตรง⁷⁷

2.4.2.4 พิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กเรื่อง การค้าเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก (Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography, 2000)

พิธีสารเลือกรับฯ ฉบับนี้มีความสัมพันธ์กับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บรรลุถึงความมุ่งประสงค์ของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก และการปฏิบัติตามข้อบทของอนุสัญญาต่อไป โดยเฉพาะข้อ 1 11 21 32 33 34 35 และ 36 ในปี 2002 พิธีสารเลือกรับฯ มีผลบังคับใช้โดยต้องการให้รัฐภาคีต่างที่ให้สัตยาบันหรือภาคยานุวัติแล้วทำมาตรการเพื่อให้เป็นความผิดทางอาญาและดำเนินคดีกับการขายเด็กในทุกรูปแบบ⁷⁸ จึงควรมีการขยายมาตรการที่รัฐภาคี

“1. สมาชิกแต่ละประเทศต้องดำเนินมาตรการที่จำเป็นทุกประการเพื่อให้หลักประกันว่ามีการปฏิบัติตาม และบังคับใช้อย่างได้ ผลตอบแทนบัญญัติให้ผลในทางปฏิบัติก่อนสนธิสัญญานี้ ซึ่งรวมทั้งการบัญญัติให้มี และการปฏิบัติตามบทลงโทษทางอาญา หรือบทลงโทษอื่นๆตามที่สมควร

2. โดยคำนึงถึงความสำคัญของการศึกษาในการจัดการใช้แรงงานเด็ก สมาชิกแต่ละประเทศต้องดำเนินมาตรการที่ได้ผล และมีกำหนดเวลาเพื่อที่จะ

(ก) ป้องกันมิให้เด็กเข้าไปเกี่ยวข้องกับรูปแบบที่เลวร้ายที่สุดของการใช้แรงงานเด็ก

(ข) จัดให้ความช่วยเหลือโดยตรงที่จำเป็นและเหมาะสมเพื่อนำเด็กออกจากรูปแบบที่เลวร้ายที่สุดของการใช้แรงงานเด็ก และเพื่อการฟื้นฟูสภาพเด็กและบูรณาการกลับเข้าสู่สังคม

(ค) ให้หลักประกันว่าเด็กทุกคนที่ถูกนำออกจากรูปแบบที่เลวร้ายที่สุดของการใช้แรงงานเด็กสามารถเข้าถึงการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ไม่คิดมูลค่าและการฝึกอบรมอาชีพที่ไม่คิดมูลค่าด้วยในกรณีที่เป็นไปได้และเหมาะสม

(ง) ระบุตัว และให้ความช่วยเหลือแก่เด็กที่มีความเสี่ยงเป็นพิเศษ และ

(จ) คำนึงถึงสถานการณ์ที่เป็นพิเศษของเด็กหญิง

3. สมาชิกแต่ละประเทศต้องกำหนดหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ที่รับผิดชอบต่อการปฏิบัติตามบทบัญญัติที่ให้ผลในทางปฏิบัติก่อนสนธิสัญญานี้”

⁷⁷ CSEC worldcongress, CHILD SEXUAL EXPLOITATION AND THE LAW: A REPORT ON THE INTERNATIONAL LEGAL FRAMEWORK AND CURRENT NATIONAL LEGISLATIVE AND ENFORCEMENT RESPONSES . [online], 30 October 2012, available from http://www.csecworldcongress.org/PDF/en/Yokohama/Background_reading/Theme_papers/Theme%20paper%20CSEC%20and%20the%20Law.pdf

⁷⁸ UNICEF, Implementation Handbook for the convention on the Rights of Child [online] 19 April 2013 available from: http://www2.ohchr.org/english/bodies/crc/docs/CRC.C.GC.13_en.pdf

ควรดำเนินการเพื่อที่จะประกันการคุ้มครองเด็กจากการค้าเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวข้องกับเด็ก เนื่องจากยังมีความกังวลอย่างยิ่งต่อการขนย้ายเด็กระหว่างประเทศที่มีความสำคัญ และการเพิ่มมากขึ้นของความมุ่งประสงค์ในการขายเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวข้องกับเด็ก และเป็นห่วงกังวลอย่างลึกซึ้งต่อการปฏิบัติอย่างแพร่หลายและต่อเนื่องของการท่องเที่ยวเพื่อการบริการทางเพศ ซึ่งเด็กอยู่ในภาวะอ่อนแอและล่อแหลมต่ออันตรายอย่างยิ่ง เนื่องจากการท่องเที่ยวเพื่อการบริการทางเพศเป็นการส่งเสริมโดยตรงต่อการค้าเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวข้องกับเด็ก โดยมีความเชื่อมั่นว่า ความพยายามที่จะยกระดับความตระหนักของสาธารณชนเป็นเรื่องที่จำเป็นเพื่อลดอุปสงค์ของผู้บริโภคในการค้าเด็ก การค้าประเวณีเด็กและสื่อลามกที่เกี่ยวข้องกับเด็ก รวมทั้งเชื่อมั่นต่อไปในความสำเร็จของการสร้างเสริมการทำงานร่วมกันในระดับโลกของผู้ที่มีบทบาททั้งปวงและความสำคัญของการปรับปรุงการบังคับใช้กฎหมายระดับประเทศให้ดีขึ้น⁷⁹

พิธีสารเลือกรับฯ ได้ให้คำนิยามของความผิดในรูปแบบต่างๆของการแสวงหาประโยชน์ทางเพศไว้ ซึ่งมีผลผูกพันกับรัฐภาคีทำให้ต้องกำหนดความผิดเหล่านั้นให้เป็นการกระทำ ความผิดทางอาญาโดยรัฐภาคี อีกทั้งยังส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศในด้านต่างๆ อาทิเช่น การสืบสวนสอบสวน การป้องกัน อีกทั้งยังต้องการให้รัฐภาคีมั่นใจว่ารัฐภาคีมีเขตอำนาจเหนือความผิดเหล่านั้น เพื่อจัดให้มีการส่งผู้ร้ายข้ามแดน⁸⁰ เพื่อส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศในการติดตามนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ และจัดให้มีการฟื้นฟูเด็กที่ตกเป็นเหยื่อจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศอีกด้วย⁸¹

ดังนั้น พิธีสารเลือกรับฯ จึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการห้ามไม่ให้มีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศกับเด็กในรูปแบบต่างๆ ในข้อ 1 แห่งพิธีสารเลือกรับฯ ได้บัญญัติว่า “รัฐภาคีทั้งหลายจะต้องห้ามการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวข้องกับเด็กตามที่ระบุไว้ในพิธีสารนี้⁸² ซึ่งในข้อ 2 ได้มีการให้คำนิยามความผิดในพิธีสารเลือกรับฯไว้⁸³ และจะต้องพิจารณาควบคู่ไปกับข้อ 3 แห่งพิธีสารเลือกรับฯ ที่ให้รัฐภาคีแต่ละรัฐจะต้อง

⁷⁹ The Preamble of the Optional Protocol on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography

⁸⁰ Cris Revaz, The Optional Protocols to the UN Convention on the Rights of the Child on sex trafficking and Child soldiers [online] 19 April 2013, available from: <http://www.wcl.american.edu/hrbrief/09/1revaz.pdf>

⁸¹ Ibid.

⁸² Art 1 of the Optional Protocol on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography state that “States Parties shall prohibit the sale of children, child prostitution and child pornography as provided for by the present Protocol.”

⁸³ Art.2 of the Optional Protocol on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography state that “For the purposes of the present Protocol:

ประกันว่าอย่างน้อยการกระทำและกิจกรรมต่อไปนี้ครอบคลุมอยู่ภายใต้กฎหมายอาญา หรือกฎหมายที่มีโทษทางอาญาของรัฐภาคีนั้นๆ ด้วย⁸⁴ ซึ่งคำนิยามเหล่านี้คณะกรรมการว่าด้วยสิทธิเด็กได้ให้คำนิยามเหล่านี้ไว้ในรายงานการพิจารณาโดยรัฐภาคีสมาชิก⁸⁵

2.4.2.5 อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ (United Nations Convention on Transnational Organized Crime, 2000)

อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติได้สร้างความสัมพันธ์ระหว่างการค้ามนุษย์และความผูกพันของรัฐภาคีเพื่อส่งเสริมการป้องกันและต่อต้านกิจกรรมขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ อนุสัญญาฉบับนี้มีประโยชน์ต่อความผูกพันของรัฐภาคีระหว่างกัน โดยมาตรการที่กว้างขวางของการช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางกฎหมายทั้งในการสืบสวน สอบสวน การลงโทษ และกระบวนการทางศาล แต่อย่างไรก็ตามสิ่งที่สำคัญก็คือการนำอนุสัญญาฉบับนี้มาปรับใช้ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก ถ้าหากความผิดนั้นเกิดมีขึ้นจะต้องได้รับโทษจำคุกสี่ปีหรือมากกว่านั้น⁸⁶ หรือถ้ามีส่วนเกี่ยวข้องในการให้ความช่วยเหลือในการกระทำผิดเหล่านั้นอันเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินคดีตามกฎหมาย⁸⁷ อนุสัญญาฉบับนี้ยังเพิ่มความแข็งแกร่งในการอ้างสิทธิของเด็กที่ตกเป็นเหยื่อของการแสวงหาประโยชน์ทางเพศในการเรียกค่าเสียหายอีกด้วย⁸⁸ การฝึกและการช่วยเหลือทางเทคนิคเพื่อความสะดวกในการส่งผู้ร้ายข้ามแดนรวมทั้งการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมาย⁸⁹

(a) Sale of children means any act or transaction whereby a child is transferred by any person or group of persons to another for remuneration or any other consideration;

(b) Child prostitution means the use of a child in sexual activities for remuneration or any other form of consideration;

(c) Child pornography means any representation, by whatever means, of a child engaged in real or simulated explicit sexual activities or any representation of the sexual parts of a child for primarily sexual purposes.”

⁸⁴ Art.3 of the Optional Protocol on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography.

⁸⁵ The Committee on The Rights of The Child began to examine reports submitted under Article 12 of The OPSC in June 2005. As of October 2008, The Committee had examined the reports of 30 states parties.

⁸⁶ Art 2(b) of United Nations Convention on Transnational Organized Crime, 2000

⁸⁷ Art 3(1)(a) and Art 23 of United Nations Convention on Transnational Organized Crime, 2000

⁸⁸ Art 25 of United Nations Convention on Transnational Organized Crime, 2000

⁸⁹ Art 29 of United Nations Convention on Transnational Organized Crime, 2000

2.4.2.6 พิธีสารเพื่อป้องกัน ปรามปราม และลงโทษการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะสตรี และเด็ก (United Nations Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Person, Especially Women and Children, 2000)

พิธีสารเพื่อป้องกัน ปรามปราม และลงโทษการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะสตรีและเด็ก (Palermo Protocol) ต้องการการเข้าถึงในทางระหว่างประเทศอย่างกว้างขวางในประเทศที่เป็นประเทศต้นทาง ประเทศทางผ่าน และประเทศที่เป็นจุดหมายปลายทาง ซึ่งรวมถึงมาตรการเพื่อป้องกันการค้ามนุษย์ บทลงโทษของผู้ค้ามนุษย์ และการปกป้องเหยื่อ รวมถึงการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของบุคคลเหล่านั้น พิธีสารนี้ยังได้มีการให้คำนิยาม “การค้ามนุษย์” หมายถึง การจัดหา การส่งมอบ การส่งต่อ การจัดให้อยู่อาศัย หรือการรับไว้ซึ่งบุคคลด้วยวิธีการขู่เข็ญ หรือด้วยการใช้กำลัง หรือด้วยการบีบบังคับในรูปแบบอื่นใด ด้วยการลักพาตัว ด้วยการฉ้อโกง ด้วยการหลอกลวง ด้วยการใช้อำนาจโดยมิชอบ หรือด้วยการใช้สถานะความเสี่ยงภัยจากการค้ามนุษย์โดยมิชอบ หรือมีการให้หรือรับเงินหรือผลประโยชน์เพื่อให้ได้มาซึ่งความยินยอมของบุคคลผู้มีอำนาจ ควบคุมบุคคลอื่นเพื่อความมุ่งประสงค์ในการแสวงหาประโยชน์ การแสวงหาประโยชน์อย่างน้อยที่สุด ให้รวมถึงการแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีของบุคคลอื่นหรือการแสวงหาประโยชน์ทางเพศในรูปแบบอื่น การบังคับใช้ แรงงานหรือบริการ การเอาคนลงเป็นทาสหรือการกระทำอื่นเสมือนการเอาคนลงเป็นทาส การทำให้ตกอยู่ในบังคับ หรือการตัดอวัยวะออกจากร่างกาย⁹⁰ การแสวงหาประโยชน์ ได้มีการให้คำนิยามไว้ในพิธีสารด้วย โดยให้รวมถึงการแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีหรือการแสวงหาประโยชน์ทางเพศในรูปแบบอื่นๆ การบังคับให้เป็นแรงงานหรือคนใช้ ทาสหรือการกระทำที่มีลักษณะคล้ายการเป็นทาส

2.4.2.7 พิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เรื่องกระบวนการติดต่อร้องเรียน (Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on a communications procedure, 2011: OPIC)

พิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เรื่องกระบวนการติดต่อร้องเรียน ถูกประกาศใช้ เมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม ค.ศ.2011 ตามข้อมติที่ 17/18 โดยคณะกรรมการว่าด้วยสิทธิมนุษยชน⁹¹ เป็นข้อตกลงเสริมอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กโดยมีสาระสำคัญในการเปิดโอกาสให้เด็กหรือผู้แทนเด็กสามารถร้องขอให้คณะกรรมการสิทธิเด็กแห่งสหประชาชาติพิจารณาว่ามีการละเมิดสิทธิ

⁹⁰ Art 3(a) of United Nations Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Person, Especially Women and Children, 2000

⁹¹ A/HRC/RES/17/18

เด็กตามที่ระบุในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก พิจารณาเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กเรื่อง การค้า เด็ก การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก และพิจารณาเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เรื่อง ความเกี่ยวพันของเด็กในความขัดแย้งกันด้วยอาวุธ โดยหากคณะกรรมการสิทธิเด็กแห่ง สหประชาชาติพิจารณาแล้วเห็นว่ามีการละเมิดสิทธิเด็ก ก็จะส่งข้อเสนอแนะให้แก่รัฐภาคีเพื่อดำเนิน มาตรการช่วยเหลือเยียวยาเด็กตามที่เห็นสมควรต่อไป ซึ่งประเทศไทยเป็นประเทศแรกของโลกที่ให้ สัตย์บันพิจารณาเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เรื่องกระบวนการติดต่อร้องเรียน เมื่อวันที่ 25 กันยายน พ.ศ.2555⁹²

2.4.3 คำพิพากษาของศาล

คำพิพากษาของศาล (Decision of Judicials) เป็นสิ่งที่ช่วยในการพิจารณากำหนด หลักกฎหมายระหว่างประเทศ คำวินิจฉัยชี้ขาดของศาลในที่นี้หมายถึงคำวินิจฉัยชี้ขาดของศาล ระหว่างประเทศ ซึ่งอาจได้แก่ คำวินิจฉัยชี้ขาดของศาลสถิตยุติธรรมระหว่างประเทศ (Permanent Court of International Justice: PCIJ) ในสมัยของสันนิบาตชาติ (League of Nation) ซึ่งสิ้น สภาไปแล้วและถูกแทนที่โดยศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ (International Court of Justice: ICJ) แห่งสหประชาชาติ (United Nations)⁹³ ซึ่งศาลอาญาระหว่างประเทศ (International Criminal Court : ICC) ก็เป็นศาลสถิตยุติธรรมตามกฎหมายระหว่างประเทศเช่นกัน โดยจัดตั้งขึ้นตาม ธรรมนูญกรุงโรมว่าด้วยศาลอาญาระหว่างประเทศ (Rome Statute of the International Criminal Court) มีอำนาจในการพิจารณาคดีที่เกี่ยวกับอาชญากรรมสงคราม (war crimes) และอาชญากรรมต่อมนุษยชาติ (crime against humanity) รวมถึงการทำให้เป็นทาส (enslavement) ก็เป็นอาชญากรรมต่อมนุษยชาติเช่นกัน⁹⁴ ซึ่งรวมถึงการค้ามนุษย์ การข่มขืน การค้า ทาสทางเพศ (Sexual Slavery) การบังคับให้ค้าประเวณี หรือการกระทำรุนแรงทางเพศในรูปแบบ อื่นๆ⁹⁵ การข่มขืน การค้าทาสทางเพศ และการบังคับให้ค้าประเวณี อาจบัญญัติเป็นอาชญากรรม

⁹² การต่างประเทศ, กระทรวง. ข่าวเด่น: ประเทศไทยเป็นประเทศแรกของโลกที่ให้สัตย์บันพิจารณาเลือกรับของอนุสัญญาว่า ด้วยสิทธิเด็ก เรื่องกระบวนการติดต่อร้องเรียน [ออนไลน์], 31 ตุลาคม 2555, แหล่งที่มา <http://www.mfa.go.th/main/th/media-center/28/27926-%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B9%80%E0%B8%97%E0%B8%A8%E0%B9%84%E0%B8%97%E0%B8%A2%E0%B9%80%E0%B8%9B%E0%B9%87%E0%B8%99%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B9%80%E0%B8%97%E0%B8%A8%E0%B9%81%E0%B8%A3%E0%B8%81%E0%B8%97%E0%B8%B5%E0%B9%88%E0%B9%80%E0%B8%82%E0%B9%89%E0%B8%B2%E0%B9%80%E0%B8%9B%E0%B9%87%E0%B8%99%E0%B8%A0%E0%B8%B2%E0%B8%84%E0%B8%B5%E0%B8%9E%E0%B8%B4%E0%B8%98%E0%B8%B5%E0%B8%AA%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B9%80%E0%B8%A5%E0%B8%B7%E0%B8%AD%E0%B8%81%E0%B8%A3.html>

⁹³ จุมพต สายสุนทร, กฎหมายระหว่างประเทศ เล่ม 1, หน้า 77.

⁹⁴ Art 7(1)(c) of Rome Statute of the International Criminal Court, 1998

⁹⁵ Art 7(1)(g) of Rome Statute of the International Criminal Court, 1998

สงครามได้⁹⁶ อาชญากรรมเหล่านี้ไม่ควรจำกัดในการบัญญัติเนื้อหา⁹⁷ อำนาจของศาลมีอำนาจการตัดสินคดีเหนืออาชญากรรมร้ายแรงส่วนใหญ่ที่เกี่ยวข้องกับสังคมนระหว่างประเทศ ข้อแตกต่างระหว่างศาลอาญาระหว่างประเทศกับศาลยุติธรรมระหว่างประเทศคือ ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศมีอำนาจพิจารณาคดีที่เกี่ยวข้องกับรัฐ แต่ศาลอาญาระหว่างประเทศมีอำนาจพิจารณาคดีที่เกี่ยวข้องกับตัวบุคคล และมีอำนาจไต่สวน ดำเนินคดี และพิพากษาคดีบุคคล ดังนั้น ศาลอาญาระหว่างประเทศ จึงเป็นเวทีสำหรับรับเหยียวยา การร้องขอความเป็นธรรมในคดีที่เอกชนกระทำความผิด และมีศาลอาญาระหว่างประเทศชั่วคราว (ad hoc tribunal) สำหรับพิจารณาคดีอาชญากรรมที่กระทำขึ้นในวันดาและยูโกสลาเวียโดยเฉพาะด้วย

มีคำพิพากษาของศาลอาญาระหว่างประเทศสำหรับอดีตยูโกสลาเวีย ที่ให้ถือว่าการกระทำรุนแรงทางเพศต่อผู้หญิงและเด็กดังกล่าวเป็นสิ่งที่ไม่ควรกระทำด้วย ได้แก่

ตัวอย่างคดี เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ ค.ศ.2001 ศาลอาญาระหว่างประเทศสำหรับอดีตยูโกสลาเวีย (International Criminal Tribunal for the former Yugoslavia : ICTY) ได้ทำการพิพากษาคดีตัดสินคดี The Prosecutor v. Kunarac, Kovac and Vukovic⁹⁸ ซึ่งเป็นการฟ้องร้องเกี่ยวกับการดำเนินคดีอาชญากรรมสงครามครั้งแรกของโลกในข้อหาอาชญากรรมการใช้ความรุนแรงทางเพศต่อผู้หญิง ซึ่งศาลเห็นว่า Kunarac, Kovac และ Vukovic มีความผิดจริงตามข้อกล่าวหา ในเรื่องของอาชญากรรมโดยการข่มขืน การทำให้เป็นทาส และการกระทำที่โหดเหี้ยมต่อศักดิ์ศรีของบุคคลนั้นๆ⁹⁹

จากการตัดสินของศาลดังกล่าวจึงถือได้ว่าการค้าทาสทางเพศเป็นอาชญากรรมต่อมนุษยชาติซึ่งยังรวมถึงการแสวงหาประโยชน์ทางเพศในรูปแบบต่างๆด้วย ซึ่งคำพิพากษาดังกล่าวทำให้ทั่วโลกตระหนักถึงความรุนแรงทางเพศในรูปแบบต่างๆมากยิ่งขึ้น และเล็งเห็นถึงความสำคัญอย่างเร่งด่วนในการป้องกันและต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กให้มีประสิทธิภาพ

2.4.4 ข้อแตกต่างๆของสหประชาชาติ

การป้องกันการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กมีหลายพื้นที่ที่ยังคงน่ากังวลเป็นอย่างยิ่งสำหรับสังคมนระหว่างประเทศ ซึ่งมีผลทำให้มีการสร้างมาตรฐานที่สำคัญในช่วงระยะเวลา

⁹⁶ Art 8 (xxii) of Rome Statute of the International Criminal Court, 1998

⁹⁷ Art 29 of Rome Statute of the International Criminal Court, 1998

⁹⁸ The Prosecutor v. Kunarac, Kovac and Vukovic, Case No. IT-96-23T, Judgment, 22 February 2001.

⁹⁹ Rosalind Dixon, "Rape as a Crime in International Humanitarian Law: Where to from here?." *European Journal of International Law* 13 (2002) : 697-719.

หลายปีที่ผ่านมาเพื่อให้แน่ใจว่าเด็กจะได้รับความคุ้มครองจากการล่วงละเมิดทางเพศ จากการเป็นทาส รวมถึงการขาย การค้าประเวณี และสื่อลามก¹⁰⁰ ข้อมติต่างๆที่ออกมามากมายเกี่ยวกับการป้องกันการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กนั้น ข้อมติเหล่านี้มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งเนื่องจากมติเหล่านี้ย่อมผูกพันรัฐภาคีแห่งสหประชาชาติทุกรัฐ¹⁰¹ ข้อมติที่ตั้งจะกล่าวต่อไปนี้เป็นข้อมติขององค์การสหประชาชาติที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก เช่น ข้อมติของสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ (General Assembly-GA) สำนักงานเลขาธิการสหประชาชาติ (Secretary General-SG) คณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติ (Economic and Council-ECOSOC) และคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน (Human Rights Council: HRC)

ก. ข้อมติของสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ (General Assembly-GA) มีข้อมติที่สำคัญในเรื่องของการขจัดความรุนแรงต่อเด็ก (elimination of violence against children) ซึ่งรวมถึงการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กด้วย ดังต่อไปนี้

ข้อมติที่ 61/299 กล่าวถึงว่าการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กเป็นการกระทำ ความรุนแรงแก่เด็ก มีการบังคับขู่เข็ญมากมาย การลักพาตัว การถูกขาย และการถูกล่อลวงให้เข้าสู่กิจกรรมที่มีความรุนแรงต่อเด็ก หรือเหยื่อของการค้ามนุษย์ การใช้ความรุนแรงทางเพศที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีเด็กทั้งหญิงและชาย และบ่อยครั้งที่ต้องทุกข์ทรมานทั้งทางร่างกายและจิตใจต่อความรุนแรงที่เกิดขึ้น ซึ่งเด็กเหล่านี้ส่วนใหญ่ไม่สามารถหาความช่วยเหลือได้ และยังถูกปฏิบัติราวกับเป็นผู้กระทำความผิด¹⁰²

ข้อมติที่ 62/141 มีการกล่าวถึงการป้องกันและขจัดการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็กไว้อย่างชัดเจน โดยเรียกร้องให้ทุกรัฐทำให้บุคคลเหล่านี้เป็นอาชญากรและลงโทษผู้ที่กระทำการแสวงหาประโยชน์ทางเพศในรูปแบบและการล่วงละเมิดทางเพศเด็ก รวมถึงการกระทำของพวกที่ขึ้นขอมมีเพศสัมพันธ์กับเด็ก รวมถึงภายในครอบครัว หรือเพื่อวัตถุประสงค์ทางพาณิชย์ สื่อลามกเด็กและการค้าประเวณีเด็ก การ

¹⁰⁰ Marta Santos Pais, United Nations Secretary-General's, Special Representative on Violence against Children, The United Nations legislative framework for the protection of children from sexual violence, including sexual abuse and exploitation [online], 31 October 2012, available from <http://www.coe.int/t/dg3/children/1in5/Source/PublicationSexualViolence/SantosPais.pdf>

¹⁰¹ CSEC worldcongress, CHILD SEXUAL EXPLOITATION AND THE LAW: A REPORT ON THE INTERNATIONAL LEGAL FRAMEWORK AND CURRENT NATIONAL LEGISLATIVE AND ENFORCEMENT RESPONSES . [online], 30 October 2012, available from http://www.csecworldcongress.org/PDF/en/Yokohama/Background_reading/Theme_papers/Theme%20paper%20CSEC%20and%20the%20Law.pdf

¹⁰² General Assembly A/61/299

ท่องเที่ยวเพื่อมีเพศสัมพันธ์กับเด็ก การค้าเด็ก การขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ และ การใช้อินเทอร์เน็ตรวมถึงข้อมูลต่างๆ การสื่อสารทางเทคโนโลยีเพื่อวัตถุประสงค์เหล่านี้ และทำ มาตรการที่มีประสิทธิภาพเพื่อต่อต้านอาชญากรรมซึ่งเด็กตกเป็นเหยื่อของการแสวงหาประโยชน์ เหล่านั้น เพื่อให้แน่ใจว่าการดำเนินคดีและลงโทษผู้ที่กระทำผิดไม่ว่าจะเป็นในประเทศหรือ ต่างประเทศโดยหน่วยงานระดับชาติที่มีความสามารถทั้งในประเทศที่การกระทำผิดได้เกิดมีขึ้นใน ประเทศที่ผู้กระทำผิดเป็นคนชาติหรือมีถิ่นที่อยู่ในประเทศที่เหยื่อเป็นคนชาติหรือบนพื้นฐานอื่น ๆ ที่ได้รับอนุญาตภายใต้กฎหมายภายในประเทศ และเพื่อวัตถุประสงค์เหล่านี้ได้จัดให้มีมาตรการให้ ความช่วยเหลือที่เป็นเลิศและความร่วมมือที่จำเป็นสำหรับการป้องกัน การตรวจจับ การสอบสวนหรือ การฟ้องคดีอาญาหรือกระบวนการส่งผู้ร้ายข้ามแดน ทำให้บุคคลเหล่านี้กลายเป็นอาชญากรและมีการ ลงโทษอย่างมีประสิทธิภาพสำหรับการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ รวมทั้งเพื่อ วัตถุประสงค์ของการถ่ายโอนของอวัยวะของเด็กเพื่อผลกำไร จึงต้องเพิ่มความร่วมมือกันในทุกระดับ เพื่อป้องกันและถอนรากถอนโคนเครือข่ายในการค้าหรือการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทาง เพศ และอวัยวะของพวกเขา ในกรณีของการค้าเด็ก การขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก สื่อลามกเด็ก และการท่องเที่ยวเพื่อมีเพศสัมพันธ์กับเด็ก ต้องทำให้เด็กที่ตกเป็น เหยื่อรู้สึกปลอดภัย มีการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมาย และปกป้องเด็กทั้งทางร่างกายและจิตใจ รวมถึงการฟื้นฟูเพื่อกลับคืนสู่สังคม นอกจากนี้ยังเรียกร้องให้รัฐให้ทุกคนในรัฐตระหนักถึงปัญหาการ แสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก และจัดให้มีมาตรการเพื่อจัดการแสวงหาประโยชน์ทางเพศใน รูปแบบต่างๆ ด้วย¹⁰³

จากมติของสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติข้างต้น ข้อมติเหล่านี้กล่าวถึงการให้การ แสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กให้ถือว่าเป็นการกระทำรุนแรงต่อเด็ก อีกทั้งยังได้มีการ เรียกร้องให้บรรดารัฐต่างๆช่วยกันป้องกันและขจัดการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก และปกป้อง เด็กทั้งทางร่างกายและจิตใจ โดยรัฐจะต้องจัดให้มีมาตรการเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวรวมทั้งการให้ ความร่วมมือทั้งภายในประเทศและในทางระหว่างประเทศ

ข. ข้อมติของคณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติ (Economic and Council-ECOSOC) ส่วนใหญ่เป็นข้อมติที่เกี่ยวกับการใช้เด็กในการขัดแย้งกันทางอาวุธซึ่งมีการ กล่าวถึงการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กไว้ด้วย ดังต่อไปนี้

ข้อมติที่ 1261 ได้กล่าวถึงการกระตุ้นให้รัฐภาคีทั้งหลายที่มีการขัดแย้งกันทางอาวุธ มีมาตรการพิเศษเพื่อปกป้องเด็กโดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กผู้หญิงจากการถูกข่มขืน และการล่วงละเมิด

¹⁰³ General Assembly A/62/141

ทางเพศในรูปแบบอื่นๆ และความรุนแรงทางเพศในสถานการณ์การขัดแย้งกันทางอาวุธ และนำสิ่งที่จำเป็นต่อเด็กผู้หญิงที่ผ่านการขัดแย้งกันทางอาวุธมา และภายหลังจากเหตุการณ์เหล่านั้น รวมถึงการส่งความช่วยเหลือทางมนุษยธรรม¹⁰⁴

ข้อมติที่ 1314 ได้ให้ความสำคัญในการพิจารณาเพื่อให้ความช่วยเหลือพิเศษและโดยเฉพาะอย่างยิ่งความยินยอมของเด็กผู้หญิงซึ่งมีผลกระทบมาจากการขัดแย้งกันทางอาวุธ ซึ่งยังรวมถึงหัวหน้าครอบครัว การกำพรว้า การแสวงหาประโยชน์ทางเพศ และการใช้เพื่อการต่อสู้ และกระตุ้นสิทธิมนุษยชน การคุ้มครอง และสวัสดิภาพ เพื่อรวมเข้าด้วยกันในการพัฒนานโยบาย และโปรแกรม รวมถึงการป้องกัน การลดกำลังทหาร การถอนทหาร และการฟื้นฟูให้กลับคืนสู่สังคม¹⁰⁵

ข้อมติที่ 1612 มีพื้นฐานมาจากข้อมติที่ 1261 (1999), 1314 (2000), 1379 (2001), 1460 (2003) และ 1539 (2004) โดยถูกสร้างขึ้นโดย the UN-led Monitoring and Reporting Mechanism (MRM) on Children and Armed Conflict และอุปสรรคการใช้กำลังทางทหารในระดับประเทศ¹⁰⁶ ซึ่งจะต้องเฝ้าระวัง และรายงานความรุนแรงที่ร้ายแรงทั้ง 6 อย่าง กล่าวคือ การฆ่าและการทำให้สูญเสียบางส่วนของร่างกายของเด็ก การเกณฑ์และใช้เด็กให้เป็นทหาร การโจมตีโรงเรียนและโรงพยาบาล การข่มขืนหรือการใช้ความรุนแรงอย่างร้ายแรงทางเพศต่อเด็ก การล่อลวงเด็ก และการปฏิเสธการเข้าถึงของผู้มีมนุษยธรรมสำหรับเด็ก¹⁰⁷

ข้อมติของคณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติข้างต้นส่วนใหญ่จะเป็นการกล่าวถึงการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กในระหว่างการทำสงคราม หรือมีการใช้กำลังทางทหาร โดยออกมิตมาเพื่อคุ้มครองเด็กเหล่านั้นจากการเป็นเครื่องมือทางเพศเพื่อใช้ระบายนามณ์ของบรรดาทหารทั้งหลาย จากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กเหล่านั้น เด็กเหล่านั้นยังคงได้รับความคุ้มครองแม้ว่าเด็กจะยินยอมเองก็ตามเพื่อให้ตนเองและครอบครัวอยู่รอด

ค. คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน (Commission on Human Rights: CHR) หรือ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน (Human Rights Council: HRC) ในปัจจุบัน ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามมติที่ประชุมสมัชชาสหประชาชาติ สมัยที่ 60 เมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2549 ได้ออกข้อมติที่เกี่ยวข้องกับการ

¹⁰⁴ Security Council Resolutions 1261 (1999)

¹⁰⁵ Security Council Resolutions 1314 (2000)

¹⁰⁶ Security Council Resolutions 1612 (2005)

¹⁰⁷ WATCH LIST on Children and Armed Conflict, UN Security Council Resolutions 1612 and Beyond Strengthening Protection for Children in Armed Conflict. May 2009. [online], 31 October 2012, available from: http://www.watchlist.org/reports/pdf/PolicyPaper_09.pdf

แสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก โดยเน้นเรื่องการปรับมุมมองของคนในสังคมไม่ให้มองว่าเด็กที่ถูกแสวงหาประโยชน์นั้นเป็นผู้กระทำความผิด แต่ให้มองว่าเด็กเหล่านั้นเป็นเหยื่อและเป็นผู้อยู่รอดจากเหตุการณ์ดังกล่าว คือ

มติที่ 1992/74 ในปี 1992 คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนได้กล่าวถึงการการปรับใช้แผนปฏิบัติการเพื่อป้องกันการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก (Programme of Action for the Prevention of the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography) และยังให้คำแนะนำสำหรับสาธารณะให้ตระหนักถึงปัญหาการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก และให้สังคมส่งเสริมคำว่า " ผู้เสียหายที่เป็นเด็ก (child victims)" หรือ "ผู้อยู่รอด (survivors)" โดยคำเหล่านี้มาจากองค์กรเอกชนทั้งหลาย เพื่อให้เกิดการปฏิรูปในการบัญญัติกฎหมายต่อไป¹⁰⁸

แผนปฏิบัติการดังกล่าวในมติของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน แม้ว่าแผนปฏิบัติการนั้นไม่มีสภาพบังคับอันจะก่อให้เกิดผลผูกพันตามกฎหมายให้รัฐต้องปฏิบัติตามแต่อย่างใด แต่นับได้ว่าเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญในการปฏิรูปการบัญญัติกฎหมายเพื่อป้องกันและต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กอย่างจริงจัง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขในอนาคต ซึ่งก็คือพิธีสารเลือกรับขานั่นเอง

นอกจากนี้ในปี 1994 คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนยังได้จัดตั้งคณะทำงาน (open-ended working group) เพื่อเตรียมพร้อมแนวทางเพื่อความเป็นไปได้ในการจัดทำพิธีสารว่าด้วยการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ และการแสวงหาประโยชน์ทางเพศในรูปแบบอื่นๆ จากที่กล่าวมาข้างต้นข้อเสนอในการจัดทำพิธีสารเลือกรับขานี้ในประเด็นต่างๆเหล่านี้ไม่มีการสนับสนุนอย่างกระตือรือร้นโดยเฉพาะเจาะจงจากคณะกรรมการหรือจากองค์การระหว่างประเทศที่ทำงานเกี่ยวกับการป้องกันการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก¹⁰⁹

2.4.5 กลไกพิเศษ

ในปี 1990 สังคมระหว่างประเทศได้ตระหนักถึงปัญหาการแสวงหาประโยชน์ทางเพศเชิงพาณิชย์ และการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ ซึ่งมีปริมาณเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ และ

¹⁰⁸ Commission on Human Rights resolution 1992/74, 5 March 1992

¹⁰⁹ CRIN, Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography". May 2009. [online], 31 October 2012, available from: <http://www.crin.org/docs/resources/publications/hrbap/IHRC/OptionalProtocolonthesaleofchildren,childprostitutionandchildpornography.pdf>

กลไกพิเศษ (Special Procedure) ที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งในการป้องกันปัญหาดังกล่าวก็คือ ผู้เสนอรายงานพิเศษว่าด้วยการค้าเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และสื่ออนาจารที่เกี่ยวกับเด็กแห่งสหประชาชาติ (United Nations Special Rapporteur on the sale of children, child prostitution and child pornography) ซึ่งถูกแต่งตั้งขึ้นโดยมติของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน¹¹⁰ โดยมีหน้าที่สืบสวนสอบสวนเรื่องการแสวงหาประโยชน์จากเด็กจากทุกมุมโลก และเสนอรายงานต่อสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ (General Assembly-GA) และคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน (Commission on Human Rights: CHR) จัดทำคำแนะนำเพื่อปกป้องสิทธิเด็กจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก¹¹¹

ตั้งแต่มีการแต่งตั้งผู้เสนอรายงานพิเศษว่าด้วยการค้าเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และสื่ออนาจารที่เกี่ยวกับเด็กแห่งสหประชาชาติมานั้น จะมีการต่ออายุกันอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งปัจจุบันมีผู้รายงานพิเศษทั้งหมด 4 คน คือ Ms. Najat Maalla M'jid (ตั้งแต่ปี 2008 จนถึงปัจจุบัน), Mr. Juan Miguel Petit (ตั้งแต่ปี 2001 - ปี 2008), Ms. Ofelia Calcetas-Santos (ตั้งแต่ปี 1994 - ปี 2001), ศาสตราจารย์วิทิต มันทาภรณ์ (ตั้งแต่ปี 1991 - ปี 1994) จนล่าสุดเมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2011 โดยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน (Human Rights Council: HRC) ได้ตัดสินใจขยายช่วงระยะเวลาการปฏิบัติงานเป็นระยะเวลา 3 ปี ตามมติที่ 16/12¹¹² และยังได้มอบหมายหน้าที่ให้แก่ผู้เสนอรายงานพิเศษว่าด้วยการค้าเด็กฯ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการไปเยี่ยมเยียนและการแลกเปลี่ยนการสื่อสารระหว่างรัฐบาลเพื่อวิเคราะห์ถึงต้นตอของสาเหตุของการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก, การจำแนกรูปแบบใหม่ๆ เรื่องการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก, การจำแนกการแลกเปลี่ยน และการส่งเสริมการฝึกฝนที่ดีที่สุดเพื่อมาตรการในการต่อสู้กับการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก, การผลักดันอย่างต่อเนื่องในการส่งเสริมแผนการอย่างกว้างขวางและมาตรการในการป้องกันการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก, จัดทำคำแนะนำเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิเด็กตามความเป็นจริงหรือตามความเป็นได้ที่เด็กจะเป็นเหยื่อจากการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก เช่นเดียวกับลักษณะที่

¹¹⁰ Commission on Human Rights resolution 1990/68

¹¹¹ United Nations Human Rights, Office of the High Commissioner for Human Rights, Special Rapporteur on the sale of children, child prostitution and child pornography: Background to the mandate". [online], 31 October 2012, available from <http://www.ohchr.org/EN/Issues/Children/Pages/ChildrenIndex.aspx>

¹¹² Human Rights Council resolution 16/12, 12 April 2011.

เกี่ยวข้องกับกรกลับคืนสู่สภาพปกติของเด็กที่ตกเป็นเหยื่อการแสวงหาประโยชน์ทางเพศตามมติที่ 7/13¹¹³

2.4.6 การพัฒนาอื่นๆ

หน่วยงานหรือองค์กรภาคส่วนอื่นๆที่คอยสอดส่องติดตามสถานการณ์ด้านสิทธิเด็ก และการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งไม่น้อยไปกว่าตราสารสิทธิมนุษยชน ระหว่างประเทศและองค์การสหประชาชาติ เนื่องจากเป็นส่วนสำคัญเบื้องต้นในการผลักดันให้เกิดมี พิธีสารเลือกรับเพื่อต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศโดยเฉพาะ ดังนี้

2.4.6.1 การประชุมระดับโลก

เมื่อปี 1996 เอ็คแพทร่วมกับองค์การกองทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ (UNICEF) และกลุ่มองค์กรเอ็นจีโอเพื่อสิทธิเด็ก (NGO Group for the Rights of the Child) ได้จัดการประชุม ระดับโลกเพื่อต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศเชิงพาณิชย์จากเด็ก การประชุมดังกล่าวมีส่วน สำคัญที่ส่งผลให้ได้รับการสนับสนุนและการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาจากรัฐบาลในหลายๆ ประเทศ การประชุมในแต่ละครั้งนั้นเน้นให้เห็นว่าปัญหาการแสวงหาประโยชน์ทางเพศเชิงพาณิชย์ จากเด็กมีอยู่จริง และยิ่งทวีความรุนแรงขึ้นในภูมิภาคอื่นๆของโลก นานาประเทศทั่วโลกจึงควรที่จะ ตระหนักถึงปัญหาการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก และหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ร่วมกันทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรระหว่างประเทศและองค์กรอิสระต่าง ซึ่งการประชุมระดับโลก ใดๆในแต่ละครั้งนั้นจึงเปรียบเสมือนเป็นการระดมสมองกันเพื่อศึกษาและแก้ไขปัญหาการแสวงหา ประโยชน์ทางเพศจากเด็กร่วมกันนั่นเอง

2.4.6.1.1 การประชุมระดับโลกเพื่อต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทาง เพศเชิงพาณิชย์จากเด็ก ครั้งที่ 1 ปี ค.ศ. 1996 ณ กรุงสต็อกโฮล์ม

ในการประชุมครั้งนี้ มีรัฐบาล จาก 122 ประเทศได้ลงนามรับเอวาระเพื่อ การปฏิบัติแห่งกรุงสต็อกโฮล์ม (The Stockholm Agenda for Action against Commercial Exploitation of Children) ไปเป็นแนวทางในการดำเนินงานเพื่อยุติการแสวงหาประโยชน์ทางเพศ เชิงพาณิชย์จากเด็ก และได้มีการประกาศปฏิญญา (Declaration) และวาระที่ต้องปฏิบัติหรือ แผนการปฏิบัติ (Agenda for Action) เพื่อปกป้องเด็กมิให้ถูกละเมิดสิทธิและให้อยู่โดยปลอดภัยจากการ

¹¹³ Human Rights Council resolution 7/13, 27 March 2008.

ถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศในทุกรูปแบบโดยเรียกร้องให้ประเทศทั้งหลายที่ให้การรับรองปฏิญญาฉบับนี้ดำเนินการเพื่อให้แน่ใจว่ามีการปฏิบัติตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กอย่างครบถ้วน¹¹⁴

คำประกาศของการประชุมระดับโลกเพื่อต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กเชิงพาณิชย์ ณ กรุงสต็อกโฮล์ม ปี 1996 ยังได้ให้คำนิยามว่า “การแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก คือ การถูกล่วงละเมิดทางเพศโดยผู้ใหญ่ และมีการให้สิ่งตอบแทนเป็นเงินหรือประโยชน์อื่นแก่เด็ก หรือบุคคลที่สาม หรือกลุ่มบุคคล ซึ่งเด็กถูกปฏิบัติเหมือนเป็นสินค้าชนิดหนึ่งโดยมีวัตถุประสงค์ทางเพศหรือมีวัตถุประสงค์ในเชิงพาณิชย์”¹¹⁵ ทั้งนี้ ให้ถือว่าการแสวงหาประโยชน์ทางเพศเชิงพาณิชย์จากเด็กในทุกรูปแบบเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมายและให้มีการลงโทษผู้กระทำผิด อีกทั้งส่งเสริมความร่วมมือระหว่างทุกภาคส่วนภายในประเทศและระหว่างประเทศให้มากยิ่งขึ้น ตลอดจนเน้นการให้ความรู้และสร้างความตระหนัก และให้มีการทบทวน ปรับปรุงแก้ไข และออกกฎหมายใหม่ที่มุ่งเน้นด้านการป้องกันและคุ้มครองผู้เป็นเหยื่อควบคู่กับการพัฒนาวิธีการดำเนินงานป้องกัน คุ้มครอง ช่วยเหลือ และฟื้นฟูผู้เสียหายที่เป็นเด็กและระดมทรัพยากรและงบประมาณเพื่อแก้ไขปัญหา นี้ โดยให้เด็กมีส่วนร่วมในการดำเนินงานมากยิ่งขึ้น¹¹⁶

โดยแผนการปฏิบัติ (Agenda for Action) ให้ความสำคัญเกี่ยวกับความจำเป็นในการประสานงานและร่วมมือกันระหว่างภาคเอกชน ระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระหว่างประเทศ เพื่อพัฒนาแผนการและกลไกในการปฏิบัติเพื่อคอยสอดส่องความคืบหน้า และกระตุ้นให้ปฏิบัติตามบทบัญญัติในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก และเครื่องมือของสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศอื่นๆด้วย ยิ่งไปกว่านั้นการป้องกันการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กโดยให้ความสำคัญผ่านกาสรสนันสนุนทางการศึกษา โดยเฉพาะการเข้าถึงทางการศึกษา การสร้างความแข็งแกร่งของครอบครัว และชักนำให้สังคมต่อต้านการละเมิดเด็กที่เต็มใจกระทำผิด¹¹⁷

ในรายงานสุดท้ายในการประชุมระดับโลกของศาสตราจารย์วิทิต มันทาภรณ์ ผู้รายงานทั่วไปของสหประชาชาติ (United Nations General Rapporteur) ได้มีการกล่าวซ้ำในที่ประชุมหลักเพื่อให้ความคิดเห็นเรื่องการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กแสดงให้เห็นถึง “การ

¹¹⁴ องค์การแอ็คแพท อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล. เอกสารการดำเนินงาน องค์การแอ็คแพท อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล, หน้า 3.

¹¹⁵ A declaration of the World Congress against Commercial Sexual Exploitation of Children, held in Stockholm in 1996, defined CSEC as: “sexual abuse by the adult and remuneration in cash or kind to the child or a third person or persons. The child is treated as a sexual object and as a commercial object.”

¹¹⁶ Declaration and Agenda for Action-1st World Congresses against Commercial Sexual Exploitation of Children, Stockholm Sweden, 27-31 August, p. 7.

¹¹⁷ Karen Mahler, “Global Concern for Children's Rights: The World Congress Against Sexual Exploitation”. *International Family Planning Perspectives, Special Report 23* (June 1997) :81-82.

ใช้ความรุนแรงอย่างกว้างขวาง (massive violation)” ต่อสิทธิมนุษยชนของพวกเขาเหล่านั้น และต้องการการสนับสนุนเพื่อถอนรากถอนโคนในเรื่องดังกล่าว สนับสนุนให้มีการป้องกัน การระดมสังคม การศึกษา การบัญญัติให้เป็นความผิดและการบังคับใช้กฎหมาย และการจัดสรรปริมาณของทรัพยากรให้เพียงพอต่อความสำเร็จของวัตถุประสงค์เหล่านี้¹¹⁸

การประชุมระดับโลกเพื่อต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศเชิงพาณิชย์ จากเด็ก ครั้งที่ 1 ได้สร้างข้อผูกมัดซึ่งรวมถึงการให้การแสวงหาประโยชน์ทางเพศทุกรูปแบบเป็น ความผิดทางอาญา การบังคับใช้กฎหมาย นโยบาย และแผนการเพื่อปกป้องเด็กจากการแสวงหา ประโยชน์ทางเพศ และการนำไปปรับใช้ การอนุวัติการ และการเผยแพร่กฎหมาย นโยบาย และ แผนการที่ถูกสนับสนุนโดยระดับภูมิภาค ระดับประเทศ และกลไกในการต่อต้านการแสวงหา ประโยชน์ทางเพศจากเด็ก แต่อย่างไรก็ตามสัดส่วนในการดำเนินคดีนั้นล้มเหลวเพราะเด็กไม่เต็มใจที่จะเปิดเผย หรือไม่อยากมีส่วนเกี่ยวข้องในการเป็นพยานที่น่าเชื่อถือ กฎหมายและการบังคับใช้ กฎหมายไม่สามารถเข้าถึงได้เลยจากมุมมองของศาลและการบัญญัติกฎหมาย¹¹⁹

2.4.6.1.2 การประชุมระดับโลกเพื่อต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทาง เพศเชิงพาณิชย์จากเด็ก ครั้งที่ 2 ปี ค.ศ. 2001 ณ เมืองโยโกฮาม่า

การประชุมระดับโลก ครั้งที่ 2 นี้ มีผลนำไปสู่การกำหนดพันธกรณีที่ทั่วโลก ต้องดำเนินการ เรียกว่า “Yokohama Global Commitment 2001” มีสาระสำคัญคือ ให้ปฏิบัติตาม กฎหมายที่สอดคล้องกัน ให้อยึดมั่นในเรื่องสิทธิของเด็กและถือว่าการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและ การล่วงละเมิดเด็กในทุกรูปแบบเป็นความผิด รวมทั้งให้ดำเนินการแก้ไขปัญหาค้นหาที่ต้นตอที่ทำให้เด็กมี ความเสี่ยงที่จะถูกแสวงหาประโยชน์ (รวมถึงความยากจนความไม่เท่าเทียม การเลือกปฏิบัติ การ ดำเนินคดี ความรุนแรง ความขัดแย้งทางอาวุธ เอชไอวีหรือเอดส์การทำหน้าที่ไม่ดีพอของครอบครัว และการทำผิดทางอาญา) โดยเรียกร้องให้ประเทศต่างๆ ให้สัตยาบันและดำเนินการพิธีสารเลือกรับ ของอนุสัญญาว่าด้วยการค้าเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และภาพลามกของเด็ก โดยมีให้มีการเอาผิดและ

¹¹⁸ Prof. V. Muntarbhorn, “Final Congress Report, World Congress Against Commercial Sexual Exploitation of Children, Stockholm, Sweden, Aug 27-31, 1996.

¹¹⁹ CSEC worldcongress, CHILD SEXUAL EXPLOITATION AND THE LAW: A REPORT ON THE INTERNATIONAL LEGAL FRAMEWORK AND CURRENT NATIONAL LEGISLATIVE AND ENFORCEMENT RESPONSES . [online], 30 October 2012, available from http://www.csecworldcongress.org/PDF/en/Yokohama/Background_reading/Theme_papers/Theme%20paper%20CSEC%20and%20the%20Law.pdf

ลงโทษผู้เสียหายที่เป็นเด็ก รวมทั้งเสริมสร้างความร่วมมือในการทำงานเป็นเครือข่ายเพื่อกำจัดการค้าประเวณีเด็ก ภาพลามกของเด็ก และการค้าเด็กเพื่อการแสวงหาประโยชน์ทางเพศ¹²⁰

การประชุมครั้งนี้มุ่งเน้นไปที่การจัดให้มีโอกาสเพื่อจัดทำมาตรการที่มีความก้าวหน้า และจนกว่าทำงานเสร็จสิ้น ในการจัดทำกรประเมิน ระดับมาตรฐานความก้าวหน้า แต่มีอุปสรรคที่ขัดขวางอยู่คือการขาดข้อมูลที่เฉพาะเจาะจงที่จัดให้มีการรายงานการดำเนินการตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กของรัฐภาคีเหล่านั้น เช่น ข้อมูลที่ขาดการจัดทำมาตรการในการบัญญัติกฎหมาย วันที่มาตรการจะถูกทำขึ้น ซึ่งถือได้ว่าเป็นการเสียโอกาสอย่างยิ่ง ทางคณะกรรมการสิทธิเด็กจึงจัดให้มีกลไกหลักกฎหมายที่สามารถเชิญชวนรัฐบาลต่างๆ ให้เห็นถึงความสำคัญของข้อมูลต่างๆ เหล่านี้ การปราศจากข้อมูลที่ไม่สามารถเข้าถึงได้จึงทำให้ยากต่อการเอาชนะการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก¹²¹

2.4.6.1.3 การประชุมระดับโลกเพื่อต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศเชิงพาณิชย์จากเด็ก ครั้งที่ 3 ปี ค.ศ. 2008 ณ กรุงริโอ เดอ จาเนโร

การประชุมระดับโลกครั้งที่ 3 ว่าด้วยการต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศ จากเด็กนำไปสู่การจัดทำข้อตกลง ริโอ เดอ จาเนโร ว่าด้วยการป้องกันและยุติการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กและผู้เยาว์¹²² (The Rio de Janeiro Pact to Prevent and Stop Sexual Exploitation of Children and Adolescents) ที่มุ่งเน้นการให้ความช่วยเหลือที่จำเป็นแก่เด็กที่ตกเป็นเหยื่อของการแสวงหาประโยชน์ทางเพศโดยกำหนดให้มีการดำเนินการตามมาตรฐานสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศเพื่อให้การดำเนินงานตามพันธกรณีของประเทศต่าง ๆ ในการปกป้องเด็กจากการละเมิดและแสวงหาประโยชน์ในทุกรูปแบบได้ผลเป็นที่พึงพอใจ และมุ่งเน้นการแก้ไขปัญหารากเหง้าของปัญหาที่เป็นสาเหตุให้มีการละเมิดสิทธิเด็กอย่างร้ายแรง¹²³

¹²⁰ Ministry of Foreign Affairs of Japan, The Yokohama Global Commitment 2001 [online] 19 April 2013, available from: http://www.childcentre.info/public/yokohama_commitment_2001.pdf

¹²¹ CSEC worldcongress, CHILD SEXUAL EXPLOITATION AND THE LAW: A REPORT ON THE INTERNATIONAL LEGAL FRAMEWORK AND CURRENT NATIONAL LEGISLATIVE AND ENFORCEMENT RESPONSES . [online], 30 October 2012, available from http://www.csecworldcongress.org/PDF/en/Yokohama/Background_reading/Theme_papers/Theme%20paper%20CSEC%20and%20the%20Law.pdf

¹²² OSCE, MIDNIGHT PLUS TWO-The Rio de Janeiro Pact to Prevent and Stop Sexual Exploitation of Children and Adolescents [online] 19 April 2013, available from: <http://polis.osce.org/library/f/3658/2851/UN-BRA-RPT-3658-EN-2851>

¹²³ ก้องเพชร กุลสุจริต, “ปัญหาการค้าและการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กกับแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหในระดับโลก.” วารสารกระบวนการยุติธรรม. 3 (มกราคม – มีนาคม 2553) :53.

แผนปฏิบัติการในข้อตกลงรีโอ เดอ จาเนโร ประกอบด้วย 5 แผนหลัก คือ

1. แผนปฏิบัติการทั่วไป ซึ่งประกอบด้วย การกำหนดให้มีค่านิยม บัญญัติห้ามและให้ถือว่าการกระทำทั้งหมดที่เป็นการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กเป็นความผิดทางกฎหมายในประเทศของตนโดยไม่คำนึงถึงอายุในการให้ความยินยอมหรือการแต่งงาน รวมทั้งการจัดตั้งสิทธิสภาพนอกอาณาเขตที่มีประสิทธิภาพ และการอำนวยความสะดวกช่วยเหลือทางอาญาระหว่างกัน และการช่วยเหลือในเรื่องการส่งผู้ร้ายข้ามแดน เพื่อให้สามารถดำเนินคดีกับผู้กระทำผิดได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีการลงโทษอย่างเหมาะสม

2. แผนปฏิบัติการเพื่อแก้ไขสื่อลามกเด็ก โดยเน้นไปที่การป้องกันและหยุดยั้งการแพร่ภาพลามกของเด็กรวมถึงการใช้อินเทอร์เน็ตและเทคโนโลยีใหม่ๆ และยังได้มีการกำหนดค่านิยมคำว่า “สื่อลามกเด็ก” ให้ชัดเจนตามมาตรฐานสากล และให้ถือว่าเรื่องต่อไปนี้เป็นอาชญากรรม ได้แก่ การผลิต การจัดจำหน่ายหรือแจกจ่าย การรับ และการครอบครองสื่อลามกเด็ก โดยรวมทั้งภาพเสมือนจริงและการนำเสนอภาพการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก รวมถึงการบริโภค การเข้าถึง และการดูสิ่งเหล่านั้นโดยที่ไม่มีการสัมพันธ์ทางกาย

3. แผนปฏิบัติการเพื่อแก้ไขปัญหาการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กในการค้าประเวณี ซึ่งจัดให้มีการช่วยเหลือที่เหมาะสมกับเพศ ทั้งทางด้าน การฟื้นฟูและบำบัดอย่างเหมาะสมและเป็นพิเศษแก่เด็กที่เคยตกเป็นเหยื่อ

4. แผนปฏิบัติการเพื่อแก้ไขปัญหาการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กในธุรกิจการเดินทางและท่องเที่ยว ประกอบด้วย การส่งเสริมและสนับสนุนภาคธุรกิจการเดินทางและการท่องเที่ยวให้มีรรยาบรรณวิชาชีพและดำเนินธุรกิจในลักษณะที่รับผิดชอบต่อสังคม

5. แผนปฏิบัติการเพื่อแก้ไขปัญหาการค้าและการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก ประกอบด้วย การให้ค่านิยมคำว่า การค้าเด็กให้ชัดเจนตามพันธกรณีภายใต้พิธีสาร Palermo และเป็นไปตามมาตรฐานและเครื่องมือระหว่างประเทศอื่นๆที่เกี่ยวข้อง การระดมชุมชนต่างๆให้มีส่วนร่วมในการหารือและเข้าร่วมในการทบทวนบรรทัดฐานและวิถีปฏิบัติของสังคมที่ทำให้เด็กเสี่ยงที่จะถูกค้า รวมทั้งกำหนดวิธีดำเนินการที่ทำให้ชุมชนเหล่านั้นมีส่วนร่วมในการพัฒนานโยบายและแผนการต่างๆ

การประชุมระดับโลกทั้งสามครั้งที่กล่าวมาข้างต้น สะท้อนให้เห็นถึงความตั้งใจของรัฐบาลและความมุ่งมั่นของหน่วยงานภาครัฐ และเอกชน และประชาชนในประเทศต่างๆทั่วโลกที่ได้ร่วมมือกันแก้ไขปัญหาการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กอย่างต่อเนื่องมาตลอด

ระยะเวลาที่ผ่านมา เพื่อก่อให้เกิดความหวังว่าปัญหาการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กจะลดระดับความรุนแรงลงในอนาคตอันใกล้แม้ว่าจะไม่สามารถกำจัดปัญหานี้ให้หมดสิ้นไปได้ก็ตามที่

2.4.6.2 องค์กรพัฒนาเอกชน

องค์กรพัฒนาเอกชน (Non-governmental Organizations: NGOs) คือองค์กรที่ทำงานโดยไม่แสวงหากำไร องค์กรอาสาสมัครเอกชน ซึ่งจัดขึ้นทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับระหว่างประเทศ งานถูกมุ่งเน้นและผลักดันโดยก่อตั้งและดำเนินการโดยกลุ่มบุคคล ที่มีความมุ่งมั่นในอันที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาสังคม องค์กรพัฒนาเอกชนมีการดำเนินการที่มีความหลากหลายและหน้าที่ทางด้านมนุษยธรรม นำพลเมืองให้ตระหนักถึงรัฐบาล การสนับสนุน การตรวจสอบนโยบาย และกระตุ้นให้มีส่วนร่วมในการเมือง บางองค์กรมีลักษณะเฉพาะ เช่น สิทธิมนุษยชน สิ่งแวดล้อม หรือสุขภาพ ซึ่งองค์กรพัฒนาเอกชนต่างๆ เหล่านี้จัดให้มีการวิเคราะห์ และมีความเชี่ยวชาญ มีบริการกลไกเตือนอย่างรวดเร็ว และคอยช่วยเหลือสอดส่อง และทำให้ข้อตกลงระหว่างประเทศสำเร็จ ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานและหน่วยงานของระบบสหประชาชาติมีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับเป้าหมาย เหตุผลของหน่วยงานนั้นๆ และคำสั่งของสถาบันพิเศษ¹²⁴

มีองค์กรพัฒนาเอกชนที่ทำเรื่องเกี่ยวกับสิทธิเด็กมากมาย แต่มีองค์กรพัฒนาเอกชนหนึ่งที่มีเป้าหมายเพื่อยุติการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กโดยเฉพาะ นั่นก็คือ ECPAT (End Child Prostitution, Child Pornography and Trafficking of Children for Sexual Purposes) เป็นเครือข่ายองค์กรและบุคคลที่ทำงานร่วมกันในทุกระดับเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างบุคคลากรในสังคมพลเรือนท้องถิ่น และผู้ทำงานด้านสิทธิเด็กในวงกว้างเพื่อสร้างกระแสการเคลื่อนไหวทางสังคมระดับโลกในการที่จะต่อสู้กับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศเชิงพาณิชย์จากเด็ก¹²⁵ โดยสนับสนุนให้ประเทศต่างๆ ลงนามในวาระเพื่อการปฏิบัติแห่งกรุงสต็อกโฮล์มซึ่งเรียกร้องให้รัฐบาลและประชาสังคมดำเนินงานเพื่อยุติการแสวงหาประโยชน์ทางเพศเชิงพาณิชย์จากเด็ก งานหลักด้านหนึ่งขององค์กร คือ ส่งเสริมการจัดทำแผนการดำเนินงานแห่งชาติเพื่อต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศเชิงพาณิชย์จากเด็ก ทั้งนี้เพื่อก่อให้เกิดการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพในห้าด้าน คือ ความร่วมมือและประสานงาน การป้องกัน การปกป้องคุ้มครอง การพักฟื้นและกลับคืนสู่สังคม และการมีส่วนร่วมของเด็ก แผนการดำเนินงานแห่งชาติเป็นเครื่องมืออันทรงคุณค่าที่ช่วยให้สามารถบ่งชี้วัตถุประสงค์ วัดความก้าวหน้า และสนับสนุนให้รัฐบาลดำเนินการตามพันธสัญญาที่ให้ไว้

¹²⁴ NGO Special Interest Areas , DEFINITION OF NGOs. [online], 31 October 2012, available from <http://www.ngo.org/ngoinfo/define.html>

¹²⁵ องค์กรแอ็คแพท อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล, เอกสารการดำเนินงาน องค์กรแอ็คแพท อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล, หน้า 12.

เต็มที และช่วยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ประสานงานกันและสนับสนุนให้การดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้¹²⁶

กล่าวโดยสรุปคือ อาจกล่าวได้ว่าการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กยังคงเป็นประเด็นสำคัญทางสังคมระหว่างประเทศอยู่ เนื่องจากปัญหาเหล่านี้ยังไม่สามารถถูกขจัดให้หมดไปจากแต่ละประเทศได้อย่างเด็ดขาด แต่นับวันกลับมีเพิ่มขึ้นและมีหลากหลายรูปแบบด้วยกัน สังคมระหว่างประเทศจึงต้องร่วมมือกันเพื่อขจัดปัญหาดังกล่าว และ/หรือป้องกันและปราบปรามให้มีปริมาณน้อยลง ซึ่งภาพรวมของมาตรการในทางระหว่างประเทศนั้นองค์การสหประชาชาติมีบทบาทสำคัญอย่างมากในการต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กโดยเป็นเวทีให้สังคมระหว่างประเทศได้เสนอข้อคิดหรือความเห็นเพื่อการคุ้มครองเด็กจากการถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศในรูปแบบต่างๆ อีกทั้งองค์กรเอกชนก็มีส่วนสำคัญในการผลักดันประเด็นเรื่องการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กเพื่อให้สังคมโลกตระหนักถึงปัญหาดังกล่าวและหาทางแก้ไข และคุ้มครองผู้เสียหายที่เป็นเด็ก จนทำให้เกิดมีพิธีสารเลือกรับฯ ขึ้นเพื่อต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศไว้โดยเฉพาะ ซึ่งกล่าวถึงการขายเด็กและ/หรือการค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก จึงมีความน่าสนใจว่าพิธีสารเลือกรับฉบับดังกล่าวซึ่งเป็นข้อตกลงเสริมของข้อตกลงที่มีอยู่แล้วของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กนั้นมีมาตรการใดบ้างในการต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก ซึ่งจะกล่าวในบทต่อไป

¹²⁶ องค์การแอ็คแพท อินเทอร์เน็ตเซ็นแนล, เอกสารการดำเนินงาน องค์การแอ็คแพท อินเทอร์เน็ตเซ็นแนล, หน้า 4.

บทที่ 3

มาตรการความร่วมมือทางกฎหมายระหว่างประเทศตามพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เรื่อง การค้าเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก ค.ศ. 2000

เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองจากการแสวงหาประโยชน์ในรูปแบบต่างๆ รัฐทั้งหลายจึงมีมาตรการทางกฎหมายและมาตรการอื่นๆ ในการป้องกันการขายเด็กและ/หรือค้าเด็ก เพื่อบริการทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกเด็ก การลงโทษผู้กระทำความผิดและการทำให้แน่ใจว่าผู้เสียหายที่เป็นเด็กจะได้รับการฟื้นฟูและกลับสู่สังคม แต่อย่างไรก็ดีจำนวนข้อตกลงที่เพิ่มขึ้นของรัฐทำให้เกิดข้อตกลงอย่างเป็นทางการเพื่อจัดทำมาตรการในการให้ความร่วมมือกันกับรัฐอื่น รวมถึงการเข้าเป็นรัฐภาคีอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก และพิธีสารเลือกรับด้วย พิธีสารเลือกรับฯ คือ ข้อตกลงเสริมของข้อตกลงที่มีอยู่แล้วของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ซึ่งเปิดโอกาสให้ทุกประเทศทั้งที่เป็นและไม่เป็นภาคีของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก สามารถลงนามเข้าเป็นภาคีได้

3.1 ความเป็นมาของพิธีสารเลือกรับฯ

เมื่ออนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กถูกนำมาใช้ในปี 1989 มีบทบัญญัติที่สำคัญเกี่ยวกับการป้องกันเด็กในมาตรา 19, 32 และ 34-36 ซึ่งจัดให้มีโครงสร้างที่มีประสิทธิภาพเพื่อปกป้องเด็กจากการแสวงหาประโยชน์ทุกรูปแบบ การแสวงหาประโยชน์จากเด็กมีลักษณะเป็นการข้ามชาติบ่อยครั้งที่มีความเกี่ยวข้องกับองค์กรอาชญากรรม ทำให้สังคมระหว่างประเทศตระหนักถึงการเพิ่มขึ้นของการแสวงหาประโยชน์จากเด็ก ปัญหาการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กเริ่มต้นในปี 1990 ซึ่งในปีนั้นได้มีการแต่งตั้งผู้เสนอรายงานพิเศษว่าด้วยการค้าเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็กเพื่อตรวจสอบการพัฒนาทั้งระดับระหว่างประเทศและระดับชาติ และจัดทำรายละเอียดคำแนะนำต่างๆ¹ ซึ่งในรายงานของผู้เสนอรายงานพิเศษว่าด้วยการค้าเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็กมีการกล่าวถึงความเป็นไปได้ในการร่างพิธีสารเลือกรับฯ ต่อสหประชาชาติอีกด้วย อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กตระหนักถึงการขจัดแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการค้าเด็กที่กำลังเป็นหัวข้อที่เป็นที่ถกเถียงกันอยู่ ส่วนร่างพิธีสารเลือกรับฯตระหนักถึงการแสวงหาประโยชน์ว่าเป็นอาชญากรรมต่อมนุษยชาติและเรียกร้องให้มีมาตรการเพื่อป้องกันปัญหาเหล่านี้² ต่อมาในปี 1992 คณะกรรมาธิการสิทธิมนุษยชนได้ปรับใช้แผนปฏิบัติการเพื่อป้องกันการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อ

¹ Commission on Human Rights resolution 1990/68

² General Assembly A/49/478, 5 October 1994.

บริการทางเพศ การค้าประเวณีเด็กและสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก (Programme of Action for the Prevention of the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography) ให้ตระหนักถึงปัญหาการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก³ ในปี 1994 คณะกรรมาธิการสิทธิมนุษยชนได้จัดทำ open-ended working group เพื่อเตรียมเปิดแนวทางสำหรับการจัดทำพิธีสารเลือกรับเรื่องการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ และการแสวงหาประโยชน์ทางเพศเชิงพาณิชย์จากเด็ก โดยวัตถุประสงค์ของพิธีสารเลือกรับบนประเด็นต่างๆ เหล่านี้ไม่ได้มีความกระตือรือร้นเป็นพิเศษในการสนับสนุนจากคณะกรรมาธิการฯ หรือจากองค์กรทั้งหลายที่ทำงานเพื่อป้องกันการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก⁴ และต่อมาในการประชุมระดับโลกเพื่อต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กเชิงพาณิชย์ ณ กรุงสต็อกโฮล์ม ปี 1996 ซึ่งผลิตรายละเอียดประกาศปฏิญญา (Declaration) และวาระที่ต้องปฏิบัติหรือแผนการปฏิบัติ (Agenda for Action) เพื่อให้ขอบเขตของการแสวงหาประโยชน์ทางเพศมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น ซึ่งกระตุ้นรัฐต่างๆ เตรียมตัวทำวาระการประชุมระดับชาติกับตั้งเป้าหมายและระยะเวลาในการอนุวัติการพิธีสารเลือกรับฯ ในปี 2000 โดยการประชุมนี้เน้นให้ความสำคัญในประเด็นการท่องเที่ยวเพื่อมีเพศสัมพันธ์ เรียกร้องให้มีกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิสภาพนอกอาณาเขต (extraterritorial criminal laws)⁵

พิธีสารเลือกรับฯ จะมีผลบังคับใช้ต่อเมื่อมีการให้สัตยาบัน หรือภาคยานุวัติต่อพิธีสารเลือกรับฯ ฉบับนี้ ซึ่งเปิดให้ประเทศต่างๆ ได้ลงนามเข้าร่วมเป็นภาคี โดยประเทศใดจะสมัครเข้าเป็นภาคีก็ได้โดยที่ประชุมสามัญแห่งสหประชาชาติครั้งที่ 54 เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม ค.ศ. 2000 ได้มีมติรับรองและเปิดให้ประเทศต่างๆ ได้ลงนามเข้าเป็นภาคีพิธีสารฉบับดังกล่าว⁶ และมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 18 มกราคม ค.ศ. 2002 แม้ว่าพิธีสารเลือกรับฯ จะมีความสัมพันธ์กับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก แต่พิธีสารเลือกรับฯ นั้นมีคำว่า “เลือกรับ” อยู่ จึงทำให้รัฐที่ต้องการเข้าเป็นภาคีของพิธีสารเลือกรับฯ ไม่จำเป็นต้องเข้าเป็นภาคีของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กเสียก่อน เนื่องจากไม่ได้มีผลผูกพันโดยอัตโนมัติกับรัฐที่ได้ให้สัตยาบันกับสนธิสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กไว้ก่อนแล้ว รัฐต่างๆ จึงมีความเป็นอิสระในการให้สัตยาบันพิธีสารเลือกรับฯ จึงทำให้รัฐที่ถึงแม้ว่าจะยังไม่ได้ให้สัตยาบันไว้ในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กก็

³ Commission on Human Rights resolution 1992/74, 5 March 1992

⁴ Report of Committee on the right of children on the eleventh session, January 1996, CRC/C/50

⁵ CRIN, Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography”. May 2009. [online], 31 October 2012, available from: <http://www.crin.org/docs/resources/publications/hrbp/IHRC/OptionalProtocolonthesaleofchildren,childprostitutionandchildpornography.pdf>

⁶ United Nations General Assembly resolution 54/263, 25 May 2000.

ตามสามารถเข้าเป็นภาคีของพิธีสารเลือกรับฯ ได้ เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา ที่เพียงแต่ลงนามเท่านั้น แต่ยังไม่ได้ให้สัตยาบันในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก⁷ เป็นต้น

3.2 วัตถุประสงค์ของพิธีสารเลือกรับฯ

พิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เรื่อง การค้าเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก ถูกจัดทำขึ้นเพื่อที่จะให้บรรลุถึงความมุ่งประสงค์ของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กในรูปแบบต่างๆ เพื่อขยายมาตรการที่รัฐภาคีควรดำเนินการเพื่อที่จะประกันการคุ้มครองเด็กจากการขายเด็กและ/หรือค้าเด็ก เพื่อบริการทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก

3.3 สาระสำคัญของพิธีสารเลือกรับฯ

พิธีสารเลือกรับฉบับนี้เป็นพิธีสารเพิ่มเติมอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กข้อ 32, 34 และ 35 ซึ่งว่าด้วยการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กเชิงพาณิชย์และทางเพศ มีสาระอันประกอบไปด้วยข้อบท 17 ข้อ ด้วยกัน โดยมีหลักการที่มุ่งการคุ้มครองเด็กจากการแสวงหาประโยชน์เชิงพาณิชย์และทางเพศ และพัฒนาการทางร่างกายและจิตใจของเด็ก ซึ่งได้บัญญัติถึงพันธกรณีของรัฐภาคีในการดำเนินมาตรการต่างๆไว้ ซึ่งว่าด้วยการห้ามให้มีและกำหนดให้เป็นความผิดทางอาญาสำหรับการค้าเด็ก การค้าประเวณี และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก และได้ให้คำนิยามคำว่า การขายเด็ก (sale of children) การค้าประเวณีเด็ก (child prostitution) และสื่อลามกเด็ก (child pornography) (ข้อ 1-3) ว่าด้วยมาตรการในการกำหนดเขตอำนาจความผิด การส่งผู้ร้ายข้ามแดนและการสืบสวนสอบสวนหรือกระบวนการทางอาญาซึ่งรัฐภาคีต้องดำเนินการตามสนธิสัญญาหรือความตกลงว่าด้วยความช่วยเหลือที่มีอยู่ระหว่างกัน ในกรณีที่ไม่ได้มีสนธิสัญญาหรือความตกลงดังกล่าว รัฐภาคีต้องดำเนินการให้รัฐภาคีอีกรัฐหนึ่งให้การช่วยเหลือโดยสอดคล้องกับกฎหมายภายในประเทศของตน (ข้อ 4-6) ว่าด้วยการกำหนดมาตรการในการริบทรัพย์ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิด (ข้อ 7) ว่าด้วยการจัดมาตรการที่เหมาะสมในการคุ้มครองสิทธิและผลประโยชน์ของเด็ก ได้แก่ กระบวนการพิจารณาคดีที่คำนึงความต้องการเป็นพิเศษของเด็ก การคุ้มครองเอกลักษณ์ความเป็นส่วนตัวของเด็กและพยาน เป็นต้น (ข้อ 8) ว่าด้วยนโยบายในการป้องกัน แก้อั้ว และส่งเสริมความรู้ทางกฎหมายและความตระหนักของสาธารณชน ชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็ก (ข้อ 9) ว่าด้วยความร่วมมือระหว่างประเทศในการป้องกันแก้อั้วปัญหาการบำบัดฟื้นฟูและส่งกลับเด็กผู้ได้รับเคราะห์ (ข้อ 10) ว่าด้วยการจัดทำ

⁷ Amy McCoy, "CHILDREN "PLAYING SEX FOR MONEY": A BRIEF HISTORY OF THE WORLD'S BATTLE AGAINST THE COMMERCIAL SEXUAL EXPLOITATION OF CHILDREN," *New York Law School Journal of Human Rights* (Summer 2002)

รายงานหลังจากเข้าเป็นภาคีแล้ว 2 ปีจากนั้นให้เสนอรวมในรายงานผลการดำเนินงานตามอนุสัญญาทุก ๆ 5 ปีและการเข้าเป็นภาคีและการถอนตัวจากพิธีสาร (ข้อ 11- 17) สาระสำคัญของพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เรื่อง การค้าเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก ค.ศ.2000 (OPSC) สามารถสรุปในรูปแบบของตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 1 สาระสำคัญของพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เรื่อง การค้าเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก ค.ศ.2000 (OPSC)

บทบัญญัติที่เป็นสาระสำคัญของ OPSC	
มาตรา 1: การห้ามการขายเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก	รัฐภาคีทั้งหลายจะต้องห้ามการขายเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก
มาตรา 2: คำนิยาม	<u>การขายเด็ก</u> หมายถึง การกระทำหรือการแลกเปลี่ยนใดที่เด็กถูกส่งมอบโดยบุคคลใดหรือกลุ่มบุคคลใด ไปยังอีกบุคคลหนึ่งหรือกลุ่มบุคคลหนึ่งเพื่อค่าตอบแทนหรือเพื่อประโยชน์ตอบแทนอื่นใด <u>การค้าประเวณีเด็ก</u> หมายถึง การใช้เด็กในกิจกรรมทางเพศเพื่อค่าตอบแทนหรือผลประโยชน์ตอบแทนในรูปแบบอื่นใด <u>สื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก</u> หมายถึง การนำเสนอใด โดยวิธีการใดก็ตาม ที่เด็กเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องในกิจกรรมทางเพศอย่างชัดแจ้ง ทั้งที่เป็นจริงหรือจำลองขึ้น หรือการนำเสนออวัยวะส่วนใดในทางเพศของเด็ก เพื่อความมั่งประสงค์หลักในทางเพศ
มาตรา 3: การกำหนดให้เป็นความผิดทางอาญา	การเสนอ การส่งมอบ หรือการรับไว้ซึ่งเด็ก โดยวิธีการใดก็ตามเพื่อความมั่งประสงค์ในการแสวงประโยชน์ทางเพศจากเด็ก จัดส่งอวัยวะของเด็กเพื่อผลกำไร การนำเด็กมาเพื่อการบังคับใช้แรงงาน และการรับบุตรบุญธรรมที่ไม่เหมาะสม (ในกรอบของการขายเด็ก) การเสนอ การได้มา การจัดหาหรือการจัดให้ซึ่งเด็กเพื่อการค้าประเวณีเด็ก (ในกรอบของการค้าประเวณีเด็ก) การผลิต การแจกจ่าย การเผยแพร่ การนำเข้า การส่งออก การเสนอ การขาย หรือการครอบครองสื่อลามกเด็ก (ในกรอบของสื่อลามกเด็ก) รวมถึงการลงโทษผู้กระทำความผิดพยายาม ผู้สมรู้ร่วมคิดหรือมีส่วนร่วมในการกระทำความผิด
มาตรา 4: การกำหนดเขตอำนาจความผิด	กำหนดเขตอำนาจของตนเหนือความผิดทั้งหลาย เมื่อความผิดทั้งหลายนั้นกระทำในดินแดนของตน หรือบนเรือหรืออากาศยานที่จดทะเบียน

บทบัญญัติที่เป็นสาระสำคัญของ OPSC	
	ในรัฐนั้น เมื่อผู้ที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดเป็นคนชาติของรัฐนั้น หรือเป็นบุคคลผู้มีถิ่นที่อยู่ประจำใน ดินแดนของรัฐนั้น เมื่อผู้เสียหายที่เป็นเด็กเป็นคนชาติของรัฐนั้น และเมื่อผู้ที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดปรากฏตัวอยู่ในดินแดนของรัฐนั้น และรัฐนั้นไม่ส่งตัวเขาหรือเธอไปยังอีกรัฐ ภาควิหนึ่งบนพื้นฐานว่าความผิดนั้น ได้กระทำโดยคนชาติของตนคน หนึ่ง
มาตรา 5: การส่งผู้ร้ายข้ามแดน	ความผิดที่กล่าวถึงในOPSCจะต้องถือว่ารวมอยู่ในความผิดทั้งหลายที่สามารถส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้ในสนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนใดที่มีอยู่ระหว่างรัฐภาคี และจะต้องรวมอยู่ในความผิดทั้งหลายที่ส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้ในสนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนทุกฉบับที่ได้จัดทำขึ้นระหว่างกัน ในเวลาต่อมาตามเงื่อนไขที่ได้ระบุไว้ในสนธิสัญญาเช่นว่านั้น หากรัฐภาคีไม่มีสนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนกัน รัฐนั้นอาจพิจารณาว่าพิธีสารฉบับนี้เป็นพื้นฐานทางกฎหมายสำหรับการส่งผู้ร้ายข้ามแดนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความผิดเช่นว่านั้นได้
มาตรา 6: การให้ความร่วมมือทางคดีอาญา	การสืบสวน สอบสวนหรือกระบวนการทางอาญาซึ่งรัฐภาคีต้องดำเนินการตามสนธิสัญญาหรือความตกลงว่าด้วยความช่วยเหลือที่มีอยู่ระหว่างกัน ในกรณีที่ไม่มีความสนธิสัญญาหรือความตกลงดังกล่าว รัฐภาคีต้องดำเนินการให้รัฐภาคีอีกรัฐหนึ่งให้การช่วยเหลือโดยสอดคล้องกับกฎหมายภายในประเทศของตน
มาตรา 7: การริบทรัพย์	กำหนดมาตรการในการริบทรัพย์ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิด
มาตรา 8: การคุ้มครองผู้เสียหายหรือพยานที่เป็นเด็ก	จัดมาตรการที่เหมาะสมในการคุ้มครองสิทธิและผลประโยชน์ของเด็ก
มาตรา 9: การป้องกันเด็ก	นโยบายในการป้องกัน แก้ไข และส่งเสริมความรู้ทางกฎหมายและความตระหนักของสาธารณชน ชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็ก
มาตรา 10: การให้ความร่วมมือและประสานงานระหว่างประเทศ	รัฐภาคีทั้งหลายจะต้องดำเนินขั้นตอนทั้งปวงที่จำเป็นเพื่อสร้างเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ โดยความตกลงพหุภาคี ระดับภูมิภาค และทวิภาคี อีกทั้งรัฐภาคีทั้งหลายจะต้องส่งเสริมความร่วมมือและประสานงานระหว่างประเทศ ระหว่างหน่วยงาน องค์กรเอกชนในระดับประเทศและระหว่างประเทศและองค์การระหว่างประเทศด้วย

บทบัญญัติที่เป็นสาระสำคัญของ OPSC	
	ในการป้องกันแก้ไขปัญหา การบำบัดฟื้นฟู และส่งกลับเด็กผู้ได้รับเคราะห์
มาตรา 11-17: การจัดทำรายงาน	การจัดทำรายงานหลังจากเข้าเป็นภาคีแล้ว 2 ปีจากนั้นให้เสนอรวมในรายงานผลการดำเนินงานตามอนุสัญญา ทุก ๆ 5 ปีและการเข้าเป็นภาคีและการถอนตัวจากพิธีสาร

3.4 มาตรการของพิธีสารเลือกรับฯ เพื่อต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก

พิธีสารเลือกรับฯ มีทั้งข้อบทที่เกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์เชิงพาณิชย์จากเด็ก เช่น การรับบุตรบุญธรรม การขายอวัยวะเด็กเพื่อแสวงหากำไร เป็นต้น และการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก ซึ่งก็คือ การขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก ซึ่งผู้เขียนจะกล่าวถึงแต่เฉพาะมาตรการของพิธีสารเลือกรับฯ ที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กเท่านั้น ซึ่งจะกล่าวดังต่อไปนี้

3.4.1 การห้ามการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกเด็กและเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง (Prohibition of the sale of children, child pornography and child prostitution and related matters)

รัฐภาคีทั้งหลายจะต้องห้ามการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็กที่ได้ระบุไว้ในพิธีสารเลือกรับฯ⁸ และได้บัญญัติคำนิยามไว้ในข้อ 2 ของพิธีสารเลือกรับฯ ดังกล่าว⁹ รัฐภาคีแต่ละรัฐจะต้องประกันว่าอย่างน้อยการกระทำผิดข้างต้นและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องครอบคลุมอยู่ภายใต้กฎหมายอาญาหรือกฎหมายที่มีโทษทางอาญาอย่างเต็มที่ไม่ว่าความผิดทั้งหลายเหล่านั้น จะกระทำภายในประเทศหรือข้ามชาติ หรือกระทำในลักษณะส่วนบุคคลหรือในลักษณะที่จัดเป็นองค์กร อาทิเช่น การเสนอ การส่งมอบ หรือการรับไว้ซึ่งเด็ก โดยวิธีการใดก็ตามเพื่อความมุ่งประสงค์ในการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก (ในกรอบของความหมายของคำว่า “การขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ”)¹⁰ การเสนอการได้มา การจัดหา หรือการ

⁸ Art 1 of the Optional Protocol on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography.

⁹ Art 2 (a) – (c) of the Optional Protocol on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography.

¹⁰ Art 3 (1)(a)(i)(a) of the Optional Protocol on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography.

จัดให้ซึ่งเด็กเพื่อการค้าประเวณี¹¹ การผลิต การแจกจ่าย การเผยแพร่ การนำเข้า การส่งออก การเสนอ การขาย หรือการครอบครองสื่อลามกเด็กเพื่อความมุ่งประสงค์ทางเพศ¹²

ทั้งนี้ “เด็ก” ในที่นี้หมายถึงเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ข้อ 1 รัฐภาคีจึงควรบัญญัติกฎหมายห้ามการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี

บทบัญญัติที่รัฐภาคีบัญญัติให้การขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกเด็กเป็นความผิดทางอาญาภายใต้ขอบทของกฎหมายแห่งชาติของรัฐภาคี จะต้องดำเนินการอย่างเดียวกันกับความพยายาม ในการลงมือกระทำการใดดังกล่าว และการสมรู้ร่วมคิดหรือการมีส่วนร่วมในการกระทำใดดังกล่าวด้วย¹³ ภาคีแต่ละรัฐจะต้องทำให้ความผิดเช่นนั้นนั้นลงโทษได้โดยบทลงโทษที่เหมาะสมโดยคำนึงถึงลักษณะที่ร้ายแรงของความผิดนั้น¹⁴ ซึ่งรวมถึงการพยายามกระทำความผิดและการสมรู้ร่วมคิดด้วย คณะกรรมการว่าด้วยสิทธิเด็กไม่ค่อยจะกล่าวถึงบทบัญญัตินี้สักเท่าไรนัก จะมีการกล่าวถึงก็ต่อเมื่อในกรณีที่มีการลงโทษที่เบาเกินไปสำหรับการกระทำความผิดทางเพศต่อเด็กซึ่งทำให้เป็นไปได้ยากที่จะดำเนินการบังคับนอกดินแดน (extraterritorial jurisdiction)¹⁵ และรัฐภาคีจะต้องดำเนินการตามที่เหมาะสมเพื่อกำหนดความรับผิดชอบของนิติบุคคลสำหรับความผิดดังกล่าว ของข้อนี้ภายใต้หลักการทางกฎหมายของรัฐภาคีความรับผิดชอบเช่นนั้นของนิติบุคคลอาจเป็นความรับผิดชอบทางอาญา ทางแพ่ง หรือ ทางการบริหาร¹⁶ ซึ่งบทบัญญัตินี้เป็นถูกตั้งกรอบในข้อผูกพันทางภาษาแต่มีเงื่อนไขโดยคำว่า “ตามที่เหมาะสม (as appropriate)” ความรับผิดชอบอาจเป็นความรับผิดชอบทางอาญา ทางแพ่ง หรือ ทางการบริหาร ขึ้นอยู่กับหลักกฎหมายที่ถูกจำแนกโดยการบัญญัติกฎหมายของรัฐภาคีนั้นๆ ตั้งแต่มีกฎหมายหลายระบบ ความรับผิดชอบทางอาญาไม่สามารถกำหนดโทษให้กับบริษัทหรือห้างฯได้¹⁷

¹¹ Art 3 (1)(ii)(a) of the Optional Protocol on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography.

¹² Art 3 (1)(ii)(b) of the Optional Protocol on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography.

¹³ Art 3 (2) of the Optional Protocol on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography.

¹⁴ Art 3 (3) of the Optional Protocol on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography.

¹⁵ United Nations Committee on the Rights of Child, Consideration of Reports submitted by States Parties under OPSC, Concluding Observations on Andorra, op. cit., paras. 16-17.

¹⁶ Art 3 (4) of the Optional Protocol on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography.

¹⁷ UNICEF Innocenti Research Centre, HANDBOOK ON THE OPTIONAL PROTOCOL ON THE SALE OF CHILDREN [online], 19 April 2013 available from: http://www2.ohchr.org/english/bodies/crc/docs/CRC.C.GC.13_en.pdf

3.4.1.1 เขตอำนาจศาล

อำนาจอธิปไตยเหนือดินแดน (Territorial sovereignty) เป็นหลักการสำคัญของกฎหมายระหว่างประเทศ หากความผิดเกิดในดินแดนของรัฐใด รัฐนั้นเสียหายมากกว่าที่อื่น จึงทำให้รัฐนั้นมีอำนาจลงโทษผู้กระทำความผิดได้ในรัฐของตน โดยไม่ต้องพิจารณาถึงผู้กระทำความผิดหรือผู้เสียหายว่าเป็นคนสัญชาติใด¹⁸ ตามหลักเขตอำนาจรัฐเหนือดินแดนโดยทั่วไป (Territorial jurisdiction: the general rule) ในพิธีสารเลือกรับฯก็ได้บัญญัติหลักดินแดนไว้เช่นกัน ซึ่งรัฐภาคีแต่ละรัฐจะดำเนินมาตรการตามที่จำเป็น เพื่อกำหนดเขตอำนาจของตนเหนือความผิดทั้งหลายซึ่งรัฐภาคีแต่ละรัฐจะต้องประกันว่าอย่างน้อยการกระทำและกิจกรรมเพื่อแสวงหาประโยชน์ทางเพศกับเด็กครอบคลุมอยู่ภายใต้กฎหมายอาญาหรือกฎหมายที่มีโทษทางอาญาอย่างเต็มที่เมื่อความผิดทั้งหลายนั้นกระทำในดินแดนของตน หรือบนเรือหรืออากาศยานที่จดทะเบียนในรัฐนั้น¹⁹

หลักบุคคลผู้เสียหาย (The Passive Personality Principle) หลักนี้ผู้เสียหายจะต้องเป็นชนชาติของรัฐ โดยได้รับแนวความคิดนี้มาจากการที่รัฐนั้นจะต้องปกป้องชนชาติของตนไม่ว่าพวกเขาจะอาศัยหรือท่องเที่ยวในต่างประเทศ²⁰ ซึ่งในพิธีสารเลือกรับฯได้มีการกล่าวถึงมาตรการเพื่อคุ้มครองเด็กผู้ตกเป็นผู้เสียหายเป็นชนชาติของรัฐนั้น²¹ เพื่อต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก

หลักคนชาติหรือหลักสัญชาติ (The National Principle or Active Personality Principle) หลักนี้ได้สะท้อนให้เห็นถึงการออกกฎหมายบังคับนอกดินแดนทั่วโลก และรักษาพื้นฐานที่ดีเพื่อดำเนินคดีกับผู้ละเมิดทางเพศกับเด็ก โดยการอนุญาตให้รัฐสามารถดำเนินคดีกับคนชาติของตนภายใต้กฎหมายของพวกเขาได้สำหรับการกระทำผิดที่เกิดขึ้นนอกเขตแดนของรัฐตนได้ ในพิธีสารเลือกรับฯได้กล่าวถึงการออกกฎหมายบังคับนอกดินแดนบนพื้นฐานของหลักสัญชาติไว้ว่า หากผู้ที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดเป็นชนชาติของรัฐนั้น หรือเป็นบุคคลผู้มีถิ่นที่อยู่ประจำในดินแดนของรัฐนั้น²² ซึ่งแสดงให้เห็นถึงพิธีสารเลือกรับฉบับนี้ได้แนะนำว่าหลักสัญชาติควรตีความอย่างกว้าง เพื่อให้รัฐ

¹⁸ Amnesty International. Universal Jurisdiction: The duty of States to enact and enforce legislation.1 September 2001.

¹⁹ Art.4 (1) of the Optional Protocol on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography.

²⁰ Vander Beken, Tom, The Best Place for Prosecution of International Corruption Cases. Avoiding and Solving Conflicts of Jurisdiction. The Third Global Forum on Fighting Corruption and Safeguarding Integrity. Seoul. 29 May 2003 [online] 19 April 2013, available from: <http://www.ircp.org/uploaded/I-1%20Tom%20Vander%20Beken.pdf>

²¹ Art.4 (2)(b) of the Optional Protocol on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography.

²² Art.4 (2)(a) of the Optional Protocol on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography.

นั้นมีอำนาจศาลเหนือความผิดที่ได้กระทำนอกประเทศของตน ไม่เพียงแต่เฉพาะคนชาติของตนเท่านั้น แต่ยังรวมถึงผู้ที่อาศัยอยู่ในรัฐตนด้วย แต่อย่างไรก็ตามประเทศส่วนใหญ่ยังคงบัญญัติกฎหมายบังคับนอกดินแดนเพื่อนำมาใช้กับคนชาติของรัฐตนเท่านั้น ซึ่งไม่รวมถึงผู้ที่อาศัยอยู่ในรัฐตนด้วย คดีส่วนใหญ่ในการดำเนินคดีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กในธุรกิจท่องเที่ยวมักจะเกี่ยวข้องชองแต่กับเฉพาะคนชาติตน ซึ่งทำให้คนต่างด้าวที่อาศัยอยู่ในรัฐหลบหนีจากเขตอำนาจสิทธิสภาพนอกอาณาเขตในประเทศนั้นได้ เช่น ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ซึ่งการบัญญัติกฎหมายบังคับนอกดินแดนใช้ได้แต่เฉพาะกับคนชาติสวิตเซอร์แลนด์เท่านั้น²³ และในบางประเทศมีการบัญญัติกฎหมายบังคับนอกดินแดนเพื่อให้มีเขตอำนาจเหนือชาวต่างชาติที่ผ่านประเทศของพวกเขาเหล่านั้นอีกด้วย²⁴

จากมุมมองทางกฎหมาย การเพิ่มขึ้นของการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กในทั่วทุกมุมโลก เนื่องจากกฎหมายที่อ่อนแอ ซึ่งล้มเหลวขาดการป้องกันและการลงโทษความผิดเกี่ยวกับเพศต่อเด็กในประเทศปลายทาง ในบางประเทศถึงแม้ว่าจะมีการบัญญัติกฎหมายแต่ก็ไม่มีประสิทธิภาพในการใช้บังคับ ดังนั้น ประเทศต้นทางเมื่อรับรู้ว่ามีคนชาติของตนไม่ต้องรับโทษในประเทศปลายทางเนื่องจากหลบหนีการดำเนินคดีกลับมายังประเทศของตนเพื่อให้พ้นจากความผิด ประเทศต้นทางจึงควรเติมเต็มปัญหาเหล่านี้เพื่อบรรเทาปัญหาผู้ล่วงละเมิดทางเพศกับเด็กอาจหลบหนีการดำเนินคดีได้อย่างง่ายดายโดยการกลับประเทศของตนเอง ในกรณีที่เป็นอาชญากรรมร้ายแรง เช่น การล่วงละเมิดทางเพศเด็ก หรือการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กไม่ได้เป็นเรื่องผิดปกติสำหรับรัฐในการที่จะอ้างเขตอำนาจศาลนอกดินแดน (Extraterritorial Jurisdiction) โดยตรง²⁵ การกำหนดอำนาจนอกอาณาเขตของศาล จึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับประเทศต้นทางที่ต้องการบัญญัติกฎหมายเพื่อจะได้จัดให้มีการจับกุมหรือดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดที่หลบหนีมาจากประเทศปลายทางที่มีกฎหมายที่อ่อนแอไม่สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และกลับสู่ประเทศของตนเพื่อหลีกเลี่ยงการดำเนินคดี อีกทั้งยังเป็นการแสดงให้เห็นถึงเจตนาที่ชัดเจนอย่างชัดเจนของประเทศนั้นๆที่จะไม่ปล่อยให้คนชาติตนได้รับวันหยุดจากระบบกฎหมายของตน²⁶ แต่ไม่สามารถมีตัวแทนสำหรับการพิจารณา

²³ Jeremy Seabrook, *No Hiding Place: Child Sex Tourism and the Role of Extraterritorial Legislation* (London: Zed Book, 2000) p. 101.

²⁴ Ibid.

²⁵ Jennifer A. Zerk, Dr., *Extraterritorial Jurisdiction: Lessons for the Business and Human Rights Sphere from Six Regulatory Areas*. Corporate Social Responsibility Initiative, Working Paper No. 59, June 2010. [online] 19 April 2013, available from: http://www.hks.harvard.edu/m-rcbg/CSRI/publications/workingpaper_59_zerk.pdf

²⁶ ECPAT, *EXTRATERRITORIAL LAWS WHY THEY ARE NOT REALLY WORKING AND HOW THEY CAN BE STRENGTHENED*, September 2008.[online] 19 April 2013, available from: http://www.ecpat.net/worldcongressIII/PDF/Journals/EXTRATERRITORIAL_LAWS.pdf

คดีในศาลในรัฐที่ซึ่งความผิดนั้นเกิดขึ้น²⁷ ขณะที่การสังเกตการณ์ของศาสตราจารย์วิทิต มันทาภรณ์ เห็นว่าสภาพนอกอาณาเขตไม่ควรตระหนักถึงตัวแทนสำหรับทำให้กฎหมายมีประสิทธิภาพ นโยบายทั้งหลาย และการบังคับใช้กฎหมายหรือนโยบาย²⁸ การพิจารณาคดีในศาลในรัฐที่ซึ่งความผิดนั้นเกิดขึ้นดีกว่าเนื่องจากในการได้รับหลักฐานจากต่างประเทศ ค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้น บางครั้งมีความยุ่งยากทางภาษา และความเครียดที่เพิ่มขึ้นของผู้เสียหายที่เป็นเด็กหรือพยานที่เป็นเด็ก²⁹

อีกทั้งยังได้กล่าวถึงการใช้หลัก Aut Dedere Aut Judicare (การส่งผู้ร้ายข้ามแดนหรือการดำเนินคดี) ว่าหลักนี้สร้างขึ้นเพื่อให้แน่ใจว่าประเทศที่ไม่ส่งผู้ร้ายข้ามแดนคนชาติของตนเองเพื่อเป็นจำเลยในคดีอาญาแก่รัฐอื่นจะไม่ได้รับการลงโทษ รัฐภาคีแต่ละรัฐจะต้องดำเนินการมาตรการเช่นนั้นด้วยตามที่อาจจะจำเป็นเพื่อกำหนดเขตอำนาจของตนเหนือความผิดทั้งหลายที่ได้กล่าวถึงข้างต้นเมื่อผู้ที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดปรากฏตัวอยู่ในดินแดนของรัฐนั้น และรัฐนั้นไม่ส่งตัวเขาหรือเธอไปยังอีกรัฐภาคีหนึ่งบนพื้นฐานว่าความผิดนั้น ได้กระทำโดยคนชาติของตนคนหนึ่ง³⁰ มีเงื่อนไขที่อ้างถึงสัญชาติของผู้กระทำความผิดที่ยังคงมีความคลุมเครือ แต่อย่างไรก็ตามมีบทบัญญัติที่กล่าวถึงในทำนองเดียวกันในอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านองค์การอาชญากรรมข้ามชาติซึ่งระบุได้อย่างชัดเจนว่ามีความเกี่ยวข้องกับสัญชาติคือสถานที่ที่รัฐกล่าวหาผู้กระทำความผิดในปัจจุบัน³¹

ดังนั้น พิธีสารเลือกรับฯ ได้กล่าวถึงการใช้รัฐภาคีแต่ละรัฐอาจดำเนินการตามที่ทำจำเป็นเพื่อกำหนดเขตอำนาจของตนเหนือความผิดทั้งหลายเมื่อผู้ที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดนั้นเป็นคนชาติของรัฐนั้น หรือเป็นบุคคลผู้มีถิ่นที่อยู่ประจำในดินแดนของรัฐนั้น³² และเมื่อผู้เสียหายที่เป็นเด็ก

²⁷ CSEC worldcongress, CHILD SEXUAL EXPLOITATION AND THE LAW: A REPORT ON THE INTERNATIONAL LEGAL FRAMEWORK AND CURRENT NATIONAL LEGISLATIVE AND ENFORCEMENT RESPONSES . [online], 30 October 2012, available from http://www.csecworldcongress.org/PDF/en/Yokohama/Background_reading/Theme_papers/Theme%20paper%20CSEC%20and%20the%20Law.pdf

²⁸ Prof. V. Muntarborn, Extraterritorial Criminal Laws Against Child Sexual Exploitation. UNICEF, 1998.

²⁹ CSEC worldcongress, CHILD SEXUAL EXPLOITATION AND THE LAW: A REPORT ON THE INTERNATIONAL LEGAL FRAMEWORK AND CURRENT NATIONAL LEGISLATIVE AND ENFORCEMENT RESPONSES . [online], 30 October 2012, available from http://www.csecworldcongress.org/PDF/en/Yokohama/Background_reading/Theme_papers/Theme%20paper%20CSEC%20and%20the%20Law.pdf

³⁰ Art.4 (3) of the Optional Protocol on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography

³¹ Art 15.3 of the United Nations Convention against Transnational Organized Crime, 2000 state that “Each State Party shall adopt such measures as may be necessary to establish its jurisdiction over the offences covered by this Convention when the alleged offender is present in its territory and it does not extradite such person solely on the ground that he or she is one of its nationals.”

³² Art.4 (2)(a) of the Optional Protocol on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography.

เป็นคนชาติของรัฐนั้น³³ ซึ่งจะเห็นได้ว่าพิธีสารเลือกรับฯ ได้มีการนำหลักสัญชาติและหลักบุคคลผู้เสียหายมาใช้เพื่อเป็นแนวทางในการบัญญัติมาตรการในพิธีสารเลือกรับฉบับนี้ แต่ก็มีข้อสังเกตอยู่ว่าพิธีสารเลือกรับฯ นั้นไม่เพียงแต่กำหนดเขตอำนาจเหนือความผิดทั้งหลายเมื่อผู้กระทำความผิดนั้นเป็นคนชาติของรัฐนั้นเท่านั้นตามหลักสัญชาติ และยังได้กล่าวรวมถึงบุคคลผู้มีถิ่นที่อยู่ประจำในดินแดนของรัฐนั้นอีกด้วย ซึ่งหมายความว่าแม้ว่าบุคคลเหล่านั้นจะเป็นคนชาติใดก็ตาม แต่ถ้าบุคคลเหล่านั้นมีถิ่นที่อยู่ประจำในดินแดนของรัฐนั้นๆ รัฐนั้นก็สามารถที่จะดำเนินคดีกับบุคคลเหล่านั้นได้อีกด้วย และการกำหนดเขตอำนาจศาลนอกดินแดน (Extraterritorial Jurisdiction) ก็เป็นเครื่องมือที่สำคัญอย่างหนึ่งในการต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับประเทศต้นทางที่ต้องการบัญญัติกฎหมายเพื่อจะได้จัดให้มีการจับกุมหรือดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดที่หลบหนีมาจากประเทศปลายทางที่มีกฎหมายที่อ่อนแอ และกลับสู่ประเทศของตนเพื่อหลีกเลี่ยงการดำเนินคดี แต่อย่างไรก็ดีการบัญญัติในเรื่องดังกล่าวก็ยังมีอุปสรรคในการดำเนินคดีผู้กระทำความผิดเนื่องจากยังคงต้องการหลัก double criminality อยู่ จึงควรขจัดหลักดังกล่าวออกไป อีกทั้งพิธีสารเลือกรับฯ ยังได้กล่าวถึงการที่รัฐภาคีแต่ละรัฐอาจจะต้องดำเนินมาตรการตามที่จำเป็นเพื่อกำหนดเขตอำนาจของตนเหนือความผิดทั้งหลายเมื่อผู้ที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดปรากฏตัวอยู่ในดินแดนของรัฐนั้น และรัฐนั้นไม่ส่งตัวเขาหรือเธอไปยังอีกรัฐภาคีหนึ่งบนพื้นฐานว่าความผิดนั้น ได้กระทำโดยคนชาติของตนคนหนึ่ง³⁴ ซึ่งเป็นไปตามหลัก Aut Dedere Aut Judicare หลักนี้สร้างขึ้นเพื่อให้แน่ใจว่าประเทศที่ไม่ส่งผู้ร้ายข้ามแดนคนชาติของตนเองเพื่อเป็นจำเลยในคดีอาญาแก่รัฐอื่นจะไม่ได้รับการลงโทษ

3.4.1.2 การส่งผู้ร้ายข้ามแดน

มาตรการส่งผู้ร้ายข้ามแดนในพิธีสารเลือกรับฯ ได้กล่าวถึงว่าการแสวงหาประโยชน์ทางเพศกับเด็กจะต้องถือว่ารวมอยู่ในความผิดทั้งหลายที่สามารถส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้ในสนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนใดที่มีอยู่ระหว่างรัฐภาคี และจะต้องรวมอยู่ในความผิดทั้งหลายที่ส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้ในสนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนทุกฉบับที่ได้จัดทำขึ้นระหว่างกันในเวลาต่อมาตามเงื่อนไขที่ได้ระบุไว้ในสนธิสัญญาเช่นนั้น และถ้าหากรัฐภาคีที่กำหนดให้การส่งผู้ร้ายข้ามแดนขึ้นอยู่กับเงื่อนไขของการมีอยู่ของสนธิสัญญาได้รับคำร้องขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนจากอีกรัฐภาคีหนึ่งซึ่งไม่มีสนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนกัน รัฐนั้นอาจพิจารณาว่าพิธีสารเลือกรับฉบับนี้เป็นพื้นฐานทางกฎหมายสำหรับการส่งผู้ร้ายข้ามแดนในส่วนที่เกี่ยวกับความผิดเช่นนั้น การส่งผู้ร้ายข้ามแดนจะต้องขึ้นอยู่กับเงื่อนไขที่ระบุไว้ในกฎหมายของรัฐที่ได้รับการร้องขอ และรัฐภาคีทั้งหลายที่มีได้กำหนดให้การส่งผู้ร้ายข้ามแดนขึ้นอยู่กับ

³³ Art.4 (2)(b) of the Optional Protocol on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography.

³⁴ Art.4 (3) of the Optional Protocol on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography.

เงื่อนไขของการมีอยู่ของสนธิสัญญา จะต้องยอมรับความผิดเช่นนั้นเป็นความผิดที่ส่งผู้ร้ายข้ามแดนระหว่างกันได้ภายใต้เงื่อนไขที่ระบุไว้ในกฎหมายของรัฐที่ได้รับการร้องขอ เพื่อความมุ่งประสงค์ของการส่งผู้ร้ายข้ามแดนระหว่างรัฐภาคีทั้งหลาย ความผิดเช่นนั้นจะต้องได้รับการปฏิบัติเสมือนว่าความผิดนั้นไม่เพียงแต่ได้กระทำในสถานที่ที่ความผิดเหล่านั้นเกิด แต่ยังได้กระทำในดินแดนของรัฐที่จะต้องกำหนดเขตอำนาจตามข้อ 4 ด้วย หากคำร้องขอเพื่อส่งผู้ร้ายข้ามแดน ได้ทำขึ้นโดยเกี่ยวกับความผิดที่กำหนดรายละเอียดไว้ในข้อ 3 วรรคที่ 1 และรัฐที่ได้รับการร้องขอไม่หรือจะไม่ส่งผู้ร้ายข้ามแดนบนฐานเรื่องสัญชาติของผู้กระทำผิด รัฐนั้นจะต้องดำเนินมาตรการที่เหมาะสมในการยื่นเสนอคดีต่อเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของตน เพื่อความมุ่งประสงค์ในการฟ้องร้องดำเนินคดี³⁵

คณะกรรมการว่าด้วยสิทธิเด็กบ่อยครั้งที่จะสืบสวนการดำเนินคดีตามกฎหมายของรัฐภาคีต่อคนชาติตนที่ได้กระทำความผิดทั้งหลายที่อยู่ในพิธีสารเลือกรับว่ามีการกระทำนอกประเทศหรือไม่ ซึ่งเป็นสถานที่ที่มีความสำคัญในการแสวงหาประโยชน์ในการเดินทางและท่องเที่ยว ซึ่งคณะกรรมการมีความกังวลอย่างยิ่งในการปรับใช้หลัก double criminality กับความผิดทั้งหลายเหล่านั้น หลัก double criminality จะมีขึ้นต่อเมื่อความผิดเหล่านั้นถูกระทำนอกประเทศซึ่งสามารถลงโทษได้เท่านั้น แต่ถ้ามีการพิจารณาว่าเป็นความผิดในทั้งสองประเทศก็จะมีเขตอำนาจศาลเหนือผู้ต้องสงสัยและประเทศที่การกระทำผิดนั้นถูกระทำลง³⁶ การบัญญัติกฎหมายบังคับนอกดินแดนในหลายๆประเทศ ยังคงมีปัญหาในเรื่องหลัก double criminality ที่ความผิดต้องมีบัญญัติไว้ในกฎหมายอาญาของทั้งสองรัฐ กล่าวคือทั้งประเทศต้นทางและประเทศปลายทางต้องมีการบัญญัติความผิดไว้ในลักษณะเดียวกัน จึงเป็นอุปสรรคในการดำเนินคดีกับผู้กระทำผิด ซึ่งเป็นการกระตุ้นให้ผู้กระทำผิดเหล่านั้นมองหาประเทศปลายทางที่มีกฎหมายที่อ่อนแอเพื่อไม่ให้พวกเขาเหล่านั้นถูกดำเนินคดีได้ เช่น ผู้กระทำความผิดประเทศ A ซึ่งกฎหมายคุ้มครองเด็กอายุไม่เกิน 18 ปี และต้องการ double criminality เดินทางไปยังประเทศปลายทางประเทศ B ซึ่งกฎหมายคุ้มครองเด็กอายุไม่เกิน 15 ปี โดยกระทำความผิดทางเพศต่อเด็กอายุ 16 ปี ทำให้การกระทำนั้นไม่เป็นความผิด เป็นต้น ในช่วงระยะเวลาหลายปีที่ผ่านมาจำนวนประเทศที่ขจัดความต้องการหลัก double criminality เพื่อดำเนินคดีที่เกี่ยวข้องกับความผิดทางเพศต่อเด็ก เช่น ประเทศเดนมาร์ก เป็นต้น³⁷ ให้เป็นลักษณะ universal criminality ซึ่งพิธีสารเลือกรับไม่ได้ร้องขอให้การส่งผู้ร้ายข้ามแดนเป็นไปตามกฎหมาย

³⁵ Art.5 of the Optional Protocol on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography

³⁶ UNICEF Innocenti Research Centre, HANDBOOK ON THE OPTIONAL PROTOCOL ON THE SALE OF CHILDREN [online], 19 April 2013 available from: http://www2.ohchr.org/english/bodies/crc/docs/CRC.C.GC.13_en.pdf

³⁷ Government of Sweden. Fact Sheet, New Legislation on Sexual Crimes. [online], 1 November 2012, available from: <http://www.sweden.gov.se/sb/d/5076/a/46797>.

ทั่วไปและใช้ได้กับเฉพาะแต่ระหว่างรัฐผู้ขอและรัฐที่ถูกร้องขอเท่านั้น แต่ควรที่จะสามารถใช้ได้โดยปราศจากหลัก double criminality และบัญญัติกฎหมายพื้นฐานสำหรับการส่งผู้ร้ายข้ามแดนโดยปราศจากเงื่อนไขการมีอยู่ของสนธิสัญญาแบบทวิภาคี³⁸

ดังนั้น บทบัญญัติในมาตรา 5 แห่งพิธีสารเลือกรับฯ เรื่องการส่งผู้ร้ายข้ามแดน เป็นมาตรการที่เพิ่มความแข็งแกร่งของความสามารถของรัฐในการดำเนินคดีโดยการส่งผู้ร้ายข้ามแดนผู้ที่กระทำความผิดภายใต้พิธีสารเลือกรับฯ นี้ และยังรวมถึงการละเมิดใดๆที่สามารถส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้ในสนธิสัญญาระหว่างรัฐภาคีทั้งในความผิดปัจจุบันและอนาคต อีกทั้งยังจัดให้พิธีสารเลือกรับฯ อาจนำมาใช้ได้ในฐานะกฎหมายพื้นฐานสำหรับการส่งผู้ร้ายข้ามแดนในกรณีที่รัฐภาคีไม่มีสนธิสัญญาเรื่องการส่งผู้ร้ายข้ามแดน³⁹

3.4.1.3 การให้ความร่วมมือกันทางคดีอาญา

พิธีสารเลือกรับฯ ได้กล่าวถึงการให้รัฐภาคีทั้งหลายจะต้องรับดำเนินการให้กับรัฐภาคีอีกรัฐหนึ่ง ซึ่งมาตรการให้ความช่วยเหลืออย่างมากที่สุด ซึ่งเกี่ยวข้องกับการสืบสวนสอบสวนหรือกระบวนการทางอาญา หรือกระบวนการส่งผู้ร้ายข้ามแดน ที่ร้องขอในเรื่องเกี่ยวข้องกับความผิดเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศกับเด็ก รวมทั้งความช่วยเหลือในการให้ได้มาซึ่งหลักฐาน ด้วยการดำเนินการตามอำนาจของตนที่จำเป็นสำหรับการดำเนินกระบวนการนั้น รัฐภาคีทั้งหลายจะต้องดำเนินมาตรการตามพันธกรณีของตนโดยให้สอดคล้องกับสนธิสัญญาใด หรือความตกลงอื่นว่าด้วยความช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางกฎหมาย ที่อาจมีอยู่ระหว่างกัน ในกรณีที่ไม่มีสนธิสัญญาหรือความตกลงเช่นว่านั้น รัฐภาคีทั้งหลายจะต้องรับดำเนินการให้กับรัฐภาคีอีกรัฐหนึ่ง ซึ่งการให้ความช่วยเหลือโดยสอดคล้องกับกฎหมายภายในของตน⁴⁰

³⁸ Committee on The Rights of The Child: Consideration of Reports Submitted by State Parties Advance Unedited Version, para 29-30.

³⁹ Cris R. Revaz, The Optional Protocols to the UN Convention on the Rights of the Child on Sex Trafficking and Child Soldiers, [online], 14 February 2013, available from http://digitalcommons.wcl.american.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1434&context=hrbrief&sei-redir=1&referer=http%3A%2F%2Fscholar.google.co.th%2Fscholar_url%3Fhl%3Dth%26q%3Dhttp%3A%2F%2Fdigitalcommons.wcl.american.edu%2Fcgi%2Fviewcontent.cgi%253Farticle%253D1434%2526context%253Dhrbrief%26sa%3DX%26scisig%3DAAGBfm0lhaib08knoyaYQ-4RA5NA9PkF4A%26oi%3Dscholarr%26ei%3DnnoaUfieG8KOrgfJgIH4BA%26ved%3D0CC4QgAMoADAA#search=%22http%3A%2F%2Fdigitalcommons.wcl.american.edu%2Fcgi%2Fviewcontent.cgi%3Farticle%3D1434%26context%3Dhrbrief%22

⁴⁰ Art.6 of the Optional Protocol on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography.

อีกทั้งในข้อ 7 แห่งพิธีสารเลือกรับฯ ยังได้กล่าวถึงความต้องการให้รัฐภาคี บังคับตามกฎหมายจากอีกรัฐหนึ่งเพื่อจัดให้มีการยึดและริบทรัพย์สินที่ใช้ในการกระทำความผิด หรือดำเนินการทางกฎหมาย⁴¹ พันธกรณีจัดให้มีการให้ความช่วยเหลือกันในข้อ 6 ซึ่งนำมาใช้กับความผิดทั้งหลายในข้อ 3 (1) เท่านั้น ในขณะที่เดียวกัน พันธกรณีตามข้อ 7 สามารถนำมาปรับใช้ได้กับทุกความผิดที่อยู่ภายใต้กรอบของพิธีสารเลือกรับฯ⁴² และในข้อ 10 (1) ได้กล่าวถึงพันธกรณีทั่วไปสำหรับรัฐภาคีในการนำขั้นตอนที่จำเป็นในการเพิ่มความแข็งแกร่งให้กับความร่วมมือกันทางระหว่างประเทศ โดยผ่านทางข้อตกลงพหุภาคี ภูมิภาค หรือทวิภาคี เพื่อการป้องกัน การสืบหา การสืบสวน การดำเนินคดี และการลงโทษ เพื่อรับผิดชอบต่อการกระทำที่เกี่ยวข้องกับการค้าเด็ก การค้าประเวณีเด็ก สื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก และการท่องเที่ยวเพื่อมีเพศสัมพันธ์กับเด็ก⁴³

แม้ว่าพิธีสารเลือกรับฯ จะได้กล่าวถึงมาตรการในการให้ความร่วมมือกันทางคดีอาญาไว้ก็ตามในข้อ 5 และข้อ 6 แต่ก็ยังมีปัญหาในเรื่องของการบังคับใช้เนื่องจากภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศรัฐจะไม่มีข้อผูกพันเรื่องการส่งผู้ร้ายข้ามแดนในกรณีที่ไม่ได้ทำสนธิสัญญาการส่งผู้ร้ายข้ามแดนไว้ เนื่องจากภายใต้หลักอำนาจอธิปไตยประเทศส่วนใหญ่มักจะมีความสนใจในการส่งตัวผู้ร้ายข้ามแดนซึ่งขึ้นอยู่กับสนธิสัญญาที่ทำไว้กับประเทศผู้ร้องขอ รัฐที่มีความวิตกกังวลในเรื่องของสิทธิมนุษยชนเรื่องการให้การดูแลนักโทษ รวมถึงโทษประหารชีวิตในความผิดนั้น กระบวนการในการร้องขอให้มีการส่งผู้ร้ายข้ามแดนมีกระบวนการมากมายที่อาจนานมาก และเป็นภาระอย่างยิ่ง โดยความผิดที่จะขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้นั้นจะต้องมีบัญญัติไว้ในกฎหมายอาญาของทั้งสองรัฐ คือทั้งรัฐผู้ขอ และรัฐผู้ถูกขอ จึงเกิดปัญหาในเรื่องของการต้องนำหลัก double criminality มาใช้ในการส่งผู้ร้ายข้ามแดน อีกทั้งยังมีอุปสรรคมากมายในการสืบสวนและการพิจารณาคดีความผิดเกี่ยวกับเพศต่อเด็กข้ามชาติ เนื่องจากเป็นการยากที่จะได้ข้อมูลหลักฐานและค่าให้การจากอีกประเทศหนึ่ง ค่าใช้จ่ายที่สูงในการดำเนินการ อุปสรรคทางด้านภาษา ความยากที่จะระบุตัวผู้เสียหายหรือพยาน รวมทั้งความขาดแคลนความร่วมมือกันในการแบ่งปันข้อมูลระหว่างตำรวจและการให้บริการเพื่อดำเนินคดีซึ่งสามารถเพิ่มปัญหาเหล่านี้ได้ แต่อย่างไรก็ดี รัฐภาคีสามารถนำพิธีสารเลือกรับฯ มาใช้เป็นกฎหมายพื้นฐานสำหรับการส่งผู้ร้ายข้ามแดน การให้ความร่วมมือทางคดีอาญา และการยึดและริบทรัพย์สินที่ใช้ในการกระทำความผิด หรือดำเนินการทางกฎหมายได้ เพื่อขจัดหลัก double criminality ออกไป

⁴¹ Art.7 (b) of the Optional Protocol on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography.

⁴² UNICEF Innocenti Research Centre, HANDBOOK ON THE OPTIONAL PROTOCOL ON THE SALE OF CHILDREN [online], 19 April 2013 available from: http://www2.ohchr.org/english/bodies/crc/docs/CRC.C.GC.13_en.pdf

⁴³ Ibid.

3.4.2 การป้องกันการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกเด็ก(Prohibition of the sale of children, child pornography and child prostitution)

คณะกรรมการว่าด้วยสิทธิเด็กได้ให้ความสำคัญระหว่างการประชุมการรายงานการพิจารณาของรัฐภาคีในประเด็นเรื่องการป้องกัน และเป็นที่น่าจดจำมติเห็นชอบที่สำคัญในการปฏิบัติต่อต้นตอของปัญหาการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ เช่น ความยากจน และความไม่เจริญ การบริจาคให้แก่เด็กที่เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก สื่อลามกเด็ก และการท่องเที่ยวเพื่อมีเพศสัมพันธ์กับเด็ก รัฐภาคีทั้งหลายจึงต้องรับรองหรือสร้างเสริม ปฏิบัติและเผยแพร่กฎหมาย มาตรการทางการบริหารนโยบายและโครงการทางสังคมเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความผิดตามที่กล่าวถึงในพิธีสารนี้ จะต้องให้ความสนใจเป็นพิเศษเพื่อคุ้มครองเด็กผู้ซึ่งอ่อนแอและล่อแหลมต่ออันตรายอย่างยิ่งจากความผิดเช่นนั้น⁴⁴

รัฐภาคีทั้งหลายจะต้องส่งเสริมความตระหนักของสาธารณชนโดยรวม รวมทั้งเด็ก โดยผ่านข้อเสนอแนะด้วยวิธีการที่โปร่งที่เหมาะสม การศึกษาและการฝึกอบรม เกี่ยวกับมาตรการป้องกันและผลกระทบที่เป็นอันตรายของความผิดที่อ้างถึงในพิธีสารนี้ ในการดำเนินการเพื่อในบรรดุปันธกรณีภายใต้ข้อบทนี้รัฐภาคีทั้งหลายจะกระตุ้นส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน และโดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กและเด็กผู้เป็นผู้เสียหายในโครงการด้านข้อเสนอแนะ การศึกษาและการฝึกอบรมเช่นว่านั้น รวมทั้งในระดับระหว่างประเทศด้วย⁴⁵

3.4.3 การคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายที่เป็นเด็ก (Protection of the right of child victims)

นอกเหนือจากการให้ความร่วมมือกันในด้านต่างๆข้างต้นแล้ว พิธีสารเลือกรับยังได้มีการบัญญัติให้รัฐภาคีทั้งหลายจะต้องรับรองมาตรการที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิและผลประโยชน์ของผู้เสียหายที่เป็นเด็กของการปฏิบัติที่ต้องห้ามภายใต้พิธีสารเลือกรับฉบับนี้ในทุกขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ดังต่อไปนี้

1. การยอมรับความอ่อนแอและล่อแหลมต่ออันตรายของผู้เสียหายที่เป็นเด็ก และการปรับเปลี่ยนกระบวนการวิธีพิจารณาคดี เพื่อยอมรับความจำเป็นเป็นพิเศษของเด็กเหล่านั้น รวมทั้งความจำเป็นเป็นพิเศษของเด็กเหล่านั้นในฐานะพยาน

⁴⁴ Art.9 (1) of the Optional Protocol on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography.

⁴⁵ Art.9 (2) of the Optional Protocol on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography.

2. การแจ้งให้ผู้เสียหายที่เป็นเด็ก ทราบถึงสิทธิ บทบาทของตน และขอบเขต ระยะเวลาและ ความเป็นผู้นำของกระบวนการดำเนินคดีและการจัดการกับคดีของผู้เสียหายที่เป็นเด็ก เหล่านั้น

3. การอนุญาตให้ทัศนคติ ความต้องการ และความห่วงกังวลของผู้เสียหายที่เป็นเด็ก ได้รับการนำเสนอ และได้รับการพิจารณาในกระบวนการดำเนินคดีซึ่งผลประโยชน์ส่วนตัวของเด็ก เหล่านั้นได้รับผลกระทบ ในลักษณะที่สอดคล้องกับระเบียบวิธีพิจารณาคดีของกฎหมายแห่งชาติ

4. การจัดให้มีการบริการสนับสนุนตามความเหมาะสมแก่ผู้เสียหายที่เป็นเด็ก ตลอด กระบวนการทางกฎหมาย

5. การคุ้มครองตามความเหมาะสมต่อความเป็นส่วนตัวและตัวตนของผู้เสียหายที่เป็นเด็ก และการดำเนินมาตรการที่สอดคล้องกับกฎหมายแห่งชาติเพื่อหลีกเลี่ยงการแพร่กระจาย ข้อสนเทศอย่างไม่เหมาะสมที่อาจนำไปสู่การระบุตัวตนของผู้เสียหายที่เป็นเด็ก

6. การจัดให้มีการคุ้มครองภัยสำหรับเด็กผู้เสียหายที่เป็นเด็ก ในกรณีที่เหมาะสม รวมทั้งความปลอดภัยของครอบครัวและพยานที่กระทำการในนามของเด็กผู้เสียหายที่เป็นเด็ก เหล่านั้นจากการถูกข่มขู่และการแก้แค้น

7. การหลีกเลี่ยงความล่าช้าโดยไม่จำเป็นในการจัดการกับคดีและในการดำเนินการ ตามคำสั่งหรือคำพิพากษาที่ให้มีการชดเชยค่าเสียหายแก่ผู้เสียหายที่เป็นเด็ก

อีกทั้ง รัฐภาคีทั้งหลายจะต้องประกันว่า ความไม่ชัดเจนในเรื่องของอายุที่แท้จริงของ ผู้เสียหายที่เป็นเด็ก จะไม่กีดกันการเริ่มต้นของการสืบสวนสอบสวนทางอาญา รวมทั้งการสืบสวน สอบสวนที่มุ่งไปสู่ การกำหนดอายุผู้เสียหายที่เป็นเด็ก ด้วย และต้องประกันว่า ในการปฏิบัติตาม ระบบความยุติธรรมทางอาญาต่อผู้เสียหายที่เป็นเด็กจากความผิดที่กำหนดรายละเอียดไว้ในพิธีสาร เลือกרבชาฉบับนี้ และผลประโยชน์สูงสุดของเด็กจะต้องเป็นข้อพิจารณาเบื้องต้นก่อนสิ่งใด รวมทั้งต้อง ดำเนินมาตรการ เพื่อประกันว่าจะมีการฝึกอบรมที่เหมาะสม โดยเฉพาะการฝึกอบรมทางด้าน กฎหมายและด้านจิตวิทยาแก่บุคคลผู้ทำงานกับผู้เสียหายที่เป็นเด็ก จากความผิดที่ห้ามไว้ภายใต้พิธี สารเลือกרבชาฉบับนี้ และรัฐภาคีทั้งหลายจะต้องรับรองมาตรการ ในกรณีที่เหมาะสม เพื่อคุ้มครอง ความปลอดภัยและบูรณภาพของบุคคลและหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและหรือคุ้มครอง และฟื้นฟูผู้เสียหายที่เป็นเด็ก จากความผิดเช่นว่านั้น⁴⁶ ประเด็นเรื่องการคุ้มครองผู้เสียหายที่เป็นเด็ก

⁴⁶ Art.8 of the Optional Protocol on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography.

หรือพยานในกระบวนการทางศาล คณะกรรมการว่าด้วยสิทธิเด็กมักจะเตือนรัฐภาคีอยู่เสมอว่า บทบัญญัติ ข้อ 8 แห่งพิธีสารเลือกรับนี้ควรดูแลควบคู่ไปกับ “แนวทางเรื่องความยุติธรรมในเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับผู้เสียหายที่เป็นเด็ก และพยานในอาชญากรรม (Guidelines on Justice in Matters involving Child Victims and Witnesses of Crime)”⁴⁷ ซึ่งมีรายละเอียดที่ถูกลองไปอีกโดยแจกแจงสิทธิทั้งหลายของเด็กที่ควรมีเมื่อพวกเขาเหล่านั้นเข้ามาติดต่อในฐานะที่เป็นผู้เสียหายในฐานะพยานต่อกระบวนการยุติธรรมทางอาญา อาทิเช่น สิทธิในการที่จะได้รับการปฏิบัติด้วยศักดิ์ศรีและความเมตตา (The right to be treated with dignity and compassion) สิทธิในการที่จะได้รับความคุ้มครองจากการเลือกปฏิบัติ (The right to be protected from discrimination) สิทธิในการถูกแจ้งข้อกล่าวหา (The right to be informed) สิทธิในการรับฟังและแสดงความคิดเห็นและส่วนที่เกี่ยวข้อง (The right to be heard and to express views and concerns) สิทธิที่จะได้รับความช่วยเหลืออย่างมีประสิทธิภาพ (The right to effective assistance) สิทธิในการได้รับความเป็นส่วนตัว (The right to privacy) สิทธิในการที่จะได้รับความคุ้มครองจากการทุกขุทรมานในระหว่างกระบวนการยุติธรรม (The right to be protected from hardship during the justice process) สิทธิที่จะได้รับความปลอดภัย (The right to safety) สิทธิที่จะได้รับค่าสินไหมทดแทน (The right to reparation) และสิทธิที่จะได้รับมาตรการการป้องกันพิเศษ (The right to special preventive measures) เป็นต้น

รัฐภาคีทั้งหลายจะดำเนินมาตรการทั้งปวงที่สามารถกระทำได้ด้วยความมุ่งหมายในการประกันความช่วยเหลือที่เหมาะสมทั้งปวงแก่ผู้เสียหายที่เป็นเด็กจากความผิดเช่นว่า รวมทั้งการกลับคืนสู่สังคมและการฟื้นฟูทางร่างกายและจิตใจอย่างเต็มที่ของบุคคลเหล่านั้น⁴⁸ รัฐภาคีทั้งหลายจะประกันว่าเด็กทั้งปวงผู้ตกเป็นผู้เสียหายมีโอกาสที่จะใช้กระบวนการดำเนินการอย่างเพียงพอที่จะเรียกร้องให้มีการชดใช้สำหรับความเสียหายที่เกิดขึ้นจากผู้ที่ต้องรับผิดชอบตามกฎหมายโดยไม่มีการเลือกปฏิบัติ รัฐภาคีทั้งหลายจะต้องดำเนินมาตรการที่เหมาะสมที่มีจุดมุ่งหมาย ในการห้ามอย่างมีประสิทธิภาพ ในการผลิต และแพร่กระจายวัสดุที่โฆษณาความผิดที่ได้กำหนดรายละเอียดไว้ในพิธีสารเลือกรับฉบับนี้อีกด้วย⁴⁹ นอกจากนี้ยังรวมถึงความร่วมมือกันระหว่างภาครัฐ เอกชน หรือองค์การเอกชนด้วย

⁴⁷ ECOSOC Resolution 2005/20, 22 July 2005.

⁴⁸ Art.9 (3) of the Optional Protocol on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography.

⁴⁹ Art.9 (4) of the Optional Protocol on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography.

3.4.4 การให้ความช่วยเหลือและร่วมมือกันระหว่างประเทศ (International assistance and cooperation)

พิธีสารเลือกรับฯ ยังได้มีการกล่าวถึงการให้ความช่วยเหลือและร่วมมือกันระหว่างประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์ให้รัฐภาคีทั้งหลายจะต้องดำเนินขั้นตอนทั้งปวงที่จำเป็นเพื่อสร้างเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ โดยความตกลงพหุภาคี ระดับภูมิภาคและทวิภาคีเพื่อการป้องกันการติดตามการสืบสวนสอบสวนการฟ้องร้องดำเนินคดีและการลงโทษบุคคลที่กระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับการค้าเด็ก การค้าประเวณีเด็ก สื่อลามกอนาจารที่เกี่ยวข้องกับเด็ก และการท่องเที่ยวเพื่อมีเพศสัมพันธ์กับเด็ก รัฐภาคีทั้งหลายจะส่งเสริมความร่วมมือและประสานงานระหว่างประเทศ ระหว่างหน่วยงาน องค์กรเอกชนในระดับประเทศและระหว่างประเทศและองค์การระหว่างประเทศด้วย⁵⁰

อีกทั้งรัฐภาคีทั้งหลายจะต้องส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อความช่วยเหลือผู้เสียหายที่เป็นเด็กในการฟื้นฟูทั้งทางร่างกายและจิตใจ การคืนสู่สังคมและการกลับคืนถิ่นอาศัย⁵¹ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งถ้าหากมีลักษณะข้ามชาติในการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายที่ระบุไว้ในพิธีสารเลือกรับฯ และข้อเท็จจริงที่ว่าผู้เสียหายที่เป็นเด็กของความผิดที่กล่าวมานั้นอาจหาพวกเขาเหล่านั้นได้จากนอกประเทศที่พวกเขาจากมาจึงควรกำหนดวิธีการร่วมกันเพื่อดำเนินการให้เป็นไปได้ในแนวทางเดียวกันในเรื่องของผู้เสียหายที่เป็นเด็ก การปรึกษาหารือ การให้สัตยาบัน และการอนุวัติการในระดับระหว่างประเทศ⁵²

รัฐภาคีทั้งหลายจะต้องส่งเสริมการสร้างเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อจัดการแก้ไขสาเหตุรากฐาน เช่น ความยากจนและความด้อยพัฒนา ที่มีส่วนก่อให้เกิดความอ่อนแอและล่อแหลมต่ออันตรายของเด็กต่อการค้าเด็ก การค้าประเวณีเด็ก สื่อลามกที่เกี่ยวข้องกับเด็ก และการท่องเที่ยวที่ใช้เด็กเพื่อการบริการทางเพศ⁵³ สาเหตุรากฐานในการทำให้เกิดการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กมีปรากฏอยู่ในอารัมภบทแห่งพิธีสารเลือกรับฯ เช่น ความด้อยพัฒนา ความยากจน ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ โครงสร้างทางเศรษฐกิจ สังคมที่ไม่เป็นธรรม ครอบครัวที่บกพร่องในการปฏิบัติหน้าที่ การขาดการศึกษา การอพยพจากชนบทสู่เมือง การเลือกปฏิบัติทางเพศ พฤติกรรม

⁵⁰ Art.10(1) of the Optional Protocol on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography.

⁵¹ Art.10(2) of the Optional Protocol on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography.

⁵² Ugo Cedrangolo, The Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the sale of children, child prostitution and child pornography and the jurisprudence of the Committee on the Rights of the Child. UNICEF Innocenti Research Centre, April 2009 [online] 19 April 2013, available from: <http://www.unicef-irc.org/publications/552>.

⁵³ Art.10(3) of the Optional Protocol on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography.

ทางเพศที่ขาดความรับผิดชอบของผู้ใหญ่ การปฏิบัติทางวัฒนธรรมที่เป็นอันตราย ความขัดแย้งกันด้วยกำลังอาวุธ และการลักลอบค้าเด็ก⁵⁴

เป็นการเรียกร้องรัฐภาคีทั้งหลายที่อยู่ในฐานะที่จะกระทำสิ่งเหล่านี้ได้ (in a position to do so) หรือประเทศที่ร่ำรวย (rich countries) จะต้องจัดสรรความช่วยเหลือทางการเงิน ทางวิชาการ หรือความช่วยเหลืออื่นที่ผ่านโครงการพหุภาคี ภูมิภาค ทวิภาคี หรือโครงการอื่นที่มีอยู่แล้ว⁵⁵

จากหลักเกณฑ์ต่างๆ พิธีสารเลือกรับฯ มิได้เป็นเพียงแต่เครื่องมือในทางกฎหมายอาญาเท่านั้น แต่ยังรวมถึงองค์ประกอบอื่นๆ ที่สำคัญในการป้องกันการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก เฉกเช่นเดียวกับการคุ้มครอง การคืนสู่สังคม และการฟื้นฟูทั้งทางร่างกายและจิตใจของผู้เสียหายอีกด้วย คณะกรรมการว่าด้วยสิทธิเด็กมีความเข้มแข็งเอาการเอางานและในบางกรณีก็ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางระบบกฎหมาย มีการจัดให้มีแนวทางที่มีประโยชน์ในประเด็นที่มีอุปสรรคหลายประเด็นของพิธีสารเลือกรับฯ รวมถึงการปิดช่องว่างที่จะมีผลต่ออุปสรรคนั้นๆ ด้วย

เมื่อเป็นรัฐภาคีของพิธีสารเลือกรับฯ แล้ว รัฐต่างๆ จึงมีหน้าที่ส่งรายงานต่อคณะกรรมการว่าด้วยสิทธิเด็กภายในสองปีหลังจากการมีผลใช้บังคับของพิธีสารฉบับนี้ต่อรัฐภาคีนั้นๆ โดยให้ข้อเสนอแนะที่ครบถ้วนว่าด้วยมาตรการที่รัฐได้ดำเนินการเพื่อปฏิบัติตามข้อบทของพิธีสารนี้⁵⁶ ภายหลังจากการเสนอรายงานที่ครบถ้วน รัฐภาคีแต่ละรัฐจะต้องรวบรวมไว้ในรายงานที่รัฐได้เสนอต่อคณะกรรมการว่าด้วยสิทธิเด็ก ตามข้อ 44 ของอนุสัญญาฯ ซึ่งข้อเสนอแนะเพิ่มเติมใด ๆ ที่เกี่ยวกับการปฏิบัติตามพิธีสารนี้ รัฐภาคีอื่น ๆ ของพิธีสารนี้จะเสนอรายงานทุก ๆ 5 ปี⁵⁷ เพื่อรายงานผลการดำเนินการของรัฐภาคีทั้งหลายตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก และพิธีสารเลือกรับฯ โดยที่รัฐภาคีทั้งหลายจะต้องรายงานผลการดำเนินการตามพิธีสารเลือกรับฯ ว่าได้ดำเนินการไปแล้วมากน้อยเพียงไร และมีปัญหาตรงส่วนใดบ้าง เมื่อทางคณะกรรมการว่าด้วยสิทธิเด็กได้รับผลการดำเนินการดังกล่าวแล้ว คณะกรรมการฯ ก็จะพิจารณาและให้ข้อเสนอแนะ และแนวทางในการแก้ไขปัญหาของแต่ละรัฐภาคีนั้นๆ เพื่อให้รัฐภาคีทั้งหลายสามารถบรรลุเป้าหมายในการป้องกันและปราบปรามปัญหาการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กได้ดียิ่งขึ้น

⁵⁴ Preamble of the Optional Protocol on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography.

⁵⁵ Art.10(4) of the Optional Protocol on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography.

⁵⁶ Art.12 (1) of the Optional Protocol on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography.

⁵⁷ Art.12 (2) of the Optional Protocol on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography.

3.5 ความสัมพันธ์ของประเทศสมาชิกอาเซียนกับพิธีสารเลือกรับฯ

พิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เรื่องการค้าเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก ค.ศ.2000 เป็นพิธีสารเพิ่มเติมอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ข้อ 32, 34, 35 และ 39 เพื่อประกันความคุ้มครองเด็กจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศกับเด็ก ได้เปิดโอกาสให้ทุก รัฐลงนามได้ตั้งแต่วันที่ 25 พฤษภาคม 2000⁵⁸ และมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 18 มกราคม 2002 เนื่องจากเป็นพิธีสารเลือกรับรัฐต่างๆจึงสามารถเลือกได้ว่าจะจะเป็นภาคีพิธีสารเลือกรับฯฉบับนี้หรือไม่ โดยที่รัฐเหล่านั้นไม่จำเป็นต้องเป็นภาคีของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กมาก่อน ส่วนประเทศสมาชิกอาเซียน ทั้ง 10 ประเทศ อันประกอบไปด้วยประเทศไทย ประเทศลาว ประเทศพม่า ประเทศกัมพูชา ประเทศเวียดนาม ประเทศฟิลิปปินส์ ประเทศอินโดนีเซีย ประเทศสิงคโปร์ ประเทศมาเลเซีย ประเทศบรูไนดารุสซาลาม มีเพียงประเทศเดียวเท่านั้นที่ยังไม่ได้ให้สัตยาบัน หรือภาคยานุวัติพิธีสารเลือกรับฯเลย ในทางกลับกันทุกประเทศสมาชิกอาเซียนได้ให้สัตยาบันอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กแล้วทุกประเทศ ตามตารางสรุปการเข้าเป็นภาคีของประเทศสมาชิกอาเซียนดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2 ตารางอธิบายการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (CRC) และพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เรื่องการค้าเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และ สื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก ค.ศ.2000 (OPSC) ของประเทศสมาชิกอาเซียน

ประเทศ	ชื่ออนุสัญญาหรือพิธีสาร	วันที่ลงนาม	ให้สัตยาบัน,ภาคยานุวัติ
1. ไทย	CRC	-	27 มีนาคม 1992
	OPSC	-	11 มกราคม 2006
2. ลาว	CRC	-	8 พฤษภาคม 1991
	OPSC	-	20 กันยายน 2006
3. พม่า	CRC	-	15 กรกฎาคม 1991
	OPSC	-	16 มกราคม 2012
4. กัมพูชา	CRC	-	15 ตุลาคม 1992
	OPSC	27 มิถุนายน 2000	30 พฤษภาคม 2002
5. เวียดนาม	CRC	26 มกราคม 1990	28 กุมภาพันธ์ 1990
	OPSC	8 กันยายน 2000	20 ธันวาคม 2001

ประเทศ	ชื่ออนุสัญญาหรือพิธีสาร	วันที่ลงนาม	ให้สัตยาบัน, ภาควิชาอนุวัติ
6. ฟิลิปปินส์	CRC	26 มกราคม 1990	21 สิงหาคม 1990
	OPSC	8 กันยายน 2000	28 พฤษภาคม 2002
7. อินโดนีเซีย	CRC	26 มกราคม 1990	28 กันยายน 1990
	OPSC	24 กันยายน 2001	24 กันยายน 2012
8. มาเลเซีย	CRC	-	17 กุมภาพันธ์ 1995
	OPSC	-	12 เมษายน 2012
9. สิงคโปร์	CRC	-	5 ตุลาคม 1995
	OPSC	-	-
10. บรูไนดารุสซาลาม	CRC	-	27 ธันวาคม 1995
	OPSC	-	27 พฤศจิกายน 2006

จากตารางข้างต้นจะเห็นได้ว่าเกือบทุกประเทศสมาชิกอาเซียนได้ให้สัตยาบันหรือภาควิชาอนุวัติพิธีสารเลือกรับมาแล้ว แต่มีเพียงประเทศสิงคโปร์ประเทศเดียวเท่านั้นที่ยังไม่ได้เป็นภาคี ซึ่งพิธีสารเลือกรับฯ ได้มีการให้คำนิยามของคำว่า การขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็กไว้ และยังเรียกร้องให้รัฐให้สัตยาบันเพื่อให้มาตรการในการบัญญัติให้ความผิดดังกล่าวเป็นความผิด และดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดภายในรัฐ และนอก รัฐ และยังต้องการให้เด็กถูกปฏิบัติเยี่ยงมนุษย์โดยการให้พวกเขาเหล่านั้นกลับคืนสู่สังคม⁵⁹ แต่อย่างไรก็ดีทุกประเทศสมาชิกอาเซียนได้มีการให้สัตยาบัน หรือภาควิชาอนุวัติอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กหมดทุกประเทศแล้ว ซึ่งทำให้อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กนี้มีผลผูกพันกับประเทศสมาชิกอาเซียนเหล่านี้ ซึ่งมีผลทำให้ทุกประเทศสมาชิกอาเซียนต้องดำเนินการตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กและการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ โดยพิธีสารเลือกรับฯ ยังคงต้องอาศัยการดำเนินการตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ข้อ 34 และ ข้อ 35 อยู่ ซึ่งเสนอให้เด็กต้องได้รับการคุ้มครองจากการค้า การแสวงหาประโยชน์ทางเพศ และการล่วงละเมิดทาง

⁵⁹ UNICEF, Implementation Handbook for the convention on the Rights of Child [online] 19 April 2013 available from: http://www2.ohchr.org/english/bodies/crc/docs/CRC.C.GC.13_en.pdf

เพศ⁶⁰ จึงทำให้ประเทศที่ยังไม่ได้เข้าเป็นภาคีพิธีสารเลือกรับฯ คือ ประเทศสิงคโปร์ สามารถนำบทบัญญัติของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กดังกล่าวมาปรับใช้เพื่อต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กก็เป็นไปได้

ดังนั้น จึงมีประเด็นว่าประเทศสมาชิกอาเซียนทั้งที่เข้าเป็นภาคีและไม่เข้าเป็นภาคีของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กและพิธีสารเลือกรับฯ ได้มีการแสดงออกทั้งทางด้านกฎหมายและด้านอื่นๆที่เกี่ยวข้องอย่างไร ในการสร้างกลไกภายในรัฐ ทั้งการอนุวัติการตามพิธีสารเลือกรับฯ ของประเทศสมาชิกอาเซียนที่เป็นภาคีและการใช้บังคับกฎหมาย รวมถึงความร่วมมือที่จะดำเนินการต่อไปในการต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก ซึ่งถึงแม้ว่าประเทศสมาชิกอาเซียนที่ไม่ได้เป็นภาคีพิธีสารเลือกรับฯ จะสามารถนำอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กมาใช้เป็นแนวทางมาตรการเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้หรือไม่ ซึ่งกลไกที่มีความแตกต่างกันในแต่ละประเทศนั้นย่อมนำไปสู่ความร่วมมือในทางระหว่างประเทศเพื่อให้เกิดความสอดคล้องกันและในภาพรวมของเวทีการประชุมอาเซียนและการแสดงออกของอาเซียนได้มีความเห็นอย่างไรกับปัญหาการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก และอาเซียนได้ยอมรับถึงการสร้างมาตรการต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กหรือไม่ รวมถึงการพัฒนามาตรการความร่วมมือทางกฎหมายระหว่างกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน อีกทั้งองค์การระหว่างประเทศ และองค์กรเอกชนได้มีการให้ความร่วมมือกับประเทศสมาชิกอาเซียนในเรื่องการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กหรือไม่ ซึ่งประเด็นดังกล่าวเหล่านี้จะได้นำเสนอในบทต่อไป

---

⁶⁰ Cris R. Revaz, The Optional Protocols to the UN Convention on the Rights of the Child on Sex Trafficking and Child Soldiers. [online], 14 February 2013, available from http://digitalcommons.wcl.american.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1434&context=hrbrief&sei-redir=1&referer=http%3A%2F%2Fscholar.google.co.th%2Fscholar_url%3Fhl%3Dth%26q%3Dhttp%3A%2F%2Fdigitalcommons.wcl.american.edu%2Fcg%2Fviewcontent.cgi%253D1434%2526context%253Dhrbrief%26sa%3DX%26scisig%3DAAGBfm0lhaib08knoyaYQ-4RAsNA9PkF4A%26oi%3Dscholar%26ei%3DnnoaUfieG8KOrgfJgIH4BA%26ved%3D0CC4QgAMoADAA#search=%22http%3A%2F%2Fdigitalcommons.wcl.american.edu%2Fcg%2Fviewcontent.cgi%3Farticle%3D1434%26context%3Dhrbrief%22

บทที่ 4

การดำเนินการมาตรการเพื่อต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กของประเทศสมาชิกอาเซียนและความสัมพันธ์กับพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วย สิทธิเด็ก เรื่อง การค้าเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก ค.ศ.2000

ตามที่ได้กล่าวมาแล้วว่าพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วย สิทธิเด็ก เรื่อง การค้าเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก ค.ศ.2000 เป็นข้อตกลงเสริมของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันและปราบปรามการแสวงหาประโยชน์จากเด็กเชิงพาณิชย์ไว้เป็นการเฉพาะ โดยมีข้อบทต่างๆที่ให้รัฐภาคีดำเนินการตามทั้งกลไกภายในรัฐและระหว่างรัฐในการต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก ซึ่งประเทศสมาชิกอาเซียนที่ได้ให้สัตยาบันตามพิธีสารเลือกรับฯ อันได้แก่ ประเทศไทย ประเทศสาธารณรัฐเวียดนาม ประเทศกัมพูชา ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ประเทศบรูไนดารุสซาลาม ประเทศฟิลิปปินส์ ประเทศพม่า ประเทศอินโดนีเซีย และประเทศมาเลเซีย โดยประเทศต่างๆเหล่านี้ล้วนมีพันธกรณีที่จะต้องปฏิบัติตามพิธีสารเลือกรับฉบับนี้ทั้งสิ้น ทั้งในเรื่องการอนุวัติการตามพิธีสารเลือกรับฯ การใช้บังคับกฎหมาย และความร่วมมือที่จะดำเนินการต่อไป เช่น การบัญญัติกฎหมายภายในรัฐให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันตามพิธีสารเลือกรับฯ และมีมาตรการในการป้องกันและคุ้มครองผู้เสียหายที่เป็นเด็ก รวมถึงการให้ความร่วมมือกันระหว่างประเทศ เช่น การส่งผู้ร้ายข้ามแดน และการให้ความร่วมมือในทางคดีอาญา เป็นต้น ส่วนประเทศสิงคโปร์แม้ว่าจะยังไม่ได้เข้าเป็นภาคีพิธีสารเลือกรับฯ แต่อย่างไรก็ตามก็อาจมีกลไกภายในรัฐเพื่อต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กได้ ซึ่งกลไกที่มีความแตกต่างกันในแต่ละประเทศนั้นย่อมนำไปสู่มาตรการความร่วมมือในทางระหว่างประเทศกับบรรดาประเทศสมาชิกอาเซียนประเทศอื่นๆ เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกันทางกฎหมายมากยิ่งขึ้น กรณีต่างๆเหล่านี้ล้วนแล้วแต่เป็นประเด็นที่มีความน่าสนใจ ดังจะกล่าวต่อไปนี้

4.1 กลไกภายในรัฐ

พิธีสารเลือกรับฯมีความเกี่ยวข้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กโดยเฉพาะข้อ 34 และ 35 อีกทั้งคำว่า “เด็ก” ในพิธีสารเลือกรับฯก็มีความหมายเช่นเดียวกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กข้อ 1 ซึ่งรัฐภาคีนั้นจะต้องกำหนดอายุเด็กเพื่อคุ้มครองเด็กจากการถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศ รัฐภาคีของพิธีสารเลือกรับฯจะต้องบัญญัติกฎหมายภายในรัฐของตนโดยให้การขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกเด็กเป็นความผิด และกำหนดเขตอำนาจศาลและสิทธิสภาพนอกอาณาเขต เพื่อต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก จัดทำนโยบายภายในประเทศหรือมาตรการใดๆเพื่อป้องกันการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก และจัดให้มี

มาตรการเพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายที่เป็นเด็กและ/หรือพยานตลอดกระบวนการพิจารณาคดี ส่วนประเทศสิงคโปร์แม้ว่าจะยังมีได้เป็นภาคีพิธีสารเลือกรับฯก็สามารถป้องกันและปราบปรามการ ขยายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกเด็กได้ตามอนุสัญญาว่า ด้วยสิทธิเด็ก ซึ่งประเทศสมาชิกอาเซียนมีมาตรการภายในประเทศเพื่อต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ ทางเพศจากเด็ก ดังต่อไปนี้

4.1.1 การกำหนดอายุเด็ก

ประเทศสมาชิกอาเซียนจะต้องดำเนินมาตรการตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ข้อ 1 ที่ได้ให้คำนิยามคำว่า “เด็ก” คือ บุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี คณะกรรมการว่าด้วยสิทธิเด็กได้เน้นว่า “เด็กเป็นผู้ถือสิทธิในทุกเรื่องที่อยู่ในอนุสัญญานี้ เด็กเหล่านี้มีสิทธิที่จะได้รับมาตรการเพื่อคุ้มครอง พิเศษ (special protection measures) และรวมถึงการพัฒนาความสามารถ ความก้าวหน้าในการ ใช้สิทธิของพวกเขาเหล่านั้น”¹ ซึ่งมาตรการเพื่อคุ้มครองพิเศษดังกล่าวรวมถึงการคุ้มครองเด็กจากการ แสวงหาประโยชน์ทางเพศใน ข้อ 34 และการขยายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศใน ข้อ 35 รวมถึงความผิดทั้งหลายในพิธีสารเลือกรับฯ (การขยายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ การค้า ประเวณีเด็ก และสื่อลามกเด็ก) และการกำหนดอายุขั้นต่ำดังกล่าวจะต้องทำเหมือนกันทั้งกับ เด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิง² และถึงแม้ว่าเด็กเหล่านั้นจะบรรลุนิติภาวะโดยการสมรสแล้วก็ยังถือว่า บุคคลนั้นยังเป็นเด็กอยู่ดี ดังนั้น ประเทศสมาชิกอาเซียนจึงควรบัญญัติให้เด็กที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ทั้ง เด็กผู้หญิงและเด็กผู้ชายได้รับความคุ้มครองอย่างเด็ดขาดจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศทุก รูปแบบ ซึ่งในแต่ละประเทศมีการบัญญัติเรื่องอายุเด็กเพื่อคุ้มครองเด็กจาก ดังต่อไปนี้

ก. การกำหนดอายุเด็กในประเทศไทย

ประเทศไทยได้มีการให้คำนิยามคำว่า “เด็ก” ไว้ในพระราชบัญญัติป้องกันและ ปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 โดยให้หมายความว่า บุคคลผู้มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปี³ เพื่อ คุ้มครองเด็กจากการถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศ และในพระราชบัญญัติว่าด้วยการป้องกันและ

¹ Committee on the Rights of the Child, General Comment No.7 on Implementing Child Rights in early Childhood [online] 19 April 2012, available from: <http://www2.ohchr.org/english/bodies/crc/docs/Advance Versions/GeneralComment7Rev1.pdf>

² Committee on the Rights of the Child, General Comment No.4 on Adolescent Health and Development in the Context of the Convention on the Right of the Child [online] 19 April 2012, available from: [http://www.unhcr.ch/tbs/doc.nsf/898586b1dc7b4043c1256a450044f331/504f2a64b22940d4c1256e1c0042dd4a/\\$ FILE/G0342724.pdf](http://www.unhcr.ch/tbs/doc.nsf/898586b1dc7b4043c1256a450044f331/504f2a64b22940d4c1256e1c0042dd4a/$ FILE/G0342724.pdf)

³ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 มาตรา 4

ปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 ได้ให้ความคุ้มครองเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี จากการค้าประเวณี ซึ่งมีความสอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก และคุ้มครองเด็กตามพิธีสารเลือกรับฯ

ข. การกำหนดอายุเด็กในประเทศเวียดนาม

กฎหมายเด็กเมื่อปี 2005 ได้กำหนดข้อตกลงว่าอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กควรใช้กับบุคคลทุกคนที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี แต่อย่างไรก็ตาม ยังมีกฎหมายหรือพระราชกฤษฎีกาบางฉบับที่ยังไม่ได้ตระหนักอย่างเต็มที่ในข้อตกลงนี้ เช่น กฎหมาย The Law on Child Protection, Care and Education 2004 ไม่ได้ครอบคลุมอย่างเต็มที่กับเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ตามบทบัญญัติในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก⁴ ควรเพิ่มอายุของเด็กเพื่อให้มีความสอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก คณะกรรมการว่าด้วยสิทธิเด็กจึงมีความกังวลเรื่องในประเทศเวียดนามให้คำนิยามคำว่า “เด็ก” หมายถึงบุคคลทุกคนที่มีอายุต่ำกว่า 16 ปี เท่านั้น โดยอ้างอิงจากกฎหมายในรูปแบบปัจจุบัน

คณะกรรมการฯ จึงเห็นว่าประเทศเวียดนามควรบัญญัติกฎหมายแห่งชาติไว้ โดยเฉพาะใน The Law on Child Protection, Care and Education 2004 โดยให้เพิ่มอายุของเด็กโดยการให้คำนิยามให้ “เด็ก” หมายถึงบุคคลทุกคนที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ตามคำนิยามที่อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กให้ไว้⁵ และควรบัญญัติเช่นนี้ทั้งในประมวลกฎหมายอาญา และหรือที่ที่เหมาะสม หรือกฎหมายอื่น ในการที่จะบัญญัติให้ความผิดตาม ข้อ 3 แห่งพิธีสารเลือกรับฯ (การขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ การค้าประเวณีเด็กและสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก) เป็นความผิดหากได้กระทำลงต่อบุคคลใดก็ตามที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี⁶

⁴ Non-governmental organization (NGO) report, Complementary Report to the Third and Fourth Periodical Country Report on Vietnam’s Implementation of the UN convention on the Rights of the Child 2002–2007 [online] 19 April 2013, available from: http://www2.ohchr.org/english/bodies/crc/docs/ngos/VietNam_CCRC_CRC60_en.pdf

⁵ Committee on the Rights of the Child, Consideration of Reports Submitted by States Parties Under Article 44 of the Convention on the Rights of the Child: Concluding observations: Viet Nam. UN Convention on the Rights of the Child. 15 June 2012 [online] 19 April 2013, available from: http://www2.ohchr.org/english/bodies/crc/docs/co/CRC_C_VNM_CO_3-4.pdf

⁶ Committee on the Rights of the Child, Consideration of reports submitted by states parties under article 12 (1) of the optional protocol to the convention on the rights of the child on the sale of children, child prostitution and child pornography, CRC/C/OPSC/VNM/CO/1 [online] 19 April 2013, available from: [http://www.unhcr.ch/tbs/doc.nsf/898586b1dc7b4043c1256a450044f331/542384164866e1dac125725800509f8c/\\$FILE/G0644685.pdf](http://www.unhcr.ch/tbs/doc.nsf/898586b1dc7b4043c1256a450044f331/542384164866e1dac125725800509f8c/$FILE/G0644685.pdf)

ค. การกำหนดอายุเด็กในประเทศกัมพูชา

ประเทศกัมพูชาได้มีการแก้ไขกฎหมายจากเดิมที่บัญญัติไว้เมื่อปี 1996 ที่ให้ความหมายคำว่า “เด็ก” หมายถึงบุคคลทุกคนที่มีอายุ 15 ปี เท่านั้น⁷ ต่อมาในปี 2008 กฎหมาย Law on Suppression of Human Trafficking and Sexual Exploitation 2008 ได้มีการบัญญัติให้ “เด็ก” หมายถึง บุคคลทุกคนซึ่งมีอายุต่ำกว่า 18 ปี⁸ จึงถือว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้ไปในแนวทางที่สอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กและพิธีสารเลือกรับฯ เนื่องจากเคยมีคดีที่ผู้กระทำผิดอ้างถึงเรื่องอายุของเด็กเพื่อให้ตนพ้นผิด ดังนี้

ตัวอย่าง รัฐบาลกัมพูชาได้เริ่มมีการดำเนินคดีชาวต่างชาติที่ถูกจับได้ว่ามีเพศสัมพันธ์กับเด็ก คดี Dr. Gavin A.M. Scott ซึ่งเป็นผู้ที่อาศัยอยู่ในประเทศกัมพูชาเพื่อศึกษาเรื่องยามาตั้งแต่ปี 1992 และต้องชดใช้ความผิดเป็นเวลา 5 เดือน ในคุกเมืองพนมเปญเมื่อปีที่แล้วในข้อหาข่มขืนหลังจากที่จ่ายเงินให้เด็กชายวัยรุ่นทั้ง 5 คนเพื่อมีเพศสัมพันธ์กับพวกเขาเหล่านั้น โดยเขาอ้างว่าพวกเด็กเหล่านั้นมีอายุมากกว่า 16 ปีขึ้นไป ซึ่งสามารถที่จะมีเพศสัมพันธ์เพื่อค้าประเวณีได้แล้ว แต่ตำรวจและศาลเห็นว่าเด็กเหล่านั้นมีอายุประมาณ 14 ถึง 16 ปี⁹ ในคดีนี้ศาลได้ตัดสินตามกฎหมายเก่า คือ Law on Suppression of the Kidnapping, Trafficking and Exploitation of Human Persons 1996 ซึ่งยังไม่ได้มีการบัญญัติให้เด็ก หมายถึงเด็กที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปตาม Law on Suppression of Human Trafficking and Sexual Exploitation 2008 จึงทำให้ผู้กระทำความผิดยังอ้างเรื่องอายุเด็กเพื่อให้ตนพ้นจากความผิดได้อยู่

แต่ต่อมาเมื่อมีการบัญญัติเพิ่มการคุ้มครองเด็กตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กแล้ว โดยการแก้ไขกฎหมาย Law on Suppression of Human Trafficking and Sexual Exploitation ในปี 2008 จึงทำให้เด็กที่อายุต่ำกว่า 18 ปีได้รับความคุ้มครองจากกฎหมาย ดังนี้

ตัวอย่าง ศาลกรุงพนมเปญได้ตัดสินให้ชาวสวิสเซอร์แลนด์วัย 81 ปี ที่จ่ายเงินเพื่อการค้าประเวณีเด็ก โดยให้จำคุก 5 ปี และให้ชดใช้ค่าเสียหายแก่โจทก์จำนวนสองล้านเรียลหรือประมาณห้าร้อยดอลลาร์สหรัฐ และถูกขับออกนอกประเทศหลังจากจำคุกครบแล้ว โดยตำรวจจับเขา

⁷ EPACT INTERNATIONAL, *Global Monitoring Report on the status of action against commercial sexual exploitation of children: Cambodia*, (Bangkok: Saladaend Printing Co. Ltd., 2006), p 20.

⁸ Article 7 of Law on Suppression of Human Trafficking and Sexual Exploitation 2008 state that “A minor is defined as a person under 18 years of age”

⁹ The New York Times, CHILDREN FOR SALE -- A special report.;Asian Childhoods Sacrificed to Prosperity's Lust. [online], 2 November 2011, available from: <http://www.nytimes.com/1996/04/14/world/children-for-sale-special-report-asian-childhoods-sacrificed-prosperity-s-lust.html?pagewanted=all&src=pm>

ได้ในโรงแรมแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานครในขณะที่เขามีเพศสัมพันธ์กับเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี¹⁰ จากตัวอย่างนี้จะเห็นได้ว่าศาลกัมพูชาได้มีการลงโทษผู้กระทำความผิดมากขึ้นกว่าสมัยก่อน อันเนื่องมาจากการบัญญัติกฎหมายใหม่เมื่อปี 2008 นั้นเอง

ง. การกำหนดอายุเด็กในประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวมีกฎหมายว่าด้วยการปกป้องสิทธิและผลประโยชน์ของเด็ก ปี 2006 (The Law on the Protection of the Rights and Interests of Children 2006) ซึ่งได้ให้ความหมายของคำว่า “เด็ก” หมายถึงบุคคลทุกคนที่อายุต่ำกว่า 18 ปี¹¹ ซึ่งนับว่าเป็นกฎหมายที่มีความสอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กและพิธีสารเลือกรับที่ให้คำว่า “เด็ก” หมายถึงทั้งเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิงอีกด้วย แต่ในประมวลกฎหมายอาญากำกัฏเฉพาะแต่การห้ามค้าประเวณีเด็กผู้หญิงเท่านั้น จึงทำให้การคุ้มครองเด็กจากการถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศที่ได้บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญาดังกล่าวก็ยังคงมีข้อบกพร่องอยู่คือ เป็นการคุ้มครองแต่เพียงการกระทำต่อเด็กหญิงเท่านั้นไม่รวมถึงเด็กชาย ซึ่งตามความเป็นจริงแล้วเด็กที่ถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศนั้นมีทั้งเด็กผู้หญิงและเด็กผู้ชาย

จ. การกำหนดอายุเด็กในประเทศบรูไนดารุสซาลาม

ประเทศบรูไนดารุสซาลามมิได้มีการให้คำนิยามคำว่า “เด็ก” ไว้โดยเฉพาะ แต่มีพระราชบัญญัติว่าด้วยการคุ้มครองผู้หญิงและเด็กผู้หญิง 1972 (The Woman and Girls Protection Act 1972) คุ้มครองเด็กจากการการขายนเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ และการค้าประเวณีเด็ก โดยคุ้มครองเฉพาะแต่เด็กผู้หญิงที่มีอายุต่ำกว่า 21 ปีเท่านั้น¹² และในประมวลกฎหมายอาญาเรื่องการนำเข้าเด็กผู้หญิงจากต่างประเทศก็บัญญัติการคุ้มครองเด็กผู้หญิงที่มีอายุต่ำกว่า 21 ปีไว้เช่นเดียวกัน¹³ และในประมวลกฎหมายอาญาเรื่องการจัดหาเด็กผู้หญิงเพื่อไปมีเพศสัมพันธ์ได้มีการบัญญัติกฎหมายคุ้มครองเด็กผู้หญิงที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี¹⁴ ซึ่งจะเห็นได้ว่าแม้จะมีการคุ้มครองเด็กจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศไว้ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กแล้วก็ตาม อีกทั้งกฎหมายของประเทศบรูไนดารุสซาลามยังให้ความคุ้มครองเด็กมากกว่าอีกด้วย

¹⁰ English.news.cn, Cambodian court sentences Swiss man to 5 years in jail for child sex. [online], 14 September 2012, available from: http://news.xinhuanet.com/english/world/2012-09/14/c_131851451.htm

¹¹ Article 2 of The Law on the Protection of the Rights and Interests of Children 2006

¹² Section 3 (b) of The Woman and Girls Protection Act 1972

¹³ Art 366B of the Penal Code of Brunei Darussalam

¹⁴ Art 366A of the Penal Code of Brunei Darussalam

แต่การบัญญัติดังกล่าวไม่มีความสอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กและพิธีสารเลือกรับฯ ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองเด็กจากการถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศทุกคน กล่าวคือทั้งเด็กผู้หญิงและเด็กผู้ชาย

แต่อย่างไรก็ดีในประมวลกฎหมายอาญาบางมาตราในเรื่องการขายและการซื้อเด็กสำหรับวัตถุประสงค์เพื่อค้าประเวณี ได้บัญญัติให้ครอบคลุมถึงเด็กทุกคนที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ให้ได้รับความคุ้มครองจากการถูกค้าประเวณี¹⁵ ซึ่งมีความสอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กและพิธีสารเลือกรับฯ

การบัญญัติอายุเด็กเพื่อคุ้มครองเด็กจากการถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศของประเทศบรูไนจึงควรบัญญัติให้มีความสอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กและพิธีสารเลือกรับฯ ที่ว่า “เด็ก” หมายถึง บุคคลทุกคนที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ให้เหมือนกันในกฎหมายทุกฉบับเพื่อให้เด็กผู้ชายได้รับความคุ้มครองด้วย หรือบัญญัติให้คุ้มครองเด็กทุกคนที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปีหรือมากกว่า

ฉ. การกำหนดอายุเด็กในประเทศฟิลิปปินส์

ประเทศฟิลิปปินส์ได้ออกพระราชบัญญัติคุ้มครองพิเศษของเด็กเพื่อต่อต้านการล่วงละเมิด การแสวงหาประโยชน์ และการเลือกปฏิบัติ (The Special Protection of Children against Abuse, Exploitation and Discrimination Act: Republic Act No.7610) ซึ่งเป็นกฎหมายฉบับแรกที่มีการให้คำนิยามคำว่า “เด็ก” หมายถึง “บุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี หรือมากกว่าแต่ไม่สามารถดูแลตนเองได้เลย หรือปกป้องตนเองจากการล่วงละเมิด ถูกทอดทิ้ง การกระทำที่โหดร้าย การแสวงหาประโยชน์ หรือการเลือกปฏิบัติเนื่องจากพิการทางด้านร่างกายและจิตใจ หรือมีเงื่อนไข” ซึ่งคำนิยามนี้ถูกเผยแพร่และเป็นที่ยอมรับของชาวฟิลิปปินส์ทุกคน¹⁶ เป็นการบัญญัติกฎหมายเพื่อให้คำนิยามคำว่า “เด็ก” อย่างชัดเจน นอกจากนี้จะมีความสอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กแล้ว ยังมีคำว่า “การแสวงหาประโยชน์” ด้วยซึ่งแสดงให้เห็นถึงการคุ้มครองเด็กอย่างเด็ดขาดจากการถูกแสวงหาประโยชน์ในทุกรูปแบบซึ่งรวมถึงการแสวงหาประโยชน์ทางเพศอีกด้วย

¹⁵ Art 372 and 373 of the Penal Code of Brunei Darussalam

¹⁶ United Nations, The Implementation of the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography. Republic of the Philippines: First Periodic Report 2003-2007 [online] 19 April 2013 available from: www2.ohchr.org/english/bodies/crc/.../CRC-C-OPSC-PHL-1.do...

ข. การกำหนดอายุเด็กในประเทศอินโดนีเซีย

ประเทศอินโดนีเซียมีบทบัญญัติที่กล่าวถึงการให้คำนิยามคำว่า “เด็ก” ไว้ในมาตรา 1 (1) แห่ง The Child Protection Act No. 23 of 2002 โดยให้คำนิยามคำว่า “เด็ก” หมายถึงบุคคลทุกคนที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี รวมถึงเด็กที่ยังอยู่ในครรภ์ด้วย¹⁷ ซึ่งมีความสอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก อีกทั้งยังให้คำนิยามที่ขยายกว้างออกไปอีกโดยให้รวมถึงเด็กที่อยู่ในครรภ์มารดาอีกด้วย

ข. การกำหนดอายุเด็กในประเทศมาเลเซีย

ประเทศมาเลเซียมีพระราชบัญญัติเด็ก ปี 2001 (The Child Act 2001 (Act 611)) ที่ได้ให้ความหมายของคำว่า “เด็ก” คือบุคคลใดที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี¹⁸ และ The Anti-Trafficking in Person Act 2007 ที่ได้ให้คำนิยามคำว่า “เด็ก” ไว้เหมือนกันกับพระราชบัญญัติเด็ก เพื่อคุ้มครองเด็กจากการถูกขายและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ¹⁹ ซึ่งมีความสอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก

ณ. การกำหนดอายุเด็กในประเทศพม่า

คณะกรรมการว่าด้วยสิทธิเด็กเคยได้ให้คำแนะนำให้ประเทศพม่าเพิ่มอายุเด็ก โดยให้ “เด็ก” หมายถึงเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี แต่ในขณะนี้ยังคงไม่มีการร่างบทบัญญัติกฎหมายเด็กโดยให้เพิ่มอายุเด็ก ซึ่งคณะกรรมการว่าด้วยสิทธิเด็กยังมีความกังวลเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างคำว่า “เด็ก” กับ “เยาวชน”²⁰ ที่กฎหมายว่าด้วยเด็ก (Child Law 1993) ได้ให้คำนิยามคำว่า “เด็ก” หมายถึงบุคคลใดที่มีอายุต่ำกว่า 16 ปี “เยาวชน” หมายถึงบุคคลใดที่มีอายุย่างเข้า 16 ปี แต่ยังไม่ถึง

---

¹⁷ UN Committee on the Rights of the Child, Consideration of Reports Submitted by State Parties under article 44 of the Convention, Third and fourth periodic reports of States parties due in 2007 on Indonesia: 18 October 2012 [online] 19 April 2013, available from: <http://daccess-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/G12/472/53/PDF/G1247253.pdf?OpenElement>

¹⁸ Section 2 of The Child Act 2001 (Act 611)

¹⁹ Section 2 (c) of The Anti-Trafficking in Person Act 2007

²⁰ UN Committee on the Rights of the Child, Consideration of Reports Submitted by State Parties under article 44 of the Convention, Third and fourth periodic reports of States parties due in 2007 on Indonesia: 18 October 2012 [online] 19 April 2013, available from: <http://daccess-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/G12/472/53/PDF/G1247253.pdf?OpenElement>

อายุ 18 ปี²¹ คณะกรรมการฯ ยังคงแนะนำให้เพิ่มอายุเด็กเช่นเดียวกับที่เคยให้คำแนะนำไว้ (CRC/C/15/Add.237, para. 26)²²

ญ. การกำหนดอายุเด็กในประเทศสิงคโปร์

การบัญญัติกฎหมายของประเทศสิงคโปร์ไม่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีเด็ก ในขณะที่เด็กทั้งหลาย (ทั้งเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิง) ที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปีได้รับความคุ้มครองจากธุรกิจการแสวงหาประโยชน์ทางเพศ จากการขาย การจ้าง การรับโอน การครอบครองบุคคลหนึ่งมาเพื่อมีวัตถุประสงค์เพื่อการค้าประเวณี ถูกจำกัดอยู่แต่เฉพาะเด็กผู้หญิง ส่วนเด็กผู้ชายไม่ได้รับการคุ้มครอง²³ แต่ต่อมาในปี 2010 ประเทศสิงคโปร์ได้มีการบัญญัติ the Children and Young Persons Act ได้มีการบัญญัติให้ครอบคลุมถึงเด็กผู้ชายด้วย แต่ยังคงไม่รวมถึงเด็กช่วงอายุระหว่าง 16 ปี ถึง 18 ปีอยู่²⁴ พระราชบัญญัติดังกล่าวจัดให้มีขึ้นเพื่อดูแลและคุ้มครองเด็กและบุคคลที่อายุน้อยซึ่งมีอายุต่ำกว่า 16 ปี แม้ว่าจะมีการบัญญัติกฎหมายเพื่อให้คุ้มครองเด็กที่อายุระหว่าง 16 ปี ถึง 18 ปี ด้วย เช่น The Women's Charter (Cap. 353) ได้คุ้มครองผู้หญิงและเด็กหญิงที่มีอายุถึง 21 ปี ซึ่งอยู่ในพหุติกรรมที่อันตรายและคุ้มครองพวกเขาเหล่านั้นจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศ²⁵ ด้วยก็ตาม แต่ประเทศสิงคโปร์ควรปฏิบัติตามคำแนะนำของคณะกรรมการว่าด้วยสิทธิเด็กที่แนะนำให้ประเทศสิงคโปร์ขยายอายุของเด็กใน the Children and Young Persons Act ให้ครอบคลุมถึงบุคคลทุกคนที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี²⁶

กล่าวโดยสรุป จากการวิเคราะห์การกำหนดอายุเด็กของประเทศสมาชิกอาเซียนตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กเพื่อคุ้มครองเด็กจากการถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศประเทศส่วนใหญ่

²¹ Section 2 of Child Law 1993

²² UN Committee on the Rights of the Child, Consideration of Reports Submitted by State Parties under article 44 of the Convention, Third and fourth periodic reports of States parties due in 2007 on Indonesia: 18 October 2012 [online] 19 April 2013, available from: <http://daccess-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/G12/472/53/PDF/G1247253.pdf?OpenElement>

²³ ECPAT, Executive Summaer: Singapore. [online], 2 December 2012, available from: http://www.ecpat.net/EI/Pdf/A4A_II/A4A2011_EAP_SINGAPORE_FINAL.pdf

²⁴ UN Committee on the Rights of the Child: Consideration of Reports Submitted by State Parties under article 44 of the Convention, Concluding observations on Singapore: 2 May 2011 [online] 19 April 2013, available from: www2.ohchr.org/.../crc/.../CRC.C.SGP.CO.2-3_en...

²⁵ UN Committee on the Rights of the Child: Consideration of Reports Submitted by State Parties under article 44 of the Convention, second and third periodic reports of States parties due in 2007 on Singapore: 26 July 2010 [online] 19 April 2013 available from: www2.ohchr.org/.../crc/.../CRC.C.SGP.CO.2-3.do...

²⁶ Ibid.,

ได้ให้คำนิยามคำว่า “เด็ก” สอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก โดยให้ “เด็ก” หมายถึง บุคคลทุกคนที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ซึ่งบางประเทศได้ขยายคำนิยามในเรื่องอายุให้มากขึ้นด้วย แต่บางประเทศ เช่น ประเทศเวียดนาม ประเทศพม่า และประเทศสิงคโปร์ ยังคงไม่ดำเนินการตาม ข้อ 1 แห่งอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ทำให้เด็กไม่ได้รับความคุ้มครองบางช่วงอายุ อีกทั้งในบางประเทศมีการบัญญัติกฎหมายเพื่อคุ้มครองแต่เฉพาะเด็กผู้หญิงเท่านั้น เช่น ประเทศบรูไนดารุสซาลาม เป็นต้น ผู้เขียนได้สรุปการดำเนินการของประเทศสมาชิกอาเซียน เรื่องการกำหนดอายุเด็กที่ได้รับความคุ้มครองจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศปรากฏตามตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 ตารางสรุปการกำหนดอายุเด็กที่ได้รับความคุ้มครองจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศของประเทศสมาชิกอาเซียนในแต่ละประเทศ

อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (CRC)	ประเทศ	อายุเด็กที่ได้รับความคุ้มครอง	ข้อสังเกตของผู้เขียน
“เด็ก” หมายถึงมนุษย์ทุกคนที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ²⁷	ประเทศไทย	บุคคลทุกคนที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ²⁸	มีการให้คำนิยามที่สอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก
	ประเทศเวียดนาม	บุคคลทุกคนที่มีอายุต่ำกว่า 16 ปี ²⁹	ควรเพิ่มอายุของเด็กโดยการให้คำนิยามให้ “เด็ก” หมายถึงบุคคลทุกคนที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ³⁰
	ประเทศกัมพูชา	บุคคลทุกคนซึ่งมีอายุต่ำกว่า 18 ปี ³¹	มีการให้คำนิยามที่สอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก
	ประเทศลาว	บุคคลทุกคนที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ³²	มีการให้คำนิยามที่สอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก แต่ในกฎหมายอาญา เรื่อง

²⁷ Article 1 of Convention on the Rights of the Child

²⁸ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 มาตรา 4

²⁹ Article 1 of The Law on Child Protection, Care and Education 2004

³⁰ Committee on the Rights of the Child: Consideration of Reports Submitted by States Parties Under Article 44 of the Convention on the Rights of the Child: Concluding observations: Viet Nam. UN Convention on the Rights of the Child. 15 June 2012. (CRC/C/ VNM/CO/3-4). Para 27 - 28.

³¹ Article 7 of Law on Suppression of Human Trafficking and Sexual Exploitation 2008 state that “A minor is defined as a person under 18 years of age”

³² Article 2 of The Law on the Protection of the Rights and Interests of Children 2006

อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (CRC)	ประเทศ	อายุเด็กที่ได้รับความคุ้มครอง	ข้อสังเกตของผู้เขียน
			การค้าประเวณี ยังคงคุ้มครองแต่เฉพาะเด็กผู้หญิงเท่านั้น จึงควรเปลี่ยนให้คุ้มครองถึงเด็กผู้ชายด้วย
	ประเทศบรูไนดารุสซาลาม	คุ้มครองเฉพาะแต่เด็กผู้หญิงที่มีอายุต่ำกว่า 21 ปีเท่านั้น ³³ แต่ในประมวลกฎหมายอาญาบางมาตราที่บัญญัติกฎหมายคุ้มครองเด็กผู้หญิงที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ³⁴	ควรมีการให้คำนิยามคำว่า “เด็ก” ไว้โดยเฉพาะให้สอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก และแก้ไขให้คุ้มครองถึงเด็กผู้ชายด้วย
	ประเทศฟิลิปปินส์	บุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี หรือมากกว่าแต่ไม่สามารถดูแลตนเองได้เลย หรือปกป้องตนเองจากการล่วงละเมิด ถูกทอดทิ้ง การกระทำที่โหดร้าย การแสวงหาประโยชน์ หรือการเลือกปฏิบัติเนื่องจากพิการทางด้านร่างกายและจิตใจ หรือมีเงื่อนไข ³⁵	มีการให้คำนิยามที่สอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก นอกจากนี้คำว่า “การแสวงหาประโยชน์” ยังแสดงให้เห็นถึงการคุ้มครองเด็กอย่างเด็ดขาดจากการถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศอีกด้วย
	ประเทศอินโดนีเซีย	บุคคลทุกคนที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี รวมถึงเด็กที่ยังอยู่ในครรภ์ด้วย ³⁶	มีการให้คำนิยามที่สอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก นอกจากนี้ยังได้ให้คำนิยามที่ขยายกว้างออกไปอีกโดยให้รวมถึงเด็กที่อยู่ในครรภ์มารดาอีกด้วย

³³ Section 3 (b) of The Woman and Girls Protection Act 1972

³⁴ Article 366A of the Penal Code of Brunei Darussalam

³⁵ Section 3 (b) of The Special Protection of Children against Abuse, Exploitation and Discrimination Act (Republic Act No.7610)

³⁶ Article 1 (1) of The Child Protection Act No. 23 of 2002

อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (CRC)	ประเทศ	อายุเด็กที่ได้รับความคุ้มครอง	ข้อสังเกตของผู้เขียน
	ประเทศมาเลเซีย	บุคคลใดที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ³⁷	มีการให้คำนิยามที่สอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก
	ประเทศพม่า	“เด็ก” หมายถึงบุคคลใดที่มีอายุต่ำกว่า 16 ปี “เยาวชน” หมายถึงบุคคลใดมีอายุเข้า 16 ปี แต่ยังไม่ถึงอายุ 18 ปี ³⁸	ควรเพิ่มอายุเด็ก โดยให้ “เด็ก” หมายถึงเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี เพื่อให้สอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก แต่ในขณะนี้ยังคงไม่มีการร่างบทบัญญัติกฎหมายเด็ก โดยให้เพิ่มอายุเด็ก จึงยังคงมีความกังวลเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างคำว่า “เด็ก” กับ “เยาวชน” อยู่ ³⁹
	ประเทศสิงคโปร์	คุ้มครองเด็กและบุคคลที่อายุน้อยซึ่งมีอายุต่ำกว่า 16 ปี :ซึ่งไม่คุ้มครองเด็กช่วงอายุระหว่าง 16 ปี ถึง 18 ⁴⁰ แต่ก็มีบทบัญญัติบางประการที่คุ้มครองผู้หญิงและเด็กหญิงที่มีอายุถึง 21 ปี ซึ่งอยู่ในพฤติกรรมที่อันตรายและคุ้มครองพวกเขาเหล่านั้น	ควรเพิ่มอายุเด็ก ใน the Children and Young Persons Act ให้ครอบคลุมถึงบุคคลทุกคนที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ⁴²

³⁷ Section 2 of The Child Act 2001 (Act 611) and Section 2 (c) of The Anti-Trafficking in Person Act 2007

³⁸ Section 2 of Child Law 1993

³⁹ UN Committee on the Rights of the Child: Consideration of Reports Submitted by State Parties under article 44 of the Convention, Concluding observations on Myanmar: 14 March 2012, CRC/C/MMR/CO/3-4. Para 33.

⁴⁰ UN Committee on the Rights of the Child: Consideration of Reports Submitted by State Parties under article 44 of the Convention, Concluding observations on Singapore: 2 May 2011 [online] 19 April 2013, available from: www2.ohchr.org/.../crc/.../CRC.C.SGP.CO.2-3_en...

อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (CRC)	ประเทศ	อายุเด็กที่ได้รับความคุ้มครอง	ข้อสังเกตของผู้เขียน
		จากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศ ⁴¹	

4.1.2 การบัญญัติกฎหมายห้ามการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกเด็ก

ประเทศสมาชิกอาเซียนที่เป็นภาคีพิธีสารฯ เลือกรับจะต้องดำเนินมาตรการเพื่อกำหนดการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กในรูปแบบต่างๆ อาทิเช่น การขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกเด็ก รวมถึงการท่องเที่ยวเพื่อการค้าบริการทางเพศ เป็นความผิด หากได้กระทำในดินแดนของตน หรือบนเรือหรืออากาศยานที่จดทะเบียนในรัฐนั้น หรือในกรณีที่เมื่อผู้ที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดเป็นพลเมืองของรัฐนั้น หรือเป็นบุคคลผู้มีถิ่นที่อยู่ประจำในดินแดนของรัฐนั้น หรือในกรณีที่ผู้เสียหายที่เป็นเด็กเป็นคนของชาตินั้น⁴³ ซึ่งเป็นการกำหนดเขตอำนาจของรัฐภาคีนั้นๆ หนีความผิดทั้งหลายที่ได้กล่าวมาในข้างต้น มาตรการทางกฎหมายภายในประเทศนับว่าเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในแต่ละประเทศ การศึกษาถึงมาตรการทางกฎหมายดังกล่าวว่าประเทศสมาชิกอาเซียนที่เป็นภาคีของพิธีสารเลือกรับฉบับนี้ ได้ปฏิบัติตามมาตรการของพิธีสารเลือกรับฯ มากหรือน้อยเพียงใด ซึ่งย่อมจะทำให้ทราบและเข้าใจถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นเนื่องจากอาจมีมาตรการทางกฎหมายที่ไม่เหมาะสม หรือยังมีมาตรการทางกฎหมายไม่เพียงพอ อันจะนำไปสู่การแก้ไขปรับปรุงเพื่อให้เกิดความเหมาะสมและสามารถแก้ไขปัญหาการแสวงหาประโยชน์ทางเพศในแต่ละประเทศได้ในที่สุด

ก. การบัญญัติกฎหมายห้ามการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกเด็ก ของประเทศไทย

ถึงแม้ว่าประเทศไทยได้อนุมัติการพิธีสารเลือกรับฯ แล้วก็ตามแต่การให้คำนิยามของความผิดเหล่านั้นตามพิธีสารเลือกรับฯ กลับถูกสร้างมาจากมติคณะรัฐมนตรีเท่านั้น เมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน ค.ศ. 2005 ซึ่งทำให้ไม่มีสถานะตามกฎหมาย ไม่ใช่ความผิดทั้งหมดเหล่านั้นที่ถูกให้คำ

⁴² CRC/C/SGP/CO/2-3. Para 28

⁴¹ UN Committee on the Rights of the Child: Consideration of Reports Submitted by State Parties under article 44 of the Convention, second and third periodic reports of States parties due in 2007 on Singapore: 26 July 2010 [online] 19 April 2013 available from: www2.ohchr.org/.../crc/.../CRC.C.SGP.CO.2-3.do...

⁴³ Art.4, 4 (2)(a) and 4 (2)(b) of the Optional Protocol on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography.

นิยามโดยการบัญญัติเป็นกฎหมายของรัฐภาคีประเทศไทยจะต้องพยายามประสานงานในการบัญญัติกฎหมายภายในประเทศกับพิธีสารเลือกรับฯ คณะกรรมการว่าด้วยสิทธิเด็กกระตุ้นให้ประเทศไทยจัดให้มีคำนิยามที่ชัดเจน และห้ามการกระทำผิดทั้งหมดภายใต้พิธีสารเลือกรับฯ โดยกฎหมาย ตามที่กล่าวไว้ในข้อ 2 และข้อ 3 แห่งพิธีสารเลือกรับฯ⁴⁴

1. การห้ามการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ

ประเทศไทยไม่มีองค์ประกอบความผิดของการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ ที่ให้คำนิยามชัดเจนในการบัญญัติกฎหมายของประเทศไทย ประเทศไทยควรที่จะให้คำนิยามและบัญญัติกฎหมายให้การขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ เป็นความผิดโดยระบุความผิดจำแนกเป็นประเภทต่างๆไว้โดยเฉพาะ⁴⁵ แต่อย่างไรก็ดีพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 ได้ให้คำนิยามคำว่า “แสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ” หมายความว่า การแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีการผลิตหรือเผยแพร่วัตถุหรือสื่อลามก การแสวงหาประโยชน์ทางเพศในรูปแบบอื่น การเอาคนลงเป็นทาส การนำคนมาขอทาน การบังคับใช้แรงงานหรือบริการ การบังคับต้อวัยวะเพื่อการค้าหรือการอื่นใดที่คล้ายคลึงกันอันเป็นการขูดรีดบุคคล ไม่ว่าบุคคลนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม⁴⁶

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 กำหนดให้การค้ามนุษย์เป็นฐานความผิดในตัวเองต่างหาก จากเดิมที่จะอาศัยฐานความผิดเรื่องเพศต่างๆในประมวลกฎหมายอาญา เป็นต้น เพื่อการดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิด อีกทั้งมีการกำหนดให้ผู้กระทำความผิดในการแสวงหาประโยชน์จะต้องมีการกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อเป็นรัฐจัดหา ชื่อ ขยายจำหน่าย พามาจากหรือส่งไปยังที่ใด หน่วงเหนี่ยวกักขังจัดให้อยู่อาศัย หรือรับไว้ซึ่งบุคคลใด โดยข่มขู่ ใช้กำลังบังคับ ลักพาตัว ฉ้อฉล หลอกลวงใช้อำนาจโดยมิชอบ หรือโดยให้เงินหรือผลประโยชน์อย่าง

⁴⁴ Committee on the Rights of the Child, Consideration of Reports Submitted by States Parties Under Article 12(1) of the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography: Concluding observations: Thailand. UN Convention on the Rights of the Child. 21 February October 2012. [online] 19 April 2013, available from: http://www2.ohchr.org/english/bodies/crc/docs/CRC.C.OPAC.THA.1_en.pdf

⁴⁵ Committee on the Rights of the Child, Consideration of Reports Submitted by States Parties Under Article 12(1) of the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography: Concluding observations: Thailand. UN Convention on the Rights of the Child. 21 February October 2012. [online] 19 April 2013, available from: http://www2.ohchr.org/english/bodies/crc/docs/CRC.C.OPAC.THA.1_en.pdf

⁴⁶ มาตรา 4 แห่ง พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551

อื่นแก่ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลบุคคลนั้นเพื่อให้ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลให้ความยินยอมแก่ผู้กระทำความผิดในการแสวงหาประโยชน์จากบุคคลที่ตนดูแล⁴⁷ เนื่องด้วยในปัจจุบันการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กยังคงไม่หายไปไหนยังคงมีให้เห็นกันอยู่ทั่วไปในประเทศไทยโดยเฉพาะอย่างยิ่งการค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ ยกตัวอย่างเช่น

ตัวอย่างคดี ประเทศไทย จังหวัดชลบุรี ตำรวจได้จับกุมนายไฮน์ริช ลูทซ์ เมเยอร์ (Mr.Heinrich Lutz Meyer) ชาวเยอรมัน อายุ 61 ปี กับ น.ส.ทิพากรณ์ แนนสุข อายุ 34 ปี ภรรยา ในข้อหาสมคบกันค้ำมนุษย์โดยการแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี เป็นธุระจัดหา ซึ่งเด็กอายุไม่เกิน 15 ปี เพื่อให้บุคคลนั้นกระทำการค้าประเวณี แม้บุคคลนั้นจะยินยอมก็ตาม หลังตำรวจให้สายลับชาวต่างชาติ 2 คน ติดต่อล่อซื้อบริการทางเพศจากเด็กหญิงอายุ 14 ปี และเด็กสาวอายุ 17 ปี พนักงานของร้านนางนวลบาร์ (Albatros Club) ของผู้ต้องหาทั้งสอง จากการสอบปากคำนายไฮน์ริช ให้การรับสารภาพว่า พักอาศัยอยู่ในเมืองไทยได้ประมาณ 10 ปีแล้ว และได้ร่วมกับภรรยาคนไทย เปิดบาร์เปียร์พร้อมกับลักลอบนำหญิงสาวมาขายบริการทางเพศให้กับลูกค้าชาวต่างชาติ จนมาถูกตำรวจล่อซื้อจับกุมดังกล่าว⁴⁸

นอกจากนี้ในประมวลกฎหมายอาญายังมีฐานเป็นธุระจัดหาเพื่อสนองความใคร่ผู้อื่นด้วย โดยมีการลดหลั่นโทษตามอายุของเด็กและเด็กนั้นยินยอมหรือไม่⁴⁹ ยกตัวอย่างเช่น

ตัวอย่างคดี ชายชาวเยอรมัน ถูกจับพร้อมกับนายหน้าคนไทย ในข้อหาเป็นธุระจัดหาเด็กเพื่อการอนาจาร ชายชาวเยอรมันเป็นผู้จัดหาเด็กให้แก่นักท่องเที่ยว นักธุรกิจและนักการเมืองชาวเยอรมันที่มาท่องเที่ยวทางเพศในเมืองไทย การจับกุมดังกล่าว ทำให้มีการขยายผลการจับกุมชาวเยอรมันอีกร่วมยี่สิบคนในเวลาต่อมา ในข้อหาเกี่ยวกับการกระทำทางเพศต่อเด็ก และสื่อลามกเด็ก ชายชาวเยอรมันและนายหน้าคนไทยถูกศาลจังหวัดชลบุรีตัดสินให้จำคุกคนละเจ็ดปี⁵⁰

ตัวอย่างคดี จำเลยพาผู้เสียหายมากรุงเทพมหานครแล้วพาผู้เสียหายไปพักโรงแรมที่จำเลยทำหน้าที่เป็นแม่บ้านอยู่ประมาณ 3 เดือน จำเลยมิได้ชักนำผู้เสียหายไปค้าประเวณีในทันทีขณะจำเลยกระทำความผิดนั้น ผู้เสียหายมีอายุยังไม่เกินสิบห้าปี จำเลยจึงมีความผิดฐานพราก

⁴⁷ มาตรา 6(1) แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551

⁴⁸ MCOT, รวบเผาเยอรมัน-เมียไทยลอบค้าประเวณีเด็กอายุไม่ถึง 18 ปี [ออนไลน์], 9 มีนาคม 2555, แหล่งที่มา <http://www.mcot.net/site/content?id=4ff6740a0b01dabf3c0330da>

⁴⁹ มาตรา 282 และ 283 แห่งประมวลกฎหมายอาญา

⁵⁰ คณะอนุกรรมการ เรื่อง “สิทธิเด็ก”, รายงานผลการดำเนินงานของประเทศตามพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เรื่อง การค้าเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็กในความขัดแย้งกันด้วยอาวุธ (กรุงเทพมหานคร: คณะอนุกรรมการ, 2550) หน้า 35.

ผู้เสียหายไปเสียจากบิดาโดยปราศจากเหตุอันสมควรตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 317 วรรคแรก แม้โจทก์จะฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 283 แต่ทางพิจารณาฟังได้ว่าจำเลยกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 282 ศาลก็มีอำนาจลงโทษจำเลยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 282 ได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 192 จำเลยจึงมีความผิดฐานเป็นธุระจัดหาหรือชักพาไปเพื่อการอนาจารซึ่งหญิงอายุกว่าสิบห้าปีโดยหญิงนั้นสมัครใจยินยอมตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 282 วรรคสอง และตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีฯ มาตรา 9 วรรคสอง ซึ่งเป็นการกระทำความผิดเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท ลงโทษตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีฯ อันเป็นบทที่มีโทษหนักสุดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 90 เมื่อการกระทำของจำเลยไม่มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 286 แม้จำเลยจะมีได้ยกขึ้นกล่าวอ้างในฎีกาโดยขัดแย้ง ศาลฎีกาก็มีอำนาจพิพากษายกฟ้องโจทก์ได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 185 ประกอบมาตรา 215 และ 225⁵¹

คณะกรรมการสิทธิเด็กยังแสดงความกังวลว่าประเทศไทยเป็นประเทศปลายทางผ่านทาง และแหล่งของการค้าเด็กเพื่อการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการบังคับใช้แรงงาน และยังมี ความกังวลในกรณีที่ได้รับการรายงานถึงการค้าเด็กในประเทศ เช่น การค้าเด็กจากชนเผ่าและชนพื้นเมืองทางภาคเหนือจนถึงภาคใต้ นอกจากนี้ยังมีความกังวลถึงความเสี่ยงที่เพิ่มขึ้นจากการถูกค้า และถูกแสวงหาประโยชน์ซึ่งเด็กในกลุ่มอ่อนแอเผชิญ เช่นเดียวกับมีการส่งออกของผู้เสียหายที่เป็นเด็กที่ถูกค้า นอกจากนี้ ความอ่อนแอของการบังคับใช้และปฏิบัติตามมาตรการต่อต้านการค้าเด็กในประเทศไทยยังคงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ยังต้องกังวลอยู่⁵²

2. การห้ามการค้าประเวณีเด็ก

ในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 “การค้าประเวณี” หมายความว่า การยอมรับการกระทำชำเราหรือการยอมรับการกระทำอื่นใด หรือการกระทำอื่นใดเพื่อสำเร็จความใคร่ในทางกามารมณ์ของผู้อื่น อันเป็นการสำส่อนเพื่อสินจ้างหรือประโยชน์อื่นใด ทั้งนี้ ไม่ว่าผู้ยอมรับการกระทำและผู้กระทำจะเป็นบุคคลเพศเดียวกันหรือคนละเพศ⁵³

⁵¹ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6065/2545

⁵² UN Committee on the Rights of the Child, Concluding observations on Thailand: 17 March 2006 [online] 19 April 2013, available from: [http://www.unhcr.ch/tbs/doc.nsf/898586b1dc7b4043c1256a450044f331/c2d5cae31ffc2e0bc125715e0048a8cd/\\$FILE/G0640936.pdf](http://www.unhcr.ch/tbs/doc.nsf/898586b1dc7b4043c1256a450044f331/c2d5cae31ffc2e0bc125715e0048a8cd/$FILE/G0640936.pdf)

⁵³ มาตรา 4 แห่ง พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539

พระราชบัญญัติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 เป็นกฎหมายที่ห้ามการกระทำในกิจกรรมทางเพศเพื่อให้ได้มาซึ่งเงินตราหรือผลประโยชน์ตอบแทนในรูปแบบอื่นใด ซึ่งมีความสอดคล้องกับ ข้อ 2 (b) แห่งพิธีสารเลือกรับ⁵⁴ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการห้ามมิให้มีการร่วมประเวณีหรือประกอบกิจการทางเพศใน “สถานการค้าประเวณี” กับบุคคลที่อายุไม่เกิน 18 ปี ไม่ว่าบุคคลนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม⁵⁵ โดยกฎหมายให้การคุ้มครองเด็กโดยแบ่งแยกตามกลุ่มอายุ คือ อายุระหว่าง 15 ปี และ ต่ำกว่า และอายุสูงกว่า 15 ปี แต่ไม่เกิน 18 ปี โดยโทษความผิดที่กระทำต่อเด็กอายุ 15 ปี และต่ำกว่าจะสูงกว่าโทษความผิดที่กระทำต่อเด็กอายุสูงกว่า 15 ปี แต่ไม่เกิน 18 ปี โดย ควรมีการปรับกฎหมายไทยให้กำหนดบทลงโทษเท่ากันสำหรับทุกกรณีที่มีการแสวงหาประโยชน์จากเด็กที่อายุต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์⁵⁶

นอกจากนี้กฎหมายยังกำหนดให้เป็นความผิดในการเป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือชักพา ไปซึ่งบุคคลใดเพื่อให้บุคคลนั้นกระทำการค้าประเวณีแม้บุคคลนั้นจะยินยอมก็ตาม และไม่ว่ากระทำต่าง ๆ อันประกอบเป็นความผิดนั้นอาจเป็นการกระทำที่เกิดขึ้นทั้งภายในหรือนอกราชอาณาจักรก็ได้ โดยผู้กระทำผิดต่อเด็กที่อายุ 15 ปี หรือต่ำกว่า จะต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 10 ปี ถึง 20 ปี และปรับตั้งแต่ 200,000 บาท ถึง 400,000 บาท หากการกระทำผิดนั้นเป็นการกระทำต่อบุคคลที่อายุมากกว่า 15 ปี แต่ไม่เกิน 18 ปี ผู้กระทำผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 5 ปี ถึง 15 ปี และปรับตั้งแต่ 100,000 บาท ถึง 300,000 บาท⁵⁷ ผู้กระทำผิดจะต้องระวางโทษหนักกว่าที่บัญญัติไว้ตามมาตรานั้นๆ อีกหนึ่งในสาม หากการกระทำผิดนั้นเป็นการกระทำโดยฉ้อฉล หลอกลวง ข่มขู่ บังคับโดยมิชอบด้วยกฎหมาย หรือบีบบังคับ จะเห็นได้ว่าการกำหนดบทลงโทษทางอาญาตามอายุของเด็กไว้ 2 ช่วงอายุ คือช่วงอายุไม่เกิน 15 ปี และช่วงอายุระหว่าง 15-18 ปี ไว้อย่างชัดเจน และหากบุคคลผู้ใดสนับสนุนบุคคลอื่นให้มีการกระทำการค้าประเวณีโดยบุคคลซึ่งตนรู้หรือว่าถูกจัดหา ล่อไปหรือชักพาไป

⁵⁴ ECPAT International, Alternative Report: Following the Initial Report from Thailand on the Implementation of the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography. July 2011[online] 19 April 2013, available from: http://www2.ohchr.org/english/bodies/crc/docs/ngos/Thailand_ECPAT_OPSC.pdf

⁵⁵ มาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 บัญญัติว่า “ผู้ใดกระทำความหรือกระทำการอื่นใดเพื่อสำเร็จความใคร่ของตนเองหรือผู้อื่นแก่บุคคลอายุกว่าสิบห้าปีแต่ยังไม่เกินสิบแปดปีในสถานการค้าประเวณี โดยบุคคลนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสามปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหกหมื่นบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำแก่เด็กอายุไม่เกินสิบห้าปี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงหกปีและปรับตั้งแต่สี่หมื่นบาทถึงหนึ่งแสนสองหมื่นบาท

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำต่อคู่สมรสของตน โดยมีใจเพื่อสำเร็จความใคร่ของผู้อื่น ผู้กระทำไม่มีความผิด

⁵⁶ วรวิทย์ ฤทธิพิศ, หลักกฎหมายการค้าประเวณีและครอบครัว (กรุงเทพมหานคร: วิทยุชน, 2553) หน้า 124-125.

⁵⁷ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 มาตรา 9 วรรคแรก และวรรคสอง

เพื่อการค้าประเวณี บุคคลผู้นั้นจะต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้เท่าเทียมกับบุคคลที่เป็นผู้จัดหา ล่อไป หรือชักพาไป⁵⁸

และยังได้กำหนดบทลงโทษบุคคลผู้เป็นเจ้าของ คูแผลหรือจัดการ ธุรกิจการค้า ประเวณีหรือสถานการค้าประเวณีไว้อีกด้วย โดยบุคคลที่เป็นเจ้าของ ผู้ดูแลหรือผู้จัดการธุรกิจการค้าประเวณีหรือสถานการค้าประเวณีที่มีเด็กอายุ 15 ปี หรือต่ำกว่าเกี่ยวข้องอยู่ด้วย จะต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 10 ปี ถึง 20 ปี และปรับตั้งแต่ 200,000 บาท ถึง 400,000 บาท และ หากธุรกิจการค้าประเวณีหรือสถานการค้าประเวณีนั้นมีเด็กซึ่งมีอายุมากกว่า 15 ปี แต่ไม่เกิน 18 ปี เกี่ยวข้องอยู่ด้วย ผู้เป็นเจ้าของ ผู้ดูแล หรือผู้จัดการจะต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 5 ปี ถึง 15 ปี และปรับตั้งแต่ 100,000 บาทถึง 300,000 บาท⁵⁹

นอกจากนี้ยังได้กำหนดบทลงโทษแก่ผู้ปกครองของเด็กที่ถูกนำไปค้าประเวณีเช่นกัน โดยหากผู้ปกครองมีส่วนร่วมรู้เห็นเป็นใจให้มีการจัดหา ล่อไป หรือชักพาไปซึ่งบุตรที่อายุต่ำกว่า 18 ปี เพื่อการค้าประเวณี ผู้ปกครองจะต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 4 ปี ถึง 10 ปี และปรับตั้งแต่ 80,000 บาท ถึง 400,000 บาท⁶⁰

ถ้าผู้ปกครองมีส่วนร่วมรู้เห็นเป็นใจให้บุคคลในความปกครองที่อายุต่ำกว่า 18 ปี กระทำการค้าประเวณี โดยเป็นการละเมิดข้อกำหนดที่เกี่ยวกับการเชิญชวน การติดต่อ หรือการโฆษณา พนักงานอัยการอาจยื่นคำร้องต่อศาลให้เพิกถอนสิทธิของผู้ปกครองนั้นเสีย และแต่งตั้งผู้ปกครองขึ้นมาดูแลเด็กแทน⁶¹ ซึ่งถือว่าดีมากเพราะปัจจุบันผู้ปกครองของเด็กที่ยากจนมักจะพาเด็กที่อายุต่ำกว่า 18 ปี มาเร่ขายบริการทางเพศเหมือนกับเด็กเหล่านั้นเป็นเพียงแค่สิ่งของ ยกตัวอย่างเช่นกรณีดังต่อไปนี้

ตัวอย่างคดี เมื่อวันที่ 29 มกราคม พ.ศ. 2556 สังคมสุดเลื่อมแม่ของเด็กหญิงอายุเพียง 15 ปี เร่ขายตัวลูกสาว อ้างว่าเพิ่งมาพัวพันได้ไม่กี่วันไม่มีงานทำเป็นหลักแหล่ง และลูกก็อยากได้เงินไปเพื่อซื้อของส่วนตัวและเที่ยวเตร่ ซึ่งลูกสาวเผยว่าเต็มใจที่จะค้าบริการเพราะอยากได้เงิน และแม่ก็มีได้หลอกหลวงตนให้ทำ เพราะทำมานานหลายปีแล้ว⁶²

⁵⁸ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 มาตรา 9 วรรคสาม และวรรคสี่

⁵⁹ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 มาตรา 11

⁶⁰ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 มาตรา 10

⁶¹ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 มาตรา 5 มาตรา 6 มาตรา 7 และมาตรา 13

⁶² ไทยรัฐ, สลดแม่พาลูกวัย 15 เร่ขายตัว คิดค่าบริการ 2,500 [ออนไลน์], 29 มกราคม 2556, แหล่งที่มา

พระราชบัญญัติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 เป็นข้อพิสูจน์ได้ว่ารัฐบาลไทยได้ตระหนักถึงการค้าประเวณีที่เกี่ยวข้องกับเด็ก แต่อย่างไรก็ตามทบัญญัติต่างๆที่กล่าวมาข้างต้นนั้นแทบจะไม่มีการบังคับใช้เลย⁶³ ไม่มีความชัดเจนในการรับประกันว่าเด็กจะไม่จบลงที่ถูกบันทึกในทางอาญา หรือถูกปฏิบัติเฉกเช่นเดียวกับเป็นผู้มีส่วนรู้เห็นในอาชญากรรมโดยการบังคับให้ใช้กฎหมายบางอย่าง⁶⁴

3. การห้ามสื่อลามกเด็ก

ประเทศไทยไม่มีการให้คำนิยามคำว่า “สื่อลามกเด็ก” แต่อย่างไรก็ตาม ซึ่งความผิดเรื่องสื่อลามกเด็กปัจจุบันมีบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 และพระราชบัญญัติจัดแจ้งการพิมพ์ พ.ศ. 2550 เท่านั้น แต่พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 และพระราชบัญญัติจัดแจ้งการพิมพ์ พ.ศ. 2550 ก็ไม่ได้มีการกล่าวถึงสื่อลามกเด็กไว้โดยเฉพาะ จึงควรมีการปรับปรุงและนำเอาบทบัญญัติเกี่ยวกับอาญาเรื่องสื่อลามกเด็กกรวมเข้าอย่างเต็มที่กับข้อ 2 และ ข้อ 3 แห่งพิธีสารเลือกรับ⁶⁵

ประมวลกฎหมายอาญา มีมาตราว่าด้วยวัตถุหรือสิ่งของลามก โดยห้ามมิให้มีการผลิต ครอบครอง นำเข้า ส่งไป หรือเป็นสาเหตุให้มีการนำเข้าในหรือส่งออกนอกประเทศ หรือการเผยแพร่ วัตถุหรือสิ่งของลามกที่เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ รูปภาพ ภาพยนตร์ หรือแถบบันทึกเสียง หรือแถบบันทึกภาพโดยวิธีใดๆ ก็ตามเพื่อวัตถุประสงค์แห่งการค้า การแจกจ่ายหรือการจัดแสดงต่อสาธารณชน⁶⁶ กฎหมายนี้ยังได้ห้ามมิให้มีการค้า หรือเข้าร่วมในการค้า การเช่า หรือการเผยแพร่หรือจัดแสดงวัตถุหรือสิ่งของลามกดังกล่าวต่อสาธารณชน⁶⁷ หรือการให้ความช่วยเหลือในการเผยแพร่หรือการค้าวัตถุหรือสิ่งของลามกดังกล่าว โดยกระทำการอันเป็นการโฆษณาหรือไขข่าวว่าวัตถุหรือสิ่งของ

⁶³ EPACT INTERNATIONAL, *Global Monitoring Report on the status of action against commercial sexual exploitation of children: Thailand* (Bangkok: Saladaend Printing Co. Ltd., 2011)

⁶⁴ ECPAT International, *Alternative Report: Following the Initial Report from Thailand on the Implementation of the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography*. July 2011[online] 19 April 2013, available from: http://www2.ohchr.org/english/bodies/crc/docs/ngos/Thailand_ECPAT_OPSC.pdf

⁶⁵ Committee on the Rights of the Child, *Consideration of Reports Submitted by States Parties Under Article 12(1) of the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography: Concluding observations: Thailand*. UN Convention on the Rights of the Child. 21 February October 2012. [online] 19 April 2013, available from: http://www2.ohchr.org/english/bodies/crc/docs/CRC.C.OPAC.THA.1_en.pdf

⁶⁶ ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 287 วรรคแรก

⁶⁷ ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 287 วรรคสอง

ลามกดังกล่าวจะหาได้จากบุคคลใด⁶⁸ หรือวิธีใด ผู้กระทำความผิดดังกล่าวจะต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 6,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ⁶⁹ แต่อย่างไรก็ตามก็มิได้มีการกล่าวถึง “การครอบครอง” สื่อลามกเด็กไว้ด้วย และไม่มีการบัญญัติถึงการคุ้มครองเด็กจากสื่อลามกเด็กไว้ โดยเฉพาะอีกด้วย

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 พระราชบัญญัติฉบับนี้ได้จัดทำขึ้น เนื่องจากในปัจจุบันระบบคอมพิวเตอร์ได้เป็นส่วนสำคัญของการประกอบกิจการและการดำรงชีวิตของมนุษย์ หากมีผู้กระทำความผิดด้วยประการใดๆในระบบคอมพิวเตอร์ โดยมีขอบหรือมีลักษณะอันลามกอนาจาร ย่อมก่อให้เกิดความเสียหาย กระทบกระเทือนต่อเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของรัฐ รวมทั้งความสงบสุขและศีลธรรมอันดีของประชาชน สมควรกำหนดมาตรการเพื่อป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดดังกล่าว แต่อย่างไรก็ตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวไม่ได้มีการระบุเป็นการเฉพาะเจาะจงเกี่ยวกับสื่อลามกเด็กไว้โดยเฉพาะ ควรที่จะปรับปรุงแก้ไขและนำบทบัญญัติทางอาญาความผิดเรื่องสื่อลามกเด็กตามข้อ 2 และ ข้อ 3 แห่งพิธีสารเลือกรับโดยสมบูรณ⁷⁰

พระราชบัญญัติจดทะเบียนการพิมพ์ พ.ศ. 2550 จัดทำขึ้นเพื่อวางหลักเกณฑ์ในการรับจดทะเบียนการพิมพ์เป็นหลักฐานให้ทราบว่าผู้ใดเป็นผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการ หรือเจ้าของกิจการหนังสือพิมพ์ เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบของประชาชน ผู้ที่ได้รับความเสียหายในการฟ้องร้องดำเนินคดี ในกรณีที่บุคคลดังกล่าวกระทำความผิดกฎหมายอันเนื่องมาจากการเป็นผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการ หรือเจ้าของกิจการหนังสือพิมพ์⁷¹ แต่พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวมิได้มีการกล่าวถึงเรื่องสื่อลามกเด็กไว้โดยเฉพาะเลย

แต่ในขณะนี้ประเทศไทยได้ร่างกฎหมายที่สำคัญที่อยู่ในระหว่างพิจารณา คือ ร่างพระราชบัญญัติปราบปรามวัตถุลามกอนาจาร พ.ศ. ... ซึ่งมีสาระเกี่ยวกับสื่อลามกเด็กและสื่อต่างๆที่มุ่งทางเพศและพฤติกรรมอนาจาร เป็นต้น ทั้งนี้โดยมีคณะอนุกรรมการปรับปรุงกฎหมาย

⁶⁸ ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 287 วรรคสาม

⁶⁹ ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 287

⁷⁰ Committee on The Rights of The Child, Consideration of Reports Submitted by State Parties Advance Unedited Version [online] 19 April 2013, available from: <http://www2.ohchr.org/english/bodies/crc/docs/co/CRC-C-SWE-CO-4.pdf>

⁷¹ คณะอนุกรรมการ เรื่อง “สิทธิเด็ก”, รายงานผลการดำเนินงานของประเทศตามพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เรื่อง การค้าเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็กในความขัดแย้งกันด้วยอาวุธ, หน้า 25 - 26.

เกี่ยวกับเด็กตามมาตรฐานของรัฐธรรมนูญ และอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดทำร่างกฎหมายดังกล่าว⁷² ซึ่งถือว่าเป็นการดีที่จะมีการบัญญัติเรื่องสื่อลามกเด็กไว้โดยเฉพาะ

กล่าวโดยสรุป ถึงแม้ว่าประเทศไทยได้มีการบัญญัติกฎหมายต่าง ๆ ขึ้นมาเป็นจำนวนมาก เพื่อต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก รวมทั้งการใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 และแผนปฏิบัติการว่าด้วยการป้องกันและจัดการการแสวงหาประโยชน์ในการค้าประเวณี (Plan of Action on Preventing and Combating Commercial Sexual Exploitation) แต่ปัญหาดังกล่าวก็ยังคงไม่ได้ลดลงไปแต่กลับมีจำนวนที่เพิ่มขึ้น และมีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้นอีก การแสวงหาประโยชน์ทางเพศเกิดขึ้นอย่างกว้างขวางในประเทศไทย เช่น มีโสเภณีเด็ก เซ็กซ์ทัวร์ ภาพลามกเด็ก⁷³ ปัญหาการค้าประเวณีเด็ก การขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ การท่องเที่ยวเพื่อมีเพศสัมพันธ์กับเด็ก และสื่อลามกเด็ก รวมทั้งอาชญากรรมเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศเชิงพาณิชย์จากเด็กก็ยังคงอยู่ในระดับสูงซึ่งก่อให้เกิดคำถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมาย⁷⁴ จะสังเกตได้ถึงแม้ว่าการค้าประเวณีจะเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย แต่กฎหมายเหล่านั้นส่วนใหญ่จะถูกเพิกเฉยและสามารถค้าประเวณีกันได้อย่างเปิดเผย อันเนื่องมาจากปัญหาการคอร์รัปชันของตำรวจที่เกี่ยวข้องกับการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศนั่นเอง⁷⁵ และการที่จะบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพได้นั้นก็ยังคงต้องอาศัยความร่วมมือกันในทุกฝ่ายมิใช่เพียงฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเท่านั้น และยังคงฝึกให้หน่วยงานต่างๆ ที่มีความเกี่ยวข้องในเรื่องนี้ให้เป็นกลุ่มที่เชี่ยวชาญเพื่อทำงานสำหรับเด็กๆ อีกด้วย⁷⁶ อีกทั้งการเก็บข้อมูลจำนวนการค้ามนุษย์เกี่ยวกับความผิดต่างๆ เหล่านี้ยังคงเป็นการรวบรวมคติแบบต่างๆ ไป ซึ่งขาดการจัดเก็บข้อมูลโดยแบ่งออกเป็นส่วนๆ ตามประเภทของความผิด เช่น โดยเพศ อายุ สัญชาติและชาติพันธุ์ ศาสนา และเศรษฐศาสตร์สังคม และข้อมูลเกี่ยวกับการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวข้องกับเด็ก ซึ่งถ้าหากได้มีการจัดเก็บข้อมูลที่ดีขึ้นแล้ว

⁷² เรื่องเดียวกัน, หน้า 15 – 16.

⁷³ UN Committee on the Rights of the Child, Concluding observations on Thailand: 17 March 2006 [online] 19 April 2013, available from: [http://www.unhcr.ch/tbs/doc.nsf/898586b1dc7b4043c1256a450044f331/c2d5cae31ffc2e0bc125715e0048a8cd/\\$FILE/G0640936.pdf](http://www.unhcr.ch/tbs/doc.nsf/898586b1dc7b4043c1256a450044f331/c2d5cae31ffc2e0bc125715e0048a8cd/$FILE/G0640936.pdf)

⁷⁴ องค์การแอ็คแพท อินเทอร์เน็ตเซ็นแนล, การติดตามผลระดับสากลรายงานว่าด้วยความก้าวหน้าของการดำเนินงานเพื่อต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศเชิงพาณิชย์จากเด็ก ประเทศไทย. หน้า 27.

⁷⁵ UN Committee on the Rights of the Child, Concluding observations on Thailand: 17 March 2006 [online] 19 April 2013, available from: [http://www.unhcr.ch/tbs/doc.nsf/898586b1dc7b4043c1256a450044f331/c2d5cae31ffc2e0bc125715e0048a8cd/\\$FILE/G0640936.pdf](http://www.unhcr.ch/tbs/doc.nsf/898586b1dc7b4043c1256a450044f331/c2d5cae31ffc2e0bc125715e0048a8cd/$FILE/G0640936.pdf)

⁷⁶ Ibid.

จะทำให้ประเทศไทยมีประสิทธิภาพในการดูแล เข้าถึง และป้องกันความผิดเหล่านั้นตามพิธีสารเลือกรับฯ ได้อย่างดียิ่งขึ้น⁷⁷

ข. การบัญญัติกฎหมายห้ามการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกเด็ก ของประเทศเวียดนาม

ประเทศเวียดนามเป็นประเทศหนึ่งในสมาชิกอาเซียนที่มีปัญหาในเรื่องการแสวงหาประโยชน์ทางเพศ การปฏิบัติทางเศรษฐกิจในปี 1980 ประเทศเวียดนามถูกกล่าวหาว่าได้นำเด็กชาวเวียดนามมาออกแสดงทางวัดตุนิยมและเพื่อการบริโภค ซึ่งอาจเป็นสาเหตุที่ทำให้เป็นแรงขับเคลื่อนให้เข้าสู่การค้าบริการทางเพศ⁷⁸ ประเทศเวียดนามมีสถานที่ซึ่งมีชื่อเสียงในทางไม่ดีเกี่ยวกับการค้าประเวณีอยู่ 2 แห่งหลักด้วยกัน คือ ทางใต้ของเมืองฮานอย และเมืองโฮจิมินห์⁷⁹ อีกทั้งทางตะวันตกเฉียงใต้และทางเหนือตรงบริเวณชายแดนของเวียดนามยังมีการรายงานว่าเป็นแหล่งสำคัญในการค้าประเวณีแห่งใหม่อีกด้วย⁸⁰ รายงานจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กได้ยืนยันว่าลูกค้ามีทั้งคนในพื้นที่เองและชาวต่างประเทศ อีกทั้งยังรวมถึงเจ้าหน้าที่ของรัฐ หน่วยงานเอกชน เด็กที่มาจากตระกูลร่ำรวย ทหาร ตำรวจ และนักธุรกิจชาวเอเชีย⁸¹ ซึ่งส่วนใหญ่แล้วเด็กผู้ชายจะถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากลูกค้าที่เป็นชาวต่างชาติมากกว่าเด็กผู้หญิง⁸² เนื่องจากประเทศเวียดนามอยู่ติดกับประเทศไทยและประเทศกัมพูชา ซึ่งทั้งสองประเทศนี้เป็นประเทศปลายทางที่สำคัญสำหรับการท่องเที่ยวเพื่อมีเพศสัมพันธ์กับเด็ก ประเทศเวียดนามจึงถูกให้ปรับปรุงการบัญญัติกฎหมายให้ดียิ่งขึ้นอันเป็นผลมาจากการกดดันจากสังคมระหว่างประเทศที่ต้องการที่จะหยุดการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก ซึ่งมีการบัญญัติห้ามให้การกระทำในพิธีสารเลือกรับฯ เป็นความผิด ดังต่อไปนี้

⁷⁷ Ibid.

⁷⁸ ECPAT INTERNATIONAL, Global Monitoring status of action against commercial sexual exploitation of children: Vietnam [online] 19 April 2012, available from: http://www.ecpat.net/A4A_2005/PDF/EAP/Global_Monitoring_Report-VIETNAM.pdf

⁷⁹ The Protection Project, International Child Sex Tourism: Scope of the Problem and Comparative Case Studies (Washington, D.C.: The Protection Project, The Johns Hopkins University Paul H. Nitze School of Advanced International Studies, 2007) p.177.

⁸⁰ Vietnamnet, Many gathering places of prostitutes appear in Hanoi. VietNam Net Bridge, 12 March 2008 [online] 17 September 2011, available from: <http://english.vietnamnet.vn/social/2008/03/773043/>.

⁸¹ ECPAT INTERNATIONAL, Global Monitoring status of action against commercial sexual exploitation of children: Vietnam [online] 19 April 2012, available from: http://www.ecpat.net/A4A_2005/PDF/EAP/Global_Monitoring_Report-VIETNAM.pdf

⁸² The Protection Project, International Child Sex Tourism: Scope of the Problem and Comparative Case Studies (Washington, D.C.: The Protection Project, The Johns Hopkins University Paul H. Nitze School of Advanced International Studies, 2007) p.177.

1. การห้ามการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ

ประเทศเวียดนามไม่มีบทบัญญัติในเรื่องการห้ามการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศไว้โดยเฉพาะ แต่ในกฎหมายอาญามาตรา 120 ได้มีการกล่าวถึงฐานความผิด เรื่องการขาย การลอบให้เปลี่ยน หรือการบังคับเด็ก และซื้อเด็ก ขายเด็กเพื่อวัตถุประสงค์เพื่อค้าประเวณี⁸³

2. การห้ามการค้าประเวณีเด็ก

กฎหมายของประเทศเวียดนามมิได้ให้คำนิยาม “การค้าประเวณี” ไว้อย่างชัดเจน และไม่สามารถให้คำนิยามการกระทำที่เฉพาะเจาะจงได้อีกด้วย⁸⁴ ซึ่งอาจทำให้ศาลไม่สามารถตีความได้ว่า “การค้าประเวณีเด็ก” ให้อรรถนัยถึงการใช้เด็กในกิจกรรมทางเพศเพื่อค่าตอบแทนหรือเพื่อประโยชน์อื่นใดเช่นเดียวกับที่พิธีสารเลือกรับฯ ให้ปฏิบัติตาม

ประมวลกฎหมายอาญา ของประเทศเวียดนามได้มีการบัญญัติให้ค้าประเวณีเด็กเป็นความผิดไว้ตั้งแต่มาตรา 254 จนถึง มาตรา 256 โดยมาตรา 256 บัญญัติว่า “ถ้าหากผู้ใดยอมจ่ายเงินเพื่อร่วมประเวณีกับเด็กอายุตั้งแต่ 16 ปี แต่ไม่เกิน 18 ปี มีโทษจำคุกหนึ่งปีถึงห้าปี หรือมีโทษจำคุกสามปีถึงแปดปี ถ้ากระทำต่อเด็กที่มีอายุตั้งแต่ 13 ปี แต่ไม่เกิน 16 ปี ถ้าเป็นความผิดที่กระทำมากกว่าหนึ่งครั้งต่อเด็กที่มีอายุตั้งแต่ 13 ปี แต่ไม่เกิน 16 ปี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงสิบห้าปี ผู้กระทำผิดอาจต้องถูกปรับเป็นจำนวนเงินห้าล้านต้องถึงสิบล้านต้อง”⁸⁵ คำว่า “จ่ายเงินเพื่อร่วม

⁸³ Article 120 of the Penal Code of Veitnum

⁸⁴ ECPAT INTERNATIONAL, Global Monitoring status of action against commercial sexual exploitation of children: Vietnam [online] 19 April 2012, available from: http://www.ecpat.net/A4A_2005/PDF/EAP/Global_Monitoring_Report-VIETNAM.pdf

⁸⁵ Article 256 of Penal Code of the Socialist Republic of Vietnam state that

“1. Those who have paid sexual intercourses with juveniles aged between full 16 years and under 18 years shall be sentenced to between one and five years of imprisonment.

2. Committing the crime in one of the following circumstances, the offenders shall be sentenced to between three and eight years of imprisonment:

a) Committing the offense more than once;

b) Having paid sexual intercourse with children aged between full 13 years and under 16 years;

c) Causing harm to the victims' health with an infirmity rate of between 31% and 60%.

3. Committing the offense in one of the following circumstances, the offenders shall be sentenced to between seven and fifteen years of imprisonment:

a) The offense is committed more than once against children aged between full 13 years and under 16 years;

ประเวณี (paid sexual intercourse)” กับคำว่า “ร่วมประเวณี (sexual intercourse)” ในมาตรา 112 แนะนำให้ความผิดต่อเด็กควรที่จะตีความอย่างแคบโดยให้รวมถึงการมีเพศสัมพันธ์อย่างเห็นได้ชัดด้วย ยิ่งไปกว่านั้น ไม่ได้มีการกล่าวถึงโดยชัดแจ้งว่าผลประโยชน์ที่ถูกเสนอเพื่อแลกเปลี่ยนการบริการทางเพศจากเด็กนั้นอาจมีได้หลากหลายรูปแบบด้วยกัน การยินยอมของเด็กไม่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือเด็กไม่อาจถูกล่วงโทษจากการที่เขาหรือเธอเหล่านั้นมีส่วนเกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี⁸⁶

มีการลงโทษผู้ที่ล่อลวง หรือจัดหาเพื่อการค้าประเวณี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบปี ถ้ากระทำต่อเด็กที่มีอายุตั้งแต่ 16 ปี แต่ไม่เกิน 18 ปี หรือต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงสิบห้าปี ถ้าเด็กมีอายุ ตั้งแต่ 13 ปี แต่ไม่เกิน 16 ปี อาจต้องระวางโทษจำคุกเพิ่มขึ้นเป็นสิบสองถึงยี่สิบปี ถ้าการกระทำผิดนั้นก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ร้ายแรง ผู้กระทำผิดอาจต้องถูกปรับเป็นจำนวนเงินหนึ่งล้านถึงสิบล้านต่อ⁸⁷ มีตัวอย่างที่ศาลได้ลงโทษไว้ คือ

---

b) The offense is committed even though the offenders know that they have been infected with HIV;

c) Harms are caused to the health of the victim with a infirmity rate of 61% or higher.

4. The offenders shall also be subject to a fine of between five million dong and ten million dong.”

⁸⁶ ECPAT INTERNATIONAL, Global Monitoring status of action against commercial sexual exploitation of children: Vietnam [online] 19 April 2012, available from: http://www.ecpat.net/A4A_2005/PDF/EAP/Global_Monitoring_Report-VIETNAM.pdf

⁸⁷ Article 255 of Penal Code of Vietnam state that

“1. Those who entice or procure prostitutes shall be sentenced to between six months and five years of imprisonment.

2. Committing the offenses in one of the following circumstances, the offenders shall be sentenced to between three and ten years of imprisonment:

- a) Against juveniles aged between full 16 years and under 18 years;
- b) In an organized manner;
- c) Being of professional character;
- d) Committing the offense more than once;
- e) Constituting a case of dangerous recidivism;
- f) Against more than one person;
- g) Causing other serious consequences.

3. Committing the offense in one of the following circumstances, the offenders shall be sentenced to between seven and fifteen years of imprisonment:

- a) Against children aged between full 13 years and under 16 years;
- b) Causing very serious consequences.

4. Committing the crime and causing particularly serious consequences, the offenders shall be sentenced to between twelve and twenty years of imprisonment.

5. The offenders may also be subject to a fine of between one million and ten million dong.”

ตัวอย่าง ณ กรุงเทพมหานคร ศาลมีคำสั่งจำคุกสมาชิกเครือข่ายค้ามนุษย์ 29 คน ที่ส่งเด็กวัยรุ่นไปค้าประเวณีที่จีน หลังจากการพิจารณาคดีในชั้นศาลที่กรุงเทพมหานครเป็นเวลา 1 สัปดาห์ นายหวู ฟาน กอง หัวหน้าแก๊งค้ามนุษย์วัย 28 ปี ถูกศาลประชาชนฮานอยสั่งตัดสินจำคุก 26 ปี เมื่อวันพุธ ส่วนอีก 28 คน มีทั้งถูกตัดสินจำคุก 22 ปี และให้รอลงอาญา 10 เดือน สำหรับญาติของสมาชิกเครือข่ายที่ไม่รายงานการกระทำผิดให้เจ้าหน้าที่ ตำรวจเริ่มสอบสวนกลุ่มเครือข่ายค้ามนุษย์ดังกล่าว หลังจับกุมได้คนหนึ่งเมื่อเดือนมิถุนายนปี 2553 ขณะพยายามบังคับเด็กหญิงวัย 13 ปี ขึ้นรถไฟไปจังหวัดลาวไกที่อยู่แนวชายแดน เด็กหญิงถูกบังคับให้เป็นโสเภณีที่จังหวัดลาวไกก่อนส่งไปค้าประเวณีที่จีน⁸⁸ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าศาลเองก็ตระหนักถึงปัญหานี้จะได้มีการลงโทษหนัก

ผู้ใดปิดบังซ่อนเร้นผู้ค้าประเวณีต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบห้าปี ถ้ากระทำต่อเด็กที่มีอายุตั้งแต่ 16 ปี แต่ไม่เกิน 18 ปี หรือต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบสองปีถึงยี่สิบปี ถ้าเด็กมีอายุต่ำกว่า 13 ปี แต่ไม่เกิน 16 ปี หรือต้องระวางโทษจะเพิ่มขึ้นเป็นจำคุกตั้งแต่ยี่สิบปีหรือตลอดชีวิต ถ้าการกระทำผิดนั้นก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ร้ายแรง ผู้กระทำผิดอาจต้องถูกปรับเป็นจำนวนเงินห้าล้านดอง ถึงร้อยล้านดอง ถูกยึดทรัพย์สินบางส่วนหรือทั้งหมด และถูกภาคทัณฑ์เป็นเวลาหนึ่งปีถึงห้าปี⁸⁹ ผู้ที่ปิดบัง

⁸⁸ MCOT, เวียดนามจำคุกเครือข่ายค้ามนุษย์ 29 คน [ออนไลน์], 8 มีนาคม 2555, แหล่งที่มา: <http://www.mcot.net/site/content?id=4ff673e60b01dabf3c030e51>

⁸⁹ Article 254 of Penal Code of Vietnam state that

"1. Those who harbor prostitutes shall be sentenced to between one and seven years of imprisonment.

2. Committing the crime in one of the following circumstances, the offenders shall be sentenced to between five and fifteen years of imprisonment:

- a) In an organized manner;
- b) Coercing other persons into prostitution;
- c) Committing the crime more than once;
- d) Against juveniles aged between full 16 years and under 18 years;
- e) Causing serious consequences;
- f) Constituting a case of dangerous recidivism.

3. Committing the crime in one of the following circumstances, the offenders shall be sentenced to between twelve years and twenty years of imprisonment:

- a) Against children aged between full 13 years and under 16 years;
- b) Causing very serious consequences.

4. Committing the crime and causing particularly serious consequences, the offenders shall be sentenced to twenty years of imprisonment or life imprisonment.

5. The offenders may also be subject to a fine of between five million dong and one hundred million dong, the confiscation of part or whole of property, probation for one to five years."

ซ่อนเร้นโสเภณีจะมีการลงโทษที่หนักกว่าการค้าประเวณีโดยทั่วไป รวมถึงมีการยึดทรัพย์ ซึ่งเป็นการบัญญัติกฎหมายตามพันธกรณี ข้อ 7 แห่งพิธีสารเลือกรับฯ อีกด้วย

The Law on Child Protection, Care and Education 2004⁹⁰ มีการบัญญัติห้ามมิให้ล่อลวง หลอกลวง ชักจูง ปิดบังซ่อนเร้น หรือบังคับ เด็กเข้าสู่การค้าประเวณี⁹¹ แต่พระราชบัญญัติดังกล่าวได้ให้คำนิยามคำว่า “เด็ก” หมายถึงประชาชนชาวเวียดนามที่มีอายุต่ำกว่า 16 ปี⁹² ซึ่งไม่รวมถึงเด็กประเทศอื่น จึงทำให้พระราชบัญญัตินี้ใช้คุ้มครองได้แต่เฉพาะเด็กชาวเวียดนามเท่านั้น

จะสังเกตได้ว่ากฎหมายอาญาของประเทศเวียดนามมีการลงโทษที่หนักมากยิ่งขึ้นหากการกระทำผิดนั้นเกี่ยวข้องกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก และพยายามบัญญัติกฎหมายอยู่ภายใต้ขอบเขตแห่งพิธีสารเลือกรับฯ แต่อย่างไรก็ตามคณะกรรมการฯ ยังมีความกังวลเกี่ยวกับประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 254 – 256 ที่เกี่ยวกับการค้าประเวณีเด็ก ได้กล่าวถึงเฉพาะเด็กอายุต่ำกว่า 16 ปี เท่านั้น คณะกรรมการฯ ด้วยสิทธิเด็กเห็นว่ากฎหมายเด็กควรจัดให้มีการคุ้มครองเด็กทุกคนที่อายุต่ำกว่า 18 ปี โดยบัญญัติให้ความผิดทั้งหลายภายใต้พิธีสารเลือกรับฯ เป็นความผิดตาม ข้อ 3 แห่งพิธีสารเลือกรับฯ⁹³ และในมาตรา 46 แห่งประมวลกฎหมายอาญา แม้ว่าจะได้มีการกล่าวถึงความผิดทั้งหลายที่อยู่ภายใต้พิธีสารเลือกรับฯ แต่อาจได้รับการลงโทษที่น้อยลงหากผู้เสียหายที่เป็นเด็กหรือครอบครัวของเด็กยอมรับข้อเสนอในเรื่องการจ่ายค่าสินไหมทดแทนที่รับได้จากผู้กระทำความผิด และคณะกรรมการฯ ด้วยสิทธิเด็กเห็นว่าควรมีการไตร่ตรองมาตรา 46 นี้ใหม่เพื่อให้ความชัดเจนในเรื่องของความแตกต่างระหว่างการลงโทษที่สามารถห้ามผู้กระทำความผิดมิให้กระทำความผิดได้ และการชดใช้ค่าสินไหมทดแทนที่สามารถเรียกร้องได้โดยผู้เสียหาย⁹⁴ และ The Law on Child Protection, Care and Education 2004 ควรแก้ไขเรื่องอายุเด็กในการได้รับความคุ้มครองตามพระราชบัญญัติดังกล่าว โดยดำเนินการให้เป็นไปตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กและพิธีสารเลือกรับฯ เพื่อที่จะได้คุ้มครองเด็กทุกคนที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ไม่ใช่คุ้มครองแต่เด็กชาวเวียดนาม

⁹⁰ Article 1 Article 7 (4) (5) (6) (7) and Article 52 (1) of The Law on Child Protection, Care and Education 2004

⁹¹ Article 7 (4) and 7 (7) of The Law on Child Protection, Care and Education 2004

⁹² Article 1 of The Law on Child Protection, Care and Education 2004

⁹³ UN Committee on the Rights of the Child, Concluding observations on Thailand: 17 March 2006 [online] 19 April 2013, available from: [http://www.unhcr.ch/tbs/doc.nsf/898586b1dc7b4043c1256a450044f331/c2d5cae31ffc2e0bc125715e0048a8cd/\\$FILE/G0640936.pdf](http://www.unhcr.ch/tbs/doc.nsf/898586b1dc7b4043c1256a450044f331/c2d5cae31ffc2e0bc125715e0048a8cd/$FILE/G0640936.pdf)

⁹⁴ Ibid.

เท่านั้น การบัญญัติให้การแสวงหาประโยชน์ทางเพศในรูปแบบต่างๆของประเทศเวียดนามนั้นโดยส่วนใหญ่จะบัญญัติไว้รวมกันทั้งหมดในประมวลกฎหมายอาญา

3. การห้ามสื่อลามกเด็ก

ไม่มีบทบัญญัติใดที่ให้คำนิยามอย่างชัดเจนตามคำนิยามในข้อ 2 (c) แห่งพิธีสารเลือกรับฯ และการผลิต การแจกจ่าย การเผยแพร่ การนำเข้า การส่งออก การเสนอ การขาย หรือการครอบครองเพื่อความมุ่งประสงค์ดังกล่าวซึ่งสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก ตามข้อ 3 (1)(c) แห่งพิธีสารเลือกรับฯ เป็นความผิดอย่างมีประสิทธิภาพ⁹⁵

ประมวลกฎหมายอาญาแห่งเวียดนามได้บัญญัติให้การเผยแพร่สินค้าที่เป็นการล่อลวงทำให้เกิดศีลธรรมอันดีทางวัฒนธรรมด้วย ซึ่งผู้กระทำผิดต้องระวางโทษปรับตั้งแต่ห้าล้านต่อถึงห้าสิบล้านต่อ หากไม่ปรับปรุงดูแลให้ดีขึ้นจะต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีเป็นต้นไปถึงสิบปี หากเป็นการกระทำผิดต่อเยาวชน⁹⁶ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าประเทศเวียดนามยังไม่มีบทบัญญัติที่ให้คำ

⁹⁵ UN Committee on the Rights of the Child, Concluding observations on Thailand: 17 March 2006 [online] 19 April 2013, available from: [http://www.unhcr.ch/tbs/doc.nsf/898586b1dc7b4043c1256a450044f331/c2d5cae31ffc2e0bc125715e0048a8cd/\\$FILE/G0640936.pdf](http://www.unhcr.ch/tbs/doc.nsf/898586b1dc7b4043c1256a450044f331/c2d5cae31ffc2e0bc125715e0048a8cd/$FILE/G0640936.pdf)

⁹⁶ Article 253 of Penal Code of Vietnam state that

“1. Those who make, duplicate, circulate, transport, sell or purchase, stockpile decadent books, newspapers, pictures, photographs, films, music or other objects for the purpose of dissemination thereof, or commit other acts of disseminating debauched cultural products in one of the following circumstances, shall be sentenced to a fine of between five million dong and fifty million dong, to non-custodial reform for up to three years or to between six months and three years of imprisonment:

- a) The offense involves a large quantity of cultural products;
- b) The cultural products are disseminated to more than one person;
- c) The offenders have already been administratively sanctioned for such act or have already been sentenced for such offense, not yet entitled to criminal record remission but continue to commit it.

2. Committing the crime in one of the following circumstances, the offenders shall be sentenced to between three and ten years of imprisonment:

- a) In an organized manner;
- b) Objects involved in the offense are in very great quantity;
- c) Against juveniles;
- d) Causing serious consequences;
- e) Constituting a case of dangerous recidivism.

3. Committing the crime in one of the following circumstances, the offenders shall be sentenced to between seven and fifteen years of imprisonment:

- a) The objects involved in the offense are in particularly great quantity;
- b) Very serious or particularly serious consequences are caused.

นิยามไว้อย่างชัดเจนเกี่ยวกับความผิดเรื่องสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็กในข้อ 2(c) และข้อ 3 (1)(c)⁹⁷ การบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับเรื่องนี้ยังคงไม่มีความชัดเจน

ดังนั้น ประเทศเวียดนามจะต้องมีการบัญญัติคำนิยาม “การค้าประเวณีเด็ก” ตามพิธีสารเลือกรับฯ และจำเป็นอย่างยิ่งที่ประเทศเวียดนามจะต้องมีการบัญญัติคำนิยาม “สื่อลามกเด็ก” และการห้ามผลิต เผยแพร่ ขาย มีไว้ในครอบครอง เข้าถึง และตั้งใจดูสื่อลามกเด็ก การบัญญัติกฎหมายของประเทศเวียดนามควรที่จะดำเนินการไปตามขั้นตอนตามกฎหมายเพื่อเตรียมการสำหรับเด็กด้วย⁹⁸ อีกทั้งการจัดเก็บข้อมูลความผิดทั้งหลายแห่งพิธีสารเลือกรับฯ ยังขาดความเป็นระบบและไม่ส่งเสริมแหล่งข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ข้อมูลที่มีอยู่ก็เกี่ยวกับการค้ามนุษย์จึงควรที่จะวิจัยให้เข้าถึงขอบเขตและเนื้อหาของการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ การค้าประเวณีเด็กและสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก ควรแบ่งแยกข้อมูลให้สัดส่วนมากกว่านี้เพื่อให้มีการจัดเก็บข้อมูลที่ดีขึ้นสำหรับการดำเนินการตามพันธกรณี⁹⁹

ค. การบัญญัติกฎหมายห้ามการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกเด็ก ของประเทศกัมพูชา

ประเทศกัมพูชามีปัญหารุนแรงในหลายด้านเนื่องจากการขาดคุณภาพทางสังคม ผู้ยากไร้สามารถครอบครองที่ดินหรือหาทรัพยากรได้อย่างจำกัดสำหรับครอบครัว เด็กๆมีการศึกษาต่ำขาดแคลนการบริการทางสังคมและความอ่อนแอของสถาบัน ซึ่งปัญหาต่างๆเหล่านี้ยังคงทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น อันเป็นผลมาจากสงครามอันยาวนานถึง 20 ปี จึงทำให้เด็กชาวกัมพูชาอินดีที่จะเข้าสู่การแสวงหาประโยชน์ทางเพศเชิงพาณิชย์ซึ่งหมายถึงการอยู่รอดสำหรับเด็กเหล่านั้นและครอบครัวของเด็กเหล่านั้น¹⁰⁰ ประเทศกัมพูชาเป็นทั้งประเทศต้นทาง ทางผ่าน และปลายทาง สำหรับการค้า

4. The offenders may also be subject to a fine of between three million dong and thirty million dong.

⁹⁷ UN Committee on the Rights of the Child, Concluding observations on Thailand: 17 March 2006 [online] 19 April 2013, available from: [http://www.unhcr.ch/tbs/doc.nsf/898586b1dc7b4043c1256a450044f331/c2d5cae31ffc2e0bc125715e0048a8cd/\\$FILE/G0640936.pdf](http://www.unhcr.ch/tbs/doc.nsf/898586b1dc7b4043c1256a450044f331/c2d5cae31ffc2e0bc125715e0048a8cd/$FILE/G0640936.pdf)

⁹⁸ ECPAT INTERNATIONAL, Global Monitoring status of action against commercial sexual exploitation of children: Vietnam [online] 19 April 2012, available from: http://www.ecpat.net/A4A_2005/PDF/EAP/Global_Monitoring_Report-VIETNAM.pdf

⁹⁹ UN Committee on the Rights of the Child, Concluding observations on Thailand: 17 March 2006 [online] 19 April 2013, available from: [http://www.unhcr.ch/tbs/doc.nsf/898586b1dc7b4043c1256a450044f331/c2d5cae31ffc2e0bc125715e0048a8cd/\\$FILE/G0640936.pdf](http://www.unhcr.ch/tbs/doc.nsf/898586b1dc7b4043c1256a450044f331/c2d5cae31ffc2e0bc125715e0048a8cd/$FILE/G0640936.pdf)

¹⁰⁰ ECPAT INTERNATIONAL, Global Monitoring status of action against commercial sexual exploitation of children: Cambodia [online] 19 April 2013, available from: http://ecpat.net/EI/Pdf/A4A_II/A4A2011_EAP_CAMBODIA_FINAL.pdf

เด็กเพื่อจุดประสงค์ทางเพศ ผู้ค้าเด็กชาวกัมพูชาหลายคนจะส่งเด็กมายังประเทศไทยเพื่อบังคับให้เข้าสู่การแสวงหาประโยชน์ทางเพศและขอทานข้างถนน¹⁰¹ กรุงพนมเปญ สีหนุวิลล์ และเมืองเสียมเรียบ ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มักเป็นจุดหมายปลายทางของเหล่าผู้ที่ชื่นชอบมีเพศสัมพันธ์กับเด็ก (Paedophiles) ประเทศกัมพูชาจึงมีความกังวลว่าปัญหาเหล่านี้กำลังแผ่ขยายไปถึงบริเวณชานเมืองและทางใต้ดินเพิ่มมากขึ้นซึ่งถูกต่อต้านโดยองค์กรเอกชนและผู้บังคับใช้กฎหมาย ในขณะที่พวกเขาเหล่านั้นได้รับการยกย่อง และเป็นตัวแทนในการจับกุมชาวต่างชาติที่เข้ามาเพื่อแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กก็เพิ่มมากขึ้นตั้งแต่ภายหลัง ปี 1990 แต่ส่วนใหญ่บุคคลเหล่านั้นได้รับเพียงข้อหาและการลงโทษ ซึ่งทั้งหมดสามารถหลบหนีกฎหมายได้¹⁰² การขาดความตระหนัก ความเข้าใจในเนื้อหา และผลกระทบของการล่วงละเมิดทางเพศและการแสวงหาประโยชน์จากเด็ก การขาดการดูแลอย่างมีประสิทธิภาพและการฟื้นฟูสำหรับผู้เสียหายที่เป็นเด็ก รวมถึงการบังคับใช้กฎหมายที่อ่อนแอและการคอร์รัปชัน ซึ่งส่วนประกอบทั้งหลายนี้จึงทำให้เกิดปัญหาการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก คณะกรรมการว่าด้วยสิทธิเด็กก็ยังคงมีความกังวลเกี่ยวกับจำนวนเด็กที่ถูกแสวงหาประโยชน์โดยให้เข้าสู่การค้าประเวณีในประเทศกัมพูชา และจำนวนผู้ที่ข่มขืนเด็กก็ยังคงเพิ่มขึ้นภายในประเทศกัมพูชา ซึ่งส่วนใหญ่การล่วงละเมิดทางเพศและการแสวงหาประโยชน์จะกระทำโดยคนชาติของประเทศกัมพูชานั้นเอง อีกทั้งยังมีความกังวลอย่างยิ่งเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเพื่อมีเพศสัมพันธ์กับเด็กที่มีปริมาณมากขึ้นทุกปี และการเพิ่มขึ้นของสัดส่วนของความรุนแรงทางเพศ และสื่อลามกเด็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งโดยผ่านทางอินเทอร์เน็ต¹⁰³ ประเทศกัมพูชาได้มีการบัญญัติกฎหมายพิเศษสำหรับต่อสู้กับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กโดยประเทศกัมพูชาได้มีบทบัญญัติให้การแสวงหาประโยชน์ทางเพศเป็นความผิดโดยส่วนใหญ่อยู่ใน Law on Suppression of Human Trafficking and Sexual Exploitation 2008 ซึ่งมีการบัญญัติไว้โดยเฉพาะ มีการให้คำนิยามไว้ในบทบัญญัติทางอาญาที่ครอบคลุมทุกการกระทำหรือระบุไว้โดยเฉพาะในกิจกรรมที่มีรายละเอียดใน ข้อ 3 (1) แห่งพิธีสารเลือกรับ¹⁰⁴ และยังมีกฎหมายอื่นๆที่บัญญัติในเรื่องนี้ไว้อีก ดังต่อไปนี้

¹⁰¹ ECPAT INTERNATIONAL, Global Monitoring status of action against commercial sexual exploitation of children: Cambodia [online] 19 April 2013, available from: http://ecpat.net/EI/Pdf/A4A_II/A4A2011_EAP_CAMBODIA_FINAL.pdf

¹⁰² Information obtained by the ECPAT International's Regional Officer during a mission to Cambodia in October 2005.

¹⁰³ UN Committee on the Rights of the Child, Concluding observations on Cambodia: 20 June 2011 [online] 19 April 2013, available from: www2.ohchr.org/.../crc/.../co/CRC.C.KHM.CO.2...

¹⁰⁴ CNCC, Royal Government of Cambodia, 1st and 2nd National Report on The Implementation of the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography. 2002-2010, Initial Report [online] 19 April 2013, available from: <http://www2.ohchr.org/english/bodies/crc/docs/CRC.C.OPSC.KHM.1.pdf>

1. การห้ามการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ

Law on Suppression of Human Trafficking and Sexual Exploitation 2008 มีบทบัญญัติเรื่องการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศไว้โดยเฉพาะในบทที่ 2¹⁰⁵ โดยมีการให้คำนิยาม คำว่า “การกระทำเกี่ยวกับการขายบุคคล (the act of selling a person) หมายถึง การส่งต่อที่ผิดกฎหมายด้วยการควบคุมเหนือเด็กส่วนบุคคลหนึ่ง หรือการได้รับการส่งต่อที่ผิดกฎหมายด้วยการควบคุมเหนือเด็กจากบุคคลหนึ่งในการแลกเปลี่ยนกับสิ่งใด ๆ ที่มีค่า รวมถึงการบริการใดๆ และความเป็นมนุษย์¹⁰⁶ บุคคลที่ขายบุคคลจะต้องถูกลงโทษให้จำคุกสองถึงห้าปี¹⁰⁷ การขายบุคคลนอกจากนี้กฎหมายนี้ยังได้มีการกล่าวถึงการค้าเด็กเพื่อวัตถุประสงค์ทางเพศไว้ให้เป็นความผิดไว้หลากหลายรูปแบบด้วยกัน ซึ่งรวมถึงการเคลื่อนย้ายที่ขัดต่อกฎหมายโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแสวงหากำไร การรุกรานทางเพศ การผลิตสื่อลามก การแต่งงานที่ต่อต้านเจตนารมณ์ของผู้เสียหาย การรับบุตรบุญธรรม หรือการแสวงหาประโยชน์ในรูปแบบอื่น¹⁰⁸

2. การห้ามการค้าประเวณีเด็ก

ประเทศกัมพูชามีบทบัญญัติในเรื่องการห้ามการค้าประเวณีเด็กไว้โดยเฉพาะในบทที่ 4 แห่ง Law on Suppression of Human Trafficking and Sexual Exploitation 2008¹⁰⁹ มีการให้คำนิยาม “การค้าประเวณีเด็ก” ไว้อย่างชัดเจน ตามพิธีสารเลือกรับ ข้อ 2(2) กล่าวคือ การมีเพศสัมพันธ์กับเด็กหรือพฤติกรรมทางเพศอื่นๆทุกประเภท ระหว่างผู้เยาว์และบุคคลอื่นในการแลกเปลี่ยนเพื่อสิ่งใด ๆ ที่มีคุณค่า¹¹⁰ บทบัญญัติใน Law on Suppression of Human Trafficking and Sexual Exploitation 2008 ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี คำว่า “การค้าประเวณี” ให้สามารถถูกแทนที่โดยใช้คำว่า “การค้าประเวณีเด็ก” เมื่อความผิดนั้นเกิดขึ้นกับเด็กซึ่งนำมาปรับใช้ได้

¹⁰⁵ Chapter II of Law on Suppression of Human Trafficking and Sexual Exploitation 2008

¹⁰⁶ Article 13 of Law on Suppression of Human Trafficking and Sexual Exploitation 2008 state that “The act of selling, buying or exchanging a human being shall mean to unlawfully deliver the control over a person to another, or to unlawfully receive the control over a person from another, in exchange for anything of value including any services and human beings”

¹⁰⁷ Article 14 of Law on Suppression of Human Trafficking and Sexual Exploitation 2008

¹⁰⁸ Article 10 Para 3 of Law on Suppression of Human Trafficking and Sexual Exploitation 2008

¹⁰⁹ Chapter IV of Law on Suppression of Human Trafficking and Sexual Exploitation 2008

¹¹⁰ Article 23 of Law on Suppression of Human Trafficking and Sexual Exploitation 2008 state that “Child prostitution in this law shall mean having sexual intercourse or other sexual conduct of all kinds between a minor and another person in exchange for anything of value”.

อีกทั้งยังมีการให้กล่าวถึงลักษณะของ “การจัดหาเพื่อค้าประเวณี (Procuring Prostitution) ด้วย¹¹¹ มีการลงโทษผู้จัดหาเด็กเพื่อค้าประเวณีไว้ตั้งแต่มาตรา 26 -30¹¹² ผู้ใดจัดหาเด็กเพื่อการค้าประเวณี โดยระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงสิบห้าปี¹¹³ มีการเพิ่มโทษผู้กระทำความผิดหากการจัดหาเด็กเพื่อการค้าประเวณีนั้นกระทำโดยการทรมาณ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบปี¹¹⁴ ซึ่งเป็นการห้ามการค้าประเวณีเด็กโดยการจัดหาเด็กเพื่อมาเป็นโสเภณี และยังได้มีการเพิ่มโทษให้หนักขึ้นในกรณีที่มีการทรมาณเด็ก

นอกจากนี้มีบทบัญญัติในเรื่องผู้ที่จ่ายเงินเพื่อการค้าประเวณีเด็ก ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงห้าปี ถ้าเด็กมีอายุตั้งแต่ 15 ปี หรือมากกว่านั้น หรือต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงสิบห้าปี ถ้าเด็กมีอายุต่ำกว่า 15 ปี¹¹⁵ ซึ่งมีการลดโทษตามอายุของผู้เสียหายที่เป็นเด็ก และผู้ใดชักชวนบุคคลอื่นเพื่อการค้าประเวณีเด็ก ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงห้าปี และปรับสี่ล้านถึงสิบล้านเรียล หรือต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบปี หากผู้กระทำความผิดนั้นกระทำความผิดในเชิงธุรกิจ¹¹⁶ และการจัดการเพื่อให้มีการค้าประเวณีเด็ก¹¹⁷

นอกจากบทบัญญัติใน Law on Suppression of Human Trafficking and Sexual Exploitation 2008 แล้ว ยังมีประมวลกฎหมายอาญาที่ห้ามการจัดหา และการจัดให้มีการค้าประเวณีไว้ในมาตรา 284-286 และ มาตรา 289-290 และมาตรา 292¹¹⁸ ส่วนเรื่องการบริหาร การแสวงหา การชี้แนะ การจัดการ และให้เงินช่วยเหลือให้มีการค้าประเวณีเด็กมีบัญญัติไว้ในมาตรา 291¹¹⁹ กฎหมายอาญาไม่ได้มีการกล่าวถึงการค้าประเวณีเด็กไว้โดยเฉพาะ แต่ในบางมาตรามีการลงโทษหนักขึ้นหากผู้กระทำความผิดกระทำต่อเด็ก

¹¹¹ Article 25 of Law on Suppression of Human Trafficking and Sexual Exploitation 2008

¹¹² Article 26 - 30 of Law on Suppression of Human Trafficking and Sexual Exploitation 2008

¹¹³ Article 28 of Law on Suppression of Human Trafficking and Sexual Exploitation 2008 state that “Procurement of prostitution shall be punished with imprisonment for 7 to 15 years when the prostitute is a minor. ”

¹¹⁴ Article 29 of Law on Suppression of Human Trafficking and Sexual Exploitation 2008

¹¹⁵ Article 34 of Law on Suppression of Human Trafficking and Sexual Exploitation 2008

¹¹⁶ Article 35 of Law on Suppression of Human Trafficking and Sexual Exploitation 2008

¹¹⁷ Article 31 - 33 of Law on Suppression of Human Trafficking and Sexual Exploitation 2008

¹¹⁸ Article 284-286, 289-290 and Article 292 of the Penal Code of Cambodia

¹¹⁹ Article 291 of the Penal Code of Cambodia

จากข้างต้นกฎหมายของประเทศกัมพูชาในเรื่องของการค้าประเวณีเด็ก มีการกำหนดให้คำนิยามที่ชัดเจนรวมถึงการห้ามการเสนอ การได้มา การจัดหา หรือการจัดให้ซึ่งเด็กเพื่อค้าประเวณีตามพิธีสารเลือกรับฯ ข้อ 2 (2) และ ข้อ 3 (1) (b)

3. การห้ามสื่อลามกเด็ก

Law on Suppression of Human Trafficking and Sexual Exploitation 2008 มีบทบัญญัติเรื่องสื่อลามกเด็กไว้โดยเฉพาะในบทที่ 5¹²⁰ อีกทั้งยังมีการให้คำนิยามคำว่า “สื่อลามกเด็ก” หมายถึง วัตถุที่สามารถมองเห็นได้ เช่น ภาพถ่าย หรือวิดีโอเทป รวมถึงวัตถุในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ที่วาดภาพให้เห็นเป็นลักษณะร่างเปลือยเปล่าของเด็กซึ่งให้ความรู้สึกตื่นเต้นหรือกระตุ้นให้เกิดความต้องการทางเพศ¹²¹

มีการบัญญัติให้สื่อลามกเป็นความผิดโดยหากผู้ใดเผยแพร่ ขาย ให้เช่า จัดวาง ถ่ายทอด หรือนำเสนอสื่อลามกเด็ก ในสถานที่สาธารณะ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงห้าปี และถูกปรับจำนวนสี่ล้านถึงสิบล้านเรียล ผู้ใดครอบครอง ขนส่ง นำเข้า หรือส่งออก สื่อลามกเด็ก เพื่อใช้ในค่านายหน้าของความผิดที่กล่าวไว้ข้างต้น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงห้าปี และถูกปรับจำนวนสี่ล้านถึงสิบล้านเรียล ผู้ใดผลิตสื่อลามกเด็กสำหรับใช้ในค่านายหน้าของความผิดที่กล่าวไว้ข้างต้น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบปี ผู้ใดผลิตสื่อลามกเด็ก ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบปี¹²² ประเทศกัมพูชามีการบัญญัติกฎหมายให้คุ้มครองถึง “การครอบครอง” สื่อลามกเด็กด้วย ซึ่งนับว่าเป็นการบัญญัติที่คุ้มครองเด็กจากสื่อลามกได้อย่างครบถ้วนตามพิธีสารเลือกรับ ข้อ 3 (1) (c)

จากข้างต้นจะเห็นได้ว่าประเทศกัมพูชาซึ่งเป็นภาคีของพิธีสารเลือกรับฯ มีการดำเนินการสอดคล้องกับพิธีสารเลือกรับฯ ในเรื่องการบัญญัติกฎหมายห้ามการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกเด็ก ivo อย่างครบถ้วน ซึ่งมีการบัญญัติไว้อย่างละเอียดถึงการกระทำใดบ้างที่เป็นความผิด และมีการบัญญัติโทษไว้อย่างชัดเจนซึ่งนับว่าประเทศกัมพูชาได้ตระหนักถึงปัญหาการบัญญัติกฎหมายเพื่อต่อต้านแสวงหาประโยชน์ทางเพศอย่างจริงจังมากยิ่งขึ้นกว่าสมัยก่อนซึ่งนับว่าเป็นแนวทางที่ดีให้กับประเทศสมาชิกอาเซียนทั้งที่เป็นภาคีและยังไม่ได้เป็นภาคีพิธีสารเลือกรับฯ

¹²⁰ Chapter V of Law on Suppression of Human Trafficking and Sexual Exploitation 2008

¹²¹ Article 40 of Law on Suppression of Human Trafficking and Sexual Exploitation 2008 state that “Child pornography in this law shall mean a visible material such as a photograph or videotape, including a material in electronic form, depicting a minor’s naked figure which excites or stimulates sexual desire.”

¹²² Article 41

แต่อย่างไรก็ตามยังคงมีปัญหาในเรื่องการใช้บังคับกฎหมายอยู่ดี เนื่องจากผู้กระทำการล่วงละเมิดทางเพศเด็กและแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กส่วนใหญ่มักจะถูกดำเนินคดีนอกศาล และการชดใช้ค่าสินไหมทดแทนกรณีล่วงละเมิดทางเพศถูกสนับสนุนโดยการบังคับใช้กฎหมายควรมีการจำกัดการกระทำเพื่อต่อต้านผู้กระทำผิดทางเพศ และบุคคลเหล่านั้นที่ดำเนินกิจการโรงโสเภณี หรือสิ่งปลูกสร้างที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางเพศซึ่งมีเด็กอายุน้อยให้บริการทางเพศ และยังมี ความกังวลเกี่ยวกับการฟื้นฟูผู้เสียหายที่เป็นเด็กจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กซึ่งมีองค์กรเอกชนเป็นผู้ดำเนินการในเรื่องนี้เป็นหลักไม่ใช่รัฐบาล¹²³ ถึงแม้ว่าจะมีการบัญญัติบทบัญญัติห้ามการ ขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศไว้อย่างชัดเจนแล้วก็ตาม แต่จำนวนการดำเนินคดีและ ลงโทษผู้ค้ายังคงมีจำนวนน้อยอยู่ดี คณะกรรมการว่าด้วยสิทธิเด็กได้แนะนำให้ดำเนินการต่อต้านการ แสวงหาประโยชน์ทางเพศอย่างจริงจัง จัดให้มีการดำเนินคดีและลงโทษผู้กระทำความผิด ส่งเสริม โปรแกรมและข้อมูลเพื่อป้องกันเด็กจากการถูกแสวงหาประโยชน์ จัดให้มีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ผู้ บังคับใช้กฎหมาย อัยการ และผู้พิพากษา¹²⁴ ประเทศกัมพูชาจึงควรเพิ่มความเข้มแข็งของกฎหมาย และการบังคับใช้กฎหมายในเรื่องการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก โดยต้องแน่ใจว่าผู้กระทำความ ผิดเหล่านั้นจะถูกนำขึ้นสู่กระบวนการยุติธรรมและมีการลงโทษอย่างเหมาะสม บังคับและจัด มาตรการที่รุนแรงมากขึ้นเพื่อต่อต้านบุคคลและกลุ่มบุคคลที่จัดทำกรท่องเที่ยวเพื่อมีเพศสัมพันธ์กับ เด็ก และคุ้มครองผู้เสียหายที่เป็นเด็กโดยจัดให้พวกเขาเหล่านั้นได้รับการฟื้นฟู การเยียวยา และการ กลับคืนสู่สังคมต่อไป¹²⁵

ง. การบัญญัติกฎหมายห้ามการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกเด็ก ของประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

เด็กชาวลาวอาศัยอยู่ในประเทศที่ยากจนที่สุดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และในโลก จึงทำให้เด็กชาวลาวมักจะยอมรับข้อเสนอจากผู้ค้ามนุษย์เนื่องจากได้รับรายได้ที่สูง ซึ่งไม่เพียงแต่จะเป็น การหารายได้ให้แก่ตัวเองเท่านั้น แต่ยักรวมถึงครอบครัวหรือหมู่บ้านอีกด้วย จะสังเกตได้ว่าปัจจัย หลักที่สำคัญที่ทำให้เกิดการแสวงหาประโยชน์ทางเพศในประเทศลาวก็คือความยากจนนั่นเอง และ ความเต็มใจที่จะค้าประเวณี ซึ่งส่งผลกระทบต่อประเทศลาวเป็นอย่างยิ่ง¹²⁶ ประเทศลาวได้มีการ บัญญัติกฎหมายเพื่อห้ามการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และ

¹²³ UN Committee on the Rights of the Child, Concluding observations on Cambodia: 20 June 2011 [online] 19 April 2013, available from: www2.ohchr.org/.../crc/.../co/CRC.C.KHM.CO.2...

¹²⁴ Ibid.

¹²⁵ Ibid.

¹²⁶ Afesiplaos, The problem in Laos. [online] 17 September 2011 from: http://www.afesiplaos.org/news_detail.php?rid=6&pid=10&aid=52

สื่อลามกเด็กไว้ในกฎหมายว่าด้วยการปกป้องสิทธิและผลประโยชน์ของเด็ก ปี 2006 (the Law on Protection of the Rights and Interests of Children 2006) ซึ่งคณะกรรมการมีความยินดีในการบัญญัติกฎหมายดังกล่าว¹²⁷

1. การห้ามการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ

กฎหมายว่าด้วยการปกป้องสิทธิและผลประโยชน์ของเด็ก ปี 2006 มีบทบัญญัติที่กล่าวถึงการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ คือ ความผิดฐานค้าเด็ก ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบห้าปี และถูกปรับจำนวนสิบล้านถึงหนึ่งร้อยล้านกีบ และถูกยึดทรัพย์¹²⁸ แต่อย่างไรก็ตามคณะกรรมการยังคงมีความกังวลว่าประเทศลาวยังคงเป็นประเทศจุดศูนย์กลาง ทางผ่าน และจุดหมายปลายทาง สำหรับผู้เสียหายที่เป็นเด็กเพื่อการแสวงหาประโยชน์ทางเพศ ประเทศกัมพูชาจึงควรเพิ่มการดำเนินการอย่างเต็มที่ในการบัญญัติกฎหมายภายในรัฐเพื่อต่อต้านการค้าเด็ก จัดให้มีการสืบสวน และการดำเนินคดีในทุกกรณีของการค้าเด็ก เพื่อหลีกเลี่ยงการนิรโทษกรรมและเพื่อให้แน่ใจได้ว่าเด็กจะได้รับค่าสินไหมทดแทนที่เพียงพอและเหมาะสม¹²⁹

2. การห้ามการค้าประเวณีเด็ก

บทบัญญัติในกฎหมายว่าด้วยการปกป้องสิทธิและผลประโยชน์ของเด็ก ปี 2006 ได้มีการให้คำนิยาม “การค้าประเวณีเด็ก” หมายถึง การมีเพศสัมพันธ์กับเด็กโดยจ่ายเงิน หรือให้ผลประโยชน์ในรูปแบบอื่นเป็นการตอบแทน¹³⁰ ซึ่งมีความหมายไปในลักษณะเดียวกับพิธีสารเลือกรับฯ ข้อ 2(b)

มีการลงโทษผู้กระทำความผิดหากมีเพศสัมพันธ์กับเด็กโดยจ่ายเงิน หรือให้ผลประโยชน์ในรูปแบบอื่นเป็นการตอบแทน ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามเดือนถึงหนึ่งปี หรือให้คิดใหม่โดยปราศจากการลดลดอนสิทธิ และถูกปรับเป็นจำนวนหนึ่งล้านถึงสองล้านกีบ หากกระทำต่อเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ถึง 15 ปี หรือต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี และถูกปรับจำนวนสองล้านถึงห้าล้านกีบ หากกระทำต่อเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี ถึง 12 ปี ความผิดฐานมีเพศสัมพันธ์กับเด็กอายุต่ำกว่า 12 ปี โดยจงใจ ให้ถือว่าเป็นการข่มขืน ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงสิบห้าปี และถูก

¹²⁷ UN Committee on the Rights of the Child, Concluding observations on Lao People’s Democratic Republic: 8 April 2011, [online] 19 April 2013, available from: www2.ohchr.org/.../crc/.../co/CRC.C.LAO.CO.2.d...

¹²⁸ มาตรา 90 แห่งกฎหมายว่าด้วยการปกป้องสิทธิและผลประโยชน์ของเด็ก ปี 2006

¹²⁹ UN Committee on the Rights of the Child, Concluding observations on Lao People’s Democratic Republic: 8 April 2011 [online] 19 April 2013, available from: www2.ohchr.org/.../crc/.../co/CRC.C.LAO.CO.2.d...

¹³⁰ มาตรา 89 แห่งกฎหมายว่าด้วยการปกป้องสิทธิและผลประโยชน์ของเด็ก ปี 2006

ปรับจำนวนเจ็ดล้านถึงสิบล้านกิบ¹³¹ การจ่ายเงินเพื่อมีเพศสัมพันธ์กับเด็กก็คือการใช้เด็กในกิจกรรมทางเพศเพื่อค่าตอบแทน หรือการค้าประเวณีเด็กตามพิธีสารเลือกรับนั่นเอง

ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวยังได้มีการบัญญัติห้ามการค้าประเวณีไว้ในประมวลกฎหมายอาญาดังนี้ ความผิดฐานหากินด้วยการขายประเวณีให้ผู้อื่นเสพสมต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามเดือนถึงหนึ่งปี หรือให้คิดใหม่โดยปราศจากการถอดถอนสิทธิ และถูกปรับเป็นจำนวนห้าหมื่นถึงห้าแสนกิบ¹³² และความผิดฐานให้ความช่วยเหลือ หรือให้ความสะดวกแก่การเป็นโสเภณี¹³³ ความผิดฐานบุคคลใดหารายได้ด้วยการค้าประเวณีไม่ว่าด้วยรูปแบบใดก็ตามต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงสามปี และถูกปรับจำนวนห้าล้านถึงสิบล้านกิบ¹³⁴ ความผิดฐานถือเอาการค้าประเวณีเป็นอาชีพ หรือนำผู้หญิงที่อายุไม่ถึง 18 ปี มาเป็นโสเภณี หรือบังคับผู้หญิงที่อยู่ในความควบคุมดูแลของตนต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงห้าปี และถูกปรับจำนวนสิบล้านถึงห้าสิบล้านกิบ¹³⁵ บุคคลใดบังคับเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ให้เป็นโสเภณี ต้องระวางโทษจำคุกสิบปีถึงยี่สิบปี และถูกปรับจำนวนยี่สิบล้านถึงห้าสิบล้านกิบ¹³⁶ ความผิดฐานค้าเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ต้องระวางโทษจำคุกสิบห้าถึงยี่สิบปี และถูกปรับจำนวนหนึ่งร้อยล้านถึงห้าร้อยล้านกิบ และถูกยึดทรัพย์สิน¹³⁷ ซึ่งแสดงให้เห็นว่ามีการห้ามและลงโทษการค้าเด็กและการค้าประเวณีเด็กตามพิธีสารเลือกรับฯ ข้อ 3 ซึ่งคุ้มครองเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี ตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กข้อ 1 อีกด้วย

3. การห้ามสื่อลามกเด็ก

ประมวลกฎหมายอาญา ยังได้กล่าวถึงความผิดฐานเผยแพร่สื่อลามก และสิ่งที่ขัดกับการกระทำอันดีงามของชาติ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามเดือนถึงหนึ่งปี และถูกปรับจำนวนสองแสนถึงห้าแสนกิบ¹³⁸ ยังคงมีการห้ามเผยแพร่เท่านั้น แต่ไม่ได้มีการบัญญัติห้ามการผลิต การแจกจ่าย การนำเข้า การส่งออก การเสนอ การขาย หรือการครอบครองไว้เพื่อให้สอดคล้องกับพิธีสารเลือกรับฯ

¹³¹ มาตรา 89 แห่งกฎหมายว่าด้วยการปกป้องสิทธิและผลประโยชน์ของเด็ก ปี 2006

¹³² มาตรา 131 วรรคแรก แห่งประมวลกฎหมายอาญาประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

¹³³ มาตรา 131 วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายอาญาประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

¹³⁴ มาตรา 132 วรรคแรก แห่งประมวลกฎหมายอาญาประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

¹³⁵ มาตรา 132 วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายอาญาประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

¹³⁶ มาตรา 133 วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายอาญาประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

¹³⁷ มาตรา 134 แห่งประมวลกฎหมายอาญาประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

¹³⁸ มาตรา 138 แห่งประมวลกฎหมายอาญาประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

แต่อย่างไรก็ดีในกฎหมายว่าด้วยการปกป้องสิทธิและผลประโยชน์ของเด็ก ปี 2006 ได้มีการบัญญัติความผิดฐานผลิต จำหน่าย เผยแพร่ นำเข้า ส่งออก การแสดง หรือขาย สื่อลามกเด็ก ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสามปี และถูกปรับจำนวนสองล้านถึงหกล้านบาท¹³⁹ ซึ่งบทบัญญัติดังกล่าวมีความสอดคล้องกับพิธีสารเลือกรับฯ ข้อ 3(a)(ii)(c) แต่อย่างไรก็ตามยังคงไม่มีการกล่าวถึง การครอบครองสื่อลามกเด็กรวมอยู่ด้วย

จ. การบัญญัติกฎหมายห้ามการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกเด็ก ของประเทศบรูไนดารุสซาลาม

เด็กในประเทศบรูไนดารุสซาลามส่วนใหญ่มีมาตรฐานทางโภชนาการสูงและแทบจะไม่มีใครจู้จี้ว่าความยากจน แต่ก็มีข้อยกเว้นหากเด็กอยู่ในหมู่บ้านเล็กๆในพื้นที่ห่างไกลมาก ดังนั้นการ ล่วงละเมิดทางเพศจึงเกิดขึ้นน้อยและการค้าประเวณีเด็กแทบจะไม่มีให้เห็นเลย¹⁴⁰ ตามที่ผู้เชี่ยวชาญที่ การประชุมระหว่างประเทศประเทศบรูไนดารุสซาลามเป็นประเทศปลายทางสำหรับหญิงสาวที่เข้า ประเทศมาเพื่อมองหางานทำ แต่กลับถูกบังคับให้เป็นโสเภณีเมื่อพวกเขาไม่สามารถหางานทำได้อย่าง ถูกต้อง ยังมีรายงานเพิ่มเติมอีกว่าเด็กหญิงที่มาจากหมู่บ้านในประเทศอินโดนีเซียถูกส่งไปยังประเทศ ต่างๆ เช่น ประเทศบรูไนดารุสซาลาม ที่จะให้ไปเป็นแม่บ้าน แต่ในที่สุดต้องตกเป็นทาสทางเพศ และ หญิงสาวที่ถูกค้าจากชนบทจากเมืองจาการ์ตาประเทศอินโดนีเซียเพื่อส่งไปค้าบริการทางเพศที่ ประเทศบรูไนดารุสซาลาม ส่วนใหญ่จะเป็นเด็กจากประเทศต่างๆในภูมิภาคอาเซียนจะเข้ามาค้า บริการทางเพศในประเทศบรูไนดารุสซาลาม ส่วนเด็กชาวบรูไนนั้นมักจะถูกค้าไปยังประเทศ ออสเตรเลีย¹⁴¹

ผู้เสียหายละเมิดทางเพศระหว่าง 9 ปี และอายุ 15 ปี ได้อยู่ในที่พักอาศัยโดยการ สนับสนุนจากรัฐบาล (Taman Noor Hidayah women's shelter) โทษสำหรับการข่มขืนผู้เยาว์ต้อง ระวางโทษจำคุกตั้งแต่แปดปีถึงสามสิบปี และ หวดด้วยหวาย (caning) ไม่น้อยกว่าสิบสองครั้ง ประเทศบรูไนดารุสซาลามมีกฎหมายที่ใช้ลงโทษอาชญากรซึ่งแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการค้า หญิงและเด็กผู้หญิง นอกจากนี้ยังมีความหลากหลายของกฎหมายอื่น ๆ ที่เป็นหลักอันเกี่ยวข้องกับ

¹³⁹ มาตรา 86 แห่งกฎหมายว่าด้วยการปกป้องสิทธิและผลประโยชน์ของเด็ก ปี 2006

¹⁴⁰ Child Prostitution, The Commercial Sexual Exploitation of Children In the early years of the 21st Century 2000 to 2010. [online] 18 September 2011, available from: <http://www.gvnet.com/childprostitution/Brunei.htm>

¹⁴¹ Childtrafficking, The Protection Project (2008). Brunei. [online] 18 September 2011, available from: <http://www.childtrafficking.com/Content/Library/?pg=12&CID=5878a7ab84fb43402106c575658472fa%7C525e5b>

การค้าประเวณีและการคุ้มครองผู้เยาว์ที่สามารถนำมาใช้กับการค้าบริการทางเพศได้อีกด้วย¹⁴²
ดังต่อไปนี้

1. การห้ามการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ

ประเทศบรูไนดารุสซาลามได้บัญญัติกฎหมายเรื่องการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อ
บริการทางเพศ ไว้ในประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งกำหนดให้ผู้ใดนำเข้าเด็กผู้หญิงอายุต่ำกว่า 21 ปี เข้า
สู่ประเทศบรูไนโดยมีเจตนา ซึ่งเด็กผู้หญิงอาจรู้หรือรู้ว่าเป็นการถูกบังคับหรือถูกล่อลวงเพื่อร่วม
ประเวณีโดยผิดกฎหมายกับอีกบุคคลหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกมากกว่าสามสิบปีและถูกโบยไม่น้อย
กว่าสิบสองครั้ง¹⁴³ ซึ่งการนำเข้าเด็กผู้หญิงจากต่างประเทศก็บัญญัติการคุ้มครองเด็กผู้หญิงที่มีอายุต่ำ
กว่า 21 แต่หากเป็นการขายหรือซื้อเด็กเพื่อการค้าประเวณี หรือร่วมประเวณีกับผู้อื่นโดยผิดกฎหมาย
จะคุ้มครองทั้งเด็กผู้หญิงและเด็กผู้ชายที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี¹⁴⁴ ซึ่งสอดคล้องกับพิธีสารเลือกรับฯ ส่วน
การร่วมประเวณีโดยผิดกฎหมายนั้น หมายถึง การร่วมประเวณีระหว่างบุคคลที่ไม่สามารถอยู่ร่วมกัน
ได้โดยการแต่งงานหรืออย่างอื่นที่คล้ายกับการสมรส* และการจัดหาเด็กผู้หญิงเพื่อไปมีเพศสัมพันธ์ได้
มีการบัญญัติกฎหมายคุ้มครองเด็กผู้หญิงที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี¹⁴⁵ และมีพระราชบัญญัติว่าด้วยการ
คุ้มครองผู้หญิงและเด็กผู้หญิง 1972 (The Woman and Girls Protection Act 1972) ที่คุ้มครอง
เด็กจากการการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ โดยคุ้มครองเฉพาะแต่เด็กผู้หญิงที่มีอายุ
ต่ำกว่า 21 ปีเท่านั้น¹⁴⁶ การบัญญัติกฎหมายยังคงมีความสับสนในเรื่องของอายุและเพศของเด็กที่จะ
ได้รับความคุ้มครองทางกฎหมายจากการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ เนื่องจากมีทั้ง
คุ้มครองเด็กทุกคนในบางมาตรา ส่วนในบางมาตรานั้นคุ้มครองเฉพาะแต่เด็กผู้หญิง ส่วนเรื่องของอายุ
เด็กก็มีทั้งการให้ความคุ้มครองเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี และ 21 ปี

2. การห้ามการค้าประเวณีเด็ก

กฎหมายอาญาได้มีการบัญญัติ ห้ามผู้ใดชักชวนให้เด็กผู้หญิงอายุต่ำกว่า 18 ปี ไป
จากสถานที่ใดสถานที่หนึ่ง หรือกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดโดยเจตนา หรือเด็กผู้หญิงอาจรู้หรือรู้ว่า

¹⁴² Bureau of Democracy, Human Rights, and Labor 2005, March 8, 2006. [online] 18 September 2011, available from: <http://www.state.gov/g/drl/rls/hrrpt/2005/61602.htm>

¹⁴³ Art 366B of the Penal Code of Brunei Darussalam

¹⁴⁴ Art 372 and 373 of the Penal Code of Brunei Darussalam

* “illicit intercourse” means sexual intercourse between persons not united by marriage or any other quasi-marital relationship.

¹⁴⁵ Art 366A of the Penal Code of Brunei Darussalam

¹⁴⁶ Section 3 (b) of The Woman and Girls Protection Act 1972

เป็นการถูกบังคับหรือถูกล่อลวงเพื่อร่วมประเวณีโดยผิดกฎหมายกับอีกบุคคลหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกมากกว่าสามสิบปีและถูกโบยไม่น้อยกว่าสิบสองครั้ง¹⁴⁷ และพระราชบัญญัติว่าด้วยการคุ้มครองผู้หญิงและเด็กผู้หญิง 1972 (The Woman and Girls Protection Act 1972) ได้บัญญัติความผิดที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีเด็กผู้หญิงอายุต่ำกว่า 21 ปี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีขึ้นไป และถูกปรับจำนวนสองหมื่นดอลลาร์บรูไน¹⁴⁸

3. การห้ามสื่อลามกเด็ก

แม้ว่าจะไม่มีบทบัญญัติแยกออกมาต่างหากในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กก็ตาม แต่ได้มีการกล่าวถึงไว้ในประมวลกฎหมายอาญา กล่าวคือ ผู้ใดขายสิ่งลามกอนาจารต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีขึ้นไปและถูกปรับจำนวนห้าร้อยถึงห้าพันดอลลาร์บรูไน¹⁴⁹ และใน Undesirable Publications Act ซึ่งจัดทำขึ้นเพื่อป้องกันการนำเข้า การส่งออก หรือผลิตสิ่งตีพิมพ์ที่ไม่พึงปรารถนาขึ้นมาใหม่ และเพื่อวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวข้องกันด้วย¹⁵⁰

จ. การบัญญัติกฎหมายห้ามการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกเด็ก ของประเทศฟิลิปปินส์

ร้อยละสี่สิบห้าของผู้ที่ตกเป็นผู้เสียหายการค้าทางเพศจะกล่าวว่าเป็นเด็กชาวฟิลิปปินส์ที่มีการขนส่งไปยังต่างประเทศ เด็กผู้หญิงที่มีอายุน้อยในช่วงระหว่างอายุ 7-16 ปีเป็นผู้ที่ตกเป็นผู้เสียหายของการค้ามนุษย์เพื่อวัตถุประสงค์ในการแสวงหาประโยชน์ทางเพศ พวกเขาส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่ยากจน มีการศึกษาน้อยหรือไม่มีเลย และมีทักษะและความรู้ที่จำกัด เด็กสาวส่วนใหญ่จึงถูกขายให้กับต่างประเทศสำหรับผู้ซึ่งชอบมีเพศสัมพันธ์กับเด็ก (pedophiles) หรือเป็นนางแบบภาพลามกอนาจาร หรือเด็กบางคนถูกหลอกให้ค้าประเวณีเนื่องจากการใช้กลอุบาย นอกจากนี้ยังมีกรณีที่เด็กนั้นถูกผลักดันให้เข้าสู่ธุรกิจของพวกเขาโดยผู้ปกครองหรือเจริญรอยตามพ่อแม่หรือเพื่อนที่เป็นโสเภณี¹⁵¹ ประเทศฟิลิปปินส์ได้มีการพยายามผลักดันให้มีการกล่าวถึงการแสวงหา

¹⁴⁷ Article 366A of the Penal Code of Brunei Darussalam

¹⁴⁸ Section 3 and Section 5 of The Woman and Girls Protection Act 1972

¹⁴⁹ Article 292 of the Penal Code of Brunei Darussalam

¹⁵⁰ Interpol, National Laws Legislation of Interpol member states on sexual offences against children: Brunei. [online], 4 November 2012, available from: <https://secure.interpol.int/Public/Children/SexualAbuse/NationalLaws/CsaBrunei.pdf>

¹⁵¹ Asia ACTs Against Child Trafficking, Asia's Children in Peril: A Regional Study on Child Trafficking (Country Profile: Philippines).[online] 18 September 2011, available from: <http://www.childprotection.org.ph/monthlyfeatures/jun2k3a.doc>

ประโยชน์ทางเพศจากเด็กและการล่วงละเมิดทางเพศเด็ก เช่น การออกโครงการ Child Wise Tourism Campaign และ โครงการ the Personal Safety Lessons (PSL) Project และมีการบัญญัติกฎหมายเฉพาะเพื่อต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กไว้ ดังต่อไปนี้

1. การห้ามการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ

พระราชบัญญัติคุ้มครองพิเศษของเด็กเพื่อต่อต้านการล่วงละเมิด การแสวงหาประโยชน์ และการเลือกปฏิบัติ (The Special Protection of Children against Abuse, Exploitation and Discrimination Act: Republic Act No.7610) ได้บัญญัติให้คำนิยามการห้ามการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศตามข้อ 2 แห่งพิธีสารเลือกรับฯ ภายใต้บทบัญญัตินี้ บุคคลที่เข้าไปมีส่วนในการการค้าและตกลงกับเด็ก รวมถึงการไม่ได้จำกัดแต่เพียงการซื้อขายเด็กด้วยเงินเท่านั้น หรือเพื่อสิ่งตอบแทนอื่นใด หรือการแลกเปลี่ยน จะต้องได้รับโทษขังเดี่ยวชั่วคราวหรือขังเดี่ยวตลอดไป และอาจลงโทษหนักขึ้นหากได้กระทำต่อเด็กอายุต่ำกว่า 12 ปี¹⁵²

พระราชบัญญัติว่าด้วยการต่อต้านการค้ามนุษย์ 2003 (The Anti-Trafficking in Persons Act of 2003: Republic Act No 9208) ได้มีการบัญญัติถึงเรื่องการท่องเที่ยวเพื่อมีเพศสัมพันธ์กับเด็กให้เป็นความผิดด้วย โดย”การท่องเที่ยวเพื่อมีเพศสัมพันธ์กับเด็ก” หมายถึงโปรแกรมที่ถูกจัดขึ้นโดยการท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวให้รวมถึงผู้ก่อตั้งและบุคคลธรรมดาซึ่งประกอบแพ็คเกจการท่องเที่ยวหรือกิจกรรม ใช้ให้เป็นประโยชน์ และเสนอตัวไปเป็นที่เลี้ยง และการบริการทางเพศ เพื่อล่อใจนักท่องเที่ยว ซึ่งการนี้ให้รวมถึงการบริการทางเพศ และเสนอเพื่อปฏิบัติในระหว่างการพักและช่วงกิจกรรมสนทนาการเพื่อสมาชิกของทหาร¹⁵³

จากข้างต้นจะเห็นได้ว่าการให้คำนิยามและการบัญญัติห้ามการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ ถูกนำเสนอในหัวข้อ “การค้าเด็ก (Trafficking of Children) ซึ่งค่อนข้างจะสับสนว่าเป็นกฎหมายเฉพาะที่บัญญัติถึงเรื่องการค้ามนุษย์ ซึ่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการต่อต้านการค้ามนุษย์ 2003 (The Anti-Trafficking in Persons Act of 2003: Republic Act No 9208)

¹⁵² Article 7 of The Special Protection of Children against Abuse, Exploitation and Discrimination Act: Republic Act No.7610

¹⁵³ Section 3 (e) of The Special Protection of Children against Abuse, Exploitation and Discrimination Act: Republic Act No.7610

ประกอบด้วยการให้คำนิยามของการค้าเด็กที่อยู่ในกรอบเดียวกันกับคำนิยามในพิธีสารเพื่อป้องกัน
ปราบปราม และลงโทษการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะสตรีและเด็ก (Palermo Protocol)¹⁵⁴

2. การห้ามการค้าประเวณีเด็ก

พระราชบัญญัติคุ้มครองพิเศษของเด็กเพื่อต่อต้านการล่วงละเมิด การแสวงหา
ประโยชน์ และการเลือกปฏิบัติ (The Special Protection of Children against Abuse,
Exploitation and Discrimination Act: Republic Act No.7610) มีการบัญญัติให้มีความผิดฐาน
ทำให้เข้าร่วม หรือสนับสนุน ส่งเสริม หรือชักจูง เพื่อการค้าประเวณีเด็ก¹⁵⁵ การกระทำที่เป็นการร่วม
ประเวณี หรือประพฤดิเสื่อมเสียทางเพศโดยแสวงหาเด็กในการค้าประเวณี หรืออยู่ภายใต้การล่วง
ละเมิดทางเพศอื่น¹⁵⁶ ภายใต้พระราชบัญญัติฉบับนี้ยังได้บัญญัติให้การพยายามค้าประเวณีเด็กเป็น
ความผิด การพยายามไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเด็กที่ถูกพบในสถานการณ์ที่มีเหตุผลอันสมควรเชื่อว่าเด็ก
ถูกแสวงหาประโยชน์ใน การค้าประเวณี¹⁵⁷ หรือเมื่อบุคคลนั้นได้รับการบริการจากเด็กในหอชานา
หรือห้องอาบน้ำ ห้องนวด คลินิก คลับสุขภาพ และสถานที่ที่คล้ายคลึงกัน¹⁵⁸ ซึ่งการลงโทษฐาน
พยายามค้าประเวณีเด็กมีโทษน้อยกว่ากระทำการค้าประเวณีเด็ก¹⁵⁹ ซึ่งสอดคล้องกับ ข้อ 2 และ ข้อ
3 แห่งพิธีสารเลือกรับฯ แต่อย่างไรก็ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพิเศษของเด็กเพื่อต่อต้านการล่วง
ละเมิด การแสวงหาประโยชน์ และการเลือกปฏิบัติ (The Special Protection of Children
against Abuse, Exploitation and Discrimination Act: Republic Act No.7610 ไม่ได้แสดงออก
อย่างชัดเจนในการบัญญัติกฎหมายรับผิดชอบต่อเด็กที่เข้าไปข้องเกี่ยวกับการค้าประเวณีไว้โดยเฉพาะ
ถึงแม้ว่าตามรายงานเด็กไม่ถูกดำเนินคดีสำหรับการค้าประเวณีและมีการปฏิบัติต่อเด็กเหล่านั้น

¹⁵⁴ ECPAT Philippines, Philippines Alternative NGO Report 2011 Optional Protocol to the Convention on
the Rights of the Child on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography (OPSC) [online] 19 April
2013, available from: <http://www.ecpatphilippines.org/component/content/article/4-updates/46-optional-protocol-on-the-sale-of-children-child-prostitution-and-child-pornography-opsc>

¹⁵⁵ Section 5 (a) of The Special Protection of Children against Abuse, Exploitation and Discrimination Act:
Republic Act No.7610

¹⁵⁶ Section 5 (b) of The Special Protection of Children against Abuse, Exploitation and Discrimination Act:
Republic Act No.7610

¹⁵⁷ Section 6 (a) of The Special Protection of Children against Abuse, Exploitation and Discrimination Act:
Republic Act No.7610

¹⁵⁸ Section 6 (b) of The Special Protection of Children against Abuse, Exploitation and Discrimination Act:
Republic Act No.7610

¹⁵⁹ Child Wise Ltd, Mind the Gaps: A Comparative Analysis of ASEAN Legal Responses to Child-Sex
Tourism June 2009 [online] 19 April 2013, available from: http://www.ecoi.net/file_upload/1002_1248205476_crin.pdf

เช่นเดียวกับเป็นผู้เสียหายที่เป็นเด็กจากการค้าประเวณีอย่างมีประสิทธิภาพก็ตาม แต่ช่องว่างดังกล่าวในการบัญญัติกฎหมายอาจแสดงให้เห็นถึงความเสี่ยงสำหรับเด็กที่ถูกแสวงหาประโยชน์ในการค้าประเวณีได้¹⁶⁰

3. การห้ามสื่อลามกเด็ก

พระราชบัญญัติคุ้มครองพิเศษของเด็กเพื่อต่อต้านการล่วงละเมิด การแสวงหาประโยชน์ และการเลือกปฏิบัติ พระราชบัญญัติดังกล่าวบัญญัติขึ้นเพื่อให้รับรองว่าผู้ปกครองสามารถที่จะส่งเสริมสวัสดิภาพและปกป้องเด็กของพวกเขาเหล่านั้น¹⁶¹ ได้กล่าวถึงแต่เฉพาะความผิดฐานขายสื่อลามกเด็ก¹⁶² เท่านั้น แต่ต่อมาในปี 2009 ได้มีการออกกฎหมาย The Anti-Child Pornography Act 2009 โดยจัดให้มีการคุ้มครองเด็กอย่างกว้างขวางเช่นเดียวกับพิธีสารเลือกรับๆ การให้คำนิยาม “สื่อลามกเด็ก” มีความสอดคล้องกับพิธีสารเลือกรับเป็นอย่างดี และกฎหมายเฉพาะฉบับนี้ยังได้บัญญัติถึงการผลิตทางคอมพิวเตอร์ ดิจิตอล หรืองานฝีมือทั่วไป ของภาพหรือกราฟฟิกของบุคคลที่ถูกแสดงหรือ บุคคลที่ถูกทำขึ้นให้ปรากฏเหมือนเด็กก็ตกอยู่ในบทบัญญัตินี้ด้วย¹⁶³

จากข้างต้นคณะกรรมการยังคงมีความกังวลในเรื่องการบัญญัติกฎหมายภายในประเทศฟิลิปปินส์ที่ยังไม่สามารถรวมความผิดภายใต้พิธีสารเลือกรับๆ ได้อย่างเต็มที่ ยังคงมีความกังวลว่าความผิดที่ถูกนำไปอยู่ภายใต้กฎหมายต่อต้านการค้ามนุษย์แทนที่การกำหนดคำนิยามและการห้ามความผิดเหล่านั้นไว้เป็นการเฉพาะที่ถูกเรียกร้องโดยพิธีสารเลือกรับๆ ข้อ 2 และ ข้อ 3 คณะกรรมการแนะนำให้ประเทศฟิลิปปินส์ปรับปรุงแก้ไขประมวลกฎหมายอาญาและนำเข้าสู่การทำตามข้อ 2 และ ข้อ 3 แห่งพิธีสารเลือกรับๆ อย่างเต็มที่ และให้กำหนดคำนิยามและการห้ามในทุกกรณี

¹⁶⁰ ECPAT Philippines, Philippines Alternative NGO Report 2011 Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography (OPSC) [online] 19 April 2013, available from: <http://www.ecpatphilippines.org/component/content/article/4-updates/46-optional-protocol-on-the-sale-of-children-child-prostitution-and-child-pornography-opsc>

¹⁶¹ UN Committee on the Rights of the Child, Concluding observations on Philippines: 22 October 2009 [online] 19 April 2013, available from: <http://www2.ohchr.org/english/bodies/crc/docs/co/CRC-C-PHL-CO4.pdf>

¹⁶² Article V, Section 9 of The Special Protection of Children against Abuse, Exploitation and Discrimination

¹⁶³ ECPAT Philippines, Philippines Alternative NGO Report 2011 Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography (OPSC) [online] 19 April 2013, available from: <http://www.ecpatphilippines.org/component/content/article/4-updates/46-optional-protocol-on-the-sale-of-children-child-prostitution-and-child-pornography-opsc>

ที่เกี่ยวกับการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกเด็ก ตามพิธีสารเลือกรับด้วย¹⁶⁴

ข. การบัญญัติกฎหมายห้ามการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกเด็ก ของประเทศอินโดนีเซีย

ประเทศอินโดนีเซียไม่เพียงแต่จะเป็นแหล่งสำคัญในการค้ามนุษย์สำหรับบังคับใช้แรงงาน และการแสวงหาประโยชน์ทางเพศแล้ว ประเทศอินโดนีเซียยังเป็นทั้งประเทศทางผ่านและประเทศปลายทางสำหรับผู้เสียหายชาวต่างชาติที่มาจากประเทศเพื่อนบ้าน ทำให้ประเทศอินโดนีเซียมีปัญหาเรื่องการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก ซึ่งส่วนใหญ่นั้นจะเป็นเด็กที่มาจากประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียน เช่นเดียวกับอีกหลายๆประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ประเทศอินโดนีเซียมีการบัญญัติกฎหมายห้ามการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกเด็ก ดังต่อไปนี้

1. การห้ามการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ

ประเทศอินโดนีเซียได้มีการออกกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กไว้โดยตรงด้วย คือ พระราชบัญญัติว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก No. 23 ปี 2002(The Child Protection Act No. 23 of 2002) ซึ่งประกอบด้วย ความผิดฐานแสวงหาประโยชน์จากเด็กเพื่อแสวงหากำไร ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีขึ้นไป หรือถูกปรับจำนวนสองร้อยล้านรูเปีย หรือทั้งจำและปรับ¹⁶⁵ รวมถึงการคุ้มครองเด็กจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศด้วย¹⁶⁶ ความผิดฐานรู้หรือมีเจตนาอนุญาตให้เด็กถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศเชิงพาณิชย์ เมื่อเด็กต้องการความช่วยเหลือและต้องการถูกช่วยเหลือ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีขึ้นไปหรือถูกปรับจำนวนหนึ่งร้อยล้านรูเปีย หรือทั้งจำทั้งปรับ¹⁶⁷ ซึ่งบทบัญญัติดังกล่าวเป็นการกล่าวถึงการแสวงหาประโยชน์ทางเพศโดยทั่วไปไม่ได้มีการกล่าวแยกความผิดไว้เป็นประเภทตามพิธีสารเลือกรับๆ แต่อย่างไรก็ตามก็มีการบัญญัติให้การขายเด็ก

¹⁶⁴ Committee on the rights of the child, Optional Protocol on the sale of children, child prostitution and child pornography CRC/C/OPSC/PHL/CO/1 [online] 19 April 2013, available from: <http://www2.ohchr.org/english/bodies/crc/crcs62.htm>

¹⁶⁵ Article 88 of The Child Protection Act No. 23 of 2002

¹⁶⁶ Article 52 of The Child Protection Act No. 23 of 2002

¹⁶⁷ Article 78 of The Child Protection Act No. 23 of 2002

เป็นความผิดโดยบัญญัติไว้ในมาตรา 83 แห่ง The Child Protection Act No. 23 of 2002¹⁶⁸ ไว้ โดยเฉพาะด้วยซึ่งรวมถึงการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศด้วย

2. การห้ามการค้าประเวณีเด็ก

พระราชบัญญัติว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก No. 23 ปี 2002(The Child Protection Act No. 23 of 2002) บัญญัติความผิดฐานข่มขู่หรือใช้ความรุนแรงเพื่อบังคับเด็กมีเพศสัมพันธ์กับบุคคลอื่น หรือจ้างโดยการหลอกลวง โกงหน หรือใช้อุบายเพื่อชักชวน หรือล่อลวงเด็กให้บริการทางเพศ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปี และถูกปรับจำนวนหกสิบล้านถึงสามร้อยล้านบาท เปีย¹⁶⁹ และบัญญัติให้มีโทษอย่างเดียวกันในฐานะจัดหาเด็กเข้าสู่ความประพฤติน่าไม่ถูกต้อง¹⁷⁰ ซึ่งการมีเพศสัมพันธ์ (Sexual intercourse) ดังกล่าวหมายความรวมถึงแต่เฉพาะการร่วมประเวณีกันระหว่างหญิงกับชายเท่านั้น¹⁷¹

3. การห้ามสื่อลามกเด็ก

กฎหมายอาญาไม่มีบัญญัติเรื่องสื่อลามกเด็กไว้โดยเฉพาะ เช่นเดียวกับกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก No. 23 ปี 2002(The Child Protection Act No. 23 of 2002) ที่ไม่มีบทบัญญัติให้สื่อลามกเด็กเป็นความผิดและให้มีคำนิยามตามข้อ 2 (3) แห่งพิธีสารเลือกรับ¹⁷² แต่อย่างไรก็ดีได้มีการบัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลและประกอบธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ 2008 (The Electronic Information and Transaction Law No 11 of 2008) และกฎหมายต่อต้านสื่อลามก (The Anti-Pornography Law No. 44 of 2008) มีการกล่าวถึงการไม่มีสิทธิแจกจ่าย และหรือส่งต่อ และหรือสร้างข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ และหรือเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้องกับการเข้าถึงเนื้อหาที่ผิดศีลธรรม โดยให้ลงโทษเพิ่มขึ้น 1 ใน 3 ถ้าได้กระทำเพื่อแสวงหาประโยชน์ทาง

¹⁶⁸ UN Committee on the Rights of the Child: Consideration of Reports Submitted by State Parties under article 44 of the Convention, Third and fourth periodic reports of States parties due in 2007 on Indonesia: 18 October 2012, CRC/C/IDN /3-4[online] 19 April 2013, available from: <http://tb.ohchr.org/default.aspx?country=id>

¹⁶⁹ Chapter XII, Article 81 of The Child Protection Act No. 23 of 2002

¹⁷⁰ Article 82 of The Child Protection Act No. 23 of 2002

¹⁷¹ ECPAT, Report on Laws and Legal Procedures Concerning the Commercial Sexual Exploitation of Children. December 2004 [online] 19 April 2013, available from: http://www.childtrafficking.com/Docs/ecpat_2004_report_on_laws_and_legal_procedures_3.pdf

¹⁷² Ibid.

เทศจากเด็ก¹⁷³ และ Manpower No. 13 Act 2003 ได้บัญญัติให้การผลิตสื่อลามกหรือเพื่อภาพโป๊ โดยใช้เด็กเป็นความผิด¹⁷⁴ แต่อย่างไรก็ตามไม่มีบทบัญญัติเรื่องการครอบครองสื่อลามกเด็ก

ข. การบัญญัติกฎหมายห้ามการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกเด็ก ของประเทศมาเลเซีย

การแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กกลายเป็นเรื่องธรรมดาทั่วไปในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ไปแล้ว เด็กที่อาศัยหรือทำงานบนท้องถนนส่วนใหญ่จะเป็นผู้เสียหายจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศ ประเทศมาเลเซียเป็นประเทศปลายทางสำหรับผู้หญิงและเด็กผู้หญิงจากประเทศอินโดนีเซีย ประเทศไทย ประเทศฟิลิปปินส์ ประเทศกัมพูชา ประเทศเวียดนาม ประเทศพม่า ประเทศมองโกเลีย หรือประเทศจีน ซึ่งพวกเขาเหล่านั้นอพยพเข้ามาด้วยความหวังว่าจะหาอาชีพสุจริตหรือเพื่อทำชีวิตให้ดีขึ้น แต่ส่วนใหญ่บุคคลเหล่านั้นจะถูกบังคับให้ค้าประเวณี¹⁷⁵ ยังคงมีรายงานว่ามีความต้องการการมีเพศสัมพันธ์เชิงพาณิชย์เป็นจำนวนมากในประเทศมาเลเซีย คณะกรรมการว่าด้วยสิทธิเด็กมีความกังวลถึงการค้าประเวณีที่เกี่ยวข้องกับเด็ก การที่เด็กเต็มใจให้ถูกแสวงหาประโยชน์¹⁷⁶ ซึ่งประเทศมาเลเซียมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการห้ามความผิดในพิธีสารเลือกรับฯ ดังต่อไปนี้

1. การห้ามการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ

พระราชบัญญัติเด็ก ปี 2001 (the Child Act 2001) บัญญัติให้การกระทำดังต่อไปนี้เป็นความผิด คือ การขาย การปล่อยให้ง้อ หรือดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใด หรือซื้อ หรือจ้าง หรือได้รับการครอบครองอย่างหนึ่งอย่างใดต่อเด็กโดยมีเจตนาให้ถูกจ้างหรือใช้ให้เด็กค้าประเวณี ไม่ว่าจะภายในหรือนอกราชอาณาจักรมาเลเซีย หรือรู้หรือมีเหตุผลที่เชื่อได้ว่าเด็กนั้นถูกจ้างหรือถูกใช้เพื่อการดังกล่าว ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีขึ้นไป หรือถูกปรับไม่ต่ำกว่าห้าหมื่นริงกิต¹⁷⁷ การหลอกลวงหรือฉ้อโกงเพื่อนำเด็กเข้ามายังประเทศมาเลเซียเพื่อวัตถุประสงค์ให้ถูกจ้างหรือถูกใช้เพื่อ

¹⁷³ Article 27(1), 45(1), 52(1) of The Electronic Information and Transaction Law No. 11 of 2008

¹⁷⁴ Article 74, 183 of The Manpower Act No 13 of 2003

¹⁷⁵ Childrensrightsportal, Children of Malaysia Realizing Children's Rights in Malaysia. [online], 2 December 2012, available from: <http://childrensrightsportal.org/malaysia/>

¹⁷⁶ UN Committee on the Rights of the Child, Consideration of Reports Submitted by State Parties under article 44 of the Convention, Concluding observations on Malaysia: 25 June 2007, CRC/C/MYS/CO/1 [online] 19 April 2013, available from: http://www2.ohchr.org/english/bodies/crc/docs/co/CRC_C_MYS_CO_1.pdf

¹⁷⁷ Section 43 (1) (a) of the Child Act 2001

การค้าประเวณี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีขึ้นไป หรือถูกปรับไม่ต่ำกว่าห้าหมื่นริงกิต หรือทั้งจำทั้งปรับ¹⁷⁸

2. การห้ามการค้าประเวณีเด็ก

พระราชบัญญัติเด็ก ปี 2001 (the Child Act 2001) มีบทบัญญัติเรื่องการจัดหาเด็กเพื่อการค้าประเวณีหรือเพื่อร่วมประเวณีกับผู้อื่นทั้งในและนอกราชอาณาจักรมาเลเซีย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีขึ้นไป หรือถูกปรับไม่ต่ำกว่าห้าหมื่นริงกิต หรือทั้งจำทั้งปรับ¹⁷⁹ ซึ่งถือได้ว่าเป็นการคุ้มครองเด็กหากเด็กถูกส่งไปยังนอกประเทศด้วย

3. การห้ามสื่อลามกเด็ก

ส่วนในเรื่องของสื่อลามกเด็กประเทศมาเลเซียมิได้มีบทบัญญัติเฉพาะที่กล่าวถึงเรื่องนี้ไว้โดยตรง แต่อย่างไรก็ตามได้มีการกล่าวถึงในการห้ามมิให้เด็กหรือเด็กจากที่อื่นๆทำการแสดงที่ขัดต่อศีลธรรมอันดี ไว้ในประมวลกฎหมายอาญา โดยได้มีการบัญญัติห้ามมิให้มีการขาย การว่าจ้าง และการเผยแพร่สิ่งลามกอนาจาร และสิ่งที่น่ารังเกียจโดยทั่วไป¹⁸⁰ แต่ไม่มีการบัญญัติไว้โดยเฉพาะเพื่อต่อต้านการกระทำความผิดทางเพศทางอินเทอร์เน็ตรวมทั้งสื่อลามกเด็ก¹⁸¹

จากบทบัญญัติต่างๆข้างต้น ยังไม่มีบทบัญญัติในกฎหมายใดที่มีการให้คำนิยามตามพิธีสารเลือกรับฯ ไว้อย่างชัดเจน และการบัญญัติห้ามการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศการค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกเด็กยังไม่มีบทบัญญัติให้เป็นไปตามข้อ 3 แห่งพิธีสารเลือกรับฯ แต่อย่างไรก็ดีเป็นที่น่ายินดีเป็นอย่างยิ่งที่ประเทศมาเลเซียได้เข้าเป็นภาคีพิธีสารฯ เลือกรับแล้ว โดยรัฐบาลของประเทศมาเลเซียได้มีการประกาศว่าคำว่า “การนำเสนอใดๆ (any representation) ในข้อ 2 (c) ควรตีความให้หมายถึง “การนำเสนอใดๆที่มองเห็นได้ (any visual representation)”¹⁸² อีกด้วย

¹⁷⁸ Section 43 (1) (c) of the Child Act 2001

¹⁷⁹ Section 43 (1) (b) of the Child Act 2001

¹⁸⁰ Penal Code Of Malaysia, Section 292

¹⁸¹ UN Committee on the Rights of the Child, Consideration of Reports Submitted by State Parties under article 44 of the Convention, Concluding observations on Malaysia: 25 June 2007, CRC/C/MYS/CO/1 [online] 19 April 2013, available from: http://www2.ohchr.org/english/bodies/crc/docs/co/CRC_C_MYS_CO_1.pdf

¹⁸² Treaties, The Government of Malaysia declares that the words ‘any representation’ in article 2 paragraph (c), shall be interpreted to mean ‘any visual representation. [online], 14 February 2013, available from: http://treaties.un.org/Pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=IV-11-c&chapter=4&lang=en#EndDec

ฉ. การบัญญัติกฎหมายห้ามการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกเด็ก ของประเทศพม่า

ประเทศพม่าเป็นประเทศที่มีปัญหาในเรื่องการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กมากที่สุดในการบรรดาประเทศสมาชิกอาเซียนที่ยังไม่ได้เป็นภาคีพิธีสารเลือกรับฯ เนื่องจากเป็นประเทศที่ด้อยพัฒนา และมีการบังคับใช้กฎหมายที่อ่อนแอกว่าประเทศอื่นๆที่เหลือ อีกทั้งประเทศพม่ายังเป็นจุดหมายปลายทางในการค้าเด็ก สำหรับคนที่มาจากประเทศไทย ประเทศจีน ประเทศมาเลเซีย ประเทศเกาหลีใต้ และประเทศมาเก๊าเพื่อมาแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก¹⁸³ แต่ถึงอย่างไรก็ตามประเทศพม่าก็ได้มีการออกกฎหมายเพื่อต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กไว้บ้างเช่นกัน ในประมวลกฎหมายอาญา และพระราชบัญญัติเกี่ยวกับเด็ก ปี 1993 เป็นต้น โดยมีการบัญญัติห้ามการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกเด็กไว้ ดังต่อไปนี้

1. การห้ามการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ

ประมวลกฎหมายอาญาได้บัญญัติให้การขาย หรือปล่อยให้จ้าง หรือดำเนินการใดกับบุคคลใดที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี โดยมีเจตนาให้บุคคลนั้นถูกจ้าง หรือถูกใช้ เพื่อการค้าประเวณีหรือร่วมประเวณีกับผู้อื่น หรือการกระทำอื่นที่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือรู้ว่าบุคคลเหล่านั้นอาจถูกจ้างหรือถูกใช้เพื่อวัตถุประสงค์แห่งการนั้น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีขึ้นไป และถูกปรับ¹⁸⁴ ซึ่งบทบัญญัติดังกล่าวเป็นการห้ามการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศตามข้อ 2 และ ข้อ 3 แห่งพิธีสารเลือกรับฯ

2. การห้ามการค้าประเวณีเด็ก

ประมวลกฎหมายอาญาบัญญัติให้การซื้อ จ้าง หรือการกระทำเพื่อให้ได้มาซึ่งการครอบครองบุคคลใดที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี โดยมีเจตนาให้บุคคลนั้นถูกจ้างหรือถูกใช้เพื่อการค้าประเวณี หรือร่วมประเวณีกับผู้อื่น หรือการกระทำอื่นที่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือรู้ว่าบุคคลเหล่านั้นอาจถูกจ้างหรือถูกใช้เพื่อวัตถุประสงค์แห่งการนั้น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีขึ้นไป และถูกปรับ¹⁸⁵ เป็นการค้าประเวณีเด็กโดยใช้เด็กในกิจกรรมทางเพศโดยมีการให้ค่าตอบแทน แต่บทบัญญัติไม่ได้กล่าวถึงผลตอบแทนในรูปแบบอื่นใดไว้ด้วย และ the Child Law 1993 ได้บัญญัติ

¹⁸³ CRC Shadow Report Burma, The plights of Children under Military Rule in Burma, Child Rights Forum of Burma, 29th April 2011 [online] 19 April 2013, available from: http://www2.ohchr.org/english/bodies/crc/docs/ngos/Myanmar_CRFB_CRC.pdf

¹⁸⁴ Section 372 of the Penal Code Of Burma

¹⁸⁵ Section 373 of the Penal Code Of Burma

ความผิดฐานนำเด็กอายุต่ำกว่า 16 ปีที่อยู่ภายใต้การดูแลของผู้ปกครอง เพื่อให้ได้รับรายได้จากการค้าประเวณี หรือได้อนุญาตให้เด็กอยู่ภายใต้การดูแลของผู้ปกครองโดยอาศัยร่วมกัน หรือเพื่อหารายได้ โดยการค้าประเวณี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีขึ้นไป¹⁸⁶ แต่พระราชบัญญัติดังกล่าวคุ้มครองเฉพาะเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 16 ปี เท่านั้น

3. การห้ามสื่อลามกเด็ก

กฎหมายอาญาได้สร้างความผิดขึ้นมาหลากหลายรูปแบบที่มีความเกี่ยวข้องกับสื่อลามก ซึ่งรวมถึงการครอบครองวัตถุลามกไว้เฉยๆด้วย¹⁸⁷ ถ้าวัตถุนั้นยังไม่ได้ปริ้นออกมา ผู้กระทำความผิดอาจถูกดำเนินคดีภายใต้กฎหมาย the Television and Video Law¹⁸⁸ แต่อย่างไรก็ตาม บทบัญญัติดังกล่าวไม่ได้มีการห้ามสื่อลามกที่เกี่ยวข้องกับเด็กแยกออกต่างหากไว้โดยเฉพาะ

แต่อย่างไรก็ดี the Child Law 1993 ได้บัญญัติให้สื่อลามกเด็กเป็นความผิดหากใช้เด็กในหนังสือ วีดีโอ โทรทัศน์ และภาพโป๊¹⁸⁹

ประเทศพม่าควรแก้ไขปรับปรุงกฎหมายหรือบัญญัติกฎหมายใหม่เพื่อห้ามการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกเด็กไว้โดยเฉพาะ เนื่องจากกฎหมายดังกล่าวไม่ได้บัญญัติให้เป็นไปตามข้อ 3 แห่งพิธีสารเลือกรับข้อย่าเต็มที่ คณะกรรมการว่าด้วยสิทธิเด็กผู้เชี่ยวชาญยินดีกับข่าวการที่ประเทศพม่าเข้าร่วมเป็นภาคีในพิธีสารเลือกรับฯ¹⁹⁰ ซึ่งการให้สัตยาบันในพิธีสารเลือกรับฯอาจทำให้ประเทศพม่ามีการพัฒนาทางกฎหมายมากยิ่งขึ้นไม่มากนักน้อยเพื่อต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก

ญ การบัญญัติกฎหมายห้ามการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกเด็ก ของประเทศสิงคโปร์

ประเทศสิงคโปร์มีประสบการณ์การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างน่าตื่นตะลึงในช่วงสี่สิบปีที่ผ่านมา จนกลายเป็นประเทศที่มีความมั่งคั่งและเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วในทวีปเอเชีย แต่อย่างไรก็ดีการขยายการบริโภคระหว่างเด็กที่เพิ่มขึ้นส่งผลให้มีการค้าประเวณีเด็กในประเทศสิงคโปร์

¹⁸⁶ Section 66 (a), (b) of the Child Law 1993

¹⁸⁷ Section 292 of the Penal Code Of Burma

¹⁸⁸ Chapter IX of the Television and Video Law

¹⁸⁹ Section 66 (f) of the Child Law 1993

¹⁹⁰ United Nations Human Rights, Committee on the Rights of the Child examines report of Myanmar, 19 January 2012 [online] 19 April 2013, available from: <http://www.ohchr.org/EN/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=11768&LangID=E>

ผลักดันให้เด็กทั้งเด็กผู้หญิงและเด็กผู้ชายเกี่ยวข้องกับแสวงหาประโยชน์ทางเพศและยังคงมีจำนวนเพิ่มขึ้นอยู่ การค้าประเวณีเด็กเป็นเรื่องที่ผิดกฎหมาย แต่มีบางที่ที่พิเศษซึ่งถูกกฎหมาย เช่น โรงเรียนเอกชนที่มีใบอนุญาต แต่ส่วนใหญ่สถานทีนั้นจะอยู่ในสถานที่ที่ระมัดระวัง เช่น โรงแรม คาราโอเกะ บาร์ อพาทเมนต์ และห้องนวด¹⁹¹ ประเทศสิงคโปร์เป็นประเทศต้นทางสำหรับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก เนื่องจากเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วในภูมิภาคอาเซียน ผู้กระทำผิดในประเทศอื่นๆในภูมิภาคอาเซียนส่วนใหญ่จะเป็นชาวสิงคโปร์ ซึ่งในเดือนตุลาคม ปี 2007 ประเทศสิงคโปร์จึงได้มีการบัญญัติกฎหมายอาญาที่บัญญัติให้การแสวงหาประโยชน์ทางเพศเป็นความผิดอย่างชัดแจ้ง สำหรับชาวสิงคโปร์ หรือผู้ที่พักอาศัยถาวรขณะอยู่นอกราชอาณาจักร¹⁹² ประเทศสิงคโปร์เป็นเพียงประเทศเดียวเท่านั้นในอาเซียนที่ยังไม่ได้เข้าร่วมเป็นภาคีในพิธีสารเลือกรับฯ จึงมีความน่าสนใจว่าประเทศสิงคโปร์มีการบัญญัติกฎหมายในเรื่องการแสวงหาประโยชน์ทางเพศในรูปแบบต่างๆไว้หรือไม่อย่างไร ดังต่อไปนี้

1. การห้ามการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ

The Children and Young Persons Act 2010 ได้มีการวางโครงสร้างบทบัญญัติเรื่องการห้ามการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศไว้โดยเฉพาะ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นความผิดสำหรับทุกคนที่มีส่วนร่วมในการโอน หรือให้เพื่อครอบครอง เพื่อดูและหรือควบคุมเด็ก เพื่อแลกกับของมีค่าใดๆ¹⁹³ ซึ่งมีความใกล้เคียงกับข้อ 2 และข้อ 3 แห่งพิธีสารเลือกรับฯ

และ The Women's Charter ห้ามการค้าเด็กผู้หญิงเพื่อการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจะถูกลงโทษ ซึ่งหากบุคคลใดที่ซื้อ ขาย จัดหา ขนส่ง หรือโอน หรือจากสิงคโปร์ ผู้หญิงหรือเด็กผู้หญิงเพื่อวัตถุประสงค์ค้าประเวณีจะถูกลงโทษโดยมีโทษปรับและถูกจำคุกเป็นเวลา 5 ปี¹⁹⁴ แต่กฎบัตรนี้คุ้มครองแต่เฉพาะเด็กผู้หญิงเท่านั้น

¹⁹¹ ECPAT, Executive Summaer: Singapore. [online], 2 December 2012, available from http://www.ecpat.net/EI/Pdf/A4A_II/A4A2011_EAP_SINGAPORE_FINAL.pdf

¹⁹² Child Wise Ltd, Mind the Gaps: A Comparative Analysis of ASEAN Legal Responses to Child-Sex Tourism June 2009 [online] 19 April 2013, available from: http://www.ecoi.net/file_upload/1002_1248205476_crin.pdf

¹⁹³ Section 12 of The Children and Young Persons Act 2010

¹⁹⁴ Section 141 (1) of The Women's Charter

2. การห้ามการค้าประเวณีเด็ก

ประมวลกฎหมายอาญาได้บัญญัติให้เป็นความผิดดังต่อไปนี้ ความผิดฐานได้มีเพศสัมพันธ์เชิงพาณิชย์กับเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีขึ้นไป หรือทั้งจำทั้งปรับ ผู้ใดติดต่อกับบุคคลอื่นเพื่อวัตถุประสงค์เพื่อที่จะได้รับการมีเพศสัมพันธ์เชิงพาณิชย์กับเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีขึ้นไป หรือทั้งจำทั้งปรับ¹⁹⁵ หากกระทำความผิดดังกล่าวนั้นกระทำในประเทศสิงคโปร์¹⁹⁶ ไม่สามารถยกขึ้นอ้างเรื่องความสำคัญผิดกับเด็กมาเป็นข้ออ้างให้ตนไม่ต้องรับผิดได้ไม่หากได้กระทำความผิดภายใต้บทบัญญัตินี้¹⁹⁷ ถ้าบุคคลที่กระทำความผิดอายุต่ำกว่า 21 ปี ในขณะกระทำความผิดนั้น สามารถยกขึ้นอ้างเรื่องความสำคัญผิดกับเด็กมาเป็นข้ออ้างให้ตนไม่ต้องรับผิดได้ เว้นเสียแต่ว่าบุคคลนั้นมีเจตนากระทำความผิดอย่างชัดแจ้งต่อความผิดเหล่านั้น¹⁹⁸ และมีการบัญญัติให้ลงโทษสำหรับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กและผู้เยาว์ในประเทศสิงคโปร์ด้วย¹⁹⁹

นอกจากนี้ประมวลกฎหมายอาญายังได้กล่าวถึงการท่องเที่ยวเพื่อมีเพศสัมพันธ์กับเด็กให้เป็นความผิดอีกด้วย ซึ่งหากผู้ใดทำหรือจัดการเพื่อท่องเที่ยวนอกประเทศสิงคโปร์โดยมีเจตนาแสวงหาประโยชน์ทางเพศเชิงพาณิชย์กับเด็ก ไม่ว่าจะการกระทำความผิดนั้นจะได้กระทำลงแล้วหรือไม่ก็ตาม การขนส่งบุคคลอื่นออกนอกประเทศสิงคโปร์โดยมีเจตนาแสวงหาประโยชน์ทางเพศเชิงพาณิชย์กับเด็ก ไม่ว่าจะการกระทำความผิดนั้นจะได้กระทำลงแล้วหรือไม่ก็ตาม การพิมพ์ แจกจ่าย หรือเผยแพร่ ข้อมูลใดๆมีเจตนาส่งเสริมการแสวงหาประโยชน์ทางเพศเชิงพาณิชย์กับเด็ก หรือช่วยให้บุคคลอื่นบุคคลคนใดกระทำการดังกล่าว²⁰⁰ บุคคลใดอายุตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป กระทำความผิด ถ้าเขาหรือเธอตระเตรียมเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 16 ปีเพื่อกระทำความผิดทางเพศ ไม่ว่าจะการสื่อสารนั้นเกิดขึ้นภายในราชอาณาจักรหรือนอกราชอาณาจักรก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีขึ้นไป หรือทั้งจำทั้งปรับ²⁰¹ เนื่องจากประเทศสิงคโปร์เป็นประเทศที่พัฒนาแล้วและเป็นประเทศต้นทางในการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก จึงให้ความสำคัญไปที่การบัญญัติกฎหมายเรื่องการท่องเที่ยวเพื่อมีเพศสัมพันธ์กับเด็กเพื่อป้องกันไม่ให้มีการไปแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กในประเทศจุดหมายปลายทางแล้วไม่ได้รับโทษ

¹⁹⁵ Section 376C of Penal Code of Singapore

¹⁹⁶ Section 376B of Penal Code of Singapore

¹⁹⁷ Section 377D (1) of Penal Code of Singapore

¹⁹⁸ Section 377D (2) of Penal Code of Singapore

¹⁹⁹ Section 7 and 11 of The Children and Young Persons Act 2010

²⁰⁰ Section 376D of Penal Code of Singapore

²⁰¹ Section 376E of Penal Code of Singapore

3. การห้ามสื่อลามกเด็ก

ส่วนในเรื่องของสื่อลามกเด็กแม้ว่าประเทศสิงคโปร์มิได้มีบทบัญญัติเฉพาะที่กล่าวถึงเรื่องนี้ไว้โดยตรง ซึ่งในอดีตนั้นสิงคโปร์เคยออกกฎหมาย และดำเนินการอย่างเข้มงวดกวดขันว่าผู้ใช้อินเทอร์เน็ตทุกคนจะต้องใช้ผ่านเครื่องแม่ข่ายของรัฐบาล ซึ่งในเครื่องแม่ข่ายนั้นมีคนคอยตรวจสอบดูแลเอาใจใส่ไปออกทั้งหมด คนสิงคโปร์เลี้ยงโดยการใช้โทรศัพท์ทางไกลต่ออินเทอร์เน็ตมาที่เมืองไทย อเมริกาหรือที่อื่น ซึ่งสามารถต่อออกไปได้หมด ในที่สุดสิงคโปร์ต้องเลิกกฎหมายนั้น แต่ก่อนที่จะเลิก ตำรวจบุกเข้าไปในบ้านชายคนหนึ่งและตรวจในคอมพิวเตอร์พบว่ามียูทูบีอยู่ในนั้น จึงได้จับกุมต่อมาศาลตัดสินปรับเป็นเงินจำนวนมาก²⁰² แต่อย่างไรก็ตามได้มีการกล่าวถึงในการห้ามมิให้เด็กหรือเด็กจากที่อื่นๆทำการแสดงที่ขัดต่อศีลธรรมอันดี ไว้ใน Undesirable Publication Act²⁰³ เพื่อจัดการกับสื่อลามกที่ออกสู่สาธารณะ The Films Act²⁰⁴ เพื่อจัดการกับหนังลามกและในประมวลกฎหมายอาญา²⁰⁵ ได้กล่าวถึงการขายหนังสือลามก

ประเทศสิงคโปร์แม้ไม่ได้เป็นภาคีของพิธีสารเลือกรับๆ แต่ประเทศสิงคโปร์เป็นภาคีอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กจึงมีหน้าที่ดำเนินการเพื่อปกป้องเด็กจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศในข้อ 34 และ การขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศในข้อ 35 แต่อย่างไรก็ตามคณะกรรมการว่าด้วยสิทธิเด็กยังคงมีความกังวลในเรื่องการถูกจำกัดการกระทำที่ประเทศสิงคโปร์ได้บัญญัติขึ้นเพื่อต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก รวมถึงการท่องเที่ยวเพื่อมีเพศสัมพันธ์กับเด็กและการนิรโทษกรรมผู้กระทำความผิดในการละเมิดเช่นว่านั้น ประเทศสิงคโปร์จะต้องสร้างความแข็งแกร่งในการผลักดันการดำเนินการบัญญัติให้การกระทำของการแสวงหาประโยชน์ทางเพศเป็นความผิดทางอาญาเพื่อประกันว่าผู้กระทำความผิดทางเพศต่อเด็กจะถูกนำตัวมาเพื่อความยุติธรรมและมีการลงโทษที่เหมาะสม²⁰⁶

²⁰² ศรีสักดิ์ จามรมาน, รายงานการเสวนาทางวิชาการเรื่อง “สื่อลามกและการค้าประเวณีทางอินเทอร์เน็ต: มะเร็งร้ายที่ทำลายเยาวชนไทย สถาบันกฎหมายอาญา, [ออนไลน์] 19 เมษายน 2555 แหล่งที่มา: www.institute.ago.go.th/backupweb/upload/.../11080811856.d...

²⁰³ Section 4 (2) (a) (ii) of Undesirable Publication Act

²⁰⁴ Section 29 and 30 of The Films Act

²⁰⁵ Section 292 to 294 of Penal Code of Singapore

²⁰⁶ Committee on the Rights of the Child: Consideration of Reports Submitted by States Parties Under Article 44 of the Convention on the Rights of the Child: Concluding observations: Singapore. UN Convention on the Rights of the Child. 2 May 2011. (CRC/C/SGP/CO/2-3) [online] 19 April 2013, available from: www2.ohchr.org/.../crc/.../co/CRC.C.SGP.CO.2-3...

กล่าวโดยสรุป การบัญญัติกฎหมายห้ามการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกเด็กของบรรดาประเทศสมาชิกอาเซียน ประเทศสมาชิกอาเซียนที่เป็นภาคีพิธีสารเลือกรับได้ดำเนินการตาม ข้อ 2 และ ข้อ 3 แห่งพิธีสารเลือกรับฯ แต่มีเพียงบางประเทศเท่านั้นที่บัญญัติกฎหมายห้ามความผิดในพิธีสารฯ ได้ครอบคลุมทั้งหมด ซึ่งประเทศที่สามารถเป็นต้นแบบให้กับประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นๆ ได้ก็คือ ประเทศกัมพูชา เนื่องจากมีการบัญญัติกฎหมายทั้งให้คำนิยามและห้ามการกระทำความผิดเช่นว่านั้นได้อย่างชัดเจน แต่อย่างไรก็ดีแม้จะได้ดำเนินการตามพิธีสารเลือกรับฯ (OPSC) อย่างเต็มที่แล้วแต่ก็ยังคงมีปัญหาในเรื่องของการบังคับใช้กฎหมายอยู่ที่ในทุกประเทศ ส่วนประเทศสิงคโปร์แม้ไม่ได้เป็นภาคีของพิธีสารเลือกรับฯ แต่ก็มี การดำเนินการตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก แต่ไม่มีการกำหนดคำนิยามในความผิดทั้งหลายเลย ผู้เขียนได้สรุปความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนกับพิธีสารเลือกรับฯ ในเรื่องการบัญญัติกฎหมายห้ามการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกเด็ก ไว้ในตารางที่ 4 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4 ตารางสรุปการบัญญัติกฎหมายห้ามการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกเด็กของประเทศสมาชิกอาเซียนในแต่ละประเทศ

ประเทศ	การบัญญัติกฎหมายห้ามการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ	การบัญญัติกฎหมายห้ามการค้าประเวณีเด็ก	การบัญญัติกฎหมายห้ามสื่อลามกเด็ก	ข้อสังเกตของผู้เขียน
ประเทศไทย	- ไม่มีการให้คำนิยาม - ไม่มีการห้ามการขายเด็กและ/หรือการค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศไว้อย่างชัดเจน มีเพียงแต่การกล่าวถึงการลงโทษผู้ที่กระทำความผิดในการแสวงหาประโยชน์จากบุคคลที่ตนดูแล ²⁰⁷ ซึ่งเป็นการห้ามกระทำความผิดโดยกว้างมิได้เฉพาะเจาะจงถึงเรื่องการขายเด็กและ/หรือค้า	- มีการให้คำนิยามที่มีความสอดคล้องกับ OPSC ข้อ 2 (b) ²⁰⁸ - มีการห้ามกระทำในกิจกรรมทางเพศเพื่อให้ได้มาซึ่งเงินตราหรือผลประโยชน์ตอบแทนในรูปแบบอื่นใด ²⁰⁹	- ไม่มีการให้คำนิยาม - มีพระราชบัญญัติ ²¹⁰ และกฎหมายอาญา ²¹¹ ที่บัญญัติห้ามเรื่องสื่อลามก แต่อย่างไรก็ดียังไม่มีการกล่าวถึงเรื่องสื่อลามกเด็กไว้	- ควรมีการให้คำนิยามตามพิธีสารเลือกรับฯ ข้อ 2 - ควรบัญญัติเรื่องการขายเด็กและ/หรือการค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศไว้อย่างชัดเจน - ควรบัญญัติเรื่องสื่อลามกเด็กไว้

²⁰⁷ มาตรา 6(1) แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551

²⁰⁸ มาตรา 4 แห่ง พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539

²⁰⁹ ECPAT International, Alternative Report: Following the Initial Report from Thailand on the Implementation of the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the Sale of Children,

ประเทศ	การบัญญัติกฎหมายห้ามการ ขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อ บริการทางเพศ	การบัญญัติ กฎหมายห้าม การค้าประเวณีเด็ก	การบัญญัติ กฎหมายห้ามสื่อ ลามกเด็ก	ข้อสังเกตของ ผู้เขียน
	เด็กเพื่อบริการทางเพศ		โดยเฉพาะและ นำเอาบทบัญญัติ เกี่ยวกับอาญา เรื่องสื่อลามกเด็ก รวมมืออย่างเต็มที่ กับข้อ 2 และ ข้อ 3	โดยเฉพาะโดยการ ปรับปรุงและ นำเอาบทบัญญัติ เกี่ยวกับอาญา เรื่องสื่อลามกเด็ก รวมมืออย่างเต็มที่ กับข้อ 2 และ ข้อ 3 แห่ง OPSC ²¹² และให้รวมถึงการ ครอบครองสื่อ ลามกเด็กอีกด้วย
ประเทศ เวียดนาม	- ไม่มีการให้คำนิยาม - ไม่มีบทบัญญัติในเรื่องการห้าม การขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อ บริการทางเพศไว้โดยเฉพาะ แต่ อย่างไรก็ดี ในประมวลกฎหมาย อาญา ได้มีการกล่าวถึงฐาน ความผิด เรื่องการขาย การ หลอกให้เปลี่ยน หรือการบังคับ เด็ก และซื้อเด็ก ขายเด็กเพื่อ วัตถุประสงค์เพื่อค้าประเวณี ²¹³	- ไม่มีการให้คำ นิยาม - มีบทบัญญัติให้ ค้าประเวณีเด็กเป็น ความผิดไว้ใน ประมวลกฎหมาย อาญาดังแต่มาตรา 254 จนถึง มาตรา 256 ซึ่ง ค่ำ ว่า “จ่ายเงินเพื่อร่วม ประเวณี” ในมาตรา 256 ²¹⁴ นั้นไม่ได้มี การกล่าวถึงโดยชัด	- ไม่มีการให้คำ นิยาม - มีบทบัญญัติให้ การเผยแพร่สินค้า ที่เป็นการล่อลวง ทำให้ผิดศีลธรรม อันดี ทา ง วัฒนธรรมซึ่งมี โทษหนักขึ้นหาก เป็นการกระทำผิด ต่อเยาวชน ²¹⁵ แต่ อย่างไรก็ดีเป็น การกล่าวถึงใน	- ควรมีการให้คำ นิยามตามพิธีสาร เลือกรับฯ ข้อ 2 - ควรบัญญัติเรื่อง การขายเด็กและ/ หรือการค้าเด็ก เพื่อบริการทาง เพศไว้อย่างชัดเจน - ควรบัญญัติเรื่อง สื่อลามกเด็กไว้ โดยเฉพาะและให้ รวมถึงการ ครอบครองสื่อ

Child Prostitution and Child Pornography. July 2011 [online] 19 April 2013, available from:
<http://www2.ohchr.org/english/bodies/crc/crcwg59.htm>

²¹⁰ พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 และพระราชบัญญัติจัดแจ้งการพิมพ์ พ.ศ.
 2550

²¹¹ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 287

²¹² CRC/C/OPSC/THA/CO/1. 21 February October 2012, Para 25(b) and 26(b)

²¹³ Article 120 of the Penal Code of Veitnum

²¹⁴ Article 256 of Penal Code of the Socialist Republic of Vietnam

²¹⁵ Article 253 of Penal Code of Vietnam

ประเทศ	การบัญญัติกฎหมายห้ามการ ขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อ บริการทางเพศ	การบัญญัติ กฎหมายห้าม การค้าประเวณีเด็ก	การบัญญัติ กฎหมายห้ามสื่อ ลามกเด็ก	ข้อสังเกตของ ผู้เขียน
		แจ้งว่าผลประโยชน์ ที่ ถูก เสน อ เพื่อ แลกเปลี่ยนการ บริการทางเพศจาก เด็กนั้น อาจ มี ได้ หลากหลายรูปแบบ ด้วยกัน	ภาพกว้างไม่ได้ บัญญัติเรื่องสื่อ ลามกเด็กไว้ โดยตรง	ลามกเด็กอีกด้วย
ประเทศ กัมพูชา	- มีการให้คำนิยามที่มีความ สอดคล้องกับ OPSC ข้อ 2 (a) ²¹⁶ - มีบทบัญญัติเรื่องสื่อลามกเด็ก ไว้โดยเฉพาะ ²¹⁷ บุคคลที่ขาย บุคคลอื่นจะต้องถูกลงโทษให้ จำคุกสองถึงห้าปี ²¹⁸	- มีการให้คำนิยามที่ มีความสอดคล้องกับ OPSC ข้อ 2 (b) ²¹⁹ - มีบทบัญญัติเรื่อง สื่อลามกเด็กไว้ โดยเฉพาะ ²²⁰ โดยให้ การเสนอ การได้มา การจัดการ หรือการ จัด ให้ เด็ก เพื่อ ค้าประเวณีเป็น ความผิดตามข้อ 3 (1) (b) แห่ ง OPSC ²²¹	- มีการให้คำนิยาม ที่ มี ค ว า ม ส อ ด ค ล้ อ ง กั บ OPSC ข้อ 2 (c) ²²² - มีบทบัญญัติเรื่อง สื่อลามกเด็กไว้ โดยเฉพาะ ²²³ โดย ให้เป็นความผิด ตามข้อ 3 (1)(c) แห่ง OPSC ซึ่ง ร ว ม ถึ ง ก า ร ครอบครองสื่อ	- ประเทศกัมพูชา เป็นประเทศเดียว ที่บัญญัติกฎหมาย ห้ามการขายเด็ก และ/หรือค้าเด็ก เพื่อบริการทาง เพศ การ ค้า ประเวณีเด็ก และ สื่อลามกเด็ก ได้ อย่างครบถ้วนตาม พิธีสารเลือกรับฯ แต่อย่างไรก็ดี ยังคงมีปัญหาใน

²¹⁶ Article 13 of Law on Suppression of Human Trafficking and Sexual Exploitation 2008 state that “The act of selling, buying or exchanging a human being shall mean to unlawfully deliver the control over a person to another, or to unlawfully receive the control over a person from another, in exchange for anything of value including any services and human beings”

²¹⁷ Chapter II of Law on Suppression of Human Trafficking and Sexual Exploitation 2008

²¹⁸ Article 14 of Law on Suppression of Human Trafficking and Sexual Exploitation 2008

²¹⁹ Article 23 of Law on Suppression of Human Trafficking and Sexual Exploitation 2008 state that “Child prostitution in this law shall mean having sexual intercourse or other sexual conduct of all kinds between a minor and another person in exchange for anything of value”.

²²⁰ Chapter IV of Law on Suppression of Human Trafficking and Sexual Exploitation 2008

²²¹ Article 26 - 30 of Law on Suppression of Human Trafficking and Sexual Exploitation 2008, Article 284-286 and Article 289-292 of the Penal Code of Cambodia.

ประเทศ	การบัญญัติกฎหมายห้ามการ ขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อ บริการทางเพศ	การบัญญัติ กฎหมายห้าม การค้าประเวณีเด็ก	การบัญญัติ กฎหมายห้ามสื่อ ลามกเด็ก	ข้อสังเกตของ ผู้เขียน
			ลามกเด็กด้วย ²²⁴	เรื่องการใช้บังคับ กฎหมาย
ประเทศลาว	- ไม่มีการให้คำนิยาม - มีบทบัญญัติเรื่องการขายเด็ก และ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทาง เพศไว้โดยเฉพาะ คือ ความผิด ฐานค้าเด็ก ²²⁵	- มีการให้คำนิยามที่ มีความสอดคล้องกับ OPSC ข้อ 2 (b) ²²⁶ - มีบทบัญญัติให้ ค้าประเวณีเด็กเป็น ความผิดไว้ใน ประมวลกฎหมาย อาญาและกฎหมาย ว่าด้วยการปกป้อง สิทธิและ ผลประโยชน์ของ เด็ก ปี 2006 ²²⁷	- ไม่มีการให้คำ นิยาม - มีบทบัญญัติให้ สื่อลามกเด็กเป็น ความผิดไว้ใน ประมวลกฎหมาย อาญาแต่ห้าม เผยแพร่สื่อลามก เด็กเท่านั้น และ กฎหมายว่าด้วย การปกป้องสิทธิ และผลประโยชน์ ของ เด็ก ปี 2006 ²²⁸	- ควรมีการให้คำ นิยามตามพิธีสาร เลือกรับฯ ข้อ 2 - ถึงแม้ว่า กฎหมายว่าด้วย การปกป้องสิทธิ และผลประโยชน์ ของเด็ก ปี 2006 มีความสอดคล้อง กับ OPSC ข้อ 3(a)(ii)(c) แต่ไม่ รวมถึงการ ครอบครองสื่อ ลามกเด็กด้วย จึง ควรบัญญัติให้ ครอบคลุมถึงเรื่อง การครอบครอง ด้วย
ประเทศบรูไน	- ไม่มีการให้คำนิยาม	- ไม่มีการให้คำ	- ไม่มีการให้คำ	- ควรมีการให้คำ

²²² Article 40 of Law on Suppression of Human Trafficking and Sexual Exploitation 2008 state that “Child pornography in this law shall mean a visible material such as a photograph or videotape, including a material in electronic form, depicting a minor’s naked figure which excites or stimulates sexual desire.”

²²³ Chapter V of Law on Suppression of Human Trafficking and Sexual Exploitation 2008

²²⁴ Article 41 of Law on Suppression of Human Trafficking and Sexual Exploitation 2008

²²⁵ มาตรา 90 แห่งกฎหมายว่าด้วยการปกป้องสิทธิและผลประโยชน์ของเด็ก ปี 2006

²²⁶ มาตรา 89 แห่งกฎหมายว่าด้วยการปกป้องสิทธิและผลประโยชน์ของเด็ก ปี 2006 ได้บัญญัติว่า “การค้าประเวณีเด็ก หมายถึง การมีเพศสัมพันธ์กับเด็กโดยจ่ายเงิน หรือให้ผลประโยชน์ในรูปแบบอื่นเป็นการตอบแทน”

²²⁷ มาตรา 131-134 แห่งประมวลกฎหมายอาญาประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และ มาตรา 89 แห่งกฎหมายว่าด้วยการปกป้องสิทธิและผลประโยชน์ของเด็ก ปี 2006

²²⁸ มาตรา 138 แห่งประมวลกฎหมายอาญาประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และ มาตรา 86 แห่งกฎหมายว่าด้วยการปกป้องสิทธิและผลประโยชน์ของเด็ก ปี 2006

ประเทศ	การบัญญัติกฎหมายห้ามการ ขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อ บริการทางเพศ	การบัญญัติ กฎหมายห้าม การค้าประเวณีเด็ก	การบัญญัติ กฎหมายห้ามสื่อ ลามกเด็ก	ข้อสังเกตของ ผู้เขียน
ดารุสซาลาม	- มีบทบัญญัติในเรื่องการห้าม การขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อ บริการทางเพศไว้ในประมวล กฎหมายอาญา และ The Woman and Girls Protection Act 1972 ²²⁹ แต่ กฎหมายทั้งสองฉบับมีความ แตกต่างกันทั้งในเรื่องของเพศ และอายุของเด็กที่ได้รับความ คุ้มครองตามกฎหมายดังกล่าว อาจทำให้ไม่สามารถคุ้มครอง เด็กผู้ชายได้ในบางมาตราของ กฎหมายเหล่านั้น	นิยาม - มีบทบัญญัติให้ ค้าประเวณีเด็กเป็น ความผิดไว้ใน ประมวลกฎหมาย อาญา และ The Woman and Girls Protection Act 1972 ²³⁰ ซึ่งให้ความ คุ้มครองเฉพาะแต่ เด็กผู้หญิงเท่านั้น	นิยาม - มีบทบัญญัติให้ สื่อลามกเด็กเป็น ความผิดไว้ใน ประมวลกฎหมาย อาญามาตรา 292 โดยห้ามขายสิ่ง ลามกอนาจารแต่ ไม่ได้ห้ามเรื่องสื่อ ลามกเด็กไว้เป็น การเฉพาะ และ Undesirable Publications Act ²³¹ ห้ามนำเข้า ส่งออก หรือผลิต สิ่งตีพิมพ์ที่ไม่พึง ปรารถนา ซึ่งยังมี ความคลุมเครือว่า รวมถึงสื่อลามก ด้วยหรือไม่	นิยามตามพิธีสาร เลือกรับฯ ข้อ 2 - กฎหมายทั้งสอง ฉบับในเรื่องการ ขายเด็กมีความ แตกต่างกันทั้งใน เรื่องของเพศ และ อายุของเด็กที่ ได้ รั บ ค ว า ม ค ู ม ค ร อ ง ต า ม กฏหมายดังกล่าว อาจ ทำให้ ไม่ สามารถคุ้มครอง เด็กผู้ชายได้ในบาง มาตราของ กฎหมายเหล่านั้น จึงควรบัญญัติให้ คุ้มครองบุคคลทุก คนที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี - เรื่องการค้า ประเวณีเด็กควร บัญญัติให้ ครอบคลุมถึง เด็กผู้ชายด้วย - ควรบัญญัติเรื่อง

²²⁹ Article 366B, 372 and 373 of the Penal Code of Brunei Darussalam and Section 3 (b) of The Woman and Girls Protection Act 1972

²³⁰ Article 366A of the Penal Code of Brunei Darussalam and Section 3 and Section 5 of The Woman and Girls Protection Act 1972

²³¹ Interpol, National Laws Legislation of Interpol member states on sexual offences against children: Brunei. [online], 4 November 2012, available from <https://secure.interpol.int/Public/Children/SexualAbuse/NationalLaws/CsaBrunei.pdf>

ประเทศ	การบัญญัติกฎหมายห้ามการ ขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อ บริการทางเพศ	การบัญญัติ กฎหมายห้าม การค้าประเวณีเด็ก	การบัญญัติ กฎหมายห้ามสื่อ ลามกเด็ก	ข้อสังเกตของ ผู้เขียน
				สื่อลามกเด็กไว้ โดยเฉพาะแยก ต่างหากออกมา และให้รวมถึงการ ครอบครองสื่อ ลามกเด็กอีกด้วย
ประเทศ ฟิลิปปินส์	<p>- มีการให้คำนิยามที่มีความสอดคล้องกับ OPSC ข้อ 2 (a)²³²</p> <p>- มีบทบัญญัติในเรื่องการห้ามการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศไว้ใน Republic Act No.7610</p>	<p>- ไม่มีการให้คำนิยาม</p> <p>- มีบทบัญญัติให้คำประเวณีเด็กเป็นความผิดไว้ใน Republic Act No.7610²³³ และยังคงกล่าวถึงการพยายามค้าประเวณีเด็กอีกด้วย²³⁴ ซึ่งมีความสอดคล้องกับ OPSC ข้อ 2 และข้อ 3</p>	<p>- มีการให้คำนิยามที่มีความสอดคล้องกับ OPSC ข้อ 2 (c)</p> <p>- มีบทบัญญัติให้สื่อลามกเด็กเป็นความผิดไว้ โดยเฉพาะใน The Anti-Child Pornography Act 2009 โดยจัดให้มีการคุ้มครองเด็กอย่างกว้างขวาง เช่นเดียวกับพิธีสารเลือกรับฯ และยังห้ามผลิตทางคอมพิวเตอร์ ดิจิตอล หรืองานฝีมือทั่วไป ของภาพหรือกราฟิกของบุคคลที่ถูก</p>	<p>- ควรมีการให้คำนิยามตามพิธีสารเลือกรับฯ ข้อ 2 ในเรื่องของการค้าประเวณีเด็ก</p> <p>- การให้คำนิยามและการบัญญัติห้ามการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ ถูกนำเสนอในหัวข้อ “การค้าเด็ก (Trafficking of Children) ซึ่งค่อนข้างจะสับสนว่าเป็นกฎหมายเฉพาะที่บัญญัติถึงเรื่องการค้ำมนุษย์ ซึ่งให้การค้าเด็กอยู่ในกรอบเดียวกันกับคำนิยามใน</p>

²³² Article 7 of Republic Act No.7610

²³³ Section 5 (a)(b) of Republic Act No.7610

²³⁴ Section 6 (a)(b) of Republic Act No.7610

ประเทศ	การบัญญัติกฎหมายห้ามการ ขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อ บริการทางเพศ	การบัญญัติ กฎหมายห้าม การค้าประเวณีเด็ก	การบัญญัติ กฎหมายห้ามสื่อ ลามกเด็ก	ข้อสังเกตของ ผู้เขียน
			แสดงหรือ บุคคล ที่ถูกทำขึ้นให้ ปรากฏเหมือนเด็ก ก็ ต ก อ ยู่ ใน บทบัญญัตินี้อีก ด้วย ²³⁵	Palermo Protocol ²³⁶ จึง ควรแยกต่างหาก ออกมาไว้ โดยเฉพาะ
ประเทศอิน โดนีเซีย	- ไม่มีการให้คำนิยาม - มีบทบัญญัติในเรื่องการห้าม การขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อ บริการทางเพศไว้ในมาตรา 83 แห่ง The Child Protection Act No. 23 of 2002 ไว้ โดยเฉพาะ ²³⁷	- ไม่มีการให้คำ นิยาม - มีบทบัญญัติให้ ค้าประเวณีเด็กเป็น ความผิดไว้ใน The Child Protection Act No. 23 of 2002 ²³⁸ ซึ่งการมี เพศสัมพันธ์ (Sexual intercourse) ดังกล่าวหมายความ ถึงแต่เฉพาะการร่วม ประเวณีกันระหว่าง	- ไม่มีการให้คำ นิยาม - มีบทบัญญัติให้ สื่อลามกเด็กเป็น ความผิดไว้ใน The Electronic Information and Transaction Law No. 11 of 2008, The Anti- Pornography Law No. 44 of 2008 และ	- ควรมีการให้คำ นิยามตามพิธีสาร เลือกรับฯ ข้อ 2 - ควรบัญญัติ กฎหมายในเรื่อง ของการ ค้าประเวณีให้ ครอบคลุมถึงการ คุ้มครองเด็กผู้ชาย ด้วย

²³⁵ ECPAT Philippines, Philippines Alternative NGO Report 2011 Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography (OPSC) [online] 19 April 2013, available from: <http://www.ecpatphilippines.org/component/content/article/4-updates/46-optional-protocol-on-the-sale-of-children-child-prostitution-and-child-pornography-opsc>

²³⁶ Ibid.

²³⁷ UN Committee on the Rights of the Child, Consideration of Reports Submitted by State Parties under article 44 of the Convention, Third and fourth periodic reports of States parties due in 2007 on Indonesia: 18 October 2012 [online] 19 April 2013, available from: <http://daccess-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/G12/472/53/PDF/G1247253.pdf?OpenElement>

²³⁸ Chapter XII, Article 81 and 82 of The Child Protection Act No. 23 of 2002

ประเทศ	การบัญญัติกฎหมายห้ามการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ	การบัญญัติกฎหมายห้ามการค้าประเวณีเด็ก	การบัญญัติกฎหมายห้ามสื่อลามกเด็ก	ข้อสังเกตของผู้เขียน
		หญิงกับชายเท่านั้น ²³⁹ จึงไม่คุ้มครองเด็กผู้ชาย	Manpower No. 13 Act 2003 ²⁴⁰	
ประเทศมาเลเซีย	- ไม่มีการให้คำนิยาม - มีบทบัญญัติในเรื่องการห้ามการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศไว้ใน the Child Act 2001 ²⁴¹	- ไม่มีการให้คำนิยาม - มีบทบัญญัติให้ค้าประเวณีเด็กเป็นความผิดไว้ใน the Child Act 2001 มีบทบัญญัติเรื่องการจัดหาเด็กเพื่อการค้าประเวณีหรือเพื่อร่วมประเวณีกับผู้อื่นทั้งในและนอกรัฐมาเลเซีย ²⁴²	- ไม่มีการให้คำนิยาม - ไม่มีบทบัญญัติให้สื่อลามกเด็กเป็นความผิดไว้โดยตรง แต่มีการห้ามมิให้เด็กหรือเด็กจากที่อื่นๆทำการแสดงที่ขัดต่อศีลธรรมอันดีไว้ในประมวลกฎหมายอาญา ²⁴³ แต่ไม่มีการบัญญัติไว้โดยเฉพาะเพื่อต่อต้านการกระทำความผิดทางเพศทางอินเทอร์เน็ต	- ควรมีการให้คำนิยามตามพิธีสารเลือกรับฯ ข้อ 2 - ควรบัญญัติเรื่องสื่อลามกเด็กไว้โดยเฉพาะและให้รวมถึงการครอบครองสื่อลามกเด็กอีกด้วย

²³⁹ ECPAT International, Alternative Report: Following the Initial Report from Thailand on the Implementation of the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography. July 2011[online] 19 April 2013, available from: http://www2.ohchr.org/english/bodies/crc/docs/ngos/Thailand_ECPAT_OPSC.pdf

²⁴⁰ Article 27(1), 45(1), 52(1) of The Electronic Information and Transaction Law No. 11 of 2008 and Article 74, 183 of The Manpower Act No 13 of 2003

²⁴¹ Section 43 (1) (a) (c) of the Child Act 2001

²⁴² Section 43 (1) (b) of the Child Act 2001

²⁴³ Penal Code Of Malaysia, Section 292

ประเทศ	การบัญญัติกฎหมายห้ามการ ขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อ บริการทางเพศ	การบัญญัติ กฎหมายห้าม การค้าประเวณีเด็ก	การบัญญัติ กฎหมายห้ามสื่อ ลามกเด็ก	ข้อสังเกตของ ผู้เขียน
			รวมทั้งสื่อลามก เด็กด้วย ²⁴⁴	
ประเทศพม่า	- ไม่มีการให้คำนิยาม - มีบทบัญญัติในเรื่องการห้าม การขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อ บริการทางเพศไว้ในประมวล กฎหมายอาญา ²⁴⁵	- ไม่มีการให้คำ นิยาม - มีบทบัญญัติให้ ค้าประเวณีเด็กเป็น ความผิดไว้ใน ประมวลกฎหมาย อาญาซึ่งคุ้มครอง เด็กทุกคนที่มีอายุต่ำ กว่า 18 ปี ตาม OPSC และ the Child Law 1993 ซึ่งคุ้มครองเด็กที่มี อายุต่ำกว่า 16 ปี เท่านั้น ²⁴⁶ การ บัญญัติดังกล่าวจึง ทำให้เกิดช่องโหว่ซึ่ง อาจทำให้เด็กที่มี อายุ 17 - 18 ปี ไม่ได้รับการคุ้มครอง ตามกฎหมาย the Child Law 1993	- ไม่มีการให้คำ นิยาม - มีบทบัญญัติให้ สื่อลามกเด็กเป็น ความผิดไว้ใน ประมวลกฎหมาย อาญาซึ่งกล่าวถึง การครอบครอง วัตถุลามกไว้ด้วย และ the Television and Video Lawแต่ ไม่ได้มีการห้ามสื่อ ลามกที่เกี่ยวข้อง กับเด็กแยกออก ต่างหากไว้ โดยเฉพาะ แต่ อย่างไรก็ดี the Child Law 1993 ได้บัญญัติให้สื่อ ลามกเด็กไว้ โดยเฉพาะ ²⁴⁷	- ควรมีการให้คำ นิยามตามพิธีสาร เลือกรับฯ ข้อ 2 - ควรบัญญัติเรื่อง สื่อลามกเด็กไว้ โดยเฉพาะแยก ต่างหากออกมา และให้รวมถึงการ ครอบครองสื่อ ลามกเด็กอีกด้วย
ประเทศ สิงคโปร์	- ไม่มีการให้คำนิยาม - มีบทบัญญัติในเรื่องการห้าม	- ไม่มีการให้คำ นิยาม	- ไม่มีการให้คำ นิยาม	- ควรมีการให้คำ นิยามตามพิธีสาร

²⁴⁴ UN Committee on the Rights of the Child, Consideration of Reports Submitted by State Parties under article 44 of the Convention, Concluding observations on Malaysia: 25 June 2007, CRC/C/MYS/CO/1 [online] 19 April 2013, available from: http://www2.ohchr.org/english/bodies/crc/docs/co/CRC_C_MYS_CO_1.pdf

²⁴⁵ Section 372 of the Penal Code Of Burma

²⁴⁶ Section 373 of the Penal Code Of Burma and Section 66 (a), (b) of the Child Law 1993

²⁴⁷ Section 292 of the Penal Code Of Burma, Chapter IX of the Television and Video Law and Section 66 (f) of the Child Law 1993

ประเทศ	การบัญญัติกฎหมายห้ามการ ขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อ บริการทางเพศ	การบัญญัติ กฎหมายห้าม การค้าประเวณีเด็ก	การบัญญัติ กฎหมายห้ามสื่อ ลามกเด็ก	ข้อสังเกตของ ผู้เขียน
	การขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อ บริการทางเพศไว้ใน The Women’s Charter ²⁴⁸ และมี โครงสร้างของThe Children and Young Persons Act 2010 ที่บัญญัติเรื่องนี้ไว้ โดยเฉพาะ	- มีบทบัญญัติให้ ค้าประเวณีเด็กเป็น ความผิดไว้ใน ประมวลกฎหมาย อาญานอกจากนี้ยัง ได้กล่าวถึงการ ท่องเที่ยวเพื่อมี เพศสัมพันธ์กับเด็ก ให้เป็นความผิดอีก ด้วย ²⁴⁹	- ไม่มีบทบัญญัติ ให้สื่อลามกเด็ก เป็นความผิดไว้ โดยตรง แต่มี กฎหมายที่ เกี่ยวข้องอยู่บ้าง เช่นประมวล กฎหมายอาญา Undesirable Publication Act และใน The Films Act ²⁵⁰	เลือกรับฯ ข้อ 2 - ควรบัญญัติเรื่อง สื่อลามกเด็กไว้ โดยเฉพาะและให้ รวมถึงการ ครอบครองสื่อ ลามกเด็กอีกด้วย

4.1.3 การกำหนดเขตอำนาจศาลและเขตอำนาจศาลนอกดินแดน

การกำหนดเขตอำนาจเหนือความผิดทั้งหลายเมื่อผู้กระทำความผิดนั้นเป็นคนชาติ
ของรัฐนั้นเท่านั้นตามหลักสัญชาติ และยังได้กล่าวรวมถึงบุคคลผู้มีถิ่นที่อยู่ประจำในดินแดนของรัฐนั้น
อีกด้วย ซึ่งหมายความว่าแม้ว่าบุคคลเหล่านั้นจะเป็นคนชาติใดก็ตามแต่ถ้าบุคคลเหล่านั้นมีถิ่นที่อยู่
ประจำในดินแดนของรัฐนั้นๆ รัฐนั้นก็สามารถที่จะดำเนินคดีกับบุคคลเหล่านั้นได้อีกด้วยตามข้อ 4
แห่งพิธีสารเลือกรับฯ และการกำหนดเขตอำนาจศาลนอกดินแดน (Extraterritorial Jurisdiction) ก็
เป็นเครื่องมือที่สำคัญอย่างหนึ่งในการต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก โดยเฉพาะอย่าง
ยิ่งกับประเทศต้นทางที่ต้องการบัญญัติกฎหมายเพื่อจะได้จัดให้มีการจับกุมหรือดำเนินคดีกับผู้กระทำ
ความผิดที่หลบหนีมาจากประเทศปลายทางที่มีกฎหมายที่อ่อนแอ และกลับสู่ประเทศของตนเพื่อ
หลีกเลี่ยงการดำเนินคดี ถึงแม้ว่าพิธีสารเลือกรับฯไม่ได้เรียกร้องให้รัฐดำเนินคดีกับคนชาติของพวกเขา
เหล่านั้นสำหรับความผิดที่ได้กระทำนอกประเทศ แต่มีมากกว่า 30 ประเทศทั่วโลกได้มีบทบัญญัติใน
เรื่องเขตอำนาจศาลนอกดินแดนเพื่อให้สามารถดำเนินคดีกับคนชาติของพวกเขาเหล่านั้นได้ใน

²⁴⁸ Section 141 (1) of The Women’s Charter

²⁴⁹ Section 376C and Section 376D of Penal Code of Singapore

²⁵⁰ Section 292 to 294 of Penal Code of Singapore, Section 4 (2) (a) (ii) of Undesirable Publication Act
and Section 29 and 30 of The Films Act

ประเทศของตนสำหรับความผิดภายใต้พิธีสารเลือกรับฯที่ได้กระทำนอกประเทศของตน²⁵¹ ซึ่งประเทศสมาชิกอาเซียนมีการกำหนดเขตอำนาจศาลและเขตอำนาจศาลนอกดินแดนไว้ดังต่อไปนี้

ก. การกำหนดเขตอำนาจศาลและเขตอำนาจศาลนอกดินแดนของประเทศไทย

ประเทศไทยได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 19 และ ฉบับที่ 20) พ.ศ. 2550 โดยบัญญัติให้มีการลงโทษสำหรับความผิดฐานข่มขืน โดยอยู่บนพื้นฐานของอายุผู้เสียหายที่เป็นเด็ก²⁵² กฎหมายที่บังคับใช้ในปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับเกณฑ์อายุของเด็ก บทลงโทษที่ใช้ในแต่ละการกระทำความผิด และความรับผิดชอบของนิติบุคคลสำหรับการกระทำความผิด รวมถึงโทษสำหรับความผิด การพยายามกระทำความผิด การสมรู้ร่วมคิด การมีส่วนร่วมในการกระทำความผิด ในประมวลกฎหมายอาญาได้กำหนดขอบเขตอำนาจของรัฐภาคีเหนือความผิดเกี่ยวกับการขายเด็ก และ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก ไว้ในมาตรา (มาตรา4-8) แต่การบัญญัติกฎหมายเหล่านี้ไม่ได้แสดงออกอย่างชัดเจนในการอนุญาตให้มีเขตอำนาจศาลนอกดินแดน (extraterritorial jurisdiction) สำหรับทุกกรณีที่อ้างถึงข้อ 4 (2) แห่งพิธีสารเลือกรับฯ คณะกรรมการว่าด้วยสิทธิเด็กมีความเสียใจที่เขตอำนาจเหนือความผิดทั้งหลายภายใต้พิธีสารเลือกรับฯนี้ยังมีความจำเป็นต้องให้หลัก double criminality อยู่ คณะกรรมการฯจึงแนะนำว่าประเทศไทยควรทำที่ละขั้นตอนเพื่อให้แน่ใจว่าการบัญญัติกฎหมายภายในนั้นสามารถสร้างและดำเนินการเขตอำนาจศาลนอกดินแดน รวมถึงเขตอำนาจศาลนอกดินแดนโดยปราศจากเกณฑ์ double criminality ด้วย เหนือความผิดทั้งหลายตามพิธีสารเลือกรับฯ²⁵³

²⁵¹ NGO group for the CRC, Reporting on the OPSC and OPAC: A guide for Non-governmental Organizations, 2010 [online] 19 April 2013, available from: http://www.childrightsnet.org/docs/FileManager/Guide_OP_EN_web.pdf

²⁵² UN Committee on the Rights of the Child: Consideration of Reports Submitted by State Parties under article 44 of the Convention, Concluding observations on Thailand: 3 February 2012, CRC/C/THA/CO/3-4. ADVANCE UNEDITED VERSION. [online] 19 April 2013, available from: <http://tb.ohchr.org/default.aspx?country=th>

²⁵³ Committee on the Rights of the Child, Consideration of reports submitted by States parties under article 12, paragraph 1, of the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the sale of children, child prostitution and child pornography, CRC/C/OPSC/THA/CO/1 [online] 21 April 2013 available from: <http://daccess-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/G12/408/31/PDF/G1240831.pdf?OpenElement>

ข. การกำหนดเขตอำนาจศาลและเขตอำนาจศาลนอกดินแดนของประเทศ

เวียดนาม

การกระทำผิดในประมวลกฎหมายอาญายังมีเรื่องสิทธิสภาพนอกอาณาเขตซึ่งนำมาปรับใช้ได้ในกรณีถ้าหากผู้กระทำความผิดเป็นคนชาติเวียดนาม หรือการกระทำนั้นอยู่ภายใต้สนธิสัญญาที่ประเทศเวียดนามได้ลงนามหรือภาคยานุวัติ²⁵⁴ ชาวต่างชาติกระทำความผิดนอกราชอาณาจักรแห่งประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามชาติอาจถูกลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญาแห่งประเทศเวียดนามได้ในกรณีที่สถานการณ์นั้นถูกกล่าวไว้ในสนธิสัญญาระหว่างประเทศซึ่งประเทศเวียดนามได้ลงนามหรือภาคยานุวัติ²⁵⁵ การบัญญัติดังกล่าวเป็นการอนุญาตให้ในบางกรณีประเทศเวียดนามสามารถลงโทษผู้กระทำความผิดนอกราชอาณาจักรของตนได้ แต่อย่างไรก็ตามการบัญญัติดังกล่าวยังคงมีเนื้อหาที่ไม่ชัดเจนว่าบทบัญญัตินี้ให้ครอบคลุมถึงทุกสถานการณ์ที่ได้บัญญัติไว้ โดยเฉพาะในมาตรา 4 (2) (3) แห่งพิธีสารเลือกรับหรือไม่ ซึ่งคณะกรรมการว่าด้วยสิทธิเด็กได้แนะนำให้ประเทศเวียดนามจัดให้มีข้อมูลที่เฉพาะเจาะจงในการรายงานในครั้งต่อไป รวมถึงจำนวนการพิจารณาดำเนินคดีเกี่ยวกับความผิดที่กล่าวถึงไว้ในข้อ 4(2) และ (3) แห่งพิธีสารเลือกรับ²⁵⁶

ค. การกำหนดเขตอำนาจศาลและเขตอำนาจศาลนอกดินแดนของประเทศ

กัมพูชา

Law on Suppression of Human Trafficking and Sexual Exploitation 2008 ยังสามารถนำมาใช้เพื่อดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดซึ่งเดินทางมาเพื่อแสวงหาประโยชน์ทางเพศ และบุคคลซึ่งให้ความช่วยเหลือหรืออำนวยความสะดวกแก่การท่องเที่ยวเพื่อมีเพศสัมพันธ์กับเด็กได้อีก

²⁵⁴ Article 5 and Article 6 of Penal Code of Vietnam

²⁵⁵ Article 6 (2) of Penal Code of Vietnam state that “2. Foreigners who commit offenses outside the territory of the Socialist Republic of Vietnam may be examined for penal liability according to the Penal Code of Vietnam in circumstances provided for in the international treaties which the Socialist Republic of Vietnam has signed or acceded to.”

²⁵⁶ Committee on the Rights of the Child, Consideration of reports submitted by states parties under article 12 (1) of the optional protocol to the convention on the rights of the child on the sale of children, child prostitution and child pornography, CRC/C/OPSC/VNM/CO/1 [online] 19 April 2013, available from: [http://www.unhcr.ch/tbs/doc.nsf/898586b1dc7b4043c1256a450044f331/542384164866e1dac125725800509f8c/\\$FILE/G0644685.pdf](http://www.unhcr.ch/tbs/doc.nsf/898586b1dc7b4043c1256a450044f331/542384164866e1dac125725800509f8c/$FILE/G0644685.pdf)

ด้วย²⁵⁷ ความผิดภายใต้กฎหมายนี้หากได้กระทำลงนอกราชอาณาจักรก็ยังสามารถบังคับใช้กับชาว
กัมพูชาได้²⁵⁸

ง. การกำหนดเขตอำนาจศาลและเขตอำนาจศาลนอกดินแดนของประเทศ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ประมวลกฎหมายอาญายังสามารถนำมาปรับใช้ได้หากอาชญากรรมนั้นถูกกระทำ
ภายในราชอาณาจักรหรือนอกราชอาณาจักรสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวโดยชาวลาว²⁵⁹

จ. การกำหนดเขตอำนาจศาลและเขตอำนาจศาลนอกดินแดนของประเทศบรูไน ดารุสซาลาม

ความผิดทั้งหลายภายใต้ประมวลกฎหมายอาญายังมีการปรับใช้กับสิทธิสภาพนอก
อาณาเขตอีกด้วย²⁶⁰

แต่อย่างไรก็ตามประเทศบรูไนดารุสซาลามยังคงมีปัญหาในเรื่องของการกำหนดให้
ความผิดเหล่านั้นเป็นความผิดหากได้กระทำต่อเด็กผู้หญิงหรือผู้หญิงเท่านั้น ซึ่งไม่ได้รวมถึงเด็กผู้ชาย
ด้วยเลย

ฉ. การกำหนดเขตอำนาจศาลและเขตอำนาจศาลนอกดินแดนของประเทศ ฟิลิปปินส์

ผู้กระทำความผิดทางเพศต่อเด็กซึ่งเป็นชาวต่างชาติสามารถถูกดำเนินคดีภายใต้
ประมวลกฎหมายอาญาเมื่อการกระทำความผิดนั้นเกิดขึ้นภายในประเทศฟิลิปปินส์ นอกจากนี้ยังมี
the Anti-Child Abuse Act และ the Anti-Child Pornography Act ที่บัญญัติถึงการลงโทษ
ผู้กระทำความผิดเหล่านั้นในประเทศฟิลิปปินส์ โดยผู้กระทำความผิดทางเพศต่อเด็กซึ่งเป็น
ชาวต่างชาติจะถูกขับไล่และถูกห้ามไม่ให้เข้าประเทศฟิลิปปินส์อีก แต่อย่างไรก็ดีการรายงานในเรื่อง

²⁵⁷ Child Wise Ltd, Mind the Gaps: A Comparative Analysis of ASEAN Legal Responses to Child-Sex
Tourism June 2009 [online] 19 April 2013, available from: http://www.ecoi.net/file_upload/1002_1248205476_crin.pdf

²⁵⁸ Article 3 of Law on Suppression of Human Trafficking and Sexual Exploitation 2008

²⁵⁹ มาตรา 3 และมาตรา 4 แห่งประมวลกฎหมายอาญาประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

²⁶⁰ Article 3 of Penal Code of Brunei Darussalam state that “ Any person liable to be tried for an
offence committed outside Brunei Darussalam shall be dealt with according to the provisions of this Code for any
act committed beyond Brunei Darussalam in the same manner as if such act had been committed within Brunei
Darussalam”

การลงโทษผู้กระทำความผิดตั้งที่กล่าวมาข้างต้น ซึ่งอาจเนื่องมาจากการยากที่จะดำเนินการตามบทบัญญัติดังกล่าว

ส่วนผู้กระทำความผิดชาวฟิลิปปินส์กระทำความผิดในต่างประเทศแล้วหนีจากการดำเนินคดีตามกฎหมายในประเทศที่ความผิดเกิดขึ้น ไม่สามารถที่จะดำเนินคดีภายใต้กฎหมายอาญาของประเทศฟิลิปปินส์ได้ สำหรับความผิดเช่นว่านั้น เนื่องจากประเทศฟิลิปปินส์ยังไม่ได้มีการบัญญัติกฎหมายเรื่องเขตอำนาจศาลนอกดินแดนไว้ที่จะสามารถทำให้บุคคลเหล่านั้นถูกดำเนินคดีโดยศาลประเทศฟิลิปปินส์ได้²⁶¹ ซึ่งยังเป็นช่องโหว่ที่สำคัญที่ควรจะแก้ไขอย่างเร่งด่วนโดยการบัญญัติกฎหมายเช่นว่านั้น

คณะกรรมการว่าด้วยสิทธิเด็กจึงยังคงมีความกังวลในเรื่องการบัญญัติกฎหมายที่ไม่ได้แสดงออกอย่างชัดเจนที่อนุญาตให้สามารถใช้ เขตอำนาจศาลนอกดินแดนสำหรับทุกคดีที่กล่าวถึงใน ข้อ 4 ย่อหน้าที่สอง แห่งพิธีสารเลือกรับฯ เมื่อผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดเป็นคนชาติของประเทศฟิลิปปินส์ คณะกรรมการฯยังมีความกังวลอีกว่าการปรับใช้เขตอำนาจศาลนอกดินแดนแก่ความผิดทั้งหลายตามพิธีสารเลือกรับฯ ที่ได้ถูกกระทำโดยชาวฟิลิปปินส์ที่เดินทางไปต่างประเทศ ยังคงต้องใช้หลัก double criminality อยู่ คณะกรรมการฯจึงแนะนำให้ประเทศฟิลิปปินส์ดำเนินตามขั้นตอนเพื่อให้แน่ใจว่าการบัญญัติกฎหมายภายในประเทศสามารถสร้างและปฏิบัติเรื่องเขตอำนาจศาลนอกดินแดนได้โดยปราศจากหลักเรื่อง double criminality เหนือความผิดต่างๆเหล่านั้น²⁶²

ข. การกำหนดเขตอำนาจศาลและเขตอำนาจศาลนอกดินแดนของประเทศอินโดนีเซีย

ซึ่งประมวลกฎหมายอาญาได้มีการนำหลักสิทธิสภาพนอกอาณาเขตมาปรับใช้กับชาวอินโดนีเซีย ซึ่งจัดให้อาชญากรรมที่ขัดต่อกฎหมายในประเทศอินโดนีเซียเกิดมีขึ้นนอกราชอาณาจักรด้วย²⁶³ หลักเรื่อง double criminality ไม่สามารถนำมาปรับใช้กับความผิดที่ต่อต้าน

²⁶¹ ECPAT Philippines, Philippines Alternative NGO Report 2011 Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography (OPSC) [online] 19 April 2013, available from: <http://www.ecpatphilippines.org/component/content/article/4-updates/46-optional-protocol-on-the-sale-of-children-child-prostitution-and-child-pornography-opsc>

²⁶² Committee on the rights of the child, Optional Protocol on the sale of children, child prostitution and child pornography CRC/C/OPSC/PHL/CO/1 [online] 19 April 2013, available from: <http://www2.ohchr.org/english/bodies/crc/crcs62.htm>

²⁶³ Article 5 of Penal Code of Indonesia

กับความมั่นคงของรัฐและศักดิ์ศรีของประธานาธิบดี²⁶⁴ จึงมีข้อสังเกตว่าการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กถือว่าเป็นความผิดที่ต่อต้านความมั่นคงของรัฐหรือไม่ เพราะถ้าหากเป็นความผิดเช่นนั้นก็จะทำให้ตัดหลักเรื่อง double criminality ออกไปได้ ซึ่งทำให้สะดวกแก่การป้องกันเด็กจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศได้เป็นอย่างดี

ข. การกำหนดเขตอำนาจศาลและเขตอำนาจศาลนอกดินแดนของประเทศมาเลเซีย

ประมวลกฎหมายอาญาของประเทศมาเลเซียนำมาปรับใช้กับความผิดเรื่องการขายเด็กและหรือค้าเด็กทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกเด็กได้ ไม่ว่าจะบุคคลผู้กระทำความผิดเหล่านั้นจะอยู่ภายในประเทศหรือนอกประเทศมาเลเซียก็ตาม²⁶⁵ โดยประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 4 ได้บัญญัติเรื่องเขตอำนาจศาลนอกดินแดนไว้ ในขณะที่มาตรา 22 (a) (v) แห่ง the Court of Judicature Act 1964 ให้อำนาจศาลในการใช้เขตอำนาจเหนือความผิดเหล่านั้นได้²⁶⁶

ฅ. การกำหนดเขตอำนาจศาลและเขตอำนาจศาลนอกดินแดนของประเทศพม่า

กฎหมายของประเทศพม่ามีการเขตอำนาจศาลนอกดินแดนบังคับใช้กับคนในรัฐหรือเป็นชาวต่างชาติที่อาศัยอยู่อย่างถาวรในประเทศพม่าหากบุคคลนั้นกระทำความผิดนอกราชอาณาจักร²⁶⁷

ฉ. การกำหนดเขตอำนาจศาลและเขตอำนาจศาลนอกดินแดนของประเทศสิงคโปร์

ในปี 2007 ประเทศสิงคโปร์ได้บัญญัติกฎหมายในกฎหมายอาญาไว้อย่างชัดเจนทำให้การท่องเที่ยวเพื่อมีเพศสัมพันธ์กับเด็กเป็นความผิดสำหรับชาวสิงคโปร์ หรือผู้ที่อาศัยถาวร ขณะอยู่ภายนอกประเทศสิงคโปร์ด้วย หากบุคคลนั้นได้มีเพศสัมพันธ์เชิงพาณิชย์กับเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี

²⁶⁴ Child Wise Ltd, Mind the Gaps: A Comparative Analysis of ASEAN Legal Responses to Child-Sex Tourism June 2009 [online] 19 April 2013, available from: http://www.ecoi.net/file_upload/1002_1248205476_crin.pdf

²⁶⁵ Section 2 and 3 of Anti-Trafficking in Persons Act 2007

²⁶⁶ Malaysia's Comments on the Scope and Application of the Principle of Universal Jurisdiction, Pursuant to GA Resolution 64/117 of 16 December 2009. [online], 26 Feb 2013, available from http://www.un.org/en/ga/sixth/65/ScopeAppUniJuri_StatesComments/Malaysia.pdf

²⁶⁷ Section 2 of Anti-Trafficking in Persons Law 2005

หรือติดต่อกับอีกบุคคลหนึ่งเพื่อมีวัตถุประสงค์ให้ได้ มีเพศสัมพันธ์เชิงพาณิชย์กับเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี²⁶⁸

จากข้างต้นมีการบัญญัติกฎหมายเพื่อดำเนินคดีกับบุคคลในชาติหรือชาติอื่นที่เข้ามากระทำความผิดภายในประเทศนั้นๆ และมีการกำหนดเขตอำนาจศาลนอกดินแดนเหนือความผิดทั้งหลายเหล่านั้น ตามพิธีสารเลือกรับฯ ข้อ 4 แต่อย่างไรก็ตามการบังคับใช้เขตอำนาจศาลนอกดินแดนนั้นยังเป็นไปได้ยากเนื่องจากมีหลัก double criminality ซึ่งเป็นอุปสรรคที่สำคัญในการนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ ซึ่งคณะกรรมการว่าด้วยสิทธิเด็กพยายามที่จะให้ประเทศภาคีทั้งหลายขจัดหลักดังกล่าว และยังมีประเด็นที่น่าสนใจอีกในเรื่องการนำหลัก Universal Jurisdiction มาใช้กับทุกประเทศทั่วโลกเพื่อขยายเขตอำนาจศาลในเรื่องอาชญากรรมที่ร้ายร้ายซึ่งรวมถึงการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กด้วยเพื่อที่จะได้ไม่ต้องอาศัยหลัก double criminality แต่อย่างไรก็ดีประเทศสมาชิกอาเซียนมีการกำหนดเขตอำนาจศาลนอกดินแดนเหนือความผิดทั้งหลายเหล่านั้นเพื่อต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กไว้ในตารางที่ 5 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 5 ตารางสรุปการกำหนดเขตอำนาจศาลและเขตอำนาจศาลนอกดินแดนเพื่อต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กของประเทศสมาชิกอาเซียนในแต่ละประเทศ

ประเทศ	การกำหนดเขตอำนาจศาลและเขตอำนาจศาลนอกดินแดน	ข้อสังเกตผู้เขียน
ประเทศไทย	- มีการบัญญัติกฎหมายเรื่องการกำหนดเขตอำนาจศาลและเขตอำนาจศาลนอกดินแดน ²⁶⁹	- การบัญญัติกฎหมายเหล่านี้ไม่ได้แสดงออกอย่างชัดเจนในการอนุญาตให้มีเขตอำนาจศาลนอกดินแดน (extraterritorial jurisdiction) สำหรับทุกกรณีที่อ้างถึงข้อ 4 (2) แห่งพิธีสารเลือกรับฯ เขตอำนาจเหนือความผิดทั้งหลายภายใต้พิธีสารเลือกรับฯ นี้ยังมีความจำเป็นต้องให้หลัก double criminality อยู่ ประเทศไทยจึงควรทำที่ละขั้นตอนเพื่อให้แน่ใจว่าการบัญญัติกฎหมายภายในนั้นสามารถสร้างและดำเนินการเขตอำนาจศาลนอกดินแดน

²⁶⁸ Penal Code of Singapore, Section 376 (c)

²⁶⁹ มาตรา 4-8 แห่งประมวลกฎหมายอาญาแห่งราชอาณาจักรไทย

ประเทศ	การกำหนดเขตอำนาจศาลและเขตอำนาจศาลนอกดินแดน	ข้อสังเกตผู้เขียน
		รวมถึงเขตอำนาจศาลนอกดินแดนโดยปราศจากเกณฑ์ double criminality ด้วย เนื้อความผิดทั้งหลายตามพิธีสารเลือกรับฯ ²⁷⁰
ประเทศเวียดนาม	- มีการบัญญัติกฎหมายเรื่องการกำหนดเขตอำนาจศาลและเขตอำนาจศาลนอกดินแดนไว้ในประมวลกฎหมายอาญา ²⁷¹	- การบัญญัติดังกล่าวเป็นการอนุญาตให้ในบางกรณีประเทศเวียดนามสามารถลงโทษผู้กระทำผิดนอกราชอาณาจักรของตนได้ ซึ่งยังคงมีเนื้อหาที่ไม่ชัดเจนว่าบทบัญญัตินี้ให้ครอบคลุมถึงทุกสถานการณ์ที่ได้บัญญัติไว้โดยเฉพาะในมาตรา 4 (2) (3) แห่งพิธีสารเลือกรับฯหรือไม่ คณะกรรมการว่าด้วยสิทธิเด็กได้แนะนำให้ประเทศเวียดนามจัดให้มีข้อมูลที่เฉพาะเจาะจงมากยิ่งขึ้น รวมถึงจำนวนการพิจารณาดำเนินคดีเกี่ยวกับความผิดที่กล่าวถึงไว้ในข้อ 4(2) และ (3) แห่งพิธีสารเลือกรับฯ ²⁷²
ประเทศกัมพูชา	- มีการบัญญัติกฎหมายเรื่องการกำหนดเขตอำนาจศาลและเขตอำนาจศาลนอกดินแดนไว้ใน Law on Suppression of Human Trafficking and Sexual Exploitation 2008 ยังสามารถนำมาใช้เพื่อดำเนินคดีกับผู้กระทำผิดซึ่งเดินทางมาเพื่อแสวงหาประโยชน์ทางเพศ และบุคคลซึ่งให้ความช่วยเหลือหรืออำนวยความสะดวกแก่การท่องเที่ยวเพื่อมีเพศสัมพันธ์กับเด็กได้อีกด้วย ²⁷³ และหากชาวกัมพูชาได้กระทำผิด	- ประเทศกัมพูชามีการกำหนดเขตอำนาจศาลและเขตอำนาจศาลนอกดินแดนตามเป็นไปตาม ข้อ 4 แห่งพิธีสารเลือกรับฯ แต่อย่างไรก็ดียังไม่ครอบคลุมถึงบุคคลต่างชาติที่มีถิ่นที่อยู่ประจำในประเทศกัมพูชาด้วย

²⁷⁰ Ibid.

²⁷¹ Article 5 and Article 6 of Penal Code of Vietnam

²⁷² CRC/C/OPSC/VNM/CO/1, 17 October 2006. Para 12 and 13

²⁷³ Child Wise Ltd, Mind the Gaps: A Comparative Analysis of ASEAN Legal Responses to Child-Sex Tourism June 2009 [online] 19 April 2013, available from: http://www.ecoi.net/file_upload/1002_1248205476_crin.pdf

ประเทศ	การกำหนดเขตอำนาจศาลและเขตอำนาจศาลนอกดินแดน	ข้อสังเกตผู้เขียน
	นอกราชอาณาจักรก็ยังสามารถบังคับใช้กับชาวก็ัมพูชาได้ ²⁷⁴	
ประเทศลาว	- มีการบัญญัติกฎหมายเรื่องการกำหนดเขตอำนาจศาลและเขตอำนาจศาลนอกดินแดนไว้ในประมวลกฎหมายอาญาซึ่งนำมาปรับใช้ได้หากอาชญากรรมเหล่านั้นถูกกระทำภายในราชอาณาจักรหรือนอกราชอาณาจักรสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวโดยชาวลาว ²⁷⁵	- ประเทศลาวมีการกำหนดเขตอำนาจศาลและเขตอำนาจศาลนอกดินแดนตามเป็นไปตาม ข้อ 4 แห่งพิธีสารเลือกรับฯ แต่อย่างไรก็ดียังไม่ครอบคลุมถึงบุคคลต่างชาติที่มีถิ่นที่อยู่ประจำในประเทศลาวด้วย
ประเทศบรูไนดารุสซาลาม	- มีการบัญญัติกฎหมายเรื่องการกำหนดเขตอำนาจศาลและเขตอำนาจศาลนอกดินแดนไว้ในประมวลกฎหมายอาญามีการปรับใช้สิทธิสภาพนอกอาณาเขตอีกด้วย ²⁷⁶	- ประเทศบรูไนดารุสซาลามมีการกำหนดเขตอำนาจศาลและเขตอำนาจศาลนอกดินแดนตามเป็นไปตาม ข้อ 4 แห่งพิธีสารเลือกรับฯ แต่อย่างไรก็ดียังไม่ครอบคลุมถึงบุคคลต่างชาติที่มีถิ่นที่อยู่ประจำในประเทศบรูไนดารุสซาลามด้วย
ประเทศฟิลิปปินส์	- มีการบัญญัติกฎหมายเรื่องการกำหนดเขตอำนาจศาลและเขตอำนาจศาลนอกดินแดนไว้ในประมวลกฎหมายอาญา นอกจากนี้ยังมี the Anti-Child Abuse Act และ the Anti-Child Pornography Act ที่บัญญัติถึงการลงโทษผู้กระทำความผิดเหล่านั้นในประเทศฟิลิปปินส์ โดยผู้กระทำความผิดทางเพศต่อเด็กซึ่งเป็นชาวต่างชาติจะถูกจับได้และถูกห้ามไม่ให้เข้าประเทศฟิลิปปินส์อีก	- ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดชาวฟิลิปปินส์กระทำความผิดในต่างประเทศแล้วหนีจากการดำเนินคดีตามกฎหมายในประเทศที่ความผิดเกิดขึ้น ไม่สามารถที่จะดำเนินคดีภายใต้กฎหมายอาญาของประเทศฟิลิปปินส์ได้ สำหรับความผิดเช่นนั้นเนื่องจากประเทศฟิลิปปินส์ยังไม่ได้มีการบัญญัติกฎหมายเรื่องเขตอำนาจศาลนอกดินแดนไว้ที่จะสามารถทำให้บุคคลเหล่านั้นถูกดำเนินคดีโดยศาลประเทศฟิลิปปินส์ได้ และยังคงต้องใช้หลัก double criminality อยู่ คณะกรรมการฯ

²⁷⁴ Article 3 of Law on Suppression of Human Trafficking and Sexual Exploitation 2008

²⁷⁵ มาตรา 3 และมาตรา 4 แห่งประมวลกฎหมายอาญาประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

²⁷⁶ Article 3 of Penal Code of Brunei Darussalam state that “ Any person liable to be tried for an offence committed outside Brunei Darussalam shall be dealt with according to the provisions of this Code for any act committed beyond Brunei Darussalam in the same manner as if such act had been committed within Brunei Darussalam”

ประเทศ	การกำหนดเขตอำนาจศาลและเขตอำนาจศาลนอกดินแดน	ข้อสังเกตผู้เขียน
		จึงแนะนำให้ประเทศฟิลิปปินส์ดำเนินการตามขั้นตอนเพื่อให้แน่ใจว่าการบัญญัติกฎหมายภายในประเทศสามารถสร้างและปฏิบัติเรื่องเขตอำนาจศาลนอกดินแดนได้ โดยปราศจากหลักเรื่อง double criminality เนื่องจากความผิดต่างๆเหล่านั้น
ประเทศอินโดนีเซีย	- มีการบัญญัติกฎหมายเรื่องกำหนดเขตอำนาจศาลและเขตอำนาจศาลนอกดินแดนไว้ในประมวลกฎหมายอาญาได้มีการนำหลักสิทธิสภาพนอกอาณาเขตมาใช้กับชาวอินโดนีเซีย ซึ่งจัดให้อาชฎากรรมที่ขัดต่อกฎหมายในประเทศอินโดนีเซียเกิดมีขึ้นนอกราชอาณาจักรด้วย ²⁷⁷ หลักเรื่อง double criminality ไม่สามารถนำมาปรับใช้กับความผิดที่ต่อต้านกับความมั่นคงของรัฐและศักดิ์ศรีของประธานาธิบดี ²⁷⁸	- มีข้อสงสัยว่าการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กถือว่าเป็นความผิดที่ต่อต้านความมั่นคงของรัฐหรือไม่ เพราะถ้าหากเป็นความผิดเช่นนั้นก็จะทำให้ตัดหลักเรื่อง double criminality ออกไปได้ ซึ่งทำให้สะดวกแก่การป้องกันเด็กจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศได้เป็นอย่างดี
ประเทศมาเลเซีย	- มีการบัญญัติกฎหมายเรื่องกำหนดเขตอำนาจศาลและเขตอำนาจศาลนอกดินแดนไว้ในประมวลกฎหมายอาญาโดยบัญญัติให้ไม่ว่าบุคคลผู้กระทำความผิดเหล่านั้นสามารถถูกดำเนินคดีได้แม้จะอยู่ภายในประเทศหรือนอกประเทศมาเลเซียก็ตาม ²⁷⁹ โดยประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 4 ได้บัญญัติเรื่องเขตอำนาจศาลนอกดินแดนไว้ในขณะที่มาตรา 22 (a) (v) แห่ง the Court of Judicature Act 1964 ให้อำนาจ	- ประเทศมาเลเซียมีการกำหนดเขตอำนาจศาลและเขตอำนาจศาลนอกดินแดนตามเป็นไปตาม ข้อ 4 แห่งพิธีสารเลือกรับฯ แต่อย่างไรก็ดียังไม่ครอบคลุมถึงบุคคลต่างชาติที่มีถิ่นที่อยู่ประจำในประเทศมาเลเซียด้วย

²⁷⁷ Article 5 of Penal Code of Indonesia

²⁷⁸ Child Wise Ltd, Mind the Gaps: A Comparative Analysis of ASEAN Legal Responses to Child-Sex Tourism June 2009 [online] 19 April 2013, available from: http://www.ecoi.net/file_upload/1002_1248205476_crin.pdf

²⁷⁹ Section 2 and 3 of Anti-Trafficking in Persons Act 2007

ประเทศ	การกำหนดเขตอำนาจศาลและเขตอำนาจศาลนอกดินแดน	ข้อสังเกตผู้เขียน
	ศาลในการใช้เขตอำนาจเหนือความผิดเหล่านั้นได้ ²⁸⁰	
ประเทศพม่า	- มีการบัญญัติกฎหมายเรื่องการกำหนดเขตอำนาจศาลและเขตอำนาจศาลนอกดินแดนไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มีเขตอำนาจศาลนอกดินแดนบังคับใช้กับคนในรัฐหรือเป็นชาวต่างชาติที่อาศัยอยู่อย่างถาวรในประเทศพม่าหากบุคคลนั้นกระทำความผิดนอกราชอาณาจักร ²⁸¹	- ประเทศพม่ามีการกำหนดเขตอำนาจศาลและเขตอำนาจศาลนอกดินแดนตามเป็นไปตาม ข้อ 4 แห่งพิธีสารเลือกรับฯ ซึ่งครอบคลุมถึงชาวต่างชาติที่อาศัยอยู่อย่างถาวรในประเทศพม่าอีกด้วย
ประเทศสิงคโปร์	- มีการบัญญัติกฎหมายเรื่องการกำหนดเขตอำนาจศาลและเขตอำนาจศาลนอกดินแดนไว้อย่างชัดเจนในประมวลกฎหมายอาญา ที่ทำให้การท่องเที่ยวเพื่อมีเพศสัมพันธ์กับเด็กเป็นความผิดสำหรับชาวสิงคโปร์ หรือผู้ที่อาศัยถาวร ขณะอยู่ภายนอกประเทศสิงคโปร์ด้วย หากบุคคลนั้นได้มีเพศสัมพันธ์เชิงพาณิชย์กับเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี หรือติดต่อกับอีกบุคคลหนึ่งเพื่อมีวัตถุประสงค์ให้ได้ มีเพศสัมพันธ์เชิงพาณิชย์กับเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ²⁸²	- ประเทศสิงคโปร์มีการกำหนดเขตอำนาจศาลและเขตอำนาจศาลนอกดินแดนตามเป็นไปตาม ข้อ 4 แห่งพิธีสารเลือกรับฯ ซึ่งครอบคลุมถึงชาวต่างชาติที่อาศัยอยู่อย่างถาวรในประเทศสิงคโปร์อีกด้วย

4.1.4 มาตรการป้องกันการขายเด็กและหรือค้าเด็กทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกเด็ก

ต้นตอของปัญหาการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก เช่น ความยากจน และความไม่เจริญ การบริจาคให้แก่เด็กที่เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก สื่อลามกเด็ก และการท่องเที่ยวเพื่อมีเพศสัมพันธ์กับเด็ก จึงควรให้

²⁸⁰ Malaysia's Comments on the Scope and Application of the Principle of Universal Jurisdiction, Pursuant to GA Resolution 64/117 of 16 December 2009. [online], 26 Feb 2013, available from http://www.un.org/en/ga/sixth/65/ScopeAppUniJuri_StatesComments/Malaysia.pdf

²⁸¹ Section 2 of Anti-Trafficking in Persons Law 2005

²⁸² Penal Code of Singapore, Section 376 (c)

ความสำคัญกับกลุ่มเด็กเหล่านี้เป็นพิเศษเนื่องจากพวกเขาเหล่านี้มีความเสี่ยงสูงที่จะถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศ อาทิเช่น เด็กที่อาศัยอยู่ในแหล่งยากจน เด็กที่อาศัยอยู่ตามท้องถนน เป็นต้น²⁸³

ดังนั้นเมื่อได้รับข้อมูล หรือการแจ้งเหตุเกี่ยวกับการกระทำผิดต่อเด็กเจ้าหน้าที่ตำรวจต้องสับสนกับองค์การปกครองของตน เพื่อให้การช่วยเหลือโดยด่วนแก่ผู้ถูกล่วงละเมิดทางเพศ นำส่งผู้ถูกล่วงละเมิดทางเพศไปยังสถานที่พักที่ปลอดภัย พร้อมกันนั้นก็ต้องดำเนินคดีต่อผู้ถูกล่วงละเมิดทางเพศตามระเบียบกฎหมายของประเทศนั้นๆ รัฐภาคีทั้งหลายจึงต้องรับรองหรือสร้างเสริม ปฏิบัติและเผยแพร่กฎหมาย มาตรการทางการบริหารนโยบายและโครงการทางสังคมเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความผิดตามที่กล่าวถึงในพิธีสารนี้ อีกทั้งการศึกษาและการฝึกอบรม เกี่ยวกับมาตรการป้องกันและผลกระทบที่เป็นอันตรายของความผิดที่อ้างถึงในพิธีสารนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กและผู้เสียหายที่เป็นเด็ก และกระตุ้นส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนอีกด้วย ตามพิธีสารเลือกรับฯ ข้อ 9 (1) และ (2) และถึงแม้ว่าประเทศสิงคโปร์จะยังไม่ได้ให้สัตยาบันต่อพิธีสารเลือกรับฯก็ตาม แต่เป็นรัฐภาคีของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก จึงมีหน้าที่ต้องดำเนินมาตรการที่เหมาะสมทั้งปวง มาตรการภายในประเทศเพื่อป้องกันการชักจูง หรือบีบบังคับเด็กให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางเพศใดๆที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย การแสวงหาประโยชน์จากเด็กในการค้าประเวณี หรือการกระทำอื่นๆที่เกี่ยวกับเพศที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย การแสวงหาประโยชน์จากเด็กในการแสดงลามกอนาจาร และที่เกี่ยวกับสิ่งลามกอนาจาร และเพื่อป้องกันการขายหรือลักลอบค้าเด็กไม่ว่าด้วยวัตถุประสงค์ใด หรือในรูปแบบใด²⁸⁴ ซึ่งแต่ละประเทศสมาชิกอาเซียนมีมาตรการในการป้องกันการขายเด็กและหรือค้าเด็กทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกเด็ก ดังต่อไปนี้

ก. มาตรการป้องกันการขายเด็กและหรือค้าเด็กทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกเด็กของประเทศไทย

ประเทศไทยมีพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ซึ่งมีสาระสำคัญและรายละเอียดเกี่ยวกับการสงเคราะห์คุ้มครองสวัสดิภาพและส่งเสริมความประพฤติเด็ก เพื่อให้เด็กได้รับการอุปการะเลี้ยงดู อบรมสั่งสอน และมีพัฒนาการที่เหมาะสม อันเป็นการส่งเสริมความมั่นคงของสถาบันครอบครัว รวมทั้งป้องกันมิให้โดยให้มีการส่งเสริมความร่วมมือในการคุ้มครองเด็กระหว่างหน่วยงานภาครัฐ และเอกชน ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่ง

²⁸³ ECOSOC Resolution, 2005/20.

²⁸⁴ อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก มาตรา 34 และ มาตรา 35

ราชอาณาจักรไทย แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก²⁸⁵ ประเทศไทยได้มีการนำนโยบายและแผนการดำเนินงานระดับชาติมาใช้เพื่อให้สอดคล้องกับการอนุวัติการพิธีสารเลือกรับฯ โดยในปี พ.ศ. 2542 รัฐบาลไทยได้เน้นความสำคัญของปัญหาเกี่ยวกับการค้าหญิงและเด็กในภาพกว้างแทนการมุ่งเน้นประเด็นของการแสวงหาประโยชน์ทางเพศเชิงพาณิชย์จากเด็ก โดยเฉพาะ จึงได้มีนโยบายและแผนการดำเนินงานระดับชาติว่าด้วยการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหาค้าเด็กและหญิงภายในประเทศและข้ามชาติ (พ.ศ. 2546 – พ.ศ. 2553) และนโยบายและแผนการดำเนินงานระดับชาติว่าด้วยการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหาค้าเด็กและหญิงภายในประเทศและข้ามชาติ (พ.ศ. 2555 – พ.ศ. 2559)²⁸⁶ ซึ่งออกมาแทนแผนการดำเนินงานระดับชาติว่าด้วยการป้องกันและยุติการแสวงหาประโยชน์ทางเพศเชิงพาณิชย์จากเด็ก ปี พ.ศ. 2539 ทำให้ปัจจุบันไม่มีแผนการดำเนินงานระดับชาติที่ว่าด้วยการแสวงหาประโยชน์ทางเพศเชิงพาณิชย์จากเด็กกำหนดไว้โดยเฉพาะเนื่องจากไม่ได้รับการพัฒนาแผนการดำเนินงานระดับชาติในเรื่องนี้อีกต่อไปมีแต่แผนงานที่เกี่ยวกับการค้ามนุษย์ (ซึ่งได้รวมการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กเข้าไว้ด้วย)²⁸⁷ ซึ่งทำให้คณะกรรมการสิทธิเด็กยังคงมีความกังวลกับนโยบายแห่งชาติดังกล่าวเนื่องจากไม่ได้ครอบคลุมถึงความผิดทั้งหลายตามพิธีสารเลือกรับทุกความผิดและความผิดเหล่านั้นถูกจำกัดให้มีความเกี่ยวพันกับการค้ามนุษย์เท่านั้น²⁸⁸ และมีการปรับใช้แผนปฏิบัติการระดับชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและผู้เยาว์ พ.ศ. 2555 – 2559 (the National Child and Youth Development Plan for 2012-2016 ด้วย²⁸⁹

ประเทศไทยได้จัดให้มีการศึกษาที่เข้าถึงได้อย่างเท่าเทียมกันสำหรับทุกคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับกลุ่มที่อ่อนแอได้จัดให้มีมาตรการเพื่อป้องกันการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กในตลาดแรงงาน แต่อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าการค้าประเวณีจะเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย แต่กฎหมายส่วนใหญ่กลับถูกเพิกเฉย และมีการค้าประเวณีกันค่อนข้างเปิดเผย ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับจำนวนเด็ก

²⁸⁵ รายงานผลการดำเนินงานของประเทศตามพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เรื่อง การค้าเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็กฯ เสนอต่อคณะกรรมการสิทธิเด็กแห่งสหประชาชาติ โดย คณะอนุกรรมการ เรื่อง “สิทธิเด็ก” คณะกรรมการการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ, เรื่องเดียวกัน, หน้า 24.

²⁸⁶ UN Committee on the Rights of the Child: Consideration of Reports Submitted by State Parties under article 44 of the Convention, Concluding observations on Thailand: 3 February 2012, CRC/C/THA/CO/3-4. ADVANCE UNEDITED VERSION. [online] 19 April 2013, available from: <http://tb.ohchr.org/default.aspx?country=th>

²⁸⁷ องค์การแอ็คแพท อินเทอร์เน็ตเซ็นแนล. การติดตามผลระดับสากลรายงานว่าด้วยความก้าวหน้าของการดำเนินงานเพื่อต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศเชิงพาณิชย์จากเด็ก ประเทศไทย. หน้า 15.

²⁸⁸ UN Committee on the Rights of the Child: Consideration of Reports Submitted by State Parties under article 44 of the Convention, Concluding observations on Thailand: 3 February 2012, CRC/C/THA/CO/3-4. ADVANCE UNEDITED VERSION. [online] 19 April 2013, available from: <http://tb.ohchr.org/default.aspx?country=th>

²⁸⁹ Ibid

ที่มาก และการคอร์ปชั่น และในกรณีเจ้าหน้าที่ตำรวจที่เกี่ยวข้องกับการค้าทางเพศกับเด็กที่ยังคงสร้างปัญหาอยู่ จึงมีความน่ากังวลในการมีอยู่ของกฎหมาย มาตรการของฝ่ายบริหาร นโยบายทางสังคม และโปรแกรมต่างๆของประเทศไทยยังคงไม่มีประสิทธิภาพ และไม่เพียงพอในการป้องกันเด็กจากการเป็นผู้เสียหายของความผิดทั้งหลายในพิธีสารเลือกรับ คณะกรรมการว่าด้วยสิทธิเด็กได้ให้คำแนะนำว่าประเทศไทยควรมีกฎหมายที่แข็งแกร่ง และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการบังคับใช้กฎหมายที่มีอยู่ เช่นเดียวกับมาตรการของฝ่ายบริหาร นโยบายทางสังคม และโปรแกรมต่างๆ ให้มีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกเด็ก และประเทศไทยควรมีมาตรการที่จำเป็นเพื่อป้องกันและดำเนินคดีในกรณีของการคอร์ปชั่นในกลุ่มเจ้าหน้าที่ตำรวจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการค้าทางเพศกับเด็ก²⁹⁰

ประเทศไทยมีมาตรการในการป้องกันการท่องเที่ยวเพื่อมีเพศสัมพันธ์กับเด็ก (child sex tourism) เช่น การควบคุมตัวผู้ต้องสงสัยที่เข้ามาภายในประเทศที่มีพฤติกรรมหรือมีแรงจูงใจในการมาแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก และจัดให้มีการฝึกฝนสำหรับหน่วยงานของจังหวัดท่องเที่ยว และสมาชิกของเขตพื้นที่ท่องเที่ยวส่วนตัว แต่อย่างไรก็ตามก็ยังคงมีปัญหาเรื่องการท่องเที่ยวเพื่อมีเพศสัมพันธ์กับเด็กอยู่ เนื่องจากขาดการบัญญัติกฎหมายและกระบวนการของฝ่ายบริหาร และนโยบายสังคม เพื่อป้องกันการท่องเที่ยวเพื่อมีเพศสัมพันธ์กับเด็ก และปกป้องเด็กจากการกลายเป็นผู้เสียหาย คณะกรรมการว่าด้วยสิทธิเด็กจึงกระตุ้นให้ประเทศไทยสร้างและอนุวัติการแนวทางที่สามารถใช้บังคับได้อย่างมีประสิทธิภาพ และนำสิ่งที่จำเป็นในการบัญญัติกฎหมาย ฝ่ายบริหาร สังคม และมาตรการอื่นๆเพื่อป้องกันและจัดการท่องเที่ยวเพื่อมีเพศสัมพันธ์กับเด็ก อีกทั้งยังสนับสนุนให้ประเทศไทยมีการร่วมมือกันระหว่างประเทศอย่างแข็งแกร่งผ่านทางสนธิสัญญาพหุภาคีในระดับภูมิภาค และข้อตกลงทวิภาคี สำหรับการป้องกันและจัดการท่องเที่ยวเพื่อมีเพศสัมพันธ์กับเด็ก ประเทศไทยควรร่วมมือกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในเรื่องของผลกระทบอันตรายของการท่องเที่ยวเพื่อมีเพศสัมพันธ์กับเด็ก และลงนามใน Code of Conduct for the Protection of Children from Sexual Exploitation in Travel and Tourism เพื่อปกป้องเด็กจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศในการเดินทางและท่องเที่ยว²⁹¹

²⁹⁰ Committee on the Rights of the Child, Consideration of reports submitted by States parties under article 12, paragraph 1, of the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the sale of children, child prostitution and child pornography, CRC/C/OPSC/THA/CO/1 [online] 21 April 2013 available from: <http://daccess-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/G12/408/31/PDF/G1240831.pdf?OpenElement>

²⁹¹ Committee on the Rights of the Child, Consideration of reports submitted by States parties under article 12, paragraph 1, of the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the sale of children, child prostitution and child pornography, CRC/C/OPSC/THA/CO/1 [online] 21 April 2013 available from: <http://daccess-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/G12/408/31/PDF/G1240831.pdf?OpenElement>

ข. มาตรการป้องกันการขายเด็กและหรือค้าเด็กทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกเด็กของประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

คณะกรรมการว่าด้วยสิทธิเด็กตระหนักถึงผลกระทบโดยตรงที่เชื่อมโยงระหว่างความยากจน การด้อยพัฒนา และความเสี่ยงในการเปิดเผยการแสวงหาประโยชน์ในทุกรูปแบบ รวมถึงการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก ประเทศเวียดนามจึงได้มีการจัดทำ “โปรแกรมขจัดความหิวโหย ลดความยากจน และการสร้างงาน (Programme on hunger elimination, poverty reduction and job creation)” และมี การพิจารณาในการอนุวัติการเกี่ยวกับนโยบายและโปรแกรมทางด้านเศรษฐกิจและสังคม คณะกรรมการฯ ยังคงสนับสนุนให้ประเทศเวียดนามให้ความช่วยเหลือที่สำคัญที่ยังขาดแคลนอยู่ รวมถึงการช่วยเหลือทางการเงิน เพื่อแผนการลดความยากจน และแนะนำให้ประเทศเวียดนามยังคงต้องยกระดับและให้การสนับสนุนปริมาณของการเสียผลประโยชน์ และครอบครัวที่มีความอ่อนแอ รวมถึงรายได้ที่เข้ามาในโครงการโดยเฉพาะอย่างยิ่งในชนบทและพื้นที่ห่างไกล ประเทศเวียดนามควรมี มาตรการที่เกี่ยวข้องกับเด็กในการพัฒนาและเครื่องมือในการจัดทำนโยบายทางสังคมและโปรแกรม เพื่อป้องกันความผิดทั้งหลายที่กล่าวถึงในพิธีสารเลือกรับฯ²⁹²

ประเทศเวียดนามไม่มีแผนการดำเนินงานระดับชาติ (National Plan of Action) ที่ครอบคลุมเนื้อหาการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กทุกประเภท²⁹³ แต่อย่างไรก็ดี ประเทศเวียดนามก็มีแผนแห่งชาติสำหรับเด็ก 2001 – 2010 (The National Programme of Action for Children 2001 - 2010²⁹⁴) แผนการเพื่อป้องกันการค้าประเวณี 2006 – 2010 (The Intersectoral Programme on The Prevention of Prostitution²⁹⁵) แผนแห่งชาติเพื่อป้องกันและการตั้งถิ่นฐาน ของเด็กเร่ร่อน การกระทำชำเราเด็ก และเด็กทำงานที่เสี่ยงอันตรายและมีเงื่อนไขอันตราย 2004 – 2010 (The National Programme on Prevention and Settlement of Street Children, Sexually Abused Children and Children Working under Hazardous and Dangerous

²⁹² Committee on the Rights of the Child, Consideration of reports submitted by states parties under article 12 (1) of the optional protocol to the convention on the rights of the child on the sale of children, child prostitution and child pornography, CRC/C/OPSC/VNM/CO/1 [online] 19 April 2013, available from: [http://www.unhcr.ch/tbs/doc.nsf/898586b1dc7b4043c1256a450044f331/542384164866e1dac125725800509f8c/\\$FILE/G0644685.pdf](http://www.unhcr.ch/tbs/doc.nsf/898586b1dc7b4043c1256a450044f331/542384164866e1dac125725800509f8c/$FILE/G0644685.pdf)

²⁹³ EPACT INTERNATIONAL, Global Monitoring Report on the status of action against commercial sexual exploitation of children: Vietnam. (Bangkok: Saladaend Printing Co. Ltd., 2011) p. 12.

²⁹⁴ Decision No. 23/2001/QD-TTg.

²⁹⁵ Decision No. 19/2004/QD-TTg of February 12, 2004.

Conditions, 2004 – 2010)²⁹⁶ เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2011 นายกรัฐมนตรีของประเทศเวียดนาม ได้มีการรับรองแผนแห่งชาติเรื่องการปกป้องเด็ก 2011 – 2015 (The National Programme on Child Protection 2011 – 2015²⁹⁷) แผนดังกล่าวเป็นการสร้างความปลอดภัยและสร้างสิ่งแวดล้อมที่เป็นมิตรแก่เด็ก ป้องกันและกำจัดความเสี่ยงที่อาจเป็นอันตรายต่อเด็ก แผนการนี้มุ่งถึงการจัดให้มีการสนับสนุน การฟื้นฟู และการกลับคืนสู่สังคมของเด็กในกรณีที่เด็กถูกแสวงหาประโยชน์²⁹⁸ ซึ่งอย่างน้อยก็ได้แสดงให้เห็นว่าประเทศเวียดนามได้ตระหนักถึงปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นและต้องการที่จะแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างจริงจัง แต่อย่างไรก็ตามประเทศเวียดนามยังคงเป็นแหล่งของการค้ามนุษย์ ซึ่งรวมถึงการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก คณะกรรมการว่าด้วยสิทธิเด็กแนะนำให้ทำแผนปฏิบัติแห่งชาติเพื่อต่อสู้กับการค้าผู้หญิงและเด็ก เพื่อสร้างความเข้มแข็งในกระบวนการทางศาลระหว่างประเทศ และการร่วมมือกันกับตำรวจเพื่อป้องกัน การสืบหา การสอบสวน การดำเนินคดี และการลงโทษต่อกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก สีสลามกเด็ก และการท่องเที่ยวเพื่อมีเพศสัมพันธ์กับเด็ก²⁹⁹

ค. มาตรการป้องกันการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสีลามกเด็กของประเทศกัมพูชา

ประเทศกัมพูชามีองค์การระหว่างประเทศและองค์กรพัฒนาเอกชนมากมายในการให้ความช่วยเหลือเพื่อต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก จึงมีแหล่งเงินทุนและผู้เชี่ยวชาญมากมายในการช่วยป้องกันการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสีลามกที่เกี่ยวกับเด็ก ซึ่งทำให้ประเทศกัมพูชามีมาตรการในเรื่องนี้เป็นอย่างดี ประเทศกัมพูชามีการวางแผนยุทธศาสตร์ทั่วไปเพื่อจัดการขายเด็กและหรือค้าเด็กทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสี

²⁹⁶ Committee on the Rights of the Child, Consideration of reports submitted by states parties under article 12 (1) of the optional protocol to the convention on the rights of the child on the sale of children, child prostitution and child pornography, CRC/C/OPSC/VNM/CO/1 [online] 19 April 2013, available from: [http://www.unhcr.ch/tbs/doc.nsf/898586b1dc7b4043c1256a450044f331/542384164866e1dac125725800509f8c/\\$FILE/G0644685.pdf](http://www.unhcr.ch/tbs/doc.nsf/898586b1dc7b4043c1256a450044f331/542384164866e1dac125725800509f8c/$FILE/G0644685.pdf)

²⁹⁷ Decision No. 267/QD-TTg.

²⁹⁸ EFACT INTERNATIONAL, Global Monitoring Report on the status of action against commercial sexual exploitation of children: Vietnam Page 13.

²⁹⁹ Committee on the Rights of the Child, Consideration of reports submitted by states parties under article 12 (1) of the optional protocol to the convention on the rights of the child on the sale of children, child prostitution and child pornography, CRC/C/OPSC/VNM/CO/1 [online] 19 April 2013, available from: [http://www.unhcr.ch/tbs/doc.nsf/898586b1dc7b4043c1256a450044f331/542384164866e1dac125725800509f8c/\\$FILE/G0644685.pdf](http://www.unhcr.ch/tbs/doc.nsf/898586b1dc7b4043c1256a450044f331/542384164866e1dac125725800509f8c/$FILE/G0644685.pdf)

ลามกเด็ก และกลยุทธ์เพื่อปกป้องผู้เสียหายที่เป็นเด็กไว้ เช่น นโยบายแห่งชาติเพื่อต่อต้านการค้าและการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก ซึ่งประกอบไปด้วยองค์ประกอบหลัก 5 ประการ³⁰⁰ โดยมีการตั้งเป้าหมายไว้เป็นระยะเวลา 5 ปี เป็นต้น

นอกจากนี้ประเทศกัมพูชายังมีการพัฒนาและทดสอบโครงสร้าง Prakas ซึ่งเป็นกระบวนการพิจารณาคดีสำหรับดำเนินการตามนโยบายทางเลือกในการดูแลเด็ก (Policy on Alternative Care for Children) และระบบสวัสดิการทางด้านกลไกหน้าที่ของเด็กใน 5 จังหวัด (Kompong Speu, Kompong Thom, Battambang, Prey Veng and Svay Rieng) ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นจังหวัดที่มีปัญหาในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง กลไกท้องถิ่นถูกทดสอบเพื่อระบุถึงสภาพความเป็นอยู่ของครอบครัวและเด็ก โดยจัดให้มีการส่งเสริมครอบครัว และการบริการในการป้องกันการแตกแยกของครอบครัว และการหาทางเลือกอื่นซึ่งเป็นปัญหาพื้นฐานทางสังคมเพื่อคุณค่าของเด็ก

อุปสรรคที่สำคัญในการป้องกันการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กคือ ความยากจน รัฐบาลกัมพูชาได้ผลักดันให้ดำเนินการแผนการลดปัญหาความยากจนและปรับปรุงสวัสดิการสังคมโดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านโภชนาการ สวัสดิการทางการศึกษา ซึ่งรัฐบาลกัมพูชามีความร่วมมือกันเป็นอย่างดีกับองค์กรพัฒนาเอกชนซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาแผนการต่างๆ ภายในประเทศกัมพูชา³⁰¹

ง. มาตรการป้องกันการขายเด็กและหรือค้าเด็กทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกเด็กของประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวยังขาดกำลังคนและแหล่งเงินทุนที่ชัดเจน ขาดการอนุวัติการตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก จึงทำให้ไม่มีระบบสำหรับการรายงานความรุนแรง และผู้เชี่ยวชาญผู้ทำงานสำหรับเด็ก คณะกรรมการว่าด้วยสิทธิเด็กแนะนำให้สร้างกลไกเพื่อระบุจำนวนคดีและขอบเขตของความรุนแรง การล่วงละเมิดทางเพศ การเพิกเฉย การกระทำทารุณ และการแสวงหาประโยชน์ รวมถึงในครอบครัว ในโรงเรียน สถาบันทางอาญา และสถาบันเพื่อดูแลและจัดให้มีกำลังคน เจ้าหน้าที่ทางเทคนิค และแหล่งเงินทุนเพื่ออนุวัติการตามอนุสัญญาฯ และสร้าง

³⁰⁰ National Plan against trafficking and sexual exploitation of children consisting of five components as follows: (1) Policy and Cooperation, (2) Prevention, (3) Criminal Justice, (4) Protection (assistance for reintegration, rehabilitation and reintegration), and (5) Monitoring and Evaluation.

³⁰¹ CNCC, Royal Government of Cambodia, 1st and 2nd National Report on The Implementation of the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography. 2002-2010, Initial Report [online] 19 April 2013, available from: <http://www2.ohchr.org/english/bodies/crc/docs/CRC.C.OPSC.KHM.1.pdf>

ระบบการรายงานเพื่อผู้เชี่ยวชาญที่ทำงานเพื่อเด็กรวมถึงคุณครู แรงงานสังคม ผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์ รักษา และหน่วยงานบังคับใช้กฎหมาย และให้แน่ใจว่าผู้เชี่ยวชาญเหล่านี้จะได้รับการฝึกฝนเป็นอย่างดีเพื่อรายงานการล่วงละเมิดได้อย่างเหมาะสม³⁰²

เนื่องจากปัจจุบันมีผู้คนที่มาท่องเที่ยวมีจำนวนมากขึ้นและการท่องเที่ยวเพื่อมีเพศสัมพันธ์กับเด็กก็มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นด้วยเช่นกันในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในปีที่ผ่านมา ดึงดูดความสนใจของเจ้าหน้าที่ที่พยายามเพื่อป้องกันไม่ให้มีการท่องเที่ยวเพื่อมีเพศสัมพันธ์กับเด็ก รัฐบาลยังคงพยายามที่จะลดอุปสงค์สำหรับการมีเพศสัมพันธ์ในเชิงพาณิชย์เป็นระยะและจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ รัฐบาลและองค์กรพัฒนาเอกชนเป็นเจ้าของการจัดการจัดสัมมนาการฝึกอบรมพนักงานท่องเที่ยวรวมทั้งคนขับรถแท็กซี่และตำรวจท่องเที่ยว หลายโรงแรมระหว่างประเทศที่สำคัญในเวียงจันทน์และหลวงพระบางแสดงโปสเตอร์ที่สร้างขึ้นโดยองค์กรพัฒนาเอกชนระหว่างประเทศเตือนเกี่ยวกับการท่องเที่ยวทางเพศเด็ก³⁰³

จ. มาตรการป้องกันการขายเด็กและหรือค้าเด็กทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกเด็กของประเทศบรูไนดารุสซาลาม

ประเทศบรูไนดารุสซาลามไม่ได้มีการกล่าวถึงการป้องกันการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกเด็กไว้เลย แม้ว่าประเทศบรูไนดารุสซาลามจะได้ให้สัตยาบันต่อพิธีสารเลือกรับมาแล้วก็ตาม แต่ก็ไม่มีรายงานเกี่ยวกับการดำเนินงานตามพิธีสารเลือกรับเลย แม้แต่ในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กที่ประเทศบรูไนเข้าร่วมผูกพันและมีพันธะหน้าที่จัดทำมาตรการที่จำเป็นเพื่อป้องกันการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก และเพื่อให้แน่ใจว่าเด็กจะได้รับประโยชน์ที่ดีที่สุดในการพิจารณาเบื้องต้น ความสัมพันธ์ดังกล่าวถูกคาดหวังว่าจะได้รับการตอบสนองจากประเทศบรูไนแต่ก็ไม่ได้มีการกล่าวถึง จึงเป็นที่น่ากังวลอย่างยิ่งในการหาแนวทางการป้องกันความผิดต่างๆภายใต้พิธีสารเลือกรับฯ

³⁰² Committee on the Rights of the Child: Consideration of Reports Submitted by States Parties Under Article 44 of the Convention on the Rights of the Child: Concluding observations: Lao People's Democratic Republic. UN Convention on the Rights of the Child. 8 April 2011. (CRC/C/LAO/CO/2) [online] 19 April 2013, available from: http://www2.ohchr.org/english/bodies/crc/docs/CRC.C.LAO.CO.2_en.pdf

³⁰³ UNODC, Lao PDR's Tourism Authority sets up a Child Protection Hotline. [online], 3 November 2011, available from <http://www.unodc.org/laopdr/en/stories/192-hotline-launch.html>

จ. มาตรการป้องกันการขายเด็กและหรือค้าเด็กทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกเด็กของประเทศฟิลิปปินส์

ภายใต้พระราชบัญญัติศาลครอบครัว 1997 หรือ RA 8363 (the Family Courts Act of 1997: RA 8363) ได้จัดให้มีหน่วยงาน Social Services and Counseling Divison (SSCD) ซึ่งถูกสร้างขึ้นในแต่ละภูมิภาคที่มีกระบวนการทางศาล หน่วยงานนี้มีหน้าที่จัดให้มีการเข้าถึงการบริการที่เหมาะสมแก่สังคมที่เด็กอาจต้องการ³⁰⁴ นโยบายและโปรแกรมในปัจจุบันยังไม่เพียงพอและไม่มีประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาที่รากฐานของปัญหาเรื่องการขายเด็กและหรือค้าเด็กทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกเด็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องความยากจน การโยกย้ายถิ่นฐานที่ไม่ปลอดภัย และการแบ่งแยกโดยการต่อต้านเด็กผู้หญิง³⁰⁵

ข. มาตรการป้องกันการขายเด็กและหรือค้าเด็กทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกเด็กของประเทศอินโดนีเซีย

รัฐบาลอินโดนีเซียมีนโยบายแห่งชาติว่าด้วยการจัดการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กเชิงพาณิชย์ (National Action Plan for the Eradication of Commercial Sexual Exploitation of Children: RAN-PESKA)³⁰⁶ รัฐบาลได้เตรียมพร้อมดำเนินการออกกฎหมายคุ้มครองเด็กซึ่งมีขั้นตอนที่หลากหลาย ได้แก่การคุ้มครอง การป้องกัน การฟื้นฟู ทำให้คืนสู่สภาพปรกติ และการกลับคืนสู่สังคม การมีส่วนร่วมของเด็ก และการประสานงานและร่วมมือกัน³⁰⁷ ยังคงมีความท้าทายในการจัดการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กซึ่งรวมถึงสิ่งต่างๆ ดังต่อไปนี้

³⁰⁴ United Nations, The Implementation of the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography. Republic of the Philippines: First Periodic Report 2003-2007 [online] 19 April 2013 available from: www2.ohchr.org/english/bodies/crc/.../CRC-C-OPSC-PHL-1.do...

³⁰⁵ Committee on the rights of the child, Optional Protocol on the sale of children, child prostitution and child pornography CRC/C/OPSC/PHL/CO/1 [online] 19 April 2013, available from: <http://www2.ohchr.org/english/bodies/crc/crcs62.htm>

³⁰⁶ Presidential Decree Number 87 of 2002 regarding National Action Plan for the Eradication of Commercial Sexual Exploitation of Children.

³⁰⁷ UN Committee on the Rights of the Child, Consideration of Reports Submitted by State Parties under article 44 of the Convention, Third and fourth periodic reports of States parties due in 2007 on Indonesia: 18 October 2012 [online] 19 April 2013, available from: <http://daccess-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/G12/472/53/PDF/G1247253.pdf?OpenElement>

1. ประเทศอินโดนีเซียยังคงต้องให้สัตยาบันพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กเรื่องการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวข้องกับเด็ก (ซึ่งปัจจุบันได้ให้สัตยาบันต่อพิธีสารฯเป็นที่เรียบร้อยแล้วเมื่อปลายปี 2012)

2. ข้อถกเถียงในเรื่องการร่างกฎหมายเรื่องสื่อลามก

3. การรับมือกับประเด็นเรื่องการค้ามนุษย์ซึ่งโดยทั่วไปแล้วจะให้ความสนใจไม่เพียงพอในประเด็นเรื่องการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กเชิงพาณิชย์แม้ว่าทั้งสองประเด็นจะมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

4. ขาดแหล่งข้อมูลที่เป็นระบบเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก

5. ขาดการเผยแพร่ นโยบายแห่งชาติ RAN-PESKA ในระดับจังหวัด

ดังนั้น รัฐบาลอินโดนีเซียจึงจะต้องจัดให้มีมาตรการเพื่อจัดการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก ดังต่อไปนี้

1. เตรียมพร้อมให้สัตยาบันต่อพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กเรื่องการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวข้องกับเด็ก (ซึ่งปัจจุบันได้ให้สัตยาบันต่อพิธีสารฯเป็นที่เรียบร้อยแล้วเมื่อปลายปี 2012)

2. ส่งเสริมการตระหนักถึงประเด็นเรื่องการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กต่อสาธารณชน

3. พัฒนาระบบข้อมูลเรื่องการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก และ

4. มีการเผยแพร่ นโยบายแห่งชาติ RAN-PESKA ในระดับจังหวัดให้เพิ่มมากยิ่งขึ้น³⁰⁸

ข. มาตรการป้องกันการขายเด็กและหรือค้าเด็กทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกเด็กของประเทศมาเลเซีย

ประเทศมาเลเซียควรศึกษาประเทศตนในเรื่องการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กโดยการออกแบบและดำเนินการนโยบายและมาตรการที่เหมาะสม รวมถึงการส่งเสริมการฟื้นฟู

³⁰⁸ UN Committee on the Rights of the Child: Consideration of Reports Submitted by State Parties under article 44 of the Convention, Third and fourth periodic reports of States parties due in 2007 on Indonesia: 18 October 2012, CRC/C/IDN /3-4[online] 19 April 2013, available from: <http://tb.ohchr.org/default.aspx?country=id>

ทางร่างกายและจิตใจ และการกลับคืนสู่สังคมของผู้เสียหายที่เป็นเด็กจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศที่เป็นเด็ก และป้องกันและต่อสู้กับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กไม่ว่าทางใดก็ตามหนึ่ง หลีกเลียงการเอาผิดทางอาญาแก่เด็กที่เป็นผู้เสียหายที่เป็นเด็ก³⁰⁹ รัฐบาลต้องพัฒนามาตรการที่เข้มแข็งเพื่อรับมือกับอุปสงค์สำหรับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กโดยเฉพาะอย่างยิ่งการเพิ่มขึ้นของการท่องเที่ยวเพื่อมีเพศสัมพันธ์ในภูมิภาคและอันตรายต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ต

คณะกรรมการว่าด้วยสิทธิเด็กแนะนำให้ประเทศมาเลเซียตระหนักถึงการเพิ่มขึ้นของการท่องเที่ยวเพื่อมีเพศสัมพันธ์กับเด็กและยังคงให้ความร่วมมือกับ Malaysia Tourism Promotion Board (MTPB) และผู้จัดให้มีการบริการการท่องเที่ยว ซึ่งจะเป็นการดีกว่านี้ถ้าได้ใช้ Code of Conduct โดย องค์การการท่องเที่ยวโลก (the World Tourist Organization) เพื่อคุ้มครองเด็กจากการท่องเที่ยวเพื่อมีเพศสัมพันธ์กับเด็ก³¹⁰

ณ. มาตรการป้องกันการขายเด็กหรือค้าเด็กทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกเด็กของประเทศพม่า

ประเทศพม่ามีมาตรการเพื่อป้องกันเด็กไว้ในกฎหมายเด็ก ปี 1993 (the Child Law 1993) ซึ่งมีความกังวลถึงการปกป้องเด็ก การฝึกฝนและมอบหมายงานแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจในแต่ละรัฐ และแบ่งแยกการตรวจตรานักท่องเที่ยวจากการล่วงละเมิดทางเพศ และการแสวงหาประโยชน์จากเด็ก และการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมที่อ้างถึงเพื่อให้แน่ใจว่าเด็กเหล่านั้นจะปลอดภัย³¹¹

คณะกรรมการว่าด้วยสิทธิเด็กได้ให้คำแนะนำแก่ประเทศพม่าให้จัดทำมาตรการที่จำเป็นเพื่อป้องกันและหยุดการล่วงละเมิดทางเพศ และการแสวงหาประโยชน์ผ่านทางยุทธวิธีที่กว้างขวางโดยการดำเนินคดีกับผู้ล่วงละเมิดทางเพศ การยึดถือการอภิปรายของสาธารณะ และการ

³⁰⁹ UN Committee on the Rights of the Child, Consideration of Reports Submitted by State Parties under article 44 of the Convention, Concluding observations on Malaysia: 25 June 2007, CRC/C/MYS/CO/1 [online] 19 April 2013, available from: http://www2.ohchr.org/english/bodies/crc/docs/co/CRC_C_MYS_CO_1.pdf

³¹⁰ Ibid.

³¹¹ UN Committee on the Rights of the Child: Consideration of Reports Submitted by State Parties under article 44 of the Convention, Third and fourth periodic reports of States parties due in 2008 on Myanmar: 17 May 2011, CRC/C/MMR/3-4 [online] 19 April 2013, available from: www2.ohchr.org/.../crc/docs/CRC.C.MMR.3-4.do...

จัดโปรแกรมการศึกษาสาธารณะ รวมถึงการจัดให้มีโครงการในการร่วมมือกันกับความคิดเห็นของผู้นำ ครอบครัว และสื่อ³¹²

ญ. มาตรการป้องกันการขายเด็กและหรือค้าเด็กทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกเด็กของประเทศสิงคโปร์

การป้องกันการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กส่วนใหญ่ประเทศสิงคโปร์จะเน้นหนักไปที่การป้องกันสื่อลามกเด็กและการแสวงหาประโยชน์เหนืออินเทอร์เน็ตผ่านทาง 3 ช่องทาง คือ แนวทางข้อกำหนดที่มีความเกี่ยวข้องกับหน่วยงานของรัฐบาล และผู้ดูแลเงินอื่นๆ สนับสนุนให้อุตสาหกรรมมีข้อบังคับของตัวเอง และโปรแกรมเรื่องการตระหนักถึงความปลอดภัยทางออนไลน์ผ่านทางประชาชนและการศึกษาของเด็ก รัฐบาลสิงคโปร์ลงทุนกับทรัพยากรในโรงเรียนประถม และมัธยม และยังได้ฝึกฝนอาจารย์เพื่อป้องกันการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก ประเทศสิงคโปร์ยังให้การสนับสนุนจำนวนโปรแกรมที่เพิ่มความตระหนักถึงการป้องกันการท่องเที่ยวเพื่อมีเพศสัมพันธ์กับเด็กโดยชาวสิงคโปร์ที่เดินทางออกนอกประเทศ

จากข้างต้นกล่าวโดยสรุป พิธีสารเลือกรับฯ ต้องการให้รัฐภาคีปรับใช้มาตรการเพื่อป้องกันการขายเด็กและหรือค้าเด็กทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกเด็ก โดยต้องการให้เน้นไปที่รากฐานของปัญหา เช่น ความยากจน ความล้าหลัง และทัศนคติทางสังคม เช่นเดียวกับลักษณะและขอบเขตของปัญหาที่ถูกให้ความสำคัญยิ่งโดยคณะกรรมการว่าด้วยสิทธิเด็ก³¹³ ประเทศสมาชิกอาเซียนส่วนใหญ่มีมาตรการในการป้องกันการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกเด็กไม่มากนักน้อยตามพิธีสารเลือกรับฯ ข้อ 9 (1) (2) ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นประเทศที่ยากจนหรือกำลังพัฒนาจึงจำเป็นที่จะต้องมีนโยบายเพื่อส่งเสริมความเป็นอยู่และสวัสดิการของเด็ก รวมถึงการให้การศึกษาเพื่อป้องกันไม่让孩子เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับความผิดดังกล่าว ส่วนประเทศสิงคโปร์แม้ไม่ได้เป็นภาคีแต่ก็มีมาตรการการป้องกันการแสวงหาประโยชน์ทางเพศโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการท่องเที่ยวเพื่อมีเพศสัมพันธ์กับเด็กเนื่องจากเป็นประเทศที่เจริญแล้วและมีกฎหมายที่เข้มงวด ผู้กระทำผิดชาวสิงคโปร์จึงมักจะเดินทางออกนอกประเทศสิงคโปร์ไปยังประเทศที่มีกฎหมายอ่อนแอเพื่อแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก และโทรสายด่วนเพื่อให้ความช่วยเหลือเด็กจาก

³¹² UN Committee on the Rights of the Child: Consideration of Reports Submitted by State Parties under article 44 of the Convention, Concluding observations on Myanmar: 14 March 2012, CRC/C/MMR/CO/3-4. [online] 19 April 2013, available from: www2.ohchr.org/.../crc/.../CRC_C_MMR_CO_3-4...

³¹³ World Congress, Legal Frameworks for Combating Sexual Exploitation of Children, Background paper for the III World Congress against Sexual Exploitation of Children and Adolescents. [online], 2 Dec 2012, available from [http://www.iiicongressomundial.net/congresso/arquivos/paper_n\[1\].2_finalversion.doc](http://www.iiicongressomundial.net/congresso/arquivos/paper_n[1].2_finalversion.doc)

ความผิดทั้งหลายก็เป็นสิ่งที่สามารถช่วยเหลือเด็กเบื้องต้นได้อย่างทันท่วงทีได้ ประเทศสมาชิกอาเซียนทั้งที่เป็นภาคีและไม่เป็นภาคีของพิธีสารเลือกรับฯจึงมีมาตรการในการป้องกันการขายเด็กและหรือค้าเด็กทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกเด็กโดยสรุปไว้ในตารางที่ 6 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 6 ตารางสรุปมาตรการป้องกันการขายเด็กและหรือค้าเด็กทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกเด็กของประเทศสมาชิกอาเซียนในแต่ละประเทศ

ประเทศ	มาตรการป้องกันการขายเด็กและหรือค้าเด็กทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกเด็ก		ข้อสังเกตของผู้เขียน
	การบริหารนโยบายและโครงสร้างทางสังคม	ส่งเสริมความตระหนักของสาธารณชน การศึกษา และการฝึกอบรม	
ประเทศไทย	<ul style="list-style-type: none"> - มีการนำนโยบายและแผนการดำเนินงานระดับชาติมาใช้เพื่อให้สอดคล้องกับการอนุวัติการพิธีสารเลือกรับฯ และมีการปรับใช้แผนปฏิบัติการระดับชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและผู้เยาว์ พ.ศ. 2555 – 2559 (the National Child and Youth Development Plan for 2012-2016ด้วย³¹⁴ 	<ul style="list-style-type: none"> - จัดให้มีการศึกษาที่เข้าถึงได้อย่างเท่าเทียมกันสำหรับทุกคน 	<ul style="list-style-type: none"> - รัฐบาลไทยได้เน้นความสำคัญของปัญหาเกี่ยวกับการค้าหญิงและเด็กในภาพกว้างแทนการมุ่งเน้นประเด็นของการแสวงหาประโยชน์ทางเพศเชิงพาณิชย์จากเด็กโดยเฉพาะ ไม่ได้ครอบคลุมถึงความผิดทั้งหลายตามOPSC และถูกจำกัดให้มีความเกี่ยวพันกับการค้ามนุษย์เท่านั้น ดังนั้นจึงควรจัดทำนโยบายที่ครอบคลุมถึงความผิดทั้งหลายตามOPSC ไว้โดยเฉพาะด้วย - ควรมีมาตรการที่จำเป็นเพื่อป้องกันและดำเนินคดีในกรณีของการคอร์รัปชันในกลุ่มเจ้าหน้าที่ตำรวจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการค้าทางเพศกับเด็ก

³¹⁴ World Congress, Legal Frameworks for Combating Sexual Exploitation of Children, Background paper for the III World Congress against Sexual Exploitation of Children and Adolescents. [online], 2 Dec 2012, available from [http://www.iiicongressomundial.net/congresso/arquivos/paper_n\[1\].2_finalversion.doc](http://www.iiicongressomundial.net/congresso/arquivos/paper_n[1].2_finalversion.doc)

ประเทศ	มาตรการป้องกันการขายเด็กและหรือค้าเด็กทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกเด็ก		ข้อสังเกตของผู้เขียน
	การบริหารนโยบายและโครงสร้างทางสังคม	ส่งเสริมความตระหนักของสาธารณชน การศึกษา และการฝึกอบรม	
ประเทศเวียดนาม	<ul style="list-style-type: none"> - มีการแผนการลดความยากจน³¹⁵ - ไม่มีแผนนโยบายระดับชาติ แต่ก็มีมาตรการอื่นๆ รองรับด้วยเช่นกัน 	<ul style="list-style-type: none"> - มีการจัดตั้ง the Commission on Population, Family and Children (CPFC) เพื่อกระตุ้นให้ประเทศเวียดนามส่งเสริมและตระหนักถึงการให้มีมาตรการป้องกัน และประสานงานอย่างต่อเนื่องกับองค์กรพัฒนาเอกชน³¹⁶ 	<ul style="list-style-type: none"> - ประเทศเวียดนามควรมีมาตรการที่เกี่ยวข้องกับเด็กในการพัฒนาและเครื่องมือในการจัดทำนโยบายทางสังคมและโปรแกรมเพื่อป้องกันความผิดทั้งหลายในพิธีสารเลือกรับฯ
ประเทศกัมพูชา	<ul style="list-style-type: none"> - นโยบายแห่งชาติเพื่อต่อต้านการค้าและการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก ซึ่งประกอบไปด้วยองค์ประกอบหลัก 5 ประการ* ไว้ป้องกันเด็กตาม OPSC ไว้อย่างเฉพาะเจาะจง 	<ul style="list-style-type: none"> - มีการพัฒนาและทดสอบโครงสร้าง Prakas ซึ่งเป็นกระบวนการพิจารณาคดีสำหรับดำเนินการตามนโยบายทางเลือกในการดูแลเด็ก (Policy on Alternative Care for Children) และระบบสวัสดิการทางด้านกลไกหน้าที่ของเด็ก - มีการผลักดันให้ดำเนินการแผนการลดปัญหาความยากจนและปรับปรุงสวัสดิการสังคมโดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านโภชนาการ สวัสดิการทางการศึกษา³¹⁷ 	<ul style="list-style-type: none"> - รัฐบาลกัมพูชามีความร่วมมือกันเป็นอย่างดีกับองค์กรพัฒนาเอกชนซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาแผนการต่างๆ ภายในประเทศกัมพูชา จึงทำให้มีนโยบายและโครงการมากมายอันเกิดจากความร่วมมือกันดังกล่าว เพื่อต่อต้านการค้าแสวงหาประโยชน์ทางเพศได้อย่างดีมากยิ่งขึ้น

³¹⁵ Programme on hunger elimination, poverty reduction and job creation

³¹⁶ Committee on the Rights of the Child, Consideration of reports submitted by states parties under article 12 (1) of the optional protocol to the convention on the rights of the child on the sale of children, child prostitution and child pornography, CRC/C/OPSC/VNM/CO/1 [online] 19 April 2013, available from: [http://www.unhcr.ch/tbs/doc.nsf/898586b1dc7b4043c1256a450044f331/542384164866e1dac125725800509f8c/\\$FILE/G0644685.pdf](http://www.unhcr.ch/tbs/doc.nsf/898586b1dc7b4043c1256a450044f331/542384164866e1dac125725800509f8c/$FILE/G0644685.pdf)

* National Plan against trafficking and sexual exploitation of children consisting of five components as follows: (1) Policy and Cooperation, (2) Prevention, (3) Criminal Justice, (4) Protection (assistance for reintegration, rehabilitation and reintegration), and (5) Monitoring and Evaluation.

³¹⁷ CNCC, Royal Government of Cambodia, 1st and 2nd National Report on The Implementation of the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography. 2002-2010, Initial Report [online] 19 April 2013, available from: <http://www2.ohchr.org/english/bodies/crc/docs/CRC.C.OPSC.KHM.1.pdf>

ประเทศ	มาตรการป้องกันการขายเด็กและหรือค้าเด็กทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกเด็ก		ข้อสังเกตของผู้เขียน
	การบริหารนโยบายและโครงสร้างทางสังคม	ส่งเสริมความตระหนักของสาธารณชน การศึกษา และการฝึกอบรม	
ประเทศลาว	- ไม่มีนโยบายในเรื่องป้องกันปัญหาการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก เนื่องจากยังขาดบุคลากรและแหล่งเงินทุน อีกทั้งไม่มีระบบสำหรับการรายงานความรุนแรง และผู้เชี่ยวชาญผู้ทำงานสำหรับเด็ก ³¹⁸	- ฝึกอบรมพนักงานท่องเที่ยวภาค รวมทั้งคนขับรถแท็กซี่และตำรวจท่องเที่ยว จัดทำสายด่วนสำหรับการรายงานการท่องเที่ยวทางเพศของเด็กและวางโฆษณาในสถานที่ท่องเที่ยวหลายแห่งทั่วประเทศเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนแจ้งกรณีที่สงสัยว่าการท่องเที่ยวทางเพศเด็กอีกด้วย ³¹⁹	- แนะนำให้สร้างกลไกเพื่อระบุจำนวนคดีและขอบเขตของความรุนแรง การล่วงละเมิดทางเพศ การเพิกเฉย การกระทำทารุณ และการแสวงหาประโยชน์ รวมถึงในครอบครัว ในโรงเรียน สถาบันทางอาญา และสถาบันเพื่อดูแล และจัดให้มีกำลังคน เจ้าหน้าที่ทางเทคนิค และแหล่งเงินทุนเพื่ออนุวัติการตามอนุสัญญาฯ และสร้างระบบการรายงานเพื่อผู้เชี่ยวชาญที่ทำงานเพื่อเด็กรวมถึงคุณครู แรงงานสังคม ผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์ และหน่วยงานบังคับใช้กฎหมาย และให้แน่ใจว่าผู้เชี่ยวชาญเหล่านี้ จะได้รับการฝึกฝนเป็นอย่างดีเพื่อรายงานการล่วงละเมิดได้อย่างเหมาะสม
ประเทศบรูไนดารุสซาลาม	- ไม่มีนโยบายในการป้องกันการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกเด็กไว้เลย	- ไม่มีการส่งเสริมความตระหนักของสาธารณชนในเรื่องการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก	- ประเทศบรูไนไม่เข้าร่วมผูกพันและมีพันธะหน้าที่จัดทำมาตรการที่จำเป็นเพื่อป้องกันการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก

³¹⁸ Committee on the Rights of the Child: Consideration of Reports Submitted by States Parties Under Article 44 of the Convention on the Rights of the Child: Concluding observations: Lao People's Democratic Republic. UN Convention on the Rights of the Child. 8 April 2011. (CRC/C/LAO/CO/2) [online] 19 April 2013, available from: http://www2.ohchr.org/english/bodies/crc/docs/CRC.C.LAO.CO.2_en.pdf

³¹⁹ U.S. Department of State, 2010 Human Rights Report: Laos . [online], 3 November 2011, available from <http://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/2010/eap/154390.htm>

ประเทศ	มาตรการป้องกันการขายเด็กและหรือค้าเด็กทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกเด็ก		ข้อสังเกตของผู้เขียน
	การบริหารนโยบายและโครงสร้างทางสังคม	ส่งเสริมความตระหนักของสาธารณะ การศึกษา และการฝึกอบรม	
			และเพื่อให้แน่ใจว่าเด็กจะได้รับประโยชน์ที่ดีที่สุดในการพิจารณาเบื้องต้น ความสัมพันธ์ดังกล่าวถูกคาดหวังว่าจะได้รับการตอบสนองจากประเทศบรูไนแต่ก็ไม่มีการกล่าวถึงจึงเป็นที่น่ากังวลอย่างยิ่งในการหาแนวทางการป้องกันความผิดต่างๆ ภายใต้พิธีสารเลือกรับฯ
ประเทศฟิลิปปินส์	- มีนโยบายและโปรแกรมต่างๆในการป้องกันในปัจจุบัน	- จัดให้มีหน่วยงาน Social Services and Counseling Divison (SSCD) ซึ่งถูกสร้างขึ้นในแต่ละภูมิภาคที่มีกระบวนการทางศาล หน่วยงานนี้มีหน้าที่จัดให้มีการเข้าถึงการบริการที่เหมาะสมแก่สังคมที่เด็กอาจต้องการ ³²⁰	- ถึงแม้ว่าจะมีนโยบายและโปรแกรมต่างๆในการป้องกันในปัจจุบันแต่ยังไม่เพียงพอ และไม่มีประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาที่รากฐานของปัญหาเรื่องการขายเด็กและหรือค้าเด็กทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกเด็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องความยากจน การโยกย้ายถิ่นฐานที่ไม่ปลอดภัย และการแบ่งแยกโดยการต่อต้านเด็กผู้หญิง
ประเทศอินโดนีเซีย	- มีนโยบายแห่งชาติว่าด้วยการจัดการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กเชิงพาณิชย์ ³²¹	- ส่งเสริมการตระหนักถึงประเด็นเรื่องการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กต่อสาธารณชน	- รัฐบาลได้เตรียมพร้อมดำเนินการออกกฎหมายคุ้มครองเด็กซึ่งมีขั้นตอนที่หลากหลาย

³²⁰ United Nations, The Implementation of the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography. Republic of the Philippines: First Periodic Report 2003-2007 [online] 19 April 2013 available from: www2.ohchr.org/english/bodies/crc/.../CRC-C-OPSC-PHL-1.do...

³²¹ National Action Plan for the Eradication of Commercial Sexual Exploitation of Children: RAN-PESKA.

ประเทศ	มาตรการป้องกันการขายเด็กและหรือค้าเด็กทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกเด็ก		ข้อสังเกตของผู้เขียน
	การบริหารนโยบายและโครงสร้างทางสังคม	ส่งเสริมความตระหนักของสาธารณชน การศึกษา และการฝึกอบรม	
ประเทศมาเลเซีย	- ยังไม่มีนโยบายและมาตรการที่เหมาะสมในการต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก	- ตระหนักถึงการเพิ่มขึ้นของการท่องเที่ยวเพื่อมีเพศสัมพันธ์กับเด็กและยังคงให้ความร่วมมือกับ Malaysia Tourism Promotion Board (MTPB) และผู้จัดให้มีการบริการการท่องเที่ยว	- ควรศึกษาประเทศตนในเรื่อง การแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก โดยการออกแบบและดำเนินการนโยบายและมาตรการที่เหมาะสม ป้องกันและต่อสู้กับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง หลีกเลี่ยงการเอาผิดทางอาญาแก่ผู้เสียหายที่เป็นเด็ก
ประเทศพม่า	- ยังไม่มีนโยบายและมาตรการที่เหมาะสมในการต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก	- มีการฝึกฝนและมอบหมายงานแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจในแต่ละรัฐ และแบ่งแยกการตรวจตรานักท่องเที่ยวจากการล่วงละเมิดทางเพศ และการแสวงหาประโยชน์จากเด็ก และการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมที่อ้างถึงเพื่อให้แน่ใจว่าเด็กเหล่านั้นจะปลอดภัย ³²²	- ควรจัดทำมาตรการที่จำเป็นเพื่อป้องกันการแสวงหาประโยชน์ผ่านทางยุทธวิธีที่กว้างขวาง โดยการดำเนินคดีกับผู้ล่วงละเมิดทางเพศ การยึดถือการอภิปรายของสาธารณชน และการจัดโปรแกรมการศึกษา สาธารณะ รวมถึงการจัดให้มีโครงการในการร่วมมือกันกับความคิดเห็นของผู้นำ ครอบครัว และสื่อ
ประเทศสิงคโปร์	- ยังให้การสนับสนุนจำนวนโปรแกรมที่เพิ่มขึ้นความตระหนักถึงการป้องกันการท่องเที่ยวเพื่อมีเพศสัมพันธ์กับเด็กโดยชาวสิงคโปร์ที่เดินทางออกนอกประเทศ ³²³	- ตระหนักถึงความปลอดภัยทางออนไลน์ผ่านทางประชาชนและการศึกษาของเด็ก - ลงทุนกับทรัพยากรในโรงเรียนประถมและมัธยม และยังได้ฝึกฝนอาจารย์เพื่อ	- การป้องกันการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กส่วนใหญ่ประเทศสิงคโปร์จะเน้นหนักไปที่การป้องกันสื่อลามกเด็ก

³²² UN Committee on the Rights of the Child: Consideration of Reports Submitted by State Parties under article 44 of the Convention, Third and fourth periodic reports of States parties due in 2008 on Myanmar: 17 May 2011, CRC/C/MMR/3-4 [online] 19 April 2013, available from: www2.ohchr.org/.../crc/docs/CRC.C.MMR.3-4.do...

³²³ ECPAT, Executive Summaer: Singapore. [online], 2 December 2012, available from: http://www.ecpat.net/EI/Pdf/A4A_II/A4A2011_EAP_SINGAPORE_FINAL.pdf

ประเทศ	มาตรการป้องกันการขายเด็กและหรือค้าเด็กทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกเด็ก		ข้อสังเกตของผู้เขียน
	การบริหารนโยบายและโครงสร้างทางสังคม	ส่งเสริมความตระหนักของสาธารณะ การศึกษา และการฝึกอบรม	
		ป้องกันการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก	โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแสวงหาประโยชน์เหนืออินเทอร์เน็ต และการท่องเที่ยวเพื่อมีเพศสัมพันธ์กับเด็ก จึงควรเพิ่มนโยบายหรือความตระหนักในเรื่องการแสวงหาประโยชน์ทางเพศประเภทอื่นๆด้วย

4.1.5 มาตรการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายที่เป็นเด็ก

พิธีสารเลือกรับฯ มีการกล่าวถึงการให้รัฐภาคีต้องรับรองมาตรการที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิและผลประโยชน์ของผู้เสียหายที่เป็นเด็กในทุกขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรมทางอาญา และดำเนินการฝึกอบรมทางด้านกฎหมายและด้านจิตวิทยาแก่บุคคลผู้ที่ทำงานกับผู้เสียหายที่เป็นเด็กอีกด้วย ซึ่งกล่าวไว้ในข้อ 8 แห่งพิธีสารเลือกรับฯ รวมถึงการประกันความช่วยเหลือที่เหมาะสมทั้งปวงแก่ผู้เสียหายที่เป็นเด็กจากการขายเด็กและหรือค้าเด็กทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกเด็กทั้งการกลับคืนสู่สังคมและการฟื้นฟูทางร่างกายและจิตใจของเด็ก การเรียกร้องค่าชดเชยความเสียหายที่เกิดขึ้นจากผู้รับผิดชอบ ตาม ข้อ 9(3)(4) แห่งพิธีสารเลือกรับฯ รวมทั้งแนวทางของสหประชาชาติเรื่องกระบวนการยุติธรรมที่เกี่ยวข้องกับผู้เสียหายที่เป็นเด็กและพยานในอาชญากรรม (The United Nations Guidelines on Justice in Matters involving Child Victims and Witness of Crime) การคุ้มครองเด็กจึงเป็นประเด็นที่สำคัญเนื่องจากเด็กผู้ถูกล่วงละเมิดทางเพศได้รับความบอบช้ำทั้งทางด้านร่างกาย และจิตใจเป็นอย่างมาก การบำบัดฟื้นฟูแก้ไขภาวะทางร่างกายและจิตใจ ให้คืนสู่สภาพปกติเป็นเรื่องที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งประเทศสมาชิกอาเซียนมีกลไกภายในรัฐของตนในการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายที่เป็นเด็กดังต่อไปนี้

ก. มาตรการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายที่เป็นเด็กของประเทศไทย

ประเทศไทยมีพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 26) พ.ศ. 2550 ซึ่งคุ้มครองผู้เสียหายที่เป็นเด็กจากการเปิดเผยต่อสาธารณชน ในกระบวนการพิจารณาคดีทางศาล เนื่องด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ได้กำหนดวิธีปฏิบัติในการถามปากคำการสืบพยานและการชี้ตัวผู้ต้องหาของผู้เสียหายหรือพยานที่เป็นเด็ก อายุไม่เกิน

18 ปี รวมถึงการสอบสวนผู้ต้องหาที่เป็นเด็กอายุไม่เกิน 18 ปี ต้องมีนักจิตวิทยา หรือนักสังคมสงเคราะห์ บุคคลที่เด็กร้องขอ และพนักงานอัยการอยู่ร่วมด้วย³²⁴ โดยมุ่งหมายมิให้เด็กได้รับผลกระทบทั้งทางร่างกายและสภาวะทางจิตใจจากกระบวนการยุติธรรม แต่เนื่องจากการที่มีได้จำกัดประเภทคดีซึ่งมีความจำเป็นต้องใช้วิธีการพิเศษอย่างแท้จริงไว้ จึงทำให้การดำเนินคดีบางประเภทเป็นไปด้วยความล่าช้าโดยไม่จำเป็น ประกอบกับการถามปากคำมีความซ้ำซ้อนในแต่ละขั้นตอนทำให้ผู้เสียหายหรือพยานที่เป็นเด็ก ได้รับผลกระทบจากกระบวนการยุติธรรมเกินสมควร³²⁵ ส่วนมาตรการในพระราชบัญญัติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 และพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 ยังคงขาดข้อมูลมาตรการในเรื่องของการชี้ตัวผู้เสียหายที่เป็นเด็กจากความผิดต่างๆที่ถูกห้ามไว้ภายใต้พิธีสารเลือกรับฯ และไม่ใช่ว่าผู้เสียหายที่ถูกค้ามนุษย์เท่านั้น ยังมีความน่ากังวลเกี่ยวกับกระบวนการระหว่างการส่งคืนกลับสู่ถิ่นที่อยู่เดิม ผู้เสียหายที่เป็นเด็กของการค้าส่วนใหญ่จะถูกพาไปโดยใช้ระยะเวลาเวลานาน เพื่อต่อต้านเจตนาของพวกเขานั่นเอง จึงเป็นผลทำให้มีการจัดให้มีการให้คำให้การที่ผิดต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ เพื่อที่จะให้คำสัญญาบรรลุมลให้ออกจากสถานสงเคราะห์ และส่งพวกเขากลับสู่ประเทศบ้านเกิด และการที่กฎหมายไทยอนุญาตให้มีการให้คำให้การของพยานในคำให้การโดยการบันทึกภาพ ผู้พิพากษาสามารถคัดค้านไม่รับฟังคำให้การเช่นนั้นโดยผู้เสียหายที่เป็นเด็ก หรือพยาน และบ่อยครั้งจะถูกร้องขอให้เห็นซึ่งหน้าในศาล³²⁶ ส่วนเรื่องของการค้าสินค้าใหม่ทดแทนแก่ผู้เสียหายที่เป็นเด็กนั้นประเทศไทยก็มีพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544

ประเทศไทยมีสายด่วนที่ให้ความช่วยเหลือฟรีสำหรับรายงานการแสวงหาประโยชน์ทางเพศ และยังคงต้องการความสนับสนุนในอนาคตเพื่อพัฒนาสายด่วนเพื่อให้เป็นเพื่อนเด็กและพูดภาษาที่เด็กต้องการในการรับสายผู้เสียหายที่เป็นเด็กเหล่านั้นได้³²⁷ แต่อย่างไรก็ดีสายด่วนครอบคลุมทั้งประเทศตลอด 24 ชั่วโมง และควรมีตัวเลขที่จำได้ง่ายเพียง 3-4 ตัวเลขเท่านั้น³²⁸

³²⁴ มาตรา 133ทวิ มาตรา 133ตรี และมาตรา 172 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

³²⁵ คณะอนุกรรมการเรื่อง “สิทธิเด็ก” คณะกรรมการการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ, รายงานผลการดำเนินงานของประเทศตามพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เรื่อง การค้าเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็กฯ, หน้า 24.

³²⁶ Committee on the Rights of the Child, Consideration of reports submitted by States parties under article 12, paragraph 1, of the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the sale of children, child prostitution and child pornography, CRC/C/OPSC/THA/CO/1 [online] 21 April 2013 available from: <http://daccess-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/G12/408/31/PDF/G1240831.pdf?OpenElement>

³²⁷ ECPAT, Thailand Progress Card. [online], 2 Decemle 2012, available from http://www.ecpat.net/TBS/PDF/2010_Thailand_Progress_Card.pdf

³²⁸ Committee on the Rights of the Child, Consideration of reports submitted by States parties under article 12, paragraph 1, of the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the sale of

คณะกรรมการฯได้แนะนำให้ประเทศไทยมีมาตรการที่แข็งแกร่งเพื่อคุ้มครองสิทธิและผลประโยชน์ของผู้เสียหายที่เป็นเด็กจากความผิดที่อยู่ภายใต้พิธีสารเลือกรับฯ โดยเน้นไปที่การสร้างกลไกและขั้นตอนสำหรับการชี้ตัวล่วงหน้าของผู้เสียหายที่เป็นเด็กภายใต้พิธีสารเลือกรับฯ รวมถึงการสร้างกลไกความร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานบังคับใช้กฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับการตรวจและคณะกรรมการเพื่อคุ้มครองสิทธิเด็ก และทำให้แน่ใจว่าเด็กที่ตกเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์จะไม่ใช้เวลานานในการรอให้ถูกส่งกลับประเทศ และเพิ่มความแข็งแกร่งของกฎหมายเพื่อให้แน่ใจว่าการบันทึกภาพวิดีโอในการให้คำให้การโดยผู้เสียหายที่เป็นเด็กหรือพยานในความผิดภายใต้พิธีสารเลือกรับฯ จะได้รับการยกเว้นในฐานะเป็นหลักฐานเสมอ³²⁹

ข. มาตรการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายที่เป็นเด็กของประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

ประเทศเวียดนามยังคงมีจำนวนการค้าประเวณีเด็กและการท่องเที่ยวเพื่อมีเพศสัมพันธ์กับเด็กเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งเป็นปัญหาในประเทศและเด็กอย่างน้อย 10 เปอร์เซ็นต์ ถูกใช้เป็นแรงงานทางเพศ ประเทศเวียดนามจึงควรเพิ่มการสนับสนุนการต่อต้านการค้าประเวณีเด็ก จัดการกับการเพิ่มขึ้นของการท่องเที่ยวเพื่อมีเพศสัมพันธ์กับเด็กที่มีความเชื่อมโยงกับความผิดที่กล่าวถึงในข้อ 2 แห่งพิธีสารเลือกรับฯ โดยมีแผนการพัฒนาโดยเฉพาะในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว รวมถึงสิทธิเด็กที่เฉพาะเจาะจงและบทลงโทษผู้ล่วงละเมิดเด็ก³³⁰

ประเทศเวียดนามมีบทบัญญัติที่ข้องเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้เสียหายที่เป็นเด็กและพยานเด็กในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งรวมถึงการคุ้มครองชีวิต สุขภาพ ชื่อเสียง หรือศักดิ์ศรีของเด็กเหล่านั้นจากอันตรายซึ่งพยานมีสิทธิที่จะร้องขอความคุ้มครองเช่นว่านั้นจากศาลหรือสถาบันที่ออกหมายเรียกตัวพวกเขาเหล่านั้น³³¹ และให้มีการพิจารณาคดีแบบปิดเมื่อผู้เสียหายนั้นมีอายุต่ำกว่า 16 ปี หรือถ้ามีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมที่ละเอียดอ่อนอารมณ์ (sensitive

---

children, child prostitution and child pornography, CRC/C/OPSC/THA/CO/1 [online] 21 April 2013 available from: <http://daccess-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/G12/408/31/PDF/G1240831.pdf?OpenElement>

³²⁹ Ibid.

³³⁰ Committee on the Rights of the Child, Consideration of reports submitted by states parties under article 12 (1) of the optional protocol to the convention on the rights of the child on the sale of children, child prostitution and child pornography, CRC/C/OPSC/VNM/CO/1 [online] 19 April 2013, available from: [http://www.unhcr.ch/tbs/doc.nsf/898586b1dc7b4043c1256a450044f331/542384164866e1dac125725800509f8c/\\$FILE/G0644685.pdf](http://www.unhcr.ch/tbs/doc.nsf/898586b1dc7b4043c1256a450044f331/542384164866e1dac125725800509f8c/$FILE/G0644685.pdf)

³³¹ Article 7 of the Criminal Procedure Code of Vietnam

Crimes)³³² และให้พ่อแม่หรือผู้ปกครองสามารถเข้าร่วมในกระบวนการพิจารณาได้ หากเด็กที่เป็นพยานนั้นมีอายุต่ำกว่า 16 ปี³³³ บทบัญญัติดังกล่าวจึงไม่คุ้มครองเด็กที่มีอายุตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไปจนถึงอายุ 18 ปี ซึ่งอาจเป็นช่องว่างที่ทำให้เด็กในช่วงอายุดังกล่าวไม่ได้รับความคุ้มครองอย่างเต็มที่ และถึงแม้ว่าจะให้มีการคุ้มครองทุกคนหากเป็นอาชญากรรมที่สะท้อนอารมณ์ก็ตาม แต่ก็ไม่มีกระบวนการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กนั้นถือว่าเป็นอาชญากรรมดังกล่าวด้วยหรือไม่

รัฐบาลเวียดนามมีหน่วยงานราชการ เช่น Ministry of Labour, Invalids and Social Affairs (MOLISA), the Women's Union, the Youth Union และ the Committee for the Population, Family and Children ที่จัดทำโปรแกรมที่มีจุดประสงค์เพื่อคุ้มครองผู้เสียหายที่เป็นเด็ก แต่ยังคงมีความกังวลมากมายในเรื่องการขาดแคลนแหล่งเงินทุน ยิ่งไปกว่านั้นยังสร้างจุดรับรองที่ประตูทางเข้าชายแดนตลอดแนวชายแดนของประเทศเวียดนามกับประเทศจีนและประเทศกัมพูชา และจุดศูนย์กลางการรับรองสำหรับผู้ที่ถูกค้ามนุษย์หรือล่วงละเมิดทางเพศต่อผู้หญิงและเด็ก แต่อย่างไรก็ตามคณะกรรมการว่าด้วยสิทธิเด็กยังคงมีความกังวลในเรื่องดังต่อไปนี้

1. การบริการเพื่อการฟื้นฟูและการกลับคืนสู่สังคมถูกจำกัดให้อยู่ในขอบเขตที่กำหนดไว้และขาดแคลนผู้ฝึกที่มีความเชี่ยวชาญ
2. มาตรการในการช่วยเหลือครอบครัวในกระบวนการกลับคืนสู่สังคมของผู้เสียหายที่เป็นเด็กยังขาดประสิทธิภาพ
3. ตามมาตรา 254 – 256 แห่งประมวลกฎหมายอาญา ผู้เสียหายที่เป็นเด็กจากการค้าประเวณีที่อายุ 16 ถึง 18 ปีอาจไม่ได้รับการดูแลในฐานะผู้เสียหายภายใต้กฎหมายและสามารถจัดได้
4. ขาดแคลนทีมงานตำรวจ อัยการ หรือผู้พิพากษาที่มีความเชี่ยวชาญเพื่อจัดการกับความผิดทางอาญาเหล่านี้ที่อยู่ภายใต้พิธีสารเลือกรับฯ

นอกจากนี้ยังได้มีการกำหนดเรื่องค่าสินไหมทดแทนไว้ในกฎหมายต่างๆด้วย อาทิ เช่น ประมวลกฎหมายแพ่ง ปี 2005³³⁴ ประมวลกฎหมายอาญา³³⁵ และ the Law on Child Protection, Care and Education 2004 ที่จัดให้เด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศได้รับการช่วยเหลือ

³³² Article 18 of the Criminal Procedure Code of Vietnam

³³³ Article 135 of the Criminal Procedure Code of Vietnam

³³⁴ Article 604 and 608-612 of the Civil Code 2005

³³⁵ Article 42 of the Penal Code

โดยครอบครัวของพวกเขาเหล่านั้น รัฐ และสังคม ผ่านทางผู้ให้คำปรึกษามาตรการ การฟื้นฟูทางร่างกายและจิตใจ และให้เงื่อนไขให้ชีวิตเด็กเหล่านั้นมั่นคง³³⁶

คณะกรรมการฯ แนะนำให้ประเทศเวียดนามรับรองว่าผู้เสียหายที่เป็นเด็กจากอาชญากรรมภายใต้พิธีสารเลือกรับฯ จะต้องมีการบัญญัติให้เป็นความผิดทางอาญาและมีบทลงโทษ และมีมาตรการที่เป็นไปได้เพื่อหลีกเลี่ยงการทำให้เสียชื่อเสียงและสังคมไม่ให้ความสนใจผู้เสียหายที่เป็นเด็กเหล่านี้ ประเทศเวียดนามควรดูข้อ 8 แห่งพิธีสารเลือกรับฯ เพื่อเป็นแนวทางเกี่ยวกับกระบวนการทางศาลที่เกี่ยวข้องกับผู้เสียหายที่เป็นเด็กและพยานในคดีอาชญากรรม³³⁷ ประเทศเวียดนามควรอนุญาตให้มีการสำรวจ ความต้องการ และความกังวลของผู้เสียหายที่เป็นเด็กที่ถูกนำมาเพื่อปรากฏตัวและถูกพิจารณาในกระบวนการทางศาล ใช้กระบวนการทางศาลที่มีความอ่อนโยนต่อเด็ก รวมถึงการออกแบบห้องสัมภาษณ์เพื่อเด็ก การอัดเสียง และการบันทึกภาพของเหยื่อที่เป็นเด็ก รับรองว่าการสอบสวนได้ผลโดยเร็ว ไม่ล่าช้า เพื่อประโยชน์แก่ตัวเด็กเองและจัดสรรทีมงานพิเศษเพื่อสอบสวนอาชญากรรมดังกล่าว และทำการฝึกฝนอย่างเป็นระบบกับตำรวจ อัยการ ผู้พิพากษา และผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้อง ในเรื่องการขายนเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวข้องกับเด็ก³³⁸ การจัดให้มีสายด่วนเพื่อช่วยเหลือเด็กในการถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กก็เป็นสิ่งสำคัญที่คณะกรรมการฯ เล็งเห็นถึงประโยชน์ในการให้ความช่วยเหลือเด็กได้อย่างทันท่วงที ซึ่งประเทศเวียดนามได้ให้ the Commission on Population, Family and Children (CPFC) ร่วมมือกับ Plan Viet Num ในการจัดทำหมายเลขโทรศัพท์สายด่วน (helpline) โดยทำงานตลอด 14 ชั่วโมงต่อวัน เพื่อให้คำปรึกษาและช่วยเหลือเด็ก แต่อย่างไรก็ตามคณะกรรมการมีความเห็นว่าควรที่จะจัดให้มีการทำงานตลอด 24 ชั่วโมงต่อวัน³³⁹

ค. มาตรการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายที่เป็นเด็กของประเทศกัมพูชา

มีองค์กรมากมายที่ทำงานกับเด็กในประเทศกัมพูชาที่ได้เข้ามาคุ้มครองเด็กเมื่อพวกเขาตรวจพบพฤติกรรมที่น่าสงสัย โดยการติดต่อกับพยานและข้อมูลที่สำคัญ ซึ่งกระบวนการดังกล่าวอาจต้องใช้เวลาประมาณ 6 ถึง 48 เดือน นับตั้งแต่คดีจากศาลจังหวัดไปยังศาลอุทธรณ์และไปยัง

³³⁶ Article 52 (1) of the Law on Child Protection, Care and Education 2004

³³⁷ Economic and Social Council resolution 2005/20

³³⁸ Committee on the Rights of the Child, Consideration of reports submitted by states parties under article 12 (1) of the optional protocol to the convention on the rights of the child on the sale of children, child prostitution and child pornography, CRC/C/OPSC/VNM/CO/1 [online] 19 April 2013, available from: [http://www.unhcr.ch/tbs/doc.nsf/898586b1dc7b4043c1256a450044f331/542384164866e1dac125725800509f8c/\\$FILE/G0644685.pdf](http://www.unhcr.ch/tbs/doc.nsf/898586b1dc7b4043c1256a450044f331/542384164866e1dac125725800509f8c/$FILE/G0644685.pdf)

³³⁹ Ibid

ศาลฎีกา ซึ่งส่วนใหญ่จะคุ้มครองผู้ที่แตกต่างหากคำตัดสินนั้นเกี่ยวข้องกับการให้สินบน ทำให้ผู้กระทำ ความผิดถูกตัดสินให้พ้นจากความผิดหรือให้การผ่อนปรนการลงโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำลง หรือไม่ยอมขับไล่ออกนอกประเทศหลังจากที่ได้ชดใช้เวลาในคุก หรือแก้ต่างให้ผู้กระทำความผิดทาง เพศได้รับการประกันตัว ซึ่งองค์กรต่าง ๆ นั้นพยายามที่จะผลักดันให้รัฐบาลกัมพูชาก้าวไปสู่อีก มาตรฐานหนึ่งที่ดียิ่งขึ้น³⁴⁰

ในปี 2011 ประเทศกัมพูชาได้จัดทำโครงการเพื่อให้ประชาชนตระหนักถึงปัญหา ดังกล่าว คือ โครงการ”อย่าหันหลังให้กับเด็กที่ถูกกลั่นแกล้ง (Don't Turn Your Back on Child Molestation)” ซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่นักท่องเที่ยวและบุคคลทั่วไปในเมืองใหญ่ของประเทศกัมพูชา โดยการให้รถตุ๊กตุ๊กจำนวน 36 คัน คอยวิ่งอยู่บนเส้นทางที่เป็นจุดสำคัญของนักท่องเที่ยว มีการติดตั้ง อุปกรณ์การโปรโมตการคุ้มครองเด็กและสร้างสายด่วนสายใหม่ขึ้นมาอีกด้วย โดยสายด่วนนี้เปิดตลอด 24 ชั่วโมง ทุกวัน เพื่อจัดให้พร้อมกับการรายงานเรื่องการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก และในแง่ของการเผยแพร่ข้อมูลก็มีการแจกแผ่นพับ ป้ายโฆษณา และเสื่อยึดที่งานแสดง สถานที่ทำงาน และ งานพิเศษต่างๆ³⁴¹

ถึงแม้ว่าจะมีองค์กรที่เข้ามาให้ความช่วยเหลือเพื่อคุ้มครองเด็กมากมายแต่ประเทศ กัมพูชาไม่มีบทบัญญัติในเรื่องของการให้ความคุ้มครองเด็กในกระบวนการทางศาลที่เหมาะสมแก่เด็ก เลยประเทศกัมพูชาควรทำให้แน่ใจว่ามีการบัญญัติกฎหมายและระเบียบข้อบังคับที่เหมาะสม เพื่อ ผู้เสียหายที่เป็นเด็กและหรือพยานในคดีอาชญากรรม เช่น ผู้เสียหายที่เป็นเด็กจากการถูกล่วงละเมิด ทางเพศ ความรุนแรงภายในครอบครัว การแสวงหาประโยชน์ทางเพศ การลักพาตัว และการค้า มนุษย์และพยานในอาชญากรรมเหล่านั้น โดยจัดให้มีการคุ้มครองตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กตาม แนวทางกระบวนการทางศาลในเนื้อหาที่เกี่ยวกับผู้เสียหายที่เป็นเด็กและพยานของอาชญากรรม³⁴²

จ. มาตรการคุ้มครองสิทธิเด็กที่เป็นผู้เสียหายที่เป็นเด็กของประเทศสาธารณรัฐ ประชาธิปไตยประชาชนลาว

ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวมีบทบัญญัติที่กล่าวถึงการคุ้มครอง เด็กที่เป็นผู้เสียหายที่เป็นเด็กและพยานเด็กไว้ใน The Law on the Protection of the Rights and

³⁴⁰ Globalhumanitaria USA, Protect against child sexual exploitation. [online], 2 December 2012, available from <http://www.globalhumanitariausa.org/media/pdf/presscenter/protect.pdf>

³⁴¹ Ibid.

³⁴² UN Committee on the Rights of the Child, Concluding observations on Cambodia: 20 June 2011, CRC/C/KHM/CO/2. [online] 19 April 2013, available from: www2.ohchr.org/.../crc/.../co/CRC.C.KHM.CO.2...

Interests of Children 2006 ซึ่งกล่าวถึงสิทธิขั้นพื้นฐานของเด็ก รวมถึงสิทธิที่จะได้รับการคุ้มครอง จากจากการล่วงละเมิดทั้งทางร่างกายและจิตใจในทุกรูปแบบ และได้รับการคุ้มครองพิเศษใน กระบวนการทางกฎหมาย³⁴³ ซึ่งการคุ้มครองพิเศษดังกล่าวนั้นรวมถึงสิทธิของเด็กที่เป็นผู้เสียหายที่ เป็นเด็กและพยานในกระบวนการพิจารณาคดีอาญา³⁴⁴ การสอบถามเด็กที่เป็นผู้เสียหายที่เป็นเด็ก หรือพยานที่เป็นเด็กจะต้องได้รับการดูแลจากพนักงานสอบสวนที่ถูกฝึกมาพิเศษ และอัยการ ในการ ให้ความร่วมมือกันกับนักสังคมสงเคราะห์³⁴⁵

นอกจากนี้ The Law on the Protection of the Rights and Interests of Children 2006 ยังจัดให้มีการชดเชยค่าสินไหมทดแทนสำหรับความเสียหาย เช่น ค่ารักษาพยาบาล ความเสียหายทางจริยธรรม การลาป่วย การเดินทาง อาหาร และที่พักอาศัย³⁴⁶ กฎหมายยังได้จัดตั้ง กองทุนเพื่อให้แน่ใจว่าเด็กจะได้รับการพัฒนาและได้รับการคุ้มครองสิทธิและผลประโยชน์ของพวกเขา เหล่านี้ด้วย³⁴⁷ อีกทั้งใน The Law on Development and Protection of Women 2004 ได้ ให้เด็กที่เป็นผู้เสียหายที่เป็นเด็กจากการถูกแสวงหาประโยชน์มีสิทธิที่จะเรียกค่าเสียหายและพักฟื้น ให้กลับสู่สภาพปกติเพื่อให้กลับคืนสู่สังคมด้วย³⁴⁸

ในปี 2009 รัฐบาลได้จัดทำสายด่วนสำหรับการรายงานการทรมานทางเพศของ เด็กและวามโศกนาฏกรรมในสถานที่ท่องเที่ยวหลายแห่งทั่วประเทศเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนแจ้งกรณี ที่สงสัยว่าการท่องเที่ยวทางเพศเด็กอีกด้วย³⁴⁹ ซึ่งโครงการสายด่วนดังกล่าวนี้เปิดตลอด 24 ชั่วโมงทุก วัน จัดทำโดยกระทรวงการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและตำรวจท่องเที่ยวเพื่อช่วยเหลือเด็กให้ ปลอดภัยจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการท่องเที่ยวเพื่อมี เพศสัมพันธ์กับเด็ก³⁵⁰ แต่อย่างไรก็ดีประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวยังคงขาดแคลน มาตรการที่มีประสิทธิภาพในการกลับคืนสู่ถิ่นและการกลับคืนสู่สังคมสำหรับเด็กที่เป็นผู้เสียหายที่เป็น เด็กจากการล่วงละเมิด คณะกรรมการว่าด้วยสิทธิเด็กแนะนำให้ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตย

³⁴³ Article 3 of the Law on the Protection of the Rights and Interests of Children 2006

³⁴⁴ Article 44 of the Law on the Protection of the Rights and Interests of Children 2006

³⁴⁵ Article 45 of the Law on the Protection of the Rights and Interests of Children 2006

³⁴⁶ Article 91 of the Law on the Protection of the Rights and Interests of Children 2006

³⁴⁷ Article 11 of the Law on the Protection of the Rights and Interests of Children 2006

³⁴⁸ Article 25 and 28 of the Law on Development and Protection of Women 2004

³⁴⁹ U.S. Department of State, 2010 Human Rights Report: Laos . [online], 3 November 2011, available from <http://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/2010/eap/154390.htm>

³⁵⁰ UNODC, Lao PDR's Tourism Authority sets up a Child Protection Hotline. [online], 3 November 2011, available from: <http://www.unodc.org/laopdr/en/stories/192-hotline-launch.html>

ประชาชนลาวควรจัดให้มีการเข้าถึงและการบริการให้เพียงพอสำหรับการฟื้นฟู การให้คำปรึกษาและการกลับคืนสู่สังคมในทุกๆภูมิภาคของประเทศ³⁵¹

จ. มาตรการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายที่เป็นเด็กของประเทศบรูไนดารุสซาลาม

ประเทศบรูไนดารุสซาลามมีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผู้เสียหายและพยานที่เป็นเด็กในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา โดยบัญญัติให้ผู้เสียหายที่เป็นเด็กหรือพยานในการค้าเด็กอาจให้หลักฐานโดยทางวิดีโอลิงค์ (remote video-link) หรือทางวิดีโอเทป และห้ามมิให้ใช้เป็นข้ออ้างในการข่มขู่การพิจารณาคดี³⁵² อีกทั้งศาลยังอาจมีคำสั่งให้จ่ายค่าเสียหายแก่บุคคลที่ได้รับบาดเจ็บจากอาชญากรรมหรือความผิดสำหรับการลงโทษที่ผ่านไปแล้ว คำสั่งเช่นว่านี้มีได้ระงับสิทธิที่จะได้รับการเยียวยาทางแพ่งในการฟื้นฟูความเสียหายนั้น³⁵³ ประเทศบรูไนดารุสซาลามยังได้มีการจัดทำกองทุนเพื่อใช้ในการส่งตัวผู้ที่ถูกค้ากลับคืนถิ่นที่อยู่เดิมซึ่งผู้ถูกค้าดังกล่าวนั้นรวมถึงผู้ที่ถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศด้วย อีกทั้งยังจัดทำโครงการเพื่อเพิ่มการรับรู้ และเป็นรางวัลให้แก่บุคคลที่ป้องกันและปราบปรามการค้าเด็ก³⁵⁴ มีการฟ้องร้องคดีสำหรับความผิดต่อผู้หญิงและเด็กเป็นประจำและโดยทั่วไปจะประสบความสำเร็จ³⁵⁵

แต่อย่างไรก็ตามประเทศบรูไนดารุสซาลามยังมีความกังวลในเรื่องของอายุขั้นต่ำของความรับผิดชอบทางอาญาที่ตั้งไว้ที่อายุ 7 ปี ซึ่งเป็นการกำหนดอายุที่ต้องรับผิดชอบทางอาญาต่ำไป อีกทั้งยังไม่มีระบบศาลเยาวชนให้เห็นในกฎหมาย เด็กถูกกักขังร่วมกับผู้ใหญ่และการโยกย้ายที่ใช้เป็นรูปแบบในการลงโทษเด็กผู้ชาย คณะกรรมการฯจึงแนะนำให้ประเทศบรูไนดารุสซาลาม ทำให้แน่ใจว่าจะบัญญัติกฎหมายและมีการกระทำที่เกี่ยวข้องกับระบบยุติธรรมสำหรับเยาวชน เฉกเช่นเดียวกับมาตรฐานระดับสากล โดยให้เพิ่มอายุในการรับผิดชอบทางอาญาขั้นต่ำให้ถึงอายุที่เป็นที่ยอมรับในทางสากล แยกการกักขังเด็กที่ต่ำกว่าอายุ 18 ปี อยู่กับผู้ใหญ่ พัฒนาและอนุวัติการมาตรการการกักกันทางเสรีภาพ

³⁵¹ Committee on the Rights of the Child: Consideration of Reports Submitted by States Parties Under Article 44 of the Convention on the Rights of the Child: Concluding observations: Lao People's Democratic Republic. UN Convention on the Rights of the Child. 8 April 2011. (CRC/C/LAO/CO/2) [online] 19 April 2013, available from: http://www2.ohchr.org/english/bodies/crc/docs/CRC.C.LAO.CO.2_en.pdf

³⁵² Section 236B, C, D and E of the Criminal Procedure Code of Brunei Darussalam

³⁵³ Section 382 of the Criminal Procedure Code of Brunei Darussalam

³⁵⁴ Section 19 of The Trafficking and Smuggling of Persons Order 2004

³⁵⁵ Aseanlawassociation, MOHAMMAD YUSREE JUNAI DI & ZURAINI SHARBAWI, ATTORNEY GENERAL'S CHAMBERS BRUNEI DARUSSALAM, THE PROTECTION OF VICTIMS, PARTICULARLY WOMEN AND CHILDREN, AGAINST DOMESTIC VIOLENCE, SEXUAL OFFENCES AND HUMAN TRAFFICKING – THE BRUNEI EXPERIENCE. [online], 2 March 2013, available from http://www.aseanlawassociation.org/9GAdocs/w5_Brunei.pdf

เช่นการภาคทัณฑ์ การบริการทางสังคม การลงโทษผู้ต้องสงสัย และจัดให้มีการฝึกฝนผู้เชี่ยวชาญในพื้นที่ในเรื่องของการกลับคืนสู่ถิ่นและการกลับคืนสู่สังคมของเด็ก³⁵⁶

ประเทศบรูไนดารุสซาลามได้มีการปรับปรุงระเบียบเด็ก ปี 2000 (The Children's Order 2000) และมีหน่วยงานตำรวจพิเศษถูกสร้างขึ้นในปี 1997 เพื่อรับมือกับผู้เสียหายทางเพศและความรุนแรงที่เป็นเด็ก แต่ยังคงกังวลถึงข้อมูลที่ยังไม่มีประสิทธิภาพซึ่งตระหนักถึงการเยียวยา รักษาและการล่วงละเมิดเด็กภายในครอบครัวและสถาบันต่างๆ ควรจัดให้มีการกำหนดลักษณะและเนื้อหาของ การเยียวยาและการล่วงละเมิดต่อเด็ก และออกแบบนโยบายและจัดทำโครงการเพื่อฝึกสิ่งต่างๆเหล่านี้ และบัญญัติมาตรการเพื่อห้ามมิให้กระทำรุนแรงต่อร่างกายและจิตใจในทุกรูปแบบ ซึ่งรวมถึงการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กด้วย อีกทั้งควรจัดให้มีการดูแล พี่นฟู และกลับคืนเข้าสู่สังคมของเด็กที่เป็นผู้เสียหายที่เป็นเด็ก³⁵⁷

จ. มาตรการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายที่เป็นเด็กของประเทศฟิลิปปินส์

กฎของศาลฎีกาประเทศฟิลิปปินส์เรื่องการพิจารณาคดีพยานที่เป็นเด็ก (The Philippines Supreme Court Rule on Examination of Child Witnesses) ควบคุมดูแลการพิจารณาคดีเกี่ยวกับพยานที่เป็นเด็กผู้ซึ่งเป็นผู้เสียหายของอาชญากรรม การฟ้องร้องของอาชญากรรม และพยานจากอาชญากรรม กฎดังกล่าวได้จัดให้มีส่วนร่วมของผู้ทำให้สะดวกซึ่งถูกกำหนดโดยศาลเพื่อกำหนดคำถามกับเด็ก ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งจากศาลเท่านั้นที่จะดำเนินการทางกฎหมายในนามของผู้เยาว์ (a guardian ad litem)* ถูกกำหนดโดยศาลเพื่อป้องกันผลประโยชน์ของเด็ก การให้ความสนับสนุนบุคคลที่ถูกเด็กเลือกเพื่อให้เป็นผู้ติดตามเขาหรือเธอเพื่อให้การหรือเข้าร่วมในกระบวนการพิจารณา มีพื้นที่รอสำหรับเด็กแยกต่างหากจากบุคคลอื่น จัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมให้แก่เด็กเพื่อให้การเป็นพยานโดยผู้พิพากษาไม่ต้องสวมชุดครุยก็ได้ และนำคำให้การ ณ เวลาของวันนั้นมาใช้ได้เมื่อเด็กได้พักผ่อนอย่างเต็มที่แล้ว เด็กสามารถใช้เครื่องมือในการให้คำให้การได้ เช่น ตุ๊กตา หรือภาพวาด และมีสิ่งของต่างๆของเขาหรือเธอเหล่านั้นเลือก อัยการ ผู้ให้คำปรึกษา

³⁵⁶ Committee on the Rights of the Child, Consideration of Reports Submitted by States Parties Under Article 44 of the Convention on the Rights of the Child: Concluding observations: Brunei Darussalam. UN Convention on the Rights of the Child. 27 October 2003, CRC/C/15/Add.219 [online] 19 April 2012, available from: [http://www.unhcr.ch/tbs/doc.nsf/\(Symbol\)/CRC.C.15.Add.219.En?Opendocument](http://www.unhcr.ch/tbs/doc.nsf/(Symbol)/CRC.C.15.Add.219.En?Opendocument)

³⁵⁷ Ibid.

* **guardian ad litem** is a person appointed by the court only to take legal action on behalf of a minor or an adult not able to handle his/her own affairs. Duties may include filing a lawsuit for an injured child, defending a lawsuit, or filing a claim against an estate. Usually a parent will file a petition to be appointed the guardian ad litem of a child hurt in an accident at the same time the lawsuit is filed.

หรือผู้ที่ได้รับแต่งตั้งจากศาลเท่านั้นที่จะดำเนินการทางกฎหมายในนามของผู้เยาว์สามารถให้เด็กให้คำให้การโดยผ่านทางทางวิดีโอลิงค์ (video-link) หรือทางวิดีโอเทป เพื่อให้การเป็นพยานได้³⁵⁸ นอกจากนี้ในกฎหมาย Republic Act No. 9208 ได้จัดให้มีที่พักฉุกเฉิน การให้คำปรึกษา การบริการทางกฎหมายโดยไม่มีค่าใช้จ่าย การให้การรักษาและการให้บริการทางด้านจิตใจ การฝึกทักษะ และการให้ความช่วยเหลือทางการศึกษาแก่ผู้เสียหายที่เป็นเด็กจากการถูกค้าอีกด้วย³⁵⁹ นอกจากนี้ยังมีสายด่วนให้บริการตลอด 24 ชั่วโมงทุกวัน

แต่อย่างไรก็ตามหน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมายยังขาดประสิทธิภาพในการปรับใช้ในกระบวนการสืบสวนเด็กหรือไม่มีการจัดทำอย่างเป็นระบบ ผู้เสียหายที่เป็นเด็กหรือพยานได้รับการคุ้มครองไม่เพียงพอในระดับท้องถิ่นและขาดความเชี่ยวชาญในการสนับสนุน และความสัมพันธ์ของผู้ดูแลในระหว่างกระบวนการยุติธรรม เด็กที่เป็นคนชาติหรือไม่ใช่คนชาติที่เห็นด้วยกับคำให้การและสมาชิกครอบครัวของพวกเขายังไม่ได้รับความคุ้มครองที่มีประสิทธิภาพจากภัยของการแค้นจากผู้ต้องสงสัยว่ากระทำความผิด ไม่มีการจัดตั้งศาลครอบครัวจึงส่งผลให้ขาดผู้เชี่ยวชาญในการสืบสวนและการพิจารณาคดีที่เกี่ยวข้องกับผู้เสียหายที่เป็นเด็กในความผิดตามพิธีสารเลือกรับฯ และการคุ้มครองผู้เสียหายที่เป็นเด็กให้มีความเป็นส่วนตัวและปลอดภัยยังไม่เป็นระบบ ต้องให้แน่ใจว่าในสื่อและกระบวนการยุติธรรมทางอาญาและกฎหมายห้ามมีเจตนาร้ายอันมีลักษณะทางเพศกับเด็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในรายการโทรทัศน์ทั่วไป อีกทั้งยังขาดมาตรการที่ชัดเจนในกระบวนการจัดหางานให้และมาตรฐานในการดูแลและคุ้มครองผู้เสียหายที่เป็นเด็กจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศ รวมถึงบทบัญญัติที่สนับสนุนเรื่องจิตวิทยา คดีมีการประเมินโดยมีฐานอยู่บน “ผลประโยชน์ที่ดีที่สุด (best interest)” เพื่อช่วยในการตัดสินใจ และติดตามไปจนกว่าเด็กจะบรรลุนิติภาวะ และขาดกระบวนการสำหรับการกลับคืนสู่ถิ่นฐานเดิมและการคุ้มครองพิเศษสำหรับเด็กชาวต่างชาติที่เป็นผู้เสียหายจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศ³⁶⁰

ข. มาตรการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายที่เป็นเด็กของประเทศอินโดนีเซีย

ปัจจุบันประเทศอินโดนีเซียยังไม่มีกฎหมายพื้นฐานสำหรับการชดเชยค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหาย มีเพียงที่เดียวเท่านั้นที่จัดให้มีการชดเชยค่าสินไหมทดแทนคือ กฎหมายสิทธิ

³⁵⁸ Philippine Government response to United Nations Secretary General's Study on Violence Against Children

³⁵⁹ Section 23 and 24 of the Anti-Trafficking in Persons Act of 2003 (Republic Act No. 9208)

³⁶⁰ Committee on the rights of the child, Optional Protocol on the sale of children, child prostitution and child pornography CRC/C/OPSC/PHL/CO/1 [online] 19 April 2013, available from: <http://www2.ohchr.org/english/bodies/crc/crcs62.htm>

มนุษยชน (Law No. 26/2000) โดยจัดให้อยู่กับการปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบข้อบังคับ ได้แก่ Government Regulation No. 2/2002 และ Government Regulation No.3/2002 ซึ่งกฎระเบียบข้อบังคับดังกล่าวจัดให้ผู้เสียหายสามารถได้รับค่าสินไหมทดแทนจากรัฐบาล การได้รับค่าชดเชยจากผู้กระทำความผิดหรือบุคคลที่สาม และการทำให้กลับคืนสู่สภาพปรกติ แต่อย่างไรก็ตาม เนื่องจากการค้ำนุชย์รวมถึงการแสวงหาประโยชน์ทางเพศในประเทศอินโดนีเซียไม่สามารถจำแนกประเภทได้เป็นปรกติว่ากระทำเช่นนั้นเป็นการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ หรืออาชญากรรมต่อมนุษยชาติ จึงไม่สามารถปรับใช้กับกฎระเบียบข้อบังคับดังกล่าวได้ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของประเทศอินโดนีเซียได้บัญญัติให้มีการชดเชยค่าสินไหมทดแทนแก่บุคคลใดก็ตามที่ถูกจับ ถูกคุมขัง ถูกพิจารณาคดี หรือถูกครอบงำให้กระทำการอีกอย่างหนึ่งโดยปราศจากสาเหตุ อีกทั้งยังบัญญัติให้ได้รับค่าสินไหมทดแทนจากผู้กระทำความผิดและบุคคลที่สามสำหรับบุคคลที่ได้รับความเสียหายจากการทรมานทุกข้อมาอันเนื่องมาจากการกระทำความผิดทางอาญาจากการกระทำเหล่านั้น แต่อย่างไรก็ตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของประเทศอินโดนีเซียไม่มีบทบัญญัติให้มีการชดเชยค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหายจากการกระทำผิดทางอาญาโดยตรงได้³⁶¹

Child Protection Act No. 23 of 2002 ได้จัดให้มีการบริการและสิทธิสำหรับเด็ก ทั้งในฐานะที่เป็นผู้เสียหายและผู้กระทำความผิด ยกตัวอย่างเช่น สิทธิที่จะมีทนายก่อนล่วงหน้า บทบัญญัติพิเศษสำหรับโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นและสวัสดิการต่างๆ และสิทธิที่จะไม่มีชื่อพวกเขาเหล่านั้นสู่สาธารณะ³⁶² เด็กที่กลายเป็นผู้เสียหายในการล่วงละเมิดและความประมาทเลินเล่อมีสิทธิที่จะได้รับการดูแล และการทำให้คืนสู่สภาพปรกติ³⁶³

The Eradication of the Criminal Act of Trafficking in Person Act No. 21 of 2007 มีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับพยานและผู้เสียหายที่เป็นเด็กการสืบสวน การดำเนินคดี กระบวนการทางศาลที่จะต้องถูกจัดการกับผลประโยชน์ในความคิดของเด็ก ปราศจากการปรากฏตัวในศาลหรือในเครื่องแบบที่เป็นทางการ³⁶⁴ กระบวนการพิจารณาคดีจะต้องมีการดูแลอย่างใกล้ชิด เด็กจะต้องมีผู้ติดตาม และการพิจารณาคดีจะต้องถูกดูแลโดยปราศจากการเผชิญหน้ากับจำเลย³⁶⁵

³⁶¹ Anis Hamim and Ruth Rosenberg, REVIEW OF INDONESIAN LEGISLATION. [online], 12 December 2012, available from <http://www.solidaritycenter.org/files/IndoTraffickingLegislation.pdf>

³⁶² Article 64 of Child Protection Act No. 23 of 2002

³⁶³ Article 71 (1) of Child Protection Act No. 23 of 2002

³⁶⁴ Article 38 of Child Protection Act No. 23 of 2002

³⁶⁵ Article 39 of Child Protection Act No. 23 of 2002

เนื้อหาที่จะต้องได้รับความเห็นชอบจากศาล ในการพิจารณาคดีเด็กอาจจะถูกดูแลอยู่ภายนอกห้องพิจารณาคดีของศาลโดยใช้การบันทึกเสียงแทน³⁶⁶

นอกจากนี้องค์กรพัฒนาเอกชนยังได้พัฒนาโครงการ “สายด่วน 129” (Child Helpline 129 programme) ซึ่งจัดให้มีสายด่วนโทรฟรีตลอด 24 ชั่วโมง สำหรับเด็กที่เผชิญกับปัญหาดังกล่าว แต่เฉพาะในสี่จังหวัดหลัก (Jakarta, Surabaya, Makassar และ Banda Aceh) เท่านั้น³⁶⁷

ข. มาตรการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายที่เป็นเด็กของประเทศมาเลเซีย

ประเทศมาเลเซียมีกฎหมายที่ข้องเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายที่เป็นเด็กและพยานไว้ในพระราชบัญญัติว่าด้วยเด็ก ปี 2001 (Child Act 2001) ซึ่งมีการรวมหลักในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กที่สำคัญหลายประการ รวมถึงการจัดตั้งและกำหนดสถานที่ที่ปลอดภัยและสถานที่ลี้ภัยสำหรับเด็ก³⁶⁸ และในพระราชบัญญัติว่าด้วยหลักฐานของพยานที่เป็นเด็ก ปี 2007 (the Evidence of Child Witness Act 2007) ได้กำหนดเงื่อนไขว่าเด็กควรให้หลักฐานอย่างไร³⁶⁹ และการให้ความคุ้มครองพิเศษสำหรับพยานที่เป็นเด็ก รวมถึงการฉายหนัง หลักฐานโดยถ่ายทอดสด การบันทึกวิดีโอของพยานเด็กและการให้บริการที่สนับสนุนพยาน³⁷⁰ แต่อย่างไรก็ดีการคุ้มครองผู้เสียหายที่เป็นเด็กและพยานในทุกขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรม คณะกรรมการว่าด้วยสิทธิเด็กคาดหวังให้ประเทศมาเลเซียตั้งใจทำตามแนวทางของสหประชาชาติเรื่องกระบวนการยุติธรรมที่เกี่ยวข้องกับผู้เสียหายที่เป็นเด็กและพยานในอาชญากรรม (ECOSOC resolution 2005/20)³⁷¹ ประเทศมาเลเซียไม่มีสายด่วนเพื่อคอยช่วยเหลือเด็กที่ตกเป็นผู้เสียหายจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศ รัฐบาลจะต้องจัดทำสายด่วนโทรฟรีบริการตลอด 24 ชั่วโมง สำหรับผู้เสียหายที่เป็นเด็กให้ได้รับการดูแลและให้คำปรึกษาฟื้นฟู และการช่วยเหลือเพื่อให้กลับคืนสู่ถิ่น³⁷²

³⁶⁶ Article 40 of Child Protection Act No. 23 of 2002

³⁶⁷ UNICEF East Asia and the Pacific, Country innovations. Violence against children in the streets and communities, [online] 17 March 2010, available from: http://www.unicef.org/eapro/VAC_newsletter_02Street_community.pdf.

³⁶⁸ Section 54 – 57 of the Child Act 2001

³⁶⁹ Section 3 of the Evidence of Child Witness Act 2007

³⁷⁰ Section 4 of the Evidence of Child Witness Act 2007

³⁷¹ UN Committee on the Rights of the Child, Consideration of Reports Submitted by State Parties under article 44 of the Convention, Concluding observations on Malaysia: 25 June 2007, CRC/C/MYS/CO/1 [online] 19 April 2013, available from: http://www2.ohchr.org/english/bodies/crc/docs/co/CRC_C_MYS_CO_1.pdf

³⁷² ECPAT, SEX TRAFFICKING OF CHILDREN IN MALAYSIA. [online], 2 December 2012, available from http://ecpat.net/EI/Publications/Trafficking/Factsheet_Malaysia.pdf

ฉ. มาตรการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายที่เป็นเด็กของประเทศพม่า

ประเทศพม่ามีกฎหมายที่ข้องเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายที่เป็นเด็กและพยานไว้ใน The Anti-Trafficking in Persons Law จัดให้มีขอบเขตในการให้ความคุ้มครองผู้เสียหายที่เป็นเด็กจากการถูกค้า³⁷³ ซึ่งรวมถึงการคุ้มครองศักดิ์ศรีและการชีวิต จัดให้มีการคุ้มกันและช่วยเหลือที่จำเป็น³⁷⁴ และการจัดการพิเศษสำหรับการเยียวยาทางร่างกายและจิตใจที่ได้รับความเสียหาย³⁷⁵ สำหรับเหยื่อทั่วไปกฎหมายมีจำนวนบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการส่งกลับคืนถิ่นที่อยู่เดิม การกลับคืนสู่สังคม และการพักฟื้น³⁷⁶ กฎหมายยังจัดให้มีการจัดตั้งกองทุนเพื่อปราบปรามการค้ามนุษย์ การส่งกลับคืนถิ่นที่อยู่เดิม การกลับคืนสู่สังคม และการพักฟื้นของผู้เสียหายที่ถูกค้า³⁷⁷

แต่อย่างไรก็ดีประเทศพม่ายังคงมีความน่ากังวลเป็นอย่างยิ่งในเรื่องของการดำเนินคดีกับเด็กที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีเด็ก คณะกรรมการว่าด้วยสิทธิเด็กได้แนะนำให้ประเทศพม่าแน่ใจว่าผู้เสียหายจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศและการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจะไม่ถูกดำเนินคดีทางอาญาและเข้าถึงการฟื้นฟู โปรแกรมการกลับคืนสู่สภาพปกติ และการบริการที่เหมาะสม³⁷⁸ คณะกรรมการฯยังได้มีการชี้แนะให้ประเทศพม่าทำให้แน่ใจว่ามีบทบัญญัติและระเบียบข้อบังคับทางกฎหมายที่ผู้เสียหายที่เป็นเด็กและหรือเป็นพยานในอาชญากรรม เช่น ผู้เสียหายที่เป็นเด็กจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศ ความรุนแรงภายในครอบครัว การแสวงหาประโยชน์ทางเพศ และการค้าเด็ก โดยจัดให้มีการคุ้มครองเด็กเหล่านั้นตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก และจัดทำแนวทางอย่างเต็มรูปแบบในเรื่องของการพิจารณาคดีในเนื้อหาที่มีความเกี่ยวข้องกับผู้เสียหายและพยานที่เป็นเด็กในอาชญากรรม³⁷⁹

³⁷³ Chapter VI of the Anti-Trafficking in Persons Law

³⁷⁴ Section 16(a) of the Anti-Trafficking in Persons Law

³⁷⁵ Section 16(e) of the Anti-Trafficking in Persons Law

³⁷⁶ Chapter VII of the Anti-Trafficking in Persons Law

³⁷⁷ Chapter VIII of the Anti-Trafficking in Persons Law

³⁷⁸ UN Committee on the Rights of the Child: Consideration of Reports Submitted by State Parties under article 44 of the Convention, Concluding observations on Myanmar: 14 March 2012, CRC/C/MMR/CO/3-4. [online] 19 April 2013, available from: www2.ohchr.org/.../crc/.../CRC_C_MMR_CO_3-4....

³⁷⁹ UN Committee on the Rights of the Child: Consideration of Reports Submitted by State Parties under article 44 of the Convention, Concluding observations on Myanmar: 14 March 2012, CRC/C/MMR/CO/3-4. [online] 19 April 2013, available from: www2.ohchr.org/.../crc/.../CRC_C_MMR_CO_3-4....

ญ. มาตรการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายที่เป็นเด็กของประเทศสิงคโปร์

ประเทศสิงคโปร์มีบทบัญญัติที่กล่าวถึงการคุ้มครองผู้เสียหายและพยานที่เป็นเด็กไว้ใน The Children and Young Persons Act 2010 โดยกระบวนการพิจารณาคดีของศาลของเด็กที่ถูกล่วงละเมิดหรือจากความประมาทเลินเล่อ ถูกห้ามมิให้มีการเผยแพร่ต่อสาธารณะ หรือสื่อทั้งหลายโดยเด็ดขาด เช่น ข้อมูลใดๆที่มีความเกี่ยวข้องกับกระบวนการพิจารณาคดีของศาลชั้นต้นหรือศาลอุทธรณ์หรือศาลใดๆก็ตามโดยการเปิดเผยชื่อ ที่อยู่ หรือโรงเรียน หรือรวมทั้งสิ่งอื่นใดที่สามารถนำไปสู่การระบุถึงเด็กหรือเยาวชนได้ ในระหว่างกระบวนการพิจารณา เช่นเดียวกับเด็กที่อยู่ในกระบวนการที่ต้องมาเป็นพยาน รูปภาพหรือรูปภาพที่เกี่ยวข้องกับเด็กหรือเยาวชนที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการพิจารณาคดีของศาล³⁸⁰ อีกทั้งยังมีบทบัญญัติพิเศษสำหรับเด็กผู้หญิงที่เป็นผู้เสียหายจากอาชญากรรมภายใต้ The Women's Charter เช่น การล่วงละเมิดทางเพศ เป็นต้น รวมถึงการปิดศาลเพื่อผู้เสียหายที่มีอายุต่ำกว่า 16 ปี ห้ามมิให้มีการลงหนังสือพิมพ์เพื่อเปิดเผยข้อมูลที่สามารถชี้ตัวผู้เสียหายหรือพยานได้ และความสามารถของศาลที่จะสั่งคุมขังผู้เสียหายในที่ปลอดภัยจนกว่ากระบวนการพิจารณาคดีของศาลจะสิ้นสุด³⁸¹ นอกจากนี้สำนักงานอัยการและตำรวจประเทศสิงคโปร์ได้ร่วมมือกันจัดทำโปรแกรมสนับสนุนพยานที่เปราะบาง (the Vulnerable Witness Support Program) พยานที่เปราะบาง (the Vulnerable Witness) หมายถึงบุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 16 ปี ที่ถูกเรียกตัวโดยตำรวจหรืออัยการเพื่อให้หลักฐานในคดีอาญาในศาล โปรแกรมนี้คำนึงถึงการชี้ตัวในคดีที่เกี่ยวข้องถึงสังคมของเด็กประเทศสิงคโปร์ ผู้ที่สนับสนุนบุคคลที่เปราะบางสามารถให้พยาน ผู้ปกครองของพวกเขาเหล่านั้น หรือผู้ดูแล ให้ข้อมูลในกระบวนการศาล สามารถติดตามพยานไปด้วยได้ในขณะที่เขาหรือเธอกำลังรอเพื่อให้การเป็นพยานและอาจถูกอนุญาตโดยศาลเพื่อนั่งอยู่หลังพยานที่ซึ่งเขาหรือเธอให้การเป็นพยานในศาลโดยผ่านทางกรถ่ายทอดสดในห้องที่แยกไว้ต่างหาก³⁸² และมีการจัดทำสายด่วนเพื่อคุ้มครองเด็ก (Children Protection Hotline) ให้บริการตลอด 24 ชั่วโมง ทุกวันอีกด้วย

กล่าวโดยสรุปคือ มาตรการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายที่เป็นเด็ก รวมถึงการชดเชยค่าสินไหมทดแทนแก่เด็ก ในแต่ละประเทศสมาชิกอาเซียน ส่วนใหญ่นั้นมีการดำเนินการตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กมาตรา 34, 35 และมาตรา 39 อยู่แล้ว มีเพียงประเทศกัมพูชาเท่านั้นที่ยังไม่มี

³⁸⁰ Article 35 The Children and Young Persons Act 2010

³⁸¹ Article 153, 155, 177 and 160 of The Women's Charter

³⁸² Child Wise Ltd, Mind the Gaps: A Comparative Analysis of ASEAN Legal Responses to Child-Sex Tourism June 2009 [online] 19 April 2013, available from: http://www.ecoi.net/file_upload/1002_1248205476_crin.pdf

กฎหมายเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวมีแต่มาตรการขององค์กรพัฒนาเอกชนที่เข้ามามีส่วนในการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายที่เป็นเด็กหรือพยานเท่านั้น และเมื่อประเทศสมาชิกอาเซียนเข้าเป็นภาคีของพิธีสารเลือกรับฯ จึงต้องดำเนินการตามพิธีสารเลือกรับดังกล่าวในเรื่องการคุ้มครองเด็ก และฟื้นฟูผู้เสียหายที่เป็นเด็กจากความผิดตามพิธีสารเลือกรับฉบับนี้ด้วย โดยบัญญัติกฎหมายภายในประเทศเพื่อคุ้มครองเด็กดังกล่าว ซึ่งประเทศสมาชิกอาเซียนมีมาตรการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายที่เป็นเด็กในแต่ละประเทศตามตารางที่ 7 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 7 ตารางสรุปมาตรการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายที่เป็นเด็กจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กของประเทศสมาชิกอาเซียนในแต่ละประเทศ

ประเทศ	มาตรการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายที่เป็นเด็กจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก	ข้อสังเกตของผู้เขียน
ประเทศไทย	<ul style="list-style-type: none"> - มีพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 26) พ.ศ. 2550 ซึ่งคุ้มครองผู้เสียหายที่เป็นเด็กจากการเปิดเผยต่อสาธารณชน ในกระบวนการพิจารณาคดีทางศาล³⁸³ โดยการแยกการพิจารณาคดีในสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับเด็กกับนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ โดยให้ศาลถามคำถามกับเด็กผ่านทางบุคคลเหล่านั้น อีกทั้งในกรณีที่เด็กต้องชี้ตัวผู้กระทำความผิดจะต้องหาสถานที่เหมาะสมในการชี้ตัวให้แก่เด็กและผู้กระทำความผิดไม่สามารถมองเห็นผู้เสียหายที่เป็นเด็กได้³⁸⁴ - มีบทบัญญัติในเรื่องค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหายที่เป็นเด็ก³⁸⁵ - มีสายด่วนตลอด 24 ชั่วโมง ทุกวัน 	<ul style="list-style-type: none"> - ประเทศไทย ควร มี มาตรการที่ แข็งแกร่ง เพื่อ คุ้มครอง สิทธิ และ ผลประโยชน์ของผู้เสียหายที่เป็นเด็กจากความผิดที่อยู่ภายใต้พิธีสารเลือกรับฯ โดยเน้นไปที่การสร้างกลไกและขั้นตอนสำหรับการชี้ตัวล่วงหน้าของผู้เสียหายที่เป็นเด็กภายใต้พิธีสารเลือกรับฯ รวมถึงการสร้างกลไกความร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงและคณะกรรมการเพื่อคุ้มครองสิทธิเด็ก - ทำให้แน่ใจว่าผู้เสียหายที่เป็นเด็กจะไม่ต้องรอนานในการให้ถูกส่งกลับประเทศ

³⁸³ คณะกรรมการการ เรื่อง “สิทธิเด็ก” คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ, รายงานผลการดำเนินงานของประเทศตามพิธีสารเลือกรับฯ เสนอต่อคณะกรรมการสิทธิเด็กแห่งสหประชาชาติ, หน้า 24.

³⁸⁴ มาตรา 133 ทวิ มาตรา 133ตรี และมาตรา 172 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

³⁸⁵ พระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544

ประเทศ	มาตรการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายที่เป็นเด็กจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก	ข้อสังเกตของผู้เขียน
		และเพิ่มความแข็งแกร่งของกฎหมายเพื่อให้แน่ใจว่าการบันทึกภาพวิดีโอในการให้คำให้การโดยผู้เสียหายที่เป็นเด็กหรือพยานในความผิดภายใต้พิธีสารเลือกรับฯ จะได้รับการยกเว้นในฐานะเป็นหลักฐานเสมอ
ประเทศเวียดนาม	<ul style="list-style-type: none"> - มีบทบัญญัติที่ข้องเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้เสียหายที่เป็นเด็กและพยานเด็กในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา³⁸⁶ และให้มีการพิจารณาคดีแบบปิดเมื่อผู้เสียหายนั้นมีอายุต่ำกว่า 16 ปี³⁸⁷ และให้พ่อแม่หรือผู้ปกครองสามารถเข้าร่วมในกระบวนการพิจารณาได้หากเด็กที่เป็นพยานนั้นมีอายุต่ำกว่า 16 ปี³⁸⁸ - มีบทบัญญัติในเรื่องคำสนับทนายแทนแก่ผู้เสียหายที่เป็นเด็ก³⁸⁹ - มีการจัดตั้ง the Commission on Population, Family and Children (CPFC) ในการจัดทำสายด่วน (helpline) โดยทำงานตลอด 14 ชั่วโมงต่อวัน แต่อย่างไรก็ดีควรมีตลอด 24 ชั่วโมงเพื่อคุ้มครองเด็กได้ตลอดเวลา³⁹⁰ 	<ul style="list-style-type: none"> - ประเทศเวียดนามควรดูข้อ 8 แห่งพิธีสารเลือกรับฯ เพื่อเป็นแนวทางเกี่ยวกับกระบวนการทางศาลที่เกี่ยวข้องกับผู้เสียหายที่เป็นเด็กและพยานในคดีอาชญากรรม - ประเทศเวียดนามควรอนุญาตให้มีการสำรวจความต้องการ และความกังวลของผู้เสียหายที่เป็นเด็กที่ถูกนำมาเพื่อปรากฏตัวและถูกพิจารณาในกระบวนการทางศาล ใช้กระบวนการทางศาลที่มีความอ่อนโยนต่อเด็กรับรองว่าการสอบสวนได้ผล

³⁸⁶ Article 7 of the Criminal Procedure Code of Vietnam

³⁸⁷ Article 18 of the Criminal Procedure Code of Vietnam

³⁸⁸ Article 135 of the Criminal Procedure Code of Vietnam

³⁸⁹ Article 604 and 608-612 of Civil Code 2005, Article 42 of Penal Code

³⁹⁰ Committee on the Rights of the Child, Consideration of reports submitted by states parties under article 12 (1) of the optional protocol to the convention on the rights of the child on the sale of children, child prostitution and child pornography, CRC/C/OPSC/VNM/CO/1 [online] 19 April 2013, available from: <http://www.unhcr.ch/tbs/doc.nsf/898586b1dc7b4043c1256a450044f331/542384164866e1dac125725800509f8c/S/FILE/G0644685.pdf>

ประเทศ	มาตรการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายที่เป็นเด็กจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก	ข้อสังเกตของผู้เขียน
		<p>โดยเร็ว ไม่ล่าช้า เพื่อประโยชน์แก่ตัวเด็กเอง</p> <ul style="list-style-type: none"> - จัดสรรทีมงานพิเศษเพื่อสอบสวนอาชญากรรมดังกล่าว และทำการฝึกฝนอย่างเป็นระบบกับตำรวจ อัยการ ผู้พิพากษา และผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้อง ในเรื่องการขายเด็กและ/หรือ ค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก - ควรที่จะจัดให้มีการทำงานตลอด 24 ชั่วโมงต่อวัน
ประเทศ กัมพูชา	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่มีบทบัญญัติในเรื่องของการให้ความคุ้มครองเด็กในกระบวนการทางศาลที่เหมาะสมแก่เด็กเลย - ไม่มีบทบัญญัติในเรื่องคำสืบทดแทนแก่ผู้เสียหายที่เป็นเด็ก - มีสายด่วนตลอด 24 ชั่วโมง ทุกวัน 	<ul style="list-style-type: none"> - ประเทศกัมพูชาควรทำให้แน่ใจว่ามีการบัญญัติกฎหมายและระเบียบข้อบังคับที่เหมาะสม เพื่อผู้เสียหายที่เป็นเด็กและหรือพยานในคดีอาชญากรรมตามแนวทางกระบวนการทางศาลในเนื้อหาที่เกี่ยวกับผู้เสียหายที่เป็นเด็กและพยานของอาชญากรรม - จัดให้มีบทบัญญัติในเรื่องคำสืบทดแทนแก่ผู้เสียหายที่เป็นเด็ก
ประเทศ ลาว	<p>- มีบทบัญญัติที่ข้องเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้เสียหายที่เป็นเด็กและพยานเด็ก ซึ่งให้ความเคารพต่อศักดิ์ศรีและคุณค่าของมนุษย์ อนุญาตให้เด็กแสดงความคิดเห็นได้โดยได้รับความสนับสนุนจากพ่อแม่ ผู้ปกครอง หรือผู้คุ้มครองทางกฎหมายในทุกขั้นตอนของกระบวนการทางศาล รวมถึงมีห้องสำหรับเด็กแยกต่างหากด้วย³⁹¹</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ยังคงขาดแคลนมาตรการที่มีประสิทธิภาพในการกลับคืนสู่ถิ่นและการกลับคืนสู่สังคม

³⁹¹ Article 3 of the Law on the Protection of the Rights and Interests of Children 2006

ประเทศ	มาตรการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายที่เป็นเด็กจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก	ข้อสังเกตของผู้เขียน
	<p>- มีบทบัญญัติในเรื่องคำสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหายที่เป็นเด็กรวมถึงการฟื้นฟูเด็กด้วย³⁹² แต่อย่างไรก็ดีควรจัดให้มีการเข้าถึงและการบริการให้เพียงพอสำหรับการฟื้นฟู การให้คำปรึกษาและการกลับคืนสู่สังคมในทุกๆภูมิภาคของประเทศ³⁹³</p> <p>- มีสายด่วนตลอด 24 ชั่วโมง ทุกวัน</p>	<p>สำหรับผู้เสียหายที่เป็นเด็กจากการล่วงละเมิด คณะกรรมการว่าด้วยสิทธิเด็กแนะนำให้ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวควรจัดให้มีการเข้าถึงและการบริการให้เพียงพอสำหรับการฟื้นฟู การให้คำปรึกษาและการกลับคืนสู่สังคมในทุกๆภูมิภาคของประเทศ</p>
ประเทศ บรูไนดา รูซซา ลาม	<p>- มีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผู้เสียหายและพยานที่เป็นเด็กในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ในเรื่องการให้หลักฐานโดยทางวิดีโอลิงค์ (remote video-link) หรือทางวิดีโอเทป และห้ามมิให้ใช้เป็นข้ออ้างในการขำการพิจารณาคดี³⁹⁴</p> <p>- มีบทบัญญัติในเรื่องคำสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหายที่เป็นเด็กรวมถึงกองทุนเพื่อการส่งเด็กกลับสู่ถิ่นฐานเดิม³⁹⁵</p>	<p>- ควรจัดให้มีการกำหนดลักษณะและเนื้อหาของการเยียวยาและการล่วงละเมิดต่อเด็ก และ ออกแบบนโยบายและจัดทำโครงการเพื่อฝึกสิ่งต่างๆเหล่านี้ และบัญญัติมาตรการเพื่อห้ามมิให้กระทำรุนแรงต่อร่างกายและจิตใจในทุกรูปแบบ ซึ่งรวมถึงการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กด้วย อีกทั้งควรจัดให้มีการดูแล ฟื้นฟู และกลับคืนเข้าสู่สังคมผู้เสียหายที่เป็นเด็ก</p>

³⁹² Article 91 of the Law on the Protection of the Rights and Interests of Children 2006, Article 25, 28 and 33 of the Law on Development and Protection of Women 2004

³⁹³ Committee on the Rights of the Child: Consideration of Reports Submitted by States Parties Under Article 44 of the Convention on the Rights of the Child: Concluding observations: Lao People's Democratic Republic. UN Convention on the Rights of the Child. 8 April 2011. (CRC/C/LAO/CO/2) [online] 19 April 2013, available from: http://www2.ohchr.org/english/bodies/crc/docs/CRC.C.LAO.CO.2_en.pdf

³⁹⁴ Section 236B, C, D and E of the Criminal Procedure Code of Brunei Darussalam

³⁹⁵ Section 382 of the Criminal Procedure Code of Brunei Darussalam, Section 19 of The Trafficking and Smuggling of Persons Order 2004

ประเทศ	มาตรการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายที่เป็นเด็กจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก	ข้อสังเกตของผู้เขียน
ประเทศฟิลิปปินส์	<p>- มีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผู้เสียหายและพยานที่เป็นเด็ก³⁹⁶ โดยผู้ที่ได้รับแต่งตั้งจากศาลเท่านั้นที่จะดำเนินการทางกฎหมายในนามของผู้เยาว์ (a guardian ad litem) เพื่อป้องกันผลประโยชน์ของเด็ก การให้ความสนับสนุนบุคคลที่ถูกเด็กเลือกเพื่อให้เป็นผู้ติดตามเขาหรือเธอเพื่อให้การหรือเข้าร่วมในกระบวนการพิจารณา มีพื้นที่รอสําหรับเด็กแยกต่างหากจากบุคคลอื่น จัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมให้แก่เด็ก เด็กสามารถใช้เครื่องมือในการให้คำให้การได้ และอัยการ ผู้ให้คำปรึกษา หรือผู้ที่ได้รับแต่งตั้งจากศาลเท่านั้นที่จะดำเนินการทางกฎหมายในนามของผู้เยาว์สามารถให้เด็กให้คำให้การโดยผ่านทางวิดีโอลิงค์ (video-link) หรือทางวิดีโอเทป เพื่อให้การเป็นพยานได้</p> <p>- ไม่มีกฎหมายสำหรับการชดเช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหาย แต่มีการจัดให้มีที่พักฉุกเฉิน การให้คำปรึกษา การบริการทางกฎหมาย โดยไม่มีค่าใช้จ่าย การให้การรักษาและการให้บริการทางด้านจิตใจ การฝึกทักษะ และการให้ความช่วยเหลือทางการศึกษาแก่ผู้เสียหายที่เป็นเด็กจากการถูกค้า³⁹⁷</p>	<p>- หน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมายยังคงขาดประสิทธิภาพในการปรับใช้ในกระบวนการสืบสวนเด็ก หรือไม่มีการจัดทำอย่างเป็นระบบ ผู้เสียหายที่เป็นเด็กหรือพยานได้รับการคุ้มครองไม่เพียงพอในระดับท้องถิ่น</p> <p>- ขาดความเชี่ยวชาญในการสนับสนุน และความสัมพันธ์ของผู้ดูแลในระหว่างกระบวนการยุติธรรม</p> <p>- เด็กที่เป็นคนชาติหรือไม่ใช่คนชาติที่เห็นด้วยกับคำให้การและสมาชิกครอบครัวของพวกเขายังไม่ได้รับความคุ้มครองที่มีประสิทธิภาพจากภัยของการแค้นจากผู้ต้องสงสัยว่ากระทำความผิด</p> <p>- ไม่มีการจัดตั้งศาลครอบครัวจึงส่งผลให้ขาดผู้เชี่ยวชาญในการสืบสวนและการพิจารณาคดีที่เกี่ยวข้องกับผู้เสียหายที่เป็นเด็กในความผิดตามพิธีสารเลือกรับ</p> <p>- การคุ้มครองผู้เสียหายที่เป็นเด็กให้มีความเป็นส่วนตัวและปลอดภัยยังไม่เป็นระบบ ต้องให้แน่ใจว่าใน</p>

³⁹⁶ The Philippines Supreme Court Rule on Examination of Child Witnesses

³⁹⁷ Section 23 and 24 of the Anti-Trafficking in Persons Act of 2003 (Republic Act No. 9208)

ประเทศ	มาตรการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายที่เป็นเด็กจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก	ข้อสังเกตของผู้เขียน
		<p>สื่อและกระบวนการยุติธรรมทางอาญาและกฎหมายห้ามมิเจตนาร้ายอันมีลักษณะทางเพศกับเด็กโดยเฉพาะอย่างยิ่งในรายการโทรทัศน์ทั่วไป</p> <p>- ยังขาดมาตรการที่ชัดเจนในกระบวนการจัดหางานให้และมาตรฐานในการดูแลและคุ้มครองผู้เสียหายที่เป็นเด็กจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศ รวมถึงบทบัญญัติที่สนับสนุนเรื่องจิตวิทยา คดีมีการประเมินโดยมีฐานอยู่บน “ผลประโยชน์ที่ดีที่สุดเยี่ยม (best interest)” เพื่อช่วยในการตัดสินใจ และติดตามไปจนกว่าเด็กจะบรรลุนิติภาวะ และขาดกระบวนการสำหรับการกลับคืนสู่ถิ่นฐานเดิมและการคุ้มครองพิเศษสำหรับเด็กชาวต่างชาติที่เป็นผู้เสียหายจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศ</p>
ประเทศอินโดนีเซีย	<p>- มีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผู้เสียหายและพยานที่เป็นเด็ก ได้จัดให้มีการบริการและสิทธิสำหรับเด็ก ทั้งในฐานะที่เป็นผู้เสียหายและผู้กระทำความผิด ยกตัวอย่างเช่น สิทธิที่จะมีทนายก่อนล่วงหน้า และยังมีมาตรการคุ้มครองผู้เสียหายที่เป็นเด็กในระหว่างการพิจารณาคดี³⁹⁸</p> <p>- ไม่มีกฎหมายสำหรับการชดเช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหาย แต่มีบทบัญญัติพิเศษสำหรับโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นและสวัสดิการ</p>	<p>- ควรจัดให้มีกฎหมายสำหรับการชดเช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหายที่เป็นเด็ก</p> <p>- จัดให้มีบริการสายด่วนในทุกพื้นที่ของประเทศอินโดนีเซีย</p>

³⁹⁸ Article 38 - 40 of Child Protection Act No. 23 of 2002

ประเทศ	มาตรการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายที่เป็นเด็กจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก	ข้อสังเกตของผู้เขียน
	<p>ต่างๆ และสิทธิที่จะไม่มีชื่อพวกเขาเหล่านั้นสู่สาธารณะ เด็กที่กลายเป็นผู้เสียหายในการล่วงละเมิดและความประมาทเลินเล่อมีสิทธิที่จะได้รับการดูแล และการทำให้คืนสู่สภาพปรกติ³⁹⁹</p> <p>- มีสายด่วนตลอด 24 ชั่วโมง ทุกวัน แต่มีเฉพาะในสี่จังหวัดหลักเท่านั้น⁴⁰⁰</p>	
ประเทศ มาเลเซีย	<p>- มีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองพยานที่เป็นเด็ก ได้กำหนดเงื่อนไขว่าเด็กควรให้หลักฐานอย่างไร และการให้ความคุ้มครองพิเศษสำหรับพยานที่เป็นเด็ก รวมถึงการฉายหนัง หลักฐานโดยถ่ายถอดสด การบันทึกวิดีโอของพยานเด็กและการให้บริการที่สนับสนุนพยาน⁴⁰¹</p> <p>- ไม่มีกฎหมายสำหรับการชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหาย เนื่องจากไม่มีบทบัญญัติกฎหมายคุ้มครองผู้เสียหายที่เป็นเด็ก</p> <p>- ไม่มีสายด่วนเพื่อป้องกันเด็กจากการถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศ</p>	<p>- ควรมีการคุ้มครองผู้เสียหายที่เป็นเด็กและพยานในทุกขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรม คณะกรรมการว่าด้วยสิทธิเด็กคาดหวังให้ประเทศมาเลเซียตั้งใจทำตามแนวทางของสหประชาชาติ เรื่องกระบวนการยุติธรรมที่เกี่ยวข้องกับผู้เสียหายที่เป็นเด็กและพยานในอาชญากรรม (ECOSOC resolution 2005/20) - รัฐบาลจะต้องจัดทำสายด่วนโทรฟรีบริการตลอด 24 ชั่วโมง สำหรับผู้เสียหายที่เป็นเด็ก ให้ได้รับการดูแลและให้คำปรึกษา ฟันฟู และการช่วยเหลือเพื่อให้กลับคืนสู่ถิ่น⁴⁰²</p>
ประเทศ พม่า	<p>- มีบทบัญญัติที่กล่าวถึงการคุ้มครองผู้เสียหายและพยานที่เป็นเด็ก ซึ่งให้ความคุ้มครองศักดิ์ศรีและการชี้ตัวโดยจัดให้มีการคุ้มกันและช่วยเหลือที่จำเป็น และ</p>	<p>- ประเทศพม่าควรทำให้แน่ใจว่าผู้เสียหายจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศและ</p>

³⁹⁹ Article 64 and Article 71 (1) of Child Protection Act No. 23 of 2002

⁴⁰⁰ Jakarta, Surabaya, Makassar and Banda Aceh

⁴⁰¹ Section 3 and 4 of Evidence of Child Witness Act 2007

⁴⁰² ECPAT, SEX TRAFFICKING OF CHILDREN IN MALAYSIA. [online], 2 December 2012, available from

ประเทศ	มาตรการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายที่เป็นเด็กจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก	ข้อสังเกตของผู้เขียน
	<ul style="list-style-type: none"> - การจัดการพิเศษสำหรับการเยียวยาทางร่างกายและจิตใจที่ได้รับ ความเสียหาย การส่งกลับคืนถิ่นที่อยู่เดิม การกลับคืนสู่สังคม และการพักฟื้น และ - จัดให้มีการจัดตั้งกองทุนเพื่อปราบปรามการค้ามนุษย์ การส่งกลับคืนถิ่นที่อยู่เดิม การกลับคืนสู่สังคม และการพักฟื้นของผู้เสียหายที่ถูกค้า⁴⁰³ - ไม่มีกฎหมายสำหรับการชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหาย - ไม่มีสายด่วนเพื่อป้องกันเด็กจากการถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศ 	<p>การแสวงหาประโยชน์ทางเพศจะไม่ถูกดำเนินคดีทางอาญาและเข้าถึงการฟื้นฟูโปรแกรมการกลับคืนสู่สภาพปกติ และการบริการที่เหมาะสม</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประเทศพม่าควรทำให้แน่ใจว่ามีทบัญญัติและระเบียบข้อบังคับทางกฎหมายที่ผู้เสียหายที่เป็นเด็กและหรือเป็นพยานในอาชญากรรม เช่น ผู้เสียหายที่เป็นเด็กจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศ ความรุนแรงภายในครอบครัว การแสวงหาประโยชน์ทางเพศ และการค้าเด็ก โดยจัดให้มีการคุ้มครองเด็กเหล่านั้นตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก และจัดทำแนวทางการพิจารณาคดีในเนื้อหาที่มีความเกี่ยวข้องกับผู้เสียหายและพยานที่เป็นเด็กในอาชญากรรม - ควรจัดให้มีกฎหมายสำหรับการชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหายที่เป็นเด็ก - ควรจัดให้มีบริการสายด่วนตลอด 24 ชั่วโมง ทุกวัน
ประเทศ	- มีทบัญญัติที่กล่าวถึงการคุ้มครองผู้เสียหายและพยานที่เป็นเด็กไว้	- ถึงแม้ว่าประเทศสิงคโปร์

⁴⁰³ Chapters VI, VII and VIII of Anti-Trafficking in Persons Law

ประเทศ	มาตรการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายที่เป็นเด็กจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก	ข้อสังเกตของผู้เขียน
สิงคโปร์	ใน The Children and Young Persons Act 2010 โดยกระบวนการพิจารณาคดีของศาลของเด็กที่ถูกล่วงละเมิดหรือจากความประมาทเลินเล่อ ถูกห้ามมิให้มีการเผยแพร่ต่อสาธารณะ หรือสื่อทั้งหลายโดยเด็ดขาด ⁴⁰⁴ และ The Women's Charter เช่น การล่วงละเมิดทางเพศ เป็นต้น รวมถึงการปิดศาลเพื่อผู้เสียหายที่มีอายุต่ำกว่า 16 ปี ห้ามมิให้มีการลงหนังสือพิมพ์เพื่อเปิดเผยข้อมูลที่อาจนำไปสู่การชี้ตัวผู้เสียหายหรือพยานได้ และความสามารถของศาลที่จะสั่งคุมขังผู้เสียหายในที่ปลอดภัยจนกว่ากระบวนการพิจารณาคดีของศาลจะสิ้นสุด ⁴⁰⁵ - มีสายด่วนตลอด 24 ชั่วโมง ทุกวัน	จะยังมีได้เป็นภาคีของพิธีสารเลือกรับฯ ก็ตาม แต่มีบทบัญญัติที่กล่าวถึงการคุ้มครองผู้เสียหายและพยานที่เป็นเด็กซึ่งเป็นไปตามแนวทางในเรื่องของการพิจารณาคดีในเนื้อหาที่มีความเกี่ยวข้องกับผู้เสียหายและพยานที่เป็นเด็กในอาชญากรรม

ดังนั้น พิธีสารเลือกรับฯ จึงเป็นการสร้างบทบัญญัติมาเพื่อให้รัฐภาคีดำเนินการเพื่อป้องกันและปราบปรามการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก สื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก และการท่องเที่ยวเพื่อมีเพศสัมพันธ์กับเด็ก ซึ่งรัฐภาคีมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามพิธีสารเลือกรับฯ แต่อย่างไรก็ดี การดำเนินการของประเทศสมาชิกอาเซียนที่เป็นรัฐภาคีของพิธีสารเลือกรับฯ แต่ละประเทศนั้นอาจดำเนินการได้มากน้อยแตกต่างกันไปอันขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายๆ อย่างเช่น ทรัพยากร บุคคลากร งบประมาณ หรือเจ้าหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญ เป็นต้น ซึ่งการส่งรายงานตามพิธีสารเลือกรับฯ ก็เป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะทำให้ประเทศสมาชิกอาเซียนเห็นถึงข้อบกพร่องของการดำเนินการตามพิธีสารเลือกรับฯ ในประเทศของตนและยังได้ขอแนะนำจากคณะกรรมการว่าด้วยสิทธิเด็กในการแก้ไขปัญหาต่างๆ จึงทำให้การต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศเป็นไปได้ง่ายขึ้นและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และหากไม่ได้เป็นภาคีพิธีสารเลือกรับฯ เช่น ประเทศสิงคโปร์ ก็สามารถนำเอาอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กมาใช้เพื่อเป็นแนวทางในการป้องกันและปราบปรามปัญหาดังกล่าวได้อีกด้วย แต่อย่างไรก็ตามการบัญญัติกฎหมายภายในก็เป็นเพียงขั้นตอนหนึ่งที่แต่ละประเทศควรดำเนินการเพื่อที่จะทำให้สามารถดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดได้ไม่ว่าผู้นั้นจะไปประเทศใดก็ตาม ความร่วมมือในทางระหว่างประเทศในด้านต่างๆ ยังคงมีความสำคัญยิ่งในการที่จะทำให้การต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และอาจสามารถนำไปสู่การขจัดปัญหาดังกล่าวได้ในอนาคตข้างหน้าก็อาจเป็นไปได้

⁴⁰⁴ Article 35 The Children and Young Persons Act 2010

⁴⁰⁵ Article 153, 155, 177 and 160 of The Women's Charter

4.2 มาตรการการให้ความร่วมมือระหว่างประเทศ

ปัญหาการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก เป็นปัญหาซึ่งมีอยู่ในทุกประเทศทั่วโลก และส่วนใหญ่จะมีปัญหาที่ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ดังนั้น ประเทศสมาชิกที่เป็นภาคีพิธีสารเลือกรับฯ มีพันธกรณีที่จะต้องปฏิบัติตามมาตรการของพิธีสารฉบับนี้ ซึ่งในข้อ 10 แห่งพิธีสารเลือกรับฯ ได้มีการกล่าวถึงการให้ความร่วมมือและประสานงานระหว่างประเทศเพื่อแก้ไขปัญหาการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารซึ่งกันและกัน หรือเพื่อจับกุมตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ ทำให้เกิดความสะดวกรวดเร็วมากยิ่งขึ้นหากประเทศสมาชิกอาเซียนให้ความร่วมมือซึ่งกันและกัน เพราะปัญหาการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กมิใช่ปัญหาของประเทศใดประเทศหนึ่งเท่านั้น ประเทศต่างๆ จึงต้องให้ความร่วมมือและประสานงานระหว่างกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนที่เป็นภาคีในเรื่องการต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก นับว่าเป็นการดีที่ทุกประเทศสมาชิกอาเซียนได้ให้ความตระหนักถึงปัญหาในเรื่องดังกล่าวจึงทำให้เกิดความร่วมมือกันทั้งในรูปแบบทวิภาคี และพหุภาคี ทั้งในส่วนของอนุภูมิภาค หรือส่วนภูมิภาค แต่ก็ยังคงต้องมีการพัฒนากรอบกฎหมายให้เข้มแข็งอยู่ตลอดเวลา อีกทั้งยังมีการให้ความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องของการส่งผู้ร้ายข้ามแดน และการให้ความร่วมมือกันทางคดีอาญานั้น ตามพิธีสารเลือกรับฯ ข้อ 5 และข้อ 6 นอกจากนี้ประเทศสมาชิกอาเซียนที่เป็นภาคีพิธีสารเลือกรับฯ นี้ มีการให้ความคุ้มครองผู้เสียหายที่เป็นเด็ก หรือการป้องกันเด็กจากการถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศร่วมกันโดยการทำสนธิสัญญาพหุภาคี สนธิสัญญาทวิภาคี ซึ่งสนธิสัญญาทั้งหลายเหล่านั้นมีการตกลงกันในเรื่องของการฟื้นฟูผู้เสียหายที่เป็นเด็กด้วย ตาม ข้อ 8 และ ข้อ 9 แห่งพิธีสารเลือกรับฯ อีกด้วย ซึ่งประเทศสมาชิกอาเซียนมีการให้ความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกในเรื่องต่างๆ ดังต่อไปนี้

4.2.1 การส่งผู้ร้ายข้ามแดน

การส่งผู้ร้ายข้ามแดนเป็นอีกวิธีการหนึ่งในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาที่จะนำตัวผู้กระทำความผิดไปลงโทษ ดังนั้นการปราบปรามและการป้องกันอาชญากรรมเหล่านี้คือ ต้องนำผู้กระทำความผิดมาลงโทษให้ได้ แต่ก็ไม่ใช่เรื่องง่าย ๆ จึงต้องอาศัยความร่วมมือจากประเทศต่างๆ เพื่อนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ ซึ่งโดยหลักแล้วเมื่อมีการกระทำความผิดเกิดขึ้นในประเทศใด ประเทศนั้นต้องดำเนินการเพื่อเอาตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ หรือความผิดนั้นอยู่ในเขตอำนาจตามกฎหมายของประเทศนั้น จึงจะร้องขอให้ส่งมีการผู้ร้ายข้ามแดนได้ โดยการส่งมอบตัวดังกล่าวเป็นความร่วมมือระหว่างประเทศในทางอาญาซึ่งอาจเกิดจากการมีสนธิสัญญาแบบทวิภาคี (Bilateral Treaties) หรือแบบพหุภาคี (Multilateral Treaties) ก็ได้ หรือในกรณีที่ไม่มีสนธิสัญญาต่อกันก็อาจ

มีความร่วมมือกันในการส่งผู้ร้ายข้ามแดนต่อกันได้โดยอาศัยหลักถ้อยทีถ้อยปฏิบัติ(Reciprocity)^{*} หรือความร่วมมือโดยการติดต่อสื่อสารทางช่องทางของตำรวจสากล (The International Criminal Police Organization -Interpol) และประเทศสมาชิกอาเซียนที่เป็นภาคีของพิธีสารเลือกรับฯยังสามารถนำพิธีสารเลือกรับฯข้อ 5 มาปรับใช้ได้อีกด้วย ดังนั้น การส่งผู้ร้ายข้ามแดนให้แก่กันจึงมีบ่อเกิด 3 ทาง ได้แก่ สนธิสัญญาระหว่างรัฐคู่ภาคี เกิดจากกฎหมายภายในของแต่ละรัฐ และเกิดจากหลักถ้อยทีถ้อยปฏิบัติในกรณีไม่มีสนธิสัญญาระหว่างกันนั่นเอง⁴⁰⁶ ซึ่งมีรายละเอียดในเรื่องดังกล่าวของประเทศสมาชิกอาเซียน ดังต่อไปนี้

ก. ประเทศไทย

ประเทศไทยได้มีการลงนามและรอสัตยาบันสนธิสัญญาการส่งผู้ร้ายข้ามแดนกับต่างประเทศทั้งหมด 14 ประเทศ^{*} โดยประเทศไทยมีสนธิสัญญาแบบทวิภาคีกับประเทศสมาชิกอาเซียน ดังนี้

- สนธิสัญญาว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศฟิลิปปินส์ เมื่อวันที่ 16 มีนาคม พ.ศ. 2524
- สนธิสัญญาว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เมื่อวันที่ 5 มีนาคม พ.ศ. 2542
- สนธิสัญญาว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศกัมพูชา วันที่ 27 ตุลาคม พ.ศ. 2543
- สนธิสัญญาว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศมาเลเซีย
- สนธิสัญญาว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศอินโดนีเซีย

---

^{*} หลักถ้อยทีถ้อยปฏิบัติ(Reciprocity) หมายถึง กรณีที่ไม่มีสนธิสัญญาหรือข้อตกลงในทางอาญาระหว่างประเทศต่อกัน แต่เมื่อประเทศหนึ่งได้ให้ความช่วยเหลือทางอาญาแก่ประเทศหนึ่งแล้ว ประเทศหลังนั้นก็จะให้ความช่วยเหลือทางอาญาแก่ประเทศแรกในเรื่องเดียวกันเป็นทำนองตอบแทน หากประเทศแรกร้องขอ

⁴⁰⁶ อภินันท์ ศรีศิริ, “การส่งผู้ร้ายข้ามแดนระหว่างไทยกับ สปป. ลาว.” วารสารวิชาการ มอช. 12 (มกราคม – เมษายน 2553) : 81-82.

^{*} ได้แก่ ประเทศแคนาดา สหราชอาณาจักร สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย เบลเยียม จีน เกาหลีใต้ บังกลาเทศ ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ ลาว มาเลเซีย และกัมพูชา

นอกจากนี้ประเทศไทยยังมีสนธิสัญญาที่มีความสัมพันธ์กับประเทศต่างๆในเครือจักรภพอังกฤษที่เป็นผลมาจากสนธิสัญญาการส่งผู้ร้ายข้ามแดนระหว่างประเทศอังกฤษและสยาม ปี 1911 (the Extradition Treaty between Great Britain and Siam 1911)⁴⁰⁷ ซึ่งมีรวมถึงประเทศมาเลเซียและประเทศสิงคโปร์อีกด้วย

ประเทศไทยได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติส่งผู้ร้ายข้ามแดน พ.ศ. 2551 แต่อย่างไรก็ตามความผิดที่จะส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้นั้นต้องเป็นความผิดทางอาญา ซึ่งกฎหมายของประเทศผู้ร้องขอและกฎหมายไทยกำหนดให้เป็นความผิดทางอาญา ซึ่งมีโทษประหารชีวิต หรือโทษจำคุก หรือโทษจำกัดเสรีภาพในรูปแบบอื่น ตั้งแต่หนึ่งปีขึ้นไป ทั้งนี้ไม่ว่าจะเป็นความผิดที่ได้กำหนดไว้ในหมวดเดียวกัน หรือเรียกชื่อความผิดเป็นอย่างเดียวกัน ขอทั้งสองประเทศหรือไม่ก็ตาม สำหรับการกระทำความผิดอาญาอื่น ซึ่งมีโทษจำคุก หรือโทษจำกัดเสรีภาพในรูปแบบอื่นน้อยกว่าหนึ่งปี อาจร้องขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนตามคำร้องขอแล้วไม่ว่าจะร้องขอพร้อมคำร้องขอในครั้งแรกหรือภายหลัง⁴⁰⁸ ซึ่งมีตัวอย่างในเรื่องการส่งผู้ร้ายข้ามแดน ดังนี้

ตัวอย่าง ชายชาวสวีเดน อายุ 66 ปี ถูกจับที่พัทยา เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2536 ในขณะที่อยู่กับเด็กชายไทยอายุขณะนั้นอายุ 13 ปี 6 เดือน ต่อมาศาลได้มีคำสั่งให้ปล่อยตัวชั่วคราว แล้วชายคนดังกล่าวได้หลบหนีออกนอกประเทศ ตามกฎหมายสวีเดนที่แก้ไขใหม่ในเรื่องเกี่ยวกับการละเมิดทางเพศ (extraterritorial law) ทางการสวีเดนสามารถลงโทษชาวสวีเดนที่มาทำอนาจารเด็กประเทศอื่นได้ อัยการสวีเดนพยายามประสานงานกับทางกองความร่วมมือระหว่างประเทศ สำนักงานอัยการสูงสุดในเรื่องทางอาญา โดยสำนักงานอัยการสูงสุดได้ร่วมมือกับกองต่างประเทศ กรมตำรวจ และสถานทูตสวีเดน จัดการสอบพยานขึ้น ณ สถานทูตสวีเดน กรุงเทพฯ โดยมีตำรวจสวีเดน อัยการสวีเดน และทนายความของชายชาวสวีเดนด้วย มาร่วมฟังการสอบปากคำพยานทั้งหมด คือเด็กผู้เสียหาย ล่าม และตำรวจจากสภ.ต.พัทยา เจ้าของคดี ผลจากการสอบปากคำในกรุงเทพฯ โดยการบันทึกวิดีโอไว้และส่งให้ทางสวีเดน ทำให้ทางการสวีเดนมีหลักฐานพอและส่งฟ้องผู้ต้องหาทางศาลสวีเดน ต่อมาศาลกรุงสต็อกโฮล์ม ได้มีคำพิพากษาตัดสินว่าจำเลยมีความผิดจริงลงโทษจำคุก 3 เดือน และจ่ายค่าเสียหายให้แก่เด็กไทยผู้เสียหายนับแต่วันที่เกิดเหตุรวมทั้งดอกเบี้ยเป็นจำนวนเงิน 150,000 บาท ก็ต้องจ่ายเงินค่าใช้จ่ายในการพิจารณาคดีให้กับรัฐสวีเดนด้วย⁴⁰⁹

⁴⁰⁷ Commonwealth e.g. Australia, Canada, Malaysia, New Zealand, Singapore, Hong Kong and India.

⁴⁰⁸ คณะอนุกรรมการ เรื่อง “สิทธิเด็ก” คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ, รายงานผลการดำเนินงานของประเทศตามพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เรื่อง การค้าเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็กฯ เสนอต่อคณะกรรมการสิทธิเด็กแห่งประเทศไทย, หน้า 33.

⁴⁰⁹ เรื่องเดียวกัน

ดังนั้น ความผิดที่สามารถส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้จะต้องเป็นความผิดทั้งประเทศผู้ร้องขอและประเทศไทย⁴¹⁰ ซึ่งเป็นเงื่อนไขของหลัก double criminality นั้นเอง อีกทั้งหากประเทศไทยไม่มีสนธิสัญญาระหว่างประเทศไทยกับประเทศผู้ร้องขอ ยังสามารถใช้หลักถ้อยที่ถ้อยปฏิบัติ (Reciprocity) ได้ แต่อย่างไรก็ตามคณะกรรมการฯ จึงยังมีความกังวลว่าพิธีสารเลือกรับฯ จะไม่ก่อให้เกิดเป็นพื้นฐานทางกฎหมายสำหรับการส่งผู้ร้ายข้ามแดน และการส่งผู้ร้ายข้ามแดนจะเป็นการมีอยู่ของสนธิสัญญาระหว่างรัฐภาคีและรัฐผู้ร้องขอไป คณะกรรมการฯ จึงแนะนำให้ประเทศไทยได้รื้อรอนำเอาพิธีสารเลือกรับฯ ทำให้เป็นกฎหมายชั้นพื้นฐานสำหรับการส่งผู้ร้ายข้ามแดนโดยปราศจากเงื่อนไขที่มีอยู่ดังกล่าวในสนธิสัญญาแบบทวิภาคี⁴¹¹

ข. ประเทศเวียดนาม

ประเทศเวียดนามมีการทำสนธิสัญญาว่าด้วยความร่วมมือกันทางคดีอาญาในรูปแบบความร่วมมือทวิภาคี เพื่อให้ความช่วยเหลือกันการได้มาซึ่งหลักฐาน หรือความร่วมมือทางอาญาในด้านอื่นๆ ซึ่งรวมถึงการส่งผู้ร้ายข้ามแดนด้วย คือ

- สนธิสัญญาว่าด้วยความร่วมมือกันทางคดีอาญาระหว่างประเทศเวียดนามกับประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (ซึ่งรวมถึงบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการส่งผู้ร้ายข้ามแดนด้วย)

ประเทศเวียดนามมีบทบัญญัติเรื่องการส่งผู้ร้ายข้ามแดนไว้ในบทที่ 4 แห่งกฎหมายว่าด้วยการให้ความช่วยเหลือทางอาญา (Law No.08/2007/QH12) ซึ่งความผิดทั้งหลายในพิธีสารเลือกรับฯ อาจเป็นความผิดที่สามารถส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้ มีการลงโทษในประเทศเวียดนามโดยมีโทษจำคุกมากกว่า 1 ปีขึ้นไป อีกทั้งความผิดดังกล่าวจะต้องมีการลงโทษทางอาญาทั้งในประเทศเวียดนามและประเทศผู้ร้องขอ⁴¹²

นอกจากนี้ประเทศเวียดนามยังมีประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 343 ซึ่งบัญญัติให้เป็นไปตามข้อ 5 แห่งพิธีสารเลือกรับฯ เกี่ยวกับเรื่องของการส่งผู้ร้ายข้ามแดน แต่อย่างไรก็ตามประเทศเวียดนามยังมีการตั้งข้อสงวนในข้อนี้ไว้ ทำให้การให้สัตยาบันกลายเป็นไม่มี

⁴¹⁰ มาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติส่งผู้ร้ายข้ามแดน พ.ศ. 2551

⁴¹¹ Committee on the Rights of the Child, Consideration of reports submitted by States parties under article 12, paragraph 1, of the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the sale of children, child prostitution and child pornography, CRC/C/OPSC/THA/CO/1 [online] 21 April 2013 available from: <http://daccess-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/G12/408/31/PDF/G1240831.pdf?OpenElement>

⁴¹² Article 33 of the Law on Mutual Legal Assistance (Law No.08/2007/QH12)

ความจำเป็นและถูกต้อง ทางคณะกรรมการฯจึงขอให้ถอนข้อสงวนในข้อ 5 แห่งพิธีสารเลือกรับฯ ซึ่งคณะกรรมการแนะนำให้ถอนข้อสงวนดังกล่าว⁴¹³ ซึ่งในเวลาต่อมาในปี 2012 ประเทศเวียดนามได้ถอนข้อสงวนดังกล่าวแล้ว⁴¹⁴ จึงทำให้ประเทศเวียดนามไม่มีการทำสนธิสัญญาเรื่องการส่งผู้ร้ายข้ามแดนระหว่างกันกับประเทศอื่นๆในแถบภูมิภาคอาเซียน แต่อย่างไรก็ดีก็มีได้เป็นอุปสรรคในการส่งผู้ร้ายข้ามแดนระหว่างกันกับประเทศสมาชิกอาเซียนที่เป็นภาคีพิธีสารเลือกรับฯ เนื่องจากทากรัฐภาคีที่กำหนดให้การส่งผู้ร้ายข้ามแดนขึ้นอยู่กับเงื่อนไขของการมีอยู่ของสนธิสัญญาได้รับคำร้องขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนจากอีกรัฐภาคีหนึ่งซึ่งไม่มีสนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนกัน รัฐนั้นอาจพิจารณาว่าพิธีสารฉบับนี้เป็นพื้นฐานทางกฎหมายสำหรับการส่งผู้ร้ายข้ามแดนในส่วนที่เกี่ยวกับความผิดเช่นว่านั้น การส่งผู้ร้ายข้ามแดนจะต้องขึ้นอยู่กับเงื่อนไขที่ระบุไว้ในกฎหมายของรัฐที่ได้รับการร้องขอได้เลย⁴¹⁵

ค. ประเทศกัมพูชา

ประเทศกัมพูชามีสนธิสัญญาแบบทวิภาคีกับประเทศสมาชิกอาเซียน ได้แก่

- สนธิสัญญาว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดนระหว่างประเทศกัมพูชากับประเทศไทย วันที่ 27 ตุลาคม พ.ศ. 2543

- สนธิสัญญาว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดนระหว่างประเทศกัมพูชากับประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ประเทศกัมพูชามีบทบัญญัติที่กล่าวถึงเรื่องกระบวนการส่งผู้ร้ายข้ามแดนไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เล่มที่ 9 บทที่ 2 ซึ่งบัญญัติสำหรับการส่งผู้ร้ายข้ามแดนเฉพาะคนต่างชาตินั้น และจะอนุญาตให้มีการส่งผู้ร้ายข้ามแดนหากเป็นความผิดที่ได้กระทำลงในประเทศนั้นหรือถ้าบุคคลนั้นมีสัญชาติของประเทศนั้นเท่านั้น⁴¹⁶ ความผิดในพิธีสารเลือกรับฯอาจเป็น

⁴¹³ Committee on the Rights of the Child, Consideration of reports submitted by states parties under article 12 (1) of the optional protocol to the convention on the rights of the child on the sale of children, child prostitution and child pornography, CRC/C/OPSC/VNM/CO/1 [online] 19 April 2013, available from: [http://www.unhcr.ch/tbs/doc.nsf/898586b1dc7b4043c1256a450044f331/542384164866e1dac125725800509f8c/\\$FILE/G0644685.pdf](http://www.unhcr.ch/tbs/doc.nsf/898586b1dc7b4043c1256a450044f331/542384164866e1dac125725800509f8c/$FILE/G0644685.pdf)

⁴¹⁴ Committee on the Rights of the Child, Consideration of reports submitted by States parties under article 44 of the Convention CRC/C/ VNM/CO/3-4 [online] 19 April 2013, available from: http://www2.ohchr.org/english/bodies/crc/docs/co/CRC_C_VNM_CO_3-4.pdf

⁴¹⁵ Art 5 (2) of the Optional Protocol on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography.

⁴¹⁶ Article 572 of the Criminal Procedure Code of Cambodia

ความผิดที่สามารถส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้ โดยความผิดดังกล่าวจะต้องมีการลงโทษทางอาญาทั้งในประเทศกัมพูชาและประเทศผู้ร้องขอ⁴¹⁷

ง. ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวได้ทำสนธิสัญญาระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนดังต่อไปนี้

- สนธิสัญญาว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดนระหว่างประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวกับประเทศไทย เมื่อวันที่ 5 มีนาคม พ.ศ. 2542
- สนธิสัญญาว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดนระหว่างประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวกับประเทศกัมพูชา
- สนธิสัญญาว่าด้วยความร่วมมือกันทางคดีอาญาระหว่างประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวกับประเทศเวียดนาม (ซึ่งรวมถึงบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการส่งผู้ร้ายข้ามแดนด้วย)

ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวไม่มีกฎหมายเฉพาะในเรื่องการส่งผู้ร้ายข้ามแดน มีแต่เพียงบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการส่งผู้ร้ายข้ามแดนในกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาที่จัดให้มีการให้ความช่วยเหลือในทางคดีอาญาที่อาจมีวัตถุประสงค์ของการส่งผู้ร้ายข้ามแดนหรือแลกเปลี่ยนตัวผู้ต้องหา⁴¹⁸ จึงไม่มีข้อเรียกร้องเฉพาะในเรื่องการส่งผู้ร้ายข้ามแดน ไม่มีการกล่าวถึงหลัก double criminality และการใช้หลักถ้อยทีถ้อยปฏิบัติ (Reciprocity) ซึ่งทำให้ไม่เป็นที่แน่ชัดว่ามีเงื่อนไขอย่างไรบ้างในการส่งตัวผู้ร้ายข้ามแดนระหว่างประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวกับรัฐอื่นๆที่ร้องขอ

จ. ประเทศบรูไนดารุสซาลาม

ประเทศบรูไนดารุสซาลามไม่มีการทำสนธิสัญญาแบบทวิภาคีกับประเทศใดในโลกเลย

ประเทศบรูไนดารุสซาลามมีบทบัญญัติที่กล่าวถึงเรื่องกระบวนการส่งผู้ร้ายข้ามแดนไว้ใน The Extradition Order (2005) ในกรณีที่เหมาะสมจับกุมออกในประเทศสิงคโปร์และประเทศ

⁴¹⁷ Article 569 of the Criminal Procedure Code of Cambodia

⁴¹⁸ Article 119 of the Law on Criminal Procedure of Lao PDR

มาเลเซีย และ The Extradition (Malaysia and Singapore) Act ซึ่งบัญญัติสำหรับหมายจับนั้น จะต้องถูกรับรองและบังคับตามกฎหมายราวกับว่าหมายเรียกเหล่านั้นถูกออกในประเทศบรูไนดารุสซาลาม และสำหรับบุคคลที่ถูกคุมขังเพื่อส่งต่อไปยังศาลที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศสิงคโปร์หรือประเทศมาเลเซีย⁴¹⁹ ความผิดเรื่องการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กเป็นความผิดที่สามารถส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้ (extradition offence) เนื่องจากมีโทษสูงสุดจำคุกมากกว่าหนึ่งปีขึ้นไป และยังคงต้องการหลัก double criminality⁴²⁰

ฉ. ประเทศฟิลิปปินส์

ประเทศฟิลิปปินส์ได้ทำสนธิสัญญาแบบทวิภาคีกับนานาประเทศ 9 ประเทศด้วยกัน⁴²¹ โดยประเทศฟิลิปปินส์มีการทำสนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน ได้แก่

- สนธิสัญญาว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดนระหว่างประเทศฟิลิปปินส์กับประเทศไทย เมื่อวันที่ 16 มีนาคม พ.ศ. 2524 และ

- สนธิสัญญาว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดนระหว่างประเทศฟิลิปปินส์กับประเทศอินโดนีเซีย

ประเทศฟิลิปปินส์มีบทบัญญัติที่กล่าวถึงเรื่องกระบวนการส่งผู้ร้ายข้ามแดนไว้ในกฎหมายการส่งผู้ร้ายข้ามแดนแห่งประเทศฟิลิปปินส์ (the Philippine Extradition Law: Presidential Decree No. 1069) กฎหมายนี้บัญญัติเรื่องการส่งผู้ร้ายข้ามแดนที่สามารถนำมาใช้กับสนธิสัญญาหรือข้อตกลงเท่านั้น ภายใต้กฎหมายฉบับนี้ การแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กเป็นความผิดที่สามารถส่งตัวผู้ร้ายข้ามแดนได้ถ้ามีการลงโทษโดยการจำคุกภายใต้กฎหมายของรัฐผู้ร้องขอ เช่นเดียวกับการลงโทษโดยให้การจำคุกในประเทศฟิลิปปินส์ และถ้าเป็นความผิดที่สามารถส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้กับสนธิสัญญาที่นำมาปรับใช้ได้⁴²² ดังนั้น การส่งผู้ร้ายข้ามแดนของประเทศฟิลิปปินส์ ยังคงต้องอาศัยหลัก double criminality อยู่ซึ่งเป็นอุปสรรคในเรื่องดังกล่าว แต่อย่างไรก็ดีประเทศฟิลิปปินส์เป็นภาคีของพิธีสารเลือกรับฯ จึงอาจนำบทบัญญัติ ข้อ 5 แห่งพิธีสารเลือกรับฯ ดังกล่าว มาปรับใช้ได้

⁴¹⁹ Chapter 154 of the Extradition (Malaysia and Singapore) Act

⁴²⁰ Section 3 of Extradition Order (2006)

⁴²¹ The Philippines has concluded bilateral extradition treaties with Australia, Canada, PR China, Hong Kong SAR, Indonesia, Korea, Switzerland, Thailand, and the United States of America.

⁴²² Section 3(a) of the Philippine Extradition Law (Presidential Decree No. 1069)

ข. ประเทศอินโดนีเซีย

ประเทศอินโดนีเซียได้ทำสนธิสัญญาแบบทวิภาคีกับนานาประเทศ 8 ประเทศด้วยกัน⁴²³ โดยประเทศอินโดนีเซียได้มีการทำสนธิสัญญาว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดนระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนไว้ ดังต่อไปนี้

- สนธิสัญญาว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดนระหว่างประเทศอินโดนีเซียกับประเทศมาเลเซีย
- สนธิสัญญาว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดนระหว่างประเทศอินโดนีเซียกับประเทศฟิลิปปินส์
- สนธิสัญญาว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดนระหว่างประเทศอินโดนีเซียกับประเทศไทย
- สนธิสัญญาว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดนระหว่างประเทศอินโดนีเซียกับประเทศสิงคโปร์ (ลงนามไว้ด้วยกันทั้งสองฝ่าย แต่ยังไม่ได้ให้สัตยาบัน)

ประเทศอินโดนีเซียมีบทบัญญัติที่กล่าวถึงเรื่องกระบวนการส่งผู้ร้ายข้ามแดนไว้ โดยเฉพาะ การส่งผู้ร้ายข้ามแดนทั้งมายังและจากประเทศอินโดนีเซียถูกบัญญัติโดยกฎหมายการส่งผู้ร้ายข้ามแดนแห่งประเทศอินโดนีเซีย (the Law on Extradition: Law No. 1 of 1979) ซึ่งภายใต้กฎหมายดังกล่าวบุคคลอาจถูกส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้ในความผิดเรื่องการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก แต่จะกระทำได้อต่อเมื่อเป็นความผิดของทั้งสองประเทศ หรือยังคงต้องการหลัก double criminality ในการส่งผู้ร้ายข้ามแดนอยู่นั่นเอง⁴²⁴

ข. ประเทศมาเลเซีย

ประเทศมาเลเซียได้ทำสนธิสัญญาแบบทวิภาคีกับนานาประเทศ 5 ประเทศด้วยกัน⁴²⁵ โดยประเทศอินโดนีเซียได้มีการทำสนธิสัญญาว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดนระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนไว้ ดังต่อไปนี้

---

⁴²³ Indonesia has concluded bilateral extradition treaties with Australia, PR China, Hong Kong, Korea, Malaysia, Philippines and Thailand. A bilateral treaty with Singapore has been signed but not yet ratified.

⁴²⁴ State Gazette No. 2/1979 (Elucidation of Law no. 1/1979 on Extradition)

⁴²⁵ Malaysia has bilateral extradition treaties with Australia, Hong Kong SAR, Indonesia, Thailand, and the United States of America.

- สนธิสัญญาว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดนระหว่างประเทศมาเลเซียกับประเทศไทย และ

- สนธิสัญญาว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดนระหว่างประเทศมาเลเซียกับประเทศอินโดนีเซีย

มีการบัญญัติเรื่องการส่งผู้ร้ายข้ามแดนทั้งไปยังและจากประเทศมาเลเซียไว้ในพระราชบัญญัติเรื่องการส่งผู้ร้ายข้ามแดน ปี 1992 (the Extradition Act 1992: Act No. 492) มีการบัญญัติไว้โดยเฉพาะสำหรับการบังคับใช้ในเรื่องของการออกหมายเรียกที่ออกโดยประเทศบรูไนดารุสซาลามและประเทศสิงคโปร์ ราวกับว่าหมายเรียกดังกล่าวนั้นถูกออกโดยประเทศมาเลเซีย และการส่งตัวบุคคลดังกล่าวให้อยู่ในความดูแลจนกว่าจะถึงศาลที่เกี่ยวข้องในประเทศบรูไนดารุสซาลามหรือประเทศสิงคโปร์⁴²⁶ ซึ่งภายใต้กฎหมายดังกล่าวบุคคลอาจถูกส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้ในความผิดเรื่องการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กได้หากความผิดนั้นสามารถลงโทษได้ในประเทศมาเลเซียโดยมีโทษจำคุกมากกว่าหนึ่งปีขึ้นไป ซึ่งความผิดดังกล่าวนี้จะต้องเป็นความผิดที่สามารถลงโทษได้ทั้งในประเทศมาเลเซียและประเทศผู้ร้องขอ⁴²⁷ จึงยังต้องการหลัก Double criminality ในการส่งผู้ร้ายข้ามแดนอยู่นั่นเอง

ณ. ประเทศพม่า

ประเทศพม่านั้นไม่มีการทำสนธิสัญญาว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดนกับประเทศใดในโลกเลย⁴²⁸

ประเทศพม่าเคยมีกฎหมายเรื่องการส่งผู้ร้ายข้ามแดนไว้โดยเฉพาะแต่ต่อมาได้ถูกยกเลิกในปี 1904⁴²⁹ โดยการขอให้ส่งตัวผู้ร้ายข้ามแดนกับประเทศพม่านั้นจะถูกพิจารณาเป็นคดีๆไป (case-by-case) คนชาติจะไม่ถูกส่งผู้ร้ายข้ามแดน การเรียกร้องดังกล่าวถูกส่งต่อผ่านทางช่องทางการทูต (diplomatic channels) ถึงประธานของหน่วยงานส่วนกลางประเทศพม่าเท่านั้น แต่ต่อมาในปี

⁴²⁶ The Association of Southeast Asian Nations (ASEAN), ASEAN Handbook on International Cooperation in Trafficking in Persons Cases. August 2010 [online] 19 April 2013, available from: http://fionadavid.com/wp-content/uploads/2012/02/ASEAN-Handbook-on-International-Legal-Cooperation-in-TIP-Cases_Aug2010.pdf

⁴²⁷ Section 6(2) of the Extradition Act 1992 (Act No. 492)

⁴²⁸ The Association of Southeast Asian Nations (ASEAN), ASEAN Handbook on International Cooperation in Trafficking in Persons Cases. August 2010 [online] 19 April 2013, available from: http://fionadavid.com/wp-content/uploads/2012/02/ASEAN-Handbook-on-International-Legal-Cooperation-in-TIP-Cases_Aug2010.pdf

⁴²⁹ The Burma Extradition Act 1904

2012 ประเทศพม่าได้ให้สัตยาบันต่อพิธีสารเลือกรับฯ จึงทำให้สามารถส่งผู้ร้ายข้ามแดนกับประเทศอื่นๆได้แม้ว่าประเทศพม่าจะไม่ได้ทำสนธิสัญญาการส่งผู้ร้ายข้ามแดนกับประเทศใดเลยก็ตาม โดยให้นำข้อ 5 แห่งพิธีสารเลือกรับฯ มาเป็นกฎหมายพื้นฐานสำหรับส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้

ญ. ประเทศสิงคโปร์

ประเทศสิงคโปร์มีสนธิสัญญาการส่งผู้ร้ายข้ามแดนกับประเทศฮ่องกง และมีข้อตกลงการส่งผู้ร้ายข้ามแดนกับประเทศเยอรมัน สหรัฐอเมริกา และอีกกว่า 40 ประเทศในเครือจักรภพอังกฤษ (Commonwealth countries) ซึ่งรวมถึงข้อตกลงว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดนซึ่งใช้หลักถ้อยทีถ้อยปฏิบัติกับประเทศมาเลเซียและประเทศบรูไน สำหรับเรื่องหมายจับที่ถูกรอกในแต่ละประเทศอีกด้วย นอกจากนี้ยังมีการทำสนธิสัญญาว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดนระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนไว้ คือ สนธิสัญญาว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดนระหว่างประเทศสิงคโปร์กับประเทศอินโดนีเซีย (ลงนามไว้ด้วยกันทั้งสองฝ่าย แต่ยังไม่ได้ให้สัตยาบัน)

ประเทศสิงคโปร์มีกฎหมายการส่งผู้ร้ายข้ามแดน คือ The Extradition Act (Chapter 103) ภายใต้พระราชบัญญัติดังกล่าว สามารถใช้ได้กับเฉพาะ “รัฐต่างชาติ (foreign States)” เท่านั้น กับต้องมีสนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนด้วย หรือ “ถูกประกาศให้เป็นประเทศในเครือจักรภพ (declared Commonwealth countries)” แต่อย่างไรก็ตามมีการจัดให้มีการส่งผู้ร้ายข้ามแดนไปยังประเทศมาเลเซียผ่านทาง การดำเนินการออกหมายจับในประเทศมาเลเซีย และถูกรับรองโดยผู้พิพากษาที่ตัดสินคดีในประเทศสิงคโปร์⁴³⁰ ความผิดที่สามารถส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้จัดอยู่ในตารางที่ 1 ของพระราชบัญญัติดังกล่าว ซึ่งรวมถึง “การกระทำที่ร้ายแรง (to commit serious crime)”* ซึ่งการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก (การขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกเด็ก) อาจเป็นความผิดเช่นว่านั้นที่สามารถส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้ และความผิดที่สามารถส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้จะต้องเป็นความผิดภายใต้กฎหมายของรัฐผู้ร้องขอ และจะต้องตรงประเด็นกับความประพฤติอีกด้วย คือ ถ้าหากได้กระทำในประเทศสิงคโปร์ หรือในเขตอำนาจศาลของประเทศสิงคโปร์ การบัญญัติความผิดภายใต้กฎหมายสิงคโปร์ และเป็นความผิดที่มีอยู่ในตารางที่หนึ่งแห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว⁴³¹

⁴³⁰ Part V of The Extradition Act (Chapter 103)

* Offences for which extradition is permitted are listed in Schedule 1 to the Act, and include “Procuring, or trafficking in, women or young persons for immoral purposes”, kidnapping, abduction, false imprisonment, “dealing in slaves”, and abetment and criminal conspiracy “to commit a serious crime, where the serious crime is transnational in nature and involves an organized criminal group”.

⁴³¹ Section 2 of The Extradition Act (Chapter 103)

ดังนั้น ประเทศสิงคโปร์จึงไม่มีสนธิสัญญาว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดนกับประเทศสมาชิกอาเซียน มีเพียงการลงนามในสนธิสัญญาว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดนระหว่างประเทศสิงคโปร์กับประเทศอินโดนีเซียเท่านั้น ซึ่งอาจทำให้ไม่สามารถร้องขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้ และยังมีเรื่องหลัก double criminality ที่เป็นอุปสรรคในการส่งผู้ร้ายข้ามแดน เนื่องจากประเทศสิงคโปร์ยังไม่ได้เข้าเป็นภาคีของพิธีสารเลือกรับฯ จึงทำให้ไม่สามารถใช้พิธีสารเลือกรับดังกล่าวเป็นกฎหมายพื้นฐานในเรื่องนี้ได้ ประเทศสิงคโปร์จึงควรที่จะเข้าเป็นภาคีในพิธีสารเลือกรับฯ ดังกล่าว

กล่าวโดยสรุป ถึงแม้ว่าประเทศสมาชิกอาเซียนทั้งที่เป็นภาคีพิธีสารเลือกรับฯ และไม่เป็นภาคีมีการทำสนธิสัญญาว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดนกันไว้ก็ตาม แต่ก็ยังไม่ครอบคลุมทุกประเทศสมาชิกอาเซียนทุกประเทศ และอาเซียนยังไม่มีการทำสนธิสัญญาพหุภาคีว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดน⁴³² ซึ่งเป็นไปได้ที่จะมีการพัฒนาในอนาคตของสนธิสัญญาเรื่องการส่งผู้ร้ายข้ามแดนซึ่งปัจจุบันอยู่ในการพิจารณาไตร่ตรองอยู่ซึ่งถ้าหากไม่มีสนธิสัญญาระหว่างกันแล้ว คงเป็นการยากที่รัฐจะขอความช่วยเหลือดังกล่าวกับรัฐต่างประเทศ จึงทำให้รัฐใดที่มีได้มีการทำสนธิสัญญาว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดนไว้กับรัฐอื่นจะต้องอาศัยหลักถ้อยที่ถ้อยปฏิบัติแทนแต่ก็เสี่ยงกับการถูกปฏิเสธได้ ดังนั้น หากรัฐพิจารณาเอาพิธีสารเลือกรับฉบับนี้เป็นพื้นฐานทางกฎหมายสำหรับการส่งผู้ร้ายข้ามแดนในส่วนที่เกี่ยวกับความผิดที่ได้บัญญัติไว้ในพิธีสารเลือกรับฯ ข้อ 3 วรรคหนึ่ง ก็จะทำให้สามารถส่งผู้ร้ายข้ามแดนระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนได้โดยไม่ต้องคำนึงถึงการต้องทำเป็นสนธิสัญญาระหว่างกันหรือหลัก double criminality ซึ่งทุกประเทศสมาชิกอาเซียนมีเจตนาดังกล่าวยังเป็นอุปสรรคในการส่งผู้ร้ายข้ามแดน คณะกรรมการว่าด้วยสิทธิเด็กได้พยายามเรียกร้องให้ประเทศต่างๆ จัดหลักดังกล่าวออกไป ผู้เขียนได้จัดทำตารางสรุปทั้งสนธิสัญญาแบบทวิภาคี รวมทั้งกฎหมายภายในแต่ละประเทศสมาชิกอาเซียนในเรื่อง การส่งผู้ร้ายข้ามแดนไว้ ดังต่อไปนี้

---

⁴³² Ismira Lutfia, Former Chief Justice Urges ASEAN to Establish Multilateral Extradition Treaty, Jakarta Globe, June 07, 2011.

ตารางที่ 8 ตารางสรุปความสัมพันธ์การให้ความร่วมมือในรูปแบบของสนธิสัญญาแบบทวิภาคี
ระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน เรื่อง การส่งผู้ร้ายข้ามแดน

ประเทศ	ไทย	เวียดนาม	กัมพูชา	ลาว	บรูไน	ฟิลิปปินส์	อินโดนี	มาเลเซีย	พม่า	สิงคโปร์
ไทย	-	x	/	/	x	/	/	/	x	x
เวียดนาม	x	-	x	//	x	x	x	x	x	x
กัมพูชา	/	x	-	/	x	x	x	x	x	x
ลาว	/	//	/	-	x	x	x	x	x	x
บรูไน	x	x	x	x	-	x	x	x	x	x
ฟิลิปปินส์	/	x	x	x	x	-	/	x	x	x
อินโดนี	/	x	x	x	x	/	-	/	x	*
มาเลเซีย	/	x	x	x	x	x	/	-	x	x
พม่า	x	x	x	x	x	x	x	x	-	x
สิงคโปร์	x	x	x	x	x	x	*	x	x	-

หมายเหตุ	/	หมายถึง มีการทำสนธิสัญญาแบบทวิภาคี
	x	หมายถึง ไม่มีการทำสนธิสัญญาแบบทวิภาคี
	//	หมายถึง สนธิสัญญาว่าด้วยความร่วมมือกันทางคดีอาญา(มีการส่งผู้ร้ายข้ามแดนด้วย)
	*	หมายถึง ลงนามไว้ด้วยกันทั้งสองฝ่ายแต่ยังไม่ให้สัตยาบัน

จากตารางที่ 8 จะสังเกตได้ว่าระหว่างประเทศสมาชิคนั้นไม่มีการทำสนธิสัญญากันอย่างทั่วถึงในทุกๆประเทศ ซึ่งอาจทำให้ประเทศที่ไม่ได้ทำสนธิสัญญายากต่อการเรียกร้องขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดน แต่อย่างไรก็ดีกฎหมายระหว่างประเทศได้ให้ทุกรัฐมีเสรีภาพในการจัดทำทบบัญญัติสำหรับการส่งผู้ร้ายข้ามแดน แม้ว่าจะไม่มีสนธิสัญญาระหว่างรัฐผู้ร้องขอก็ตาม ซึ่งการส่งผู้ร้ายข้ามแดนโดยมีพื้นฐานมาจากกฎหมายภายในประเทศกำลังมีจำนวนเพิ่มขึ้น ในปัจจุบันบางรัฐใช้เฉพาะแต่กฎหมายภายในประเทศเท่านั้นเพื่อส่งผู้ร้ายข้ามแดน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสามารถดำเนินกระบวนการส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้โดยปราศจากสนธิสัญญา นอกจากนี้ โดยประเทศสมาชิกอาเซียนแต่ละประเทศมีกฎหมายภายในในเรื่องนี้ ดังตารางสรุปต่อไปนี้

ตารางที่ 9 ตารางสรุปกฎหมายภายในของแต่ละประเทศสมาชิกอาเซียน เรื่อง การส่งผู้ร้ายข้ามแดน

ประเทศ	กฎหมายภายใน	ความผิดที่สามารถส่งตัวผู้ร้ายข้ามแดนได้	ต้องการ Double criminality	ต้องการ Reciprocity	ข้อสังเกตของผู้เขียน
ไทย	พระราชบัญญัติส่งผู้ร้ายข้ามแดน พ.ศ. 2551	กฎหมายของประเทศผู้ร้องขอและกฎหมายไทยกำหนดให้เป็นความผิดทางอาญา ซึ่งมีโทษประหารชีวิตหรือโทษจำคุก หรือโทษจำกักเสรีภาพในรูปแบบอื่น ตั้งแต่หนึ่งปีขึ้นไป	มี ⁴³³	มี ⁴³⁴	- ยังมีความกังวลว่าพิธีสารเลือกรับจะไม่ก่อให้เกิดเป็นพื้นฐานทางกฎหมายสำหรับการส่งผู้ร้ายข้ามแดน และการส่งผู้ร้ายข้ามแดนจะเป็นการมีอยู่ของสนธิสัญญาาระหว่างรัฐภาคีและรัฐผู้ร้องขอไปคณะกรรมการฯ จึงแนะนำให้ประเทศไทยได้รตรองนำเอาพิธีสารเลือกรับฯ ทำให้เป็นกฎหมายขั้นพื้นฐานสำหรับการส่งผู้ร้ายข้ามแดนโดยปราศจากเงื่อนไขที่มีอยู่ดังกล่าวในสนธิสัญญาแบบทวิภาคี

⁴³³ มาตรา 7 แห่ง พระราชบัญญัติส่งผู้ร้ายข้ามแดน พ.ศ. 2551

⁴³⁴ If there is no treaty between Thailand and the Requesting State, a reciprocity undertaking must be given.

ประเทศ	กฎหมายภายใน	ความผิดที่สามารถส่งตัวผู้ร้ายข้ามแดนได้	ต้องการ Double criminality	ต้องการ Reciprocity	ข้อสังเกตของผู้เขียน
เวียดนาม	the Law on Mutual Legal Assistance (Law No.08/2007/QH12)	ความผิดดังกล่าวจะต้องมีการลงโทษทางอาญาทั้งในประเทศเวียดนามและประเทศผู้ร้องขอ ซึ่งมีการลงโทษในประเทศเวียดนามโดยมีโทษจำคุกมากกว่า 1 ปีขึ้นไป ⁴³⁵	มี	ไม่มี	ประเทศเวียดนามเพิ่งถอนข้อสงวนเรื่องการส่งผู้ร้ายข้ามแดนแล้ว ในปี 2012 จึงทำให้ประเทศเวียดนามไม่มี การ ทำ สนธิสัญญาเรื่องการส่งผู้ร้ายข้ามแดนระหว่างกันกับประเทศอื่นๆ ในแถบภูมิภาคอาเซียน แต่อย่างไรก็ดี รัฐนั้นอาจพิจารณาว่า พิธีสารเลือกรับฯ เป็นพื้นฐานทางกฎหมายสำหรับการส่งผู้ร้ายข้ามแดนก็ได้
กัมพูชา	ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (the Criminal Procedure Code of Cambodia)	บัญญัติสำหรับการส่งผู้ร้ายข้ามแดนเฉพาะคนต่างชาติเท่านั้น และจะอนุญาตให้มีการส่งผู้ร้ายข้ามแดนหากเป็นความผิดที่ได้กระทำลงในประเทศนั้นหรือถ้าบุคคลนั้นมีสัญชาติของประเทศนั้นเท่านั้น ⁴³⁶	มี ⁴³⁷	ไม่มี	- การส่งผู้ร้ายข้ามแดนของประเทศกัมพูชายังคงต้องอาศัยหลัก double criminality อยู่ซึ่งเป็นอุปสรรคในเรื่องดังกล่าว แต่อย่างไรก็ดี ประเทศกัมพูชา

⁴³⁵ Article 33 of the Law on Mutual Legal Assistance (Law No.08/2007/QH12)

⁴³⁶ Article 572 of the Criminal Procedure Code of Cambodia

ประเทศ	กฎหมายภายใน	ความผิดที่สามารถ ส่งตัวผู้ร้ายข้ามแดน ได้	ต้องการ Double criminality	ต้องการ Reciprocity	ข้อสังเกตของ ผู้เขียน
					เป็นภาคีของพิธี สารเลือกรับฯ จึง อาจนำบทบัญญัติ ข้อ 5 แห่งพิธีสาร เลือกรับฉบับ ดังกล่าวมาปรับ ใช้ได้
ลาว	Law on Criminal Procedure 2004	จัดให้มีการให้ความ ช่วยเหลือในทาง คดีอาญาที่อาจมี วัตถุประสงค์ของการ ส่งผู้ร้ายข้ามแดนหรือ แลกเปลี่ยนตัว ผู้ต้องหา ⁴³⁸	ไม่แน่ชัด	ไม่แน่ชัด	- ยังไม่เป็นที่แน่ชัด ว่ามีเงื่อนไข อย่างไรบ้างในการ ส่งตัวผู้ร้ายข้าม แดนระหว่าง ประเทศ สาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาวกับ รัฐอื่นๆที่ร้องขอ
บรูไน	Extradition Order 2006	ต้องเป็นความผิด อาญาที่มีโทษสูงสุด จำคุกมากกว่าหนึ่งปี ขึ้นไป ⁴³⁹	มี ⁴⁴⁰	ไม่มี	- การส่งผู้ร้ายข้าม แดนของประเทศ บรูไนยังคงต้อง อาศัยหลัก double criminality อยู่ซึ่ง เป็นอุปสรรคใน เรื่องดังกล่าว แต่ อย่างไรก็ดี ประเทศบรูไนฯ เป็นภาคีของพิธี

⁴³⁷ Article 569 of the Criminal Procedure Code of Cambodia

⁴³⁸ Article 119 of the Law on Criminal Procedure of Lao PDR

⁴³⁹ Section 3 of Extradition Order (2006)

⁴⁴⁰ Ibid.

ประเทศ	กฎหมายภายใน	ความผิดที่สามารถส่งตัวผู้ร้ายข้ามแดนได้	ต้องการ Double criminality	ต้องการ Reciprocity	ข้อสังเกตของผู้เขียน
					สารเลือกรับฯ จึงอาจนำบทบัญญัติข้อ 5 แห่งพิธีสารเลือกรับฉบับดังกล่าวมาปรับใช้ได้
ฟิลิปปินส์	the Philippine Extradition Law (Presidential Decree No. 1069)	ถ้ามีการลงโทษโดยการจำคุกภายใต้กฎหมายของรัฐผู้ร้องขอ เช่นเดียวกับการลงโทษโดยให้การจำคุกในประเทศฟิลิปปินส์ และถ้าเป็นความผิดที่สามารถส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้กับสนธิสัญญาที่นำมาปรับใช้ได้ ⁴⁴¹	มี ⁴⁴²	ไม่มี	- การส่งผู้ร้ายข้ามแดนของประเทศฟิลิปปินส์ยังคงต้องอาศัยหลัก double criminality อยู่ซึ่งเป็นอุปสรรคในเรื่องดังกล่าว แต่อย่างไรก็ดี ประเทศฟิลิปปินส์เป็นภาคีของพิธีสารเลือกรับฯ จึงอาจนำบทบัญญัติข้อ 5 แห่งพิธีสารเลือกรับฉบับดังกล่าวมาปรับใช้ได้
อินโดนีเซีย	Law on Extradition (Law no. 1/1979)	ความผิดเรื่องการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก	มี ⁴⁴³	ไม่มี	- การส่งผู้ร้ายข้ามแดนของประเทศอินโดนีเซียยังคงต้องอาศัยหลัก double criminality อยู่ซึ่ง

⁴⁴¹ Section 3(a) of the Philippine Extradition Law (Presidential Decree No. 1069)

⁴⁴² Section 3(a) of the Philippine Extradition Law (Presidential Decree No. 1069)

⁴⁴³ State Gazette No. 2/1979 (Elucidation of Law no. 1/1979 on Extradition)

ประเทศ	กฎหมายภายใน	ความผิดที่สามารถส่งตัวผู้ร้ายข้ามแดนได้	ต้องการ Double criminality	ต้องการ Reciprocity	ข้อสังเกตของผู้เขียน
					เป็นอุปสรรคในเรื่องดังกล่าว แต่อย่างไรก็ดี ประเทศอินโดนีเซียเป็นภาคีของพิธีสารเลือกรับฯ จึง อ า จ น ำ บ ท บ ัญ ญ ติ ข ้อ 5 แห่งพิธีสารเลือกรับฉบับดังกล่าวมาปรับใช้ได้
มาเลเซีย	the Extradition Act 1992 (Act No. 492)	ความผิดนั้นสามารถลงโทษได้ในประเทศมาเลเซียโดยมีโทษจำคุกมากกว่าหนึ่งปีขึ้นไป ⁴⁴⁴	มี ⁴⁴⁵	ไม่มี	- การส่งผู้ร้ายข้ามแดนของประเทศมาเลเซียยังคงต้อง อ า ศ ัย ห ลั ก double criminality อยู่ซึ่ง เป็นอุปสรรคในเรื่องดังกล่าว แต่อย่างไรก็ดี ประเทศมาเลเซียเป็นภาคีของพิธีสารเลือกรับฯ จึง อ า จ น ำ บ ท บ ัญ ญ ติ ข ้อ 5 แห่งพิธีสารเลือกรับฉบับดังกล่าวมาปรับใช้ได้
พม่า	The Burma Extradition	พิจารณาเป็นคดีๆไป (case-by-case) และ	case-by-case	case-by-case	- ในปี 2012 ประเทศพม่าได้ให้

⁴⁴⁴ Section 6(2) of the Extradition Act 1992 (Act No. 492)

⁴⁴⁵ Ibid.

ประเทศ	กฎหมายภายใน	ความผิดที่สามารถส่งตัวผู้ร้ายข้ามแดนได้	ต้องการ Double criminality	ต้องการ Reciprocity	ข้อสังเกตของผู้เขียน
	Act 1904 (กฎหมายนี้ถูกยกเลิกแล้ว)	คนชาติจะไม่ถูกส่งผู้ร้ายข้ามแดน การเรียกร้องดังกล่าวถูกส่งต่อผ่านทางช่องทางทูต (diplomatic channels) ถึงประธานของหน่วยงานส่วนกลางประเทศพม่าเท่านั้น			สัตยาบันต่อพิธีสารเลือกรับฯ จึงทำให้สามารถส่งผู้ร้ายข้ามแดนกับประเทศอื่นๆได้ แม้ว่าประเทศพม่าจะไม่ได้ทำสนธิสัญญาการส่งผู้ร้ายข้ามแดนกับประเทศใดเลยก็ตาม โดยให้นำข้อ 5 แห่งพิธีสารเลือกรับฯ มาเป็นกฎหมายพื้นฐานสำหรับส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้ แม้ว่าประเทศพม่าจะไม่มีกฎหมายในเรื่องดังกล่าวก็ตาม
สิงคโปร์	The Extradition Act (Chapter 103)	ความผิดที่สามารถส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้จัดอยู่ในตารางที่ 1 ของพระราชบัญญัติดังกล่าว ซึ่งรวมถึง “การกระทำที่ร้ายแรง (to commit serious crime)”*	มี ⁴⁴⁶	ไม่มี	- ประเทศสิงคโปร์ไม่มีสนธิสัญญาว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดนกับประเทศสมาชิกอาเซียน และไม่สามารถใช้พิธีสารเลือกรับดังกล่าว

* Offences for which extradition is permitted are listed in Schedule 1 to the Act, and include “Procuring, or trafficking in, women or young persons for immoral purposes”, kidnapping, abduction, false imprisonment, “dealing in slaves”, and abetment and criminal conspiracy “to commit a serious crime, where the serious crime is transnational in nature and involves an organized criminal group”.

⁴⁴⁶ Section 2 of The Extradition Act (Chapter 103)

ประเทศ	กฎหมายภายใน	ความผิดที่สามารถ ส่งตัวผู้ร้ายข้ามแดน ได้	ต้องการ Double criminality	ต้องการ Reciprocity	ข้อสังเกตของ ผู้เขียน
					เป็นกฎหมาย พื้นฐานในเรื่องนี้ ได้ เพราะไม่ได้ เป็นภาคีของพิธี สารเลือกรับฯ

4.2.2 การให้ความร่วมมือกันทางคดีอาญา

การที่จะสามารถต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น นอกเหนือจากกฎหมายภายในที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กในรูปแบบต่างๆโดยตรงแล้ว พันธกรณีตามสนธิสัญญาหรือข้อตกลงระหว่างประเทศก่อข้อผูกพันให้แก่ประเทศต้องปฏิบัติในการดำเนินคดีอาญากับความผิดอาญาระหว่างประเทศหรือความผิดอาชญากรรมข้ามชาติ ซึ่งรวมถึงการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กด้วย ความร่วมมือระหว่างประเทศทางคดีอาญา เป็นความร่วมมือในเรื่องทั่วไปเพื่อช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ผู้บังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายของรัฐอื่นในการสืบสวนสอบสวน ฟ้องร้อง และกระบวนการอื่นๆเกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญา เช่น การสืบหาตัวบุคคล การสืบพยานและสอบปากคำพยานบุคคล การจัดหาซึ่งเอกสารบันทึกและพยานหลักฐาน การส่งเอกสาร การปฏิบัติตามคำขอในการค้น ยึด การโอนตัวผู้ต้องขังเพื่อสืบพยานบุคคล ซึ่งมีผลทำให้การดำเนินการเกี่ยวกับพยานหลักฐานต่างๆในรัฐอื่นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานที่ชอบด้วยกฎหมายของรัฐผู้ร้องขอได้ ทั้งความร่วมมือระหว่างประเทศในรูปแบบของความร่วมมือทวิภาคี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในรูปแบบของบันทึกความเข้าใจหรือข้อตกลงระหว่างกัน รวมถึงการให้ความร่วมมือในภูมิภาคอาเซียนด้วยตนเองในการสร้างความร่วมมือเป็นการเฉพาะเพื่อแก้ไขปัญหาการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กด้วย โดยมีให้ความร่วมมือกันในทางคดีอาญาดังต่อไปนี้

ก. ประเทศไทย

ประเทศไทยมีความร่วมมือแบบทวิภาคีในเรื่องการให้ความร่วมมือทางคดีอาญากับหลายประเทศ อาทิเช่น ประเทศออสเตรเลีย ประเทศเบลเยียม ประเทศแคนาดา ประเทศจีน ประเทศฝรั่งเศส ประเทศอินเดีย ประเทศเกาหลี ประเทศนอร์เวย์ ประเทศเปรู ประเทศโปแลนด์ ประเทศศรีลังกา ประเทศอังกฤษ และประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งจะเห็นได้ว่าประเทศไทยไม่ได้ทำสนธิสัญญาในเรื่องดังกล่าวกับประเทศสมาชิกอาเซียนประเทศใดเลย และประเทศไทยก็เป็นเพียง

ประเทศเดียวที่ไม่ได้เข้าเป็นภาคีใน สนธิสัญญาว่าด้วยความร่วมมือกันในทางคดีอาญาของภูมิภาคอาเซียน 2004 (AMLAT) แต่อย่างไรก็ดีประเทศไทยอาจนำหลักการให้หลักถ้อยที่ถ้อยปฏิบัติ (Reciprocity) มาใช้กับประเทศที่ไม่มีสนธิสัญญาในเรื่องการให้ความร่วมมือทางคดีอาญาได้⁴⁴⁷ แต่เหตุผลที่จะต้องเป็นความผิดที่สามารถลงโทษได้ภายใต้กฎหมายไทย เว้นเสียแต่จะจัดให้มีการปรับใช้สนธิสัญญาว่าด้วยความร่วมมือกันในทางคดีอาญาแตกต่างกัน⁴⁴⁸ ซึ่งยังคงใช้หลัก double criminality ในการพิจารณาเรื่องดังกล่าวอยู่ อย่างไรก็ดีประเทศไทยเป็นภาคีของพิธีสารเลือกรับฯ แม้ว่าจะไม่มีการทำสนธิสัญญาเรื่องการให้ความร่วมมือทางคดีอาญากับประเทศสมาชิกอาเซียนเลย ก็ยังสามารถนำบทบัญญัติในพิธีสารเลือกรับฯ มาเป็นกฎหมายพื้นฐานในเรื่องดังกล่าวได้

ข. ประเทศเวียดนาม

ประเทศเวียดนามมีความร่วมมือแบบทวิภาคีในเรื่องการให้ความร่วมมือทางคดีอาญากับประเทศลาว⁴⁴⁹ ซึ่งเป็นประเทศสมาชิกอาเซียนประเทศเดียวเท่านั้นที่ประเทศเวียดนามทำสนธิสัญญาด้วย ซึ่งคำขออาจถูกปฏิเสธได้หากความผิดนั้นไม่ได้ถูกบัญญัติไว้ให้เป็นความผิดภายใต้ประมวลกฎหมายอาญาประเทศเวียดนาม⁴⁵⁰ ซึ่งยังคงใช้หลัก double criminality ในการพิจารณาคำร้องขอดังกล่าวอยู่ อีกทั้งประเทศเวียดนามยังไม่มีบทบัญญัติในเรื่องการขอใช้หลักถ้อยที่ถ้อยปฏิบัติ จึงทำให้ประเทศที่มีได้ทำสนธิสัญญาในเรื่องดังกล่าวด้วยสามารถร้องขอให้ช่วยเหลือทางคดีอาญาได้ แต่อย่างไรก็ดีประเทศเวียดนามเป็นภาคีของสนธิสัญญาว่าด้วยความร่วมมือกันในทางคดีอาญาของภูมิภาคอาเซียน 2004 (AMLAT) และพิธีสารเลือกรับฯ จึงสามารถนำสนธิสัญญาดังกล่าวมาใช้กับประเทศที่ไม่มีสนธิสัญญาแบบทวิภาคีระหว่างกันได้

ค. ประเทศกัมพูชา

ประเทศกัมพูชาเป็นประเทศเดียวในภูมิภาคอาเซียนที่ไม่มีทั้งสนธิสัญญาแบบทวิภาคีกับประเทศใดเลยทั้งโลก และไม่มีกฎหมายเกี่ยวกับเรื่องการให้ความร่วมมือทางคดีอาญาเลย แต่อย่างไรก็ดีประเทศกัมพูชาได้ทำสนธิสัญญาความร่วมมือระหว่างกันในทางอาญาของภูมิภาคอาเซียน 2004 กับบรรดาประเทศสมาชิกอาเซียนด้วยกัน ซึ่งสามารถนำมาปรับใช้สำหรับความร่วมมือทางคดีอาญากับประเทศสมาชิกอาเซียนทั้งหลายได้ อีกทั้งยังสามารถนำพิธีสารเลือกรับฯ มาใช้เป็น

⁴⁴⁷ มาตรา 9(1) แห่งพระราชบัญญัติความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญา พ.ศ.2535

⁴⁴⁸ มาตรา 9(2) แห่งพระราชบัญญัติความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญา พ.ศ.2535

⁴⁴⁹ สนธิสัญญาว่าด้วยความร่วมมือกันทางคดีอาญาระหว่างประเทศเวียดนามกับประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

⁴⁵⁰ Article 21(1)(e) of the Penal Code of Vietnam

กฎหมายพื้นฐานในเรื่องดังกล่าวได้อีกด้วยหากไม่มีสนธิสัญญากับประเทศนั้นๆ เนื่องจากประเทศกัมพูชาเป็นภาคีของพิธีสารเลือกรับดังกล่าว⁴⁵¹

ง. ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ประเทศลาวได้มีการทำสนธิสัญญาว่าด้วยความร่วมมือกันทางคดีอาญาระหว่างประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวกับเวียดนาม เพียงประเทศเดียวเท่านั้น ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวไม่มีบทบัญญัติรายละเอียดเกี่ยวกับการให้ความร่วมมือในทางคดีอาญา แต่อย่างไรก็ตามยังมีบทบัญญัติการให้ความร่วมมือในทางคดีอาญาแต่กฎหมายดังกล่าวไม่ได้ระบุความผิดที่สามารถนำมาปรับใช้กับบทบัญญัติดังกล่าวได้⁴⁵² อีกทั้งยังไม่มีบทบัญญัติในเรื่องของหลัก double criminality และการใช้หลักถ้อยทีถ้อยปฏิบัติ แต่อย่างไรก็ดีประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวเป็นภาคีของสนธิสัญญาว่าด้วยความร่วมมือกันในทางคดีอาญาของภูมิภาคอาเซียน 2004 (AMLAT) และพิธีสารเลือกรับฯ จึงสามารถนำสนธิสัญญาดังกล่าวมาใช้กับประเทศที่ไม่มีสนธิสัญญาแบบทวิภาคีระหว่างกันได้

จ. ประเทศบรูไนดารุสซาลาม

ประเทศบรูไนดารุสซาลามไม่มีการทำสนธิสัญญาแบบทวิภาคีเรื่องการให้ความร่วมมือในทางคดีอาญากับประเทศใดในโลกเลย แต่อย่างไรก็ดีประเทศบรูไนดารุสซาลามเป็นภาคีของสนธิสัญญาว่าด้วยความร่วมมือกันในทางคดีอาญาของภูมิภาคอาเซียน 2004 (AMLAT)

ประเทศบรูไนดารุสซาลามมีกฎหมายในเรื่องการให้ความร่วมมือในทางคดีอาญาไว้โดยเฉพาะ คือ The Mutual Assistance in Criminal Matters Order of 2005 (“MACMO”) ซึ่งครอบคลุมถึงข้อเรียกร้องและข้อจำกัดสำหรับข้อเรียกร้องในการให้ความช่วยเหลือในทางคดีอาญาที่ถูกทำขึ้นโดยประเทศบรูไนดารุสซาลาม การให้ความช่วยเหลือภายใต้กฎหมายดังกล่าวถูกบัญญัติในส่วนที่ข้องเกี่ยวกับเนื้อหาใดๆในทางอาญา อาทิเช่น การสืบสวนทางอาญาใดๆ กระบวนการทางอาญา หรือส่วนประกอบอื่นๆที่เกี่ยวข้อง ซึ่งข้อเรียกร้องนั้นอาจถูกปฏิเสธได้หากการกระทำหรือการงดเว้นการกระทำนั้นไม่มีกฎหมายบัญญัติให้เป็นความผิดในประเทศบรูไนดารุสซาลาม⁴⁵³ และไม่มี

⁴⁵¹ The Association of Southeast Asian Nations (ASEAN), ASEAN Handbook on International Cooperation in Trafficking in Persons Cases. August 2010 [online] 19 April 2013, available from: http://fionadavid.com/wp-content/uploads/2012/02/ASEAN-Handbook-on-International-Legal-Cooperation-in-TIP-Cases_Aug2010.pdf

⁴⁵² Part XI of the Law on Criminal Procedure (2004)

⁴⁵³ Section 24(2)(c) of the Mutual Assistance in Criminal Matters Order of 2005 (“MACMO”)

บทบัญญัติในเรื่องการใช้หลักถ้อยที่ถ้อยปฏิบัติ แต่อย่างไรก็ดีก็สามารถนำพิธีสารเลือกรับมาเป็นกฎหมายพื้นฐานในการขอให้ความร่วมมือในทางคดีอาญาได้

จ. ประเทศฟิลิปปินส์

ประเทศฟิลิปปินส์มีการทำสนธิสัญญาแบบทวิภาคีในเรื่องการให้ความร่วมมือในทางคดีอาญาไว้กับนานาประเทศ⁴⁵⁴ และยังได้ทำสนธิสัญญาความร่วมมือระหว่างกันในทางอาญาของภูมิภาคอาเซียน 2004 กับบรรดาประเทศสมาชิกอาเซียนด้วย ประเทศฟิลิปปินส์ไม่มีบทบัญญัติรายละเอียดเกี่ยวกับการให้ความร่วมมือในทางคดีอาญาเลยจึงทำให้ไม่มีบทบัญญัติในเรื่องของหลัก double criminality และการใช้หลักถ้อยที่ถ้อยปฏิบัติ แต่อย่างไรก็ดีก็สามารถนำพิธีสารเลือกรับมาเป็นกฎหมายพื้นฐานในการขอให้ความร่วมมือในทางคดีอาญากับประเทศต่างๆที่ไม่ได้ทำสนธิสัญญาไว้ได้

ข. ประเทศอินโดนีเซีย

ประเทศอินโดนีเซียมีการทำสนธิสัญญาแบบทวิภาคีในเรื่องการให้ความร่วมมือในทางคดีอาญาไว้กับประเทศต่างๆ⁴⁵⁵ และยังได้ทำสนธิสัญญาความร่วมมือระหว่างกันในทางอาญาของภูมิภาคอาเซียน 2004 กับบรรดาประเทศสมาชิกอาเซียนด้วย

ประเทศอินโดนีเซียมีกฎหมายในเรื่องการให้ความร่วมมือในทางคดีอาญาไว้โดยเฉพาะ คือ The Law Concerning Mutual Legal Assistance in Criminal Matters (Law No. 1 of 2006) ซึ่งภายใต้กฎหมายนี้การให้ความช่วยเหลืออาจต้องมีบทบัญญัติที่มีความสัมพันธ์กับ “เนื้อหาทางอาญา (criminal matters) รวมถึงการสืบสวน และดำเนินคดี แต่ยังคงต้องใช้หลัก double criminality อยู่โดยคำขอนั้นอาจถูกปฏิเสธได้หากความผิดที่ได้กระทำลงนั้นไม่เป็นความผิดในประเทศอินโดนีเซีย⁴⁵⁶ และไม่มีบทบัญญัติในเรื่องการใช้หลักถ้อยที่ถ้อยปฏิบัติ แต่อย่างไรก็ดีก็สามารถนำพิธีสารเลือกรับมาเป็นกฎหมายพื้นฐานในการขอให้ความร่วมมือในทางคดีอาญากับประเทศต่างๆที่ไม่ได้ทำสนธิสัญญาไว้ได้ โดยไม่ต้องคำนึงถึงหลัก double criminality

⁴⁵⁴ The Philippines has concluded bilateral treaties on mutual legal assistance with Australia, PR China, Hong Kong SAR, Switzerland and the United States of America.

⁴⁵⁵ Indonesia has concluded bilateral mutual legal assistance treaties with Australia and PR China, and has signed but not yet ratified a treaty with Korea.

⁴⁵⁶ Article 7(a) of The Law Concerning Mutual Legal Assistance in Criminal Matters (Law No. 1 of 2006)

ข. ประเทศมาเลเซีย

ประเทศมาเลเซียมีการทำสนธิสัญญาแบบทวิภาคีในเรื่องการให้ความร่วมมือในทางคดีอาญากับประเทศออสเตรเลีย ประเทศฮ่องกง และประเทศสหรัฐอเมริกา เพียงสามประเทศนี้เท่านั้น และมีสนธิสัญญาความร่วมมือระหว่างกันในทางอาญาของภูมิภาคอาเซียน 2004 กับบรรดาประเทศสมาชิกอาเซียนด้วย

ประเทศมาเลเซียมีกฎหมายในเรื่องการให้ความร่วมมือในทางคดีอาญาไว้โดยเฉพาะใน The Mutual Assistance in Criminal Matters Act (Act. 621 of 2002) ภายใต้พระราชบัญญัติดังกล่าวการให้ความช่วยเหลืออาจบัญญัติให้รัฐผู้ขอประเทศมาเลเซียมีข้อตกลงในเรื่องดังกล่าว และให้ถูกประกาศให้เป็น “รัฐต่างชาติที่ถูกระบุชื่อ (prescribed foreign State)” การให้ความช่วยเหลือภายใต้พระราชบัญญัตินี้อาจจัดให้อีกรัฐขึ้นอยู่กับคำสั่งการของรัฐมนตรีที่รับผิดชอบในเรื่องกฎหมาย และการช่วยเหลือดังกล่าวนั้นอาจเป็นบทบัญญัติที่อยู่ภายใต้พระราชบัญญัตินี้ในความผิดเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กที่อยู่ในเรื่องของการค้ามนุษย์ ซึ่งถือได้ว่าเป็น “ความผิดร้ายแรง (serious offence)” ซึ่งมีโทษจำคุกสูงสุดมากกว่าหนึ่งปีขึ้นไป แต่การให้ความช่วยเหลือดังกล่าวอาจถูกปฏิเสธได้หากเป็นการกระทำที่ตรงประเด็นหรือได้รับการละเว้น ถ้าหากการกระทำนั้นได้กระทำลงในประเทศมาเลเซียไม่ถือว่าเป็นความผิด⁴⁵⁷ และไม่มีบทบัญญัติในเรื่องการใช้หลักถ้อยที่ถ้อยปฏิบัติ แต่อย่างไรก็ดีก็สามารถนำพิรุธมาเลือกรับมาเป็นกฎหมายพื้นฐานในการขอให้ความร่วมมือในทางคดีอาญาได้

ณ. ประเทศพม่า

ประเทศพม่าไม่มีทั้งสนธิสัญญาแบบทวิภาคีกับประเทศใดเลยในโลก แต่อย่างไรก็ดีมีการทำสนธิสัญญาความร่วมมือระหว่างกันทางอาญาของภูมิภาคอาเซียน 2004 กับบรรดาประเทศสมาชิกอาเซียน

ประเทศพม่ามีกฎหมายที่บัญญัติถึงเรื่องการให้ความร่วมมือทางคดีอาญาไว้ใน The Mutual Assistance in Criminal Matters Law (Law No. 4/2004) ภายใต้กฎหมายนี้การช่วยเหลืออาจถูกจัดให้มีความสัมพันธ์กับการค้ามนุษย์ซึ่งรวมถึงการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กด้วย เป็นความผิดที่มีโทษให้จำคุกมากกว่าหนึ่งปีขึ้นไป และยังมีความต้องการหลัก double criminality อยู่⁴⁵⁸ แต่อาจใช้หลักถ้อยที่ถ้อยปฏิบัติกับประเทศที่ไม่ได้ทำสนธิสัญญาด้วยได้⁴⁵⁹ แต่

⁴⁵⁷ Section 20(1)(f) of The Mutual Assistance in Criminal Matters Act (Act. 621 of 2002)

⁴⁵⁸ Section 3(a) of The Mutual Assistance in Criminal Matters Law (Law No. 4/2004)

อย่างไรก็ดีหลัก double criminality ยังคงเป็นอุปสรรคในการให้ความช่วยเหลือทางคดีอาญาอยู่ดี ประเทศพม่าจึงอาจนำพิธีสารเลือกรับมาใช้แทนการทำสนธิสัญญากับประเทศต่างๆได้เพื่อขจัดหลักดังกล่าว

ญ. ประเทศสิงคโปร์

ประเทศสิงคโปร์มีการทำสนธิสัญญาแบบทวิภาคีในเรื่องการให้ความร่วมมือในทางคดีอาญากับ ประเทศฮ่องกง และประเทศอินเดีย และมีสนธิสัญญาความร่วมมือระหว่างกันในทางอาญาของภูมิภาคอาเซียน 2004 กับบรรดาประเทศสมาชิกอาเซียนด้วย

The Mutual Assistance in Criminal Matters Act (Chapter 190A) ครอบคลุมถึงบทบัญญัติเรื่องการให้ความร่วมมือทางคดีอาญาในประเทศสิงคโปร์ การช่วยเหลืออยู่ภายใต้พระราชบัญญัติฉบับนี้ การกระทำนี้อาจถูกบัญญัติไว้ในความผิดที่เกี่ยวข้องกับชาวต่างชาติซึ่งมีการกระทำที่ตรงกับ “ความผิดร้ายแรง (serious offence)” ในตาราง 2 แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ข้อเรียกร้องอาจถูกปฏิเสธได้หากการกระทำหรือการละเว้นการกระทำนั้นไม่ถือว่าเป็นความผิดในประเทศสิงคโปร์⁴⁶⁰ และอาจถูกปฏิเสธได้หากการให้ความช่วยเหลือนั้นทำให้เกิดความอคติในเนื้อหาทางอาญาในประเทศสิงคโปร์⁴⁶¹ หากประเทศที่ร้องขอไม่มีข้อตกลงในเรื่องของการให้ความร่วมมือทางอาญากับประเทศสิงคโปร์ อาจจัดให้มีการช่วยเหลือได้ถ้าเจ้าหน้าที่ของรัฐยินยอมที่จะถูกเรียกร้องในอนาคตโดยประเทศสิงคโปร์ให้ดำเนินการไปยังสำนักงานอัยการของประเทศสิงคโปร์ว่ารัฐผู้ร้องขอยินยอมที่จะให้ความช่วยเหลือหากประเทศสิงคโปร์เรียกร้องในอนาคตสำหรับการช่วยเหลือที่คล้ายคลึงกันในเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับทางอาญาที่เกี่ยวข้องกันกับความผิดที่มีความคล้ายคลึงกัน⁴⁶²

ญ. ความร่วมมือกันในทางคดีอาญาของภูมิภาคอาเซียน

เป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่า ปัจจุบันปัญหาการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กในรูปแบบต่างๆได้กลายเป็นปัญหาที่ทวีความรุนแรงมีรูปแบบที่ซับซ้อนมากยิ่งขึ้น การกระทำผิดโดยกระทำในรูปขององค์กรอาชญากรรมซึ่งมีเครือข่ายในหลายๆประเทศทำให้ไม่สามารถจับกุมผู้กระทำผิดมาดำเนินคดีได้ เนื่องจากผู้กระทำความผิดหลบหนีออกนอกประเทศซึ่งผู้กระทำผิดส่วนใหญ่จะเป็นชาวต่างชาติ ความลำบากในการส่งพยานหลักฐานต่างๆหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลกัน จึงทำให้

⁴⁵⁹ Section 16 of The Mutual Assistance in Criminal Matters Law (Law No. 4/2004)

⁴⁶⁰ Section 20 (1)(f) of The Mutual Assistance in Criminal Matters Act (Chapter 190A)

⁴⁶¹ Section 20 (1)(l) of The Mutual Assistance in Criminal Matters Act (Chapter 190A)

⁴⁶² Section 16 of of The Mutual Assistance in Criminal Matters Act (Chapter 190A)

ประเทศสมาชิกอาเซียนบางประเทศตระหนักถึงปัญหาเหล่านี้ จึงได้มีความร่วมมือระหว่างกันในทางอาญาโดยได้ทำสัญญาต่อกัน คือ “สนธิสัญญาความร่วมมือระหว่างกันทางอาญาของภูมิภาคอาเซียน 2004 (ASEAN MLAT 2004)” โดยมีประเทศบรูไนดารุสซาลาม ประเทศกัมพูชา ประเทศอินโดนีเซีย ประเทศลาว ประเทศมาเลเซีย ประเทศฟิลิปปินส์ ประเทศสิงคโปร์ ประเทศพม่า ประเทศอินโดนีเซีย ประเทศสิงคโปร์ ประเทศมาเลเซีย และประเทศเวียดนาม เข้าร่วมลงนามในสนธิสัญญาดังกล่าว⁴⁶³ สนธิสัญญานี้จึงได้วางแนวทางในการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางคดี การให้ความช่วยเหลือกันทางพยานหลักฐาน การค้น การยึด การส่งเอกสารที่เป็นประโยชน์ต่อการแสวงหาข้อเท็จจริงทางคดี เพื่อที่จะทำให้การดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดเป็นไปได้โดยมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งถือได้ว่าเป็นการวางพื้นฐานทางกฎหมายสำหรับประเทศสมาชิกอาเซียน เพื่อดำเนินการช่วยเหลือด้านกฎหมายซึ่งกันและกันในคดีกระทำความผิดข้ามชาติ

จะสังเกตได้ว่าประเทศสมาชิกอาเซียนที่เป็นภาคีพิธีสารเลือกรับฯ ส่วนใหญ่ได้ลงนามในสนธิสัญญาว่าด้วยความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนในทางคดีอาญาแล้วยกเว้นประเทศไทยเพียงประเทศเดียวที่ยังไม่ได้ร่วมลงนามเป็นภาคีในสนธิสัญญาดังกล่าว แต่ประเทศไทยก็สามารถให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันในเรื่องทางอาญากับประเทศต่างๆ ได้หากประเทศนั้นพร้อมจะให้ความร่วมมือกับไทยเป็นการตอบแทน (reciprocity) แต่อย่างไรก็ตามเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของพิธีสารเลือกรับฯ รัฐที่เข้าเป็นภาคีก็ควรจะต้องดำเนินการทั้งปวงเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ โดยความตกลงพหุภาคี ระดับภูมิภาคและทวิภาคี เพื่อการป้องกันการติดตามการสืบสวน สอบสวน การฟ้องร้องดำเนินคดี และการลงโทษบุคคลที่ต้องรับผิดชอบต่อการกระทำที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก แต่อย่างไรก็ดีประเทศไทยกำลังดำเนินการโดยสำนักงานอัยการสูงสุดได้เสนอให้ส่งสนธิสัญญาว่าด้วยความร่วมมือกันทางคดีอาญาของภูมิภาคอาเซียน ให้รัฐสภาพิจารณาให้ความเห็นชอบอยู่ และให้กระทรวงการต่างประเทศดำเนินการให้สัตยาบันสนธิสัญญาดังกล่าว⁴⁶⁴ จึงคาดว่าอีกไม่นานประเทศไทยก็จะเข้าร่วมเป็นภาคีในสนธิสัญญาว่าด้วยความร่วมมือกันทางคดีอาญาของภูมิภาคอาเซียนด้วย

จากที่กล่าวมาข้างต้นในกฎหมายของแต่ละประเทศในภูมิภาคอาเซียน จะเห็นว่ามีความต้องการหลัก double criminality อยู่ ซึ่งในสนธิสัญญาความร่วมมือระหว่างกันทางอาญาของภูมิภาคอาเซียน 2004 นั้นได้บัญญัติให้รัฐผู้ถูกร้องขออาจปฏิเสธการให้ความช่วยเหลือได้ ถ้าใน

⁴⁶³ Treaty on Mutual Legal Assistance in Criminal Matters among like-minded ASEAN Member Countries 2004

⁴⁶⁴ ร่างพระราชบัญญัติความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญา (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ... , มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 13 มกราคม 2553.

ความคิดของพวกเขาเหล่านั้นความต้องการ double criminality ยังไม่ถูกทำให้บรรลุผล แต่อย่างไรก็ตามในข้อความของสนธิสัญญาไม่มีการห้ามรัฐภาคีจากการให้ความช่วยเหลือในลักษณะนี้ รัฐผู้ถูกร้องขออาจยังสามารถให้ความช่วยเหลือได้ในกรณีที่น่าสงสัยจากหลัก double criminality ถ้าถูกอนุญาตโดยกฎหมายภายในของรัฐผู้ถูกร้องขอ⁴⁶⁵

นอกจากนี้ความร่วมมือกันในทางคดีอาญายังขึ้นอยู่กับเจตนารมณ์และหลักถ้อยทีถ้อยปฏิบัติของรัฐต่างๆ กฎหมายและสนธิสัญญาหลายฉบับแสดงให้เห็นถึงหลักในการให้ความช่วยเหลือซึ่งจัดให้อยู่ในพื้นฐานของหลักถ้อยทีถ้อยปฏิบัติ เช่น รัฐภาคีผู้ถูกร้องขออาจปฏิเสธความช่วยเหลือได้ ถ้าในความคิดของพวกเขาเห็นว่า รัฐผู้ร้องขอล้มเหลวในการดำเนินการในเรื่องที่สามารถยินยอมกับข้อเรียกร้องในอนาคตที่มีความคล้ายคลึงกันกับการให้ความร่วมมือในทางคดีอาญาโดยรัฐผู้ถูกร้องขอ⁴⁶⁶ หรือรัฐภาคีของอนุสัญญาดังกล่าวอาจมีการตกลงร่วมกันว่าพวกเขาจะมีหัวข้อเรื่องการให้ความร่วมมือในทางคดีอาญาในกฎหมายภายในของรัฐภาคีเหล่านั้น การตอบแทนการให้ความช่วยเหลือใดๆที่ได้รับมาในความผิดที่มีผลลัพธ์เท่ากันโดยไม่คำนึงถึงการลงโทษอย่างเหมาะสม⁴⁶⁷

แต่อย่างไรก็ดียังคงต้องมีกฎหมายภายในประเทศบัญญัติเพื่อรองรับการไม่ใช้หลัก double criminality อยู่ดี แต่ในทางตรงกันข้ามพิธีสารเลือกรับฯ นั้นเลือกที่จะขจัดหลักดังกล่าวออกไปเพื่อความสะดวกรวดเร็วในการให้ความร่วมมือในทางคดีอาญา และสามารถนำบทบัญญัติในข้อ 6 แห่งพิธีสารเลือกรับฯ มาเป็นกฎหมายพื้นฐานของเรื่องดังกล่าวได้อีกด้วย ซึ่งดีกว่าการทำสนธิสัญญาดังกล่าว รัฐสมาชิกที่เป็นภาคีของพิธีสารเลือกรับฯ จึงได้รับความสะดวกเช่นว่านี้ แต่ประเทศสิงคโปร์ยังไม่ได้เข้าเป็นภาคีของพิธีสารเลือกรับฯ ดังกล่าวจึงทำให้ไม่สามารถใช้พิธีสารเลือกรับฯ เพื่อช่วยในการขอความร่วมมือในทางคดีอาญาได้ ประเทศสิงคโปร์จึงควรเป็นภาคีของพิธีสารเลือกรับฯ เพื่อให้เกิดความร่วมมือกันระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนได้อย่างแท้จริง

กล่าวโดยสรุป มีเพียงประเทศลาวและประเทศเวียดนามเท่านั้นที่ทำสนธิสัญญาแบบทวิภาคีในเรื่องการให้ความร่วมมือกันในทางคดีอาญา อาจเป็นเพราะว่าทุกประเทศสมาชิกอาเซียนยกเว้นประเทศไทยเพียงประเทศเดียวเท่านั้นเป็นภาคีของสนธิสัญญาความร่วมมือระหว่างกันในทางอาญาของภูมิภาคอาเซียน 2004 จึงอาจไม่จำเป็นที่จะต้องทำสนธิสัญญาแบบทวิภาคีอีก และในแต่ละ

⁴⁶⁵ Article 3(1)(e) of Treaty on Mutual Legal Assistance in Criminal Matters among like-minded ASEAN Member Countries 2004

⁴⁶⁶ Article 3(1)(g) of Treaty on Mutual Legal Assistance in Criminal Matters among like-minded ASEAN Member Countries 2004

⁴⁶⁷ Article 3(10) of Treaty on Mutual Legal Assistance in Criminal Matters among like-minded ASEAN Member Countries 2004

ประเทศสมาชิกอาเซียนก็มีกฎหมายที่กล่าวถึงเรื่องนี้ไว้ ยกเว้นประเทศกัมพูชา และประเทศฟิลิปปินส์ ซึ่งความผิดที่สามารถให้ความร่วมมือในทางคดีอาญาได้จะต้องเป็นความผิดอาญาในกฎหมายของทั้งสองประเทศ จึงต้องพิจารณาว่าประเทศผู้ร้องขอมีบทบัญญัติในเรื่องของการแสวงหาประโยชน์ทางเพศหรือไม่ด้วย ซึ่งแสดงให้เห็นว่ายังคงมีความต้องการหลัก double criminality อยู่ และส่วนใหญ่ไม่มีบทบัญญัติในเรื่องของหลักถ้อยที่ถ้อยปฏิบัติกับประเทศที่ไม่ได้ทำสนธิสัญญาด้วย ซึ่งผู้เขียนได้สรุปเป็นตารางในเรื่อง การให้ความร่วมมือกันในทางคดีอาญาระหว่างกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนดังต่อไปนี้

ตารางที่ 10 ตารางสรุปความร่วมมือกันในทางคดีอาญาทั้งการทำสนธิสัญญาและกฎหมายภายในของประเทศสมาชิกอาเซียนแต่ละประเทศ

ประเทศ	สนธิสัญญาระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน		กฎหมายภายใน	ความผิดที่สามารถขอความร่วมมือ	ต้องการ Double criminality	ต้องการ Reciprocity	ข้อสังเกตของผู้เขียน
	ทวิภาคี	ASEAN MLAT 2004					
ไทย	-	ไม่มี	พระราชบัญญัติความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญา พ.ศ. 2535	ต้องเป็นความผิดที่สามารถลงโทษได้ภายใต้กฎหมายไทย	มี ⁴⁶⁸	มี ⁴⁶⁹	- สามารถนำบทบัญญัติในพิธีสารเลือกกลับมาเป็นกฎหมายพื้นฐานในเรื่องดังกล่าวได้
เวียดนาม	ลาว	มี	Penal Code of Vietnam	ต้องเป็นความผิดที่สามารถลงโทษได้ภายใต้กฎหมายเวียดนาม	มี ⁴⁷⁰	ไม่มี	สามารถนำ ASEAN MLAT 2004 หรือบทบัญญัติในพิธีสารเลือกกลับมาเป็น
กัมพูชา	-	มี	ไม่มีกฎหมายในเรื่องนี้	-	-	-	ในพิธีสารเลือกกลับมาเป็น

⁴⁶⁸ มาตรา 9(2) แห่งพระราชบัญญัติความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญา พ.ศ.2535

⁴⁶⁹ มาตรา 9(1) แห่งพระราชบัญญัติความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญา พ.ศ.2535

⁴⁷⁰ Article 21(1)(e) of the Penal Code of Vietnam

ประเทศ	สนธิสัญญาระหว่างประเทศ สมาชิกอาเซียน		กฎหมาย ภายใน	ความคิดที่ สามารถขอ ความร่วมมือ	ต้องการ Double criminality	ต้องการ Reciprocity	ข้อสังเกต ของผู้เขียน
	ทวิภาคี	ASEAN MLAT 2004					
ลาว	เวียดนาม	มี	Part XI of the Law on Criminal Procedure (2004)	ไม่ได้ระบุ ความคิดที่ สามารถนำมา ปรับใช้กับ บทบัญญัติ ดังกล่าวได้ ⁴⁷¹	-	-	กฎหมาย พื้นฐานใน เรื่อง ดังกล่าวได้ แม้ว่าจะไม่มี การบัญญัติ กฎหมายใน เรื่องการส่ง ผู้ร้ายข้าม แดนไว้ ขจัด หลัก Double criminality
บรูไน	-	มี	the Mutual Assistance in Criminal Matters Order of 2005 ("MACMO ")	ต้องเป็นความคิด ที่สามารถลงโทษ ได้ภายใต้ กฎหมายบรูไน ดารุสซาราม	มี ⁴⁷²	ไม่มี	สามารถนำ ASEAN MLAT 2004 หรือ บทบัญญัติ ในพิธีสาร เลือกรับมาเป็น กฎหมาย พื้นฐานใน เรื่อง ดังกล่าวได้ แม้ว่าจะไม่มี การบัญญัติ กฎหมายใน เรื่องการส่ง ผู้ร้ายข้าม แดนไว้ ขจัด หลัก Double
ฟิลิปปินส์	-	มี	ไม่มี กฎหมายใน เรื่องนี้	-	-	-	พื้นฐานใน เรื่อง ดังกล่าวได้ แม้ว่าจะไม่มี การบัญญัติ กฎหมายใน เรื่องการส่ง ผู้ร้ายข้าม แดนไว้ ขจัด หลัก Double
อินโดนีเซีย	-	มี	the Law Concernin g Mutual Legal Assistance in Criminal Matters (Law No.	ต้องมีบทบัญญัติ ที่มีความสัมพันธ์ กับ เนื้อหาทาง อาญา รวมถึง การสืบสวน และ ดำเนินคดี	มี ⁴⁷³	ไม่มี	พื้นฐานใน เรื่อง ดังกล่าวได้ แม้ว่าจะไม่มี การบัญญัติ กฎหมายใน เรื่องการส่ง ผู้ร้ายข้าม แดนไว้ ขจัด หลัก Double

⁴⁷¹ Part XI of the Law on Criminal Procedure (2004)

⁴⁷² Section 24(2)(c) of the Mutual Assistance in Criminal Matters Order of 2005 ("MACMO")

⁴⁷³ Article 7(a) of the Law Concerning Mutual Legal Assistance in Criminal Matters (Law No. 1 of 2006)

ประเทศ	สนธิสัญญาระหว่างประเทศ สมาชิกอาเซียน		กฎหมาย ภายใน	ความผิดที่ สามารถขอ ความร่วมมือ	ต้องการ Double criminality	ต้องการ Reciprocity	ข้อสังเกต ของผู้เขียน
	ทวิภาคี	ASEAN MLAT 2004					
			1 of 2006)				criminality
มาเลเซีย	-	มี	The Mutual Assistance in Criminal Matters Act (Act. 621 of 2002)	ความผิดซึ่งมีโทษจำคุกสูงสุดมากกว่าหนึ่งปีขึ้นไป	มี ⁴⁷⁴	ไม่มี	
พม่า	-	มี	The Mutual Assistance in Criminal Matters Law (Law No. 4/2004)	ความผิดที่มีโทษให้จำคุกมากกว่าหนึ่งปีขึ้นไป	มี ⁴⁷⁵	มี ⁴⁷⁶	
สิงคโปร์	-	มี	The Mutual Assistance in Criminal Matters Act (Chapter 190A)	ความผิดที่เกี่ยวข้องกับชาวต่างชาติซึ่งมีการกระทำที่ตรงกับ “ความผิดร้ายแรง (serious offence)” ⁴⁷⁷	มี ⁴⁷⁸	ไม่มี	สามารถนำ ASEAN MLAT 2004 มาใช้ในการส่งผู้ร้ายข้ามแดนระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนเท่านั้น

⁴⁷⁴ Section 20(1)(f) of the Mutual Assistance in Criminal Matters Act (Act. 621 of 2002)

⁴⁷⁵ Section 3(a) of the Mutual Assistance in Criminal Matters Law (Law No. 4/2004)

⁴⁷⁶ Section 16 of the Mutual Assistance in Criminal Matters Law (Law No. 4/2004)

⁴⁷⁷ Listed in Second Schedule of The Mutual Assistance in Criminal Matters Act (Chapter 190A)

⁴⁷⁸ Section 20 (1)(f), (l) of The Mutual Assistance in Criminal Matters Act (Chapter 190A)

4.2.3 การป้องกันเด็กจากการถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศและคุ้มครองผู้เสียหายที่เป็นเด็ก

เด็กถือได้ว่าเป็นบุคคลที่สภาพอ่อนแอ และไร้เดียงสาซึ่งทำให้ตกเป็นผู้เสียหายจากการถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศได้อย่างง่ายดาย เด็กจึงได้รับความคุ้มครองหรือเป็นผู้ทรงสิทธิตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กและพิธีสารเลือกรับฯ ซึ่งกล่าวถึงทั้งการคุ้มครองเด็กจากการถูกแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบและจากการกระทำทางเพศ รวมทั้งยังมีข้อบัญญัติครอบคลุมไปถึงการกำหนดให้รัฐดำเนินมาตรการส่งเสริมฟื้นฟูเด็กที่ถูกกระทำด้วย ซึ่งประเทศสมาชิกอาเซียนสามารถให้ความร่วมมือเพื่อป้องกันและคุ้มครองเด็กจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศได้ โดยอาศัยความร่วมมือกันทางกฎหมาย ดังต่อไปนี้

ก. ความร่วมมือแบบทวิภาคี

ประเทศสมาชิกอาเซียนมีสนธิสัญญาแบบทวิภาคีที่เกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก ดังต่อไปนี้

- ประเทศไทยได้ลงนามในบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรกัมพูชา เรื่องความร่วมมือทวิภาคีว่าด้วยการจัดการค้าเด็กและหญิง และการช่วยเหลือผู้เสียหายของการค้ามนุษย์ ในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2546⁴⁷⁹ ณ เมืองเสียมราฐ ราชอาณาจักรกัมพูชา
- บันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ในเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2548⁴⁸⁰ ณ กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย

⁴⁷⁹ บันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรกัมพูชา เรื่อง ความร่วมมือทวิภาคีว่าด้วยการจัดการค้าเด็ก และหญิง และการช่วยเหลือผู้เสียหายการค้ามนุษย์ วันที่ 31 พฤษภาคม พ.ศ. 2546 (Memorandum of Understanding between the Government of the Kingdom of Thailand and the Government of the Kingdom of Cambodia on Bilateral Cooperation for Eliminating Trafficking in Children and Women and Assisting Victims of Trafficking, 31 May 2003.)

⁴⁸⁰ บันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลแห่งประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ว่าด้วยความร่วมมือต่อต้าน การค้ามนุษย์ โดยเฉพาะสตรีและเด็ก วันที่ 13 กรกฎาคม พ.ศ. 2548 (Memorandum of Understanding between the Government of the Kingdom of Thailand and the Government of the Lao People's Democratic Republic on Cooperation to Combat Trafficking in Persons, Especially Women and Children, 13 July 2005.)

- บันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ในเดือนมีนาคม 2551⁴⁸¹ ณ กรุงโฮจิมินห์

- ประเทศกัมพูชาและประเทศเวียดนามได้มีข้อตกลงเกี่ยวกับการจัดการค้ามนุษย์กรณีผู้หญิงและเด็กและการช่วยเหลือผู้ตกเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์เอาไว้ในปี พ.ศ. 2548⁴⁸²

- บันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวกับประเทศเวียดนาม เรื่องความร่วมมือในการป้องกันและต่อสู้กับการค้ามนุษย์และคุ้มครองผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ในเดือนพฤศจิกายน ปี พ.ศ. 2553⁴⁸³

แนวทางการดำเนินงานร่วมกันของแต่ละคู่ภาคีตามข้อตกลงทวิภาคี โดยรวมแล้วจะมีองค์ประกอบของเนื้อหาที่คล้ายคลึงกันซึ่งประกอบด้วย

1) ด้านการป้องกัน โดยเน้นการส่งเสริมในด้านการจัดบริการสังคม การศึกษา การฝึกอาชีพและการมีงานทำ การรณรงค์สร้างความตระหนักและเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาการค้ามนุษย์

2) ด้านการปกป้องคุ้มครอง โดยมุ่งให้ความคุ้มครองผู้ตกเป็นผู้เสียหาย ด้วยมาตรการที่เหมาะสม เพื่อให้ผู้เสียหายการค้ามนุษย์ได้เข้าถึงความช่วยเหลือทั้งในด้านกฎหมายและบริการสังคม

3) ด้านการปราบปราม จะร่วมมือกันในการสืบสวนสอบสวน การดำเนินคดี ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันในทางอาญา การแลกเปลี่ยนข้อมูลและการฝึกอบรม เพื่อให้มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังและมีประสิทธิภาพ

---

⁴⁸¹ บันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลแห่งประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามว่าด้วยความร่วมมือต่อต้าน การค้ามนุษย์ โดยเฉพาะสตรีและเด็ก และการช่วยเหลือผู้เสียหายการค้ามนุษย์วันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2551 (Memorandum of Understanding between the Government of the Kingdom of Thailand and the Government of the Socialist Republic of Vietnam on Bilateral Cooperation for Eliminating Trafficking in Persons, especially Women and Children and Assisting Victims of Trafficking, 24 March 2008.)

⁴⁸² Memorandum of Understanding between the Government of the Kingdom of Cambodia and the Government of the Socialist Republic of Vietnam on Bilateral Cooperation for Eliminating Trafficking in Persons, especially Women and Children and Assisting Victims of Trafficking, 13 July 2005.

⁴⁸³ MOU between Lao PDR and Vietnam on Cooperation in Preventing and Combating Trafficking in Persons and Protection of Victims of Trafficking, 3 November 2010.

4) ด้านการส่งกลับคืนประเทศ ทั้งสองฝ่ายจะต้องกำหนดให้มีหน่วยงานประสานงานกลางในด้านการรับและส่งผู้เสียหายการค้ามนุษย์กลับประเทศภูมิลำเนา รวมทั้งการให้ความช่วยเหลือในการคืนสู่สังคม และ

5) ด้านการปฏิบัติงานร่วม โดยทั้งสองฝ่ายจะกำหนดให้มีหน่วยงานประสานงานกลาง และจัดตั้งคณะทำงานร่วมเพื่อทำหน้าที่ในการประสานงาน การวางแผนปฏิบัติงาน การดำเนินงานและการติดตามประเมินผล เพื่อให้มีการดำเนินการกิจกรรมต่างๆ เป็นไปตามข้อตกลง

นอกจากนี้ยังมีการแถลงการณ์ร่วมกัน (Joint Statement) ในเดือนมกราคม ปี 2006 ที่เมือง Bukittinggi, สุมาตราตะวันตก ระหว่างประเทศมาเลเซียกับประเทศอินโดนีเซีย เรื่องการลงโทษการค้ามนุษย์เฉกเช่นเดียวกับอาชญากรรมที่โหดร้าย เป็นอาชญากรรมต่อมนุษยชาติ และแก้ปัญหาโดยการเพิ่มความร่วมมือระหว่างตำรวจของทั้งสองประเทศเพื่อต่อสู้กับการค้ามนุษย์⁴⁸⁴

จากแนวทางข้างต้นจึงเห็นได้ว่าข้อตกลงทวิภาคีระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนนั้นมีวัตถุประสงค์เน้นไปที่การส่งผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์กลับคืนสู่ภูมิลำเนาและการฟื้นฟูสภาพจิตใจของผู้เสียหาย รวมถึงการอบรมเพิ่มศักยภาพของหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินคดีต่อผู้ละเมิด ซึ่งมีมาตรการป้องกัน การคุ้มครองเด็กที่ถูกค้า รวมทั้งความร่วมมือในการปราบปรามการค้าเด็ก ผลจากความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านดังกล่าวข้างต้น ประเทศกัมพูชา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามได้จัดตั้งสถานพักพิงชั่วคราวศูนย์ส่งต่อเพื่อรองรับผู้ตกเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่เดินทางกลับจากประเทศไทย⁴⁸⁵ เป็นต้น ถึงแม้ว่าปัจจุบันยังไม่มีบันทึกความเข้าใจทวิภาคีที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศ โดยเฉพาะก็ตาม แต่บันทึกความเข้าใจว่าด้วยการขจัดการค้าเด็กและหญิงและการช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ หรือบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือต่อต้าน การค้ามนุษย์ โดยเฉพาะสตรีและเด็ก ก็ได้มีการกล่าวถึงการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กไว้โดยตรง โดยกล่าวไว้ใน

⁴⁸⁴ UN Committee on the Rights of the Child, Consideration of Reports Submitted by State Parties under article 44 of the Convention, Third and fourth periodic reports of States parties due in 2007 on Indonesia: 18 October 2012 [online] 19 April 2013, available from: <http://daccess-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/G12/472/53/PDF/G1247253.pdf?OpenElement>

⁴⁸⁵ องค์การแอ็คแพท อินเทอร์เน็ตเบนเนล. การติดตามผลระดับสากลรายงานว่าด้วยความก้าวหน้าของการดำเนินงานเพื่อต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศเชิงพาณิชย์จากเด็ก ประเทศไทย. หน้า 21.

ความหมายของคำว่า “การค้ามนุษย์”^{*} ซึ่งให้รวมถึงการแสวงหาประโยชน์ทางเพศในรูปแบบต่างๆ อีกด้วย

ข. ความร่วมมือในระดับภูมิภาค

“สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้” หรือ (Association of South East Asian Nations: ASEAN) ได้ถือกำเนิดขึ้น เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2510 จากการลงนามโดยผู้แทน 5 ประเทศ ซึ่งประกอบด้วยประเทศอินโดนีเซีย ประเทศมาเลเซีย ประเทศฟิลิปปินส์ ประเทศสิงคโปร์ และประเทศไทย ใน “ปฏิญญากรุงเทพฯ (Bangkok Declaration)” หรือ “ปฏิญญาอาเซียน (ASEAN Declaration)” ที่วางสราญรมย์ โดยปฏิญญาอาเซียนนั้น มีสาระสำคัญกล่าวถึงความร่วมมือของประเทศสมาชิกในด้านต่างๆ ทั้งเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ การเกษตร อุตสาหกรรม การคมนาคม รวมทั้งมุ่งหวังให้มีการยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตของประชาชนเพื่อวางรากฐานการพัฒนาแก่ภูมิภาคต่อไป ซึ่งจากเจตจำนงที่สอดคล้องกันนี้ ทำให้ในภายหลัง ประเทศบรูไนดารุสซาลาม ประเทศเวียดนาม ประเทศลาว ประเทศพม่า และประเทศกัมพูชา จึงได้เข้ามาเป็นสมาชิกอาเซียนด้วย ในปัจจุบัน อาเซียน จึงประกอบไปด้วยสมาชิกทั้งหมด 10 ประเทศ

ปัญหาการค้าสตรีและเด็กอยู่ในเรื่องของการให้ความร่วมมือทั้งสังคมและวัฒนธรรม ได้รับการกล่าวถึงครั้งแรกโดยผู้นำอาเซียนในการประชุมผู้นำอาเซียนอย่างไม่เป็นทางการในปี 2540 (1997) ซึ่งได้เรียกร้องให้มีมาตรการที่เข้มงวดในการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติ ซึ่งรวมถึงการค้าสตรีและเด็ก และในที่ประชุมครั้งนั้น ได้มีการรับรองวิสัยทัศน์อาเซียน 2020 ซึ่งกำหนดให้มีแนวปฏิบัติและมาตรการความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาของภูมิภาค ซึ่งรวมถึงการค้าสตรีและเด็ก และการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก มีผู้คนนับแสนนับล้านคนโดยเฉพาะเด็กและสตรี ต้องถูกแสวงหาประโยชน์และถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนมากมาย สูญเสียและได้รับความเสียหายทั้งร่างกายและจิตใจ โอกาสและอนาคต ความปลอดภัยและความมั่นคงของมนุษย์ รวมถึงเกิดความสูญเสียและเสียหายต่อบุคคลรอบข้าง ชุมชน และสังคม ซึ่งอาจไม่สามารถประเมินมูลค่าได้เป็นตัวเงิน โดยการค้ามนุษย์นั้น โดยมากปรากฏให้เห็นในรูปแบบที่ผ่านนายหน้าหรือเอเยนต์ และผ่านการบริการทางอินเทอร์เน็ต เพื่อการค้าประเวณี

---

^{*} บันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาชนลาว ว่าด้วยความร่วมมือต่อต้านการค้ามนุษย์โดยเฉพาะสตรีและเด็ก ข้อ 2 ได้บัญญัติว่า “การค้ามนุษย์ หมายถึง การจัดหา ขนส่ง ขนย้าย ให้ที่พักหรือรับเอาบุคคลโดยการข่มขู่ ใช้กำลัง หรือการกระทำอื่นซึ่งมีลักษณะของการข่มขืนใจ ลักพาตัว ฉ้อฉล ใช้กลวง ใช้อำนาจในทางมิชอบ หรือใช้ความอ่อนแอไปในทางมิชอบ หรือการให้หรือรับเงินหรือผลประโยชน์เพื่อให้ได้มาซึ่งความยินยอมจากบุคคลที่มีอำนาจเหนืออีกบุคคลหนึ่งโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแสวงหาประโยชน์ การแสวงหาประโยชน์จากผู้อื่นโดยการค้าประเวณีหรือรูปแบบอื่นของการแสวงหาประโยชน์ทางเพศ แรงงานหรือการบริการบังคับ แรงงานทาส หรือการใช้แรงงานเยี่ยงทาส การเป็นทาสรับใช้ หรือการดักต้อวัยะ”

อาเซียนได้มีปฏิญญาว่าด้วยการต่อต้านการค้ามนุษย์โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็กออกมาในปี 2004⁴⁸⁶ ในปฏิญญานี้ได้กล่าวถึงความร่วมมือกันในการจัดการกับปัญหาการค้ามนุษย์รวมถึงการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก จึงอาจถือได้ว่าเป็นการแสดงออกว่าประเทศสมาชิกอาเซียนที่เป็นภาคีของพิธีสารเลือกรับฯ มีความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติตามพิธีสารเลือกรับฯในเรื่องของการประสานงานเพื่อช่วยเหลือและให้ความร่วมมือในด้านกฎหมาย และความร่วมมือในด้านต่างๆ เพื่อต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก นอกจากนี้ยังมีโครงการรณรงค์ให้การศึกษาระดับภูมิภาคของกลุ่มอาเซียนเพื่อต่อต้านการท่องเที่ยวเพื่อมีเพศสัมพันธ์กับเด็ก⁴⁸⁷ ซึ่งดำเนินการมาตั้งแต่ พ.ศ. 2549 โดยความสนับสนุนอย่างเต็มที่จากสำนักเลขาธิการอาเซียน โดยมีการจัดทำสื่อรณรงค์ที่หลากหลายเพื่อสร้างความตระหนักในหมู่นักท่องเที่ยวและสถานบริการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวต่างๆ ในประเทศสมาชิกกลุ่มอาเซียน มีการตั้งศูนย์ ฮอทไลน์สายด่วนในแต่ละประเทศที่เข้าร่วมโครงการเพื่อรับร้องเรียนกรณีที่น่าสงสัยอีกด้วย⁴⁸⁸ อีกทั้งยังมีสนธิสัญญาว่าด้วยความร่วมมือกันทางอาญาแห่งอาเซียน⁴⁸⁹ ซึ่งเป็นสนธิสัญญาในระดับภูมิภาคที่จะทำให้มีการดำเนินการให้ความช่วยเหลือกันระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนในเรื่องความร่วมมือทางอาญาระหว่างประเทศ เช่น ติดตามยึดทรัพย์สินของผู้กระทำผิดที่ตั้งอยู่ในอีกประเทศ เป็นต้น

กฎบัตรอาเซียน (ASEAN Charter) ซึ่งเปรียบเสมือนธรรมนูญของอาเซียนที่จะวางกรอบทางกฎหมายและโครงสร้างองค์กรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของอาเซียน ในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขับเคลื่อนการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน ภายในปี 2015 ซึ่งประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ประกอบด้วย 3 เสาหลักด้วยกัน⁴⁹⁰ ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมก็เป็นหนึ่งในเสาหลักนั้น โดยได้ตั้งเป้าหมายในปี 2015 โดยมุ่งหวังเป็นประชาคมที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง มีสังคมที่เอื้ออาทรและแบ่งปัน ประชากรอาเซียนมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดี และมีการพัฒนาในทุกด้านเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมอัตลักษณ์อาเซียน (ASEAN Identity) เพื่อรองรับการเป็นประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน โดยได้จัดทำแผนงานการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน

⁴⁸⁶ ASEAN Declaration Against Trafficking in Persons Particularly Women and children 2004

⁴⁸⁷ The ASEAN Regional Education Campaign to Combat Child Sex Tourism

⁴⁸⁸ องค์การแอ็คแพท อินเตอร์เนชันแนล. การติดตามผลระดับสากลรายงานว่าด้วยความก้าวหน้าของการดำเนินงานเพื่อต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศเชิงพาณิชย์จากเด็ก ประเทศไทย. หน้า 22.

⁴⁸⁹ Association of Southeast Asian Nations Mutual Legal Assistance Treaty (ASEAN MLAT) 2004

⁴⁹⁰ ASEAN Political and Security Community(APSC) ASEAN Economic Community(AEC) and ASEAN Socio – Cultural Community(ASCC)

(ASEAN Socio-Cultural Community Blueprint)⁴⁹¹ ซึ่งประกอบด้วยความร่วมมือใน 6 ด้าน⁴⁹² ซึ่งมีการดำเนินการที่มีความเกี่ยวข้องกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก เช่น การส่งเสริมและป้องกันสิทธิและความมั่นคงของเด็กอีกด้วย โดยมีการจัดทำโครงการส่งเสริมสิทธิเด็กและสตรี การดำเนินการตามโปรแกรมเรื่องการอยู่รอดของเด็ก การพัฒนาและการคุ้มครองอย่างสม่ำเสมอตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก และการพัฒนาและดำเนินการตามโปรแกรมเพื่อช่วยเหลือเด็กที่อาศัยภายใต้การถูกเอารัดเอาเปรียบ และเงื่อนไขที่เฝ้าระวัง เป็นต้น⁴⁹³

อาเซียนยังได้มีการจัดตั้ง คณะกรรมการอาเซียนว่าด้วยการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิสตรีและเด็ก (The ASEAN Commission on the Promotion and Protection of the Rights of Women and Children: ACWC) โดยเข้ารับตำแหน่งอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 7 เมษายน 2010 โดยมีจุดเริ่มต้นมาจากต้นกำเนิดที่น่าสนใจและแรงกดดันจากการคาดหวังในระหว่างสังคมนตรีระหว่างประเทศ รัฐสมาชิกอาเซียน และองค์การระหว่างประเทศทำงานร่วมกันในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการปกป้องเด็กและผู้หญิง⁴⁹⁴ คณะกรรมการอาเซียนว่าด้วยการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิสตรีและเด็ก และผู้แทนพิเศษประจำเลขาธิการสหประชาชาติด้านความรุนแรงต่อเด็ก (SRSG-VAC) ได้แสดงข้อผูกพัน (Commitment) ในคำแถลงการณ์ร่วม (Joint Statement) ในการประสานความร่วมมือในบริบทที่เกี่ยวข้องตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการฯ ในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิสตรีและเด็ก⁴⁹⁵ นอกจากนี้ผู้แทนคณะกรรมการฯ ได้ร่วมมือกับองค์กรภาคประชาสังคมในด้านความมั่นคงรูปแบบใหม่ (Concept Paper on ASEAN Defence Establishments and Civil Society Organisations: CSOs) ที่ทำงานด้านสิทธิเด็กและสิทธิสตรี ซึ่งได้มีการกล่าวถึงประเด็นด้านความรุนแรงต่อเด็ก เรื่องการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กเชิงพาณิชย์ (สื่อลามกเด็ก การค้า

⁴⁹¹ ASEAN, ASEAN Socio - Cultural. [online], 2 November 2012, available from: <http://www.asean.org/communities/asean-socio-cultural-community>

⁴⁹² การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การคุ้มครองและสวัสดิการสังคม สิทธิและความยุติธรรมทางสังคม ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม การสร้างอัตลักษณ์อาเซียน และการลดช่องว่างทางการพัฒนา

⁴⁹³ ASEANSEC, BLUEPRINT for the ASEAN Socio-Cultural Community (2009-2015) [online] 19 April 2013, available from: <http://www.aseansec.org/5187-19.pdf>

⁴⁹⁴ NTS Alert, RESERVING THE RIGHT NOT TO COMPLY: ASEAN LEGAL RESERVATIONS TO CRC AND CEDAW". June 2010 (Issue 1) [online], 2 November 2011, available from <http://www.rsis.edu.sg/nts/HTML-Newsletter/alert/NTS-alert-jun-1001.html>

⁴⁹⁵ ข้อผูกพัน (Commitment) ในคำแถลงการณ์ร่วม (Joint Statement) ระหว่างคณะกรรมการอาเซียนว่าด้วยการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิสตรีและเด็ก ACWC และผู้แทนพิเศษประจำเลขาธิการสหประชาชาติด้านความรุนแรงต่อเด็ก (SRSG-VAC)

มนุษย์ และการท่องเที่ยวที่มีเด็กในธุรกิจแอบแฝง) โดย CSOs ได้ให้คำแนะนำต่อ ACWC ว่าสนับสนุนให้ประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นๆให้สัตยาบันต่อพิธีสารเลือกรับฯไว้ด้วย⁴⁹⁶

นอกจากนี้แล้วการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 คาดว่าจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงของประชาคมอาเซียนต่อระบบกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมแม้จะยังไม่เกิดขึ้นโดยเร็วเมื่อเทียบกับด้านเศรษฐกิจและสังคมก็ตาม แต่อาจต้องพิจารณาแก้ไขปรับปรุงเพื่อให้ใกล้เคียงสอดคล้องกัน (Harmonization) กฎหมายและกระบวนการยุติธรรมทางอาญาในประเทศอาจต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงโดยเฉพาะประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เพื่อให้มีประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ เช่น มีหมายจับอาเซียน (ASEAN Arrest Warrant) ที่หมายจับในประเทศหนึ่งสามารถจับผู้ต้องหาได้ทุกประเทศในอาเซียนโดยไม่ต้องไปขอหมายใหม่ มีพนักงานสอบสวนร่วม (Joint Investigation Team) ที่พนักงานสอบสวนของหลายประเทศที่มีเขตอำนาจเกี่ยวพันกันเป็นคณะพนักงานสอบสวนร่วมมีอำนาจร่วมทำคดีด้วยกัน หรือสถานที่ดำเนินคดีที่เหมาะสม (Choice of Forum to Prosecute) โดยเจ้าหน้าที่ผู้ฟ้องคดีมีอำนาจพิจารณาฟ้องคดีในศาลของประเทศที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพในการดำเนินคดี เป็นต้น การดำเนินคดีร่วมดังกล่าวในเบื้องต้นไม่สามารถกระทำได้ทุกฐานความผิดจะกระทำได้เฉพาะคดีที่มีฐานความผิดองค์ประกอบหรือลักษณะเดียวกัน ส่วนมากเป็นความผิดที่ประเทศมีข้อผูกพันตามสนธิสัญญาระหว่างประเทศ เช่น การค้ายาเสพติด การค้ามนุษย์ การลักลอบขนคนข้ามถิ่น (People Smuggling) โจรสลัด (Sea Piracy) และฟอกเงิน เป็นต้น⁴⁹⁷ ซึ่งการแสวงหาประโยชน์ทางเพศอยู่ในเรื่องการค้ามนุษย์

ค. ความร่วมมือแบบพหุภาคี

ประเทศสมาชิกอาเซียนทุกประเทศต่างก็เป็นภาคีของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กจึงต้องมีการดำเนินการเพื่อป้องกันการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กและการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ ตาม ข้อ 34 และ ข้อ 35 แห่งอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก และให้มีการคุ้มครองเด็กเป็นพิเศษในข้อ 39 แห่งอนุสัญญาดังกล่าว อีกทั้งประเทศสมาชิกอาเซียนทุกประเทศยกเว้นประเทศสิงคโปร์ประเทศเดียวเท่านั้นยังเป็นภาคีของพิธีสารเลือกรับฯ ซึ่งสนธิสัญญาดังกล่าวเป็นการห้ามเรื่องการขายเด็กและ/หรือค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกเด็ก ไว้ โดยเฉพาะอีกด้วย มีทั้งมาตรการการป้องกันเด็กจากการถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศ และการ

⁴⁹⁶ ผลการประชุมย่อยระหว่างผู้แทน ACWC และ CSOs ที่ทำงานด้านสิทธิเด็กและสิทธิสตรี ในประเด็นความรุนแรงต่อสตรีและความรุนแรงต่อเด็ก ในวันที่ 18 มกราคม 2555

⁴⁹⁷ สายันต์ สุโขพิช อัยการจังหวัดประจำสำนักงานอัยการสูงสุด, ผลกระทบของการเป็นประชาคมอาเซียนด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม. [ออนไลน์], 9 มีนาคม 2556, แหล่งที่มา <http://www.kmcenter.ago.go.th/kms/node/2042>

คุ้มครองผู้เสียหายที่เป็นเด็กหรือพยานไว้โดยเฉพาะอีกด้วย โดยให้รัฐภาคีทั้งหลายร่วมมือกันในทางระหว่างประเทศตามข้อ 10 แห่งพิธีสารเลือกรับฯ

นอกจากนี้ยังมีสนธิสัญญาพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เรื่อง กระบวนการติดต่อร้องเรียน (Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on a communications procedure, 2011: OPIC) ซึ่งตอนนี้มีประเทศไทยที่เป็นประเทศสมาชิกอาเซียนประเทศเดียวที่เข้าเป็นภาคีในพิธีสารเลือกรับดังกล่าว ซึ่งเปิดโอกาสให้เด็กหรือผู้แทนเด็กสามารถร้องขอให้คณะกรรมการสิทธิเด็กแห่งสหประชาชาติพิจารณาว่ามีการละเมิดสิทธิเด็กตามที่ระบุในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก พิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กเรื่อง การค้าเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก โดยหากคณะกรรมการสิทธิเด็กแห่งสหประชาชาติพิจารณาแล้วเห็นว่ามีกรณีละเมิดสิทธิเด็ก ก็จะส่งข้อเสนอแนะให้แก่รัฐภาคีเพื่อดำเนินมาตรการช่วยเหลือเยียวยาเด็กตามที่เห็นสมควรต่อไป

กล่าวโดยสรุป จะสามารถเห็นได้ว่าประเทศสมาชิกอาเซียนมีการจัดการให้ความร่วมมือเพื่อป้องกันและคุ้มครองเด็กระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนทั้งในรูปแบบของสนธิสัญญาแบบทวิภาคีและภูมิภาค แต่การป้องกันหรือคุ้มครองเด็กดังกล่าวนั้นกล่าวถึงเฉพาะเรื่องของการค้ามนุษย์ ซึ่งให้รวมถึงการแสวงหาประโยชน์ทางเพศไว้ด้วยในข้อตกลงดังกล่าว แต่ไม่มีเรื่องการจัดการให้ความร่วมมือเพื่อป้องกันและคุ้มครองเด็กระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนในเรื่องการต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศไว้โดยเฉพาะ ประเทศสมาชิกอาเซียนจึงควรพิจารณาในการจัดทำความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องการต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศ เนื่องจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศมิใช่เป็นส่วนหนึ่งของความร่วมมือกันในการจัดการค้ามนุษย์ แต่ควรกล่าวแยกต่างหากออกมา เพื่อให้มีความชัดเจนในการแก้ไขและป้องกันปัญหาดังกล่าวได้เป็นอย่างดีมากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตามก็ยังสามารถสรุปความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน ได้ดังในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 11 ตารางสรุปความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนเพื่อป้องกันเด็กจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศ และคุ้มครองผู้เสียหายที่เป็นเด็ก

ความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน เพื่อป้องกันเด็กจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศ และคุ้มครองผู้เสียหายที่เป็นเด็ก			ข้อสังเกตของผู้เขียน
ความร่วมมือแบบทวิภาคี	ความร่วมมือในระดับภูมิภาค (ASEAN)	ความร่วมมือแบบพหุภาคี	
- บันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรกัมพูชา เรื่องความร่วมมือทวิภาคีว่าด้วยการขจัดการค้าเด็กและหญิง และการช่วยเหลือผู้เสียหายของการค้ามนุษย์ ⁴⁹⁸	- ปฏิญญาว่าด้วยการต่อต้านการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก ปี 2004 ⁴⁹⁹ - แผนงานการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community Blueprint) ⁵⁰⁰	- อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ⁵⁰¹ - พิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เรื่อง การค้าเด็ก และการค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก ค.ศ.2000 (OPSC) ⁵⁰²	- ความร่วมมือแบบทวิภาคีและในระดับภูมิภาคในการป้องกันหรือคุ้มครองเด็กกล่าวถึงเฉพาะเรื่องของการค้ามนุษย์ ซึ่งให้รวมถึงการแสวงหาประโยชน์ทางเพศไว้ด้วยในข้อตกลงดังกล่าว แต่ไม่มีการจัดทำกรให้ความร่วมมือเพื่อป้องกันและคุ้มครองเด็กระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนในเรื่องการต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศไว้ โดยเฉพาะ ประเทศสมาชิกอาเซียนจึงควรพิจารณาในการจัดทำความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องการต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศ
- บันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลแห่ง	- ข้อผูกพัน (Commitment) ในคำ	- อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เรื่องกระบวนการ	

⁴⁹⁸ Memorandum of Understanding between the Government of the Kingdom of Thailand and the Government of the Kingdom of Cambodia on Bilateral Cooperation for Eliminating Trafficking in Children and Women and Assisting Victims of Trafficking, 31 May 2003.

⁴⁹⁹ ASEAN Declaration Against Trafficking in Persons Particularly Women and children 2004

⁵⁰⁰ ASEAN, ASEAN Socio - Cultural. [online], 2 November 2012, available from: <http://www.asean.org/communities/asean-socio-cultural-community>

⁵⁰¹ Article 34, 35 and 39 of Convention on the Rights of the Child

⁵⁰² Article 10 of the Optional Protocol on the Sale of Children (OPSC)

ความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน เพื่อป้องกันเด็กจาก การแสวงหาประโยชน์ทางเพศ และคุ้มครองผู้เสียหายที่เป็นเด็ก			ข้อสังเกตของผู้เขียน
ความร่วมมือแบบทวิ ภาคี	ความร่วมมือในระดับ ภูมิภาค (ASEAN)	ความร่วมมือแบบพหุ ภาคี	
ราชอาณาจักรไทย และรัฐบาลแห่ง ประเทศสาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาวว่าด้วย ความร่วมมือต่อต้าน การค้ามนุษย์ โดยเฉพาะสตรีและ เด็ก ⁵⁰³ - บันทึกความเข้าใจ ระหว่างรัฐบาลแห่ง ราชอาณาจักรไทย และรัฐบาลแห่ง ประเทศสาธารณรัฐ สังคมนิยมว่าด้วย ความร่วมมือต่อต้าน การค้ามนุษย์ โดยเฉพาะสตรีและ เด็ก และการ ช่วยเหลือผู้เสียหาย การค้ามนุษย์ ⁵⁰⁴	แถลงการณ์ร่วม (Joint Statement) ระหว่าง คณะกรรมการอาเซียน ว่าด้วยการส่งเสริมและ คุ้มครองสิทธิสตรีและเด็ก ACWC และผู้แทนพิเศษ ประจำเลขาธิการ สหประชาชาติด้านความ รุนแรงต่อเด็ก (SRSG- VAC)	ติดต่อร้องเรียน ⁵⁰⁵	

⁵⁰³ Memorandum of Understanding between the Government of the Kingdom of Thailand and the Government of the Lao People's Democratic Republic on Cooperation to Combat Trafficking in Persons, Especially Women and Children, 13 July 2005.

⁵⁰⁴ Memorandum of Understanding between the Government of the Kingdom of Thailand and the Government of the Socialist Republic of Vietnam on Bilateral Cooperation for Eliminating Trafficking in Persons, especially Women and Children and Assisting Victims of Trafficking, 24 March 2008.

⁵⁰⁵ Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on a communications procedure, 2011: OPIC

ความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน เพื่อป้องกันเด็กจาก การแสวงหาประโยชน์ทางเพศ และคุ้มครองผู้เสียหายที่เป็นเด็ก			ข้อสังเกตของผู้เขียน
ความร่วมมือแบบทวิ ภาคี	ความร่วมมือในระดับ ภูมิภาค (ASEAN)	ความร่วมมือแบบพหุ ภาคี	
- บันทึกความเข้าใจ ระหว่างรัฐบาลแห่ง ราชอาณาจักรกัมพูชา และ รัฐบาล แห่ง ประเทศสาธารณรัฐ สังคมนิยมเวียดนาม เรื่อง ความร่วมมือทวิภาคี ว่าด้วยการจัดการค้า เด็ก และหญิง และ การช่วยเหลือ ผู้เสียหายการค้า มนุษย์ ⁵⁰⁶			
- บันทึกความเข้าใจ ระหว่าง รัฐบาล สาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาวกับ ประเทศเวียดนาม เรื่องความร่วมมือใน การป้องกันและ ต่อต้านการค้ามนุษย์ และ คุ้มครอง ผู้เสียหายจากการค้า มนุษย์ ⁵⁰⁷			

⁵⁰⁶ Memorandum of Understanding between the Government of the Kingdom of Cambodia and the Government of the Socialist Republic of Vietnam on Bilateral Cooperation for Eliminating Trafficking in Persons, especially Women and Children and Assisting Victims of Trafficking, 13 July 2005.

⁵⁰⁷ MOU between Lao PDR and Vietnam on Cooperation in Preventing and Combating Trafficking in Persons and Protection of Victims of Trafficking, 3 November 2010.

4.2.4 การให้ความร่วมมือกับหน่วยงาน องค์กรเอกชน และองค์การระหว่างประเทศ

เจ้าหน้าที่รักษากฎหมายต้องผ่านการฝึกอบรมที่มุ่งเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่อง การแสวงหาประโยชน์ทางเพศเชิงพาณิชย์จากเด็กและวิธีจัดการกับคดีต่างๆ ที่พวกเขาสืบพบ ในบาง พื้นที่ที่มีการฝึกอบรมอย่างเข้มงวดให้แก่เจ้าหน้าที่รักษากฎหมายโดยอาศัยความร่วมมือกับองค์กร ระดับชาติและหน่วยงานระดับนานาชาติต่างๆ นอกจากนี้การพัฒนากระบวนการการดำเนินการทาง กฎหมายที่คำนึงถึงสิทธิเด็กและการปกป้องคุ้มครองเด็กเป็นสิ่งสำคัญ จะช่วยให้ทนายความ ผู้พิพากษา และผู้ออกนโยบายสามารถส่งเสริมการปฏิบัติงานที่ยึดถือการปกป้องคุ้มครองสิทธิเด็กเป็นแนวทางที่ สำคัญในการดำเนินงานกระบวนการบำบัดเด็กเริ่มต้นขึ้นตั้งแต่ตอนที่เด็กได้พบกับผู้ใหญ่ที่พวกเขา รู้สึกไว้วางใจ ซึ่งโดยทั่วไปจะเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในหลายพื้นที่ได้ก่อตั้งเจ้าหน้าที่ตำรวจหน่วยพิเศษ ขึ้นโดยมีนโยบายและแนวปฏิบัติงานที่เป็นมิตรกับเด็กรวมถึงมีการจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการต่างๆ

สำหรับผู้เสียหายที่เป็นเด็กของค้ำมนุษย์และได้รับการช่วยเหลือ กระบวนการเพื่อให้ เด็กสามารถกลับสู่สังคมอาจทำให้เด็กตื่นตระหนกและหวาดกลัวเนื่องจากเด็กมักถูกปฏิบัติเยี่ยง อาชญากรและบางครั้งก็ถึงขั้นถูกคุมขัง ไม่ว่าจะอยู่ในประเทศที่ตนถูกส่งไปค้ำมนุษย์หรือในประเทศ บ้านเกิดของตนเมื่อเดินทางกลับมาถึง ทั้งนี้พวกเขาก็อาจเสี่ยงต่อการตกเป็นผู้เสียหายหรือถูกค้าได้อีก หากไม่มีการดูแลและปกป้องคุ้มครองอย่างเหมาะสม ดังนั้น ประเทศสมาชิกอาเซียน จึงจำเป็นต้องใช้ นโยบายและกฎหมายตรวจคนเข้าเมืองที่มีมนุษยธรรมมากขึ้นในการดำเนินงานทางกฎหมายในกรณี ของเด็กที่ถูกค้า และพัฒนายุทธศาสตร์ที่เหมาะสมสำหรับการฟื้นฟูและการช่วยเหลือให้เด็กสามารถ กลับคืนสู่สังคมได้อีกครั้งหนึ่งเพื่อเป็นการปกป้องคุ้มครองเด็กในระยะยาว ในขณะที่ปัญหาการ แสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กได้ทวีความรุนแรงมากขึ้น ก็ได้มีความพยายามจากหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องหลายฝ่ายให้ความสนใจที่จะแก้ไขปัญหาดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นจากภาครัฐหรือองค์กรเอกชน ต่างๆ ทั้งภายในและระหว่างประเทศมากมาย ซึ่งผู้เขียนขอยกตัวอย่างเฉพาะหน่วยงาน องค์กร ระหว่างประเทศ และองค์กรพัฒนาเอกชน ที่มีความเกี่ยวพันในเรื่องของการต่อต้านการแสวงหา ประโยชน์ทางเพศจากเด็ก เช่น

องค์กรตำรวจสากล⁵⁰⁸ ซึ่งเป็นองค์กรที่ให้ความร่วมมือระหว่างประเทศในทาง อาญาที่มีส่วนสำคัญยิ่ง และถือได้ว่าเป็นความร่วมมือระหว่างประเทศในทางอาญาที่ใช้อย่าง แพร่หลายในปัจจุบัน โดยจัดอยู่ในระดับทางการบริหารเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร วิทยาการ ต่างๆ ตลอดจนเทคนิควิธีการจับกุมตัวอาชญากรข้ามชาติ ซึ่งประเทศสมาชิกอาเซียนทุกประเทศต่างก็

⁵⁰⁸ International Criminal Police Organization: INTERPOL

เป็นสมาชิกขององค์การตำรวจสากล⁵⁰⁹ รวมถึงการจับกุมนักท่องเที่ยวเพื่อมีเพศสัมพันธ์กับเด็ก ตลอดจนการหาตัวผู้กระทำความผิดบนโลกออนไลน์เพื่อขจัดสื่อลามกเด็กในอินเทอร์เน็ตอีกด้วย

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนและสังคมสำหรับเอเชียและแปซิฟิก⁵¹⁰ ทำงานมีบทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก ซึ่งปฏิบัติงานอยู่ภายใต้ คณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคม (Economic and Social Council) นอกเหนือจากภารกิจโดยทั่วไปที่เป็นศูนย์กลางหลักเพื่อประสานงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมระหว่างสมาชิกในภูมิภาคแล้ว⁵¹¹ ESCAP ยังมีบทบาทในการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กอีกด้วยซึ่งประเทศสมาชิกอาเซียนต่างก็เป็นสมาชิกของ ESCAP⁵¹²

องค์การทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ⁵¹³ จะเห็นได้ว่า UNICEF มีบทบาทที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กในทุกๆด้าน โดยเน้นให้เกิดความร่วมมือระหว่างประเทศกำลังพัฒนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภูมิภาคอาเซียนที่เด็กจำนวนมากต้องตกเป็นผู้เสียหายของกระบวนการค้าเด็ก ถูกบังคับให้ค้าประเวณี รวมไปถึงปัญหาต่างๆที่ส่งผลกระทบต่อเด็ก ซึ่งความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็ก ก็จะเป็นอีกมาตรการหนึ่งที่จะช่วยป้องกันมิให้เกิดปัญหาการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก นอกจากนี้ยังเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือทางเทคนิคภายในแต่ละประเทศสมาชิกอาเซียน รวมถึงอาเซียนหรือ สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN : The Association of South East Asian Nations) ในการช่วยพัฒนาโปรแกรมสำหรับปกป้องเด็ก เพื่อให้แน่ใจว่าประเทศเหล่านี้ หรืออาเซียน ดำเนินการตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กและพิธีสารเลือกรับฯ อีกทั้งยังจัดให้มีคำแนะนำสำหรับความร่วมมือในอนาคต และพัฒนาโครงการในภูมิภาคอาเซียนอีกด้วย⁵¹⁴

⁵⁰⁹ INTERPOL, INTERPOL member countries (188), [online] 18 September 2011, available from: <http://www.interpol.int/Public/ICPO/Members/default.asp>

⁵¹⁰ Economic and Social Commission for Asia and the Pacific: ESCAP

⁵¹¹ Prof. Vitit Muntarbhorn, “Illegal Labour Movements: The Case of Trafficking in Women and Children” Proceedings of The 1997 Regional Conference on Trafficking in Women and Children, P. 60.

⁵¹² INTERPOL, INTERPOL member countries (188), [online] 18 September 2011, available from: <http://www.interpol.int/Public/ICPO/Members/default.asp>

⁵¹³ United Nations Children’s Fund: UNICEF

⁵¹⁴ S Pushpanathan Assistant Director, ASEAN Secretariat, FIGHTING TRAFFICKING IN WOMEN AND CHILDREN IN ASEAN [online], 15 November 2011, available from <http://www.asean.org/2822.htm>

นอกจากนี้ยังมีองค์กรเอกชนที่ให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆเพื่อต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กโดยเฉพาะ คือ องค์กรแอ็คแพทอินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล⁵¹⁵ ซึ่งได้จัดทำโครงการขึ้นมากมาย เพื่อรณรงค์ และป้องกันการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กทั่วโลก รวมทั้งในภูมิภาคอาเซียนด้วย อีกทั้งองค์กรเอกชนภายในประเทศนั้นๆด้วย เช่น หลายชุมชนในประเทศฟิลิปปินส์ มีสายตรวจที่เป็นอาสาสมัครสำหรับตรวจสอบบาร์และสถานค้าประเวณีว่ามีเด็กอยู่หรือไม่⁵¹⁶

การปฏิบัติขององค์กรแอ็คแพทและองค์กรท่องเที่ยวระดับโลก (ECPAT – WTO Code of Conduct) สำหรับการปกป้องเด็กจากการถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศในการเดินทางและท่องเที่ยวและจัดทำประกาศที่แสดงถึงการให้คำมั่นของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในการดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว จัดทำวิดีโอซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการรณรงค์เพื่อสร้างความตระหนักสำหรับฉายระหว่างเที่ยวบิน และจัดฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ด้านการท่องเที่ยวและในโรงเรียนสอนด้านการท่องเที่ยวเกี่ยวกับวิธีระบุตัวและดำเนินการกับนักท่องเที่ยวที่แสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กในส่วนของนักท่องเที่ยวนั้น นักท่องเที่ยวแต่ละคนก็สามารถช่วยแก้ไขปัญหาได้โดยไม่สนับสนุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กไม่ว่าจะในรูปแบบใดก็ตาม และรายงานเหตุการณ์การล่วงละเมิดทางเพศต่อเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น องค์กรที่เกี่ยวข้องหรือเครือข่ายขององค์กรแอ็คแพทในพื้นที่ต่างๆ⁵¹⁷

มูลนิธิศูนย์ฮอตไลน์ได้จัดการอบรมให้แก่ผู้ที่ให้บริการคำปรึกษาทางฮอตไลน์สายตรวจในประเทศไทยเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือผู้ที่ตกเป็นผู้เสียหายของการค้ามนุษย์ด้วย ซึ่งได้มีการจัดอบรมในลักษณะเดียวกันนี้สำหรับผู้ที่ให้บริการฮอตไลน์สายตรวจในประเทศกัมพูชาและประเทศลาว⁵¹⁸ ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต (Internet Service Providers) จะต้องปฏิเสธที่จะให้ธุรกิจของตนมีส่วนเกี่ยวข้องกับภาพลามกอนาจารเด็ก และให้ความร่วมมือในการประสานงานกับศูนย์ฮอตไลน์และหน่วยงานรักษากฎหมายเพื่อระบุและรายงานเหตุการณ์การแสวงหาประโยชน์ทางเพศจาก

⁵¹⁵ ECPAT International, Alternative Report: Following the Initial Report from Thailand on the Implementation of the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography. July 2011[online] 19 April 2013, available from: http://www2.ohchr.org/english/bodies/crc/docs/ngos/Thailand_ECPAT_OPSC.pdf

⁵¹⁶ องค์กรแอ็คแพท อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล, ปลงอา - วิสัชนา ว่าด้วยการแสวงหาประโยชน์ทางเพศเชิงพาณิชย์จากเด็ก, หน้า 34.

⁵¹⁷ องค์กรแอ็คแพท อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล, ปลงอา - วิสัชนา ว่าด้วยการแสวงหาประโยชน์ทางเพศเชิงพาณิชย์จากเด็ก, หน้า 32-33.

⁵¹⁸ Embassy of United States in Thailand, Fact Sheet on Trafficking in Persons, 1 June 200 [online] 18 September 2011, available from: <http://bangkok.usembassy.gov/services/docs/reports/tipfactsheet04.htm>

เด็ก ในหลายประเทศได้ร่างหลักการปฏิบัติเพื่อสร้างความชัดเจนในบทบาทและความรับผิดชอบของผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาบนอินเทอร์เน็ตที่ผิดกฎหมาย เนื่องจากอินเทอร์เน็ตไม่ได้ถูกจำกัดขอบเขตโดยอาณาเขตประเทศ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีกฎหมายที่มีเนื้อหาสอดคล้องกันมีการร่วมมือกันระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจในระดับสากล และการแสดงความรับผิดชอบต่ออุตสาหกรรมเทคโนโลยี-สารสนเทศเพื่อจัดการกับปัญหาดังกล่าว⁵¹⁹

องค์กรพัฒนาเอกชนในหลายประเทศดำเนินงานอย่างกระตือรือร้นในการดูแลและปกป้องคุ้มครองเด็กโดยให้บริการโดยตรงต่อเด็กที่ถูกล่วงละเมิดหรือเสี่ยงต่อการถูกล่วงละเมิดอันเนื่องมาจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศเชิงพาณิชย์ และช่วยส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประเด็นต่างๆ เหล่านี้ นอกจากนี้ องค์กรระดับรากหญ้าและสมาชิกในชุมชนท้องถิ่นได้ร่วมกันชี้ให้เห็นถึงปัญหาการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กเชิงพาณิชย์ และรายงานกิจกรรมที่น่าสงสัยต่อตำรวจหรือศูนย์ฮอตไลน์ต่างๆ รวมทั้งสร้างแรงกดดันให้รัฐบาลออกกฎหมายและบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อปกป้องเด็กจากการถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศ แต่อย่างไรก็ตามยังคงเห็นว่าการประสานงานที่ไร้ประสิทธิภาพระหว่างบุคคลที่มีความเกี่ยวข้อง ทั้งเจ้าหน้าที่ฝ่ายบังคับใช้กฎหมาย ฝ่ายตรวจคนเข้าเมือง นักสังคมสงเคราะห์ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขฯ ทำให้เด็กที่ตกเป็นผู้เสียหายของการแสวงหาประโยชน์ทางเพศไม่ได้รับความช่วยเหลืออย่างเหมาะสมและครบถ้วน ซึ่งยังคงเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องอยู่จนถึงปัจจุบัน

กล่าวโดยสรุป การแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กยังคงเป็นปัญหาที่ยังไม่สามารถขจัดไปได้อย่างเด็ดขาดแต่กลับมีจำนวนที่เพิ่มขึ้นด้วย ทั้งที่มีมาตรการทั้งภายในรัฐ และระหว่างรัฐสมาชิกอาเซียนแล้วก็ตาม แต่เนื่องจากประเทศส่วนใหญ่ในภูมิภาคอาเซียนเป็นประเทศกำลังพัฒนา หรือด้อยพัฒนา จึงทำให้ประเทศเหล่านั้นยังคงขาดทรัพยากร เช่น ผู้เชี่ยวชาญในการจัดทำนโยบาย นักสังคมสงเคราะห์ หรือผู้ฝึกอบรม เป็นต้น องค์กรระหว่างประเทศ และองค์กรพัฒนาเอกชน จึงมีส่วนสำคัญในการผลักดันมาตรการต่างๆ เพื่อคอยชี้แนะให้รัฐนั้นมีมาตรการเพื่อต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก คอยให้ความช่วยเหลือประเทศสมาชิกอาเซียนในด้านต่างๆ ซึ่งมีองค์กรระหว่างประเทศ และองค์กรพัฒนาเอกชนที่สำคัญ ดังในตารางต่อไปนี้

⁵¹⁹ องค์กรแอ็คแพท อินเทอร์เน็ตเซ็นแนล, ปจฉา - วิสัยทัศน์ว่าด้วยการแสวงหาประโยชน์ทางเพศเชิงพาณิชย์จากเด็ก, หน้า

ตารางที่ 12 ตารางสรุปการให้ความร่วมมือของหน่วยงาน องค์การระหว่างประเทศ และองค์กรพัฒนาเอกชนในเรื่องการต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก

หน่วยงาน องค์การระหว่างประเทศ และ องค์กรพัฒนาเอกชน	การให้ความร่วมมือเพื่อต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ ทางเพศจากเด็ก
<p>องค์การตำรวจสากล (International Criminal Police Organization: INTERPOL)</p>	<p>- คอยให้ความร่วมมือระหว่างประเทศในทางอาญา เช่น แลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร วิทยาการต่างๆ ตลอดจนเทคนิควิธีการจับกุมตัวอาชญากรข้ามชาติ รวมถึงการจับกุมนักท่องเที่ยวเพื่อมีเพศสัมพันธ์กับเด็ก ตลอดจนการหาตัวผู้กระทำความผิดบนโลกออนไลน์ในเรื่องสื่อลามกเด็กอีกด้วย</p>
<p>คณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมสำหรับ เอเชียและแปซิฟิก (Economic and Social Commission for Asia and the Pacific: ESCAP)</p>	<p>- เป็นศูนย์กลางหลักเพื่อประสานงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมระหว่างสมาชิกในภูมิภาคแล้ว ESCAP ยังมีบทบาทในการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กอีกด้วย</p>
<p>องค์การทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ (United Nations Children's Fund: UNICEF)</p>	<p>- ความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็ก ก็จะเป็นอีกมาตรการหนึ่งที่จะช่วยป้องกันมิให้เกิดปัญหาการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก</p> <p>- เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือทางเทคนิคภายในแต่ละประเทศสมาชิกอาเซียน</p> <p>- ช่วยพัฒนาโปรแกรมสำหรับปกป้องเด็กเพื่อให้แน่ใจว่าประเทศเหล่านี้ หรืออาเซียน ดำเนินการตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กและพิธีสารเลือกรับฯ อีกทั้งยังจัดให้มีคำแนะนำสำหรับความร่วมมือในอนาคต และพัฒนาโครงการในภูมิภาคอาเซียนอีกด้วย⁵²⁰</p>
<p>องค์การเอ็คแพทอินเทอร์เนชันแนล (ECPAT INTERNATIONAL)</p>	<p>- จัดทำโครงการขึ้นมากมาย เพื่อรณรงค์ และป้องกันการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กทั่วโลก รวมทั้งในภูมิภาคอาเซียนด้วย</p> <p>- การปฏิบัติขององค์การเอ็คแพทและองค์กรท่องเที่ยวระดับโลก (ECPAT – WTO Code of Conduct) สำหรับการปกป้องเด็กจากการถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศในการเดินทางและท่องเที่ยว</p>

⁵²⁰ S Pushpanathan Assistant Director, ASEAN Secretariat, FIGHTING TRAFFICKING IN WOMEN AND CHILDREN IN ASEAN. [online], 15 November 2011, available from <http://www.asean.org/2822.htm>

หน่วยงาน องค์การระหว่างประเทศ และ องค์กรพัฒนาเอกชน	การให้ความร่วมมือเพื่อต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ ทางเพศจากเด็ก
มูลนิธิศูนย์ฮอตไลน์ (Hotline Center Foundation)	- จัดการอบรมให้แก่ผู้ที่ให้บริการคำปรึกษาทางฮอตไลน์ สายตรวจในประเทศไทยเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือ ผู้ที่ตกเป็นผู้เสียหายของการค้ามนุษย์ด้วย ⁵²¹

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้เขียนมีความเห็นว่า การให้ความร่วมมือประสานงานกัน ในทางกฎหมายระหว่างกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนที่เป็นภาคีพิธีสารเลือกรับฯ แม้ว่าจะเป็นภาคีของ พิธีสารเลือกรับฯ ซึ่งมีพันธกรณีที่จะต้องปฏิบัติตาม แต่ยังคงต้องมีการปรับปรุงแก้ไขมาตรการทาง กฎหมายในด้านต่างๆอยู่ แม้ว่าจะมีการบัญญัติให้การแสวงหาประโยชน์ทางเพศในรูปแบบต่างๆเป็น ความผิด แต่เนื่องจากในแต่ละประเทศนั้นมีการบัญญัติกฎหมายที่หลากหลายและแตกต่างกันไปในแต่ละ ประเทศ อีกทั้งความหมายของคำว่า ”เด็ก” ในบางประเทศนั้นก็ไม่ได้ให้หมายความถึงเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี หรือบัญญัติให้เป็นความผิดหากกระทำต่อเด็กผู้หญิงเท่านั้น เช่น ประเทศบรูไน เป็นต้น ซึ่ง พิธีสารเลือกรับฯ นั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อปกป้องเด็กทุกคนไม่ว่าจะเป็นเพศหญิงหรือชายจากการถูก แสวงหาประโยชน์ทางเพศ ซึ่งอาจทำให้มีปัญหาในเรื่องการส่งผู้ร้ายข้ามแดนระหว่างกันได้

เรื่องของการให้ความร่วมมือในด้านอื่นๆ ซึ่งประเทศสมาชิกอาเซียนที่เป็นภาคีพิธี สารเลือกรับฯ ส่วนใหญ่จะมีหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนคอยช่วยเหลืออยู่ด้วย แต่ยังคงขาดการ ประสานงานกันอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งเจ้าหน้าที่รัฐในประเทศเหล่านี้ยังคงมีการฉ้อราษฎร์บังหลวง กันอยู่เป็นจำนวนมาก ทำให้การบังคับใช้กฎหมายเป็นไปได้โดยไม่มีประสิทธิภาพ และทุกประเทศ สมาชิกอาเซียนควรมีการบัญญัติกฎหมายเรื่องการยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้กระทำผิด เพื่อให้สะดวก ต่อการดำเนินการตามพิธีสารเลือกรับฯ ได้ รวมถึงการฟื้นฟูดูแลผู้เสียหายที่เป็นเด็กให้เหมาะสมอีก ด้วย ประเภทของความผิดในการส่งผู้ร้ายข้ามแดนและการให้ความร่วมมือทางคดีอาญา นั้นต้องเป็น ความผิดซึ่งบุคคลผู้ถูกขอให้ส่งตัวได้กระทำไปนั้นต้องเป็นความผิดต่อกฎหมายอาญาทั้งสองประเทศ (Principle of Double Criminality) ซึ่งทำให้ยากแก่การส่งผู้ร้ายข้ามแดนและดำเนินคดีในความผิด ที่ได้กระทำลงนอกราชอาณาจักรของรัฐนั้นๆ ประเทศสมาชิกอาเซียนที่เป็นภาคีพิธีสารเลือกรับฯ ควร ทบทวนการยกเลิกหลัก double criminality เพื่อให้แน่ใจว่าการส่งผู้ร้ายข้ามแดนและความ ช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางกฎหมายจะดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ และในกรณีที่ไม่มีข้อตกลง การส่งผู้ร้ายข้ามแดนระหว่างสองรัฐ พิธีสารเลือกรับฯ สามารถถูกใช้เป็น “กฎหมายพื้นฐานสำหรับการ ส่งผู้ร้ายข้ามแดน (legal basis for extradition)” ได้ด้วย สำหรับความผิดที่ถูกกระทำภายใต้พิธี

⁵²¹ Embassy of United States in Thailand, Fact Sheet on Trafficking in Persons, 1 June 2004 [online] 18 September 2011, available from: <http://bangkok.usembassy.gov/services/docs/reports/tipfactsheet04.htm>

สารเลือกรับฉบับนี้ แต่อย่างไรก็ตามคณะกรรมการว่าด้วยสิทธิเด็กได้ให้คำแนะนำแก่รัฐภาคีให้รวมเอาความผิดที่อยู่ภายใต้พิธีสารเลือกรับฯ ให้เป็นความผิดที่สามารถส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้ทั้งในข้อตกลงที่มีอยู่แล้วและสนธิสัญญาว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดนในอนาคตด้วย⁵²² จะเห็นได้ว่าสามารถนำเอาความร่วมมือในด้านต่างๆ ในพิธีสารเลือกรับฯ โดยเฉพาะเรื่องการส่งผู้ร้ายข้ามแดนและการให้ความร่วมมือทางคดีอาญา ไปใช้ได้โดยไม่ต้องคำนึงถึงหลัก double criminality และไม่ต้องมีการทำสนธิสัญญาทวิภาคีกับทุกประเทศ หากเพียงแต่เข้าเป็นภาคีของพิธีสารเลือกรับฯ ก็ทำให้ประเทศสมาชิกอาเซียนช่วยเหลือกันได้แล้ว

ดังนั้น เมื่อพิจารณาถึงการดำเนินการตามพิธีสารเลือกรับฯ ของประเทศสมาชิกอาเซียนที่เป็นภาคี และการดำเนินการเพื่อต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กของประเทศสมาชิกอาเซียนที่ยังไม่ได้เป็นภาคี (ประเทศสิงคโปร์) แล้ว จะเห็นได้ว่าประเทศสมาชิกที่เป็นภาคีมีข้อได้เปรียบในเรื่องของการได้รับคำแนะนำจากคณะกรรมการว่าด้วยสิทธิเด็กในการห้ามไม่ให้มีการขายเด็กและ/หรือการค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกเด็ก ทั้งกลไกภายในรัฐและมาตรการระหว่างรัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการส่งผู้ร้ายข้ามแดนและการให้ความร่วมมือในทางคดีอาญาที่รัฐภาคีสามารถนำบทบัญญัติในเรื่องเหล่านั้นในพิธีสารเลือกรับฯ มาใช้ได้เลยโดยไม่ต้องไปทำสนธิสัญญากับประเทศอื่นๆ และลดอุปสรรคเรื่องหลัก double criminality อีกด้วย ซึ่งหากประเทศสิงคโปร์เข้าเป็นภาคีของพิธีสารเลือกรับฯ จะทำให้มีมาตรการในการต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กมีความสอดคล้องกันมากยิ่งขึ้น แต่อย่างไรก็ดีในบางประเทศสมาชิกอาเซียนที่เป็นภาคีก็ไม่สามารถดำเนินการตามพิธีสารเลือกรับฯ ได้อย่างเต็มที่อันเนื่องมาจากปัจจัยหลายๆ ประการ อาทิเช่น ปัญหาความยากจน ขาดแคลนเงินทุน ขาดแคลนบุคลากรผู้เชี่ยวชาญในการจัดทำกฎหมาย และปัญหาเรื่องการบังคับใช้ เป็นต้น ซึ่งยังคงต้องหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวอยู่ ซึ่งจะกล่าวในบทถัดไป

---

⁵²² NGO group for the CRC, Reporting on the OPSC and OPAC: A guide for Non-governmental Organizations, 2010 [online] 19 April 2013, available from: http://www.childrightsnet.org/docs/FileManager/Guide_OP_EN_web.pdf

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

ปัจจุบันทั่วโลกต่างมีความพยายามในหลายวิถีทางที่จะปกป้องเด็กและป้องกันการแสวงหาประโยชน์ทางเพศเชิงพาณิชย์จากเด็ก ความพยายามเหล่านี้เกิดขึ้นในระดับกว้างๆ สามระดับคือ ระดับโลก ในแง่ของการออกกฎหมายและพิธีสารสากล ในระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับนานาชาติ เป็นการพิจารณากฎหมายและขั้นตอนต่างๆ และ ในระดับท้องถิ่นเป็นการให้ความใส่ใจเป็นพิเศษ กับองค์กรระดับรากหญ้าและขั้นตอนการคุ้มครองเด็กในเชิงปฏิบัติ การแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กได้กลายเป็นอาชญากรรมระหว่างประเทศ ที่มีการดำเนินการเป็นเครือข่ายเชื่อมโยงกันในหลายๆประเทศ ทำให้ยากแก่การป้องกันและปราบปราม นอกจากนี้ยังได้มีการพัฒนารูปแบบของการกระทำผิดสลับซับซ้อน มีการดำเนินการเป็นเครือข่ายเชื่อมโยงกันในหลายๆประเทศ ทำอีกทั้งหลายประเทศในแถบภูมิภาคอาเซียนก็ยังคงขาดโครงสร้างทางกฎหมายที่มีรายละเอียดครอบคลุมกว้างขวางสำหรับหยุดยั้งอาชญากรรม จัดการระบบการสืบสวน การดำเนินคดีกับผู้กระทำผิด และให้ความช่วยเหลือและปกป้องเด็กๆ ในช่วงการบำบัดฟื้นฟู นอกจากนี้การฉ้อโกงในหมู่ตำรวจและเจ้าหน้าที่รักษากฎหมายอื่นๆ ก็อาจเป็นอุปสรรคสำคัญในการดำเนินงาน เพื่อต่อสู้กับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศเชิงพาณิชย์ซึ่งโดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศสมาชิกอาเซียน จึงควมมีความร่วมมือและประสานงานระหว่างประเทศให้มากยิ่งขึ้น

เนื่องจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กเหล่านี้ ถือว่าเป็นการละเมิดต่อสิทธิมนุษยชน ในปี 2002 จึงได้มีการบังคับใช้พิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เรื่องการค้าเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก ค.ศ. 2000 (ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า “พิธีสารเลือกรับฯ”) ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กไว้โดยเฉพาะ ซึ่งหากมองตามบทบัญญัติของพิธีสารเลือกรับฯจะเห็นได้ว่ามีมาตรการที่สำคัญเพื่อการป้องกันและปราบปรามการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กโดยต้องการให้รัฐภาคีประกันว่ารัฐภาคนั้นมีอำนาจรัฐเหนือความผิดเหล่านั้น(การค้าประเวณี การค้าเด็ก สื่อลามกเด็ก และการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กในรูปแบบอื่น) จัดให้มีการส่งผู้ร้ายข้ามเพื่อจับตัวผู้กระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กมาลงโทษ อีกทั้งจัดให้มีการช่วยเหลือเด็กที่รอดมาจากการแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศเชิงพาณิชย์ เพื่อปกป้องผู้เสียหายที่เป็นเด็ก โดยจัดให้มีการปลอดภัยสำหรับเด็กซึ่งเป็นผู้เสียหายรวมทั้งครอบครัวและพยานในคดีซึ่งเด็กเป็นผู้เสียหายด้วย และจัดให้มีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง รวมถึงการช่วยเหลือฟื้นฟูเด็กทั้งในด้านร่างกายและจิตใจเพื่อให้เด็กได้กลับคืนสู่สังคมพร้อมทั้งการกลับคืนยังภูมิลำเนาถิ่นที่อยู่อาศัย อีกทั้งเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดมีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กจึงจัดให้มีการส่งเสริมให้มีความร่วมมือกันในทางระหว่างประเทศ

อีกด้วย โดยประเทศสมาชิกอาเซียนที่เข้าเป็นภาคีในพิธีสารเลือกรับฉบับนี้ ได้แก่ ประเทศไทย ประเทศเวียดนาม ประเทศกัมพูชา ประเทศลาว ประเทศบรูไนดารุสซาลาม ประเทศฟิลิปปินส์ ประเทศอินโดนีเซีย ประเทศมาเลเซีย และประเทศพม่า โดยประเทศต่างๆเหล่านี้ล้วนมีพันธกรณีที่ จะต้องปฏิบัติตามพิธีสารเลือกรับฉบับนี้ทั้งสิ้น ส่วนประเทศสมาชิกอาเซียนที่ยังไม่ได้เป็นภาคีพิธีสารเลือกรับฯ คือ ประเทศสิงคโปร์ เองก็มีการป้องกันและคุ้มครองเด็กที่ถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศ เช่นกันโดยอาศัยอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กข้อ 34, 35 และ 39 แต่อย่างไรก็ตามหากประเทศสมาชิกอาเซียนทุกประเทศเข้าเป็นภาคีพิธีสารเลือกรับฯ ก็จะทำให้รัฐต่าง ๆ นั้นสามารถดำเนินการตามมาตรการของพิธีสารเลือกรับเพื่อป้องกันการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เนื่องจากมีมาตรการที่ชัดเจนในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

5.1 บทสรุป

สืบเนื่องจากปัญหาการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างกว้างขวางและแพร่หลายทั่วทุกภูมิภาคของโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ซึ่งประเทศในแถบนี้ส่วนใหญ่ถูกมองว่าเป็นประเทศปลายทาง มีเพียงบางประเทศเท่านั้นที่ถูกมองว่าเป็นประเทศต้นทาง เช่น ประเทศมาเลเซีย ประเทศสิงคโปร์ และประเทศบรูไนดารุสซาลาม ทั้งประเทศต้นทางและประเทศปลายทางก็ถือว่าเป็นแหล่งปัญหาในระดับวิกฤตที่ยังไม่มีความพยายามในการแก้ไขปัญหาได้มากพอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาอย่างหนึ่งที่ปฏิเสธไม่ได้ก็คือประชาชนของประเทศสมาชิกอาเซียนเองได้ตกเป็นผู้เสียหายของการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก เป็นจำนวนมาก ประเทศต่างๆจึงต้องรับผิดชอบในการป้องกันและปราบปรามการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กเชิงพาณิชย์ทั้งในประเทศต้นทางและประเทศปลายทาง

พิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เรื่อง การขายเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก ถูกจัดทำขึ้นเพื่อที่จะให้บรรลุถึงความมุ่งประสงค์ของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก เพื่อขยายมาตรการที่รัฐภาคีควรดำเนินการเพื่อที่จะประกันการคุ้มครองเด็กจากการขายเด็กและ/หรือการค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก โดยมีหลักการที่มุ่งการคุ้มครองเด็กจากการแสวงหาประโยชน์เชิงพาณิชย์ และทางเพศ และพัฒนาการทางร่างกายและจิตใจของเด็ก ทั้งนี้ได้บัญญัติถึงพันธกรณีของรัฐภาคีในการดำเนินมาตรการต่างๆไว้ ซึ่งว่าด้วยการห้ามให้มีและกำหนดให้เป็นความผิดทางอาญาสำหรับความผิดที่กล่าวมาข้างต้น, การกำหนดเขตอำนาจความผิดการส่งผู้ร้ายข้ามแดนและการสืบสวน สอบสวนหรือกระบวนการทางอาญา, การกำหนดเรื่องการริบทรัพย์ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิด, การจัดมาตรการที่เหมาะสมในการคุ้มครองสิทธิและผลประโยชน์ของเด็ก, การจัดทำนโยบายในการป้องกัน แก้ไข และส่งเสริมความรู้ทางกฎหมายและความตระหนักของ

สาธารณชน ชุมชน และการให้ความร่วมมือระหว่างประเทศในการป้องกันแก้ไขปัญหาดังกล่าว ซึ่งผู้เขียนได้แบ่งการให้ความร่วมมือทางกฎหมายเพื่อต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก ออกเป็น 2 ประการหลัก คือ กลไกภายในรัฐ และระหว่างรัฐ โดยพิจารณาตามความสัมพันธ์กับพิธีสารเลือกรับฯ ในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวทั้งในระดับประเทศและระดับภูมิภาคร่วมกัน อันมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

กลไกภายในรัฐ

กลไกภายในรัฐที่ประเทศสมาชิกอาเซียนต้องดำเนินการ ประกอบด้วย การกำหนดอายุเด็กเพื่อคุ้มครองเด็กจากการถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศ, การบัญญัติกฎหมายภายในรัฐของตน โดยให้การขายเด็กและ/หรือการค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ และ/หรือการค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกเด็กเป็นความผิด, กำหนดเขตอำนาจศาลและสิทธิสภาพนอกอาณาเขต, มาตรการการป้องกันการขายเด็กและ/หรือการค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกเด็ก และมาตรการคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายที่เป็นเด็ก ซึ่งมีรายละเอียดโดยสรุปในเรื่องต่างๆเหล่านี้ดังต่อไปนี้

การกำหนดคำนิยามคำว่า “เด็ก”

กำหนดคำนิยามคำว่า “เด็ก” ให้ถือตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ข้อ 1 กล่าวคือ หมายถึงบุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ซึ่งหมายความถึงทั้งเด็กผู้หญิงและเด็กผู้ชาย

การบัญญัติกฎหมายห้ามการขายเด็กและ/หรือการค้าเด็กทางเพศ การค้าประเวณี และสื่อลามกเด็ก

กำหนดคำนิยามของคำว่า “การขายเด็กและ/หรือการค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ ” “การค้าประเวณีเด็ก” และ “สื่อลามกที่เกี่ยวข้องกับเด็ก” ถือตามที่กำหนดไว้ในข้อ 2 แห่งพิธีสารเลือกรับฯ โดยมีความหมายดังต่อไปนี้

การขายเด็ก หมายถึง การกระทำหรือการแลกเปลี่ยนใดที่เด็กถูกส่งมอบโดยบุคคลใดหรือกลุ่มบุคคลใด ไปยังอีกบุคคลหนึ่งหรือกลุ่มบุคคลหนึ่งเพื่อค่าตอบแทนหรือเพื่อประโยชน์ตอบแทนอื่นใด ซึ่งมีทั้งที่เป็นการขายที่ไม่มีวัตถุประสงค์เพื่อบริการทางเพศ (sale for non-sexual purpose) และการขายโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อบริการทางเพศ (sale for sexual purpose) เช่น การแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก เป็นต้น (ซึ่งอยู่ในกรอบของความหมายของคำว่า “การขายเด็กและ/หรือการค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ”)

การค้าประเวณีเด็ก หมายถึง การใช้เด็กในกิจกรรมทางเพศเพื่อค่าตอบแทนหรือผลประโยชน์ตอบแทนในรูปแบบอื่นใด

สื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก หมายถึง การนำเสนอใด โดยวิธีการใดก็ตาม ที่เด็กเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องในกิจกรรมทางเพศอย่างชัดแจ้ง ทั้งที่เป็นจริงหรือจำลองขึ้น หรือการนำเสนออวัยวะส่วนใดในทางเพศของเด็ก เพื่อความมุ่งประสงค์หลักในทางเพศ

รัฐภาคีทั้งหลายจะต้องห้ามการขายเด็กและ/หรือการค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็กที่ได้ระบุไว้ในข้อ 1 แห่งพิธีสารเลือกรับฯ รัฐภาคีแต่ละรัฐจะต้องประกันว่าอย่างน้อยการกระทำผิดข้างต้นและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องครอบคลุมอยู่ภายใต้กฎหมายอาญาหรือกฎหมายที่มีโทษทางอาญาอย่างเต็มที่ไม่ว่าความผิดทั้งหลายเช่นว่านั้น จะกระทำภายในประเทศหรือข้ามชาติ หรือกระทำในลักษณะส่วนบุคคลหรือในลักษณะที่จัดเป็นองค์กร อาทิ เช่น การเสนอ การส่งมอบ หรือการรับไว้ซึ่งเด็ก โดยวิธีการใดก็ตามเพื่อความมุ่งประสงค์ในการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก ในกรอบของความหมายของคำว่าขายเด็กและ/หรือการค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ การเสนอการได้มา การจัดหา หรือการจัดให้ซึ่งเด็กเพื่อการค้าประเวณี การผลิต การแจกจ่าย การเผยแพร่ การนำเข้า การส่งออก การเสนอ การขาย หรือการครอบครองสื่อลามกเด็กเพื่อความมุ่งประสงค์ทางเพศ และมีมาตรการลงโทษผู้กระทำความผิดดังกล่าว ซึ่งรวมถึงการพยายามกระทำความผิดและการสมรู้ร่วมคิดด้วย โดยให้ถือตามข้อ 3 แห่ง พิธีสารเลือกรับฯ ซึ่งประเทศสมาชิกอาเซียนส่วนใหญ่จะให้การขายเด็กและ/หรือการค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศอยู่ในขอบของการค้ามนุษย์ ไม่มีการบัญญัติกฎหมายแยกต่างหากจากกัน ส่วนเรื่องการค้าประเวณีเด็กนั้นมิบัญญัติไว้อย่างชัดเจนเป็นส่วนใหญ่ และในส่วนของสื่อลามกเด็กนั้นส่วนใหญ่ยังไม่มีการบัญญัติกฎหมายในเรื่องนี้ไว้โดยเฉพาะ และยังให้ความหมายที่คลุมเครือไม่ชัดเจนว่าเป็นเรื่องสื่อลามกเด็กด้วยหรือไม่ เนื่องจากใช้คำว่า “ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน” อีกทั้งทุกประเทศสมาชิกอาเซียนไม่มีการกล่าวถึงเรื่องการครอบครองสื่อลามกเด็กว่าเป็นความผิดเลย และในยุคโลกาภิวัตน์สื่อลามกส่วนใหญ่มีอยู่มากในอินเทอร์เน็ตประเทศสมาชิกอาเซียนควรมีบทบัญญัติทางคอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวข้องกับสื่อลามกเด็กด้วย

การกำหนดเขตอำนาจศาลและสิทธิสภาพนอกอาณาเขต

การกำหนดเขตอำนาจศาลให้ถือตาม ข้อ 4 แห่งพิธีสารเลือกรับฯ ซึ่งในพิธีสารเลือกรับฯ ได้มีการกล่าวถึงมาตรการเพื่อคุ้มครองผู้เสียหายที่เป็นเด็กเป็นคนชาติของรัฐนั้น, การออกกฎหมายบังคับนอกดินแดนบนพื้นฐานของหลักสัญชาติ หากผู้กระทำผิดเป็นคนชาติของรัฐนั้น หรือเป็นบุคคลผู้มีถิ่นที่อยู่ประจำในดินแดนของรัฐนั้น เพื่อให้รัฐนั้นมีอำนาจศาลเหนือความผิดที่ได้กระทำนอกประเทศของตน ไม่เพียงแต่เฉพาะคนชาติของตนเท่านั้น แต่ยังรวมถึงผู้ที่อาศัยอยู่ในรัฐตนด้วย

เพื่อบรรเทาปัญหาผู้ลี้ภัยพลเมืองทางเพศกับเด็กอาจหลบหนีการดำเนินคดีได้อย่างง่ายดายโดยการกลับประเทศของตนเอง แต่อย่างไรก็ตามประเทศส่วนใหญ่ยังคงบัญญัติกฎหมายบังคับนอกดินแดนเพื่อนำมาใช้กับคนชาติของรัฐตนเท่านั้น ซึ่งไม่รวมถึงผู้ที่อาศัยอยู่ในรัฐตนด้วย อีกทั้งยังได้กล่าวถึงการใช้หลัก Aut Dedere Aut Judicare (การส่งผู้ร้ายข้ามแดน หรือการดำเนินคดี) ว่าหลักนี้สร้างขึ้นเพื่อทำให้แน่ใจว่าประเทศที่ไม่ส่งผู้ร้ายข้ามแดนคนชาติของตนเองเพื่อเป็นจำเลยในคดีอาญาแก่รัฐอื่นจะไม่ได้รับการลงโทษ

การป้องกันการขายเด็กและ/หรือการค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกเด็ก

ต้นตอของปัญหาการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก ได้แก่ ความยากจน ความไม่เจริญ การบริจาคให้แก่เด็กที่เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการขายเด็กและ/หรือการค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก สื่อลามกเด็ก และการท่องเที่ยวเพื่อมีเพศสัมพันธ์กับเด็ก รัฐภาคีทั้งหลายจึงต้องรับรองหรือสร้างเสริม ปฏิบัติและเผยแพร่กฎหมาย มาตรการทางการบริหารนโยบาย และโครงการทางสังคมเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก และส่งเสริมความตระหนักของสาธารณชน การศึกษาและการฝึกอบรม เกี่ยวกับมาตรการป้องกันและผลกระทบที่เป็นอันตรายของการขายเด็กและ/หรือการค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก โดยให้ถือตามบทบัญญัติข้อ 9 (1) (2) แห่งพิธีสารเลือกรับฯ

ประเทศสมาชิกอาเซียนส่วนใหญ่เป็นประเทศกำลังพัฒนาหรือด้อยพัฒนา ความยากจนเป็นปัจจัยหลักที่สำคัญที่สุดในการที่เด็กในประเทศเหล่านี้เข้าสู่กระบวนการแสวงหาประโยชน์ทางเพศ จึงต้องมีนโยบายหรือโครงการเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กหรือจัดทำนโยบายแห่งชาติในเรื่องดังกล่าว แต่อย่างไรก็ดีประเทศที่ด้อยพัฒนายังคงมีปัญหาในเรื่องของการขาดแคลนทุนทรัพย์เพื่อผลักดันนโยบายดังกล่าวจึงทำให้มีนโยบายแต่อาจไม่มีเงินทุนในการจัดทำต่อไป

การคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายที่เป็นเด็ก

มาตรการที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิและผลประโยชน์ของผู้เสียหายที่เป็นเด็กของการปฏิบัติที่ต้องห้ามภายใต้พิธีสารเลือกรับฯ ในทุกขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ดำเนินมาตรการทั้งปวงที่สามารถกระทำได้ด้วย ความมุ่งหมายในการประกันความช่วยเหลือที่เหมาะสมทั้งปวงแก่ผู้เสียหายที่เป็นเด็กจากความผิดเช่นว่า รวมทั้งการกลับคืนสู่สังคมและการฟื้นฟูทางร่างกาย และจิตใจอย่างเต็มที่ของบุคคลเหล่านั้น ประกันว่าผู้เสียหายที่เป็นเด็กทั้งปวงมีโอกาสที่จะใช้กระบวนการดำเนินการอย่างเพียงพอที่จะเรียกร้องให้มีการชดใช้สำหรับความเสียหายที่เกิดขึ้นจากผู้

ที่ต้องรับผิดชอบตามกฎหมายโดยไม่การเลือกปฏิบัติ รัฐภาคีทั้งหลายจะต้องดำเนินการที่เหมาะสมที่มีจุดมุ่งหมาย ในการห้ามอย่างมีประสิทธิภาพ ในการผลิต และแพร่กระจายวัสดุที่ โฆษณาการขายเด็กและ/หรือการค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกเด็ก โดยให้ดำเนินการถือตามข้อ 8 และ ข้อ 9 (3)(4) แห่งพิธีสารเลือกรับฯ

ประเทศสมาชิกอาเซียนส่วนใหญ่ทั้งที่เป็นภาคีและไม่เป็นภาคีพิธีสารเลือกรับฯมีการ ค้ำครองเด็กในทุกขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรม โดยมองว่าเด็กเป็นผู้เสียหายจากความผิดที่กล่าว มาข้างต้นไม่ใช่เป็นผู้กระทำผิด และมีการกลับคืนสู่สังคมและการฟื้นฟูทางร่างกายและจิตใจของเด็ก หากต้องมีการส่งเด็กกลับถิ่นฐานบ้านเกิดก็ต้องดำเนินการโดยเร็วที่สุดเพื่อผลประโยชน์ของเด็ก การเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนยังคงไม่ปรากฏชัดในหลายๆประเทศ ยกตัวอย่างเช่น ในประเทศ เวียดนามอาจได้รับการลงโทษที่น้อยลงหากผู้เสียหายที่เป็นเด็กหรือครอบครัวของเด็กยอมรับข้อเสนอ ในเรื่องการจ่ายค่าสินไหมทดแทนที่ได้รับจากผู้กระทำผิด เป็นต้น

จัดให้มีสายด่วนก็เป็นอีกทางหนึ่งที่คณะกรรมการว่าด้วยสิทธิเด็กเสนอให้รัฐภาคี จัดทำขึ้นเพื่อช่วยเหลือเด็กจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศ แต่บางประเทศสมาชิกอาเซียนที่เป็น ภาคีฯไม่มีการจัดทำสายด่วน หรือมีแต่ไม่ได้ให้บริการตลอด 24 ชั่วโมง

มาตรการการให้ความร่วมมือระหว่างประเทศ

ปัญหาการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กมิใช่ปัญหาของประเทศใดประเทศหนึ่ง เท่านั้น ประเทศต่างๆจึงต้องให้ความร่วมมือและประสานงานระหว่างกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนที่เป็นภาคีในเรื่องการต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก นับว่าเป็นการดีที่ทุกประเทศ สมาชิกอาเซียนได้ให้ความตระหนักถึงปัญหาในเรื่องดังกล่าวจึงทำให้เกิดความร่วมมือกันทั้งในรูปแบบ ทวิภาคี และพหุภาคี ทั้งในส่วนของอนุภูมิภาค หรือส่วนภูมิภาค แต่ก็ยังคงต้องมีการพัฒนากรอบ กฎหมายให้เข้มแข็งอยู่ตลอดเวลา อีกทั้งยังมีการให้ความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องของการส่ง ผู้ร้ายข้ามแดน, การให้ความร่วมมือกันทางคดีอาญา, การป้องกันเด็กจากการถูกแสวงหาประโยชน์ ทางเพศและคุ้มครองผู้เสียหายที่เป็นเด็ก และการให้ความร่วมมือกับหน่วยงาน องค์กรเอกชน และ องค์กรระหว่างประเทศ ซึ่งประเทศสมาชิกอาเซียนมีการให้ความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกใน เรื่องต่างๆ ซึ่งมีรายละเอียดโดยสรุปในเรื่องต่างๆเหล่านี้ดังต่อไปนี้

การส่งผู้ร้ายข้ามแดน

การขายเด็กและ/หรือการค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อ ลามกเด็ก จะต้องถือว่ารวมอยู่ในความผิดทั้งหลายที่สามารถส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้ในสนธิสัญญาส่งผู้ร้าย ข้ามแดนใดที่มีอยู่ระหว่างรัฐภาคี และจะต้องรวมอยู่ในความผิดทั้งหลายที่ส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้ใน

สนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนทุกฉบับที่ได้จัดทำขึ้นระหว่างกันในอนาคต นอกจากนี้หากรัฐภาคีไม่มีการทำสนธิสัญญาระหว่างกันในเรื่องนี้ รัฐนั้นอาจพิจารณาว่าพิธีสารเลือกรับฉบับนี้เป็นพื้นฐานทางกฎหมายสำหรับการส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้ โดยให้รัฐทั้งหลายถือตามข้อ 5 แห่งพิธีสารเลือกรับฯ

ประเทศสมาชิกอาเซียนไม่มีการทำสนธิสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดนระหว่างกันไว้ แต่อย่างไรก็ตามมีการทำสนธิสัญญาแบบทวิภาคี ในเรื่องการส่งผู้ร้ายข้ามแดน แต่ก็มีอุปสรรคที่สำคัญคือ เงื่อนไขของหลัก double criminality ที่มีอยู่ในทุกประเทศสมาชิกอาเซียน ซึ่งความผิดนั้นต้องมีบัญญัติไว้ในกฎหมายอาญาของทั้งสองรัฐ กล่าวคือทั้งรัฐผู้ร้องขอและรัฐที่ถูกร้องขอซึ่งจะต้องมีการบัญญัติความผิดไว้ในลักษณะเดียวกัน จึงเป็นอุปสรรคในการดำเนินคดีกับผู้กระทำผิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่มีการบัญญัติกฎหมายในเรื่องการขายเด็กและ/หรือการค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกเด็ก ซึ่งมีความหลากหลายและมีความแตกต่างกันในแต่ละประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศที่พัฒนาแล้วกับประเทศที่ด้อยการพัฒนา ซึ่งเป็นการกระตุ้นให้ผู้กระทำผิดเหล่านั้นมองหาประเทศปลายทางที่มีกฎหมายที่อ่อนแอเพื่อหลีกเลี่ยงไม่ให้พวกเขาเหล่านั้นถูกดำเนินคดีได้ หรือในกรณีที่ไม่สนธิสัญญาต่อกันก็อาจมีความร่วมมือกันในการส่งผู้ร้ายข้ามแดนต่อกันได้โดยอาศัยหลักถ้อยทีถ้อยปฏิบัติ (Reciprocity) โดยรัฐภาคีผู้ถูกร้องขออาจปฏิเสธความช่วยเหลือได้ ถ้าในความคิดของพวกเขาเห็นว่ารัฐผู้ร้องขอล้มเหลวในการดำเนินการในเรื่องที่สามารถยินยอมกับข้อเรียกร้องในอนาคตที่มีความคล้ายคลึงกันกับการให้ความร่วมมือในทางคดีอาญาโดยรัฐผู้ถูกร้องขอ แต่อย่างไรก็ตามยังคงมีความกังวลว่าพิธีสารเลือกรับฯจะไม่ก่อให้เกิดเป็นพื้นฐานทางกฎหมายสำหรับการส่งผู้ร้ายข้ามแดน และการส่งผู้ร้ายข้ามแดนจะเป็นการมีอยู่ของสนธิสัญญาระหว่างรัฐภาคีและรัฐผู้ร้องขอไปแทน คณะกรรมการฯจึงแนะนำให้ประเทศไทยได้ตรองนำเอาพิธีสารเลือกรับฯทำให้เป็นกฎหมายขั้นพื้นฐานสำหรับการส่งผู้ร้ายข้ามแดนโดยปราศจากหลักที่มีอยู่ดังกล่าวในสนธิสัญญาแบบทวิภาคี ซึ่งคณะกรรมการฯว่าด้วยสิทธิเด็กได้เน้นย้ำและให้ความสำคัญเสมอถึงการขจัดหลัก double criminality ในทุกประเทศ

ส่วนประเทศสิงคโปร์นอกจากจะไม่มีสนธิสัญญาว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดนกับประเทศสมาชิกอาเซียน มีเพียงการลงนามในสนธิสัญญาว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดนระหว่างประเทศสิงคโปร์กับประเทศอินโดนีเซียเท่านั้น ซึ่งอาจทำให้ไม่สามารถร้องขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้ และยังมีเรื่องหลัก double criminality ที่เป็นอุปสรรคในการส่งผู้ร้ายข้ามแดน เนื่องจากประเทศสิงคโปร์ยังไม่ได้เข้าเป็นภาคีของพิธีสารเลือกรับฯจึงทำให้ไม่สามารถใช้พิธีสารเลือกรับดังกล่าวเป็นกฎหมายพื้นฐานในเรื่องนี้ได้ ซึ่งเป็นที่น่าเสียดายอย่างยิ่ง ประเทศสิงคโปร์จึงควรที่จะเข้าเป็นภาคีในพิธีสารเลือกรับฯดังกล่าว

การให้ความร่วมมือกันทางคดีอาญา

การให้ความร่วมมือกันทางคดีอาญาให้ถือตาม ข้อ 6 แห่งพิธีสารเลือกรับฯ รัฐภาคีทั้งหลายจะต้องรับดำเนินการให้กับรัฐภาคีอีกรัฐหนึ่ง ซึ่งมาตรการให้ความช่วยเหลืออย่างมากที่สุดอันเกี่ยวข้องกับการสืบสวนสอบสวนหรือกระบวนการทางอาญา หรือกระบวนการส่งผู้ร้ายข้ามแดนที่ร้องขอในเรื่องเกี่ยวข้องกับความผิดเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศกับเด็ก รวมทั้งความช่วยเหลือในการให้ได้มาซึ่งหลักฐาน ด้วยการดำเนินการตามอำนาจของตนที่จำเป็นสำหรับการดำเนินกระบวนการนั้น รัฐภาคีทั้งหลายจะต้องดำเนินการตามพันธกรณีของตนโดยให้สอดคล้องกับสนธิสัญญาใด หรือความตกลงอื่นว่าด้วยความช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางกฎหมาย ที่อาจมีอยู่ระหว่างกัน ในกรณีที่ไม่มียสนธิสัญญาหรือความตกลงเช่นว่านั้น รัฐภาคีทั้งหลายจะต้องรับดำเนินการให้กับรัฐภาคีอีกรัฐหนึ่ง ซึ่งการให้ความช่วยเหลือโดยสอดคล้องกับกฎหมายภายในของตน

ประเทศสมาชิกอาเซียนได้มีการทำสนธิสัญญาความร่วมมือระหว่างกันในทางอาญาของภูมิภาคอาเซียน 2004 โดยมีประเทศบรูไนดารุสซาลาม ประเทศกัมพูชา ประเทศอินโดนีเซีย ประเทศลาว ประเทศมาเลเซีย ประเทศฟิลิปปินส์ ประเทศสิงคโปร์ ประเทศพม่า ประเทศอินโดนีเซีย ประเทศสิงคโปร์ ประเทศมาเลเซีย และประเทศเวียดนาม เข้าร่วมลงนามในสนธิสัญญาดังกล่าว ยกเว้นประเทศไทยเท่านั้นที่ไม่เข้าร่วมเป็นภาคีในสนธิสัญญาดังกล่าว ประเทศไทยจึงควรที่จะเข้าเป็นภาคีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการให้ความร่วมมือในทางกฎหมายระหว่างกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนร่วมกัน ประเทศสมาชิกอาเซียนไม่มีการทำสนธิสัญญาแบบทวิภาคีในเรื่องนี้ อาจเป็นเพราะเนื่องจากสนธิสัญญาแบบพหุภาคีมีการให้ความร่วมมือช่วยเหลือกันในหลายประเทศมากกว่า โดยไม่จำเป็นต้องไปทำสนธิสัญญาแบบทวิภาคีกับทุกประเทศให้เกิดความยุ่งยากก็อาจเป็นไปได้ แต่ทั้งกฎหมายภายในแต่ละประเทศสมาชิกอาเซียนและความร่วมมือระหว่างกันในทางอาญาของภูมิภาคอาเซียน 2004 ยังคงมีความต้องการหลัก double criminality อยู่ดี ซึ่งพิธีสารเลือกรับฯ นั้นเลือกที่จะขจัดหลักดังกล่าวออกไปเพื่อความสะดวกรวดเร็วในการให้ความร่วมมือในทางคดีอาญา และสามารถนำบทบัญญัติในข้อ 6 แห่งพิธีสารเลือกรับฯ มาเป็นกฎหมายพื้นฐานของเรื่องดังกล่าวได้อีกด้วย ซึ่งดีกว่าการทำสนธิสัญญาดังกล่าว รัฐสมาชิกที่เป็นภาคีของพิธีสารเลือกรับฯ จึงได้รับความสะดวกเช่นว่านี้ แต่ประเทศสิงคโปร์ยังไม่ได้เข้าเป็นภาคีของพิธีสารเลือกรับฯ ดังกล่าวจึงทำให้ไม่สามารถใช้พิธีสารเลือกรับฯ เพื่อช่วยในการขอความร่วมมือในทางคดีอาญาได้ ประเทศสิงคโปร์จึงควรเป็นภาคีของพิธีสารเลือกรับฯ เพื่อให้เกิดความร่วมมือกันระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนได้อย่างแท้จริง

การป้องกันเด็กจากการถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศและคุ้มครองผู้เสียหายที่เป็นเด็ก

ประเทศสมาชิกอาเซียนสามารถให้ความร่วมมือเพื่อป้องกันและคุ้มครองเด็กจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศได้ โดยอาศัยความร่วมมือกันทางกฎหมายระหว่างประเทศ เช่น ความร่วมมือแบบทวิภาคี ความร่วมมือในระดับภูมิภาค และความร่วมมือแบบพหุภาคี แต่ประเทศสมาชิกอาเซียนมีการให้ความร่วมมือแบบทวิภาคีระหว่างกันเฉพาะในบางประเทศเท่านั้น และเรื่องของการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กนั้นอยู่ในเรื่องของการค้ามนุษย์ ไม่ใช่การให้ความร่วมมือเพื่อการป้องกันเด็กจากการถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศและคุ้มครองผู้เสียหายที่เป็นเด็กจากการกระทำเช่นว่านั้นอย่างชัดเจน แม้แต่ในความร่วมมือในระดับภูมิภาค กล่าวคือ ปฏิญญาว่าด้วยการต่อต้านการค้ามนุษย์โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็กออกมาในปี 2004 (ASEAN Declaration Against Trafficking in Persons Particularly Women and children 2004) ก็ยังไม่ได้ให้ความสำคัญในปัญหาเรื่องการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กเท่าที่ควร โดยการให้การแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กเป็นเพียงส่วนหนึ่งในปฏิญญาดังกล่าวเท่านั้น นอกจากนี้ยังมีการทำสนธิสัญญาแบบพหุภาคีในเรื่องการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กโดยเฉพาะนั้นก็คือ พิธีสารเลือกรับว่าตนเอง นอกจากนี้ยังมีสนธิสัญญาพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เรื่องกระบวนการติดต่อร้องเรียน (Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on a communications procedure, 2011: OPIC) ซึ่งตอนนี้มีประเทศไทยที่เป็นประเทศสมาชิกอาเซียนประเทศเดียวที่เข้าเป็นภาคีในพิธีสารเลือกรับดังกล่าว ซึ่งเปิดโอกาสให้เด็กหรือผู้แทนเด็กสามารถร้องขอให้คณะกรรมการสิทธิเด็กแห่งสหประชาชาติพิจารณาว่ามีการละเมิดสิทธิเด็กตามที่ระบุในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก พิธีสารเลือกรับฯ เพื่อหาทางเยียวยาให้กับเด็กต่อไป

การให้ความร่วมมือกับหน่วยงาน องค์กรเอกชน และองค์กรระหว่างประเทศ

มีหน่วยงาน องค์กรเอกชน และองค์กรระหว่างประเทศมากมายในเรื่องของการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก แต่มีบางหน่วยงานที่มีความสำคัญและมีบทบาทอย่างยิ่งในการป้องกันและต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก อาทิเช่น องค์กรตำรวจสากล (INTERPOL) คณะกรรมาธิการเศรษฐกิจและสังคมสำหรับเอเชียและแปซิฟิก (ESCAP) องค์กรทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ (UNICEF) องค์กรเอ็คแพทอินเตอร์เนชันแนล (ECPAT) มูลนิธิศูนย์ฮอตไลน์ (Hotline Center Foundation) รัฐภาคีควรดำเนินการตามข้อ 10 แห่งพิธีสารเลือกรับฯ โดยให้ความร่วมมือกับองค์กรและองค์กรพัฒนาเอกชนเหล่านี้

ตามที่กล่าวมาทั้งหมดเป็นมาตรการต่างๆในพิธีสารเลือกรับฯที่นำมาแบ่งออกเป็นกลไกภายในรัฐและระหว่างรัฐ เพื่อศึกษาว่าภายหลังจากที่เป็นภาคีของพิธีสารเลือกรับฯแล้วประเทศ

ต่างๆเหล่านี้ได้มีการดำเนินการอย่างไรไปบ้างมากนักน้อยเพียงใด และประเทศที่ยังไม่ได้เป็นภาคีของพิธีสารเลือกรับดังกล่าวนี้มีมาตรการใดบ้างที่มีความคล้ายคลึงกับพิธีสารเลือกรับฯ ในการต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก เนื่องจากแต่ละรัฐมีปัจจัยต่างๆที่อาจแตกต่างกันในรายละเอียดในแต่ละมาตรการที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้น ซึ่งผู้เขียนได้มีการสรุปไว้ในแต่ละเรื่องไว้ในตารางที่ 3 – 12 ดังนั้น การศึกษามาตรการทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศของสมาชิกอาเซียนทั้งที่เป็นภาคีและไม่เป็นภาคีของพิธีสารเลือกรับฯ จะทำให้ทราบถึงข้อบกพร่องของแต่ละประเทศในการดำเนินการมาตรการของรัฐต่างๆเพื่อต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศ เพื่อหาทางในการแก้ไขปัญหาเหล่านั้นได้อย่างทันทั่วถึง และเป็นการเปรียบเทียบระหว่างการดำเนินการของรัฐที่เป็นภาคีและไม่เป็นภาคีว่ามีข้อดีและข้อด้อยอย่างไรบ้างในแต่ละมาตรการที่ได้กล่าวมาข้างต้น เพื่อที่จะนำมาใช้ในการต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศได้อย่างครบถ้วน

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากที่ได้สรุปมาตรการเพื่อต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศตามพิธีสารเลือกรับฯ ผู้เขียนมีข้อเสนอแนะให้ประเทศที่เป็นภาคีพิธีสารฯ ดำเนินการตามพันธกรณีต่อไป ทั้งกลไกภายในประเทศและมาตรการในทางระหว่างประเทศ และนำบทเรียนของแต่ละรัฐมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามพิธีสารเลือกรับฯ ให้ได้มากที่สุด เพื่อให้เกิดความใกล้เคียงสอดคล้องกัน (Harmonization) มากยิ่งขึ้น ดังต่อไปนี้

กลไกภายในรัฐ

1. กำหนดให้ทุกประเทศสมาชิกอาเซียนกำหนดความหมายของคำว่า “เด็ก” ให้หมายถึงบุคคลทุกคนที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ไม่ว่าจะเป็เด็กหญิงหรือเด็กชาย และไม่ว่าจะบรรลุนิติภาวะโดยการแต่งงานแล้ว
2. กำหนดให้มีบทบัญญัติในเรื่องการค้าประเวณีเด็ก สื่อลามกเด็ก และการขายเด็ก และ/หรือการค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ อย่างชัดเจนไว้โดยเฉพาะ
3. กำหนดให้การขายเด็กและ/หรือการค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ แยกต่างหากจากการค้าเด็ก เนื่องจากมีค่านิยมที่แตกต่างกันแม้จะมีความคล้ายคลึงกันเป็นอย่างมากก็ตาม แต่รัฐไม่ควรนำมาบัญญัติรวมเข้าไว้ด้วยกัน ซึ่งอาจทำให้สาธารณชนสับสนว่าการขายเด็กและ/หรือการค้าเด็กเพื่อบริการทางเพศ คือการค้าเด็ก และควรส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้เรื่องดังกล่าวแก่หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน และประชาชนทั่วไปอีกด้วย
4. ควรบัญญัติเรื่องสื่อลามกเด็กให้รวมถึงการครอบครองสื่อลามกเด็ก

5. จัดให้มีมาตรการการป้องกันและปราบปรามสื่อลามกเด็กบนโลกออนไลน์
6. การบัญญัติกฎหมายบังคับนอกดินแดนเพื่อลงโทษผู้กระทำความผิดในต่างแดนตามพิธีสารเลือกรับฯ
7. จัดให้มีการบริการสายด่วนตลอด 24 ชั่วโมงเพื่อช่วยเหลือผู้เสียหายที่เป็นเด็กจากการถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศ
8. จัดทำนโยบายแห่งชาติเรื่องการต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศไว้โดยเฉพาะ
9. จัดให้ประชาชนมีความตระหนักถึงปัญหาเรื่องการแสวงหาประโยชน์ทางเพศ
10. จัดให้มีการฝึกอบรมบุคคลากรภายในประเทศเพื่อให้มีความเข้าใจในปัญหาเรื่องการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก เพื่อป้องกันเด็กจากปัญหาดังกล่าว
11. จัดให้มีผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเพื่อหาแนวทางในการจัดทำนโยบายต่างๆเพื่อป้องกันและคุ้มครองเด็กจากการถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศ
12. จัดให้มีการกลับคืนสู่สังคมและการฟื้นฟูทางร่างกายและจิตใจของเด็ก
13. หากต้องมีการส่งเด็กกลับถิ่นฐานบ้านเกิดก็จะต้องดำเนินการโดยเร็วที่สุดเพื่อผลประโยชน์ของเด็ก
14. ห้ามมิให้มีการไม่ลงโทษผู้กระทำความผิดหากผู้กระทำความผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้เสียหายที่เป็นเด็กและหรือครอบครัวแล้ว
15. ห้ามมิให้เด็กที่ถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศอยู่ในฐานะเป็นผู้กระทำความผิดโดยเด็กนั้นต้องอยู่ในฐานะผู้เสียหาย
16. ห้ามมิให้มีการเผยแพร่ข้อมูลการดำเนินคดีเด็กต่อสาธารณะ หรือสื่อต่างๆ
17. เด็กไม่จำเป็นต้องมาปรากฏตัวที่ศาลในระหว่างการพิจารณาคดี เด็กสามารถรับฟังการพิจารณาคดีผ่านทางกรบันทึกเสียงได้
18. รัฐบาลประเทศสมาชิกอาเซียนแต่ละประเทศควรทำการวิจัย จัดทำข้อมูล การแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก และหรือร่วมมือกับองค์กรต่างๆที่ทำการวิจัย หรือได้จัดทำข้อมูลในเรื่องดังกล่าวแล้ว

19. เสนอให้ทุกประเทศสมาชิกอาเซียนติดต่อประสานงานกันระหว่างองค์กรเอกชนกับรัฐบาล โดยให้มีการบูรณาการร่วมกันอย่างเป็นระบบเพื่อขจัดปัญหาในเรื่องของการบังคับใช้กฎหมายไม่มีประสิทธิผล รวมถึงการขจัดปัญหาการฉ้อราษฎร์บังหลวงของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินคดีดังกล่าวด้วย

20. เสนอให้ทั้งรัฐที่เป็นภาคีและรัฐที่มีได้เป็นภาคีของพิธีสารเลือกรับฯ ควรมีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเพื่อให้เกิดความใกล้เคียงสอดคล้องกัน (Harmonization) มากยิ่งขึ้น เพื่อให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันเป็นระบบเดียวกัน เช่น การร่างกฎหมาย เป็นต้น

มาตรการระหว่างรัฐ

21. จัดทำการให้ความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนเรื่องการต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศไว้โดยเฉพาะ มิใช่เป็นส่วนหนึ่งของความร่วมมือกันในการจัดการค้ามนุษย์ ทั้งในรูปแบบสนธิสัญญา หรือความร่วมมือ หรือข้อตกลงต่างๆ

22. ขจัดหลัก double Criminality เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการส่งผู้ร้ายข้ามแดน และความร่วมมือทางอาญา

23. จัดทำการให้ความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนเรื่องการส่งผู้ร้ายข้ามแดนของภูมิภาคอาเซียน

24. ให้ประเทศไทยเข้าเป็นภาคีสันธิสัญญาความร่วมมือระหว่างกันในทางอาญาของภูมิภาคอาเซียน 2004 รวมถึงการยึดทรัพย์หรืออายัดทรัพย์สินของผู้กระทำผิด

25. หากประเทศสมาชิกอาเซียนที่เป็นภาคีของพิธีสารเลือกรับฯ มิได้มีการทำสนธิสัญญาเรื่องการส่งผู้ร้ายข้ามแดน หรือการให้ความร่วมมือกันทางคดีอาญาไว้ ควรนำเอาบทบัญญัติ ข้อ 5 และ ข้อ 6 ในพิธีสารเลือกรับฯ มาเป็นกฎหมายพื้นฐานของเรื่องดังกล่าวได้

26. อาจนำเอาบทบัญญัติในพิธีสารเลือกรับฯ มาเพิ่มเข้าไปในกฎบัตรอาเซียน (ASEAN Charter) เพื่อที่จะให้เป็นแกนหลักในการดูแลปัญหาเรื่องการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กในแถบภูมิภาคอาเซียนโดยตรง โดยที่ไม่ต้องทำสนธิสัญญาระหว่างกัน

27. เรียกร้อง และส่งเสริมให้รัฐบาลของประเทศสมาชิกอาเซียนให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน องค์กรระหว่างประเทศ และองค์กรพัฒนาเอกชน ในการต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศทุกรูปแบบให้มากยิ่งขึ้น

28. แนะนำให้ประเทศสิงคโปร์เข้าเป็นภาคีของพิธีสารเลือกรับฯ เพื่อที่จะสามารถนำบทบัญญัติในพิธีสารเลือกรับฯ มาใช้เป็นแนวทางในการต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศได้อย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการนำบทบัญญัติในเรื่องการส่งผู้ร้ายข้ามแดนและการให้ความร่วมมือในทางคดีอาญาซึ่งถ้าหากประเทศสิงคโปร์เป็นภาคีก็จะทำให้สามารถนำมาใช้ได้โดยไม่ต้องกังวลเรื่องหลัก double Criminality และไม่ต้องทำสนธิสัญญาแบบทวิภาคีกับประเทศต่างๆ เพื่อร้องขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนหรือการให้ความร่วมมือในทางคดีอาญา

ดังนั้น ซึ่งจากการมองภาพโดยรวมแล้ว เราสามารถเห็นได้ว่าประเทศสมาชิกอาเซียนได้มีการตอบสนองต่อปัญหาการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก และมีความพยายามที่จะแก้ไขสถานการณ์ความรุนแรงของปัญหาซึ่งรวมถึงการเห็นความสำคัญของผู้เสียหายที่เป็นเด็กจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศไม่ว่าจะเป็นประเทศที่เป็นภาคีพิธีสารเลือกรับฯ หรือประเทศที่ไม่ได้เข้าเป็นภาคีของพิธีสารดังกล่าวก็ตาม หากจะให้การต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศนั้นสัมฤทธิ์ผล ประเทศสมาชิกอาเซียนที่ยังไม่ได้เป็นภาคีก็ควรที่จะพิจารณาถึงการเข้าร่วมเป็นภาคีในพิธีสารเลือกรับฯ ซึ่งประเทศสมาชิกอาเซียนทุกประเทศต่างเป็นภาคีในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก แล้วพิธีสารเลือกรับฯ ก็เป็นส่วนที่ต่อยอดจากอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กโดยเน้นไปที่เรื่องการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กโดยเฉพาะ เมื่อทุกประเทศสมาชิกอาเซียนเป็นภาคีในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กแล้วก็ควรที่จะเข้าเป็นภาคีในพิธีสารเลือกรับฯ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการให้ความร่วมมือกันเพื่อขจัดปัญหาการแสวงหาประโยชน์ทางเพศในภูมิภาคอาเซียนเป็นไปได้อย่างคล่องตัวมากยิ่งขึ้น

ในช่วงปี 2012 ที่ผ่านมา ประเทศอินโดนีเซีย ประเทศมาเลเซีย และประเทศพม่า ได้ให้สัตยาบันต่อพิธีสารเลือกรับฯ มาเมื่อไม่นานมานี้ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความจริงจังที่จะแก้ไขปัญหาเรื่องการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก แม้ว่ายังไม่ได้มีการดำเนินการตามพิธีสารเลือกรับฯ มากนัก เนื่องจากเพิ่งเข้าเป็นภาคี แต่อย่างไรก็ตามการกระทำดังกล่าวได้แสดงให้เห็นถึงการต้องการที่จะบรรลุเป้าหมายในการต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก จึงทำให้ตอนนี้ประเทศสิงคโปร์เป็นประเทศเดียวที่ยังไม่ได้เป็นภาคีของพิธีสารเลือกรับฯ ซึ่งหากประเทศสิงคโปร์เข้าเป็นภาคีของพิธีสารเลือกรับดังกล่าวนั้นก็จะเป็นการช่วยให้ความร่วมมือกันทางกฎหมายระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนมีประสิทธิผลเพื่อต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้อย่างเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น และสามารถใช้ประโยชน์จากเครื่องมือในทางกฎหมายระหว่างประเทศอย่างพิธีสารเลือกรับฯ นี้เพื่อให้มาตรการทั้งภายในรัฐและระหว่างรัฐมีความสอดคล้องกันทั่วทั้งภูมิภาค ซึ่งผู้เขียนหวังเป็นอย่างยิ่งว่าประเทศสิงคโปร์จะเข้าเป็นภาคีต่อพิธีสารเลือกรับฯ ในอนาคตอันใกล้นี้อีกด้วย

รายการอ้างอิง

ก้องเพชร กุลสุจริต. ปัญหาการค้าและการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กกับแนวทางการป้องกัน และแก้ไขปัญหในระดับโลก. วารสารกระบวนการยุติธรรม. 3 (มกราคม – มีนาคม 2553): 44.

การต่างประเทศ, กระทรวง. ข่าวเด่น: ประเทศไทยเป็นประเทศแรกของโลกที่ให้สัตยาบันพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เรื่องกระบวนการติดต่อร้องเรียน [ออนไลน์] 2555. แหล่งที่มา <http://www.mfa.go.th/main/th/media-center/28/27926-%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B9%80%E0%B8%97%E0%B8%A8%E0%B9%84%E0%B8%97%E0%B8%A2%E0%B9%80%E0%B8%9B%E0%B9%87%E0%B8%99%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B9%80%E0%B8%97%E0%B8%A8%E0%B9%81%E0%B8%A3%E0%B8%81%E0%B8%97%E0%B8%B5%E0%B9%88%E0%B9%80%E0%B8%82%E0%B9%89%E0%B8%B2%E0%B9%80%E0%B8%9B%E0%B9%87%E0%B8%99%E0%B8%A0%E0%B8%B2%E0%B8%84%E0%B8%B5%E0%B8%9E%E0%B8%B4%E0%B8%98%E0%B8%B5%E0%B8%AA%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B9%80%E0%B8%A5%E0%B8%B7%E0%B8%AD%E0%B8%81%E0%B8%A3.html> [31 ตุลาคม 2555]

คณะอนุกรรมการ เรื่อง “สิทธิเด็ก”. รายงานผลการดำเนินงานของประเทศตามพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เรื่อง การค้าเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็กใน ความขัดแย้งกันด้วยอาวุธ. กรุงเทพมหานคร: คณะอนุกรรมการ. 2550

คมชัดลึก. จับหมอดูข่มขืนม.2บังคับค้ากามจับหมอดูวัย 57 ลวง 4 นักเรียนหญิงเปลี่ยนชื่อสะเดาะเคราะห์ สบช่องข่มขืนบังคับค้ากาม ไม่ยอมชู้ทำคุณไสย ค้นสำนักโหรย่านหนองแขมเจอ ฤกษ์ ยาง-ไว อาก รั้า เพียบ. [ออนไลน์].2555. แหล่งที่มา <http://www.komchadluek.net/detail/20120627/133853/%E0%B8%88%E0%B8%B1%E0%B8%9A%E0%B8%AB%E0%B8%A1%E0%B8%AD%E0%B8%94%E0%B8%B9%E0%B8%82%E0%B9%88%E0%B8%A1%E0%B8%82%E0%B8%B7%E0%B8%99%E0%B8%A1.2%E0%B8%9A%E0%B8%B1%E0%B8%87%E0%B8%84%E0%B8%B1%E0%B8%9A%E0%B8%84%E0%B9%89%E0%B8%B2%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A1.html> [27 มิถุนายน 2555]

จตุรนต์ ธีระวัฒน์. กฎหมายระหว่างประเทศ. กรุงเทพมหานคร : วิญญูชน. 2550

- จุมพต สายสุนทร. กฎหมายระหว่างประเทศ เล่ม 1. กรุงเทพมหานคร : วิทยุชน. 2550
- ไทยโพสต์. สลด!แม่ขายลูก3หมื่น ส่งค้าประเวณีเด็กหญิงวัย14 'ปวีณา'แจ้งจับ เด็กวัย14ยันแม่บังคับค้ากาม. [ออนไลน์]. 2555. แหล่งที่มา: <http://www.ryt9.com/s/tpd/1438595> [5 กรกฎาคม 2555]
- ไทยรัฐ. สลดแม่พาลูกวัย15 เร่ขายตัว คิดค่าบริการ 2,500 [ออนไลน์] 2556. แหล่งที่มา <http://www.thairath.co.th/content/newspaper/323230> [29 มกราคม 2556]
- นริลักษณ์ แพไชยภูมิ. ภาษาพารัจกหลักกฎหมายเด็กและเยาวชน. [ออนไลน์] 2555, แหล่งที่มา http://www.moj.go.th/upload/main_magazine/uploadfiles/660col_7011.pdf [24 ตุลาคม 2555]
- ผู้จัดการ 360 องศา. คดีเดวิด เวลส์ กับปัญหาโสเภณีเด็กในประเทศไทย. [ออนไลน์]. 2555. แหล่งที่มา <http://gotomanager.com/content/%E0%B8%84%E0%B8%94%E0%B8%B5%E0%B9%80%E0%B8%94%E0%B8%A7%E0%B8%B4%E0%B8%94-%E0%B9%80%E0%B8%A7%E0%B8%A5%E0%B8%AA%E0%B9%8C-%E0%B8%81%E0%B8%B1%E0%B8%9A%E0%B8%9B%E0%B8%B1%E0%B8%8D%E0%B8%AB%E0%B8%B2%E0%B9%82%E0%B8%AA%E0%B9%80%E0%B8%A0%E0%B8%93%E0%B8%B5%E0%B9%80%E0%B8%94%E0%B9%87%E0%B8%81%E0%B9%83%E0%B8%99%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B9%80%E0%B8%97%E0%B8%A8%E0%B9%84%E0%B8%97%E0%B8%A2> [7 เมษายน 2555]
- วรวิทย์ ฤทธิพิศ. หลักกฎหมายการดำเนินคดีศาลเยาวชนและครอบครัว. กรุงเทพมหานคร: วิทยุชน. 2553
- วไลลักษณ์ น้อยพยัคฆ์. การท่องเที่ยวเพื่อประเวณีเด็ก. @ E-TAT Tourism Journal, 2 (2550) : 7.
- ศรีศักดิ์ จามรมาน. รายงานการเสวนาทางวิชาการเรื่อง “สื่อลามกและการค้าประเวณีทางอินเทอร์เน็ต: มะเร็งร้ายที่ทำลายเยาวชนไทย สถาบันกฎหมายอาญา. [ออนไลน์] 2555 แหล่งที่มา: www.institute.ago.go.th/backupweb/upload/.../11080811856.d... [19 เมษายน 2555]
- สายสุรี จุติกุล หัวหน้าคณะผู้แทนไทย. Theme I- Forms of Sexual Exploitation and its New Scenarios. เอกสารนำเสนอในการประชุมระดับโลก ครั้งที่ 3 ที่ประเทศบราซิล (เอกสารไม่เผยแพร่). หน้า 3

สายันต์ สุโขพิซ อัยการจังหวัดประจำสำนักงานอัยการสูงสุด. ผลกระทบของการเป็นประชาคมอาเซียนด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม. [ออนไลน์]. 2556, แหล่งที่มา <http://www.kmcenter.ago.go.th/kms/node/2042> [9 มีนาคม 2556]

องค์การแอ็คแพท อินเทอร์เน็ตชนันแนล. ปูจณา – วิสิขณา ว่าด้วยการแสวงหาประโยชน์ทางเพศเชิงพาณิชย์จากเด็ก. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ศาลาแดง จำกัด. 2550.

องค์การแอ็คแพท อินเทอร์เน็ตชนันแนล. เอกสารกรดำเนินการงาน องค์การแอ็คแพท อินเทอร์เน็ตชนันแนล กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ศาลาแดง. 2550.

อวิการัตน์ นิยมไทย. อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก. จูลนิตี 6 (กรกฎาคม – สิงหาคม พ.ศ. 2552) :139.

เอ็มค็อท. รวบเฒ่าเยอรมัน-เมียไทยลอบค้าประเวณีเด็กอายุไม่ถึง 18 ปี. [ออนไลน์]. 2555. แหล่งที่มา <http://www.mcot.net/site/content?id=4ff6740a0b01dabf3c0330da> [9 มีนาคม 2555]

เอ็มค็อท. รวบเฒ่าเยอรมัน-เมียไทยลอบค้าประเวณีเด็กอายุไม่ถึง 18 ปี [ออนไลน์], 2555, แหล่งที่มา <http://www.mcot.net/site/content?id=4ff6740a0b01dabf3c0330da> [9 มีนาคม 2555]

เอ็มค็อท. เวียดนามจำคุกเครือข่ายค้ามนุษย์ 29 คน [ออนไลน์], 2555, แหล่งที่มา: <http://www.mcot.net/site/content?id=4ff673e60b01dabf3c030e51> [8 มีนาคม 2555]

ภาษาอังกฤษ

Afesiplaos. The problem in Laos. [online] 2011 from: http://www.afesiplaos.org/news_detail.php?rid=6&pid=10&aid=52 [17 September 2011]

Amy McCoy. CHILDREN “PLAYING SEX FOR MONEY”: A BRIEF HISTORY OF THE WORLD’S BATTLE AGAINST THE COMMERCIAL SEXUAL EXPLOITATION OF CHILDREN. New York Law School Journal of Human Rights (Summer 2002)

- Aseanlawassociation. MOHAMMAD YUSREE JUNAIDI & ZURAINI SHARBAWI, ATTORNEY GENERAL'S CHAMBERS BRUNEI DARUSSALAM, THE PROTECTION OF VICTIMS, PARTICULARLY WOMEN AND CHILDREN, AGAINST DOMESTIC VIOLENCE, SEXUAL OFFENCES AND HUMAN TRAFFICKING – THE BRUNEI EXPERIENCE. [online]. 2013. available from http://www.aseanlawassociation.org/9GAdocs/w5_Brunei.pdf [2 March 2013]
- Asia ACTs Against Child Trafficking. Asia's Children in Peril: A Regional Study on Child Trafficking (Country Profile: Philippines).[online] 2011. available from: <http://www.childprotection.org.ph/monthlyfeatures/jun2k3a.doc> [18 September 2011]
- Bureau of Democracy. Human Rights, and Labor 2005, March 8, 2006. [online] 2011, available from: <http://www.state.gov/g/drl/rls/hrrpt/2005/61602.htm> [18 September 2011]
- Child Prostitution. The Commercial Sexual Exploitation of Children In the early years of the 21st Century 2000 to 2010. [online] 2011. available from: <http://www.gvnet.com/childprostitution/Brunei.htm> [18 September 2011]
- Child Wise Ltd. Mind the Gaps: A Comparative Analysis of ASEAN Legal Responses to Child-Sex Tourism June 2009 [online] 2013. available from: http://www.ecoi.net/file_upload/1002_1248205476_crin.pdf [19 April 2013]
- Childrensrightsportal. Children of Malaysia Realizing Children's Rights in Malaysia. [online] 2012. available from: <http://childrensrightsportal.org/malaysia/> [2 December 2012]
- Childrensrightsportal. Origin of the first Declaration of the Rights of the Child. [online]. 2012. available from : <http://childrensrightsportal.org/childrens-rights-history/references-on-child-rights/geneva-declaration/> [24 October 2012]
- Childtrafficking. The Protection Project (2008). Brunei. [online] 2011. available from: <http://www.childtrafficking.com/Content/Library/?pg=12&CID=5878a7ab84fb43402106c575658472fa%7C525e5b> [18 September 2011]

CNN Justice. FBI: New Barbie 'Video Girl' doll could be used for child porn. [online]. 2011. available from: http://www.msnbc.msn.com/id/4038249/ns/date_line_nbc/t/children-sale/ [7 November 2011]

Committee on The Rights of The Child, Consideration of Reports Submitted by State Parties Advance Unedited Version [online] 2013, available from: <http://www2.ohchr.org/english/bodies/crc/docs/co/CRC-C-SWE-CO-4.pdf> [19 April 2013]

Committee on the Rights of the Child. Consideration of Reports Submitted by States Parties Under Article 44 of the Convention on the Rights of the Child: Concluding observations: Lao People's Democratic Republic. UN Convention on the Rights of the Child. 8 April 2011. (CRC/C/LAO/CO/2) [online] 2013. available from: http://www2.ohchr.org/english/bodies/crc/docs/CRC.C.LAO.CO.2_en.pdf [19 April 2013]

Committee on the Rights of the Child. Consideration of Reports Submitted by States Parties Under Article 12(1) of the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography: Concluding observations: Thailand. UN Convention on the Rights of the Child. 21 February October 2012. [online] 2013. available from: http://www2.ohchr.org/english/bodies/crc/docs/CRC.C.OPAC.THA.1_en.pdf [19 April 2013]

Committee on the Rights of the Child. Consideration of Reports Submitted by States Parties Under Article 44 of the Convention on the Rights of the Child: Concluding observations: Viet Nam. UN Convention on the Rights of the Child. 15 June 2012 [online] 2013. available from: http://www2.ohchr.org/english/bodies/crc/docs/co/CRC_C_VNM_CO_3-4.pdf [19 April 2013]

Committee on the Rights of the Child. Consideration of reports submitted by states parties under article 12 (1) of the optional protocol to the convention on the rights of the child on the sale of children, child prostitution and child pornography [online] 2013. available from: [http://www.unhchr.ch/tbs/doc.nsf/898586b1dc7b4043c1256a450044f331/542384164866e1dac125725800509f8c/\\$FILE/G0644685.pdf](http://www.unhchr.ch/tbs/doc.nsf/898586b1dc7b4043c1256a450044f331/542384164866e1dac125725800509f8c/$FILE/G0644685.pdf) [19 April 2013]

Committee on the Rights of the Child. General Comment No. 13 on the right of the child to freedom from all forms of violence [online] 2013. available from: http://www2.ohchr.org/english/bodies/crc/docs/CRC.C.GC.13_en.pdf [19 April 2013]

Committee on the Rights of the Child. General Comment No.4 on Adolescent Health and Development in the Context of the Convention on the Right of the Child [online] 2012. available from: [http://www.unhchr.ch/tbs/doc.nsf/898586b1dc7b4043c1256a450044f331/504f2a64b22940d4c1256e1c0042dd4a/\\$FILE/G0342724.pdf](http://www.unhchr.ch/tbs/doc.nsf/898586b1dc7b4043c1256a450044f331/504f2a64b22940d4c1256e1c0042dd4a/$FILE/G0342724.pdf) [19 April 2012]

Committee on the Rights of the Child. General Comment No.7 on Implementing Child Rights in early Childhood [online] .2012. available from: <http://www2.ohchr.org/english/bodies/crc/docs/AdvanceVersions/GeneralComment7Rev1.pdf> [19 April 2012]

Committee on the rights of the child. Optional Protocol on the sale of children, child prostitution and child pornography CRC/C/OPSC/PHL/CO/1 [online] 2013. available from: <http://www2.ohchr.org/english/bodies/crc/crcs62.htm> [19 April 2013]

CRC Shadow Report Burma. The plights of Children under Military Rule in Burma, Child Rights Forum of Burma, 29th April 2011 [online] 2013. available from: http://www2.ohchr.org/english/bodies/crc/docs/ngos/Myanmar_CRFB_CRC.pdf [19 April 2013]

- CRIN. Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography May 2009. [online]. 2012. available from: <http://www.crin.org/docs/resources/publications/hrbap/IHCRC/OptionalProtocolonthesaleofchildren,childprostitutionandchildpornography.pdf> [31 October 2012]
- Cris R. Revaz. The Optional Protocols to the UN Convention on the Rights of the Child on Sex Trafficking and Child Soldiers. [online] 2013. available from http://digitalcommons.wcl.american.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1434&context=hrbrief&sei-redir=1&referer=http%3A%2F%2Fscholar.google.co.th%2Fscholar_url%3Fhl%3Dth%26q%3Dhttp%3A%2F%2Fdigitalcommons.wcl.american.edu%2Fcgi%2Fviewcontent.cgi%253Farticle%253D1434%2526context%253Dhrbrief%26sa%3DX%26scisig%3DAAGBfm0lhaib08knoyayQ-4RAAsNA9PkF4A%26oi%3Dscholarr%26ei%3DnnoaUfieG8KOrgfJgIH4BA%26ved%3D0CC4QgAMoADAA#search=%22http%3A%2F%2Fdigitalcommons.wcl.american.edu%2Fcgi%2Fviewcontent.cgi%3Farticle%3D1434%26context%3Dhrbrief%22 [14 February 2013]
- Cris Revaz. The Optional Protocols to the UN Convention on the Rights of the Child on sex trafficking and Child soldiers. [online] 2013. available from: <http://www.wcl.american.edu/hrbrief/09/1revaz.pdf> [19 April 2013]
- CSEC worldcongress. CHILD SEXUAL EXPLOITATION AND THE LAW: A REPORT ON THE INTERNATIONAL LEGAL FRAMEWORK AND CURRENT NATIONAL LEGISLATIVE AND ENFORCEMENT RESPONSES. [online] 2012. available from http://www.csecworldcongress.org/PDF/en/Yokohama/Background_reading/Theme_papers/Theme%20paper%20CSEC%20and%20the%20Law.pdf [30 October 2012]
- D.J.Harris. Cases and materials on international law. London: Sweet and Maxwell.1998

- ECPAT International. Alternative Report: Following the Initial Report from Thailand on the Implementation of the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography. July 2011 [online] 2013. available from: http://www2.ohchr.org/english/bodies/crc/docs/ngos/Thailand_ECPAT_OPSC.pdf [19 April 2013]
- ECPAT INTERNATIONAL. Global Monitoring status of action against commercial sexual exploitation of children: Vietnam [online] 2012. available from: http://www.ecpat.net/A4A_2005/PDF/EAP/Global_Monitoring_Report-VIETNAM.pdf [19 April 2012]
- ECPAT. Executive Summaer: Singapore. [online] 2012, available from: http://www.ecpat.net/EI/Pdf/A4A_II/A4A2011_EAP_SINGAPORE_FINAL.pdf [2 December 2012]
- ECPAT. EXTRATERRITORIAL LAWS WHY THEY ARE NOT REALLY WORKING AND HOW THEY CAN BE STRENGTHENED, September 2008.[online] 2013. available from: [http://www.ecpat.net/worldcongressIII/PDF/Journals/EXTRATERRITORIAL_LAW S.pdf](http://www.ecpat.net/worldcongressIII/PDF/Journals/EXTRATERRITORIAL_LAW_S.pdf) [19 April 2013]
- ECPAT. Report on Laws and Legal Procedures Concerning the Commercial Sexual Exploitation of Children. December 2004 [online] 2013. available from: http://www.childtrafficking.com/Docs/ecpat_2004_report_on_laws_and_legal_procedures_3.pdf [19 April 2013]
- English.news.cn. Cambodian court sentences Swiss man to 5 years in jail for child sex. [online] 2012. available from: http://news.xinhuanet.com/english/world/2012-09/14/c_131851451.htm [14 September 2012]
- EPACT INTERNATIONAL. Global Monitoring Report on the status of action against commercial sexual exploitation of children: Cambodia. Bangkok: Saladaend Printing Co. Ltd., 2006.

EPACT INTERNATIONAL. Global Monitoring Report on the status of action against commercial sexual exploitation of children: Thailand. Bangkok: Saladaend Printing Co. Ltd., 2011

Government of Sweden. Fact Sheet. New Legislation on Sexual Crimes. [online]. 2012. available from: <http://www.sweden.gov.se/sb/d/5076/a/46797>. [1 November 2012]

Interpol. National Laws Legislation of Interpol member states on sexual offences against children: Brunei. [online] 2012. available from: <https://secure.interpol.int/Public/Children/SexualAbuse/NationalLaws/CsaBrunei.pdf> [4 November 2012]

Jennifer A. Zerk, Dr.. Extraterritorial Jurisdiction: Lessons for the Business and Human Rights Sphere from Six Regulatory Areas. Corporate Social Responsibility Initiative, Working Paper No. 59, June 2010. [online] 2013. available from: http://www.hks.harvard.edu/m-rcbg/CSRI/publications/workingpaper_59_zerk.pdf [19 April 2013]

Jeremy Seabrook. No Hiding Place: Child Sex Tourism and the Role of Extraterritorial Legislation. London: Zed Book. 2000.

Judith Enew. Draft-Exploitation of children in prostitution: Thematic paper for ECPAT International, WorldCongress III- Against the Sexual Exploitation of Children and Adolescents [online]. 2012. available from: http://www.ecpat.net/WorldCongressIII/PDF/Publications/Prostitution_of_Children/Thematic_Paper_Prostitution_ENG.pdf [3 June 2012]

Karen Mahler. Global Concern for Children's Rights: The World Congress Against Sexual Exploitation. International Family Planning Perspectives, Special Report 23 (June 1997) :81-82.

Laura Prewitt, Sexual Exploitation of Children , What is human trafficking and how does it affect children? [online] 2012 available from : http://www.childreninneed.com/magazine/sexual_exploitation.html [2 January 2012]

Marta Santos Pais, United Nations Secretary-General's, Special Representative on Violence against Children. The United Nations legislative framework for the protection of children from sexual violence, including sexual abuse and exploitation [online]. 2012. available from <http://www.coe.int/t/dg3/children/1in5/Source/PublicationSexualViolence/SantosPais.pdf> [31 October 2012]

Ministry of Foreign Affairs of Japan. The Yokohama Global Commitment 2001 [online] 2013, available from: http://www.childcentre.info/public/yokohama_commitment_2001.pdf [19 April 2013]

Naomi L. Svensson. EXTRATERRITORIAL ACCOUNTABILITY: AN ASSESSMENT OF THE EFFECTIVENESS OF CHILD SEX TOURISM LAWS. Loyola of Los Angeles International and Comparative Law Review. (2006) : 641.

NBC News. Children for sale. [online] 2011. available from http://www.msnbc.msn.com/id/4038249/ns/datetime_nbc/t/children-sale/ [5 November 2011]

NGO Special Interest Areas. DEFINITION OF NGOs. [online], 2012, available from <http://www.ngo.org/ngoinfo/define.html> [31 October 2012]

Non-governmental organization (NGO) report. Complementary Report to the Third and Fourth Periodical Country Report on Vietnam's Implementation of the UN convention on the Rights of the Child 2002-2007 [online] 2013. available from: http://www2.ohchr.org/english/bodies/crc/docs/ngos/VietNam_CCRC_CRC60_en.pdf [19 April 2013]

Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights. Legislative History of the Convention on the Rights of Child Vol. II [online] 2013. available from: <http://www.ohchr.org/Documents/Publications/LegislativeHistoryc2en.pdf> [19 April 2013]

- OSCE. MIDNIGHT PLUS TWO-The Rio de Janeiro Pact to Prevent and Stop Sexual Exploitation of Children and Adolescents [online] 2013. available from: <http://polis.osce.org/library/f/3658/2851/UN-BRA-RPT-3658-EN-2851> [19 April 2013]
- R. Barri Flowers. The Sex Trade Industry's Worldwide Exploitation of Children. The ANNALS of the American Academy of Political and Social Science 575 (May 2001) :147-148.
- Rosalind Dixon. Rape as a Crime in International Humanitarian Law: Where to from here?. European Journal of International Law 13 (2002) : 697-719.
- Rosemary Regello. A short history of sexual slavery. [online]. 2012. available from: <http://www.thecityedition.com/Pages/Archive/February/HistorySlavery.pdf> [24 October 2012]
- S Pushpanathan Assistant Director, ASEAN Secretariat, FIGHTING TRAFFICKING IN WOMEN AND CHILDREN IN ASEAN [online], 2011, available from <http://www.asean.org/2822.htm> [15 November 2011]
- S Pushpanathan Assistant Director, ASEAN Secretariat. FIGHTING TRAFFICKING IN WOMEN AND CHILDREN IN ASEAN. [online], 2011. available from <http://www.asean.org/2822.htm> [15 November 2011]
- Siegrid Tautz, Angela Bähr and Sonja Wölte. 3.3 Commercial sexual exploitation of children and young people. Globalisierung – Gerechtigkeit – Gesundheit. Einführung in International Public Health. Verlag Hans Huber. Bern. 2006. p. 245.
- The Association of Southeast Asian Nations (ASEAN). ASEAN Handbook on International Cooperation in Trafficking in Persons Cases, August 2010 [online] 2013. available from: http://fionadavid.com/wp-content/uploads/2012/02/ASEAN-Handbook-on-International-Legal-Cooperation-in-TIP-Cases_Aug2010.pdf [19 April 2013]

- The FBI. Rochester Man Sentenced on Child Pornography Charges. [online]. 2012. available from: <http://www.fbi.gov/buffalo/press-releases/2012/rochester-man-sentenced-on-child-pornography-charges> [23 October 2012]
- The Money Times. NY doctor arrested in Cambodia for having sex with boy, 14. [online]. 2011. available from: <http://www.themoneytimes.com/node/1701710009> [5 November 2011]
- The New York Times. CHILDREN FOR SALE -- A special report:Asian Childhoods Sacrificed to Prosperity's Lust. [online] 2011. available from: <http://www.nytimes.com/1996/04/14/world/children-for-sale-special-report-asian-childhoods-sacrificed-prosperity-s-lust.html?pagewanted=all&src=pm> [2 November 2011]
- The New York Times. CHILDREN FOR SALE -- A special report:Asian Childhoods Sacrificed to Prosperity's Lust. [online]. 2011. available from: <http://www.nytimes.com/1996/04/14/world/children-for-sale-special-report-asian-childhoods-sacrificed-prosperity-s-lust.html?pagewanted=all&src=pm> [2 November 2011]
- The New York Times. Prostituted Children. [online] 2011. available from: <http://www.nytimes.com/1996/08/26/opinion/prostituted-children.html> [2 November 2011]
- The New York Times. Prostituted Children. [online]. 2011. available from: <http://www.nytimes.com/1996/08/26/opinion/prostituted-children.html> [2 November 2011]
- The Protection Project. International Child Sex Tourism: Scope of the Problem and Comparative Case Studies Washington, D.C.: The Protection Project, The Johns Hopkins University Paul H. Nitze School of Advanced International Studies, 2007

- Treaties. The Government of Malaysia declares that the words ‘any representation’ in article 2 paragraph (c), shall be interpreted to mean ‘any visual representation. [online] 2013. available from: http://treaties.un.org/Pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=IV-11-c&chapter=4&lang=en#EndDec [14 February 2013]
- U. S. DEPT. OF STATE, OFFICE TO MONITOR AND COMBAT TRAFFICKING IN PERSONS. TRAFFICKING IN PERSONS REPORT 83 [online] 2011 available from: <http://www.state.gov/g/tip/rls/tiprpt/2006/index.htm> [1 June 2011]
- Ugo Cedrangolo. The Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the sale of children, child prostitution and child pornography and the jurisprudence of the Committee on the Rights of the Child. UNICEF Innocenti Research Centre, April 2009 [online] 2013. available from: <http://www.unicef-irc.org/publications/552>. [19 April 2013]
- UN Committee on the Rights of the Child. Concluding observations on Philippines: 22 October 2009 [online] 2013. available from: <http://www2.ohchr.org/english/bodies/crc/docs/co/CRC-C-PHL-CO4.pdf> [19 April 2013]
- UN Committee on the Rights of the Child. Concluding observations on Lao People’s Democratic Republic: 8 April 2011 [online] 2013. available from: www2.ohchr.org/.../crc/.../co/CRC.C.LAO.CO.2.d... [19 April 2013]
- UN Committee on the Rights of the Child. Concluding observations on Cambodia: 20 June 2011 [online] 2013, available from: www2.ohchr.org/.../crc/.../co/CRC.C.KHM.CO.2...[19 April 2013]
- UN Committee on the Rights of the Child. Concluding observations on Thailand: 17 March 2006 [online] 2013. available from: [http://www.unhcr.ch/tbs/doc.nsf/898586b1dc7b4043c1256a450044f331/c2d5cae31ffc2e0bc125715e0048a8cd/\\$FILE/G0640936.pdf](http://www.unhcr.ch/tbs/doc.nsf/898586b1dc7b4043c1256a450044f331/c2d5cae31ffc2e0bc125715e0048a8cd/$FILE/G0640936.pdf) [19 April 2013]

UN Committee on the Rights of the Child. Consideration of Reports Submitted by State Parties under article 44 of the Convention, Concluding observations on Malaysia: 25 June 2007, CRC/C/MYS/CO/1 [online] 2013. available from: http://www2.ohchr.org/english/bodies/crc/docs/co/CRC_C_MYS_CO_1.pdf [19 April 2013]

UN Committee on the Rights of the Child. Consideration of Reports Submitted by State Parties under article 44 of the Convention, second and third periodic reports of States parties due in 2007 on Singapore: 26 July 2010 [online] 2013 available from: www2.ohchr.org/.../crc/.../CRC.C.SGP.CO.2-3.do... [19 April 2013]

UN Committee on the Rights of the Child. Consideration of Reports Submitted by State Parties under article 44 of the Convention, Third and fourth periodic reports of States parties due in 2007 on Indonesia: 18 October 2012 [online] 2013 available from: <http://daccess-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/G12/472/53/PDF/G1247253.pdf?OpenElement> [19 April 2013]

UN Committee on the Rights of the Child: Consideration of Reports Submitted by State Parties under article 44 of the Convention. Concluding observations on Myanmar: 14 March 2012, CRC/C/MMR/CO/3-4. [online] 2013. available from: www2.ohchr.org/.../crc/.../CRC_C_MMR_CO_3-4 [19 April 2013]

UN Committee on the Rights of the Child: Consideration of Reports Submitted by State Parties under article 44 of the Convention. Third and fourth periodic reports of States parties due in 2008 on Myanmar: 17 May 2011, CRC/C/MMR/3-4 [online] 2013. available from: www2.ohchr.org/.../crc/docs/CRC.C.MMR.3-4.do... [19 April 2013]

UN. Committee on the Rights of the Child: Consideration of Reports Submitted by State Parties under article 44 of the Convention, Concluding observations on Thailand: 3 February 2012, CRC/C/THA/CO/3-4. ADVANCE UNEDITED VERSION. [online] 2013. available from: <http://tb.ohchr.org/default.aspx?country=th> [19 April 2013]

- UNICEF Innocenti Research Centre. HANDBOOK ON THE OPTIONAL PROTOCOL ON THE SALE OF CHILDREN [online] 2013 available from: http://www2.ohchr.org/english/bodies/crc/docs/CRC.C.GC.13_en.pdf [19 April 2013]
- Unicef. 20 years the Convention on the Rights of the Child: the Convention on the Rights of the Child Optional Protocol on the Sale of Children, Child prostitution and Child Pornography. [online]. 2012. available from: <http://www.unicef.org/malaysia/Factsheet-CRC-Optional-Protocol-Sale-of-Children-Prostitution-Pornography.pdf> [5 January 2012]
- Unicef. Declaration of the Rights of the Child. [online] 2012. available from: http://www.unicef.org/lac/spbarbados/Legal/global/General/declaration_child_1959.pdf [24 October 2012]
- UNICEF. Implementation Handbook for the convention on the Rights of Child [online] 2013 available from: http://www2.ohchr.org/english/bodies/crc/docs/CRC.C.GC.13_en.pdf [19 April 2013]
- Unicef. Ratification Status Update on the Optional Protocol to Convention on the Rights of the Child on the Sale of Children, Children Prostitution and Child Pornography (OPSC). [online] 2013. available from: http://www.unicef.org/protection/files/Status_OPSC_with_ILO_182_and_Palermo_Protocol.pdf [29 January 2013]
- United Nations Committee on the Rights of the Child. Consideration of Reports submitted by States Parties under the OPSC, Concluding Observations on Child [online] 2013 available from: http://www2.ohchr.org/english/bodies/crc/docs/co/CRC_C_OPSC_NPL_CO_1.pdf [19 April 2013]
- United Nations Human Rights. Committee on the Rights of the Child examines report of Myanmar, 19 January 2012 [online] 2013. available from: <http://www.ohchr.org/EN/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=11768&LangID=E> [19 April 2013]

United Nations Human Rights. Office of the High Commissioner for Human Rights. Special Rapporteur on the sale of children, child prostitution and child pornography: Background to the mandate. [online] 2012. available from <http://www.ohchr.org/EN/Issues/Children/Pages/ChildrenIndex.aspx> [31 October 2012]

United Nations. The Implementation of the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography. Republic of the Philippines: First Periodic Report 2003-2007 [online] 2013 available from: www2.ohchr.org/english/bodies/crc/.../CRC-C-OPSC-PHL-1.do... [19 April 2013]

Vander Beken, Tom. The Best Place for Prosecution of International Corruption Cases. Avoiding and Solving Conflicts of Jurisdiction. The Third Global Forum on Fighting Corruption and Safeguarding Integrity. Seoul. 29 May 2003 [online] 2013. available from: <http://www.ircp.org/uploaded/I-1%20Tom%20Vander%20Beken.pdf> [19 April 2013]

Vietnamnet. Many gathering places of prostitutes appear in Hanoi. VietNam Net Bridge, 12 March 2008 [online] 2011, available from: <http://english.vietnamnet.vn/social/2008/03/773043/> [17 September 2011]

WATCH LIST on Children and Armed Conflict, UN Security Council Resolutions 1612 and Beyond Strengthening Protection for Children in Armed Conflict. May 2009. [online]. 2012. available from: http://www.watchlist.org/reports/pdf/PolicyPaper_09.pdf [31 October 2012]

Wikipedia. Peer-to-peer . [online]. 2011 available from: <http://en.wikipedia.org/wiki/Peer-to-peer> [5 November 2011]

ภาคผนวก

อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก

Convention on the Rights of the Child

U.N. General Assembly

Document A/RES/44/25 (12 December 1989)

with Annex

The General Assembly,

Recalling its previous resolutions, especially resolutions 33/166 of 20 December 1978 and 43/112 of 8 December 1988, and those of the Commission on Human Rights and the Economic and Social Council related to the question of a convention on the rights of the child,

Taking note, in particular, of Commission on Human Rights resolution 1989/57 of 8 March 1989, by which the Commission decided to transmit the draft convention on the rights of the child, through the

Economic and Social Council, to the General Assembly, and Economic and Social Council resolution 1989/79 of 24 May 1989,

Reaffirming that children's rights require special protection and call for continuous improvement of the situation of children all over the world, as well as for their development and education in conditions of peace and security,

Profoundly concerned that the situation of children in many parts of the world remains critical as a result of inadequate social conditions, natural disasters, armed conflicts, exploitation, illiteracy, hunger and disability, and convinced that urgent and effective national and international action is called for,

Mindful of the important role of the United Nations Children's Fund and of that of the United Nations in promoting the well-being of children and their development,

Convinced that an international convention on the rights of the child, as a standard-setting accomplishment of the United Nations in the field of human rights, would make a positive contribution to protecting children's rights and ensuring their well-being,

Bearing in mind that 1989 marks the thirtieth anniversary of the Declaration of the Rights of the Child and the tenth anniversary of the International Year of the Child,

1. Expresses its appreciation to the Commission on Human Rights for having concluded the elaboration of the draft convention on the rights of the child;

2. Adopts and opens for signature, ratification and accession the Convention on the Rights of the Child contained in the annex to the present resolution;

3. Calls upon all Member States to consider signing and ratifying or acceding to the Convention as a matter of priority and expresses the hope that it will come into force at an early date;

4. Requests the Secretary-General to provide all the facilities and assistance necessary for dissemination of information on the Convention;

5. Invites United Nations agencies and organizations, as well as intergovernmental and nongovernmental organizations, to intensify their efforts with a view to disseminating information on the Convention and to promoting its understanding;

6. Requests the Secretary-General to submit to the General Assembly at its forty-fifth session a report on the status of the Convention on the Rights of the Child;

7. Decides to consider the report of the Secretary-General at its forty-fifth session under an item entitled "Implementation of the Convention on the Rights of the Child".

61st plenary meeting

20 November 1989

ANNEX

Convention on the Rights of the Child

PREAMBLE

The States Parties to the present Convention,

Considering that, in accordance with the principles proclaimed in the Charter of the United Nations, recognition of the inherent dignity and of the equal and inalienable rights of all members of the human family is the foundation of freedom, justice and peace in the world,

Bearing in mind that the peoples of the United Nations have, in the Charter, reaffirmed their faith in fundamental human rights and in the dignity and worth of the human person, and have determined to promote social progress and better standards of life in larger freedom,

Recognizing that the United Nations has, in the Universal Declaration of Human Rights and in the International Covenants on Human Rights, proclaimed and agreed that everyone is entitled to all the rights and freedoms set forth therein, without distinction of any kind, such as race, colour, sex, language, religion, political or other opinion, national or social origin, property, birth or other status,

Recalling that, in the Universal Declaration of Human Rights, the United Nations has proclaimed that childhood is entitled to special care and assistance,

Convinced that the family, as the fundamental group of society and the natural environment for the growth and well-being of all its members and particularly children, should be afforded the necessary protection and assistance so that it can fully assume its responsibilities within the community,

Recognizing that the child, for the full and harmonious development of his or her personality, should grow up in a family environment, in an atmosphere of happiness, love and understanding,

Considering that the child should be fully prepared to live an individual life in society, and brought up in the spirit of the ideals proclaimed in the Charter of the United Nations, and in particular in the spirit of peace, dignity, tolerance, freedom, equality and solidarity,

Bearing in mind that the need to extend particular care to the child has been stated in the Geneva

Declaration of the Rights of the Child of 1924 and in the Declaration of the Rights of the Child adopted by the General Assembly on 20 November 1959 and recognized in the Universal Declaration of Human Rights, in the International Covenant on Civil and Political Rights (in particular in articles 23 and 24), in the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights (in particular in article 10) and in the statutes and relevant instruments of specialized agencies and international organizations concerned with the welfare of children,

Bearing in mind that, as indicated in the Declaration of the Rights of the Child, "the child, by reason of his physical and mental immaturity, needs special safeguards and care, including appropriate legal protection, before as well as after birth",

Recalling the provisions of the Declaration on Social and Legal Principles relating to the Protection and Welfare of Children, with Special Reference to Foster Placement and Adoption Nationally and Internationally; the United Nations Standard Minimum Rules for the Administration of Juvenile Justice (The Beijing Rules); and the Declaration on the Protection of Women and Children in Emergency and Armed Conflict,

Recognizing that, in all countries in the world, there are children living in exceptionally difficult conditions, and that such children need special consideration,

Taking due account of the importance of the traditions and cultural values of each people for the protection and harmonious development of the child,

Recognizing the importance of international co-operation for improving the living conditions of children in every country, in particular in the developing countries,

Have agreed as follows:

PART I

Article 1

For the purposes of the present Convention, a child means every human being below the age of eighteen years unless, under the law applicable to the child, majority is attained earlier.

Article 2

1. States Parties shall respect and ensure the rights set forth in the present Convention to each child within their jurisdiction without discrimination of any kind, irrespective of the child's or his or her parent's or legal guardian's race, colour, sex, language, religion, political or other opinion, national, ethnic or social origin, property, disability, birth or other status.

2. States Parties shall take all appropriate measures to ensure that the child is protected against all forms of discrimination or punishment on the basis of the status, activities, expressed opinions, or beliefs of the child's parents, legal guardians, or family members.

Article 3

1. In all actions concerning children, whether undertaken by public or private social welfare institutions, courts of law, administrative authorities or legislative bodies, the best interests of the child shall be a primary consideration.

2. States Parties undertake to ensure the child such protection and care as is necessary for his or her wellbeing, taking into account the rights and duties of his or her parents, legal guardians, or other individuals legally responsible for him

or her, and, to this end, shall take all appropriate legislative and administrative measures.

3. States Parties shall ensure that the institutions, services and facilities responsible for the care or protection of children shall conform with the standards established by competent authorities, particularly in the areas of safety, health, in the number and suitability of their staff, as well as competent supervision.

Article 4

States Parties shall undertake all appropriate legislative, administrative, and other measures for the implementation of the rights recognized in the present Convention. With regard to economic, social and cultural rights, States Parties shall undertake such measures to the maximum extent of their available resources and, where needed, within the framework of international co-operation.

Article 5

States Parties shall respect the responsibilities, rights and duties of parents or, where applicable, the members of the extended family or community as provided for by local custom, legal guardians or other persons legally responsible for the child, to provide, in a manner consistent with the evolving capacities of the child, appropriate direction and guidance in the exercise by the child of the rights recognized in the present Convention.

Article 6

1. States Parties recognize that every child has the inherent right to life.

2. States Parties shall ensure to the maximum extent possible the survival and development of the child.

Article 7

1. The child shall be registered immediately after birth and shall have the right from birth to a name, the right to acquire a nationality and, as far as possible, the right to know and be cared for by his or her parents.

2. States Parties shall ensure the implementation of these rights in accordance with their national law and their obligations under the relevant international instruments in this field, in particular where the child would otherwise be stateless.

Article 8

1. States Parties undertake to respect the right of the child to preserve his or her identity, including nationality, name and family relations as recognized by law without unlawful interference.

2. Where a child is illegally deprived of some or all of the elements of his or her identity, States Parties shall provide appropriate assistance and protection, with a view to speedily re-establishing his or her identity.

Article 9

1. States Parties shall ensure that a child shall not be separated from his or her parents against their will, except when competent authorities subject to judicial review determine, in accordance with applicable law and procedures, that such separation is necessary for the best interests of the child. Such determination may be necessary in a particular case such as one involving abuse or neglect of the child by the parents, or one where the parents are living separately and a decision must be made as to the child's place of residence.

2. In any proceedings pursuant to paragraph 1 of the present article, all interested parties shall be given an opportunity to participate in the proceedings and make their views known.

3. States Parties shall respect the right of the child who is separated from one or both parents to maintain personal relations and direct contact with both parents on a regular basis, except if it is contrary to the child's best interests.

4. Where such separation results from any action initiated by a State Party, such as the detention, imprisonment, exile, deportation or death (including death arising from any cause while the person is in the custody of the State) of one or both parents or of the child, that State Party shall, upon request, provide the parents, the child or, if appropriate, another member of the family with the essential information concerning the whereabouts of the absent member(s) of the family unless the provision of the information would be detrimental to the well-being of the child. States Parties shall further ensure that the submission of such a request shall of itself entail no adverse consequences for the person(s) concerned.

Article 10

1. In accordance with the obligation of States Parties under article 9, paragraph 1, applications by a child or his or her parents to enter or leave a State Party for the purpose of family reunification shall be dealt with by States Parties in a positive, humane and expeditious manner. States Parties shall further ensure that the submission of such a request shall entail no adverse consequences for the applicants and for the members of their family.

2. A child whose parents reside in different States shall have the right to maintain on a regular basis, save in exceptional circumstances personal relations and direct contacts with both parents. Towards that end and in accordance with the obligation of States Parties under article 9, paragraph 2, States Parties shall respect the right of the child and his or her parents to leave any country, including their own, and to enter their own country. The right to leave any country shall be subject only to such restrictions as are prescribed by law and which are necessary to protect the national security, public order (*ordre public*), public health or morals or the rights and freedoms of others and are consistent with the other rights recognized in the present Convention.

Article 11

1. States Parties shall take measures to combat the illicit transfer and non-return of children abroad.

2. To this end, States Parties shall promote the conclusion of bilateral or multilateral agreements or accession to existing agreements.

Article 12

1. States Parties shall assure to the child who is capable of forming his or her own views the right to express those views freely in all matters affecting the child, the views of the child being given due weight in accordance with the age and maturity of the child. 2. For this purpose, the child shall in particular be provided the opportunity to be heard in any judicial and administrative proceedings affecting the child, either directly, or through a representative or an appropriate body, in a manner consistent with the procedural rules of national law.

Article 13

1. The child shall have the right to freedom of expression; this right shall include freedom to seek, receive and impart information and ideas of all kinds, regardless of frontiers, either orally, in writing or in print, in the form of art, or through any other media of the child's choice.

2. The exercise of this right may be subject to certain restrictions, but these shall only be such as are provided by law and are necessary:

(a) For respect of the rights or reputations of others; or

(b) For the protection of national security or of public order (ordre public), or of public health or morals.

Article 14

1. States Parties shall respect the right of the child to freedom of thought, conscience and religion.

2. States Parties shall respect the rights and duties of the parents and, when applicable, legal guardians, to provide direction to the child in the exercise of his or her right in a manner consistent with the evolving capacities of the child.

3. Freedom to manifest one's religion or beliefs may be subject only to such limitations as are prescribed by law and are necessary to protect public safety, order, health or morals, or the fundamental rights and freedoms of others.

Article 15

1. States Parties recognize the rights of the child to freedom of association and to freedom of peaceful assembly.

2. No restrictions may be placed on the exercise of these rights other than those imposed in conformity with the law and which are necessary in a democratic society in the interests of national security or public safety, public order (ordre public), the protection of public health or morals or the protection of the rights and freedoms of others.

Article 16

1. No child shall be subjected to arbitrary or unlawful interference with his or her privacy, family, home or correspondence, nor to unlawful attacks on his or her honour and reputation.

2. The child has the right to the protection of the law against such interference or attacks.

Article 17

States Parties recognize the important function performed by the mass media and shall ensure that the child has access to information and material from a diversity of national and international sources, especially those aimed at the promotion of his or her social, spiritual and moral well-being and physical and mental health. To this end, States Parties shall:

(a) Encourage the mass media to disseminate information and material of social and cultural benefit to the child and in accordance with the spirit of article 29;

(b) Encourage international co-operation in the production, exchange and dissemination of such information and material from a diversity of cultural, national and international sources;

(c) Encourage the production and dissemination of children's books;

(d) Encourage the mass media to have particular regard to the linguistic needs of the child who belongs to a minority group or who is indigenous;

(e) Encourage the development of appropriate guidelines for the protection of the child from information and material injurious to his or her well-being, bearing in mind the provisions of articles 13 and 18.

Article 18

1. States Parties shall use their best efforts to ensure recognition of the principle that both parents have common responsibilities for the upbringing and development of the child. Parents or, as the case may be, legal guardians, have the primary responsibility for the upbringing and development of the child. The best interests of the child will be their basic concern.

2. For the purpose of guaranteeing and promoting the rights set forth in the present Convention, States Parties shall render appropriate assistance to parents and legal guardians in the performance of their childrearing responsibilities and shall ensure the development of institutions, facilities and services for the care of children.

3. States Parties shall take all appropriate measures to ensure that children of working parents have the right to benefit from child-care services and facilities for which they are eligible.

Article 19

1. States Parties shall take all appropriate legislative, administrative, social and educational measures to protect the child from all forms of physical or mental violence, injury or abuse, neglect or negligent treatment, maltreatment or exploitation, including sexual abuse, while in the care of parent(s), legal guardian(s) or any other person who has the care of the child.

2. Such protective measures should, as appropriate, include effective procedures for the establishment of social programmes to provide necessary support for the child and for those who have the care of the child, as well as for other forms of prevention and for identification, reporting, referral, investigation, treatment and follow-up of instances of child maltreatment described heretofore, and, as appropriate, for judicial involvement.

Article 20

1. A child temporarily or permanently deprived of his or her family environment, or in whose own best interests cannot be allowed to remain in that environment, shall be entitled to special protection and assistance provided by the State.

2. States Parties shall in accordance with their national laws ensure alternative care for such a child.

3. Such care could include, inter alia, foster placement, kafalah of Islamic law, adoption or if necessary placement in suitable institutions for the care of children. When considering solutions, due regard shall be paid to the desirability of continuity in a child's upbringing and to the child's ethnic, religious, cultural and linguistic background.

Article 21

States Parties that recognize and/or permit the system of adoption shall ensure that the best interests of the child shall be the paramount consideration and they shall:

(a) Ensure that the adoption of a child is authorized only by competent authorities who determine, in accordance with applicable law and procedures and on the basis of all pertinent and reliable information, that the adoption is permissible in view of the child's status concerning parents, relatives and legal guardians and that, if required, the persons concerned have given their informed consent to the adoption on the basis of such counselling as may be necessary;

(b) Recognize that inter-country adoption may be considered as an alternative means of child's care, if the child cannot be placed in a foster or an adoptive family or cannot in any suitable manner be cared for in the child's country of origin;

(c) Ensure that the child concerned by inter-country adoption enjoys safeguards and standards equivalent to those existing in the case of national adoption;

(d) Take all appropriate measures to ensure that, in inter-country adoption, the placement does not result in improper financial gain for those involved in it;

(e) Promote, where appropriate, the objectives of the present article by concluding bilateral or multilateral arrangements or agreements, and endeavour, within this framework, to ensure that the placement of the child in another country is carried out by competent authorities or organs.

Article 22

1. States Parties shall take appropriate measures to ensure that a child who is seeking refugee status or who is considered a refugee in accordance with applicable international or domestic law and procedures shall, whether unaccompanied or accompanied by his or her parents or by any other person, receive appropriate protection and humanitarian assistance in the enjoyment of applicable rights set forth in the present Convention and in other international human rights or humanitarian instruments to which the said States are Parties.

2. For this purpose, States Parties shall provide, as they consider appropriate, co-operation in any efforts by the United Nations and other competent intergovernmental organizations or non-governmental organizations co-operating with the United Nations to protect and assist such a child and to trace the parents or other members of the family of any refugee child in order to obtain information necessary for reunification with his or her family. In cases where no parents or other members of the family can be found, the child shall be accorded the same protection as any other child permanently or temporarily deprived of his or her family environment for any reason, as set forth in the present Convention.

Article 23

1. States Parties recognize that a mentally or physically disabled child should enjoy a full and decent life, in conditions which ensure dignity, promote self-reliance and facilitate the child's active participation in the community.

2. States Parties recognize the right of the disabled child to special care and shall encourage and ensure the extension, subject to available resources, to the eligible child and those responsible for his or her care, of assistance for which application is made and which is appropriate to the child's condition and to the circumstances of the parents or others caring for the child.

3. Recognizing the special needs of a disabled child, assistance extended in accordance with paragraph 2 of the present article shall be provided free of charge, whenever possible, taking into account the financial resources of the parents or others caring for the child, and shall be designed to ensure that the disabled child has effective access to and receives education, training, health care services, rehabilitation services, preparation for employment and recreation opportunities in a manner conducive to the child's achieving the fullest possible social integration and individual development, including his or her cultural and spiritual development.

4. States Parties shall promote, in the spirit of international co-operation, the exchange of appropriate information in the field of preventive health

care and of medical, psychological and functional treatment of disabled children, including dissemination of and access to information concerning methods of rehabilitation, education and vocational services, with the aim of enabling States Parties to improve their capabilities and skills and to widen their experience in these areas. In this regard, particular account shall be taken of the needs of developing countries.

Article 24

1. States Parties recognize the right of the child to the enjoyment of the highest attainable standard of health and to facilities for the treatment of illness and rehabilitation of health. States Parties shall strive to ensure that no child is deprived of his or her right of access to such health care services forth in the present Convention and in other international human rights or humanitarian instruments to which the said States are Parties.

2. For this purpose, States Parties shall provide, as they consider appropriate, co-operation in any efforts by the United Nations and other competent intergovernmental organizations or non-governmental organizations cooperating with the United Nations to protect and assist such a child and to trace the parents or other members of the family of any refugee child in order to obtain information necessary for reunification with his or her family. In cases where no parents or other members of the family can be found, the child shall be accorded the same protection as any other child permanently or temporarily deprived of his or her family environment for any reason, as set forth in the present Convention. States Parties shall pursue full implementation of this right and, in particular, shall take appropriate measures:

(a) To diminish infant and child mortality;

(b) To ensure the provision of necessary medical assistance and health care to all children with emphasis on the development of primary health care;

(c) To combat disease and malnutrition, including within the framework of primary health care, through, in particular, the application of readily available technology and through the provision of adequate nutritious foods and clean drinking-water, taking into consideration the dangers and risks of environmental pollution;

(d) To ensure appropriate pre-natal and post-natal health care for mothers;

(e) To ensure that all segments of society, in particular parents and children, are informed, have access to education and are supported in the use of basic knowledge of child health and nutrition, the advantages of breast-feeding, hygiene and environmental sanitation and the prevention of accidents;

(f) To develop preventive health care, guidance for parents and family planning education and services.

3. States Parties shall take all effective and appropriate measures with a view to abolishing traditional practices prejudicial to the health of children.

4. States Parties undertake to promote and encourage international co-operation with a view to achieving progressively the full realization of the right recognized in the present article. In this regard, particular account shall be taken of the needs of developing countries.

Article 25

States Parties recognize the right of a child who has been placed by the competent authorities for the purposes of care, protection or treatment of his or her physical or mental health, to a periodic review of the treatment provided to the child and all other circumstances relevant to his or her placement.

Article 26

1. States Parties shall recognize for every child the right to benefit from social security, including social insurance, and shall take the necessary

measures to achieve the full realization of this right in accordance with their national law.

2. The benefits should, where appropriate, be granted, taking into account the resources and the circumstances of the child and persons having responsibility for the maintenance of the child, as well as any other consideration relevant to an application for benefits made by or on behalf of the child.

Article 27

1. States Parties recognize the right of every child to a standard of living adequate for the child's physical, mental, spiritual, moral and social development.

2. The parent(s) or others responsible for the child have the primary responsibility to secure, within their abilities and financial capacities, the conditions of living necessary for the child's development.

3. States Parties, in accordance with national conditions and within their means, shall take appropriate measures to assist parents and others responsible for the child to implement this right and shall in case of need provide material assistance and support programmes, particularly with regard to nutrition, clothing and housing.

4. States Parties shall take all appropriate measures to secure the recovery of maintenance for the child from the parents or other persons having financial responsibility for the child, both within the State Party and from abroad. In particular, where the person having financial responsibility for the child lives in a State different from that of the child, States Parties shall promote the accession to international agreements or the conclusion of such agreements, as well as the making of other appropriate arrangements.

Article 28

1. States Parties recognize the right of the child to education, and with a view to achieving this right progressively and on the basis of equal opportunity, they shall, in particular:

(a) Make primary education compulsory and available free to all;

(b) Encourage the development of different forms of secondary education, including general and vocational education, make them available and accessible to every child, and take appropriate measures such as the introduction of free education and offering financial assistance in case of need;

(c) Make higher education accessible to all on the basis of capacity by every appropriate means;

(d) Make educational and vocational information and guidance available and accessible to all children;

(e) Take measures to encourage regular attendance at schools and the reduction of drop-out rates.

2. States Parties shall take all appropriate measures to ensure that school discipline is administered in a manner consistent with the child's human dignity and in conformity with the present Convention.

3. States Parties shall promote and encourage international co-operation in matters relating to education, in particular with a view to contributing to the elimination of ignorance and illiteracy throughout the world and facilitating access to scientific and technical knowledge and modern teaching methods. In this regard, particular account shall be taken of the needs of developing countries.

Article 29

1. States Parties agree that the education of the child shall be directed to:

(a) The development of the child's personality, talents and mental and physical abilities to their fullest potential;

(b) The development of respect for human rights and fundamental freedoms, and for the principles enshrined in the Charter of the United Nations;

(c) The development of respect for the child's parents, his or her own cultural identity, language and values, for the national values of the country in which the child is living; the country from which he or she may originate, and for civilizations different from his or her own;

(d) The preparation of the child for responsible life in a free society, in the spirit of understanding, peace, tolerance, equality of sexes, and friendship among all peoples, ethnic, national and religious groups and persons of indigenous origin;

(e) The development of respect for the natural environment.

2. No part of the present article or article 28 shall be construed so as to interfere with the liberty of individuals and bodies to establish and direct educational institutions, subject always to the observance of the principles set forth in paragraph 1 of the present article and to the requirements that the education given in such institutions shall conform to such minimum standards as may be laid down by the State.

Article 30

In those States in which ethnic, religious or linguistic minorities or persons of indigenous origin exist, a child belonging to such a minority or who is indigenous shall not be denied the right, in community with other members of his or her group, to enjoy his or her own culture, to profess and practise his or her own religion, or to use his or her own language.

Article 31

1. States Parties recognize the right of the child to rest and leisure, to engage in play and recreational activities appropriate to the age of the child and to participate freely in cultural life and the arts.

2. States Parties shall respect and promote the right of the child to participate fully in cultural and artistic life and shall encourage the provision of appropriate and equal opportunities for cultural, artistic, recreational and leisure activity.

Article 32

1. States Parties recognize the right of the child to be protected from economic exploitation and from performing any work that is likely to be hazardous or to interfere with the child's education, or to be harmful to the child's health or physical, mental, spiritual, moral or social development.

2. States Parties shall take legislative, administrative, social and educational measures to ensure the implementation of the present article. To this end, and having regard to the relevant provisions of other international instruments, States Parties shall in particular:

(a) Provide for a minimum age or minimum ages for admission to employment;

(b) Provide for appropriate regulation of the hours and conditions of employment;

(c) Provide for appropriate penalties or other sanctions to ensure the effective enforcement of the present article.

Article 33

States Parties shall take all appropriate measures, including legislative, administrative, social and educational measures, to protect children from the illicit use of narcotic drugs and psychotropic substances as defined in the relevant international treaties, and to prevent the use of children in the illicit production and trafficking of such substances.

Article 34

States Parties undertake to protect the child from all forms of sexual exploitation and sexual abuse. For these purposes, States Parties shall in particular take all appropriate national, bilateral and multilateral measures to prevent:

(a) The inducement or coercion of a child to engage in any unlawful sexual activity;

(b) The exploitative use of children in prostitution or other unlawful sexual practices;

(c) The exploitative use of children in pornographic performances and materials.

Article 35

States Parties shall take all appropriate national, bilateral and multilateral measures to prevent the abduction of, the sale of or traffic in children for any purpose or in any form.

Article 36

States Parties shall protect the child against all other forms of exploitation prejudicial to any aspects of the child's welfare.

Article 37

States Parties shall ensure that:

(a) No child shall be subjected to torture or other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment. Neither capital punishment nor life imprisonment without possibility of release shall be imposed for offences committed by persons below eighteen years of age;

(b) No child shall be deprived of his or her liberty unlawfully or arbitrarily. The arrest, detention or imprisonment of a child shall be in conformity

with the law and shall be used only as a measure of last resort and for the shortest appropriate period of time;

(c) Every child deprived of liberty shall be treated with humanity and respect for the inherent dignity of the human person, and in a manner which takes into account the needs of persons of his or her age. In particular, every child deprived of liberty shall be separated from adults unless it is considered in the child's best interest not to do so and shall have the right to maintain contact with his or her family through correspondence and visits, save in exceptional circumstances;

(d) Every child deprived of his or her liberty shall have the right to prompt access to legal and other appropriate assistance, as well as the right to challenge the legality of the deprivation of his or her liberty before a court or other competent, independent and impartial authority, and to a prompt decision on any such action.

Article 38

1. States Parties undertake to respect and to ensure respect for rules of international humanitarian law applicable to them in armed conflicts which are relevant to the child.

2. States Parties shall take all feasible measures to ensure that persons who have not attained the age of fifteen years do not take a direct part in hostilities.

3. States Parties shall refrain from recruiting any person who has not attained the age of fifteen years into their armed forces. In recruiting among those persons who have attained the age of fifteen years but who have not attained the age of eighteen years, States Parties shall endeavour to give priority to those who are oldest.

4. In accordance with their obligations under international humanitarian law to protect the civilian population in armed conflicts, States Parties

shall take all feasible measures to ensure protection and care of children who are affected by an armed conflict.

Article 39

States Parties shall take all appropriate measures to promote physical and psychological recovery and social reintegration of a child victim of: any form of neglect, exploitation, or abuse; torture or any other form of cruel, inhuman or degrading treatment or punishment; or armed conflicts. Such recovery and reintegration shall take place in an environment which fosters the health, self-respect and dignity of the child.

Article 40

1. States Parties recognize the right of every child alleged as, accused of, or recognized as having infringed the penal law to be treated in a manner consistent with the promotion of the child's sense of dignity and worth, which reinforces the child's respect for the human rights and fundamental freedoms of others and which takes into account the child's age and the desirability of promoting the child's reintegration and the child's assuming a constructive role in society.

2. To this end, and having regard to the relevant provisions of international instruments, States Parties shall, in particular, ensure that:

(a) No child shall be alleged as, be accused of, or recognized as having infringed the penal law by reason of acts or omissions that were not prohibited by national or international law at the time they were committed;

(b) Every child alleged as or accused of having infringed the penal law has at least the following guarantees:

(i) To be presumed innocent until proven guilty according to law;

(ii) To be informed promptly and directly of the charges against him or her, and, if appropriate, through his or her parents or legal guardians, and to have

legal or other appropriate assistance in the preparation and presentation of his or her defence;

(iii) To have the matter determined without delay by a competent, independent and impartial authority or judicial body in a fair hearing according to law, in the presence of legal or other appropriate assistance and, unless it is considered not to be in the best interest of the child, in particular, taking into account his or her age or situation, his or her parents or legal guardians;

(iv) Not to be compelled to give testimony or to confess guilt; to examine or have examined adverse witnesses and to obtain the participation and examination of witnesses on his or her behalf under conditions of equality;

(v) If considered to have infringed the penal law, to have this decision and any measures imposed in consequence thereof reviewed by a higher competent, independent and impartial authority or judicial body according to law;

(vi) To have the free assistance of an interpreter if the child cannot understand or speak the language used;

(vii) To have his or her privacy fully respected at all stages of the proceedings.

3. States Parties shall seek to promote the establishment of laws, procedures, authorities and institutions specifically applicable to children alleged as, accused of, or recognized as having infringed the penal law, and, in particular:

(a) The establishment of a minimum age below which children shall be presumed not to have the capacity to infringe the penal law;

(b) Whenever appropriate and desirable, measures for dealing with such children without resorting to judicial proceedings, providing that human rights and legal safeguards are fully respected.

4. A variety of dispositions, such as care, guidance and supervision orders; counselling; probation; foster care; education and vocational training

programmes and other alternatives to institutional care shall be available to ensure that children are dealt with in a manner appropriate to their well-being and proportionate both to their circumstances and the offence.

Article 41

Nothing in the present Convention shall affect any provisions which are more conducive to the realization of the rights of the child and which may be contained in:

- (a) The law of a State Party; or
- (b) International law in force for that State.

PART II

Article 42

States Parties undertake to make the principles and provisions of the Convention widely known, by appropriate and active means, to adults and children alike.

Article 43

1. For the purpose of examining the progress made by States Parties in achieving the realization of the obligations undertaken in the present Convention, there shall be established a Committee on the Rights of the Child, which shall carry out the functions hereinafter provided.

2. The Committee shall consist of ten experts of high moral standing and recognized competent in the field covered by this Convention. The members of the Committee shall be elected by States Parties from among their nationals and shall serve in their personal capacity, consideration being given to equitable geographical distribution, as well as to the principal legal systems.

3. The members of the Committee shall be elected by secret ballot from a list of persons nominated by States Parties. Each State Party may nominate one person from among its own nationals.

4. The initial election to the Committee shall be held no later than six months after the date of the entry into force of the present Convention and thereafter every second year. At least four months before the date of each election, the Secretary-General of the United Nations shall address a letter to States Parties inviting them to submit their nominations within two months. The Secretary-General shall subsequently prepare a list in alphabetical order of all persons thus nominated, indicating States Parties which have nominated them, and shall submit it to the States Parties to the present Convention.

5. The elections shall be held at meetings of States Parties convened by the Secretary-General at United Nations Headquarters. At those meetings, for which two thirds of States Parties shall constitute a quorum, the persons elected to the Committee shall be those who obtain the largest number of votes and an absolute majority of the votes of the representatives of States Parties present and voting.

6. The members of the Committee shall be elected for a term of four years. They shall be eligible for reelection if renominated. The term of five of the members elected at the first election shall expire at the end of two years; immediately after the first election, the names of these five members shall be chosen by lot by the Chairman of the meeting.

7. If a member of the Committee dies or resigns or declares that for any other cause he or she can no longer perform the duties of the Committee, the State Party which nominated the member shall appoint another expert from among its nationals to serve for the remainder of the term, subject to the approval of the Committee.

8. The Committee shall establish its own rules of procedure.

9. The Committee shall elect its officers for a period of two years. 10. The meetings of the Committee shall normally be held at United Nations Headquarters or at any other convenient place as determined by the Committee. The Committee shall normally meet annually. The duration of the meetings of the Committee shall be determined, and reviewed, if necessary, by a meeting of the States Parties to the present Convention, subject to the approval of the General Assembly.

11. The Secretary-General of the United Nations shall provide the necessary staff and facilities for the effective performance of the functions of the Committee under the present Convention.

12. With the approval of the General Assembly, the members of the Committee established under the present Convention shall receive emoluments from United Nations resources on such terms and conditions as the Assembly may decide.

Article 44

1. States Parties undertake to submit to the Committee, through the Secretary-General of the United Nations, reports on the measures they have adopted which give effect to the rights recognized herein and on the progress made on the enjoyment of those rights:

(a) Within two years of the entry into force of the Convention for the State Party concerned;

(b) Thereafter every five years. 2. Reports made under the present article shall indicate factors and difficulties, if any, affecting the degree of fulfillment of the obligations under the present Convention. Reports shall also contain sufficient information to provide the Committee with a comprehensive understanding of the implementation of the Convention in the country concerned.

3. A State Party which has submitted a comprehensive initial report to the Committee need not, in its subsequent reports submitted in accordance with paragraph 1 (b) of the present article, repeat basic information previously provided.

4. The Committee may request from States Parties further information relevant to the implementation of the Convention.

5. The Committee shall submit to the General Assembly, through the Economic and Social Council, every two years, reports on its activities.

6. States Parties shall make their reports widely available to the public in their own countries.

Article 45

In order to foster the effective implementation of the Convention and to encourage international cooperation in the field covered by the Convention:

(a) The specialized agencies, the United Nations Children's Fund, and other United Nations organs shall be entitled to be represented at the consideration of the implementation of such provisions of the present Convention as fall within the scope of their mandate. The Committee may invite the specialized agencies, the United Nations Children's Fund and other competent bodies as it may consider appropriate to provide expert advice on the implementation of the Convention in areas falling within the scope of their respective mandates. The Committee may invite the specialized agencies, the United Nations Children's Fund, and other United Nations organs to submit reports on the implementation of the Convention in areas falling within the scope of their activities;

(b) The Committee shall transmit, as it may consider appropriate, to the specialized agencies, the United Nations Children's Fund and other competent bodies, any reports from States Parties that contain a request, or indicate a need, for technical advice or assistance, along with the Committee's observations and suggestions, if any, on these requests or indications;

(c) The Committee may recommend to the General Assembly to request the Secretary-General to undertake on its behalf studies on specific issues relating to the rights of the child;

(d) The Committee may make suggestions and general recommendations based on information received pursuant to articles 44 and 45 of the present Convention. Such suggestions and general recommendations shall be transmitted to any State Party concerned and reported to the General Assembly, together with comments, if any, from States Parties.

PART III

Article 46

The present Convention shall be open for signature by all States.

Article 47

The present Convention is subject to ratification. Instruments of ratification shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

Article 48

The present Convention shall remain open for accession by any State. The instruments of accession shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

Article 49

1. The present Convention shall enter into force on the thirtieth day following the date of deposit with the Secretary-General of the United Nations of the twentieth instrument of ratification or accession.

2. For each State ratifying or acceding to the Convention after the deposit of the twentieth instrument of ratification or accession, the Convention shall enter into force on the thirtieth day after the deposit by such State of its instrument of ratification or accession.

Article 50

1. Any State Party may propose an amendment and file it with the Secretary-General of the United Nations. The Secretary-General shall thereupon communicate the proposed amendment to States Parties, with a request that they indicate whether they favour a conference of States Parties for the purpose of considering and voting upon the proposals. In the event that, within four months from the date of such communication, at least one third of the States Parties favour such a conference, the Secretary-General shall convene the conference under the auspices of the United Nations. Any amendment adopted by a majority of States Parties present and voting at the conference shall be submitted to the General Assembly for approval.

2. An amendment adopted in accordance with paragraph 1 of the present article shall enter into force when it has been approved by the General Assembly of the United Nations and accepted by a two-thirds majority of States Parties.

3. When an amendment enters into force, it shall be binding on those States Parties which have accepted it, other States Parties still being bound by the provisions of the present Convention and any earlier amendments which they have accepted.

Article 51

1. The Secretary-General of the United Nations shall receive and circulate to all States the text of reservations made by States at the time of ratification or accession.

2. A reservation incompatible with the object and purpose of the present Convention shall not be permitted.

3. Reservations may be withdrawn at any time by notification to that effect addressed to the Secretary-General of the United Nations, who shall then

inform all States. Such notification shall take effect on the date on which it is received by the Secretary-General.

Article 52

A State Party may denounce the present Convention by written notification to the Secretary-General of the United Nations. Denunciation becomes effective one year after the date of receipt of the notification by the Secretary-General.

Article 53

The Secretary-General of the United Nations is designated as the depositary of the present Convention.

Article 54

The original of the present Convention, of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations. In witness thereof the undersigned plenipotentiaries, being duly authorized thereto by their respective Governments, have signed the present Convention.

Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the sale of children, child prostitution and child pornography UNITED NATIONS 2000

Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the sale of children, child prostitution and child pornography

The States Parties to the present Protocol,

Considering that, in order further to achieve the purposes of the Convention on the Rights of the Child and the implementation of its provisions, especially articles 1, 11, 21, 32, 33, 34, 35 and 36, it would be appropriate to extend the measures that States Parties should undertake in order to guarantee the protection of the child from the sale of children, child prostitution and child pornography,

Considering also that the Convention on the Rights of the Child recognizes the right of the child to be protected from economic exploitation and from performing any work that is likely to be hazardous or to interfere with the child's education, or to be harmful to the child's health or physical, mental, spiritual, moral or social development,

Gravely concerned at the significant and increasing international traffic of children for the purpose of the sale of children, child prostitution and child pornography,

Deeply concerned at the widespread and continuing practice of sex tourism, to which children are especially vulnerable, as it directly promotes the sale of children, child prostitution and child pornography,

Recognizing that a number of particularly vulnerable groups, including girl children, are at greater risk of sexual exploitation, and that girl children are disproportionately represented among the sexually exploited,

Concerned about the growing availability of child pornography on the Internet and other evolving technologies, and recalling the International Conference on Combating Child Pornography on the Internet (Vienna, 1999) and, in particular, its conclusion calling for the worldwide criminalization of the production, distribution, exportation, transmission, importation, intentional possession and advertising of child pornography, and stressing the importance of closer cooperation and partnership between Governments and the Internet industry,

Believing that the elimination of the sale of children, child prostitution and child pornography will be facilitated by adopting a holistic approach, addressing the contributing factors, including underdevelopment, poverty, economic disparities, inequitable socio-economic structure, dysfunctioning families, lack of education, urban-rural migration, gender discrimination, irresponsible adult sexual behaviour, harmful traditional practices, armed conflicts and trafficking of children,

Believing that efforts to raise public awareness are needed to reduce consumer demand for the sale of children, child prostitution and child pornography, and also believing in the importance of strengthening global partnership among all actors and of improving law enforcement at the national level,

Noting the provisions of international legal instruments relevant to the protection of children, including the Hague Convention on the Protection of Children and Cooperation with Respect to Inter-Country Adoption, the Hague Convention on the Civil Aspects of International Child Abduction, the Hague Convention on Jurisdiction, Applicable Law, Recognition, Enforcement and Cooperation in

Respect of Parental Responsibility and Measures for the Protection of Children, and International Labour Organization Convention No. 182 on the Prohibition and Immediate Action for the Elimination of the Worst Forms of Child Labour,

Encouraged by the overwhelming support for the Convention on the Rights of the Child, demonstrating the widespread commitment that exists for the promotion and protection of the rights of the child,

Recognizing the importance of the implementation of the provisions of the Programme of Action for the Prevention of the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography and the Declaration and Agenda for Action adopted at the World Congress against Commercial Sexual Exploitation of Children, held at Stockholm from 27 to 31 August 1996, and the other relevant decisions and recommendations of pertinent international bodies,

Taking due account of the importance of the traditions and cultural values of each people for the protection and harmonious development of the child,

Have agreed as follows:

Article 1

States Parties shall prohibit the sale of children, child prostitution and child pornography as provided for by the present Protocol.

Article 2

For the purpose of the present Protocol:

(a) Sale of children means any act or transaction whereby a child is transferred by any person or group of persons to another for remuneration or any other consideration;

(b) Child prostitution means the use of a child in sexual activities for remuneration or any other form of consideration;

(c) Child pornography means any representation, by whatever means, of a child engaged in real or simulated explicit sexual activities or any representation of the sexual parts of a child for primarily sexual purposes.

Article 3

1. Each State Party shall ensure that, as a minimum, the following acts and activities are fully covered under its criminal or penal law, whether these

offences are committed domestically or transnationally or on an individual or organized basis:

(a) In the context of sale of children as defined in article 2:

(i) The offering, delivering or accepting, by whatever means, a child for the purpose of:

- a. Sexual exploitation of the child;
- b. Transfer of organs of the child for profit;
- c. Engagement of the child in forced labour;

(ii) Improperly inducing consent, as an intermediary, for the adoption of a child in violation of applicable international legal instruments on adoption;

(b) Offering, obtaining, procuring or providing a child for child prostitution, as defined in article 2;

(c) Producing, distributing, disseminating, importing, exporting, offering, selling or possessing for the above purposes child pornography as defined in article 2.

2. Subject to the provisions of a State Party's national law, the same shall apply to an attempt to commit any of these acts and to complicity or participation in any of these acts.

3. Each State Party shall make these offences punishable by appropriate penalties that take into account their grave nature.

4. Subject to the provisions of its national law, each State Party shall take measures, where appropriate, to establish the liability of legal persons for offences established in paragraph 1 of the present article. Subject to the legal principles of the State Party, this liability of legal persons may be criminal, civil or administrative.

5. States Parties shall take all appropriate legal and administrative measures to ensure that all persons involved in the adoption of a child act in conformity with applicable international legal instruments.

Article 4

1. Each State Party shall take such measures as may be necessary to establish its jurisdiction over the offences referred to in article 3, paragraph 1, when the offences are committed in its territory or on board a ship or aircraft registered in that State.

2. Each State Party may take such measures as may be necessary to establish its jurisdiction over the offences referred to in article 3, paragraph 1, in the following cases:

(a) When the alleged offender is a national of that State or a person who has his habitual residence in its territory;

(b) When the victim is a national of that State.

3. Each State Party shall also take such measures as may be necessary to establish its jurisdiction over the above-mentioned offences when the alleged offender is present in its territory and it does not extradite him or her to another State Party on the ground that the offence has been committed by one of its nationals.

4. This Protocol does not exclude any criminal jurisdiction exercised in accordance with internal law.

Article 5

1. The offences referred to in article 3, paragraph 1, shall be deemed to be included as extraditable offences in any extradition treaty existing between States Parties and shall be included as extraditable offences in every extradition treaty subsequently concluded between them, in accordance with the conditions set forth in those treaties.

2. If a State Party that makes extradition conditional on the existence of a treaty receives a request for extradition from another State Party with which it has no extradition treaty, it may consider this Protocol as a legal basis for extradition in respect of such offences. Extradition shall be subject to the conditions provided by the law of the requested State.

3. States Parties that do not make extradition conditional on the existence of a treaty shall recognize such offences as extraditable offences between themselves subject to the conditions provided by the law of the requested State.

4. Such offences shall be treated, for the purpose of extradition between States Parties, as if they had been committed not only in the place in which they occurred but also in the territories of the States required to establish their jurisdiction in accordance with article 4.

5. If an extradition request is made with respect to an offence described in article 3, paragraph 1, and if the requested State Party does not or will not extradite on the basis of the nationality of the offender, that State shall take suitable measures to submit the case to its competent authorities for the purpose of prosecution.

Article 6

1. States Parties shall afford one another the greatest measure of assistance in connection with investigations or criminal or extradition proceedings brought in respect of the offences set forth in article 3, paragraph 1, including assistance in obtaining evidence at their disposal necessary for the proceedings.

2. States Parties shall carry out their obligations under paragraph 1 of the present article in conformity with any treaties or other arrangements on mutual legal assistance that may exist between them. In the absence of such treaties or arrangements, States Parties shall afford one another assistance in accordance with their domestic law.

Article 7

States Parties shall, subject to the provisions of their national law:

(a) Take measures to provide for the seizure and confiscation, as appropriate, of:

(i) Goods such as materials, assets and other instrumentalities used to commit or facilitate offences under the present Protocol;

(ii) Proceeds derived from such offences;

(b) Execute requests from another State Party for seizure or confiscation of goods or proceeds referred to in subparagraph (a) (i);

(c) Take measures aimed at closing, on a temporary or definitive basis, premises used to commit such offences.

Article 8

1. States Parties shall adopt appropriate measures to protect the rights and interests of child victims of the practices prohibited under the present Protocol at all stages of the criminal justice process, in particular by:

(a) Recognizing the vulnerability of child victims and adapting procedures to recognize their special needs, including their special needs as witnesses;

(b) Informing child victims of their rights, their role and the scope, timing and progress of the proceedings and of the disposition of their cases;

(c) Allowing the views, needs and concerns of child victims to be presented and considered in proceedings where their personal interests are affected, in a manner consistent with the procedural rules of national law;

(d) Providing appropriate support services to child victims throughout the legal process;

(e) Protecting, as appropriate, the privacy and identity of child victims and taking measures in accordance with national law to avoid the inappropriate dissemination of information that could lead to the identification of child victims;

(f) Providing, in appropriate cases, for the safety of child victims, as well as that of their families and witnesses on their behalf, from intimidation and retaliation;

(g) Avoiding unnecessary delay in the disposition of cases and the execution of orders or decrees granting compensation to child victims.

2. States Parties shall ensure that uncertainty as to the actual age of the victim shall not prevent the initiation of criminal investigations, including investigations aimed at establishing the age of the victim.

3. States Parties shall ensure that, in the treatment by the criminal justice system of children who are victims of the offences described in the present Protocol, the best interest of the child shall be a primary consideration.

4. States Parties shall take measures to ensure appropriate training, in particular legal and psychological training, for the persons who work with victims of the offences prohibited under the present Protocol.

5. States Parties shall, in appropriate cases, adopt measures in order to protect the safety and integrity of those persons and/or organizations involved in the prevention and/or protection and rehabilitation of victims of such offences.

6. Nothing in the present article shall be construed as prejudicial to or inconsistent with the rights of the accused to a fair and impartial trial.

Article 9

1. States Parties shall adopt or strengthen, implement and disseminate laws, administrative measures, social policies and programmes to prevent the offences referred to in the present Protocol. Particular attention shall be given to protect children who are especially vulnerable to these practices.

2. States Parties shall promote awareness in the public at large, including children, through information by all appropriate means, education and training, about the preventive measures and harmful effects of the offences referred to in the present Protocol. In fulfilling their obligations under this article, States Parties shall encourage the participation of the community and, in particular, children and child victims, in such information and education and training programmes, including at the international level.

3. States Parties shall take all feasible measures with the aim of ensuring all appropriate assistance to victims of such offences, including their full social reintegration and their full physical and psychological recovery.

4. States Parties shall ensure that all child victims of the offences described in the present Protocol have access to adequate procedures to seek, without discrimination, compensation for damages from those legally responsible.

5. States Parties shall take appropriate measures aimed at effectively prohibiting the production and dissemination of material advertising the offences described in the present Protocol.

Article 10

1. States Parties shall take all necessary steps to strengthen international cooperation by multilateral, regional and bilateral arrangements for the prevention, detection, investigation, prosecution and punishment of those responsible for acts involving the sale of children, child prostitution, child pornography and child sex tourism. States Parties shall also promote international cooperation and coordination between their authorities, national and international non-governmental organizations and international organizations.

2. States Parties shall promote international cooperation to assist child victims in their physical and psychological recovery, social reintegration and repatriation.

3. States Parties shall promote the strengthening of international cooperation in order to address the root causes, such as poverty and underdevelopment, contributing to the vulnerability of children to the sale of children, child prostitution, child pornography and child sex tourism.

4. States Parties in a position to do so shall provide financial, technical or other assistance through existing multilateral, regional, bilateral or other programmes.

Article 11

Nothing in the present Protocol shall affect any provisions that are more conducive to the realization of the rights of the child and that may be contained in:

- (a) The law of a State Party;
- (b) International law in force for that State.

Article 12

1. Each State Party shall submit, within two years following the entry into force of the Protocol for that State Party, a report to the Committee on the Rights of the Child providing comprehensive information on the measures it has taken to implement the provisions of the Protocol.

2. Following the submission of the comprehensive report, each State Party shall include in the reports they submit to the Committee on the Rights of the Child, in accordance with article 44 of the Convention, any further information with respect to the implementation of the Protocol. Other States Parties to the Protocol shall submit a report every five years.

3. The Committee on the Rights of the Child may request from States Parties further information relevant to the implementation of this Protocol.

Article 13

1. The present Protocol is open for signature by any State that is a party to the Convention or has signed it.

2. The present Protocol is subject to ratification and is open to accession by any State that is a party to the Convention or has signed it. Instruments of ratification or accession shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

Article 14

1. The present Protocol shall enter into force three months after the deposit of the tenth instrument of ratification or accession.

2. For each State ratifying the present Protocol or acceding to it after its entry into force, the present Protocol shall enter into force one month after the date of the deposit of its own instrument of ratification or accession.

Article 15

1. Any State Party may denounce the present Protocol at any time by written notification to the Secretary-General of the United Nations, who shall thereafter inform the other States Parties to the Convention and all States that have signed the Convention. The denunciation shall take effect one year after the date of receipt of the notification by the Secretary-General of the United Nations.

2. Such a denunciation shall not have the effect of releasing the State Party from its obligations under this Protocol in regard to any offence that occurs prior to the date on which the denunciation becomes effective. Nor shall such a denunciation prejudice in any way the continued consideration of any matter

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวมณฑินี กาญจนะวงศ์ เกิดเมื่อวันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2529 ที่จังหวัด กรุงเทพมหานคร จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) และ จบการศึกษาปริญญาตรี คณะนิติศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ ในปีการศึกษา 2551 และได้ ศึกษาต่อในหลักสูตรนิติศาสตร์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย